

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ
ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ,
ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

ΤΟΜ. ΚΓ΄

(ΕΤΗ 1973 - 1974)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1976

ACADÉMIE D'ATHÈNES

ANNUAIRE DU CENTRE DE RECHERCHES
DU FOLKLORE HELLENIQUE

DIRECTEUR: DR STEPHANOS IMELLOS

TOM. XXIII (1973-1974)

ATHÈNES 1976

Adresse :

Centre de Recherches du Folklore Hellénique,
rue Anagnostopoulou 14
Athènes (136), Grèce

ΘΡΑΚΙΚΟΝ ΠΑΣΧΑΛΙΝΟΝ ΕΘΙΜΟΝ ΜΑΓΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ*

ΥΠΟ
ΣΤΕΦ. Δ. ΗΜΕΛΛΟΥ

Διὰ τῆς ἀνακοινώσεώς μου προτίθεμαι νὰ ἐξετάσω λαϊκὴν συνήθειαν χρησιμοποίησεως τῶν ἐρυθροβαφῶν ἀβγῶν τοῦ Πάσχα εἰς μίαν μόνον εἰδικὴν περίπτωσιν ἐκ τῶν πολλῶν αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν. Πρόκειται περὶ τῆς συνηθείας χρησιμοποίησεως τῶν ἀβγῶν τούτων ὡς μέσων προφυλάξεως ἀπὸ ἀποβολῶν τῶν ἐγκύων γυναικῶν.

Πρὶν ἢ ὅμως προχωρήσω εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος τούτου, θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ ὑπενθυμίσω μόνον ὅτι περὶ τῆς ἀσκήσεως τοῦ γνωστοῦ, γενικωτέρου, ἐθίμου τῆς βαφῆς καὶ διανομῆς τῶν ἀβγῶν κατὰ τὸ Πάσχα ἔχουν ἐξενεχθῆ μέχρι τοῦδε πολλὰ καὶ ἀξιόλογοι ἀπόψεις τόσον ὑπὸ ἰδικῶν μας ὅσον καὶ ὑπὸ ξένων ἐρευνητῶν. Αἱ ἀπόψεις αὗται διαφέρουν ἐν πολλοῖς μεταξὺ των, ἄλλων ὑποστηριζάντων ὅτι τὸ ἔθιμον εἶναι χριστιανικὸν καὶ ἄλλων ὅτι ἡ χρῆσις τῶν ἀβγῶν ὑπὸ τοῦ λαοῦ εἰς τὴν λατρείαν τῶν ἑορτῶν τῶν παθῶν καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ πιθανῶς ἐπιβίωσιν λατρείας προχριστιανικῶν θεῶν καὶ μάλιστα τῆς λατρείας τοῦ Ἄττιος, τελουμένης κατὰ τὰ τέλη Μαρτίου, ὡς δηλ. συμβαίνει καὶ μὲ τὸ χριστιανικὸν Πάσχα περίπου¹.

Ὡς γράφει ὁ Καλλισθένης Χουρμουζιάδης, εἰς τὴν ἐπαρχίαν Μετρῶν καὶ Ἀθύρων τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης οἱ κρατητῆρες ἦσαν τὸ συνηθέστερον φυλακτῆριον τῶν ἐγκύων. Ἐν εἶδος κρατητῆρων ἐγένετο, ὡς ἀναφέρει, ἀπὸ τὸ πρῶτον βαμμένον ἀβγὸν τῆς Μεγάλης ἢ Κόκκινης Πέμπτης. Διὰ νὰ ἐπιτύχη ὁ κρατητῆρας αὐτὸς ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀβγὸν μαύρης ὄρνιθος. Τοῦτο ἐφυλάσσετο ἐπὶ ἐπταετίαν εἰς τὸ εἰκονοστάσιον τῆς οἰκογενείας, ὁπότε τὸ ἐσωτερικόν του ἀπεξηραίνετο καὶ τὸ ἀβγὸν σειόμενον διὰ τῆς χειρὸς «ἐκουδούνιζε». Τότε λοιπὸν τὸ περιετύλισσαν ἐντὸς τεμαχίου ὑφάσματος,

* Ἀνακοινώσεις γενομένη κατὰ τὸ Α' Συμπόσιον Λαογραφίας τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου (18 - 20 Ἀπριλ. 1974, Θεσσαλονίκη).

1. Ἴδὲ σχετικῶς Σ τ ἰ λ π ω ν ο ς Π. Κ υ ρ ι α κ ἰ δ ο υ, Τὰ κόκκινα ἀβγά τοῦ Πάσχα, Περὶχρησθέντα τοῦ Θ' Διεθνοῦς Βυζαντιν. Συνεδρίου (Θεσσαλονίκη, 12 - 19 Ἀπριλίου 1953) 3, Ἀθήναι 1958, σ. 7 - 13. Ἡ τελευταία ὡς ἄνω ἄποψις περὶ πιθανῆς σχέσεως τοῦ ἀναφερομένου ἐθίμου πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ Ἄττιος ὑποστηρίζεται ὑπὸ τοῦ Κυριακίδου αὐτόθι, ἰδίᾳ ἐν σ. 12.

προσέδεναν εις αὐτὸ κλωστήν καὶ τὸ ἐφόρουν ὡς περιάπτου, κρεμάμενον ἀπὸ τοῦ τραχήλου»¹.

Περισσότερας λεπτομερείας τοῦ τρόπου καὶ τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας τὸ κόκκινο ἀβγὸ μετεβάλλετο εἰς κρατητῆρα παρέχει ἡ γνωστὴ συλλογὴς θρακικοῦ λαογραφικοῦ ὕλικου Ἑλληνικῆ Σαραντῆ-Σταμούλη, ἡ ὁποία εἰς δημοσιεύματά της εἰς τὰ περιοδικὰ «Θρακικά» καὶ «Λαογραφία» ἀναφέρεται κατ' ἐπανάληψιν εἰς τὸ θέμα.

Ὡς γράφει ἡ Σαραντῆ, «τὰ ἀβγά πού (γεννοῦν) οἱ ὄρνιθες τὴν Μεγάλῃ Πέμπτῃ τὰ βᾶφουν, τὸ βράδῃ τὰ βάζουν σὲ μαντήλι, τὰ πηγαίνουν στὴν ἐκκλησίᾳ καὶ τὰ ἀφίνουν κάτω ἀπὸ τὸ δισκέλι πού διαβάζονται τὰ δώδεκα Εὐαγγέλια. Ἐφοῦ διαβασθοῦν τὰ παίρνουν καὶ τὸ ἓνα ἀφίνουν στὸ εἰκόνισμα τοῦ σπιτιοῦ. Ἐὰν αὐτὸ τὸ γέννησε μαύρη ὄρνιθα, στὰ ἑπτὰ χρόνια γίνεται κρατητῆρα. Τὸ ἀβγὸ ραγίζει, ἀπὸ μέσα, μαζεύεται, ξεραίνεται καὶ γίνεται σὰν πέτρα. Τὸ δίνεις στὸν κουγμουτζῆ νὰ κἀνῃ μιὰ τρῦπα στὴ μέση, περνᾷς κλωστὴ κόκκινη καὶ τὸ φορεῖ»² ἢ ἔγκυος.

Ὡς συνηθίζετο ἐπίσης εἰς τὴν Τζετώ, κατὰ τὴν αὐτὴν συλλογέα, τὸ ἀβγὸ τὸ ὁποῖον ἐγεννᾶτο τὴν Μ. Πέμπτῃ ἀπὸ μαύρην ὄρνιθα «πρῶτα τὸ ἔβαφαν. Μ' αὐτὸ ἡ νοικοκερὰ σταύρωνε ὄλων τὰ πρόσωπα, πού ἦτανε σπίτι, κ' ἔλεγε ἔπο τρεῖς φορές: Κόκκινα ἀβγά / κόκκινα μάγουλα. Ὑστερα τὸ ἄφηνε στὸ εἰκονοστάσι γιὰ τὸ χαλάζι ἢ γιὰ κρατητῆρα, πού γίνονταν, ἂν ἔμνισκε ἑπτὰ χρόνια»³. Τὸ ἀβγὸ τοῦτο τὸ «εἶχαν σὰν τὸ τιμιόξυλο»⁴.

Γενᾶται τώρα τὸ ἐρώτημα, ἂν ἡ συνήθεια χρησιμοποίησεως τοῦ κόκκινου ἀβγοῦ ὡς φυλακτηρίου, ὡς ἐξετέθη ἀνωτέρω, ἀπαντᾷ τοπικῶς περιωρισμένη εἰς τὴν Θράκην.

Ἐκ τῆς ἐρεύνης τὴν ὁποίαν διενήργησα διεπίστωσα ὅτι συναφεῖς ἀντιλήψεις περὶ τοῦ ἀβγοῦ τούτου ἔχουν καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Λέσβου καὶ τῆς Λήμνου. Κατὰ τοὺς Λεσβίους δηλ. «ἄμα κρατήγσ' ἀνιστ' μένα κότσ' να ἀβγά ἰφτὰ χρόνια, γινόντιν κρατητῆρις. Ἐρχόντιν τσι πιτραδγιένιν τσ' οὔλου τοῦ μέσα τ' ἀβγοῦ γένιτι μιὰ τόσην' ψήφα. Αὐτὴν τ' ψήφα ἄλλ' φουρά, ἄμα κἀναμι δαχτ' λίδια μαλαματένια, τ' βάλαμι

1. Κ α λ λ. Χ ο υ ρ μ ο υ ζ ι ἄ δ ο υ, Τὸ παιδίον εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπαρχίαν Μετρῶν καὶ Ἀθύρων τῆς Ἀνατολ. Θράκης, Ἄρχ. Θρακ. Λαογρ. Γλωσσ. Θεσαυροῦ 7 (1940 - 41), σ. 68.

2. Ἑ λ π ι ν. Σ α ρ α ν τ ῆ - Σ τ α μ ο ῦ λ η, Ἄπο τὰ θρακικά ἔθιμα, Θρακικά 1 (1928), σ. 127.

3. Ἑ λ π ι ν. Σ α ρ α ν τ ῆ - Σ τ α μ ο ῦ λ η, Προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίες τῆς Θράκης, Λαογρ. 13 (1951), σ. 209.

4. Ἑνθ' ἀνωτ. 14 (1952), σ. 181, ἀρ. 364. Πρβλ. καὶ Δ η μ. Β. Ο ἰ κ ο ν ο μ ῖ δ ο υ, Δημῶδες ἱατρικὴ ἐν Θράκῃ, Ἄρχ. Θρακ. Λαογρ. Γλωσσ. Θεσαυροῦ 16 (1951), σ. 214.

καταμισί»¹. Κατὰ τὴν πίστιν τῶν χωρικῶν τῆς Λήμνου «ἅμα εἶναι τριῶν χρόνων (κόκκινο) ἀβγὸ στὸ εἰκονοστάσι, γίνεται κρατητήρα, δηλ. μιὰ πέτρα, ποὺ ἅμα τὴ βάλῃς ἀπάνω σὲ ἔγκυα γυναῖκα, εἴτε σὲ ζῶο ἔγκυο, ἔχουν τὴν ἰδέα ὅτι κρατεῖ»². Σχετικὴν εἰδήσιν χωρὶς λεπτομερείας ἔχομεν καὶ ἐκ τῆς "Υδρας. 'Ὡς ἐπὶ λέξει ἀναφέρεται «τὸ πρῶτο ἀβγὸ, ποὺ θὰ βάψουνε, τὸ βάζουνε στὸ εἰκονοστάσι καὶ τὸ φυλᾶνε ἕσαμε τοῦ χρόνου. Εἶναι τῆς Παναγίας. Γίνεται δὲ κρατητήρας»³.

Εἰς πολλὰ ἐξ ἄλλου μέρη τοῦ ἑλληνισμοῦ πιστεύεται ὅτι ὁ κρόκος τοῦ κόκκινου ἀβγοῦ, ἰδίως δὲ τοῦ γεννηθέντος ἀπὸ μαύρην ὄρνιθα τὴν Μεγάλην Πέμπτην, ὅποτε λαμβάνει χώραν ἢ βαφὴ τῶν ἀβγῶν, μετὰ παραμονὴν του εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἐπὶ πολλὰ συνήθως ἔτη, μάλιστα δὲ ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη, γίνεται «κεχριμπάρι» (Κύζικος⁴, Βιθυνία⁵, Λατσίδα Κρήτης⁶, Κορώνη Πυλίας⁷, Ἰκαρία⁸, Μῆλος⁹), «μαργαριτάρι» ('Αγία Ἄννα Εὐβοίας)¹⁰, «δαχτυλιδόπετρα» (Κρήτη)¹¹, «καμμιά φορὰ» μάλιστα «γίνεται μέσα στ' ἀβγὸ σταυρούλης, τὸ σποῦνε καὶ τὸ βρίσκουνε» (Σπάρτη)¹², ἀλλ' οὐδέποτε ἀναφέρεται ὅτι τὸ κεχριμπάρι, τὸ μαργαριτάρι, ἢ δαχτυλιδόπετρα ἢ ὁ σταυρὸς χρησιμοποιοῦνται ὡς κρατητήρες.

Βεβαίως πλὴν τῶν ἐντύπων αἱ συλλογαὶ λαογραφικῆς ὕλης τοῦ Κέντρου Λαογραφίας, τὰς ὁποίας κυρίως ἔλαβον ὑπ' ὄψιν μου, εἶναι κατὰ πλεῖστον γενικαί, ἐκ τοῦ λόγου δὲ τούτου ἔρευνα δι' εἰδικῶν ἐρωτηματολογίου θὰ ἠδύνατο ἐνδεχομένης νὰ διαφωτίσῃ καλύτερον τὸ θέμα τῆς γεωγραφικῆς διαδόσεως τοῦ ἐθίμου.

Ὅπως δὲποτε ἐκ τοῦ μέχρι τοῦδε γνωστοῦ, εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον, ὕλικοῦ προκύπτει ὅτι, ἂν τὰ περὶ τῆς χρησιμοποιοῦσεως τοῦ κόκκινου ἀβγοῦ ὡς περιάπτου δὲν εἶναι μόνον θρακικά, δεδομένου ὅτι σχετικὰς εἰδήσεις ἔχομεν καὶ ἐκ τῶν νήσων

1. ΚΛ, χφ. 3787, σ. 13.

2. Γ. Α. Μέγα, 'Ελληνικαὶ ἐορταὶ καὶ ἔθιμα τῆς λαϊκῆς λατρείας, Ἀθήναι 1957, σ. 153.

3. Νικ. Γ. Χαλιόρη, 'Υδρέϊκα λαογραφικά, Πειραιεὺς 1931, σ. 110, ἀρ. 14.

4. Κέντρον Ἐρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (ἐφεξῆς ΚΛ), χφ. 340, σ. 110.

5. ΚΛ, χφ. 1148, σ. 97.

6. ΚΛ, χφ. 1131, σ. 15.

7. ΚΛ, χφ. 1159 Α', σ. 92.

8. ΚΛ, χφ. 2449, σ. 286.

9. ΚΛ, χφ. 2339, σ. 161 - 162.

10. ΚΛ, χφ. 1479 Η', σ. 72.

11. Εὐαγγ. Κ. Φραγκάκι, Συμβολὴ στὰ λαογραφικά τῆς Κρήτης, Ἀθήναι 1949, σ. 29.

12. ΚΛ, χφ. 1372, σ. 154.

Λέσβου, Λήμνου και Ύδρας, άπαντοῦν ὁμως εὐρέως διαδεδομένα εἰς τὴν Θράκην, πάντοτε μάλιστα μετὰ τὰς ἀναγκαίας λεπτομερείας, αἱ ὁποῖαι καὶ ἐπιτρέπουν νὰ σχηματίσωμεν ὁπωσδήποτε πλήρη εἰκόνα αὐτῶν.

Κατὰ τὰς παρατεθείσας εἰδήσεις ἡ δοξασία περὶ τῆς ιδιότητος τοῦ κόκκινου ἄβγοῦ νὰ προφυλάσῃ τὰς ἐγκύους ἀπὸ ἐνδεχομένων ἀποβολῶν φαίνεται ἐκ πρώτης τοῦλάχιστον ὕψους ὅτι στηρίζεται μόνον εἰς τὴν θρησκευτικὴν πίστιν ὅτι τόσον τὸ ἄβγὸ τοῦτο, ὅσον καὶ ἄλλα σύμβολα λατρείας καὶ μάλιστα ἐξαιρέτων ἡμερῶν, ὕψωμα, Ουμίαμα Μεγάλης Πέμπτης κλπ., ἔχουν ἐξαιρέτους ἐπίσης ιδιότητας. Τὸ ὅτι, ὡς παραδίδεται εἰς τὴν Θράκην, τὸ ἄβγὸ τοῦτο γεννᾶται ἐνίοτε τὴν Μεγάλῃ Πέμπτην, ὅπερ ἔχει εὐλογηθῆ ἔντοσ τῆς ὄρνιθος ἀκόμη εὐρισκόμενον, ὅτι τοποθετεῖται καὶ παραμένει ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς τὸ εἰκονοστάσιον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἀκοίμητος κανδήλα κλπ., ἐνισχύει τὴν πίστιν ταύτην. Εἰς τὰς εἰδήσεις ὁμως ἐκ Θράκης ἀναφέρεται ἔτι ὅτι διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὁ κρατητήρας πρέπει τὸ ἄβγὸ νὰ γεννηθῆ καὶ ἀπὸ μαῦρην ὄρνιθα. Ἡ προϋπόθεσις μάλιστα αὕτη ἀπαιτεῖται ἐνίοτε καὶ διὰ τὸ κόκκινον ἄβγὸ τοῦ Πάσχα, τὸ ὁποῖον εἰδικώτερον κατὰ διαδεδομένην συνήθειαν ὄχι μόνον εἰς τὴν Θράκην ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν λοιπὸν ἑλληνικὸν χῶρον καὶ πέρα τούτου εἰς τὸν εὐρωπαϊκόν, καταθάπτεται εἰς τοὺς ἀμπελῶνας ἢ ρίπτεται εἰς αὐτοὺς ἢ ἄλλως πως χρησιμοποιεῖται πρὸς προστασίαν τῶν καλλιεργείων ἀπὸ προσβολῆς χαλάζης, προξενούσης ὡς γνωστόν, μεγάλας καταστροφάς¹. Ἐξ ἄλλου, ὡς ἐλέχθη ἤδη, ὁ κρατητήρας ἐφέρετο εἰς τὴν Θράκην ὡς περιάπτου προσδεδεμένος καὶ μετὰ κόκκινην κλωστήν. Τὸ γεγονὸς ὅτι τόσον τὸ μαῦρον χρωμα, ὅσον καὶ τὸ κόκκινον, θεωρούμενα ὡς ἀποτρεπτικὰ δαιμονικῆς ἐπηρείας καὶ ἄλλων κακῶν, ἔχουν ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὴν μαγείαν, τὰς προλήψεις καὶ τὰς δεισιδαιμονίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ², ἀλλὰ καὶ ἄλλων λαῶν³, σημαίνει ὅτι εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἔχομεν ἀνάμειξιν θρησκευτικῆς πίστεως καὶ λαϊκῶν δεισιδαιμόνων καὶ μαγικῶν δοξασιῶν μετὰ μακροχρόνιον ἀσφαλῶς παράδοσιν.

Πέρα ὁμως τῆς διαπιστώσεως ταύτης, ἡ ὁποία εἶναι κάπως ἀόριστος, νομίζω ὅτι δὲν εἶναι ἀπίθανον ἢ ἐξεταζομένη συνήθεια παρὰ τὸν σημερινὸν ἐντόνως θρησκευτικὸν χαρακτηῖρα της νὰ εἶναι μαγικῆς ἀρχῆς καὶ συγκεκριμένως ὅτι ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἄβγοῦ τῆς Μεγάλῃς Πέμπτης ὡς περιάπτου πρὸς προστασίαν τῶν

1. Ἰδὲ Ἐλπιν. Σαράντη - Σταμούλη, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 212, ἀρ. 103, Eckstein, Ei, ἐν Handwörterbuch des Deutschen Aberglaubens (ἐφεξῆς HDA) 2 (1929 - 30), στ. 609.

2. Ἰδὲ προξέρως Λαογρ. 23 (1970) Εὐρετ., λ. μαῦρος καὶ κόκκινος.

3. Ἰδὲ Mengis, Schwarz, ἐν HDA 7 (1935 - 36), στ. 1440, τοῦ αὐτοῦ, Rot, αὐτόθι, στ. 800 - 801.

ἐγκύων ἀπὸ ἀποβολῶν ἐγένετο πιθανῶς ἐπὶ τῇ βάσει ὠρισμένου παλαιότερου προτύπου μαγικοῦ περιεχομένου.

Τὸ πρότυπον τοῦτο εἶναι, ὡς πιστεύω, ἡ χρησιμοποίησις πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν τοῦ ἀετίτου λίθου. Οἱ Ἀρχαῖοι ἐπίστευον ὅτι τὸν λίθον τοῦτον μετέφερον καὶ ἔθετον ἐντὸς τῆς φωλεᾶς των οἱ ἀετοὶ «ὅσπερ οὖν ἐξ αὐτῶν ἀετίτης κέκληται» κατὰ τὸν Αἰλιανόν, ὁ ὁποῖος ἐπιλέγει: «λέγεται δὲ οὗτος ὁ λίθος καὶ γυναιξὶ κνούσαις ἀγαθὸν εἶναι, ταῖς ἀμβλώσεσι πολέμιος ὢν»¹.

Λεπτομερείαις περὶ τῆς φύσεως τοῦ ἀετίτου λίθου καὶ περὶ τῆς θαυμαστῆς δραστηριότητός του ὡς περιάπτου παρέχει μεταξὺ ἄλλων πηγῶν τῆς ἀρχαίας γραμματείας, καὶ μάλιστα τῆς μεταγενεστέρας, ὁ Διονύσιος εἰς τὸ ἱξευτικόν του. Ὁ Διονύσιος ἀναφέρει: «ἦν δὲ ἀποτεκεῖν δέη (ἐνν. οἱ ἀετοί), κομίσαντές τινα λίθον ταῖς κοίλαις ἐντιθέασι καλιαῖς, ἵνα ἐν καιρῷ τίκτωσι, καὶ μὴ τὸ τικτόμενον πρὸ τῆς ὥρας ἀτέλεστον ὄθοιτο ὑπ' ἰσχύος. οὐ μὴν ἔστι τι σαφὲς περὶ τοῦ λίθου τούτου γιγνώσκων, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτὸν ἀπὸ τῶν κавκασίων ὄρω, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ ὠκεανοῦ φασιν ὄχθης κομίζεσθαι, λευκὸν ὑπερφωῶς ὄντα καὶ μεστὸν ἐνδοθεν πνεύματος, ὡς καὶ ἦχον ἀποτελεῖν, εἰ κινῶιτο. τικτούση δ' εἴ τις αὐτὸν περιάρψειν, ὀλισθαίνειν διακωλύσει τὸ βρέφος...»². Ὁ Νεπουάλιος³ καὶ αἱ Κοιρανίδες⁴ ἀναφέρουν «λίθον ἔγκνον», ὁ Δημόκριτος «ἐγκύμονα λίθον»⁵, εἰς τὸν Φυσιολόγον ἀποκαλεῖται «εὐτόκιος λίθος»⁶, εἰς δὲ τὸν ἱατρὸν Ἀέτιον ἀναγράφεται: «Ἀετίτης λίθος ὁ ἐν τῷ κινεῖσθαι ἦχον ἀποτελῶν, ὡς ἐτέρου ἐγκύμων λίθου ὑπάρχων, κατόχιον ἐμβρῶν ἐστίν, ὅταν ὀλισθηραὶ ὄσιν αἱ μήτραι, περιαιπτόμενος ἀριστερῷ βραχίονι»⁷. Κατὰ παραλλαγὴν τοῦ Φυσιολόγου «ὁ λίθος ἔχει κατὰ τὸ κάρουον τὴν περιφέρειαν»⁸, κατὰ τὸν Εὐστάθιον «ἔστι δὲ ὁ λίθος περιφερῆς ὡς κάρουον»⁹, τοῦτο δ' ἐπαναλαμβάνει καὶ ὁ βυζαντινὸς χρονογράφος Μιχαὴλ Γλυκᾶς¹⁰.

Ἐχει ἤδη παρατηρηθῆ ὅτι ἡ περίεργος φύσις τοῦ λίθου ἀπετέλεσε τὴν ἀφορμὴν νὰ ἀποδοθοῦν εἰς αὐτὸν τοιαυτὰ θαυμασταὶ ιδιότητες. Ἐπειδὴ δηλ. ὁ ἀετίτης περιέχει κατὰ τὰς λαϊκὰς δοξασίας ἐντὸς αὐτοῦ ἕτερον λίθον, ὥστε κινούμενος νὰ παράγη

1. Αἰλ., Περὶ ζῴων ἰδιότ. 1, 35 (Loeb).

2. Διονύσιος, Ἱξευτ. 1, 3 (Garzya, Teubn.).

3. Νεπουάλιος, σ. 2, ἀρ. 49 (Gemoll).

4. Κοιρ. πρώτη, στοιχ. Α, ἀρ. 1, σ. 6 (Mely-Ruelle).

5. Δημόκριτος, σ. 4, ἀρ. 2 (Gemoll).

6. Φυσιολ., ἀρ. 19.

7. Ἀέτιος, 2, 32. Ἐκ τοῦ περὶ λίθων Δημοσθένους (Olivieri, Teubn.).

8. Φυσιολ., ἀρ. 19 (Lauchert).

9. Migne, PG 18, στ. 732.

10. Μιχ. Γλυκᾶς, Βίβλ. χρον., σ. 82 (Bonn.).

ἤχον, ὁμοιάζει πρὸς ἐγκυον γυναῖκα (ἐγκυος λίθος), ἐξ οὗ καὶ ἀπετέλεσεν οὗτος κατὰ τὴν ἀρχὴν «τὸ ὅμοιον διὰ τοῦ ὁμοίου» (similia similibus) φυλακτῆριον ἀποτελεσματικὸν τῶν ἐγκύων γυναικῶν. Κατόπιν ἀπεδόθησαν εἰς αὐτὸν καὶ ἄλλαι ποικίλαι θαυμασται ιδιότητες.

Αἱ δοξασαί αὗται περὶ τοῦ ἀετίτου λίθου, τὰς ὁποίας ἀναφέρουν πολλοὶ συγγραφεῖς τοῦ Μεσαίωνα Ἕλληνας καὶ Λατῖνοι, βιβλία ἰατρικά, περιγραφικὰ διαφόρων λίθων καὶ βιβλία φυσικοῦ περιεχομένου, ὡς ὁ μνημονευθεὶς Φυσιολόγος -ῆ βραχεῖα δηλ. ἐκείνη συγγραφὴ ἀσημάντου κατὰ τὰ ἄλλα περιεχομένου, ἡ ὁποία λόγῳ τῶν συμβολισμῶν τοὺς ὁποίους περιέχει καὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀπέκτησε μεγίστην σπουδαιότητα, με ἀποτέλεσμα νὰ διαδοθῇ ὅσον ὀλίγα βιβλία-εἶναι γνωσταί εἰς πολλοὺς εὐρωπαϊκοὺς λαοὺς μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων.

Εἰς τοὺς νεωτέρους Ἕλληνας ὁ ἀετίτης λίθος χρησιμοποιεῖται ἰδίως πρὸς παρεμπόδισιν προώρων τοκετῶν μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων ἀλλ' εἰς περιορισμένην ἔκτασιν. Ὡς καὶ τὸ ἀβγὸ τοῦ Πάσχα καλεῖται οὗτος κρατητήρα. Οὕτως εἰς Παχτούριον Τρικάλων «γὰ νὰ μὴ πάθῃ ἡ γυναῖκα ἀποβολὴ τῆς ἔδιναν καὶ κρατοῦσε τὴν κρατήρα. Εἶναι ἓνα εἶδος μικροῦ σφαιριδίου (βώλου), τὸ ὁποῖο εἶχαν τὴν γνώμην ὅτι τὸ ἔφερεν ἀπὸ τῆ θάλασσα ὁ σταυραῖτὸς στὴ φωλιά του»¹. Κρατητήρα ἐπίσης καλεῖται εἰς Κῶ λίθος περιαιπτόμενος εἰς τὸν λαιμὸν τῶν ἐγκύων αἰγῶν καὶ προβάτων πρὸς τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω σκοπὸν, εἶναι δὲ οὗτος πιθανῶς ὁ ἀετίτης². Ὁ λίθος λέγεται ἀλλοῦ «ἀετόπετρα»³. Εἰς Ὀχθονίαν Εὐβοίας «ἡ πέτρα τοῦ ἀετοῦ» ἔθεωρεῖτο «κεμῆλιο, φυλακτὸ στὸ σπῆτι»⁴. Ὑπὸ τὸ ἰταλικὸν ὄνομα ἀκουίλινα ἀναφέρεται ὁ ἀετίτης εἰς τὸ Γεωπονικὸν τοῦ Ἀγαπίου Λάνδου⁵, «ἀετίτην οὐχὶ τὸν ὠκυτόμιον» ἀναφέρει μαγικὸν κείμενον⁶, τέλος δὲ περὶ λίθου ἀετίτου γίνεται λόγος καὶ εἰς νεώτερον ἀστρολογικὸν κώδικα⁷.

Ὡς εἶναι εὐνόητον, τὸ ἀβγὸ ὡς κυοφορούμενον καὶ ἰδίως ὡς κύον ἦτο κατάλληλον διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κρατητήρας κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἀξίωμα «τὸ ὅμοιον διὰ τοῦ ὁμοίου». Τὰ μυθεύματα δὲ περὶ τοῦ ἀετίτου, ὁ ὁποῖος κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους

1. Ἱστορία - λαογραφία τῆς περιφέρειας τοῦ νομοῦ Τρικάλων, τεύχ. 2, 1962, σ. 43.

2. Ἰδὲ Ἀ ν α σ τ. Μ. Κ α ρ α ν α σ τ ἄ σ η, Ποιμενικὰ τῆς Κῶ, Λαογρ. 16 (1956 - 57), σ. 99.

3. Ἱστ. Λεξ. Ἀκαδ. Ἀθην. ἐν λ.

4. ΚΑ, χφ. 3530, σ. 148 - 149.

5. Ἀ γ α π ῖ ο υ, Γεωπονικόν⁶, Βενετία 1884, σ. 146 § 156.

6. A r m. D e l a t t e, Anecd. Athen. 1, σ. 492.

7. Cat. Cod. Astr. Graec. 8, 3, σ. 14. Ἰδὲ πλείονα περὶ τοῦ ἀετίτου Σ τ ε φ. Δ. Ἡ μ ἔ λ λ ο υ, Τὸ περὶ ζῶων ἰδιότητος ἔργον τοῦ Αἰλιανοῦ ὡς πηγὴ εἰδήσεων περὶ μαγικῶν καὶ δεισιδαιμόνων δοξασιῶν καὶ συνηθειῶν, ἐν Ἀθήναις 1972, σ. 43 - 44.

καλεῖται ἐπίσης κρατητήρας, ἦτο εὐκόλον νὰ ἀποδοθοῦν καὶ εἰς τὸ ἀβγό, ἔχον ἐπὶ πλέον, ὡς εἶδομεν, τὸ αὐτὸ χρῶμα πρὸς τὸν ἀετίτην, «λευκὸν ὑπερφυῶς ὄντα» κατὰ τὸν Διονύσιον, ὡς καὶ τὸ αὐτὸ περίπου μέγεθος, ἦτοι τὸ μέγεθος καρύου, ὡς ὁ ἀετίτης εἶχε «κατὰ τὸ κάρον τὴν περιφέρειαν» κατὰ τὸν Φυσιολόγον καὶ τοὺς ἄλλους ἀνωτέρω μνημονευθέντας συγγραφεῖς. Ἀναφέρω προσέτι ὡς ἐνδεικτικὴν μόνον, διότι δυνατὸν νὰ εἶναι καὶ ἐντελῶς συμπτωματικὴ, τὴν παρὰ Χουρμουζιάδη λεπτομέρειαν ὅτι τὸ πασχαλινὸν ἀβγό μετὰ τὴν παραμονὴν του ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη εἰς τὸ εἰκονοστάσιον καὶ τὴν ἀποξήρανσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ του «σειόμενον διὰ τῆς χειρὸς ἐκουδούνιζε», τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ἀναλογίαν πρὸς τὸ πιστευόμενον περὶ τοῦ ἀετίτου, ὅτι ἐξέπεμπεν ἦχον «εἰ κινοῖτο» κατὰ τὸν Διονύσιον, ἢ ὅτι κατὰ τὸν Ἀέτιον «ὁ ἐν τῷ κινεῖσθαι ἦχον ἀποτελῶν, ὡς ἐτέρον ἐγκύμων λίθου ὑπάρχων» κ.ἄ. Ἐν κατακλιθεὶς θὰ ἐπεθύμουν νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν ἀναφέρεται βεβαίως χρησιμοποίησις ὀλοκλήρου τοῦ ἀβγοῦ ὡς φυλακτηρίου, ὡς συμβαίνει μὲ τὸν ἀετίτην, ὁ ὁποῖος κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν ἔπαυε νὰ ὁμοιάζῃ πρὸς ἔγκυον γυναῖκα, ἀλλὰ τοῦτο προκειμένου περὶ τοῦ πρώτου θὰ ἦτο ἴσως πρακτικῶς ἀδύνατον, λόγῳ προφανῶς τοῦ κινδύνου εὐκόλου διαρρήξεως τοῦ κελύφους του.

RÉSUMÉ

Coutume de Pâques de Thrace au contenu magique

par Steph. D. Imellos

Il s'agit de la coutume selon laquelle les oeufs rouges du Jeudi Saint sont un moyen de protéger les femmes enceintes contre les fausses-couches.

Cette coutume se rencontre surtout en Thrace.

Nous croyons que la puissance attribuée par le peuple à cet oeuf ne s'appuie pas seulement sur la foi religieuse en général qui veut que les symboles de culte des jours extraordinaires, à l'exemple de l'oeuf cité ci-dessus, aient des qualités significatives. Par contre l'utilisation de l'oeuf comme talisman s'est effectuée probablement sous l'influence de modèles plus anciens, c'est-à-dire de la pierre dite de l'aigle (aétite). L'oeuf en tant qu'objet porté par la poule et objet de gestation se prête à son utilisation comme talisman en vertu de l'axiome «similia similibus»; c'est également le cas de la pierre d'aigle qui présente des ressemblances avec l'oeuf.

On doit noter que les croyances des anciens relatives à la pierre d'aigle sont retenues jusqu'aujourd'hui.

DIE ERNTEGERÄTE IN GRIECHENLAND *

VON
STEPH. D. IMELLOS

Das Thema «Die Erntegeräte», wie es im griechischen Raum vorkommt, wird in dieser Arbeit, möglichst kurz gefasst, behandelt. Es stützt sich auf das Material, das im Zentrum für Volkskunde der Athener Akademie (nachstehend: ΚΑ) aus ganz Griechenland gesammelt ist, sowie aus Zypern, Nord-Epirus und den griechischen Flüchtlingen aus Pontos (am Schwarzen Meer), Kappadokien und überhaupt aus Kleinasien, die jetzt in verschiedenen Gegenden Griechenlands, hauptsächlich aber in West-Thrazien und Mazedonien angesiedelt sind.

Zuerst ganz kurz über die Arbeitsorganisation. In einigen Gegenden sind die Schnitter ausschliesslich Frauen, obwohl es sich um eine anerkannt harte Arbeit handelt. Gewöhnlich aber wird die Arbeit von Männern und Frauen gemacht. Die erwachsenen Glieder jeder Bauernfamilie nämlich, Männer wie Frauen, ernten ihre Felder ab. Wenn die Ernteflächen sehr ausgedehnt sind, helfen sich die Familien untereinander. Manchmal werden bezahlte Schnitter angestellt¹.

Die Schnitter fangen immer sehr früh, vor der Morgendämmerung, mit der Arbeit an. Denn in Griechenland ist der Sommer bekanntlich sehr heiss -die Ernte findet gewöhnlich im Juni² statt- und die Arbeit am frühen

---

* Diese Arbeit ist ein Teil meines Korreferates auf der 5. Arbeitstagung des Ethnologischen Atlases Europas in Visegrad /Ungarn (23. - 28. September 1974). Über diese Arbeitstagung s. Σ τ έ φ. " Η μ ε λ λ ο ς, Λ ο γ ο γ ρ α φ ί α 29 (1974), SS. 371 - 373.

1. S. Δ η μ. Λ ο υ κ ό π ο υ λ ο ς, Γ ε ω ρ γ ι κ ή τ ή ς Ρ ο ύ μ ε λ η ς, Athen 1938, S. 237 u. 245, Γ. Ι. Σ α λ β ά ν ο ς, Λ ο γ ο γ ρ α φ ι κ ή σ ύ λ λ ε κ τ α έ ξ ' Α ρ γ υ ρ ά δ ω ν Κ ε ρ κ ύ ρ α ς, Λ ο γ ο γ ρ α φ ί α 10 (1929 - 32), S. 156, 'Α ν α σ τ. Γ. Β ρ ό ν τ η ς, Ο ι ζ ε υ γ ά δ ε ς τ ή ς Ρ ό δ ο υ, Λ ο γ ο γ ρ α φ ί α 12 (1938 - 48), S. 117 u. a.

2. Im Volksmund trägt der Monat Juni auch den Namen "der Schnitter" in verschiedenen Gegenden Griechenlands (s. 'Α θ α ν. Χ. Μ π ο ύ τ ο υ ρ α ς, Τ ά ό ν ό μ α τ α τ ώ ν μ η ν ώ ν έ ν τ η ν ε ο ε λ λ η ν ι κ ή, Athen 1910, SS. 23 - 24 u. 40, Δ. Μ. Σ ά ρ ρ ο ς, Λ ο γ ο γ ρ α φ ί α 2, 1910 - 11, S. 698). Sehr selten nur wird auch der Monat Juli so bezeichnet. (s. Μ π ο ύ τ ο υ ρ α ς, a. a. O., S. 33, Λ ο γ ο γ ρ α φ ί α 6, 1917 - 18, S. 143).

Morgen ist sehr lohnend. Ausserdem brauchen die Schnitter eine längere Mittagspause, um sich von der schweren Arbeit in der prallen Sonne zu erholen. Da wiederholt sich bei den heutigen Griechen das, was Hesiod im 8. Jahrhundert vor Chr. ihren Vorfahren empfahl:

ὄρθρου ἀνιστάμενος, ἵνα τοι βίος ἄρκιος εἴη.
ἤως γὰρ ἔργοιο τρίτην ἀπομείρεται αἴσαν¹

(vor der Morgendämmerung musst du das Getreide mähen. Denn ein Drittel des Arbeitstages verliert wer die Tageshelle erst abwartet).

Das einzige Erntegerät, sowohl in der Ebene als auch im Bergland, vor dem Einsetzen der Erntemaschinen (etwa 1920) war die Sichel, die heute noch im Bergland und in anderen nicht sehr reichen Gegenden benutzt wird, da dort die maschinelle Ernte in einer unebenen und beschränkten Landoberfläche unmöglich und unrentabel ist.

Wir haben zwei Arten Sicheln: die eigentliche Sichel, die in ganz Griechenland benutzt wird (δρεπάνι)² (Abb. 1) und das seiner Form nach sogenannte Leleki (Storch), das neben der Sichel hauptsächlich in Nord- und Mittelgriechenland benutzt wird, während es im Süden und in den Inseln nur selten vorkommt, mit Ausnahme vielleicht von Kreta und einigen nordöstlichen Inseln (s. Karte). Die Storch-Sichel ist ihrem Namen nach in der Form verschieden; sie ist gewöhnlich grösser und immer mit glatter Schneide (Abb. 2), im Gegensatz zu der Sichel, die gewöhnlich gezähnt und seltener ungezähnt ist.

Man kann nicht mit Sicherheit sagen, ob die eine Art eine Entwicklung der anderen darstellt. Wir haben nur einige Hinweise. So erntete man in einigen Gegenden Thessaliens bis 1915 mit einer gezähnten Sichel, danach wird die Storch-Sichel benutzt³. Eine andere Quelle berichtet, dass, bis 1923, in Mazedonien gezähnte Sicheln in Brauch waren; in der Folge trat die Storch-Sichel in Erscheinung⁴. Andere behaupten, die Flüchtlingen aus Kleinasien

1. Werke u. Tage 577 - 578 (Rzach). Manchmal wird auch nachts und zwar beim Mondschein geerntet (s. Δουκόπουλος, a. a. O., SS. 244 - 245).

2. Daher nennt man den Juni (den Ernte - Monat) auch Sichel - Monat - Δραπανιάρης (Κέντρον Συντάξεως τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Ms. 646, S. 23, Peloponnes) u. Διρπανᾶς (ebenda, Ms. 803, S. 142, Sterea Hellas).

3. ΚΑ, Frageb. Thess. IV, 50, 1970 (Kerasia/Bolos).

4. ΚΑ, Frageb. Mazed. IX, 44, 1970 (Modi Lagadas/Thessaloniki).

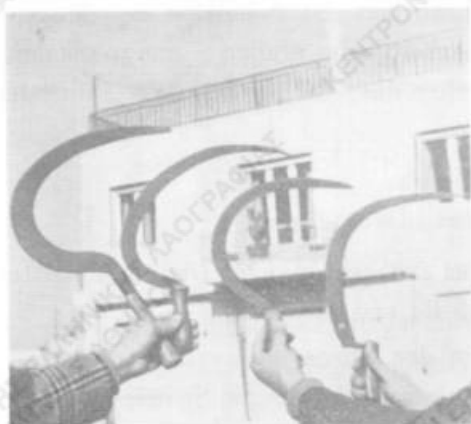

Abb. 1. Sichel

Abb. 2. Storch - Sichel

hätten die Storch-Sichel nach 1920 in Griechenland eingeführt;¹ eine andere Nachricht setzt den beschränkten Gebrauch der Storch-Sichel auf das Jahr 1913 zurück², während eine andere wiederum behauptet, die Storch-Sichel sei die ältere der beiden³. Schliesslich besagt eine andere Kunde, dass beide Arten nebeneinander bestanden bis zur Erscheinung der Erntemaschinen⁴. Nun ist es ja schwer genaue Angaben und Daten zu haben, denn für die Bauern sind das Einzelheiten, auf die sie sich oft nicht genau erinnern können. Es scheint, dass die Schnitter mit der grösseren Storch-Sichel schneller vorankamen; ihr Gebrauch setzte aber eine gewisse Gewandheit voraus. Sollte man nach der Verbreitung des Gebrauchs der Sichel urteilen, dürfte sie das ältere Werkzeug sein.

Was die Sichel, ob gezähnt oder ungezähnt, betrifft, so ist zu bemerken, dass die gezähnte den Schnitt erleichtert und aus diesem Grunde im Vergleich zu der ungezähnten bevorzugt wird; das Schleifen aber der gezähnten muss von einem Fachmann gemacht werden, während es bei der glatten Schneide leichter und ohne fachmännisches Können geht. So betrachtet, ist die ungezähnte Sichel praktischer.

Einige Auskünfte aus Mazedonien und Kreta setzen den Gebrauch der Sichel mit der glatten Schneide vor 1920, danach wird sie von der gezähnten

1. KA, Frageb. Mazed. VI, 35, 1970 (Kabochoiri/Emathia).
2. KA, Frageb. Mazed. XIII, 4, 1970 (Lakkobikia/Pagaion).
3. KA, Frageb. Mazed. VIII, 7, 1970 (Sebasto/Kilkis).
4. KA, Frageb. Mazed. IV, 2, 1970 (Germa/Kastoria).

verdrängt¹. Diese Auskünfte haben aber wahrscheinlich nur örtlichen Wert, denn Hesiod erwähnt «ἀρπην...καρχαρόδοντα»² (eine Sichel mit scharfen Zähnen), die von den alten Griechen bei der Ernte benutzt wurde³.

In den Dörfern stellte der Schmied die Sichel her. Später war es die Industrie und die Bauern bekamen sie im Handel. Manchmal bestand eine Auswahl, z. B. etwas kleinere Sicheln für die Frauen und grössere für die Männer⁴. Früher schmückte man sie zudem verschiedentlich. Aus Zypern berichtet 1913 Ohnefalsch-Richter, dass die Sichel «am Ende mit Lederquasten und Glöckchen verziert sind und beim Hantieren fortwährend ertönen. Das Geklingel soll die Giftschlangen verschrecken»⁵.

Ein anderes Gerät, das in fast ganz Griechenland benutzt wird, ist die Sense (Abb. 3), das in Griechenland die letzten Jahrzehnte eingeführt wurde. Die Sense wird aber nicht bei der Getreideernte benutzt, da das Korn

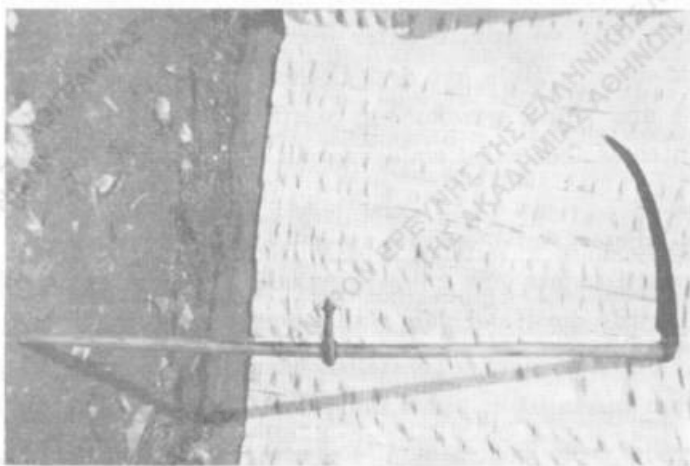

Abb. 3. Sense

1. ΚΑ, Frageb. Mazed. I, 43, 1970 (Litochoron/Pieria), Frageb. Kreta I, 59, 1970, S. 21 (Batolakkos/Kydonia).

2. Theog. 179 - 180.

3. Werke u. Tage 573.

4. Vgl. die Wörter δρεπανάκι (kleine Sichel), δρεπανάρα (grosse Sichel) und Magda H. Ohnefalsch-Richter, Griechische Sitten und Gebräuche auf Cypern, Berlin 1913, S. 111.

5. S. Ohnefalsch-Richter, a. a. O., S. 112. In den Volksliedern wird die Sichel verschiedenartig erwähnt: δίκωπο κι άτσάλenio (zweischneidig und aus Stahl) (Φιλολογικός Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως 8, 1873 - 74, S. 410, Nr. 26, Z. 2, Leukas, vgl. II. 'Α ρ α -

durch den Sensenschnitt zerstreut wird. Man benutzt sie gewöhnlich bei dem Grasschnitt. Ausnahmsweise wird der Sensenschnitt in Thrazien und Mazedonien bei der Getreideernte benutzt, besonders wenn aus verschiedenen Gründen das Getreide nicht hochgewachsen ist und es sich mit der Sichel schwer schneiden lässt¹ (s. Karte). Jedenfalls bei niedrigem Wuchs des Getreides - ein Fall der, besonders früher, nicht selten war, sei es aus Mangel an Düngemittel, sei es bei Trockenheit, oder auch aus beiden Gründen - erntete man in seltenen Fällen auch mit den Händen; dabei wurden die Ähren mit der Wurzel herausgezogen und die Wurzel mit der Sichel abgeschnitten². Schliesslich gebraucht man seit Anfang des 20. Jahrhunderts auf Korfu, Kephalonien und vielleicht anderen Inseln des Ionischen Meeres die sogenannte κοπίδα oder τρουτσέτα oder φαρτσέτα (=Schneide oder Klinge) (Abb. 4), parallel wird aber die Sichel gebraucht³.

Bei der Getreideernte gibt es noch andere Werkzeuge, die dem Schnitter behilflich sind. Das wichtigste unter diesen ist die sogenannte παλαμαριά. Dieses Werkzeug aus Holz hat drei Löcher für die drei letzten Finger der linken Hand und wurde gewöhnlich vom Tischler angefertigt (Abb. 5). Die Bauern konnten es aber selbst einfacher mit einem ausgehöhlten Stück Holz machen⁴.

Durch dieses Gerät wurde zweierlei erreicht; einerseits wurde die Hand verlängert, sodass eine grössere Anzahl Ähren gefasst werden konnte, andererseits wurde die Hand vom Sichelschnitt geschützt. Dieses Gerät wird in Thrazien, Mazedonien und Thessalien benutzt. In Epirus, Peloponnes und in den meisten Inseln ist es unbekannt; dort bedeckte man die linke Hand

βαυτινός, Συλλογή δημοδῶν ἀμάτων τῆς Ἠπείρου, Athen 1880, S. 176, Nr. 270, Z. 3, S. 182, Nr. 281, Z. 2), ἀπὸ φλωρί (aus Münzengold) (Ἡμερολόγιον Δυτικῆς Μακεδονίας 1, 1932, S. 107, Nr. 3, Z. 2), ὀλόχρυσο (ganz aus Gold), ΚΑ, Ὑλη 1253 (Korfu).

1. ΚΑ, Frageb. Thraz. II, 16, 1970 (Megalon Kranoboukion), Frageb. Mazed. IX, 32, 1970 (Hagios Basileios/Lagadas).

2. ΚΑ, Frageb. Thraz. Inseln I, 6, 1970 (Lemnos), Μ. Γ. Μιχαηλίδης - Νουάροσ, Λαογραφικὰ σύμμεικτα Καρπάθου 2, Athen 1934, S. 29, Λουκόπουλος, a. a. O., S. 238, Θαν. Κωστάκης, Ἡ Ἄνακτου, Athen 1963, S. 358.

3. Σαλβάνοσ, a. a. O., ΚΑ, Frageb. Ion. Inseln I, 2, III, 23, III, 25, III, 28, III, 29, 1970.

4. In den Volksliedern wird παλαμαριά erwähnt: ἀσημένια (aus Silber) (s. Ἀραβαυτινός, a. a. O., Ἡμερολόγιον Δυτικῆς Μακεδονίας, a. a. O.).

Abb. 4. Κοπίδα

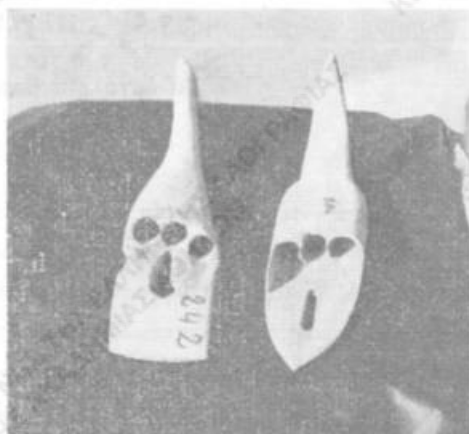

Abb. 5. Παλαμαριά

mit einem alten Strumpf oder mit Stoff oder Leder, um sie vor den Stacheln zu schützen, wie es auch in der byzantinischen Zeit geschah¹.

Wie schon erwähnt, werden ab 1920 Mähmaschinen benutzt -in letzter Zeit sogar Mäh- und Dreschmaschinen. Diese aber können nur in weiten Ebenen eingesetzt werden, wie z. B. in Thessalien. In den weniger ebenen Gegenden wird heute die Ernte mit den alten traditionellen Werkzeugen gemacht. Es muss aber gesagt werden, dass, nach 1950 etwa, eine grosse Anzahl Felder un bebaut bleiben aus Mangel an Bauern. Ausserdem ist diese Landarbeit jetzt unrentabel, da Mehl im Handel billig gekauft wird; es bestehen auch noch andere Gründe. Aus alledem wird der Gebrauch der erwähnten Geräte eingeschränkt und die traditionelle mühselige Lebensweise der Bauern tritt vor einer leichteren zurück.

Einige andere Werkzeuge werden in einzelnen oder seltenen Fällen benutzt. Beim Gebrauch der Sense in den erwähnten Fällen sammelte man die geschnittenen Ähren mit einer vierzähligen hölzernen Harke. Man benutzte dann eine andere hölzerne Harke mit 24 Zähnen, um die übriggebliebenen Ähren im ganzen Feld zu sammeln (Thrazien). Diese Ähren wurden mit den Händen gebündelt.

Ein kleines Stück Holz etwa 20 cm lang half beim Zusammenbinden, während ein anderes 70-80 cm lang half beim Zusammentragen der Ähren zum Bündeln.

1. S. Φαίδων Κουκουλές, Βυζαντινών βίος καί πολιτισμός 5, Athen 1952, S. 260.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Τὰ ἐργαλεῖα θερισμοῦ ἐν Ἑλλάδι

ὑπὸ Στεφ. Δ. Ἡμέλλου

Ἡ ἀνωτέρω ἐργασία, ἀποτελοῦσα μέρος συνεισηγήσεώς μου κατὰ τὴν 5ην σύνοδον διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Ἐθνολογικοῦ Ἔκδοτος τῆς Εὐρώπης (23-28 Σεπτ. 1974, Visegrad Οὐγγαρίας) ἐπὶ τοῦ θέματος «δυνατότητες καὶ προβλήματα χαρτογραφίσεως τοῦ θερισμοῦ ἐν Εὐρώπῃ», στηρίζεται ἐπὶ πλουσιωτάτου ὕλικου προερχομένου ἐκ πάσης σχεδὸν γωνίας τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου, τὸ ὁποῖον συλλεχθὲν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀπόκειται εἰς τὸ Κέντρον Λαογραφίας.

Ἐποὶ ἐπισημαίνεται ὅτι ὁ θερισμὸς γίνεται ἐν Ἑλλάδι σήμερον ὡς καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἡσιόδου, δίδεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀνωτέρω ὕλικου ἀκριβῆς εἰκὼν τοῦ τρόπου χρήσεως καὶ τῆς γεωγραφικῆς διαδόσεως δύο τύπων δρεπάνου, ἥτοι τοῦ πανελληνίως γνωστοῦ δρεπανιοῦ καὶ τοῦ καλουμένου λελεκιοῦ, χρησιμοποιουμένου κυρίως ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Κεντρικῆς καὶ Βορείου Ἑλλάδος. Ἐν συνεχείᾳ γίνεται λόγος περὶ ἐτέρου θεριστικοῦ ἐργαλείου, τῆς κόσας, ὡς καὶ περὶ ἄλλων ἐργαλείων, ὡς τῆς καλουμένης παλαμαχριάς, τὰ ὅποια διευκολύνουν τὸν θεριστὴν εἰς τὸ ἔργον του.

Ο ΕΠΤΑΣΗΜΟΣ ΡΥΘΜΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΥΠΟ
ΣΠΥΡ. Δ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΗ

Ὡς εἶναι γνωστόν, οἱ ρυθμοὶ τῶν ἑλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν εἶναι ποικίλοι καὶ πολυάριθμοι. Ἐκ τῶν ρυθμῶν τούτων ὁ ἐπτάσημος¹ κυριαρχεῖ ἐπὶ τοῦ μεγαλυτέρου ἴσως ποσοστοῦ τραγουδιῶν. Συγκεκριμένως μάλιστα ἀπαντᾷ οὗτος περισσότερον διαδεδομένος εἰς τὰ ἐκ τῆς ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος ἢ εἰς τὰ ἐκ τῆς νησιωτικῆς προερχόμενα τραγούδια.

Ὁ ἑτερογενὴς ὅμως οὗτος ρυθμὸς εἶναι γνωστός εὐρύτερον καὶ εἰς ἄλλους λαοὺς τῆς νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης, περαιτέρω δὲ εἰς τραγούδια Ἀραβικῶν λαῶν, λαῶν τοῦ Ἀβγανιστάν καὶ τῶν Ἰνδιῶν², καὶ μάλιστα μὲ τὰς ἰδίας περίπου ρυθμικὰς μορφάς, αἱ ὁποῖαι ἀπαντοῦν εἰς τὰ ἑλληνικὰ δημοτικά τραγούδια.

Ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου τὰ εἰς τὸν ρυθμὸν τοῦτον προσηρμοσμένα ἑλληνικὰ δημοτικά τραγούδια ἀνήκουν εἰς διαφόρους κατηγορίας, κυρίως ὅμως εἶναι ἐρωτικά, ἀπὸ ἀπόψεως δὲ μουσικῆς παρουσιάζουν μεγάλην ποικιλίαν μελωδιῶν, αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν τόσον εἰς τὸ διατονικὸν ὅσον καὶ εἰς τὸ χρωματικὸν μουσικὸν γένος, ὡς καὶ εἰς διαφόρους μουσικοὺς τρόπους (κλίμακας).

Τὰ τραγούδια ἄδονται πρὸς διαφόρους χοροὺς καὶ ἰδίως πρὸς τὸν πανελλήνιον γνωστὸν συρτὸν Καλαματιανόν³.

Ἡ ὀνομασία τοῦ ρυθμοῦ ἐπτάσημος προῆλθε προφανῶς ἐκ τῶν λέξεων ἐπτὰ

1. Ρυθμὸς, κατὰ τὸν Ἀριστόξενον, εἶναι τὸ ὅλον τῆς μουσικῆς δημιουργίας καὶ μέρη αὐτοῦ τὰ μουσικὰ μέτρα ἢ οἱ μετρικοὶ πόδες. Κατὰ δὲ τὸν Ἀριστείδην Κοῖντιλιανόν, ρυθμὸς εἶναι μόνον τὸ μέτρον ἢ ὁ πούς (βλ. Δ η μ. Σ ε μ ι τ ἔ λ ο υ, Ἑλληνικὴ μετρική, Ἀθήνησι 1894, σ. 24, 96 καὶ Χ ρ υ σ ἄ ν θ ο υ, Θεωρητικὸν μέγα τῆς μουσικῆς, ἐν Τεργέστη 1832, σ. 69). Ὡς ἐκ τούτου εἰς τὴν παρούσαν μελέτην θὰ ἦτο ἴσως προτιμότερος ὁ τίτλος «Τὸ μέτρον τῶν ἐπτὰ χρόνων εἰς τὰ Ἑλληνικὰ δημοτικά τραγούδια». Σήμερον οἱ ρυθμικοὶ ὄροι «μέτρον ἐπτὰ χρόνων» καὶ «ρυθμὸς ἐπτάσημος» θεωροῦνται ταυτόσημοι.

2. Δίσκους μὲ τραγούδια τοῦ ρυθμοῦ τούτου ἐκ τοῦ Ἀβγανιστάν καὶ τῶν Ἰνδιῶν μοῦ παρεχώρησεν ὁ ἑλληνοαμερικανὸς χορογράφος καὶ μελετητὴς ἐιδικότερον τῶν ἑλληνικῶν χορῶν Θεόδ. Πετρίδης, τὸν ὁποῖον εὐχαριστῶ καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης.

3. Ἐκ τῶν λοιπῶν χορῶν μνημονευτέοι ἐνδεικτικῶς ἐνταῦθα: ὁ χορὸς τῆς νύφης εἰς Σιάτισταν Μακεδονίας, ὁ δεῦτερος χορὸς τῶν ἀνδρικῶν καὶ γυναικειῶν καρσιλαμάδων, ὁ χορὸς τοῦ κρεββατιοῦ, τῆς προίκας καὶ ὁ χορὸς Μάνδρα τῆς Κύπρου, ὁ συρτὸς χορὸς τῆς Ρόδου, ὁ συρτὸς χορὸς Βελβενδοῦ Κοζάνης, τὸ Χειμωριώτικο, ὁ Μανδηλάτος τῆς Θράκης, οἱ χοροὶ Σερνίτσας, Τρομαχτῶν καὶ Κοτσαγκέλ' τοῦ Πόντου.

καί σημεῖον. Σημεῖον δὲ ἢ πρῶτον χρόνον ὠνόμαζον, ὡς γνωστόν, οἱ ἀρχαῖοι Ἑλλη-
νες μουσικοὶ καὶ ρυθμικοὶ τὴν ἐλαχίστην ἀπὸ ἀπόψεως χρονικῆς διαρκείας μονάδα,
ἢ ὁποία ἐχρησίμευε διὰ τὴν δημιουργίαν τῶν διαφόρων ρυθμικῶν συστημάτων καὶ
τῶν διαφόρων ρυθμικῶν γενῶν, ἀποτελουμένων ἐκ τῶν πολλαπλασίων αὐτῆς.

Περὶ τῆς χρονικῆς ταύτης μονάδος ὁ Ἀριστόξενος εἰς τὸ περὶ ρυθμικῶν στοι-
χείων (B, 280) λέγει: «Καλείσθω δὲ πρῶτος χρόνος ὁ ὑπὸ μηδενὸς τῶν ρυθμιζομέ-
νων δυνατὸς ὢν διαιρεθῆναι, δίσσημος δὲ ὁ δις τούτῳ καταμετρούμενος, τρῖσημος δὲ
ὁ τρεῖς, τετράσημος δὲ ὁ τετράκις. Κατὰ ταῦτα δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν μεγεθῶν τὰ
ὀνόματα ἔξει». Ὁ δὲ Ἀριστείδης Κοϊντιλιανὸς (XIV, σ. 21) ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:
«Πρῶτος μὲν οὖν ἐστὶ χρόνος ἄτομος καὶ ἐλάχιστος, ὃς καὶ σημεῖον καλεῖται... ση-
μεῖον δὲ καλεῖται διὰ τὸ ἀμερὲς εἶναι... Θεωρεῖται γὰρ ἐν μὲν λέξει περὶ συλλαβῆν,
ἐν δὲ μέλει περὶ φθόγγον, ἐν δὲ κινήσει σώματος περὶ ἐν σχῆμα, λέγεται δὲ οὗτος
πρῶτος ὡς πρὸς τὴν τῶν λοιπῶν φθόγγων σύγκρισιν».

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁ πρῶτος οὗτος χρόνος δὲν διηρεῖτο εἰς μικρότερα μέρη. Τὸ
μέγεθος τούτου ἀντεστοίχει πρὸς τὸν χρόνον τῆς βραχείας συλλαβῆς.

Ἡ ὀνομασία τοῦ ρυθμοῦ τούτου καθιερώθη ὑπὸ τῶν παλαιότερων Ἑλλήνων
μουσικῶν ἐκ τῆς ἀντιλήψεως ὅτι τὰ ἀποτελοῦντα αὐτὸν μουσικὰ μέτρα περιέχουν
ἑπτὰ πρῶτους χρόνους ἕκαστον. Ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς δὲ διαρθρώσεως τῶν χρόνων
καὶ τῆς σχέσεως μεταξύ των ὡς 3 + 4, 2 + 1 + 2 + 2 ἢ 4 + 3, 2 + 2 + 2 + 1 κλπ.
ὠνομάσθη εἰδικώτερον ἐπίτριτος, πρῶτος ἢ δεύτερος ἢ τρίτος ἢ τέταρτος.

Αἱ ὀνομασίαι αὗται καὶ ἰδίᾳ ὁ τρόπος μουσικῆς καταγραφῆς τῶν εἰς τὸν ρυθμὸν
τοῦτον προσηρμοσμένων τραγουδιῶν προεκάλεσαν ἀντιγνώμιας τόσον εἰς τοὺς πα-
λαιότερους μουσικοὺς ὅσον καὶ εἰς νεωτέρους μουσικολόγους.

Ἐκ τῶν παλαιότερων ὁ Δημ. Περιστερῆς εἰς πραγματείας του περὶ τοῦ ρυθμοῦ
τούτου¹ διετύπωσε τὴν γνώμην ὅτι εἶναι ὀρθότερον ὁ ἐπτάσημος ρυθμὸς νὰ καταγρά-
φεται εἰς τρεῖς καὶ ἡμισυν χρόνους ($1\frac{1}{2} + 1 + 1$) καὶ ὄχι εἰς ἑπτὰ. Ἡ δὲ καταμέτρησης
τῶν χρόνων διὰ κινήσεων τῆς χειρὸς δέον νὰ γίνεται εἰς τρεῖς τοιαύτας, ἐκ τῶν ὁποίων
ἢ πρώτη νὰ διαρκῆ ἡμισυν ἐπὶ πλέον χρόνον τῶν ἄλλων, ὡς τοῦτο ἀκριβῶς συμβαίνει
εἰς τοὺς κτύπους τῶν βημάτων τοῦ συρτοῦ Καλαματιανοῦ χοροῦ. Οὕτως ἀποδίδεται,
κατ' αὐτόν, τελειότερον ὁ χαρακτήρ καὶ τὸ ἦθος τῶν ὑπαγομένων ἁσμάτων εἰς τὸν ρυ-
θμὸν τοῦτον, ἀποτελοῦμενον ἀπὸ τρεῖς καὶ ἡμισυν χρόνους.

Περαιτέρω ὑπεστήριξεν ὅτι ἡ ρυθμικὴ αὕτη μορφή δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ ἢ ἀρ-
χαία ρυθμικὴ μορφή τοῦ τρισήμου χορείου ἀλόγου ἢ λάμβου, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ
πρῶτος χρόνος ἢ ὁ τρίτος εἶναι ἐπιμηκέστερος κατὰ τὸ ἡμισυ.

Ὁ Ἰωάννης Σακελλαρίδης εἰς πραγματείαν του «Περὶ τοῦ ἀρχαίου ρυθμικοῦ
γένους τοῦ καλουμένου ἐπίτριτου ἢ ἐπτασήμου, σωζομένου δὲ ἐν τῇ ἑλληνικῇ δη-
μοτικῇ μουσικῇ»² γράφει: «Τὸ παρ' ἀρχαίους σπάνιον ἐπίτριτον γένος συνέκειτο ἐκ

1. Βλ. «Φόρμιγξ», Μουσικὴ ἐφημερὶς 1 (1902), ἀρ. 11, σ. 33 «Περὶ τοῦ πῶς κανονιστέον δη-
μῶδεις μελωδίας συναγδούσας τῷ β' ἐπιτρίτῳ τῶν ἀρχαίων ρυθμῶν». Αὐτόθι, περ. Β', ἀρ. 14, σ. 1 - 2
«Ἐπιστημονικαὶ διατριβαί. Ρυθμικά».

2. Βλ. «Φόρμιγξ» 1 (1902), ἀρ. 9, σ. 1 - 2.

ποδὸς περικλείοντος τρεῖς μὲν χρόνους μακροὺς ἕνα δὲ βραχύν, οὕτινος ἡ διάφορος θέσις ποιεῖ τὰ τέσσαρα διάφορα εἶδη». Καὶ κατωτέρω: «Ἄλλ' ὁ ἐπίτριτος 7/σημος εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ χορεῖῳ ἀλόγῳ, σὺν τῇ διαφορᾷ ὅτι ἐν τῇ ποιήσει ὁ μὲν ἐπτάσημος σύγκειται οὐχὶ ἐξ ὀλιγωτέρων τῶν τεσσάρων συλλαβῶν, ὧν αἱ τρεῖς μακραι καὶ ἡ μία βραχεῖα (— υ — —), ὁ δὲ χορεῖος ἄλογος ἐκ δύο συλλαβῶν, ὧν ἡ μία μακρὰ καὶ ἡ ἄλλη βραχεῖα σὺν τῷ ἡμίσει αὐτῆς (— υ +¹/2)».

Περὶ τοῦ ἐπίτριτου μετρικοῦ ποδὸς ὁ Ἑμμαν. Παντελάκης γράφει: «Ἐν τῇ μετρικῇ τῶν παλαιῶν ἐπίτριτος πούς ἢ ἀπλῶς ἐπίτριτος ἐκαλεῖτο ὁ τετρασύλλαβος πούς, ὅστις ἀπετελεῖτο ἐξ ἑνὸς τετρασήμου (σπονδείου) καὶ ἑνὸς τρισήμου (τροχαίου ἢ ἰάμβου) ἐχόντων λόγον 4:3 ἢ 3:4. Ἀναλόγως τῆς θέσεως τῆς βραχείας συλλαβῆς διέκρινον τέσσαρα εἶδη ποδῶν ἐπίτριτων, ἤτοι τὸν ἐπίτριτον πρῶτον (υ — — —), τὸν ἐπίτριτον δευτέρου (— υ — —), τὸν ἐπίτριτον τρίτον (— — υ —) καὶ τὸν ἐπίτριτον τέταρτον (— — — υ)»¹.

Ὁ Κ. Ψάχος παραδέχεται τὴν ὑπαρξίν τοῦ ρυθμοῦ τούτου ὡς ἐπτάσημου ἐπίτριτου, ἔχων τὴν γνώμην «ὅτι οὐδεὶς ρυθμὸς εἶναι δυνατὸν νὰ περιέχῃ χρόνους ἡμίσειας, διότι ἡμισὺς χρόνος οὐδέποτε δύναται νὰ καθέξῃ θέσιν ἑνὸς ἐκ τῶν πλήρων χρόνων τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ρυθμοῦ...»². Μὲ βάσιν τὴν ἀποψίν του ταύτην κατέγραψε τὰ δημοτικὰ τραγοῦδια³.

Ὁ Ἑλληὴν πρ. καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου Θρασύβουλος Γεωργιάδης δὲν παραδέχεται τὴν ὑπαρξίν τοῦ ρυθμοῦ τούτου ὡς ἐπτάσημου μὲ τὰς εἰδικὰς ὡς ἀνωτέρω ὀνομασίας πρῶτου ἐπίτριτου ἢ δευτέρου κλπ., ἀλλὰ πιστεύει ὅτι πρόκειται περὶ ρυθμοῦ (μέτρου) περιέχοντος τρεῖς καὶ ἡμισὺν χρόνους καὶ ὅτι ὁ ρυθμὸς οὗτος εἶναι προτιμότερον νὰ καταγράφεται διὰ τῶν κλασματικῶν ἀριθμῶν $\frac{3}{8} + \frac{2}{4}$ ἢ καλύτερον $1\frac{1}{2} + \frac{2}{4}$ ἢ $\frac{3 + \frac{1}{2}}{4}$. Παραλληλίζει δὲ τὴν ρυθμικὴν ταύτην μορφήν πρὸς τὸν ἄλογον δάκτυλον τῆς ἀρχαίας μετρικῆς, τοῦ ὁποίου ἡ μακρὰ συλλαβὴ δὲν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν διάρκειαν δύο βραχέων χρόνων, ἀλλὰ ἑνὸς βραχέος καὶ τοῦ ἡμίσεος αὐτοῦ, δηλ. ἑνὸς ἀλόγου χρόνου. Τὸν ρυθμὸν τοῦτον ἀνευρίσκει σωζόμενον εἰς τὸν ρυθμὸν τοῦ συγχρόνου συρτοῦ Καλαματιανοῦ χοροῦ. Τὴν ἀποψίν δὲ ταύτην ὁ Γεωργιάδης βασίζει εἰς διάφορα χωρία ἀρχαίων Ἑλλήνων μουσικῶν συγγραφέων, ὡς τοῦ Ἀριστοξένου, Ἀριστείδου Κοϊντιλιανοῦ, Βακχείου τοῦ Γέροντος, Ἀλικαρνασσέως κ. ἄ., τὰ ὁποῖα καὶ παραθέτει εἰς τὴν μελέτην του⁴.

Ὁ Ρουμᾶνος μουσικολόγος Nicolae Radulescu δέχεται τὴν ὑπαρξίν τοῦ ρυθμοῦ τούτου ὑπὸ ἀμφοτέρων τῶν μορφῶν. Ὑπὸ τὴν μορφήν τριῶν χρόνων μὲ τὸν πρῶτον ἐπιμηκνόμενον κατὰ τὸ ἡμισὺ ταυτίζει αὐτὸν μὲ τὸν χορεῖον ἄλογον τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς μετρικῆς. Τὸν ρυθμὸν κατὰ τὸν ὁποῖον ἐπιμηκνύεται ὁ τρίτος χρόνος ταυτίζει

1. Βλ. Μεγ. Ἑλλ. Ἑγκ. 11 (1929), σ. 447.

2. Βλ. Κ. Ψάχου, Περὶ τοῦ ἑνεασημοῦ ρυθμοῦ ἐν τῇ ἀσιατικῇ μουσικῇ, «Φόρμιγξ», περ. Β', 2 (1906), ἀρ. 6, σ. 1.

3. Βλ. Κ. Ψάχου, Δημῶδη ἄσματα Γορτυνίας, Ἀθῆναι 1923, σ. 45, 57, 59, 61, 67 κ. ἄ.

4. Βλ. Thrasyl. Georgiades, Der griechische Rhythmus. Musik, Reigen, Vers und Sprache, Hamburg 1949, σ. 98 - 121.

πρὸς τὸν ἱαμβον ἄλογον. Τὰς δύο ταύτας μορφὰς δικαιολογεῖ μόνον διὰ τὰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ χοροὶ ἐκτελοῦνται διὰ ταχείας χρονικῆς ἀγωγῆς. Ἐνῶ διὰ τὸν ρυθμὸν εἰς τοὺς χορούς, ὡς ὁ Καλαματιανὸς καὶ οἱ λοιποὶ συρτοί, ὁ ὁποῖος ἐξελλίσσεται μὲ ἀπόλυτον συλλαβικὸν σύστημα, φρονεῖ ὅτι πρόκειται περὶ μέτρου ἑπτὰ χρόνων, δηλ. περὶ ρυθμοῦ ἑπτάσημου¹.

Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ εἰς τὸ Κέντρον Λαογραφίας μέχρι τοῦδε ἀποθησαυρισθέντος ὑλικοῦ ἁσμάτων, τὰ ὁποῖα προσαρμόζονται εἰς τὸν ἐν λόγῳ ρυθμὸν, πιστεύω ὅτι ὁ ρυθμὸς οὗτος ἔχει τὴν προέλευσίν του ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν ρυθμικῶν καὶ μετρικῶν μορφῶν, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει καὶ μὲ ἄλλους ρυθμούς, ὡς ὁ τρίσημος ἱαμβικῆς ἢ τροχαϊκῆς μορφῆς², ὁ τετράσημος μὲ τὰς πέντε ρυθμικὰς μορφὰς, ἀντιστοιχοῦσας πρὸς τοὺς ἀρχαίους μετρικοὺς πόδας σπονδεῖον, δάκτυλον, ἀνάπαιστον, ἀμφίβραχυν³ καὶ προκελευσματικόν. Ἐπίσης ὁ πεντάσημος⁴ μὲ τὰς διαφόρους αὐτοῦ μορφὰς, ὅστις ἀνήκει εἰς τὸ ἀρχαῖον παιωνικὸν ρυθμικὸν γένος καὶ ὁ ἐξάσημος χοριαμβικῆς ἢ ἀντισπαστικῆς μορφῆς⁵.

Ἐν τῇ ἐξελίξει ὅμως τῆς ποιητικῆς καὶ μουσικῆς τέχνης καὶ τῆς μεταπτώσεως ἀπὸ τῆς προσφωδιακῆς ἀπαγγελίας εἰς τὴν τονικὴν ρυθμοποιάν, προελθοῦσαν ἐπιπροσθέτως ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς προσαρμογῆς ὅχι μόνον εἰς τὸν ρυθμὸν τοῦτον ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους ρυθμούς τῶν δημιουργηθεισῶν ποιικίλων καὶ νεωτέρων μελωδιῶν, τῶν διαφόρου στιχορρηγικῆς μορφῆς ποιητικῶν κειμένων καθὼς καὶ τῶν παρεμβαλλομένων εἰς αὐτὰ ποιικίλων τσακισμάτων πρὸς κάλυψιν φθόγγων τῆς μελωδίας καὶ χρόνων τοῦ ρυθμοῦ, διεμορφώθη ὁ ρυθμὸς οὗτος κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ δικαιολογῆται ἢ ὑπαρξίς καὶ ἡ ὀνομασία του ὡς ἑπτάσημου ρυθμικοῦ μέτρου, τὸ ὁποῖον περιέχει ἑπτὰ αὐτοτελεῖς χρονικὰς μονάδας ἢ ἑπτὰ πρώτους χρόνους κατὰ τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν ὀρολογίαν.

Ἄλλωστε αἱ νεώτεροι αὗται ρυθμικαὶ μορφαὶ δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ ἀνάλυσις ἢ μᾶλλον διαίρεσις τῶν χρονικῶν ἀξιῶν τῶν παλαιῶν μορφῶν εἰς μικροτέρας ἰσαξίας χρονικὰς μονάδας αὐτοτελεῖς. Ἐν τούτοις αἱ παλαιαὶ ρυθμικαὶ μορφαὶ διατηροῦνται αὐτοῦσαι εἰς δύο περιπτώσεις: α') εἰς τὴν διὰ κινήσεων τῆς χειρὸς καταμέτρησιν τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἁσμάτων καὶ β') εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν βημάτων καὶ τὴν χρονικὴν διάρκειαν ἑνὸς ἐκάστου. εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἢ καταμέτρησις τοῦ ρυθμοῦ τούτου γίνεται διὰ τριῶν κινήσεων τῆς χειρὸς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πρώτη διαρκεῖ ἡμισυν ἐπὶ

1. Βλ. N i c. R a d u l e s c u, Choreios alogos [Χορεῖος ἄλογος], Ἐπετ. Κέντρ. Λαογρ. 20 - 21 (1967 - 68), σ. 171 - 184.

2. Βλ. S a m u e l B a u d - B o n y, Equivalances metriques dans la musique vocale grecque antique et moderne, Revue de musicologie LIV (1968), ἀρ. 1 σ. 3-15, Κ. Ψάχου, Οἱ ἀρχαῖοι ἐλληνικοὶ ρυθμοὶ καὶ τὰ δημοτικὰ τραγούδια, «Φόρμιγξ», περ. Β', 4 (1908), ἀρ. 4 - 5 - 6.

3. Ἡ μετρικὴ μορφή τοῦ ἀμφίβραχους ἀπαντᾷ ὀλιγώτερον ἀπὸ τὰς ἄλλας μορφὰς τοῦ 4 /σήμου εἰς τὰ δημοτικὰ τραγούδια, ἐνῶ πολὺ συχνότερον ἀπαντᾷ αὕτη εἰς τὴν βυζαντινὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν καὶ ἰδίως εἰς διαφόρους εἰρμούς τῶν κανόνων.

4. Βλ. Κ. Ψάχου, Περί πεντάσημου ρυθμοῦ. «Φόρμιγξ», περ. Β', 1 (1905), ἀρ. 11 - 12 καὶ Th r a s y b. G e o r g i a d i s, ἔσθ' ἀνωτ., σ. 21.

5. Βλ. Σ π. Δ. Π ε ρ ι σ τ έ ρ η, Ὁ ἐξάσημος ρυθμὸς εἰς τὰ Ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια, Ἐπετ. Λαογρ. Ἀρχ. 15 - 16 (1964), σ. 201 - 229.

πλέον χρόνον τῶν δύο ἄλλων. Ὑπάρχουν σπάνιαι ἐξαιρέσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἄσματα ἐκτελούμενα μὲ βραδεῖαν χρονικὴν ἀγωγὴν ἐκτελοῦνται εἰς ἑπτὰ ἰσοχρόνους κινήσεις. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν εἶναι γνωστὸν ὅτι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ συρτοῦ Καλαματιανοῦ χοροῦ ἀπαιτοῦνται τρεῖς βηματισμοὶ εἰς ἕκαστον μέτρον. Ἐκ τούτων ὁ πρῶτος διαρκεῖ ἡμίσειαν ἐπὶ πλέον χρονικὴν διάρκειαν τῶν δύο ἄλλων. Τοῦτο γίνεται εὐκολώτερον ἀντιληπτὸν κατὰ τὴν κρούσιν τῶν ποδῶν ἐπὶ τοῦ δαπέδου.

Αἱ βασικαὶ μορφαὶ τοῦ ρυθμοῦ τούτου, ὡς αὐταὶ ἀπαντοῦν εἰς τὰ ἑλληνικὰ δημοτικά τραγούδια εἶναι αἱ ἐξῆς¹:

Ἐκάστη ἐξ αὐτῶν περιλαμβάνει ἑπτὰ χρονικὰς μονάδας ὄχι κεχωρισμένας, ἀλλὰ συνεπτυγμένας κυρίως ἀνά δύο. Ὁ μονὸς δὲ ἀριθμὸς τοῦ συνόλου τῶν χρονικῶν μονάδων καὶ αἱ ἐσωτερικαὶ ἀναλογίαι μεταξὺ τῶν χρόνων εἰς ἕκαστον μέτρον δημιουργοῦν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι πρόκειται περὶ ρυθμικῆς μορφῆς συνθέτου, ἀποτελουμένης ἐξ ἑνὸς τρισήμου τροχαϊκῆς ἢ ἰαμβικῆς μορφῆς (— υ ἢ υ —) καὶ ἑνὸς τετρασήμου μὲ τὴν μορφήν σπονδείου (— —).

Ἡ θέσις τοῦ τρισήμου ἐν ἀρχῇ πρὸ τοῦ τετρασήμου ἢ μετ' αὐτὸν ἐδημιούργησε τὰς εἰδικὰς μορφὰς καὶ ὀνομασίας, περὶ τῶν ὁποίων ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω, δηλ. τοῦ πρώτου, δευτέρου, τρίτου καὶ τετάρτου ἐπιτρίτου.

Ρυθμικὴν μορφήν καθ' ἣν ὁ τρισήμος εὐρίσκεται εἰς τὸ μέσον τοῦ τετρασήμου 2 + 3 + 2 δὲν ἀνεῦρον μέχρι σήμερον εἰς ἑλληνικὰ δημοτικά τραγούδια.

Αἱ χρονικαὶ μονάδες τῶν βασικῶν τούτων μορφῶν, αἵτινες ἀποτελοῦν καὶ τὰ μέρη ἐκάστου μέτρου τῶν ἄσμάτων παρίστανται εἰς τὴν μουσικὴν γραφὴν διὰ τῶν

1. Τὰ χρονικὰ σημεῖα υ — τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μετρικῆς καὶ μουσικῆς, τὸ πρῶτον διαρκείας ἑνὸς πρώτου χρόνου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀντεστοίχει μία μόνον βραχὺ ἴα συλλαβή, τὸ δεύτερον διπλασίας διαρκείας, εἰς τὸ ὁποῖον ἀντεστοίχει μία μακρὰ συλλαβή, ἐτοποθέτησα ὑπεράνω τῶν φθογοσῆμων μόνον διὰ τὴν ἀντίστοιχον καὶ ἴσην χρονικὴν διάρκειαν πρὸς αὐτὰ καὶ ὄχι διὰ τὴν χρονικὴν σχέσιν πρὸς τὰς συλλαβὰς τοῦ κειμένου μακρὰς ἢ βραχείας, δοθέντος ὅτι τὸ ἀρχαῖον μετρικὸν σύστημα βασίζεται, ὡς γνωστὸν, εἰς τὸν προσφδιακὸν ρυθμὸν, τὸ δὲ νεώτερον εἰς τὸν τονικόν. Τοῦτο δὲ πρὸς εὐχερεστέραν ὀπτικὴν σύγκρισιν τῶν νεωτέρων ρυθμικῶν μορφῶν πρὸς τὰς ἀρχαίας. Τὰ αὐτὰ σημεῖα τοποθετῶ καὶ εἰς τοὺς φθόγγους, οἵτινες δὲν ἔχουν κάτωθεν συλλαβὴν. Οἷτοι ἀποτελοῦν μελισματικάς προεκτάσεις τῆς ἰδίας συλλαβῆς καὶ εἶναι χρονικαὶ μονάδες τοῦ μέτρου εὐδιάκριτοι. Σημειωτέον ὅτι ἂν ἡ διάρκεια ἑνὸς φθόγγου εἰς τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν ἦτο μεγαλυτέρα τῶν δύο πρώτων χρόνων, οἱ ἀρχαῖοι μουσικοὶ ἐτοποθέτουσαν τὰ σημεῖα $\bar{\bar{\bar{L}}}$ ἢ $\bar{\bar{L}}$, $\bar{\bar{\bar{L}}}$, τὸ πρῶτον διαρκείας τριῶν χρόνων, τὸ δεύτερον διαρκείας τεσσάρων χρόνων καὶ τὸ τρίτον διαρκείας πέντε χρόνων, π. χ. $\bar{\bar{\bar{F}}}$ ἢ $\bar{\bar{F}}$. Τὸ σημεῖον $\bar{\bar{F}}$ παριστᾷ φθόγγον τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μουσικῆς γραφῆς.

αριθμῶν 4 ἢ 8 ἢ 16, οἵτινες ἀντιπροσωπεύουν, ὡς γνωστόν, τὰ φθογγόσημα τέταρτον, ὄγδοον καὶ δέκατον ἕκτον.

Ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἀνωτέρω ἀξιῶν τῶν φθογγόσημων πρὸς καταγραφὴν τῶν ἁσμάτων ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς χρονικῆς ἀγωγῆς αὐτῶν ἢ τῶν χορῶν ὑπὸ ὀργάνων μόνον ἐκτελουμένων. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι διὰ τὰ τραγοῦδια, τῶν ὁποίων ἡ χρονικὴ ἀγωγή εἶναι βραδεῖα, δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ φθογγόσημον τέταρτον. Διὰ τὰ τραγοῦδια, τῶν ὁποίων ἡ χρονικὴ ἀγωγή εἶναι γοργή, θὰ πρέπει νὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ ὄγδοον φθογγόσημον. Διὰ τοὺς ὀργανικούς χορούς, τῶν ὁποίων ἡ χρονικὴ ἀγωγή εἶναι ταχεῖα τὸ δέκατον ἕκτον φθογγόσημον.

Ἡ τοιαύτη ἄλλωστὲ ἀνάλογος χρῆσις τῶν φθογγόσημων ἀνταποκρίνεται τόσον πρὸς τὴν ὀπτικὴν εἰκόνα τῆς μουσικῆς καταγραφῆς, ὅσον καὶ πρὸς τὴν ὀρθὴν ἀπόδοσιν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ ἤθους τῶν ἁσμάτων.

α) ρ · ρ ρ " β) ρ ρ ρ ρ " γ) ρ ρ ρ ρ "

δ) ρ ρ ρ ρ " ε) ρ ρ ρ ρ "

α) ῥ · ῥ ῥ " β) ῠ ῥ ῥ ῥ " γ) ῥ ῠ ῥ ῥ "

δ) ῥ ῥ ῠ ῥ " ε) ῥ ῥ ῥ ῠ "

α) ρ̣ · ρ̣ ρ̣ " β) ρ̣ ρ̣ ρ̣ ρ̣ " γ) ρ̣ ρ̣ ρ̣ ρ̣ "

δ) ρ̣ ρ̣ ρ̣ ρ̣ " ρ̣ ρ̣ ρ̣ ρ̣ "

Ἐπειδὴ τὰ περισσότερα σχεδὸν τῶν ἐλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν τοῦ ρυθμοῦ τούτου ἐκτελοῦνται εἰς μετρίαν πρὸς ταχεῖαν χρονικὴν ἀγωγήν, ἐνδείκνυται ἡ χρῆσις τοῦ φθογγόσημου ὄγδου ὡς μονάδος χρονικῆς. Ὑπάρχουν ὁμῶς καὶ περιπτώσεις ἀργῆς χρονικῆς ἀγωγῆς ἢ καὶ ταχείας, ὅπότε γίνεται καὶ ἡ ἀνάλογος χρῆσις τῶν φθογγόσημων (ὡς ἀνωτέρω).

Διὰ νὰ παραστήσωμεν τὰς ἄλλας περιπτώσεις, δυνάμεθα νὰ ἀντικαταστήσωμεν τὸν παρονομαστὴν τοῦ κλάσματος διὰ τοῦ ἀριθμ. 4 ἢ διὰ τοῦ ἀριθμ. 16.

Παραθέτω ἐν παράδειγμα ἀπὸ ἐκάστην βασικὴν ρυθμικὴν μορφήν μετὰ τῶν

προσαρμοζομένων συλλαβών, ὡς αὐται ἀπαντοῦν εἰς τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν δημοτικῶν ᾄσμάτων¹.

α)
Μιὰ προ·στα·γή με - - γά·λη, με - γά·λη - - . . .

β)
Μέ·σα στὸν ἀ·πά·νω πύρ·γο Μά·ρω κά·θον·ταν . . .

γ)
Ἄι·ντε, μά·τιαμ', αἰ·ντε, φῶς μου, σῦ·ρε στὸ κα·λό - - . . .

Αἱ τετάρτη καὶ πέμπτη ρυθμικαὶ μορφαὶ ἀπαντοῦν σπανίως. Ταύτας ἀνευρίσκομεν εἰς ὀργανικὰς μελωδίας, αἵτινες συνοδεύουν διαφόρους χορούς ἐκτὸς τοῦ συρτοῦ Καλαματιανοῦ, ὡς π. χ. εἰς τὸν χορὸν Μαντηλαῖτον τῆς Θράκης, εἰς τὸν χορὸν Μάνδρα τῆς Κύπρου καὶ τὸν Κερασουντέικον τοῦ Πόντου. (Βλ. εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης μελέτης μουσικὰ παραδείγματα).

Αἱ βασικαὶ αὐταὶ ρυθμικαὶ μορφαὶ οὐδέποτε διατηροῦνται σταθεραὶ εἰς ὅλα τὰ μέτρα τῶν ᾄσμάτων. Μεταβάλλονται ποικιλοτρόπως διὰ τῆς ἀναλύσεως ἢ συμπύξεως τῶν χρόνων εἰς τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας, δημιουργοῦσαι οὕτω μίαν μεγάλην ποικίλιαν ρυθμικῶν μορφῶν, ἐναλλασσομένων.

Αἱ μεταβολαὶ αὐταὶ τῶν ρυθμικῶν μορφῶν προέκυψαν ἐκ τῆς ἀνάγκης προσαρμογῆς τῶν διαφόρου στιχουργικῆς μορφῆς νεωτέρων ποιητικῶν κειμένων εἰς τὰς ποικίλας νεωτέρας μελωδίας, ἐπίσης δὲ καὶ ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς τὰ διάφορα σημεῖα τῶν κειμένων καὶ τῆς μελωδίας τῶν ποικίλων τσακισμάτων, τὰ ὅποια σκοπὸν ἴσως ἔχουν νὰ συμπληρῶνουν φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ χρόνους τοῦ ὅλου ρυθμοῦ καὶ τὰ ὅποια διαμορφῶνουν τὴν ὅλην στροφικὴν μορφήν τῶν ᾄσμάτων. Σημειωτέον ὅτι εἰς πολλὰ ἐκ τῶν ἐλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν παρεμβάλλονται τσακίσματα. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ᾄσματα, τὰ ὅποια δὲν ἔχουν τσακίσματα. Τοῦτο θεωρῶ ὅτι ἐνέχει σημασίαν διὰ τὴν παλαιότεραν προέλευσιν τῶν ἐν λόγω ᾄσμάτων, τὰ ὅποια χρήζουσι ἰδιαιτέρας μελέτης.

Τὰ παρατιθέμενα ἐλάχιστα παραδείγματα ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπάρχον πλούσιον μουσικὸν ὕλικόν εἰς τὸ Κέντρον Λαογραφίας παρέχουν ἀμυδρὰν μόνον εἰκόνα τῆς ποικιλίας τῶν ρυθμικῶν ἐναλλαγῶν καθὼς καὶ τῆς τεχνικῆς, ἣ ὅποια διέπει τὴν προσαρμογὴν τῶν διαφόρου στιχουργικῆς μορφῆς ποιητικῶν κειμένων, ὡς 15/συλλάβων, 13/συλλάβων, — 9/σύλλαβοι στίχοι δὲν ἀπαντοῦν — 8/συλλάβων, 7/συλλάβων καὶ μεικτῶν μορφῶν. Ἐπίσης δίδουν τὸν τρόπον τῆς παρεμβολῆς καὶ προσαρμογῆς τῶν ποικίλων τσακισμάτων εἰς τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ τούτου.

1. Ἡ κάτωθεν τῶν φθόγγων καμπύλη εἶναι διαρκείας καὶ ἡ ἄνωθεν προσφθίας.

15 / σύλλαβοι

1ον)

"Α-γουροςπέ-τρα πε-λε κάει —, ἀ-λήθειακιὸ-χι-ψέ-μα-τα —

μέ — τό-να του τό χέ-ρι, χει-μῶ-να κα-λο-καί-ρι.

(Βλ. Σπυρ. Δ. Περίστερη, Δημοτικά τραγούδια Ἡπείρου καὶ Μωρηᾶ, Ἀθήναι 1951, σ. 102, περ. Αἰγίου).

2ον)

"Αἰ, ὁ Μί-λιος ὁ — — — — — νοπρα-μα-τευ-τής —

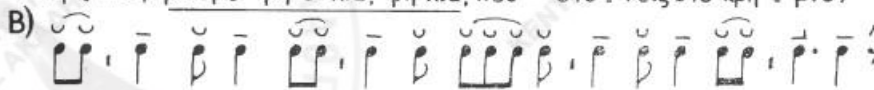
μῶρ, ὁ Μί-λιος ὁ δια-βά-της, μῶρ Μά-ρω, Μαρια-ρή —
Γιωρ.γά-κη μ' κι ἀδερφέ —.

(Βλ. ΚΛ, ἀρ. ταιν. 1177Α₃, Σισάνιον Κοζάνης).

3ον)

Μη-λιά, μω-ρέ μη-λιά, μη-λιά, πού στέ-κεις στο κρη-μνό,

μη-λιά πού στέ-κεις στο κρη-μνό τὰ μη-λαφορ-τω-μέ-νη.

(Βλ. S a m. B a u d - B o n y, Τραγούδια Δωδεκανήσων, τόμ. Α', Ἀθήναι 1935, σ. 99).

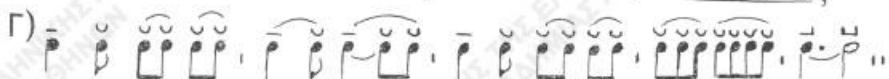
4ον)

Σα - ράν - τα κλέ - φτες ἤ - - - μα - - - σταν —

σα - ράν - τα - δυὸ — νο - - μά - - - τοι, παι - διά μ',

ἄι - ντι βρέ παι - διά μ', με - - γὰ λον ὄρ - κον κά - να - με —

(Βλ. Γ. Κ. Σπυριδάκη, Σπ. Δ. Περιστέρη, Ἑλληνικά δημοτικά τραγούδια Γ' (Μουσική έκλογή), ἐν Ἀθήναις 1968, σ. 88, Παγγαῖον).

5ον)

ν·Ο βά - τος - ἔ - ν - ὀ βά - - τος - ἔ - χει - τὴν ὄρ - γή -

μάν - να μου, γλυ - κιά μου μάν - να, χλω - ρός, ξε - ρός μπερδεύει.

(ΚΑ, ἀρ. ταιν. 109Α₂₀, Ἅγιος Πέτρος Κυνουρίας).

Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα παρατηροῦμεν τὰ ἐξῆς: Ἡ ὅλη μουσικὴ στροφὴ τοῦ ᾄσματος ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο μέρη, δηλ. δύο μελωδικὰς φράσεις τοῦ τύπου Αα + Ββ. Ἐκαστον μέρος περιλαμβάνει τέσσαρα μέτρα, ἤτοι σύνολον ὀκτῶ μέτρων. Ἐκαστον μέτρον περιλαμβάνει ἑπτὰ πρώτους χρόνους, ἤτοι σύνολον χρόνων εἰς ἀμφοτέρα τὰ μέρη πενήντα ἕξ.

Εἰς τὸ πλαίσιον τοῦτο τῶν πενήντα ἕξ χρόνων τοῦ ὅλου ρυθμοῦ τοῦ ᾄσματος, κατανεμομένων εἰς ὀκτῶ μέτρα μὲ ἑπτὰ χρόνους ἕκαστον, εἶναι προσηρμοσμένοι διαφοροτρόπως ἐν συμπύξει ἢ ἀναλύσει οἱ τεσσαράκοντα τρεῖς φθόγγοι τῆς μελωδίας, εἰκοσιπέντε εἰς τὸ Α' μέρος καὶ δεκαοκτῶ εἰς τὸ Β' μέρος, καθὼς καὶ αἱ συλλαβαὶ τοῦ κειμένου καὶ τῶν τσακισμάτων δώδεκα εἰς τὸ Α' μέρος καὶ δεκαπέντε εἰς τὸ Β' μέρος καὶ οἱ δώδεκα βηματισμοὶ τοῦ χοροῦ.

Λεπτομερεστέρως ρυθμικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ πρώτου παραδείγματος, τὰς ὁποίας ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν, εἶναι αἱ ἐξῆς:

Ὅλοι οἱ χρόνοι τοῦ πρώτου μέρους, πλὴν τῶν τεσσάρων τοῦ τελευταίου μέτρου, εἶναι ἀναγελυμένοι καὶ αὐτοτελεῖς, ἀνεξαρτήτως ἂν εἰς ὅλους τοὺς χρόνους δὲν ἔχη προσαρμοσθῆ συλλαβὴ τοῦ κειμένου. Ἄλλωστε δὲν παρατηρεῖται εἰς ὅλους τοὺς χρό-

νους ενός μέτρου όχι μόνον τοῦ ρυθμοῦ τούτου ἀλλὰ καὶ ἄλλων ρυθμῶν νὰ τίθενται συλλαβαί, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ὡς ἡ κατωτέρω ἐπιφώδης:

υ	υ	υ	υ	υ	υ	υ	—	υ	Π
Περ-	βο-	λα-	ριά	μου	περ-	βο-	/	λά-	ρι- σα
1	2	3	4	5	6	7		1	2 3
υ	υ	υ	υ	υ	υ	υ	—	υ	Λ
μέσ'	στήν	καρ-	διά	μου	σὲ	ζω-	/	γρά- φι-	σα.

(Βλ. ΚΑ, ταιν. 1387 Β₁, Σίφνος).

Εἰς τοὺς τρεῖς πρώτους χρόνους τοῦ πρώτου μέτρου, εἰς τοὺς ὁποίους ἀντιστοιχοῦν τρεῖς φθόγγοι τῆς μελωδίας, ἔχουν προσαρμοσθῆ τρεῖς συλλαβαί. Εἰς τοὺς τέσσαρας ὑπολοίπους τοῦ ἰδίου μέτρου δύο συλλαβαί, ἢ μία εἰς τοὺς τέταρτον καὶ πέμπτον χρόνους καὶ εἰς δύο διαφόρου ὀξύτητος φθόγγους καὶ ἡ ἄλλη εἰς τοὺς ἕκτον καὶ ἑβδομον χρόνους, ἀντιστοιχοῦντας εἰς δύο πάλιν φθόγγους. Ἡ προσαρμογὴ πέντε συλλαβῶν εἰς τὸ μέτρον τοῦτο ἀποτελεῖ ἐνταῦθα ἐξαιρέσειν τοῦ κανόνος, διότι οὐδέποτε, ὡς ἔχομεν παρατηρήσει, προσαρμόζονται περισσότεραι τῶν τεσσάρων συλλαβῶν εἰς οἰονδήποτε ἐκ τῶν μέτρων τῶν ἄσμάτων τοῦ ρυθμοῦ τούτου, οἷα σδήποτε στιχουργικῆς μορφῆς καὶ ἂν εἶναι τὸ ποιητικὸν κείμενον.

Εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους τοῦ δευτέρου μέτρου προσαρμόζονται τρεῖς συλλαβαί, ἦτοι αἱ δύο εἰς τοὺς τρεῖς πρώτους χρόνους καὶ εἰς τρεῖς μουσικούς φθόγγους καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὸν τρίτον χρόνον καὶ εἰς ἓνα φθόγγον: 2 + 1.

Εἰς τοὺς τέσσαρας ὑπολοίπους χρόνους προσαρμόζεται μία μόνον συλλαβή, ἣτις ἐπεκτείνεται εἰς τέσσαρας φθόγγους τῆς μελωδίας διαφόρου ὀξύτητος: 2 + 1 + 4.

Εἰς τὰ δύο ὑπολειπόμενα μέτρα τοῦ Α' μέρους προσαρμόζεται κατὰ τὸν αὐτὸν ἀκριβῶς τρόπον τὸ παρεμβαλλόμενον ἰσοσύλλαβον πρὸς τὸ πρῶτον ἡμιστίχον τσάκισμα, διὰ νὰ καλυφθοῦν οἱ χρόνοι καὶ οἱ φθόγγοι τῆς μελωδίας καὶ τὸ σύνολον τῶν τεσσάρων μέτρων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται τὸ Α' μέρος τοῦ ἄσματος. Εἰς τὸ Β' μέρος τοῦ ἄσματος προσαρμόζεται τὸ δεύτερον 7/σύλλαβον ἡμιστίχον καὶ τὸ ἰσοσύλλαβον τσάκισμά του ὡς ἐξῆς: Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον τρεῖς συλλαβαί τοῦ δευτέρου 7/συλλάβου ἡμιστίχου. Ἡ πρώτη εἰς τοὺς τρεῖς πρώτους χρόνους καὶ εἰς δύο διαφορετικούς φθόγγους, ἡ δευτέρα εἰς τρεῖς χρόνους καὶ εἰς ἓνα φθόγγον καὶ ἡ τρίτη εἰς τὸν ἑβδομον χρόνον τοῦ μέτρου καὶ εἰς ἓνα φθόγγον: 2 + 1 + 3 + 1. Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον προσαρμόζονται αἱ ὑπόλοιποι τέσσαρες συλλαβαί τοῦ δευτέρου ἑπτασυλλάβου ἡμιστίχου καὶ ἡ μὲν πρώτη εἰς δύο χρόνους καὶ δύο φθόγγους διαφορετικούς, ἡ δευτέρα εἰς τὸν τρίτον χρόνον καὶ ἓνα φθόγγον, ἡ τρίτη εἰς τοὺς τέταρτον καὶ πέμπτον χρόνους ἐν συμπτώξει καὶ εἰς ἓνα φθόγγον καὶ ἡ τετάρτη εἰς τοὺς ἕκτον καὶ ἑβδομον χρόνους καὶ εἰς ἓνα φθόγγον: 2 + 1 + 2 + 2. Εἰς τὰ δύο τελευταῖα μέτρα προσαρμόζεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ ἑπτασύλλαβον ἰαμβικὸν καταληκτικὸν τσάκισμα: «χειμῶνα καλοκαίρι».

Οὕτως ἡ ὅλη μουσικὴ στροφή τοῦ ἄσματος μετὰ τῶν περιλαμβανομένων τσακισμάτων καλύπτει τέσσαρα ἡμιστίχα: δύο 8/σύλλαβα ἰαμβικὰ ἀκατάληκτα εἰς τὸ Α'

μέρος και δύο 7/σύλλαβα ιαμβικά καταληκτικά εις τὸ Β' μέρος, αἱ συλλαβαὶ τῶν ὁποίων εἶναι προσηρμοσμένοι εἰς τὸ ρυθμικὸν πλαίσιον ἀποτελούμενον ἐκ πεντήκοντα ἕξ χρόνων και ὀκτῶ μέτρων. Τὸ σύνολον δὲ τῶν φθόγγων τῆς μελωδίας, προσηρμοσμένων διαφοροτρόπως εἰς τοὺς ἀνωτέρω χρόνους, ἀνέρχεται εἰς τεσσαράκοντα τρεῖς, ἤτοι εἰκοσιπέντε περιλαμβάνει τὸ Α' μέρος και δεκαοκτὼ τὸ Β'.

Ἐναφέρω τὸ σύνολον τῶν φθόγγων τῆς μελωδίας, διότι ὁ μεγαλύτερος ἢ μικρότερος ἀριθμὸς τῶν φθόγγων τῶν ἀποτελούντων τὰς μελωδίας τῶν ἄσμάτων εἶναι δεῖγμα τῆς παλαιότητος τῶν μελωδιῶν. Ὅσον οἱ φθόγγοι τῆς μελωδίας εἶναι ὀλιγώτεροι και ἡ προσαρμογὴ τῶν γίνεται εἰς τὰς ἀρχικὰς βασικὰς ρυθμικὰς μορφάς, τόσο και ἡ μελωδία τοῦ ἄσματος ἡμπορεῖ νὰ θεωρηθῆ ὡς παλαιότερα, και τὸ ἀντίθετον.

Εἰς τὸ δευτέρον παράδειγμα, τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὴν δευτέραν ρυθμικὴν βασικὴν μορφήν τοῦ πρώτου ἐπιτρίτου, ὁ τρόπος τῆς προσαρμογῆς τοῦ στίχου τῆς ἰδίας μετρικῆς διαφέρει.

Εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους και ἕξ φθόγγους τοῦ πρώτου μέτρου εἶναι προσηρμοσμένοι τέσσαρες συλλαβαί, αἱ τρεῖς τοῦ πρώτου ἡμιστίχου και ἡ εὐφωνικὴ συλλαβὴ εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ. Τοὺς ἑπτὰ χρόνους και ἕξ πάλιν φθόγγους τοῦ δευτέρου μέτρου καλύπτει μία μόνον συλλαβή, ἣτις ἐπεκτείνεται εἰς ὅλους τοὺς φθόγγους και χρόνους τοῦ μέτρου. Εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους και ἑπτὰ φθόγγους τοῦ τρίτου μέτρου εἶναι προσηρμοσμένοι τέσσαρες συλλαβαί και εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους ἐν συμπτύξει εἰς ἓνα φθόγγον τοῦ τετάρτου μέτρου ἢ τελευταία συλλαβὴ τοῦ 8/συντάβου ἡμιστίχου.

Εἰς τὸ δευτέρον μέρος τῆς μελωδίας και εἰς τὰ δύο πρῶτα μέτρα ἔχουν προσαρμοσθῆ αἱ ἕξ συλλαβαὶ τοῦ δευτέρου ἑπτασυντάβου ἡμιστίχου και εἰς τὴν ἀρχὴν τὸ μονοσύλλαβον τσακίσμα «μῶρ'» διὰ ρυθμικοὺς λόγους. Τέσσαρες συλλαβαὶ εἰς τὸ πρῶτον μέτρον και τρεῖς εἰς τὸ δευτέρον, εἰς διαφοροὺς χρόνους και φθόγγους.

Εἰς τὰ δύο ὑπολειπόμενα μέτρα ἔχουν προσαρμοσθῆ ἡ τελευταία συλλαβὴ τοῦ πρώτου ἡμιστίχου «τῆς» και τὸ ἐξασύλλαβον τσακίσμα «μῶρ' Μάρω, Μαριαρῆ» πρὸς κάλυψιν οὕτω τῶν τεσσάρων ἀπαιτουμένων μέτρων διὰ τὴν μουσικὴν φράσιν τοῦ Β' μέρους τῶν 28 φθόγγων τῆς μελωδίας και τῶν 56 χρόνων τοῦ ὅλου ρυθμοῦ.

Εἰς τὸ τρίτον παράδειγμα, τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὴν τρίτην βασικὴν ρυθμικὴν μορφήν τοῦ δευτέρου ἐπιτρίτου, ἡ ὁποία εἶναι και ἡ πλέον συνήθης μορφή εἰς τὰ ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια, ἡ προσαρμογὴ τοῦ στίχου γίνεται ὡς ἑξῆς:

Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς μελωδίας με 4 μέτρα, 28 χρόνους και 16 φθόγγους, προσαρμόζεται τὸ πρῶτον 8/σύνταβον ιαμβικὸν ἀκατάληκτον ἡμιστίχον. Ἐπειδὴ ἡμῶς αἱ συλλαβαὶ δὲν ἐπαρκοῦν διὰ νὰ καλυφθοῦν οἱ φθόγγοι τῆς μελωδίας και οἱ χρόνοι τοῦ ρυθμοῦ, τὸ ἡμιστίχον τσακίζεται διὰ τοῦ παρεμβαλλομένου δυσσύνταβου τσακίσματος «μωρὲ» και τῶν ἐπαναλήψεων τῆς πρώτης λέξεως τοῦ στίχου «μηλιά».

Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον αὐξάνονται αἱ συλλαβαὶ ἀπὸ ὀκτῶ εἰς δεκατέσσαρας, διὰ τὸν λόγον πού ἀνεφερα ἀνωτέρω, τῆς ἀνάγκης δηλ. τῆς καλύψεως τῶν εἰκοσιπέντε φθόγγων τῆς μελωδίας και τῶν πενήκοντα ἕξ χρόνων τοῦ ὅλου ρυθμοῦ.

Εἰς ἕκαστον μέτρον ἔχουν προσαρμοσθῆ τέσσαρες συλλαβαί, πλην τοῦ τελευταίου εἰς τὸ ὁποῖον ἔχει προσαρμοσθῆ μία μόνον συλλαβή, ἢ τελευταία τοῦ ἡμιστίχου, εἰς ἓνα φθόγγον και εἰς πέντε χρόνους ἐν συμπτύξει.

Εἰς τὸ Β' μέρος τῆς μελωδίας μὲ τὴν ἴδιαν ρυθμικὴν μορφήν προσαρμόζεται ὅλος ὁ 15 /σύλλαβος στίχος χωρὶς τσακίσματα καὶ μὲ τὸν ἴδιον ἀριθμὸν συλλαβῶν εἰς ἕκαστον μέτρον, πλὴν τοῦ τελευταίου (μὲ δύο συλλαβάς).

Ὁ τρόπος οὗτος τῆς προσαρμογῆς τοῦ κειμένου εἰς τὴν μελωδίαν καὶ τὰνάπαλιν εἶναι ὁ πλέον συνήθης καὶ ἀπαντᾷ καὶ εἰς ἄλλους ρυθμούς καὶ μελωδίας τῶν ἐλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν, τόσοσ τῆς νησιωτικῆς ὅσον καὶ τῆς ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὸ τέταρτον παράδειγμα παρατηροῦμεν ἕνα ἐντελῶς διαφορετικὸν καὶ ἰδιότυπον τρόπον προσαρμογῆς τῶν συλλαβῶν τοῦ κειμένου εἰς τὴν μελωδίαν καὶ τὸν ρυθμόν. Τὸ ἄσμα ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μέρη ἢ τρεῖς μελωδικὰς φράσεις ἐντελῶς διαφορετικὰς μεταξύ των, Α + Β + Γ. Ἐκάστη φράσις περιλαμβάνει πέντε μέτρα ἀντὶ τῶν τεσσάρων μὲ σύνολον τριάκοντα πέντε χρόνων. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἐξαιρέσιν τοῦ κανόνος. Εἰς τὴν πρώτην φράσιν ἔχει προσαρμοσθῆ τὸ πρῶτον 8 /σύλλαβον ἰαμβικὸν ἀκατάληκτον ἡμιστίχον κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον:

Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένοι τρεῖς συλλαβαὶ εἰς τρεῖς φθόγγους. Ὁ πρῶτος καλύπτει τρεῖς χρόνους, ὁ δεύτερος δύο καὶ ὁ τρίτος δύο. Ἔχομεν ἐνταῦθα ἀκριβῶς τὴν πρώτην βασικὴν μορφήν τοῦ ἑπτασήμεου ρυθμοῦ.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον ἀλλάζει ἐντελῶς ἡ δομὴ του· εἶναι προσηρμοσμένοι δύο μόνον συλλαβαὶ εἰς τέσσαρας φθόγγους. Ἡ πρώτη συλλαβὴ καλύπτει τοὺς τρεῖς χρόνους εἰς τρεῖς διαφορετικοὺς φθόγγους. Ἡ δευτέρα συλλαβὴ καλύπτει τὸν ἕνα φθόγγον μὲ τοὺς τέσσαρας ὑπολοίπους ἐν συμπτύξει χρόνους τοῦ μέτρου.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένη μία μόνον συλλαβὴ, ἡ ἕκτη τοῦ στίχου, εἰς δύο μόνον διαφορετικοὺς φθόγγους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος καλύπτει τοὺς ἐξ ἐὶ συμπτύξει χρόνους τοῦ μέτρου καὶ ὁ δεύτερος φθόγγος τὸν ἑβδομον χρόνον τοῦ μέτρου.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον ἔχει προσαρμοσθῆ μία συλλαβὴ, ἡ ἑβδόμη τοῦ ἡμιστίχου εἰς τέσσαρας φθόγγους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος καλύπτει δύο χρόνους τοῦ μέτρου οἱ δὲ ὑπόλοιποι τρεῖς φθόγγοι, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν ἐπέκτασιν μελισματικὴν τῆς ἰδίας συλλαβῆς, καλύπτουν τοὺς ὑπολοίπους χρόνους τοῦ μέτρου μὲ τὴν ἀναλογίαν χρόνων εἰς ὅλον τὸ μέτρον 2 + 1 + 2 + 2.

Εἰς τὸ πέμπτον μέτρον ἔχει προσαρμοσθῆ μία μόνον συλλαβὴ, ἡ ὁποία ἐπεκτείνεται εἰς τρεῖς φθόγγους καὶ καλύπτει ὅλους τοὺς χρόνους τοῦ μέτρου μὲ ἀναλογίαν χρόνων 1 + 2 + 4.

Εἰς τὸ Β' μέρος τῆς μελωδίας ἔχει προσαρμοσθῆ τὸ δεύτερον 7 /σύλλαβον ἡμιστίχον, μὲ ἕνα δισύλλαβον τσακίσμα «παιδιά μ'» εἰς τὸ τέλος, διὰ νὰ καλυφθοῦν ὡρσμένοι φθόγγοι τῆς μελωδίας καὶ χρόνοι τοῦ ρυθμοῦ.

Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον τρεῖς συλλαβαὶ, εἰς τρεῖς φθόγγους καὶ μὲ ἀναλογίαν χρόνων 3 + 2 + 2.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον δύο συλλαβαὶ εἰς πέντε φθόγγους καὶ μὲ ἀναλογίαν χρόνων 2 + 1 διὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν καὶ 4 διὰ τὴν δευτέραν συλλαβὴν: 2 + 1 + 4.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον μία μόνον συλλαβὴ εἰς πέντε φθόγγους, μὲ ἀναλογίαν χρόνων 1 + 2 + 1 + 1 + 2.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον δύο συλλαβαὶ, ἡ μία, ἡ τελευταία τοῦ στίχου, καὶ ἡ ἄλλη τοῦ δισύλλαβου τσακίσματος, εἰς φθόγγους τρεῖς διὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν μὲ σύν

λον πέντε χρόνων, $2 + 1 + 2$, και δύο φθόγγους διά τὴν δευτέραν συλλαβὴν με τοὺς τελευταίους δύο χρόνους τοῦ μέτρου $2 + 1 + 2 + 2$.

Εἰς τὸ τελευταῖον μέτρον μίση συλλαβὴ εἰς δύο φθόγγους καὶ με ἀναλογίαν χρόνων $3 + 4$.

Εἰς τὸ τρίτον μέρος τῆς μελωδίας εἶναι προσηρμοσμένον τὸ 5 /σύλλαβον τσάκισμα «ἄιν·ε βρε παιδιὰ μ'» καὶ τὸ πρῶτον 8 /σύλλαβον ἡμιστίχον τοῦ δευτέρου στίχου ὡς ἐξῆς:

Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον καὶ εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους καὶ ἕξ φθόγγους εἶναι προσηρμοσμέναι αἱ τέσσαρες συλλαβαὶ τοῦ τσάκισματος με τὴν ἀναλογίαν $2 + 1 + 2 + 2$.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον δύο συλλαβαί, ἡ τελευταία τοῦ 5 /σύλλαβου τσάκισματος καὶ ἡ πρώτη συλλαβὴ τοῦ 8 /σύλλαβου ἡμιστίχου τοῦ δευτέρου στίχου με ἀναλογίαν χρόνων καὶ φθόγγων $2 + 1 + 3 + 1$.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον τέσσαρες συλλαβαὶ εἰς ἕξ φθόγγους καὶ με ἀναλογίαν χρόνων $2 + 1 + 2 + 2$.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον δύο συλλαβαὶ εἰς ἑπτὰ φθόγγους προσαρμοζόμεναι με ἀναλογίαν χρόνων $3 + 4$ καὶ εἰς ἀναλελυμένην μορφήν.

Εἰς τὸ πέμπτον μέτρον μία μόνον συλλαβὴ εἰς ἓνα μόνον φθόγγον, ὁ ὁποῖος περιλαμβάνει καὶ τοὺς ἑπτὰ χρόνους τοῦ μέτρου. Εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ ὅλου ρυθμοῦ τοῦ ᾄσματος, ἀποτελουμένου ἐξ ἑκατὸν πέντε χρόνων ($A' = 35, B' = 35, \Gamma' = 35$) κατανεμομένων εἰς δεκαπέντε μέτρα ($A' = 5, B' = 5, \Gamma' = 5$)¹ εἶναι προσηρμοσμένοι ἐξήκοντα δύο φθόγγοι ($A' = 17, B' = 21, \Gamma' = 24$) διαφόρου χρονικῆς διαρκείας. Εἰς τούτους εἶναι τοποθετημέναι τριάκοντα συλλαβαὶ τοῦ κειμένου μετὰ τῶν παρεμβαλλομένων τσάκισμάτων ($A' = 8, B' = 9, \Gamma' = 13$). Οὕτως ἡ ὅλη μουσικὴ στροφή ἐκτὸς τῶν τσάκισμάτων καλύπτει ἓνα καὶ ἡμισὺν στίχον, ὅπως ἀκριβῶς τοῦτο συμπίπτει με τὴν στροφικὴν μορφήν τῶν κλέφτικων τραγουδιῶν, ἐκ τῆς ὁποίας πιθανὸν νὰ εἶναι ἐπηρεασμένον καὶ τὸ ἀνωτέρω ᾄσμα.

Εἰς τὸ πέμπτον παράδειγμα ἐναλλάσσονται ἡ πρώτη καὶ δευτέρα βασικὴ ρυθμικὴ μορφή. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ᾄσματος ἔχει προσαρμοσθῆ τὸ πρῶτον 8 /σύλλαβον ἡμιστίχον, τὸ ὁποῖον τσάκίζεται εἰς τὸ δεύτερον μέτρον διὰ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν τεσσάρων πρώτων συλλαβῶν τοῦ 8 /σύλλαβου ἡμιστίχου πρὸς κάλυψιν ὀρισμένων φθόγγων τῆς μελωδίας καὶ πλήρωσιν τῶν χρόνων τῶν τεσσάρων μέτρων τοῦ ρυθμοῦ.

Εἰς τὸ δεύτερον μέρος παρατηροῦμεν τὸ ἐξῆς χαρακτηριστικόν: Προτάσσεται ἐν 8 /σύλλαβον τσάκισμα, ἐνῶ συνήθως εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς μελωδίας ἐπαναλαμβάνεται ὁλόκληρος ὁ στίχος, προσαρμοζόμενον εἰς τοὺς δεκαεπτὰ φθόγγους τῆς μελω-

1. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε παρατηρήσεών μου ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα ἀπαρτίζουν ὄχι μόνον τὰ εἰς τὸν ρυθμὸν τοῦτον ὑπαγόμενα ᾄσματα ἀλλὰ καὶ τὰ εἰς τοὺς ἄλλους ρυθμούς, ὡς ὁ 6 /σημος, 4 /σημος κλπ., δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἡ ἐκ τεσσάρων μέτρων σύστασις ἐκάστου μέρους τοῦ ᾄσματος ἀποτελεῖ γενικὸν καὶ βασικὸν κανόνα τῆς μετρικῆς δομῆς ὅλων τῶν εἰς περιοδικὸν ρυθμὸν ὑπαγομένων ἐλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν. Ὑπάρχουν καὶ ἐξαιρέσεις ὀφειλόμεναι εἰς διαφόρους λόγους, οἱ ὁποῖοι ἀφοροῦν τὴν σύστασιν τῶν μουσικῶν στοιχείων, περὶ τῶν ὁποίων γίνονται λόγος κατωτέρω.

δίας και δεκαεπτά χρόνους του ρυθμού εις τὰ δύο πρώτα μέτρα. Ἀκολουθεῖ τὸ δεύτερον 7/σύλλαβον ἡμίστιχον, προσαρμοζόμενον εις τοὺς δέκα φθόγγους τῆς μελωδίας και τοὺς δεκατέσσαρας χρόνους τῶν δύο τελευταίων μέτρων τοῦ ρυθμοῦ. Οὕτως ἡ ὄλη στροφή τοῦ ἔσματος καλύπτει ἓνα στίχον 15/σύλλαβον και ἓνα 8/σύλλαβον τσάκισμα.

Τὸν τρόπον τῆς ἀλληλοπροσαρμογῆς τῶν μουσικῶν στοιχείων τοῦ ἀνωτέρω ἔσματος και γενικώτερον ὅλων τῶν ἔσμάτων, καθὼς και τὰς προκυπτούσας σχέσεις και ἀναλογίας μεταξὺ των κατὰ τὴν σύνθεσιν, δυνάμεθα νὰ παραστήσωμεν δι' ἀριθμητικῶν διαγραμμάτων, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς εὐχερεστερας ὀπτικῆς παρακολουθήσεως τῆς τεχνικῆς, ἣ ὁποία διέπει τὴν ἀλληλοπροσαρμογὴν τῶν στοιχείων τοῦ ἔσματος¹.

Παράδειγμα 5ον

Α' Μέρος					Σύνολον
Μέτρα	1	2	3	4	4
Φθόγγοι	1+1+1+1=4	1+1+1+1+1=5	1+1+1+1+1=5	1+1+1+1=4	18
Χρόνοι	3+2+1+1=7	1+1+1+3+1=7	2+1+2+1+1=7	1+1+1+4=7	28
Συλλαβαὶ	1+1+1=3	1+1+1=3	1+1+1=3	1+1+1=3	12
Βήματα χοροῦ	1+1+1=3	1+1+1=3	1+1+1=3	1+1+1=3	12

Β' Μέρος					Σύνολον
Μέτρα	1	2	3	4	4
Φθόγγοι	1+1+1+1+1+1=7	1+1+1+1+1+1=7	1+1+1+1+1=6	1+1+1+1=4	24
Χρόνοι	1+1+1+1+1+1=7	1+1+1+1+1+1=7	2+1+1+1+1+1=7	1+2+2+2=7	28
Συλλ.	1+1+1+1=4	1+1+1+1=4	1+1+1=3	1+1+1+1=4	15
Βήματα χοροῦ ²	1+1+1=3	1+1+1=3	1+1+1=3	1+1+1=3	12

1. Ἡ ὑπὸ τοὺς ἀριθμούς μικρὰ καμπύλη σημαίνει ὅτι οἱ δύο διαφορετικοὶ φθόγγοι τῆς μελωδίας και οἱ δύο χρόνοι τοῦ ρυθμοῦ ἀνήκουν εις μίαν συλλαβὴν.

2. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνωτέρω βημάτων ἰσχύει μόνον διὰ τὸν συρτὸν Καλαματιανὸν χορὸν καὶ ὄχι διὰ τοὺς ὑπολοίπους χοροὺς, οἵτινες χορεύονται εις τὸν αὐτὸν μὲν ρυθμὸν ἀλλὰ μὲ διαφορετικὸ ἀριθμὸν βημάτων και κινήσεων. Σημειωτέον ὅτι ἐκ τῶν τριῶν βημάτων τοῦ συρτοῦ Καλαματιανοῦ εις ἕκαστον μουσικὸν μέτρον τὸ πρῶτον διαρκεῖ τρεῖς χρόνους και τὰ ὑπόλοιπα δύο ἀνὰ δύο χρόνους ἕκαστον.

13 /σύλλαβοι

Τὰ τρία κατωτέρω παραδείγματα ἀναφέρονται εἰς τὸν τρόπον προσαρμογῆς 13 /σύλλαβων στίχων λαμβικῆς καὶ τροχαϊκῆς μορφῆς. Ὁ στίχος οὗτος παρουσιάζει μίαν ἰδιοτυπίαν ἀπὸ μετρικῆς ἀπόψεως. Ὅσακις ἔχει λαμβικὴν μορφήν, υ—, ἡ τομὴ γίνεται εἰς τὴν ἐβδόμην συλλαβὴν καὶ τὸ ἐπτασύλλαβον ἡμίστιχον εἶναι καταληκτικόν, τὸ δὲ δεύτερον ἐξασύλλαβον ἡμίστιχον ἀκατάληκτον, π. χ. :

υ — υ — υ — υ υ — υ — υ —
πα- ρα- πο- νιά- ρι- κό- μου, ᾰ¹ τί ἔ- χεις- κι ὄ- λο κλαῖς

Δὲ σοῦ ᾿ξι- ρνα, Νι- τρού- ζιμ², καὶ σὺ Βα- θύ- λακ- κε
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

1ου)

A)

Δὲν σοῦ ᾿ξιρνα, Νι - τρού - ζι μ' καὶ σὺ Βαθύ-λακ - κε —,

B)

μὲ τίς πολ- λές ρα - χοῦ - λες, πολ- λὰ σιλλώ-μα - τα —.

(Βλ. ΚΛ, ἀρ. ταιν. 72Α, Γρεβενά).

2ου)

A)

Πα- ρα-πο-νιά - - ρι - κό — μου —, τί ἔ- χεις κι ὄ λο —

B)

κλαῖς, ᾰ- μάν ᾰ- μάν ᾰ- μάν, καὶ τὸ πα- ρά- πο - - νό —

σου — σὲ μέ- να δὲν τὸ — λές, ᾰ- μάν ᾰ- μάν ᾰ- μάν.

(Βλ. S. Baud-Bovy, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 326).

1. Τὸ σημεῖον Λ εἶναι τὸ γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου λάβδα καὶ συντομογραφία τῆς λέξεως λεῖμμα. Τοῦτο ἐχρησιμοποιεῖτο εἰς τὴν ἀρχαίαν μετρικὴν ὡς παῦσις ἐνός πρώτου χρόνου («Λεῖμμα δὲ ἐν ρυθμῷ χρόνος κενός ἐλάχιστος» ('Ἀριστείδης Κοϊντιλιανός, σ. 61), «κενός μὲν οὖν ἐστὶ χρόνος ἄνευ φθόγγου πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ρυθμοῦ» (δούτος), καὶ «Κενός βραχὺς Λ κενός μακρὸς δίσημος ᾰ κενός μακρὸς τρίσημος ᾰ κενός μακρὸς τετράσημος ᾰ» ('Ἀνόνομος' βλ. Δημ. Σεμιτέλου, 'Ἑλληνικὴ μετρική, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 180).

“Όταν ό στίχος ἔχη τροχαϊκὴν μορφήν, — υ, ἡ τομὴ γίνεται εἰς τὴν ὀγδόην συλλαβὴν, ὅποτε τὸ δεύτερον ἡμίστιχον τοῦ στίχου εἶναι πεντασύλλαβον καταληκτικῶς π. χ.:

— υ — υ — υ — υ — υ — υ — υ —
 Μέ- σα στὸν ἄ- πά- νω πύρ- γο Μά- ρω κά- θον- ταν
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

3ον)

A)

Μέ-σα στὸν ἄ - πά-νω πύρ-γο, μωρέ, Μά-ρω — ω κά-θον-ταν, μωρέ.

B)

καὶ στὸν ἄλ - λον πα-ρα-κά-τω, μωρέ, Γιάν-νης — κά-θον-ταν.

(ΚΑ, ἀρ. τιν. 72Α, Γρεβενά).

Ἡ προσαρμογὴ τῶν στίχων εἰς τὸν ἐν λόγῳ ρυθμὸν καὶ τὰς διαφόρους μελωδίας τῶν ἄσμάτων γίνεται πάντοτε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδίων ἀρχῶν καὶ κανόνων, οἱ ποῖοι διευτυπώθησαν εἰς τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα τῶν 15/συλλάβων στίχων.

Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα καὶ εἰς τὸ Α' μέρος τοῦ ἄσματος ἡ προσαρμογὴ τῶν 13/συλλάβων γίνεται εἰς τὰ αὐτὰ μέτρα καὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, οἵτινες συμπτύσσονται ἢ ἀναλύονται ἀναλόγως τῶν φθόγγων τῆς μελωδίας. Οὕτως, εἰς τὸν ἕνα χρόνον καὶ ἕνα φθόγγον τῆς ἄρσεως, ἥτις ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ἰαμβικὴν μορφοῦ τοῦ στίχου, προσαρμόζεται ἡ πρώτη συλλαβή.

Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον αἱ τέσσαρες ἐν συνεχείᾳ συλλαβαὶ τοῦ στίχου εἶναι προσηρμοσμέναι εἰς ἕξ φθόγγους καὶ εἰς ἑπτὰ χρόνους, ἐξ ὧν οἱ δύο πρῶτοι συνεπτυγμέναι εἰς τὸν πρῶτον φθόγγον: 2+1+1+1+1+1.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον αἱ τρεῖς ἐν συνεχείᾳ συλλαβαὶ εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ φθόγγους, μετὰ τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ δευτέρα συλλαβὴ εἶναι προσηρμοσμένη εἰς τρεῖς χρόνους καὶ φθόγγους καὶ ἡ τρίτη εἰς τὸν τελευταῖον χρόνον καὶ φθόγγον τοῦ μέτρου.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον αἱ τέσσαρες ἐν συνεχείᾳ συλλαβαὶ τοῦ στίχου μετὰ ἄλλοις χρονικῆν καὶ φθογγικῆν διάταξιν. Τὸ χαρακτηριστικὸν ἐν προκειμένῳ εἶναι ὅτι προτελευταία συλλαβὴ εἶναι τοποθετημένη εἰς ἕνα φθόγγον μετὰ τρεῖς χρόνους, ὡς μορφή συγκοπῆς. Ἐπίσης χαρακτηριστικὸν εἰς τὸ ἐν λόγῳ ἄσμα εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχουσι καθόλου τσακίσματα.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον μία συλλαβὴ ὡς συνήθως εἰς πέντε χρόνους, εἰς ἕνα φθόγγον μόνον ἐκτελουμένη.

Εἰς τὸ Β' μέρος τῆς μελωδίας αἱ συλλαβαὶ τοῦ δευτέρου στίχου εἶναι προσηρμοσμέναι κατὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς τρόπον πλὴν τοῦ πρώτου μέτρου, εἰς τὸ ὅποιον ἄλλοις ἢ μορφή τοῦ τρισημοῦ.

Εἰς τὸ δεῦτερον παράδειγμα ὁ στίχος τῆς ἰδίας μετρικῆς μορφῆς προσαρμόζεται διαφόρως εἰς τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ τοὺς χρόνους, ἰδίως εἰς τὸ πρῶτον μέτρον, τὸ ὁποῖον ἀρχίζει με θέσιν καὶ ἔχι με ἄρσιν, ὡς θὰ ἔπρεπε.

Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένοι πέντε συλλαβαί, κατ' ἐξαιρέσειν τοῦ κανόνος, εἰς τοὺς τρεῖς πρώτους φθόγγους καὶ χρόνους αἱ τρεῖς συλλαβαὶ ἀνὰ μία εἰς ἕκαστον φθόγγον καὶ χρόνον. Εἰς τοὺς τέσσαρας ἐπομένους φθόγγους καὶ χρόνους αἱ δύο συλλαβαί, ἡ μία εἰς τοὺς τρεῖς χρόνους καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὸν ἑβδομον φθόγγον καὶ χρόνον.

Εἰς τὸ δεῦτερον μέτρον δύο μόνον συλλαβαί, ἡ μία εἰς τοὺς τέσσαρας φθόγγους καὶ εἰς τρεῖς χρόνους καὶ ἡ δευτέρα εἰς τὸν ἕνα φθόγγον περιλαμβάνοντα τρεῖς χρόνους. Ὁ ἑβδομος χρόνος ἀντιστοιχεῖ εἰς παῦσιν.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον ἔχουν προσαρμοσθῆ πέντε συλλαβαί, καὶ ἐδῶ ἔχομεν πάλιν ἐξαιρέσειν. Αἱ τρεῖς πρῶται συλλαβαὶ προσηρμόσθησαν εἰς τοὺς τρεῖς πρώτους φθόγγους καὶ τρεῖς χρόνους τοῦ μέτρου καὶ αἱ δύο ἄλλαι συλλαβαὶ εἰς τοὺς πέντε φθόγγους καὶ τέσσαρας ὑπολοίπους χρόνους τοῦ μέτρου, ἀνὰ μία εἰς τοὺς δύο χρόνους.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον μία μόνον συλλαβή, ἡ τελευταία τοῦ στίχου, εἰς ἕνα φθόγγον, ὅστις περιέχει τοὺς δύο χρόνους τοῦ μέτρου. Οἱ ὑπόλοιποι φθόγγοι καὶ χρόνοι τοῦ μέτρου καλύπτονται ἀπὸ τὸ δισύλλαβον τσάκισμα «ἀμάν», ἐπαναλαμβανόμενον τρεῖς φορές, διὰ νὰ καλυφθοῦν οἱ χρόνοι τοῦ μέτρου καὶ οἱ φθόγγοι τῆς μελωδίας.

Εἰς τὸ Β' μέρος τοῦ ᾄσματος ἔχει προσαρμοσθῆ ὁ δεῦτερος στίχος κατὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς τρόπον. Οὕτω δὲ ἡ ὅλη μουσικὴ στροφή τοῦ ᾄσματος καλύπτει δύο 15/συλλάβους στίχους.

Εἰς τὸ τρίτον παράδειγμα ὁ προσαρμοσθεὶς 13/σύλλαβος στίχος εἶναι τροχαϊκῆς μορφῆς καταληκτικός, με τομὴν εἰς τὴν 8ην συλλαβὴν 8 + 5 συλλαβαί. Τὴν προσαρμογὴν του εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ καὶ τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας με τὰς διαφόρους παραλλαγὰς του δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν ἀκολουθοῦντες τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς εἰς τὰ προηγούμενα παραδείγματα.

12/σύλλαβοι

Τὰ τρία κατωτέρω παραδείγματα ἀναφέρονται εἰς τὴν προσαρμογὴν δωδεκασυλλάβων στίχων ἀκαταλήκτων ἰαμβικῆς μορφῆς με τομὴν εἰς τὴν ἑβδόμην συλλαβὴν, ἢτοι δύο ἡμίστιχα με 7 + 5 συλλαβάς. Οἱ στίχοι εἶναι προσηρμοσμένοι εἰς τὰς τρεῖς πρώτας βασικὰς ρυθμικὰς μορφὰς, αἵτινες ἐναλλάσσονται ὡς συνήθως διὰ τῆς συμπύξεως ἢ ἀναλύσεως τῶν χρόνων τοῦ ρυθμοῦ καὶ τῶν μελωδιῶν εἰς τοὺς ὁποίους ἔχουν προσαρμοσθῆ οἱ διάφοροι φθόγγοι.

1^{ον})

A)

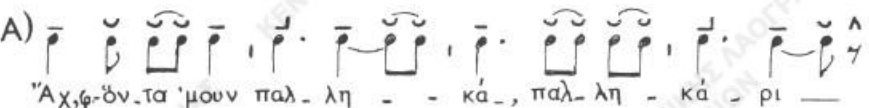
Κά - τω στήν ἄ - σπρη — πέ - τραμω - ρέ - , πέ - τρα —

B)

κά - να - του στο - για - λό, δέν κλαίς Γιαν - νά, Γιαννά - και - να —

(Βλ. Σπυρ. Δ. Περίστερη, Δημοτικά τραγούδια Ἡπείρου καὶ Μωρηᾶ, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 51, Πρέβεζα).

2^{ον})

A)

Ἄχ, φ - ὄν - τα ἴ - μουν παλ - λη - - κά - , παλ - λη - κά - ρι —

B)

δε - νε - κο - χτώ χρο - - νῶν —

(Βλ. Μουσικὸν παράρτημα Φόρμιγγος, περ. Β', ἔτ. Στ', τεύχ. Α', σ. 5-6).

3^{ον})

A)

Ἄι - ντε, Μά - ρω μί - νά πᾶ - με ἄι - ντε Μά - ρω μί - νά πᾶ - με γι' ἅ - γιο .

B)

λού - λου - ου - δα — γι' ἅ - γιο - λού - λου - δα —

(Βλ. Γ. Κ. Σπυριδάκη, Σπυρ. Δ. Περίστερη, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 129, Χαλκιδική).

Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα παρατηροῦμεν ὅτι τὸ πρῶτον μέρος τῆς μελωδίας, ἀποτελούμενον ἀπὸ δεκαῆξ φθόγγους προσηρμοσμένους εἰς εἰκοσιοκτῶ χρόνους, καλύπτει τὸ πρῶτον ἑπτασύλλαβον ἡμίστιχον καὶ τὸ τετρασύλλαβον τσάκισμα «μωρέ, πέτρα» πρὸς τὸ τέλος τῆς μελωδίας.

Εἰς τὸ δεῦτερον μέρος τῆς μελωδίας εἶναι προσηρμοσμένον τὸ δεῦτερον πεντα-

σύλλαβον ἡμίστιχον, με μίαν εὐφωνικὴν συλλαβὴν ἐπὶ πλεόν καὶ τὸ δεκασύλλαβον τσάκισμα, τὸ ὅποιον ἀναγκάζει εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς μελωδίας καὶ τῶν μέτρων ἀπὸ τεσσάρων εἰς πέντε, διὰ τὸ ἀποτελέσει ἢ περιπτώσιν αὕτη ἐξαιρέσιν τοῦ κανόνος περὶ τῶν μέτρων τοῦ ρυθμοῦ.

Οὕτως ἡ ὄλη μουσικὴ στροφὴ τοῦ ᾄσματος καλύπτει ἓνα μόνον στίχον καὶ τὰ ὡς ἀνωτέρω παρεμβαλλόμενα τσακίσματα.

Εἰς τὸ δευτέρον παράδειγμα τὸ Α' μέρος τῆς μελωδίας, ἀποτελούμενον ἀπὸ δεκαεπτὰ φθόγγους προσηρμοσμένους εἰς εἰκοσιοκτὼ χρόνους τοῦ ρυθμοῦ, καλύπτει τὸ πρῶτον ἑπτασύλλαβον ἡμίστιχον, τὸ προτασσόμενον μονοσύλλαβον ἐπιφώνημα «ἀχ» καὶ τὸ τετρασύλλαβον τσάκισμα, εἰς τὸ τέλος, προερχόμενον ἐκ τῆς ἐπαναλήψεως συλλαβῶν τοῦ κειμένου, διὰ τὸ καλυφθοῦν οἱ ὑπόλοιποι φθόγγοι καὶ χρόνοι τοῦ ρυθμοῦ.

Τὸ δευτέρον μέρος τῆς μελωδίας καλύπτει τὸ δευτέρον πεντασύλλαβον ἡμίστιχον χωρὶς τσάκισμα, με τὴν παρεμβολὴν μόνον μιᾶς εὐφωνικῆς συλλαβῆς εἰς τὸ πρῶτον μέτρον, μετὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν τοῦ ἡμιστίχου.

Τὸ χαρακτηριστικὸν ἐν προκειμένῳ εἶναι ὅτι τὸ δευτέρον μέρος τοῦ ᾄσματος ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μέτρα κατ' ἐξαιρέσιν τοῦ κανόνος, καὶ εἰς τοὺς δέκα φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ εἰκοσιένα χρόνους τοῦ ρυθμοῦ προσηρμόσθησαν αἱ πέντε συλλαβαὶ τοῦ δευτέρου ἡμιστίχου.

Εἰς τὸ τρίτον παράδειγμα ἡ προσαρμογὴ τοῦ στίχου εἰς τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ παρουσιάζει μίαν ἰδιάζουσαν πρωτοτυπίαν, ἥτις ἔμπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς σπανία περίπτωσις εἰς τὰ ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια τοῦ ρυθμοῦ τούτου. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ᾄσματος, τὸ ὅποιον βασίζεται εἰς τὴν δευτέραν ρυθμικὴν μορφήν τοῦ δευτέρου ἐπιτρίτου καὶ τὸ ὅποιον ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο μελωδικὰς φράσεις ὁμοίας περίπου τεχνικῆς, προσαρμόζεται τὸ πρῶτον ἑπτασύλλαβον ἡμίστιχον, τὸ ὅποιον ἐπαναλαμβάνεται εἰς τὴν δευτέραν μελωδικὴν φράσιν. Αἱ δύο πρώται συλλαβαὶ τοῦ ἡμιστίχου «ἄιντε», ἐνῶ συνήθως τίθενται ὡς τσάκισμα εἰς τὰ ἐνδιάμεσα τῶν στίχων ἢ καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ὡς εἰς τὰ κλέφτικα τραγούδια τῆς τάβλας, εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ᾄσματος τούτου ἐπέχουν ὀργανικὴν θέσιν, ὡς συλλαβαὶ τοῦ στίχου. Εἰς τοὺς ὑπολοίπους στίχους τοῦ ᾄσματος τοῦτο δὲν ἐπαναλαμβάνεται, π. χ. ὁ δεύτερος στίχος ἔχει ὡς ἐξῆς:

για ἴντσα για λουλούδια για τριαντάφυλλα.

Ἐκτὸς τῆς προσαρμογῆς τοῦ ἑπτασύλλαβου ἡμιστίχου, εἰς τὸ τέταρτον μέτρον τοῦ Α' μέρους καὶ εἰς τοὺς τέσσαρας τελευταίους χρόνους ἔχουν προσαρμοσθῇ αἱ δύο πρώται συλλαβαὶ τοῦ δευτέρου 5/συλλάβου ἡμιστίχου.

Εἰς τὸ Β' μέρος τοῦ ᾄσματος εἰς τοὺς ἕξ πρώτους φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ εἰς τοὺς δέκα χρόνους τοῦ ρυθμοῦ ἄλλοτε συνεπτυγμένους καὶ ἄλλοτε ἀναλελυμένους εἶναι προσηρμοσμένοι αἱ τρεῖς τελευταῖαι συλλαβαὶ τοῦ 5/συλλάβου ἡμιστίχου, διὰ τὸ καλυφθοῦν δὲ οἱ ὑπόλοιποι φθόγγοι τῆς μελωδίας καὶ οἱ χρόνοι τοῦ ρυθμοῦ ἐπαναλαμβάνεται ὅλον τὸ ἡμίστιχον.

11 /σύλλαβοι

Ἡ ἴδια περίπου τεχνικὴ προσαρμογῆς ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς ἔνδεκασύλλαβους στίχους εἰς τὸν ἐν λόγῳ ρυθμὸν καὶ τὰς μελωδίας. Οἱ στίχοι οὗτοι ἀπαντοῦν εἰς ὀλίγον ποσοστὸν ἁσμάτων, ἔχουν συνήθως τροχαϊκὴν μετρικὴν μορφήν καὶ εἶναι καταληκτικοί. Ἡ σχετικὴ τομὴ γίνεται εἰς τὴν ἕκτην συλλαβήν, συνεπῶς ὁ στίχος ἀποτελεῖται ἐκ δύο ἡμιστίχων μὲ συλλαβὰς 6 + 5. Ἐκ τῶν δύο ἡμιστίχων τὸ πρῶτον εἶναι ἀκατάληκτον καὶ τὸ δεύτερον καταληκτικόν, ἐκ τοῦ ὁποῦ καὶ ὅλος ὁ στίχος λαμβάνει τὴν μετρικὴν του ὀνομασίαν, ἢ δὲ προσαρμογὴ τῶν συλλαβῶν γίνεται κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον:

1ον)

A)

Μιά κον.τή — κον.τού, μα.ρή κον.τού — λα — μου — ,

B)

μιά κοντή —, κον.τού. λα 'δῶ — στή γει — το — νιά — .

(Βλ. Γ. Κ. Σπυριδάκης, Σπ. Δ. Περίστερη, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 241, Εὐρυτανία).

2ον)

A)

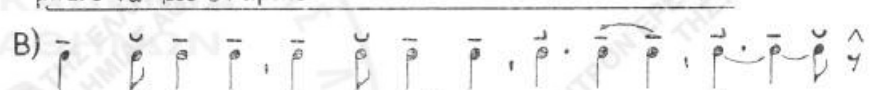
Μπαί.νω μέσ' σ'άμ.πέ.λι, μπαί.νω μέσ' σ'άμ.πέ.λι,

A)

μπαί.νω μέσ' σ'άμ.πέ.λι σα νοι.κο.κυ.ρά — ,

B)

μπαί.νω μέσ' σ'άμ.πέ.λι σα νοι.κο.κυ.ρά — ,

B)

νά κι ό νοι.κο.κύ.ρης πού 'ρχε.ται κον.τά — .

(Βλ. Μουσικὸν παράρτημα Φόρμιγγος, περ. Β', ἔτ. 5, τευχ. Α', σ. 10).

Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα καὶ εἰς τὸ πρῶτον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένα τέσσαρες συλλαβαί. Ἡ πρώτη εἰς ἓνα φθόγγον διαρκείας δύο χρόνων, ἢ δευτέρα εἰς

τὸν τρίτον χρόνον καὶ εἰς ἓνα φθόγγον, ἢ τρίτη εἰς τοὺς τρεῖς ἀκολουθοῦντας χρόνους καὶ εἰς τέσσαρας φθόγγους μὲ τὸ μέλισμα, διότι ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν εἶναι διηρημένος εἰς δύο μικροτέρας χρονικὰς ἀξίας, καὶ ἡ τετάρτη εἰς τὸν ἔβδομον χρόνον καὶ εἰς ἓνα φθόγγον.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένοι τέσσαρες συλλαβαί. Ἡ πρώτη συλλαβὴ καλύπτει ἓνα φθόγγον διαρκείας δύο χρόνων, ἢ δευτέρα δύο φθόγγους διαρκείας ἑνὸς χρόνου, διότι εἶναι διηρημένος εἰς δύο μικροτέρας χρονικὰς ἀξίας διὰ τὰ καλυφθῶν οἱ δύο φθόγγοι, ἢ τρίτη εἰς ἓνα φθόγγον μὲ δύο χρόνους καὶ ἡ τετάρτη εἰς ἓνα φθόγγον μὲ δύο χρόνους.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένοι δύο συλλαβαὶ τοῦ τσακίσματος, καὶ ἡ μὲν πρώτη εἰς τέσσαρας φθόγγους διαρκείας τριῶν χρόνων — πρόκειται περὶ τετραήχου — καὶ ἡ δευτέρα εἰς τέσσαρας φθόγγους διαρκείας τεσσάρων χρόνων πρὸς συμπλήρωσιν τῶν χρόνων τοῦ μέτρον.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον μία μόνον συλλαβὴ, ἢ ἑνδεκάτη τοῦ στίχου, εἰς ἓνα μόνον φθόγγον διαρκείας ἑπτὰ χρόνων, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ μέτρον.

Εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς μελωδίας εἶναι προσηρμοσμένος ὁλόκληρος ὁ στίχος χωρὶς τσακίσματα κατὰ τὸν ἴδιον σχεδὸν τρόπον ὡς καὶ εἰς τὸ πρῶτον μέρος. Οὕτως ἡ ὅλη μουσικὴ στροφή καλύπτει ἓνα μόνον στίχον καὶ τὸ ἐξασύλλαβον τσακίσμα. Αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς προσαρμογῆς τῶν στίχων εἶναι ὁ πλέον συνήθης εἰς τὰ ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια τὰ προσηρμοσμένα ἔχει μόνον εἰς τὸν ἓν λόγῳ ρυθμὸν ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους ρυθμούς.

Εἰς τὸ δεύτερον παράδειγμα παρατηροῦμεν μίαν διαφορετικὴν δομὴν τῶν μουσικῶν φράσεων τοῦ ἄσματος καὶ τῆς προσαρμογῆς τῶν συλλαβῶν τοῦ κειμένου εἰς αὐτάς. Οὕτως ἡ ὅλη μουσικὴ στροφή τοῦ ἄσματος καλύπτει δύο ἑνδεκασυλλάβους στίχους καταληκτικούς τροχαϊκῆς μετρικῆς μορφῆς. Οὗτοι εἶναι προσηρμοσμένοι εἰς τὴν δευτέραν ρυθμικὴν μορφήν τοῦ δευτέρου ἐπιτρίτου. Τὸ ἄσμα ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρας μελωδικὰς φράσεις τῆς μορφῆς A+Aa, B+Ba. Εἰς τὴν A' μελωδικὴν φράσιν ἔχει προσαρμοσθῆ τὸ πρῶτον ἐξασύλλαβον ἡμιστίχον, τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνεται πρὸς κάλυψιν τῶν χρόνων τοῦ ρυθμοῦ, τῶν φθόγγων τῆς μελωδίας καὶ τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν φράσιν τεσσάρων μέτρων. Εἰς τὴν Aa μελωδικὴν φράσιν ἔχει προσαρμοσθῆ ὁλόκληρος ὁ στίχος. Εἰς τὴν B' μελωδικὴν φράσιν ἔχει προσαρμοσθῆ πάλιν ὁλόκληρος ὁ στίχος καὶ εἰς τὴν Ba ὁ δεύτερος στίχος. Τὸν τρόπον τῆς τοποθετήσεως τῶν συλλαβῶν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ καὶ τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας εἶναι εὐκόλον νὰ παρακολουθήσωμεν ἀκολουθοῦντες τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ εἰς τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα. Ἄξιον παρατηρήσεως εἰς τὸ παράδειγμα τοῦτο εἶναι ὅτι τσακίσματα ἐκ συλλαβῶν τοῦ ἐπαναλαμβανομένου ἡμιστίχου δὲν ὑπάρχουν. Ἡ ρυθμικὴ μορφή καὶ εἰς τὰς τέσσαρας μουσικὰς φράσεις διατηρεῖται ἢ αὐτὴ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Οἱ φθόγγοι τῆς μελωδίας εἶναι ἀπολύτως προσηρμοσμένοι εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ. Εἰς ὅλας τὰς μουσικὰς φράσεις ἢ τοποθετήσεις τῶν συλλαβῶν τοῦ κειμένου εἰς τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ εἰς ἕκαστον μέτρον εἶναι ἢ αὐτὴ, πλὴν τῆς A, ἢ ὅποια εἰς τὸ τέταρτον μέτρον ἔχει μίαν

ἐπὶ πλεόν συλλαβὴν λόγῳ τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ ἑξασυλλάβου ἡμιστίχου. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μουσικῶν φράσεων, τῶν μέτρων, τῶν χρόνων τοῦ ρυθμοῦ καὶ τῶν φθόγγων τῆς μελωδίας εἶναι διπλάσιος τοῦ συνήθως ἀπαντῶντος εἰς τὰ ἄσματα τοῦ ρυθμοῦ τούτου. Πρόκειται περὶ μιᾶς ἰδιοτύπου περιπτώσεως προσαρμογῆς τῶν μουσικῶν στοιχείων, ἄξιας ἰδιαίτερας μελέτης.

10 /σύλλαβοι

Τὸ κατωτέρω παράδειγμα ἀναφέρεται εἰς τὸν τρόπον προσαρμογῆς 10 /συλλάβου στίχου εἰς τὸν ἐπτάσημον ρυθμὸν. Ὁ στίχος οὗτος σπανίως ἀπαντᾷ εἰς χορευτικὰ ἐλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια. Συνήθως ἀνευρίσκεται εἰς κάλαντα, π.χ. τῶν Φώτων («Σήμερὰ ἔν' τὰ Φῶτα κ' ἡ φωτισμός...»)¹ καὶ παρουσιάζει τὴν αὐτὴν μετρικὴν ἰδιοτυπίαν μὲ τὴν τοῦ 13 /συλλάβου στίχου ἱαμβικῆς μορφῆς, περὶ τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἀνωτέρω λόγος. Ὁ στίχος οὗτος ἀποτελεῖται ἐκ δύο ἡμιστίχων, ἐξ ἑνὸς ἑξασυλλάβου ἀκαταλήκτου τροχαϊκῆς μορφῆς, τοῦ ὁποίου τονίζεται ἡ πέμπτη συλλαβή, καὶ ἑνὸς τετρασυλλάβου ἱαμβικῆς μορφῆς. Ἡ ἐναλλαγὴ αὐτῆ μετρικῶν μορφῶν εἰς τὸν ἴδιον στίχον δὲν παρατηρεῖται εἰς ἄλλα εἶδη στίχων πλὴν τοῦ 13 /συλλάβου ἱαμβικῆς μορφῆς καὶ τοῦ 10 /συλλάβου τροχαϊκῆς μορφῆς. Δημιουργεῖται δὲ μία εὐλογος ἀπορία ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς συστάσεως τοῦ στίχου τούτου.

Κατὰ τὴν μετρικὴν ἀπαγγελίαν, ὡς συνηθίζεται, αἱ τέσσαρες συλλαβαὶ τοῦ δευτέρου ἡμιστίχου γίνονται παράτονοι καὶ ἐνθυμίζουν τρόπον προσωδιακῆς ἀπαγγελίας:

1	2	3	4	5	6,	1	2	3	4	
—	υ	—	υ	—	υ	—	υ	—	υ	= 10
θ-	λα	τὰ	που-	λά-	κία	ζύ-	γα	ζύ-	γα	
τὰ	χε-	λι	δο-	νά-	κία	ζεύ-	γα-	ρώ	τα	= 10

Ἡ ἀποκατάστασις τῆς μετρικῆς μορφῆς δύναται νὰ γίνη διὰ τῆς προσθήκης μιᾶς μακρᾶς παύσεως μετὰ τὴν τομὴν τῆς ἕκτης συλλαβῆς, ὡς καὶ εἰς τὸν 13 /σύλλαβον στίχον μετὰ τὴν ἑβδόμην συλλαβὴν, ὡς ἐξῆς:

—	υ	—	υ	—	υ	—	υ	—	υ	—
Ο-	λα	τα	που	λα	κία	Λ	ζυ	γα	ζυ	γα
τα	χε	λι	δο	να	κία		ζευ	γα	ρω	τα

Αἱ παύσεις ἄλλωστε ἑνὸς χρόνου Λ δύο χρόνων Λ̄ καὶ τριῶν χρόνων Λ̄ κλπ.,

1. Βλ. Γ. Κ. Σπυριδάκη, Σπ. Δ. Περίστερη, Ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 172.

έχρησιμοποιοῦντο καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν μετρικὴν πρὸς συμπλήρωσιν χρόνων τοῦ μέτρου.

Κατὰ τὸν τρόπον δὲ τοῦτον ὁ δεκασύλλαβος στίχος γίνεται καταληκτικὸς τροχαϊκῆς μορφῆς. Καὶ ἄλλως δύναται νὰ γίνῃ ἢ ἀποκατάστασις, ἂν εἰς τὴν τονιζομένην συλλαβὴν -λα προσθέσωμεν ἓνα πρῶτον χρόνον καθὼς καὶ εἰς τὴν συλλαβὴν -κια ἄλλον χρόνον, ὡς ἐξῆς:

—	υ	—	υ	┘	—	υ	—	υ	—
Ο	λα	τα	που	λα	κια	ζυ	γα	ζυ	γα
τα	χε	λι	δο	να	κια	ζευ	γα	ρω	τα

Κατὰ τὴν προσαρμογὴν ὁμοῦ τοῦ στίχου εἰς τὴν μελωδίαν καὶ τὸν ρυθμὸν ἡ μετρικὴ αὕτη ἀνωμαλία οὐδόπως γίνεται αισθητῆ, διότι ἡ μελωδία διὰ τῶν ἀναλόγων χρόνων ἀποκαθιστᾷ πλήρως τὸν τονικὸν ρυθμὸν.

A)
 "Ο_λα τὰ που - λά - κια, βρά - μάν - ά - μάν — ,

B)
 ό - λα τὰ που - λά - κια ζυ - γά - ζυ - γά ,

Γ)
 ό - λα τὰ που - λά - κια ζυ - γά ζυ - γά — ,

Δ)
 τὰ χε - λι - δο - νά - κια ζευ - γα - ρω.τά — .

(Βλ. Γ. Κ. Σπυριδάκη, Σπ. Δ. Περιστέρη, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 259, Αἰγιάλεια).

Τὸ ᾄσμα ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρας μελωδικὰς φράσεις Α + Β + Γ + Δ. Ἐκάστη περιλαμβάνει τρία μέτρα τοῦ ρυθμοῦ ἀντὶ τῶν τεσσάρων συνήθων, τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ καὶ τὸ ἰδιάζον χαρακτηριστικὸν εἰς τὸ ᾄσμα τοῦτο. Εἰς τὰς μελωδικὰς τούτου φράσεις ἐναλλάσσονται αἱ τρεῖς πρῶται βασικαὶ μορφαὶ τοῦ ρυθμοῦ. Εἰς τὴν πρώτην φράσιν ἔχει προσαρμοσθῆ τὸ πρῶτον ἐξασύλλαβον τροχαϊκὸν ἡμίστιχον καὶ τὸ τετρασύλλαβον τσάκισμα ὡς ἐξῆς:

Τὸ πρῶτον μέτρον περιλαμβάνει τέσσαρας φθόγγους, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι προσηρμοσμένα αἱ τέσσαρες συλλαβαὶ τοῦ στίχου εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους τοῦ μέτρου 1 + 2 + 2 + 2.

Τὸ δεύτερον μέτρον περιλαμβάνει τρεῖς φθόγγους, τρεῖς συλλαβάς, πέμπτην καὶ

έκτην τοῦ στίχου καὶ τὴν μίαν συλλαβὴν τοῦ τσακίσματος, εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους $3 + 2 + 2$.

Τὸ τρίτον μέτρον περιλαμβάνει πέντε φθόγγους μὲ τρεῖς συλλαβὰς τοῦ τσακίσματος εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους τοῦ μέτρου: $1 + 1 + 1 + 3 + 1$.

Εἰς τὴν δευτέραν φράσιν ἔχει προσαρμοσθῆ ὀλόκιληρος ὁ πρῶτος στίχος τοῦ κειμένου κατὰ τὸν αὐτὸν σχεδὸν τρόπον. Εἰς τὴν τρίτην φράσιν ἐπαναλαμβάνεται ὁ στίχος καὶ εἰς τὴν τετάρτην προσαρμόζεται ὁ δεύτερος 10 /σύλλαβος στίχος τοῦ ἔσματος. Εἶναι ἀκριβῶς ἡ περίπτωσις τῆς προσαρμογῆς τοῦ δευτέρου παραδείγματος τῶν 11 /συλλάβων στίχων.

Οὕτως ἡ ὅλη μουσικὴ στροφή τοῦ ἔσματος καλύπτει δύο 10 /συλλάβους στίχους.

8 /σύλλαβοι

Ἰδιοτυπίας παρουσιάζει καὶ ἡ προσαρμογὴ εἰς τὸν ἐπτάσημον ρυθμὸν τῶν 8 /συλλάβων στίχων, τροχαϊκῆς ἢ λαμβικῆς μορφῆς ἀκαταλήκτων ἢ καταληκτικῶν, ἰδίως εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν μέτρων τοῦ ἔσματος.

Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα ὁ 8 /σύλλαβος ἀκατάληκτος τροχαϊκῆς μετρικῆς μορφῆς στίχος εἶναι προσηρμοσμένος εἰς τὰς δύο βασικὰς ρυθμικὰς μορφὰς πρώτην καὶ τρίτην, αἵτινες ἐναλλάσσονται. Τὸ ἔσμα ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μελωδικὰ μέρη. Τὸ Α' μέρος τῆς μελωδίας ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρα μέτρα καὶ τὰ ἄλλα δύο ἀπὸ τρία μέτρα ἕκαστον, ἤτοι σύνολον δέκα μέτρων. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἐξαιρέσιν ἐν προκειμένῳ τοῦ γενικοῦ βασικοῦ κανόνος τῆς μετρικῆς συστάσεως τῶν ἑλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν.

10ν)

A)
 Τρία, κα - λέ, τρία που - λά - κια τὰ κη - μέ - να

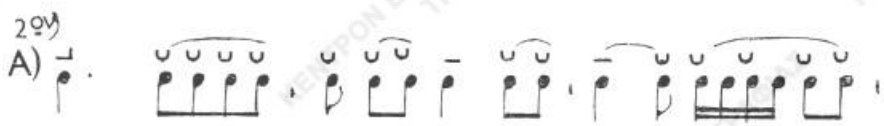
B)
 τρία που - λά - κια - τὰ - κη - μέ - να - ,

Γ)
 πα - νε κ'έρ - χον - ται - γιὰ μέ - να - .

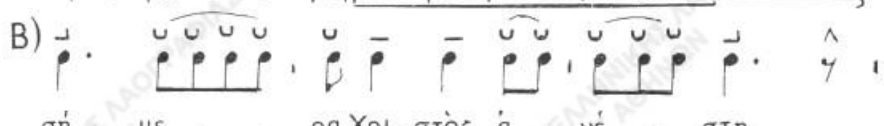
(Βλ. Κ. Ψάου, Δημώδη ἔσματα Γορτυνίας, Ἀθῆναι 1923, σ. 112).

2^{ον})

A)

Σή - με - - ρα, μαῦ - ρα μου μά - τια ———,

B)

σή - με - - ρα Χρι - στὸς ἀ - νέ - στη,

Γ)

σή - με - - ρα Χριστὸς ἀ - νέ - στη ———

Δ)

εἰς τοὺς — οὐ - ρα, νοὺς εὐ - ρέ - θη.

(Βλ. Γ. Κ. Σπυριδάκη, Σπ. Δ. Περιστερή, ἔθ' ἄνωτ., σ. 198, Ἀρκαδία).

3^{ον})

A)

Σέ πε - , ἀ - μάν, σέ - πε - , σέ πε - ρι - βό - λι θεὸν νὰ μπῶ —,

B)

σέ πε - ρι - - βό - λι θεὸν νὰ μπῶ ———,

Γ)

για - νὰ — μα - - ζέ - ψω'πω - ρι - κά —.

(Βλ. Γ. Κ. Σπυριδάκη, Σπ. Δ. Περιστερή, ἔθ' ἄνωτ., σ. 217, Κορινθία).

4^{ον})

A)

Σέ, μω ρέ - , σέ - θου - μά - ζομαι, μι - κρού - λα —,

B)

σέ θου - μά - ζο - μαι, μικρούλα, πῶς κοι - μᾶ - σαι μο - ναχού - λα.

(Ἐξ ἀνεκδότου μουσικῆς συλλογῆς Δημ. Περιστερή, περιοχῆς Αἰγιαλείας).

Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένοι τρεῖς συλλαβαί. Ἡ πρώτη τοῦ στίχου εἰς ἓνα φθόγγον τρίχρονον καὶ τὸ παρεμβαλλόμενον δυσύλλαβον τσάκισμα «καλέ»), προσηρμοσμένον εἰς τρεῖς φθόγγους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος περιλαμβάνει δύο χρόνους καὶ τὴν μίαν συλλαβὴν καὶ οἱ δύο ὑπόλοιποι τὴν δευτέραν συλλαβὴν.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένοι δύο συλλαβαί, ἡ πρώτη καὶ ἡ δεύτερα τοῦ στίχου εἰς δύο φθόγγους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος εἶναι τρίχρονος καὶ ὁ δεύτερος τετράχρονος.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον τέσσαρες συλλαβαί, τρίτη, τετάρτη, πέμπτη καὶ ἕκτη εἰς ἕξ φθόγγους καὶ εἰς τοὺς ἑπτὰ χρόνους ὡς ἑξῆς: $2 + 1 + 2 + 2$.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον δύο συλλαβαί, ἑβδόμη καὶ ὀγδόη εἰς δύο φθόγγους καὶ εἰς $3 + 4$ χρόνους.

Τὸ δεύτερον μέρος τῆς μελωδίας ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μέτρα, εἰς τὰ ὅποια ἔχει προσαρμοσθῆ ἑπαναλαμβανόμενος ὁ πρῶτος στίχος χωρὶς τὸ τσάκισμα, εἰς τοῦτο δὲ ἴσως ὀφείλεται τὸ ὀλιγώτερον τῶν μέτρων.

Ἡ προσαρμογὴ τῶν συλλαβῶν εἰς τὰ μέτρα διαφέρει τοῦ πρώτου μέρους. Τέσσαρες συλλαβαί εἰς τὸ πρῶτον μέτρον, εἰς πέντε φθόγγους καὶ ἑπτὰ χρόνους, ἦτοι $2 + 1 + 2 + 1 + 1$ (χρόνοι ἑπτὰ), $1 + 1 + 1 + 1$ (συλλαβαί τέσσαρες).

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον δύο συλλαβαί εἰς δύο φθόγγους καὶ ἑπτὰ χρόνους, ἦτοι $3 + 4$ (χρόνοι ἑπτὰ), $1 + 1$ (συλλαβαί δύο) καὶ δύο εἰς τὸ τρίτον μέτρον εἰς τρεῖς φθόγγους καὶ ἑπτὰ χρόνους, ἦτοι $3 + 2 + 1 \wedge$ (χρόνοι ἕξ καὶ εἰς χρόνος παῦσις), $1 + 1$ (συλλαβαί δύο). Σύνολον φθόγγων τῆς μελωδίας ἕνδεκα καὶ χρόνων τοῦ ρυθμοῦ εἰκοσιένα.

Εἰς τὸ τρίτον μέρος τῆς μελωδίας, τὸ ὅποιον ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν ὡσαύτως μέτρων, ἔχει προσαρμοσθῆ ὁ δεύτερος στίχος τοῦ τραγουδιοῦ εἰς τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου τρόπον μὲ τὸ δεύτερον μέρος. Οὕτως ὀλοκληρώνεται ἡ στροφικὴ μορφή τοῦ ἄσματος, καλύπτουσα δύο στίχους ὀκτασυλλάβους μὲ τὸ εἰς τὸ πρῶτον μέρος παρεμβαλλόμενον τσάκισμα καὶ τὴν ἐπανάληψιν τοῦ πρώτου στίχου.

Εἰς τὸ δεύτερον παράδειγμα τῆς ἰδίας μετρικῆς μορφῆς ὁ στίχος προσαρμόζεται διαφοροτρόπως εἰς τοὺς χρόνους καὶ φθόγγους τῆς μελωδίας. Εἰς ἑκάστην ἐκ τῶν τεσσάρων μελωδικῶν φράσεων τοῦ ἄσματος, αἵτινες περιλαμβάνουν τρία μέτρα ἑκάστη κατὰ παρέκκλισιν τοῦ συνήθους κανόνος εἶναι προσηρμοσμένοι ὀκτὼ συλλαβαί. Εἰς τὴν Α' αἱ τρεῖς συλλαβαί τοῦ πρώτου στίχου μὲ τὸ 5 /σύλλαβον τσάκισμα εἰς ἀναλόγους φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ χρόνους τοῦ ρυθμοῦ. Εἰς τὴν Β' προσαρμόζεται ὁ πρῶτος στίχος, ὅστις ἑπαναλαμβάνεται χωρὶς τσάκισμα. Εἰς τὴν Γ' ὁ αὐτὸς στίχος μὲ μικροδιαφοράς ὡς πρὸς τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ. Καὶ εἰς τὴν Δ' ὁ δεύτερος στίχος τοῦ τραγουδιοῦ χωρὶς τσάκισμα, κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου τρόπον προσαρμογῆς εἰς τοὺς φθόγγους καὶ χρόνους πρὸς τὰς προηγουμένας μελωδικὰς φράσεις. Οὕτως ὀλοκληρώνεται ἡ μουσικὴ στροφικὴ μορφή τοῦ ἄσματος,

ἥτις ἐνῶ οὐσιαστικῶς καλύπτει δύο στίχους φαίνεται καλύπτουσα μὲ τὸ τσάκισμα καὶ τὰς ἐπαναλήψεις τέσσαρας 8 /συλλάβους στίχους:

Α' Σήμερα, μαῦρα μου μάτια

Β' σήμερα Χριστὸς ἀνέστη

Γ' σήμερα Χριστὸς ἀνέστη

Δ' εἰς τοὺς οὐρανοὺς εὐρέθη.

Εἰς τὸ τρίτον παράδειγμα ἡ προσαρμογὴ τοῦ ἰαμβικοῦ ἀκαταλήκτου 8 /συλλάβου στίχου ὁμοιάζει μὲ τὴν τοῦ πρώτου παραδείγματος. Τὸ Α' μέρος τῆς μελωδίας ἐκτείνεται εἰς τέσσαρα μέτρα, τὸ Β' εἰς τρία καὶ τὸ Γ' εἰς τρία. Διαφέρει μόνον ὡς πρὸς τὴν ἄρσιν, λόγῳ τῆς ἰαμβικῆς μετρικῆς μορφῆς τοῦ στίχου.

Ἡ διαφορὰ αὕτη τῶν μέτρων ἀπὸ τὴν συνήθως ἀπαντῶσαν μορφήν εἰς τὰ ἄσματα τοῦ 7 /σήμου ρυθμοῦ εἰς ὅλον τὸν ἑλληνικὸν χῶρον παρατηρεῖται μόνον εἰς τὴν προσαρμογὴν τῶν 8 /συλλάβων στίχων. Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ ἐξαίρεσεις 8 /συλλάβων, αἵτινες εἶναι προσηρμοσμένοι εἰς τὴν συνήθη μορφήν τοῦ ρυθμοῦ τούτου, ὅπως τοῦτο καταφαίνεται εἰς τὸ τέταρτον παράδειγμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἕκαστον μέρος τῆς μελωδίας περιλαμβάνει τέσσαρα μέτρα.

Τὸ Α' μέρος τῆς μελωδίας καλύπτει τὸν ἕνα στίχον καὶ τὸ δυσύλλαβον τσάκισμα («μωρὲ») μὲ δεκαεννέα φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ εἰκοσιοκτὼ χρόνους τοῦ ὅλου ρυθμοῦ καὶ τὸ Β' μέρος καλύπτει δύο στίχους, τὸν πρῶτον, ὅστις ἐπαναλαμβάνεται, καὶ τὸν δεύτερον ἄνευ τσακίσματος.

7 /σύλλαβοι

Ποιητικὰ κείμενα εἰς ἐπτασυλλάβους στίχους, προσηρμοσμένα εἰς τὸν περὶ οὗ πρόκειται ρυθμὸν ἀπαντοῦν εἰς μικρότερον ποσοστὸν ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἄλλα εἶδη τῶν στίχων. Συνήθως οἱ ἐπτασύλλαβοι στίχοι εἶναι καταληκτικοὶ τροχαϊκῆς μετρικῆς μορφῆς. Ἡ προσαρμογὴ τῶν στίχων τούτων γίνεται ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων βασικῶν ρυθμικῶν μορφῶν μὲ τὰς σχετικὰς ἐναλλαγὰς.

Αἱ μελωδικαὶ φράσεις τῶν ἄσμάτων εἶναι διμερεῖς, ἐκάστη δὲ ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων μέτρων, ὅπως συμβαίνει καὶ εἰς τὰ περισσότερα τῶν εἰς τὸν ρυθμὸν τοῦτον προσηρμοσμένων ἄσμάτων.

Εἰς τὰ τρία κατωτέρω παραδείγματα καταφαίνεται ὁ τρόπος τῆς προσαρμογῆς τῶν συλλαβῶν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ρυθμοῦ, καὶ εἰς τοὺς φθόγγους τῶν μελωδιῶν.

109)

A) Πέν . τε δέ . βράμάν ὠχ ἄ . μάν . πέν . τε δέ . κα πα . πα διές

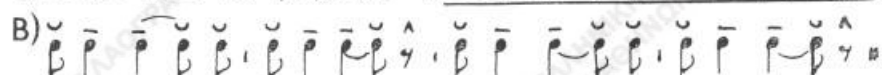
B) πέν . τε δέ . κα πα . πα διές κι ἄλλες τό . σες κα . λο γρίες .

(Βλ. Sotirios (Sam) Chianis, Folk songs of Mantinea. University of California. Press Berkley and Los Angeles, 1965, σ. 70).

2ον)

A)

Στοὺν ἄ - πᾶ - νου μα - χα - λά , τ' ἄ - καῦς - κου - μπά - βρέ - κου μπά - ρα μου, βρέ ,

B)

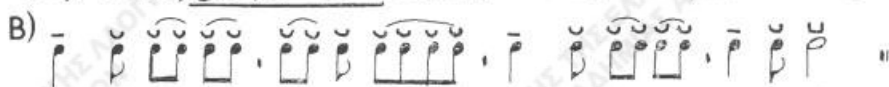
ἔ - χω μιὰ — 'γα - πη . τι . κιά — κουμπα - ρού - λα μου γλυ . κειά —

(Βλ. ΚΛ, ἀρ. ταιν. 69Α₆, Γρεβενά).

3ον)

A)

Στὴν ἄ - πᾶ , κιά - μάν ἄ - μάν —, στὴν ἄ - πᾶ - νω - γει . το . νιά — ,

B)

στὴν ἄ - πᾶ - νω - γει - το - νιά — στὴν κρυ - ό - βρυ - ση κοντά .

(Βλ. Σ π . Δ . Π ε ρ ι σ τ έ ρ η , Δημοτικά τραγούδια Ἑπείρου καὶ Μωρηῶ, ἔνθ' ἄνωτ., σ. 53).

Τὸ πρῶτον παράδειγμα θὰ ἡδυνάμεθα νὰ κατατάξωμεν εἰς τὴν πέμπτην ρυθμικὴν μορφήν τοῦ τετάρτου ἐπιτίριτου, ἂν τὸ τετράσημον εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν τὸ θεωρήσωμεν ὡς ἄρσιν τοῦ μέτρου λόγῳ τοῦ τονισμοῦ τῶν συλλαβῶν ἀλλ' ὡς θέσιν. Εἶναι ἀκριβῶς ἡ μορφή, ἡ ὁποία ἀπαντᾷ εἰς τοὺς χοροὺς Μαντηλάτον καὶ Μάντρα, εἰς τοὺς ὁποίους οἱ βηματισμοὶ ἀπὸ ἀπόψεως χρόνων εἶναι προσηρμοσμένοι εἰς αὐτὴν τὴν μορφήν. (Βλ. τὰ ἐν σ. 47 - 48 σχετικὰ παραδείγματα).

Μεικτὰ μορφαὶ ποιητικῶν κειμένων

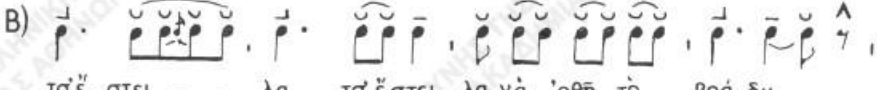
Ἐκτὸς τῶν ποιητικῶν κειμένων διαφόρου στιχοιργικῆς μορφῆς, περὶ τῶν ὁποίων ἐγένετο λόγος ἄνωτέρω, ἀπαντοῦν ἄσματα εἰς ἐπτάσημον ρυθμόν, εἰς τὰ ὁποῖα εἶναι προσηρμοσμένα δύο διαφόρου στιχοιργικῆς μορφῆς ποιητικὰ κείμενα.

Τὰ δύο κατωτέρω παραδείγματα ἀναφέρονται εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας.

1ον)

A) Τὴν ἀ-γά-πη μου, μωρ', τὴν ἀ - γά - πη μου

 τὴν ἀ-γά-πη μου τὴν ἐ - πε - θύ - . - μη - . - σα

B) τσ' ἔ - στει - - λα τσ' ἔστει - λα νὰ 'ρθῆ τὸ - βρά - δου

 καὶ δὲ - - μου, καὶ δὲ μου' κα - με - τῆ - χά - ρη.

(Βλ. Σ π. Δ. Περιστέρη, Δημοτικά τραγούδια Ἡπείρου καὶ Μωρηῶ, ἔνθ' ἄνωτ., σ. 111).

2ον)

A) Λε - μο - - νιάς - - ζη - τῶ λε - μό - νι ἔ - να - κι αὐ -

B) τῆ μου ἔ - λε - γε - - τά - 'χει ἄλ - λος με - τρη - μέ - να.

Γ) Λε - μο - - νιά - - , λε - μο - νιά με τὰ λε - μό - νια

Δ) καὶ μέ - - τὰ - - με τὰ χρυ - σα - σου κλώ - νια - .

(Βλ. Σ π. Δ. Περιστέρη, ἔνθ' ἄνωτ., σ. 115).

Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα παρατηροῦμεν ὅτι ἐκάστη μουσικὴ στροφὴ τοῦ ἔξμα-
τος καλύπτει τρεῖς στίχους, ἦτοι ἓνα 11 /σύλλαβον καταληκτικὸν τροχαϊκῆς μορφῆς
καὶ δύο 8 /συλλάβους τροχαϊκῆς ἐπίσης μορφῆς.

Εἰς τὸ Α' μέρος τῆς μελωδίας εἶναι προσηρμοσμένοι ἔνδεκα συλλαβαί, αἱ πέντε
πρῶται τοῦ στίχου, τὸ μονοσύλλαβον τσάκισμα «μωρ'», τὸ ὁποῖον ἐπέχει ἐνταῦθα θέσιν

ὀργανικῆς συλλαβῆς τοῦ στίχου καὶ αἱ αὐτὰ συλλαβαὶ τοῦ στίχου, ἐπαναλαμβανόμεναι ὡς τσακίσμα πρὸς κάλυψιν τῶν χρόνων τοῦ ὄλου ρυθμοῦ καὶ τῶν φθόγγων τῆς μελωδίας. Οὕτω τὸ Α' μέρος περιλαμβάνει τέσσαρα μέτρα, εἰκοσιοκτῶ χρόνους συνεπτυγμένους διαφοροτρόπως εἰς τοὺς δεκαεπτὰ φθόγγους τῆς μελωδίας. Εἰς τοὺς χρόνους τούτους εἶναι προσηρμοσμένοι ἔνδεκα συλλαβαί, μετὰ διαφορετικούς χρόνους ἐκάστη καὶ μετὰ τὴν ἐξῆς ἀναλογίαν συλλαβῶν δι' ἕκαστον μέτρον: $4 + 4 + 2 + 1$.

Εἰς τὸ Β' μέρος τῆς μελωδίας εἶναι προσηρμοσμένοι αἱ ἔνδεκα συλλαβαὶ τοῦ ἰδίου στίχου εἰς τὰ αὐτὰ μέτρα καὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ φθόγγους ἄνευ τσακίσματος.

Εἰς τὰ Γ' καὶ Δ' μέρη τῆς μελωδίας τοῦ ἄσματος εἶναι προσηρμοσμένοι δύο 8/σύλλαβοι στίχοι τροχαϊκῆς μορφῆς ἀκατάληκτοι μετὰ παρεμβλλόμενα τσακίσματα, προερχόμενα ἐξ ἐπαναλήψεων συλλαβῶν τοῦ ἰδίου στίχου διὰ τὸν ὡς ἄνω ἀναφερόμενον λόγον καλύψεως χρόνων τοῦ ρυθμοῦ καὶ φθόγγων τῆς μελωδίας ὡς ἐξῆς:

Τὸ Γ' μέρος περιλαμβάνει τέσσαρα μέτρα, εἰκοσιοκτῶ χρόνους συνεπτυγμένους εἰς εἴκοσι φθόγγους, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι προσηρμοσμένοι ἔνδεκα συλλαβαὶ μετὰ τοῦ τσακίσματος κατὰ τὴν ἐξῆς ἀναλογίαν συλλαβῶν εἰς ἕκαστον μέτρον: $2 + 3 + 4 + 2$. Οὕτως ἡ ὅλη μουσικὴ στροφή τοῦ ἄσματος φαίνεται ὡς νὰ καλύπτη τέσσαρας 11/συλλάβους στίχους λόγῳ τῆς παρεμβολῆς τῶν τσακισμάτων.

Τὴν ἀγάπη μου, μωρ', τὴν ἀγάπη μου	= συλλαβαὶ 11
τὴν ἀγάπη μου τὴν ἐπεθύμησα	= » 11
τσ' ἔστειλα, τσ' ἔστειλα νὰ ῥθῆ τὸ βράδῳ	= » 11
καὶ δὲ μοῦ, καὶ δὲ μοῦ ἔκαμε τὴ χάρη	= » 11

Εἰς τὸ δεύτερον παράδειγμα παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ὅλη μουσικὴ στροφή τοῦ ἄσματος καλύπτει τέσσαρας στίχους. Ὁ πρῶτος εἶναι 10/σύλλαβος τροχαϊκῆς μορφῆς ἀκατάληκτος. Ὁ δεύτερος εἶναι 13/σύλλαβος καταληκτικὸς λαμβικῆς μορφῆς, ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος, οἱ ὅποιοι ἐπέχουν θέσιν ἐπωδοῦ (γυρίσματος), εἶναι 8/σύλλαβοι τροχαϊκῆς μορφῆς ἀκατάληκτοι. Ἡ προσαρμογὴ των εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τῆς μελωδίας ἔχει γίνεσθαι κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον:

Εἰς τὸ Α' μέρος ἔχει προσαρμοσθῆ ὁ πρῶτος 10/σύλλαβος στίχος καὶ ἡ πρώτη συλλαβὴ τοῦ δευτέρου 13/συλλάβου στίχου, ἡ ὁποία ἔχει προσαρμοσθῆ εἰς τὸν τελευταῖον φθόγγον καὶ χρόνον τοῦ τετάρτου μέτρου, καὶ τοῦτο διότι ὁ ἀκολουθῶν 13/σύλλαβος στίχος εἶναι λαμβικῆς μορφῆς καὶ ἡ πρώτη συλλαβὴ θὰ πρέπει νὰ ληφθῆ ὡς ἄριστος εἰς τὸ Β' μέρος τῆς μελωδίας.

Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον εἶναι προσηρμοσμένοι δύο συλλαβαὶ εἰς δύο μόνον φθόγγους μετὰ ἀναλογίαν χρόνων $3 + 4$.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον δύο πάλιν συλλαβαὶ εἰς τέσσαρας φθόγγους μετὰ ἀναλογίαν χρόνων $6 + 1$.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον τέσσαρες συλλαβαὶ εἰς πέντε φθόγγους μετὰ ἀναλογίαν χρόνων $2 + 1 + 3 + 1$.

Εἰς τὸ τέταρτον μέτρον τρεῖς συλλαβαὶ εἰς τέσσαρας φθόγγους μετὰ ἀναλογίαν χρόνων $3 + 3 + 1$. Σύνολον χρόνων 28, φθόγγων 16, συλλαβῶν 11.

Τὸ Β' μέρος τῆς μελωδίας καλύπτει τὰς δεκατρεῖς συλλαβὰς τοῦ δευτέρου στίχου, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πρώτη προσαρμύζεται εἰς τὸν τελευταῖον φθόγγον καὶ τελευταῖον χρόνον τοῦ προηγουμένου μέρους ὡς ἄρσις διὰ τὸ Β' μέρος, λόγῳ τῆς λαμβικῆς μορφῆς τοῦ στίχου καὶ κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον:

Τὸ πρῶτον μέτρον καλύπτει τὰς τέσσαρας συλλαβὰς δευτέραν, τρίτην, τετάρτην καὶ πέμπτην εἰς ἑπτὰ φθόγγους καὶ με ἀναλογίαν χρόνων $2 + 1 + 3 + 1$.

Τὸ δεύτερον μέτρον δύο συλλαβὰς εἰς τρεῖς φθόγγους με ἀναλογίας χρόνων $5 + 1 + 1$.

Τὸ τρίτον μέτρον τέσσαρας συλλαβὰς εἰς ἕξ φθόγγους καὶ εἰς ἀναλογίαν χρόνων $2 + 1 + 3 + 1$ καὶ τὸ τέταρτον μέτρον τὰς δύο ὑπολοίπους συλλαβὰς τοῦ στίχου εἰς τέσσαρας φθόγγους καὶ εἰς ἀναλογίαν χρόνων $3 + 4$.

Τὸ Γ' καὶ Δ' μέρος τῆς μελωδίας καλύπτουν οἱ δύο 8/σύλλαβοι στίχοι, εἰς τοὺς ὁποίους παρεμβάλλονται τρισύλλαβα τσακίσματα προερχόμενα ἀπὸ ἐπαναλήψεις λέξεων τῶν ἰδίων στίχων. Οὕτως αἱ προσαρμοζόμεναι συλλαβαὶ αὐξάνουν εἰς ἕνδεκα δι' ἕκαστον στίχον, αἵτινες ταυτίζονται πρὸς τοὺς φθόγγους τῆς μελωδίας καὶ εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ ρυθμοῦ ἀπαιτούμενους χρόνους.

Εἰς τὸ πρῶτον μέτρον τοῦ Γ' μέρους εἶναι προσηρμοσμένοι δύο συλλαβαὶ εἰς ἕξ φθόγγους με ἀναλογίαν χρόνων $2 + 1 + 2 + 2$.

Εἰς τὸ δεύτερον μέτρον τρεῖς συλλαβαὶ εἰς τρεῖς φθόγγους με ἀναλογίαν χρόνων $5 + 1 + 1$.

Εἰς τὸ τρίτον μέτρον τέσσαρες συλλαβαὶ με ἀναλογίαν χρόνων $2 + 1 + 2 + 2$ καὶ εἰς τὸ τέταρτον μέτρον δύο συλλαβαὶ εἰς ἑπτὰ φθόγγους με ἀναλογίαν χρόνων $3 + 4$.

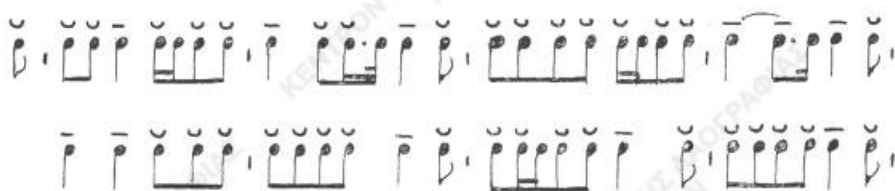
Εἰς τὸ Δ' μέρος αἱ συλλαβαὶ τοῦ τετάρτου 8/συλλάβου στίχου ἔχουν προσαρμοσθῆ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ὡς εἰς τὸ Γ' μέρος.

Τὰ τρία κατωτέρω παραδείγματα ἀνήκουν εἰς τὴν βασικὴν ρυθμικὴν μορφήν τοῦ τετάρτου ἐπιτρίτου. Ἡ μορφή αὕτη ἀπαντᾷ εἰς ἐλάχιστον ποσοστὸν ἁσμάτων. Ἄνευρίσκειται δὲ εἰς σκοποὺς κυρίως ὀργανικοὺς εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι προσηρμοσμένοι διάφοροι χοροὶ τῶν περιοχῶν Μακεδονίας, Θράκης, Πόντου καὶ Κύπρου. Παραδείγματα:

 ἦ - ταν Σοβ.βα - τό - βρα - δο — πό - λ'λα - χε νὰ τὴν ἰ - δῶ,

 ἦ - ταν Σαβ.βα - τό - βρα - δο — ποὺ τὴν πρῶ.το - εἰ - दा —

(Χορὸς Μαντηλάτος Θράκης. Καταγραφή ἐκ φωνογραφικοῦ δίσκου).

(Βλ. Γ. 'Α β έ ρ ω φ, Κυπριακοί χοροί. Λευκωσία 1956, σ. 176).

(Βλ. Μουσικά κείμενα δημοτικών τραγουδιών Θράκης, τόμ. Α', σ. 111, 'Αναστενάρικος χορευτικός σκοπός του δρόμου. ['Αρχ. Θρακ. Θησ. 21 (1956), 'Επίμετρον]).

Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα εἶναι προσηρμοσμένος ὁ χορὸς Μαντηλάτος περιοχῆς Θράκης¹. Εἰς τὸ δεύτερον παράδειγμα εἶναι προσηρμοσμένος ὁ κυπριακὸς χορὸς Μάντρα². Εἰς τὸ τρίτον δὲ παράδειγμα ὁ χορὸς τοῦ δρόμου τῶν 'Αναστενάρηδων³.

'Εκ τῶν ὀλίγων παρατεθέντων παραδειγμάτων καταδεικνύεται ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ὁ τρόπος τῆς ἀλληλοπροσαρμογῆς τῶν τριῶν μουσικῶν στοιχείων, ρυθμοῦ, μελωδίας καὶ κειμένου τῶν ἁσμάτων, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν εἰς τὸν ἐπτάσημον ρυθμόν. Ἡ σύνθεσις ὅμως αὕτη τοῦ ἀνωτέρω τριπτύχου εἶναι ἐλλιπής. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον νὰ προστεθῇ καὶ μελετηθῇ ἡ σχέσις καὶ ὁ τρόπος τῆς προσαρμογῆς πρὸς αὐτὰ καὶ τοῦ τετάρτου στοιχείου, δηλαδὴ τοῦ χοροῦ, μὲ τὸν ὁποῖον εἶναι ἀλληλένδετα καὶ ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστόν, ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς πρωταρχικὰς καλλιτεχνικὰς ἐκδηλώσεις εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν ἐνὸς λαοῦ. Οὕτως ὀλοκληροῦται ἡ εἰκὼν τῆς καλλιτεχνικῆς ταύτης λαϊκῆς δημιουργίας. Οἱ διάφοροι τρόποι ἀρμογῆς τῶν χειρῶν τῶν χορευτῶν, οἱ ποικίλοι βηματισμοὶ τῶν, αἱ τεχνικαὶ κινήσεις τοῦ σώματος τῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκφράζουν τὸν συναισθηματικὸν τῶν κόσμον, καθὼς καὶ οἱ σχηματισμοὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, οἱ ὁποῖοι ἐρμηνεύουν τὴν σημασίαν ἐκάστου εἴδους χοροῦ, ἀποτελοῦν ἐπὶ μέρους στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσιν καὶ εἶναι ἀντιστοίχως προσηρμοσμένα πρὸς τὰ στοιχεῖα τοῦ ρυθμοῦ τῆς μελωδίας καὶ τῶν διαφόρου περιεχομένου καὶ στιχουργικῆς μορφῆς ποιητικῶν κειμένων.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἀνακύπτουν διάφορα ἐρωτήματα. Ποῖον ἐκ τῶν ὡς ἄνω

1. Ἡ καταγραφή τοῦ ρυθμοῦ ἐγένετο ἐπὶ δίσκου μὲ λαϊκοὺς ἐκτελεστὰς καταγομένους ἐκ Θράκης.

2. Βλ. Γ. 'Α β έ ρ ω φ, Κυπριακοί χοροί, Λευκωσία 1956, σ. 176. (Μάντρα: ἀνδρικός χορὸς).

3. Βλ. Μουσικά κείμενα δημοτικῶν τραγουδιῶν Θράκης, Α', σ. 111 ('Αρχ. Θρακ. Θησ. 21 (1956), [ἐπίμετρον]).

στοιχείων διαδραματίζει τὸν πρωτεύοντα ρόλον κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συνθέσεως τῆς καλλιτεχνικῆς ταύτης λαϊκῆς δημιουργίας; Ποία τεχνικὴ διέπει τὴν ἀλληλοπροσαρμογὴν των; Ποία ἢ ἀρχικὴ προέλευσις των; Ποῖαι αἱ σχέσεις των πρὸς παλαιότερας μορφὰς τὸσον τῆς βυζαντινῆς περιόδου ὅσον καὶ τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς; Ποῖαι ἐν συνεχείᾳ αἱ σχέσεις των πρὸς τὰ ἀντίστοιχα τῶν γειτονικῶν μας λαῶν ἢ καὶ ἄλλων λαῶν καὶ ποῖαι αἱ πιθαναὶ ἀλληλεπιδράσεις κατὰ τὴν διαδρομὴν τοῦ χρόνου;

Ἡ ἀπάντησις εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα θὰ πρέπει νὰ προέλθῃ κυρίως ἀπὸ τὸ Κέντρον Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας. Εἰς τὸ Κέντρον τοῦτο ἔχει ἀποθησαυρισθῆ πλούσιον ὕλικόν, τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ τὴν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν καὶ διὰ τὴν ἐπισημονικὴν ἐργασίαν τοῦ εἶδους τούτου. Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ὅμως τοῦ ὡς ἄνω σκοποῦ ἀπαιτεῖται συνεργασία εἰδικῶν φιλολόγων, μουσικολόγων, λαογράφων καὶ χορογράφων.

RÉSUMÉ

La mesure de sept temps (Eptassimos) dans les chansons populaires grecques

par Spyr. Peristeris

Le rythme à sept temps domine sur la plupart peut-être des chansons populaires grecques, en particulier dans les chansons en plus répandues en Grèce continentale. Ces chansons sont pour la plupart des chansons d'amour. Elles accompagnent des danses diverses et surtout le syrtos Kalamatianos répandu dans toute la Grèce.

Le rythme à sept temps est appelé *epitritos* (ἐπίτριτος) à cause de la structure intérieure des temps et du rapport entre eux (3 + 4, 2 + 1 + 2 + 2 ou 4 + 3, 2 + 2 + 2 + 1). Il provient probablement, selon l'auteur, des formes rythmiques et métriques de l'antiquité grecque.

À la suite l'auteur de l'étude, en s'appuyant sur le matériel musical du Centre de Recherches du Folklore Hellénique essaie de donner une image de la diversité de l'alternative rythmique ainsi que de l'adaptation technique des textes poétiques à versification variée, notamment à vers à 15 syllabes, 13 syllabes, 12 syllabes, 11 syllabes, 10 syllabes, 8 syllabes, 7 syllabes et des textes poétiques de forme mixte.

D'après les exemples est évidente la manière d'adaptation des trois éléments musicaux, c'est à dire du rythme, de la mélodie et du texte des chansons qui appartiennent au rythme à sept temps. On doit cependant étudier le rapport et la façon d'adaptation aux éléments cités ci-dessus, du quatrième élément qui est la danse, pour avoir une idée complète de cette création artistique populaire.

ΔΗΜΩΔΕΙΣ ΔΟΞΑΣΙΑΙ ΠΕΡΙ ΧΑΛΑΖΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΣ ΑΠΟΤΡΟΠΗΝ Η ΚΑΤΑΠΑΥΣΙΝ ΤΗΣ

ΥΠΟ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΠΟΛΥΜΕΡΟΥ

Αἱ καταστροφαὶ τὰς ὁποίας προκαλεῖ εἰς τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν ἢ πτώσις τῆς χαλάζης εἶναι, ὡς γνωστόν, μεγάλαι. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι αὕτη πλήττει τὴν ἄμπελον, τὰ σιτηρὰ καὶ πολλὰ ἄλλα φυτὰ συνήθως κατὰ τὴν κρίσιμον περίοδον τῆς ἀνθήσεως των καὶ τῆς ὀριμάνσεως τῶν καρπῶν των. Ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἢ πτώσις τῆς χαλάζης θεωρεῖται ὑπὸ τῶν γεωργῶν κατάρρα καὶ θεομηνία, ὡς ἢμπορεῖ εὐκόλως νὰ συμπεράνη κανεὶς ἐκ τῆς εὐρέως διαδεδομένης παροιμίας «στὸν καταραμένον τόπο τὸ Μάη μῆνα χαλάζει ρίχνει»¹ καὶ ἐξ ἄλλων συναφῶν πρὸς αὐτὴν παροιμιῶν καὶ λαϊκῶν ἀποφθεγμάτων².

Κατὰ τὰς δεισιδαίμονας δοξασίας τοῦ λαοῦ σήμερον, αἱ ὁποῖαι ἀπηχοῦν προφανῶς τὴν παναρχαίαν πίστιν τῶν πρωτογόνων ὅτι ὀπισθεν παντὸς φαινομένου κρύπτεται κάποιος θεός³, ἢ πτώσις τῆς καταστρεπτικῆς χαλάζης προκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἢ κάποιου ἀγίου καὶ ἀποτελεῖ εἶδος τιμωρίας ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ὑποπίπτουν εἰς διάφορα ἁμαρτήματα⁴.

Συνήθη ἁμαρτήματα, ὡς τουλάχιστον προκύπτει ἐκ τοῦ περισυναχθέντος ὑλικοῦ, εἶναι κατὰ τὰς λαϊκὰς ἀντιλήψεις:

α') Ἡ ταφὴ γεννηθέντος νόθου τέκνου. Εἰς τὰς χαλαζοπλήκτους περιοχὰς εἰδικώτερον ἢ θανάτωσις ἢ ἔκθεσις καὶ ταφὴ νόθου τέκνου ὑπὸ τῆς μητρὸς του ἐπισύρει τὴν τιμωρίαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὀλοκλήρου τῆς περιοχῆς, πάντων τῶν κατοίκων αὐτῆς θεωρουμένων συνυπευθύνων, ἐπειδὴ δὲν ἔχουν καταγγεῖλει τὸ ἀνο-

1. ΚΑ, χφ. 2327, σ. 13 (Σταυρὸς Ἡμαθίας, 1962), χφ. 2859, σ. 41 (Βάρβαρον Ἡρακλείου Κρήτης, 1964), χφ. 3666 Γ', σ. 467 (Πήλιον, 1973). Πρβλ. καὶ Ἡμερολόγιον Μεγάλης Ἑλλάδος (ἐφεξῆς ΗΜΕ) 1 (1922), σ. 34.

2. Βλ. π.χ. τὰς παροιμίας: «ἀντὰ ἔπρεπε δὲν ἔβρεχε κι ὁ Μάης χαλαζώνει» (Μακεδονικὸν Ἡμερολόγιον 6 [1913], σ. 94. Πρβλ. ΗΜΕ, ἐνθ' ἄνωτ.), «ἀπὸ βροντῆς κι ἀπ' ἀστραπῆς κι ἀπὸ χαλάζ' κι ἀπὸ χιόνι κι ἀπὸ τ' ἀρβανταίικα ὁ Θεὸς νὰ σὲ γλυτώνη» (ΙΑ, χφ. 830, σ. 233 [Παξοί-Ἀντιπαξοί]).

3. Βλ. Μ. Νίλσον, *Geschichte der griech. Religion I*, München 1955, σ. 391.

4. Κατὰ τὰς δοξασίας τῶν Βυζαντινῶν *ἀκατὰ τινα δαιμόνων ἢ καὶ ἀγγέλων οὐκ ἀγαθῶν ὀργὴν φιλεῖν γίνεσθαι* (Κλ ή μ. Ἄλ σ ζ., Στρωμ. 6, 3, 31 (Stählin-Fruchtel). Βλ. σχετικῶς Φ. Κοουκούλέ, ΒΒΠ 1, 2, 1948, σ. 223, ὅπου καὶ παραπομπαὶ εἰς τοὺς συγγραφεῖς.

σιούργημα¹. Ἡ διὰ τῆς πτώσεως τῆς χαλάζης ἐκδηλουμένη ὀργή τοῦ Θεοῦ δὲν ὑποχωρεῖ, ἐὰν δὲν «ξεπαραχώσῃ τὸ κοπέλι», τὸ ὁποῖον σημειωτέον θάπτεται συνήθως εἰς ἔρημον τοποθεσίαν τοῦ χωρίου² ἢ εἰς τὸ ἔριον αὐτοῦ³. Ἡ διάρκεια δηλαδὴ τῆς πτώσεως τῆς χαλάζης ὑποδηλώνει ὅτι τὸ νόθον εἶναι βαθιὰ παραχωμένο καὶ «ὁ Θεὸς χαλαζώνει, ὥσπου νὰ τὸ ξεπαραχώσῃ»⁴. Ἡ θύελλα μάλιστα, ἡ ὁποία ἐνίστε συνοδεύεται ὑπὸ πλημμύρας, καθαρίζει τὴν γῆν ἀπὸ τὸ μίasma τοῦ ἐκτεθέντος παιδίου⁵. Συναφεῖς δοξασίαι ἀπαντοῦν καὶ εἰς τοὺς εὐρωπαϊκοὺς λαοὺς⁶.

β') Ἡ ἀπόπειρα συνάψεως ἐρωτικῶν σχέσεων μεταξὺ μητρὸς καὶ υἱοῦ, κατὰ τὴν ὁποίαν, ὅπως ἀναφέρεται εἰς τὸ δημοτικὸν τραγούδι:

*τρία συννεφούδια φάνηκαν ἀπ' Ἁγίου φῶς τοῦ μέρους,
τὸ νὰ βρέχει κρῦο νερὸ καὶ τ' ἄλλον βρέχ' χαλάζι,
τοῦ τρίτου τοῦ φαρμακιρὸ βρέχει καθάριον αἷμα⁷.*

Ἐπίσης προκειμένου νὰ προληφθῇ ἀνόσιος ἐρωτικὴ μεῖξις ἀδελφῶν, ἀγνοούντων τὴν ἐξ αἵματος συγγενείαν των, πίπτει χάλαζα ὡς προδηλωτικὸν σημεῖον. Ἔτσι εἰς τὸ γνωστὸν δημοτικὸν τραγούδι τοῦ «Κοντοῦ» ὁ ἀδελφός, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀγοράσει ἐν ἀγνοίᾳ του τὴν ἀδελφήν του ἀπὸ τὸν σύζυγόν της, ἐτοιμάζεται νὰ συνέλθῃ μετ' αὐτῆς, ὁπότε:

*κα ἀρχίζει νὰ τήνε τζιμπᾶ κα ἀρχίς ὁ Θεὸς νὰ βρέχῃ
κα ἀρχίζει νὰ τήνε φιλή καὶ πέφτ' ἀντὸν χαλάζι⁸.*

γ') Ἡ ἐξωμοσία χριστιανοῦ. Ἔτσι π.χ. εἰς Ἄνακτοῦ Καππαδοκίας ὅταν γινόταν χαλάζι, ἀέρας — προπαντὸς τὴν Μ. Σαρακοσιτῆ — ἔλεγαν «... κάποιος

1. ΚΛ, χφ. 1980, σ. 3 (Μαγούλα Ἐλασσόνος, 1952). Πέρα τούτου πιστεύεται ὅτι καὶ μόνῃ ἢ γέννησις νόθου τέκνου ἐπισύρει τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ὁμοίως ἐκδηλώνεται διὰ καταστρεπτικῆς χαλάζης (ΚΛ, χφ. 2494, σ. 36 [Ὁμαλὴ Βοῖου Κοζάνης, 1962], χφ. 1982, σ. 7 [Κονιαστὴ Ἐλασσόνος, 1952]). ΚΛ, χφ. 1975, σ. 23 καὶ χφ. 1974, σ. 15 (περ. Ἐλασσόνος, 1953), χφ. 1970, σ. 9 (Βλαχόγιαννη Ἐλασσόνος, 1953).

2. ΚΛ, χφ. 1975, σ. 23 (Λυκοῦδι Ἐλασσόνος, 1953): «Τὸ νόθον ὅταν τὸ πνίξουν, τὸ παραχώνουν μακριὰ ἀπὸ τὸ χωριό, γιὰ νὰ μὴ γίνῃ μεγάλη ζημιὰ. Ρίχνει χονδρὸ χαλάζι, ἐὰν εἶναι βαθιὰ παραχωμένο, καὶ δὲν παύει, ἐὰν δὲν τὸ ξεπαραχώσῃ τὸ κοπέλι».

3. ΚΛ, χφ. 2442, σ. 13 (Δαμασκηνέα Βοῖου, 1962).

4. ΚΛ, χφ. 1973, σ. 4 (Γαλανόβρυση Ἐλασσόνος, 1952).

5. ΚΛ, χφ. 419, σ. 80 (Σχωρίτσεινα Ἠπείρου), χφ. 2459, σ. 26 (Νεστόριον Καστορίας, 1962).

6. Εἰς Gussenstadt τῆς Γερμανίας π.χ. ἐὰν νόθον φονευθὲν δὲν ταφῆ, πίπτει χάλαζα (HDA, II [1929], στ. 1310).

7. Μακεδονικὸν Ἡμερολόγιον 4 (1911), σ. 240. Πρβλ. Α. Γουσίου, Τὰ τραγούδια τῆς πατρίδος μου, Ἀθήναι 1901, σ. 85-86 (Παγγαῖον).

8. Ἑλληνικὰ Δημοτικὰ Τραγούδια (Ἐκλογή), Δημοσιεύματα τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἀρ. 7, 1 (1962), σ. 390. Πρβλ. καὶ Γερ. Δ. Δρακίδου, Ροδιανά, Ἀθήναι 1937, σ. 113.

τούρκεψε, γι' αυτό γινόταν ή ταραχή. Πήγγαιναν τότε στήν ἐκκλησία κ' ἔκαναν παράκληση»¹.

δ') Ἡ φθορὰ μοναστηριακῆς περιουσίας καὶ πιθανώτατα καὶ ἄλλα συναφῆ ἀμαρτήματα. Συγκεκριμένως κατὰ παράδοσιν ἐκ Καρυδέας Πρεβέζης, ὅταν οἱ κάτοικοι τοῦ Μονολιθίου ἠθέλησαν νὰ ἐκδιώξουν ἀπὸ εὐφορον περιοχὴν τὰ «γιδοπρόβατα» μοναστηρίου, διὰ νὰ οἰκαιοποιηθοῦν αὐτήν, καὶ ἐλιθοβόλησαν τοὺς ὑπηρέτας μοναχοὺς, ὁ ἡγούμενος πληροφορηθεὶς τὸ γεγονός ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖρας του τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου καί, ἀφοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν ἐναντι τῆς θέσεως Πλάκα, εἶπε: «Βλέπεις ποῦ σοῦ κυνηγοῦν τὸ βίός σου; Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ οὐρανὸς ἔνοιξε καὶ ἄρχισε νὰ πέφτῃ χαλάζι καὶ βροχὴ»².

ε') Σοβαρώτατον ἀμάρτημα θεωρεῖται ὅμως ἡ παραβίασις τῆς ἀργίας κατὰ τὴν ἐορτὴν ἁγίου, θεωρουμένου ἰδίως προστάτου ἀπὸ τὸ χαλάζι ἢ τῆς ἀργίας ἐορτῶν ἄλλων ἁγίων. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ λαὸς ἀποδίδει, ὡς εἶναι φυσικόν, μεγάλην σημασίαν εἰς τὴν τήρησιν ὀρισμένων ἀργιῶν καὶ τὴν ἐπίκλησιν τῆς βοήθειας τῶν ἁγίων διὰ τὴν προστασίαν τοῦ ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς πτώσεως τῆς χαλάζης καταστροφῶν.

Ὡς ἡμέραι τοιαύτης ἀργίας θεωροῦνται συνήθως ἡ Μ. Πέμπτη, ἡ Πέμπτη τῆς Διακαινησίμου, καλουμένη ἄλλως «ἀσπροπέφτ'», ὡς καὶ ὀλόκληρος ἡ ἑβδομάς τῆς Διακαινησίμου «τ' ἀσπροβδόμαδο»³. Τὴν «ἀσπροπέφτη» οἱ χωρικοὶ δὲν εἰσέρχονται εἰς τὰ ἀμπέλια⁴, αἱ δὲ γυναῖκες τῶν δὲν γνέθουν⁵, φοβούμεναι τὴν πτώσιν τῆς χαλάζης.

Εἰς Ἀργιθέαν Καρδίτσης «τὴν ἀσπροπέφτ' δὲν βγάζουν ὑνὶ οὔτε σκάβουν, γιὰ νὰ μὴ πέφτ' χαλάζ'»⁶. Εἰς τὴν Αἰτωλίαν «τ' ἀσπροβδόμαδο δὲν κἀν' νὰ δ'λεῦνι»⁷, «τοῦ φυλᾶν γιὰ τοῦ χαλάζ'» καὶ «ἄσπρη ρόχα δὲν πρέπει νὰ φανῇ πουθενά»⁸. Εἰς τὴν Μακεδονίαν κατὰ τὴν Μ. Πέμπτην καὶ κατὰ τὰς Πέμπτας τῶν δύο ἐπομένων ἑβδομάδων δὲν πλύνουν, δὲν λούζονται καὶ δὲν πηγαίνουν εἰς τὸ ἀμπέλι, διὰ νὰ μὴ προκα-

1. Θ. Κωστάκη, Ἡ Ἀνακοῦ, Ἀθήνα 1963, σ. 316.

2. ΚΑ, χφ. 3007, σ. 77-78 (περ. Πρεβέζης, 1966). Πρβλ. καὶ χφ. 2431, σ. 18 (Κύπρος, 1961).

3. Δ. Λουκόπουλον, Γεωργικὰ τῆς Ρούμελης, Ἀθήνα 1938, σ. 165. Πρβλ. καὶ Ἰστ. Λεξ. Ἀκαδ. Ἀθηνῶν λ. ἀσπροβδόμαδο.

4. Περ. Προμηθεὺς 9 (1898), σ. 237 (Βόλος).

5. Βλ. Δ. Λουκόπουλον, ἔνθ' ἄνωτ.

6. Ἀννης Παπαμιχαήλ, Τὰ μέταλλα εἰς τὰς μαγικὰς καὶ δευσιδαίμονας ἐνεργείας, ΕΛΑ 17 (1964), σ. 92.

7. Γ. Α. Μέγα, ΖΕΛ, ΕΛΑ 5 (1945-49), σ. 113.

8. Βλ. Δ. Λουκόπουλον, ἔνθ' ἄνωτ. Πρβλ. καὶ Δ. Σ. Λουκάτου, Ἀργίαι καὶ ἅγιοι τιμωροί, ΕΚΑ 20-21 (1967-68), σ. 73. Εἰς περιοχὴν τῆς Κοζάνης δὲν γνέθουν τὴν Τετάρτην τῆς Λαμπρῆς (ΚΑ. χφ. 1815, σ. 98, Σέρβια, 1953). Σημειωτέον ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Γρεβενῶν ἀβάζουν μιὰν ἡλικιωμένην γυναῖκα νὰ κερᾶσῃ τὴ νύφη (ὅταν περάσῃ τὸ ψῖσι ἀπὸ βρύση ἢ ἄλλο χωριὸ) καὶ νὰ τὴν ξεσκεπάσῃ (δηλ. νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ ἄσπρον πέπλον, ποῦ φέρει εἰς τὴν κεφαλὴν). Ἄν δὲν ξεσκεπαστῇ ἡ νύφη, πιστεύουν ὅτι σίγουρα θὰ πέσῃ χαλάζι σ' αὐτὸ τὸ χωριὸν (Γ. Α. Μέγα, ΖΕΛ, ΕΛΑ 3-4 [1941-42], σ. 81).

λέσουν χαλαζόπτωσιν¹. Εἰς τὴν Δωδώνην Ἡπείρου ἐξ ἄλλου δὲν ἐπιτρέπεται γενικῶς νὰ ἀκοπανίζουσι πλυμένα ρούχα² καθ' ἡμέραν Πέμπτην καὶ κατὰ τὸ διάστημα ἀπὸ τοῦ Πάσχα μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς. Εἰς τὴν Θεσσαλίαν τηρεῖται πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἡ ἀργία τῆς Πεντηκοστῆς καὶ τῆς Ἀναλήψεως³, ἐνῶ εἰς τὴν Στενήμαχον τῆς Θράκης ἐτήρουν εὐλαβικῶς αἱ πέντε Πέφτες ἀπὸ τῆς Μ. Ἑβδομάδα ὡς τῆς Ἀναλήψεως. Τὶς φ'λάγαμι γιὰ τοῦ χαλάζι. Κάθι Τιτάρτ' ἤθελα βγγῆ οὐ ντιλάλ'ς νὰ γυρίσ' στοὺς μαχαλάδισ κι νὰ φουνάζ': Ταχιά, χριστιανοί, μὴ βγαίνιτι στ' ἀμπέλια. Θ' μηθῆτι, μὴ κάμιτι τ'ν ἀμαρτία κι ρίξ' οὐ Θιὸς τοῦ χαλάζι τ' κι μᾶς τὰ χαλάσ'. Ὅσου δὲν τελέψ' τοῦ Χ' στοῦς Ἀνέστη μὴ βγαίνιτι⁴. Εἰς ἄλλας περιοχὰς τηρεῖται πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἡ ἀργία τῆς Ὑπαπαντῆς⁵, ἢ ἄλλως τῆς «ἄγια Ἱεροσαλῆς»⁶.

Περαιτέρω εἰς διάφορα μέρη τηροῦνται αἱ ἀργίαι ἁγίων προστατῶν τῶν γεωργῶν πρὸς ἀποφυγὴν γενικώτερον παντὸς κακοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ τῆς χαλαζοπτώσεως ἢ λαμβάνουν χώραν κατὰ τὰς ἐορτὰς τῶν ἁγίων τούτων διάφορα θρησκευτικὰ νόμιμα, ὡς ἁγιασμός, λιτανεῖαι κλπ.⁷

Ἔτσι εἰς τὴν Θράκην πιστεύεται ὅτι ἡ ἄγια Ἐλένη φυλάει ἀπὸ τὸ χαλάζι, τὸ σηκώνει μέσα στὸ μανίκι της⁸, ὅπως καὶ ὁ ἅγιος Βαρθολομαῖος (11 Ἰουνίου), ὁ ὁποῖος θεωρεῖται προστάτης τῶν ἀμπέλων⁹.

Εἰς τὴν Σωζόπολιν τῆς ΒΑ Θράκης τῆς ἁγίας Βλαχέρνας (2 Ἰουλίου) «δὲν ἐκάνανε καμμιά δουλειά, ντῆνε γιορτάζανε πολὺ, γιὰ νὰ τοὺς φυλάξῃ π' ἐπὶ τὸ χαλάζι. Φαίνεται πὺ τὰ παλιὰ χρόνια αὐτῆ τῆ γιορτῆ ἔπεσε στὴ Ζόπολι πολὺ χαλάζι καὶ κατὰστρεψε τ' ἀμπέλια, τὰ μπουστάνια κλπ. καὶ π' ἐπὶ τότε φαίνεται χιρίσανε νὰ ντῆνε γιορτάζουσε γιὰ τὸ χαλάζι, γιὰτὶ ὅποιος δούλευε κεῖν' ντῆν ἡμέρα, ἔχανε τ' ἀμπέλια ντου καὶ τὰ χωράφια ντου»¹⁰.

Εἰς τὴν περιοχὴν Πέλλης γίνεται ἁγιασμός εἰς τὸ ἐξωκκλήσιον τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν τοῦ Πάσχα¹¹ καὶ τηρεῖται ἡ ἀργία τοῦ προφήτου

1. ΚΑ, χφ. 3654, σ. 156 (Ἅγιος Βασίλειος Λαγκαδᾶ, 1973) καὶ χφ. 3683, σ. 82 (Ἅγιον Πνεῦμα Σερρών, 1973), χφ. 2394, σ. 231 (Σαρακηνοὶ Πέλλης, 1961).

2. ΚΑ, χφ. 2025, σ. 8 (Ἄλποχώριον Ἡπείρου, 1954). Τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον. ΚΑ, χφ. 2136, σ. 1 (Βασιλικὸν Κορινθίας, 1954). ΚΑ, χφ. 1887, σ. 6 (Τεμένη Ἀχαΐας, 1953).

3. ΚΑ, χφ. 1976, σ. 54 (Τρίκαλα, 1952).

4. Ἀρχ. Θρακ. Θησ. 12 (1943-1946), σ. 12.

5. Γ. Α. Μέγα, ΖΕΛ, ΕΛΑ 5 (1945-1949), σ. 62 (Αἶνος).

6. ΚΑ, χφ. 2135, σ. 84 (περ. Ἀργολίδος, 1954).

7. Δ. Σ. Δ ο υ κ ἄ τ ο υ, Ἀργίαι καὶ ἅγιοι τιμωροί, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 79 κέξ. Οὕτως ὁ ἅγιος Τρύφων, προστάτης τῆς βλαστήσεως, προστατεύει τοὺς γεωργοὺς καὶ ἀπὸ τὸ χαλάζι (ΚΑ, χφ. 3718, σ. 154 [περ. Καλαβρύτων, 1973]).

8. ΚΑ, χφ. 2066, σ. 40 (Μαγχιριώτισσα Θράκης, 1954).

9. Ἀρχ. Θρ. Θησ. 12, σ. 163. Πρβλ. Δ. Σ. Δ ο υ κ ἄ τ ο υ, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 82.

10. Β. Β α φ ε ι ἄ δ ο υ, Ἡθῆ καὶ ἔθιμα Σωζοπόλεως, Λαογρ. 29 (1974), σ. 82.

11. ΚΑ, χφ. 2394, σ. 76 (Καρυδιά Πέλλης, 1961). Εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν κατὰ τὴν παραμωνήν τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἀνάπτουν μέχρι σήμερον εἰς τρία ὠρισμένα σημεῖα τῶν συνόρων τοῦ χωρίου, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ φαίνωνται μεταξύ των, ἀπὸ ἕνα κερὶ διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν.

Ἡλία «για νὰ μὴ πέση χαλάζι»¹. Εἰς τὴν Γορτυνίαν ἐπικρατεῖ ἡ ἀντίληψις ὅτι «ἡ ἀγία Τριάδα βαστάει τὸ χαλάζι στὴν ποδιά της»², ἐνῶ εἰς τὸ Μανιάκι Πυλίας καὶ ἀλλοῦ τηρεῖται ἡ ἑορτὴ τοῦ ἀγίου Ἀντωνίου³ (17 Ἰανουαρίου) πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν.

Εἰς τὴν κεντρικὴν Ἑλλάδα τηρεῖται ὡς ἀργία ἡ ἑορτὴ τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου (8 Μαΐου), ἐπειδὴ πιστεύεται ὅτι ὁ ἅγιος ἀστέλλει τὸ χαλάζι καὶ καταστρέφει τὰ σπαρτά» ἐξ οὗ καὶ ἀποκαλεῖται «Χαλαζιάς»⁴. Τέλος εἰς τὴν Ἠπειρὸν τὴν αὐτὴν ἡμέραν (8 Μαΐου) ἑορτάζεται πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἡ μνήμη τοῦ ἀγίου Ἀρσενίου καὶ τηρεῖται ἡ ἀργία του⁵.

Πέρα τῶν μεμονωμένων ὁμῶς, καθ' ὅσον γνωρίζω, περιπτώσεων τῶν ἀναφερομένων εἰς ἀγίους⁶ ἀπαντᾷ μὲ εὐρεῖαν διάδοσιν εἰς τὸν βόρειον ἑλληνικὸν χῶρον ἡ λατρεία τοῦ ἀγίου Χριστοφόρου (9 Μαΐου) ὡς προστάτου ἀπὸ τὸ χαλάζι. Ἡ διάδοσις αὕτη ἔχει προφανῶς σχέσιν μὲ τὰ εἰς τὸ συναζάριον τοῦ ἀγίου (11ος αἰ.) ἀναφερόμενα, κατὰ τὰ ὁποῖα ὁ ἅγιος παρακαλεῖ τὸν Θεόν: «Κύριε, δὸς χάριν τῷ σώματί μου, ἵνα πᾶς ὁ ἔχων βραχύ τι λείψανόν μου φανερῶς δύναται ἀπελαύνειν τοὺς δαίμονας, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ πολλοὶ ζητοῦσί με εἰς πόλιν ἔχειν ἢ χώραν ἢ ἀγρὸν ἢ ἐν οἰκωθήποτε τόπῳ μὴ ἐπέλθῃ αὐτοῖς ἐκεῖ, Δέσποτα, χάλαζα, μηδὲ θυμὸς μηδὲ ἀφορία ἀμπέλου». Ὡς ἀναφέρεται περαιτέρω εἰς τὸ κείμενον ἡ παράκλησις τοῦ ἀγίου εἰσακούεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ: «...κατὰ τὸ αἴτημά σου ἔσται καὶ οὐ μὴ λυπήσω σε ἕως τοῦ αἰῶνος· καὶ ἐν τούτῳ θαυμασθήσῃ»⁷.

Πλὴν ὁμῶς τῆς τηρήσεως τῆς ἀργίας κατὰ τὰς ὡς ἄνω ἑορτὰς καὶ τῆς ἐπικλησεως τῶν ἀγίων ὁ γεωργὸς καταφεύγει προληπτικῶς καὶ εἰς ἄλλα μέσα, διὰ νὰ προστατεύσῃ τὴν παραγωγὴν του ἀπὸ τὴν χάλαζαν. Προφανῶς ταῦτα ἔχουν τὴν προέλευσίν των εἰς τὴν πρωτόγονον κοινωνίαν, περιεβλήθησαν ὁμῶς σὺν τῷ χρόνῳ μὲ

1. ΚΑ, χφ. 2394, σ. 283 (Σωσάνδρα Πέλλης). Πρβλ. Φώτη Δ. Παπανικολάου, Λαογραφικὰ Δυτ. Μακεδονίας 1, Θεσ/νίκη 1962, σ. 182. Εἰς τὴν περιοχὴν Γρεβενῶν διὰ νὰ ἀπομακρύνουν τὸ χαλάζι στρέφονται πρὸς τὸν προφήτην Ἡλίαν καὶ λέγουν ἐφοδὴν (ΚΑ, χφ. 3802, σ. 82, Κνίδη, 1975).

2. Ν. Γ. Πολίτου, Παροιμίαι 1(1899), σ. 213.

3. ΚΑ, χφ. 1508, σ. 10 (Μανιάκι Πυλίας, 1944). Πρβλ. Γ. Α. Μέγα, ΖΕΛ, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 61, ΚΑ, χφ. 2383, σ. 91 (Καλομοῖρα Καλαμπάκας, 1961) καὶ ΙΑ, χφ. 913, σ. 43 (Πελοπόννησος).

4. Δ. Λοσκοπούλου, Γεωργικὰ τῆς Ρούμελης, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 167. Πρβλ. Γ. Α. Μέγα, ΖΕΛ, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 127. Βλ. καὶ ΚΑ, χφ. 1965, σ. 13 (περ. Ἐλασσόνος, 1953).

5. Βασιλ. Β. Παυλίδης, Λαογραφικὰ Παραμυθιάς, Ἠπειρωτικὴ Ἑστία 19 (1970), σ. 465, ἀρ. 157.

6. Εἰς μεσαιωνικὰ μαγικὰ κείμενα ἀναφέρεται «Μιχαὴλ ἀρχιστράτηγος ὁ τὸ χαλάζιν βαστάζων» καὶ «ἄγγελος τῆς βροντῆς καὶ τῆς χαλάζης» (Arm. Delatte, Anecdota Atheniensia 1 (1927), σ. 286, 10 καὶ 112, 24, E. Legrand, Bibliothque Greque Vulgaire 2 (1881), σ. XXI: «Δεῖξόν μοι τὸν ἄγγελον τῆς βροντῆς καὶ τῆς χαλάζης... Τὸ ὄνομα αὐτοῦ Φλογοθεὴ καλεῖται: ὅταν βροντᾷ καὶ ἀστραπῇ καὶ χλαζώνῃ, ἐπικαλοῦ αὐτὸν καὶ σώζει σε»).

7. Analecta Bollandiana 5, 1 (1882), σ. 146. Περὶ τῆς τοιαύτης λατρείας τοῦ ἀγίου Χριστοφόρου εἰδικώτερον βλ. εἰς τὴν ἀνακοίνωσίν μου εἰς τὸ Β' Συμπόσιον Λαογραφίας τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου, ἡ ὁποία θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὰ Πρακτικὰ αὐτοῦ.

θησκευτικὸν ἔνδυμα καὶ ἀποσκοποῦν γενικώτερον εἰς τὴν ἀποτροπὴν παντὸς κακοῦ. Ἔτσι ἡ δημιουργία μαγικοῦ κύκλου πρὸς προστασίαν, ὡς γνωστὸν, τοῦ ἀγροῦ ἀπὸ κάθε ζημιᾶν ἔχει ὡς σκοπὸν καὶ τὴν προφύλαξιν τοῦ ἀπὸ τὴν χάλαζαν.

Ἡ δημιουργία τοιοῦτου κύκλου θεωρεῖται ὅτι ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς περιφορᾶς εἰκόνων κατὰ τὴν ἑορτὴν ἐνὸς ἀγίου, διὰ περισχοινισμού ἢ περιαρσίσεως, διὰ καταθάψεως ἀβγῶν τοῦ Πάσχα εἰς τέσσαρα ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα σημεῖα τοῦ ἀγροῦ κ.ἄ.

Συγκεκριμένως εἰς τὸ Ν. Σούλι Σερρῶν κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἀγίου Γεωργίου λαμβάνει χώραν λιτανευτικὴ πομπὴ διὰ τῶν ἀγροτικῶν ὁρίων τοῦ χωρίου με «ὑψωσιν» ἄρτου εἰς τὰ δένδρα. Ἡ λιτανεύσις τῶν εἰκόνων κυκλικῶς ἀποσκοπεῖ, συμφῶως πρὸς τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ, εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, ἀποσποβουμένου διὰ τῆς ἐνεργείας ταύτης τοῦ κινδύνου τῆς πτώσεως χαλάζης¹. Οἱ γεωργοὶ τῆς περιοχῆς Πέλλης κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ ἀγίου Χριστοφόρου, διὰ νὰ μὴ ἀπέφθῃ χαλάζι καὶ καταστρέφῃ τὰ σπαρτά, τὰ δέντρα, ἀκόμα καὶ τὰ ζῶα σκοτώνει... [ζεύουν] δυὸ δίδυμα βόδια καὶ τὰ ἀκολουθοῦν δυὸ δίδυμα παιδιὰ καὶ μετὰ τὸ ἀλέτρι χαράζουν γύρω-γύρω ὅλο τὸ σύνορο τοῦ χωριοῦ»².

Εἰς τὴν περιοχὴν Διδυμοτείχου «αὐτοὶ ποῦ ἔνι παλιοὶ τῆμ Πάσια, τῆ δευτέρῃ μέρα, πααίνουν κόκκιν' ἀβγά ἔς τ' ἀμπέλια καὶ τὰ παραχῶν ἔς τις τέσσερεις ἄκριες»³. Καὶ εἰς τὴν Αἰτωλίαν «ἄμα ἓνα ἀμπέλι τὸ βαρῆ κάθε χρόνο τὸ χαλάζι, πρέπει νὰ χῶνῃ κανένας στὶς τέσσερεις ἀγκωνές τοῦ κτήματος ἀπὸ ἓνα κόκκινο ἀβγὸ τῆς Λαμπρῆς. Ἔτσι τὸ χαλάζι δὲν ξανατοβαρεῖ»⁴.

Ἡ χρησιμοποίησις τῶν κόκκινων ἀβγῶν τοῦ Πάσχα ἀποσκοπεῖ εὐρύτερον εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἀγροῦ καὶ τοῦ οἴκου ὡς καὶ τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἀπὸ παντὸς κακοῦ. Τὰ ἀβγά αὐτὰ λέγονται καὶ «εὐαγγελισμένα»⁵ ἢ «τοῦ Βατζίλιου τ' ὀβγά»⁶, «μεγαλοπεφτιάτικα»⁷, «τῆς Παναΐτσας» καὶ «ἀνεστημένα»⁸ καὶ ἔχουν τὴν δύναμιν, κατὰ τὴν λαϊκὴν πίστιν, διὰ τῆς καταθάψεώς των εἰς τὸν ἀ-

1. Βλ. Γ. Ν. Λίκατερινίδου, Ὁ ἑορτασμός τοῦ ἀγίου Γεωργίου εἰς τὸ Ν. Σούλι Σερρῶν, Σερραϊκὰ Χρονικὰ 5 (1969), σ. 138-139. Εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν γίνεται περιφορὰ τῶν εἰκόνων καὶ εἰς τὸν προφήτην Ἡλίαν: «τὰ κόνισματα τὰ γυρίζουσι γιὰ τὴ γῆς. Νὰ μᾶς φυλάγῃ ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸ χαλάζι» (ΚΑ, χφ. 2946, σ. 89-90, 1965).

2. ΚΑ, χφ. 2394, σ. 75 καὶ 76 (περ. Πέλλης, 1961). Ὡς ἀναφέρεται εἰς τὰ Γεωπονικὰ (1, 14, 6, Beckh) «εἰ καὶ κλειδιά πολλὰ δ' ἀφῶρων οἰκημάτων κύκλω τοῦ χωρίου ἐν σχοινίοις ἀπαρτήσεις, παρελεύσεται ἡ χάλαζαν. Κατὰ τὴν αὐτὴν πηγὴν (1, 14, 12) «καὶ ἵππου ποταμίον τῆς δορᾶς ἀποστήματα καθ' ἑκάστον τῶν τερόνων τεθέντα, τὴν τῆς χαλάζης ἴστησιν ἀπειλήν.

3. Γ. Α. Μέγα, Παραδόσεις περὶ ἀσθενειῶν, Λαογρ. 7 (1923), σ. 496. Βλ. καὶ Δ. Πετροπούλου, Λαογραφικὰ Σαμοκοβίου Ἄν. Θράκης, Ἄρχ. Θρ. Θησ. 7 (1940-41), σ. 164.

4. Δ. Πετροπούλου, Σύμμεικτα λαογραφικὰ ἐξ Αἰτωλίας, Λαογρ. 12 (1938-48), σ. 15.

5. Γ. Α. Μέγα, Ἑλληνικαὶ ἑορταί, Ἀθῆναι 1963, σ. 153. Βλ. καὶ ΚΑ, χφ. 1141, σ. 24 (Σινώπη, 1938).

6. ΚΑ, χφ. 326, σ. 19 (Καππαδοκία).

7. ΚΑ, χφ. 767, σ. 349 (Φαλαίσια Ἀρκαδίας). Βλ. καὶ Δ. Πετροπούλου, Λαογραφικὰ Σαμοκοβίου, ἐνθ' ἄνωτ., ΚΑ, χφ. 3769, σ. 83 (Παλλιδάριον Πιρούσσης Μ. Ἀσίας, 1973).

8. ΚΑ, χφ. 1141, σ. 24 (Σινώπη, 1938).

γρὸν ἢ τὸ ἀμπέλι νὰ ἐξασφαλίξουν «τὸ δέσιμο τῶν καρπῶν»¹ καὶ τὴν ἐν γένει εὐφορίαν² τοῦ κτήματος, διὰ τῆς ἀποτροπῆς τῆς βασκανίας³, τῆς ἐξουδετερώσεως τῶν ἐπιβλαβῶν ἐντόμων⁴ καὶ πάσης ἀσθενείας⁵ καὶ διὰ τῆς καταδέσεως τῆς χαλάζης⁶.

Διὰ τοῦτο τὴν Μ. Πέμπτην βάφουν τρία ἀβγά καὶ τὰ τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσιον τοῦ σπιτιοῦ, διὰ νὰ μείνουν ἐκεῖ μέχρι τῆς Μ. Πέμπτης τοῦ ἐπομένου ἔτους. Τὰ ἀβγά αὐτὰ δὲν χαλοῦν, καθὼς πιστεῦουν. Τὴν ἐπομένην Μ. Πέμπτην τὰ χώνουν εἰς τὸ ἀμπέλι «γιὰ νὰ μὴ τὸ βαρῇ τὸ χαλάζι»⁷. Ἡϋζημένην ἀποτρεπτικὴν δύναμιν ἔχουν τὰ ἀβγά, τὰ ὁποῖα γεννῶνται τὴν Μ. Πέμπτην, καὶ μάλιστα τὸ πρῶτον, ἰδιαιτέρως δὲ τῆς μαύρης ὄρνιθος⁸.

Εἰς Ναίμονα τῆς Ἄν. Θράκης «τὸ Πάσχα ἔκαμναν μιὰ κουλούρα μὲ σταυρὸν — ἀλὼν' τὸ λέγανε — ἔβαναν καὶ πέντε ἀβγά, ἓνα ἄσπρο στὴ μέσ' καὶ τέσσερα κόκκινα στὶς ἄκρες καὶ τὰ πάκναιναν στ' ἀμπέλ' καὶ τὰ ἄρωγαν καὶ παράχωναν τὰ τσέφλια στ' ἀμπέλ' γιὰ τὸ χαλάζ'»⁹. Τὴν αὐτὴν συνήθειαν εὐρίσκομεν καὶ εἰς τὰς Ἄλπεις¹⁰.

Ἡ διὰ τῆς καταθάψεως τῶν ἀβγῶν ἀποτροπὴ τῆς πτώσεως τῆς χαλάζης ἀποτελεῖ πιθανῶς μαγικὴν πράξιν ἐξουδετερώσεως τοῦ κακοῦ διὰ τῆς δεσμεύσεως τοῦ ὁμοιοσχήμου. Ἐὰν τοῦτο ἰσχύῃ, τὸ θρησκευτικὸν περιεχόμενον τῆς πράξεως ἐνισχύει ἀπλῶς τὸν ἀποτρεπτικὸν τῆς σκοπὸν¹¹. Τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἀβγοῦ ἐν προκειμένῳ ὀφείλεται εἰς τὴν ὁμοιότητα τοῦ σχήματος καὶ τοῦ χρώματός του πρὸς τὴν χάλαζαν καὶ ὄχι μόνον εἰς τὴν πίστιν ὅτι ἐνυπάρχει θεία δύναμις εἰς τὰ «εὐαγγελισμένα ἀβγά», ἐνισχύει, ὡς νομίζω, τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς Βαμβακοῦ τῆς Λακωνίας δένουν τὴν χάλαζαν διὰ τῆς καταθάψεως ἀπλῶς ἀβγῶν¹² καὶ ὄχι κόκκινων ἀβγῶν. Εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν διὰ τὴν ἀποτροπὴν τῆς χαλάζης ἔθετον «κλούβια ἀβγά»¹³ εἰς τὸ ἀμπέλι.

1. Γ. Α. Μέγα, Ἑλληνικαὶ ἑορταί, ἐνθ' ἄνωτ.

2. ΚΑ, χφ. 1980, σ. 29 (Μαγούλα Ἐλασσόνος, 1952). Βλ. καὶ χφ. 3769, ἐνθ' ἄνωτ.

3. ΚΑ, χφ. 2060, σ. 6 (Μεγαλοχώριον Σιντικῆς Σερρών, 1954).

4. Λαογρ. 5 (1913), σ. 657.

5. Δ. Λουκοπούλου, Σύμμεικτα λαογρ. Μακεδονίας, Λαογρ. 6 (1917-18), σ. 133.

6. ΚΑ, χφ. 767, σ. 349 (Ἀρκαδία). Βλ. καὶ ΗΔΑ ΙΙ (1929), στ. 610.

7. Δ. Α. Πετροπούλου, Λαογραφικὰ Σκοπέλου-Πέτρας Ἄν. Θράκης, Ἄρχ. Θρακ. Θησ. 7 (1940-41), σ. 150.

8. Βλ. σχετικῶς Στεφ. Δ. Ἡμέλλου, Θρακικὸν πασχαλινὸν ἔθιμον μαγικοῦ περιεχομένου, σ. 3 κέξ. τοῦ παρόντος τόμου.

9. Γ. Α. Μέγα, ΖΕΛ, ΕΛΑ 5 (1945-49), σ. 109, 6. Εἰδικῶς περὶ τῶν κελυφῶν τῶν ἀβγῶν εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν πίστιν καὶ τὰ ἔθιμα βλ. Robert Wildhaber, Die Eierschalen in europäischen Glauben und Brauch, Acta Ethnographica Academiae Scientiarum Hungaricae 19 (1970), σ. 435-457.

10. ΗΔΑ, ἐνθ' ἄνωτ., στ. 609.

11. Βλ. Στίλπ. Κυριακίδου, Τὰ κόκκινα ἀβγά τοῦ Πάσχα, Πεπραγμένα τοῦ Θ' Διεθνoῦς Βυζ. Συνεδρίου (1953) 3, Ἀθήναι 1968, σ. 5-13.

12. Φ. Κοκουλέ, Μεσαιωνικοὶ καὶ νεοελληνικοὶ κατάδεσμοι, Λαογρ. 9 (1926), σ. 501.

13. Φ. Κοκουλέ, Οἰνοντυακά, ἐν Χανίοις 1908, σ. 131.

Εἰς ἄλλας περιοχὰς τοποθετοῦν λευκὰ ἢ κόκκινα κελύφη ἀβγῶν, ἀδιαφόρως, εἰς τὰ φυτὰ καὶ τὰ ἄνθη, διὰ νὰ τὰ προστατεύσουν ἀπὸ τὴν πτώσιν τῆς χαλάζης¹. Τοῦτο δὲ γίνεται, διὰ ἀνά πέση ἐλαφρὰ ἢ χάλια, ὡς ἐκεῖνα².

Σημειωτέον ὅτι καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ρωμαῖοι, ὡς ἀναφέρει ὁ Ἰουβενάλης, προσέφερον θυσίαν ἀβγῶν, διὰ νὰ καθαρίσουν τὸν ἀέρα καὶ νὰ ἀπομακρύνουν τὰς θυέλλας γενικώτερον³. Ὡς δὲ ἀναφέρεται εἰς τὰ Γεωπονικά, οἱ γεωργοὶ κατέφευγον εἰς σειρὰν καὶ ἄλλων προληπτικῶν μέτρων κατὰ τῆς καταστρεπτικῆς χαλαζοπτώσεως, ὅπως ἡ περιφορὰ εἰς τὸ ἀμπέλι καὶ ἡ ταφή εἰς τὸ μέσον του χελώνης ἢ ράκους παρθένου, ἡ περιφορὰ εἰς τὸ χωρίον καὶ ἀνάρτησις εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας δέρματος υαίνης ἢ κροκοδείλου ἢ φώκης, ἡ σπορὰ διὰ κοσκίνου ἐκ δέρματος φώκης, ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀμπέλι πίνακος μετὴν εἰκόνα σταφυλῆς κ.ἄ.⁴

Ὅταν μετὰ τὰ προληπτικῶς λαμβανόμενα μέτρα δὲν καθίσταται δυνατὸν νὰ ἀποβηθῇ ἡ χαλαζόπτωσης, ὁ γεωργὸς καταφεύγει εἰς σειρὰν ἄλλων μέτρων, διὰ νὰ «σταματήσῃ τὸ κακόν»⁵ ἢ «νὰ γυρίσῃ πίσω τὸ χαλάζι»⁶, ὅπως λέγεται. Μεταξὺ τῶν μέτρων τούτων εὐρεῖαν διάδοσιν εἰς τὸν ἑλληνικὸν χώρον ἔχει ἡ ρῖψις τῆς «πυροστιάς» εἰς τὴν αὐλὴν καὶ μάλιστα «ἀνάποδα» καὶ ἡ ταυτόχρονος τοποθέτησις εἰς τὸ μέσον αὐτῆς κοκκίνου ἀβγοῦ τῆς Μ. Πέμπτης.

Ἔτσι εἰς τὴν περιοχὴν Ἰωαννίνων «τὴν πυροστιά πετοῦμι ἔξω τ' ἀνάποδα, γιὰ νὰ σταματήσ' τὸ χαλάζ'»⁷. Εἰς Ἀκριτοχώριον Σιντικῆς Σερρών «ὅταν πέφτῃ χαλάζι, ρίχνουν τὴν πυροστιά ἀπὸ τὴν πόρτα ἔξω καὶ ἂν πέσῃ ἀνάποδα σταματᾷ τὸ χαλάζι, ἂν ὅμως ὄρθια συνεχίζεται»⁸. Εἰς Σῦρον ἐξ ἄλλου «ἅμα ρίχτῃ χαλάζι, πετᾷς ἀνάποδα τὴ σχάρα νὰ σβύσῃ στὴ βροχὴ καὶ σταματᾷ τὸ κακόν»⁹. Εἰς τὴν Θράκην «τὴν πυροστίαν τὴν πασκαλιάς τ' ἀβγὸ τοῦ ἔχουν οὐλ' ντοῦ χρόνου, κὶ ὕστρα ντὴ Μιγάλ' βδομάδα τοῦ παίρνουν ἔς ντὴν ἀγκλησιὰ κὶ διαβάζιντι, κὶ τοῦ Πάσχα τοῦ στρίβουν τρεῖς φουρὲς καταγῆς κὶ τοῦ σπάζουν, τοῦ βρίσκουν μέσα καλό... Κὶ ἅμα χαλαζῶν, τότες βγάζουν αὐτὸ τὴν Πασκαλιάς τ' ἀβγὸ κὶ ντὴ μπουρουστιά ἔς ντὴν αὐλή, γιὰ νὰ παύσ' τοῦ χαλάζ'»¹⁰. Εἰς τὴν Θράκην ἐπίσης εἰς περιπτώσιν χαλαζοπτώσεως ἐβγαζάν ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τὴν πυροστιά καὶ τὴν ἄφηναν

1. ΚΑ, χφ. 3806, σ. 605 (Γέρμα Καστοριάς, 1974), χφ. 3666 Α', σ. 185 (Πήλιον, 1973).

2. Φ. Κοσκινός, Οἰνουντικὰ, ἐνθ' ἄνωτ.

3. I u v., Sat. 5, 517-518.

4. Γεωπονικά Ι, 14 καὶ 15.

5. ΚΑ, χφ. 2747, σ. 33 (Παλιοχώριον Σιράκου Ἡπείρου, 1963).

6. ΚΑ, χφ. 1982, σ. 9 (Κονιατὴ Ἐλασσόνας, 1952).

7. ΚΑ, χφ. 2382, σ. 189 (Καλέντζιον Ἰωαννίνων, 1961). Βλ. καὶ χφ. 2389, σ. 37 (Τσαμουριά Θεσπρωτίας, 1961), 2442, σ. 143 (Βόιον Κοζάνης, 1962), 1823, σ. 2 (Παλατίτσια Βεροίας, 1953), 2394, σ. 109 (Καρυδιὰ Πέλλης 1961), 2171, σ. 38 (Ἐφόρα Ἡλείας, 1955).

8. ΚΑ, χφ. 2059, σ. 10 (1954).

9. Λαογρ. 8 (1921-25), σ. 227.

10. Στὶλ π. Κυριακίδου, Δεισιδαίμονιαι καὶ δεισιδαίμονες συνήθειαι (ἐκ Γκιουμουλτζίνης Θράκης), Λαογρ. 2 (1910), σ. 406, ἀρ. 13 καὶ 416. Βλ. καὶ Δ. Ι. Καμπασακάλη, Ἱστορία τῆς Μπάλτζας, Θεσ/νίκη 1974, σ. 233.

ανάποδα. Ἐπάνω εἰς τὴν πυροστιὰ ἐβαζαν μιὰ σκούπα, ἔπαιρναν ἀπὸ τὸ εἰκονοστάσι τὸ λαμπροκέρι καὶ τὸ κόκκινο ἀβγό, σταύρωναν τρεῖς φορές τὴν πυροστιὰ καὶ ἔλεγαν ἐπόδη¹. Εἰς τὴν περιοχὴν Σιατίστης «τοῦ πρώτου τ' ἀβγοῦ τοῦ βάζουμε στοῦ καντήλ', γιὰ νὰ τὸ 'χουμε ἄμα κλώθει οὐ κινδὺς γιὰ χαλάζ' νὰ τοῦ βγάλουμε ὄξου νὰ σταματήσ'. Μαζὶ μ' αὐτὸ βγάζουμε κι μιὰ εἰκόνα κι τὴν πυροστιὰ τὴν ρίχνουμε τ' ἀνάσκ' λα γιὰ νὰ σταματήσ' τοῦ χαλάζ'»². Εἰς τὸ Λυκούδι Ἐλασσόνας τοποθετοῦν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν «τὴν πυροστιὰ ἀνάποδα στὴν ἀστρέχα καὶ ἀνάμεσά της τὸ πρῶτο κόκκινο ἀβγὸ τῆς Μ. Πέμπτης ποὺ βάφεται ξέχωρα καὶ τὸ κρατοῦν στὸ εἰκονοστάσι ὅλη τὴ χρονιά»³. Τέλος εἰς τὴν περιοχὴν Πατρῶν «τὸ ἀβγὸ τῆς πρωτόγεννης κόττας εἶναι πιὸ γερὸ καὶ τὸ βάφουν καὶ ὅταν πιάνη χαλάζι βάζουν τὴν πυροστιὰ ἀνάποδα καὶ τ' ἀβγὸ στὴ μέση νὰ φύγη τὸ κακὸ μακρυνά»⁴.

Τὴν ἀνατροπὴν τῆς πυροστιᾶς συνοδεύει ἐνίοτε ἡ ρῖψις ἄλατος ἐπ' αὐτῆς ἢ εἰς τὴν πυράν. Ἔτσι εἰς τὴν Θράκην «ὅταν ἔρχεται σύννεφο ἀπὸ χαλάζι... ρίχνουν ἀνάσκελα τὴν πυροστιὰ καὶ μερικὰ σπειριά ἀλάτι»⁵, ἐνῶ εἰς Σιατίστην «ρίχνουν ἀλάτι στὴ φωτιά»⁶.

Ἡ δοξασία περὶ τῆς ἀποτρεπτικῆς δυνάμεως τῆς πυροστιᾶς στηρίζεται προφανῶς εἰς τὴν εὐρύτεραν πίστιν περὶ τῆς ἀποτρεπτικῆς δυνάμεως τῶν μετάλλων καὶ εἰδικώτερον τοῦ σιδήρου. Ἡ δύναμις τοῦ μετάλλου ἐνισχύεται εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν λόγῳ τῆς σχέσεώς του πρὸς τὴν πυράν. Ἐξ ἄλλου ἡ ρῖψις τῆς πυροστιᾶς ἀνάποδα ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ στρέψῃ ὀπίσω τὴν χάλαζαν.

Εὐρύτατα χρησιμοποιεῖται πρὸς τὸν ὡς ἄνω σκοπὸν τὸ μαυρομάνικο μαχαίρι⁷, διὰ τοῦ ὁποῖου «κόβουν», ὡς λέγουν, ἢ «καρφώνουν» τὸ χαλάζι. Εἰς τὴν Θράκην, ὅπου χρησιμοποιεῖται πλῆθος μαγικῶν μέσων πρὸς ἀποτροπὴν τῆς χαλάζης, «ὅταν τὸ σύννεφο φαίνονταν ὅτι θὰ ἔπεφε χαλάζι, ἔπαιρναν μαυρομάνικο μαχαίρι, ἀνέβαιναν πάνω στὸ σπῖτι καὶ ἀπὸ τὸ παράθυρο σταύρωναν τὸ σύννεφο, νὰ μὴ πέση τὸ χαλάζι»⁸. Εἰς τὴν Μακεδονίαν «οἱ γριεὲς βγάζουν τὸν δεμένο σουγιά ἀπὸ τὴν τσέ-

1. Ἐ λ π. Σ α ρ α ν τ ῆ, Προλήψεις Θράκης, Λαογρ. 13 (1950), σ. 212, ἀρ. 103.

2. ΚΑ, χφ. 1369, σ. 19 (Πελεκάνος Σιατίστης, 1939). Βλ. καὶ Κ. Α. Ρ ω μ α ἰ ο υ, Μικρὰ μελετήματα, Παράρτ. περ. «Ἑλληνικά» 7 (1955), σ. 93 καὶ Μακεδον. Ἡμερολόγιον, ἔτ. 1934, σ. 115, ΚΑ, χφ. 3646, σ. 126 («Ἅγιος Γεώργιος Γρεβενῶν, 1973), χφ. 3333, σ. 124 (Ζώνη Βούου Κοζάνης, 1968).

3. ΚΑ, χφ. 1975, σ. 70 (1953).

4. ΚΑ, χφ. 1968, σ. 42 (Ξηροχώριον, 1953).

5. ΚΑ, σ. 3047, σ. 5 (Ἀβδέλλα Διδυμοτείχου, 1966). Βλ. καὶ Ἐ λ π. Σ α ρ α ν τ ῆ, Προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι τῆς Θράκης, Λαογρ. 15 (1953-54), σ. 429, 495. ΚΑ, χφ. 1103 Α', σ. 31 (Δαμασκηνέα Κοζάνης, 1937).

6. Κ. Α. Ρ ω μ α ἰ ο υ, ἔθ' ἀνωτ., σ. 115 καὶ 120. Εἰς τὴν περιοχὴν Τριχωνίδος τὸ χαλάζι σταματᾷ «ἂν τὸ σταυρώσουν τρεῖς φορές μὲ ἀλάτι» (ΚΑ, χφ. 3658, σ. 23 [Ψηλόβραχον Τριχωνίδος] 1973).

7. Α. Α. Παπαδοπούλου, Νεφοδιώκται, ΗΜΕ, 1927, σ. 276.

8. Ἐ λ π. Σ α ρ α ν τ ῆ, Προλήψεις Θράκης, Λαογρ. 13 (1950), σ. 212-213.

πη τους καὶ σταυρώνουν τρεῖς φορές τὸν οὐρανό, γιὰ νὰ σταματήσῃ τὸ χαλάζι»¹, ἐνῶ εἰς τὴν Ἑπειρον ἢ πρῶξις αὐτῆ συνοδεύεται καὶ ὑπὸ ἐπωδῆς².

Ἡ χρῆσις μαυρομάνικου μαχαιριοῦ διὰ τὴν ἀποτροπὴν τῆς χαλάζης εἶναι γνωστή, καθ' ὅσον τοῦλάχιστον γνωρίζω, ἀπὸ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους. Εἰς τὸ Ἱατροσόφιον τοῦ Σταφιδᾶ (1384) συνιστᾶται νὰ γράφουν εἰς περίπτωσιν χαλάζης τοὺς ψαλμοὺς 102, 103 καὶ νὰ τοὺς «θέτῃ τις εἰς τὸ κύτος τοῦ καραβίου καὶ κρατῶν μαυρομάνικο μαχαίριον νὰ λέγῃ "ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος..."»³. Περαιτέρω εἰς Νομοκάνονα τοῦ ΙΖ' αἰ. ἀναφέρεται ὅτι «ἀποδέουσι τὴν χάλαζαν μὲ μαυρομάνικο μαχαίριον»⁴ καὶ εἰς χειρόγραφον τοῦ ΙΗ' αἰ.: «ὅταν ἰδῆς ὅπου ἀρχίζει νὰ πέφτῃ χαλάζιν τῆς ὥρας νὰ ἔχῃς μαυρομάνικον μαχαίριον ἢ ξύλινα ἢ κοκκαλένια τὰ μανίκια, νὰ τὸ πάρῃς εἰς τὸ χέρι σου τὸ δεξιόν, νὰ σταματήσῃς τὰ νέφη καθὼς εἶναι...»⁵.

Ἄλλοτε τὴν θέσιν τοῦ μαχαιριοῦ λαμβάνει τὸ δρεπάνι, διὰ τοῦ ὁποίου «σταυρῶνουν»⁶ τὸν ἀέρα διὰ νὰ ἀλλάξῃ πορείαν ἢ θύελλα ἢ νὰ «γυρίσῃ πίσω»⁷. Εἰς Ἑπειρον «ἅμα πέφτῃ δυνατὸ χαλάζι ἢ βροχὴ μὲ συχνοὺς κερανοὺς... τότε ξορκίζομε τὸ κακὸ πετῶντας ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τὴν κρεμαστάλα, κάπττε δὲ μαζὶ καὶ τὴν πυροστιὰ καὶ τὸ σιδερένιο φτυάρι τῆς γωνιάς»⁸. Τέλος εἰς τὴν Μακεδονίαν «ἐρριχταν ἔξω τὴν πυροστιὰ, τὴ μαχιά, τὸ δρεπάνι καὶ ἄλλα σιδερένια ἀντικείμενα»⁹.

Χρῆσις μετᾶλλων γενικῶς πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν μαρτυρεῖται καὶ εἰς δημῶδη μεσαιωνικὰ κείμενα. Ἔτσι εἰς τὸν προαναφερθέντα Νομοκάνονα (ΙΖ' αἰ.) ἀναφέρεται ὅτι «ὅταν ἐπιπτε χάλαζα, ἐρριπτον ἔξω σίδηρα δι' ἐμπόδιον»¹⁰, εἰς ἄλλο δὲ κείμενον λέγεται: «γράφον ἐν χαλκῷ πίνακι παλαιότερον ἐξόρκιον κατὰ χαλάζης...»¹¹.

Ἄλλος τρόπος, διὰ τοῦ ὁποίου πιστεύεται ὅτι ἀπομακρύνεται ἡ χάλαζα, εἶναι ὁ διὰ πυροβολισμοῦ, «γιὰ νὰ σκορπίσῃ τὸ σύννεφον»¹² ἢ «γιὰ νὰ σταματήσῃ τὸ κα-

1. ΚΑ, χφ. 2169, σ. 2 (Ἁγία Παρασκευὴ Κοζάνης, 1955).

2. ΚΑ, χφ. 2302, σ. 114 (Χουλιαράδες Ἰωαννίνων, 1959).

3. Ἰω. Σταφιδᾶ, Ἱατροσόφιον, ἐν Legrand, Bibl. Gr. Vulg. 2, 22.

4. Ν. Γ. Πολίτου, Ἐν κεφάλαιον νομοκάνονος, Λαογρ. 3 (1911-12), σ. 386. Πρβλ. Φ. Κουκουλέ, ΒΒΠ 6, ἐν Ἀθήναις 1957, σ. 185.

5. G. Abbott, Makedonian Folklore, 1903, σ. 363. Πρβλ. καὶ Λαογρ. 8 (1921), σ. 323.

6. ΚΑ, χφ. 1982, σ. 9 (Κονιατῆ Ἐλασσόνας, 1952). Βλ. καὶ χφ. 2394, σ. 401 (Ἴδα Πέλλης, 1961).

7. ΚΑ, χφ. 1982, σ. 9.

8. Βλ. Βασ. Παυλίδην, εἰς Ἑπειρωτικὴν Ἔστίαν 19 (1970), σ. 467, ἀρ. 165. Βλ. αὐτ., σ. 318. Ὁμοίως εἰς τὴν περισχὴν Θεσπρωτίας «ὅταν ἀστράφτῃ... ἢ ρίχνῃ χαλάζι, ρίχνομε ἓνα σίδερο ἢ κάρβουνα ἔξ' ἀπὸ τὴν ἐγκωνή» (ΚΑ, χφ. 2277 Δ', σ. 11, 1958).

9. ΚΑ, χφ. 2389, σ. 37 (Σωσάνδρα Πέλλης, 1961).

10. Ν. Γ. Πολίτου, ἔνθ' ἄνωτ., σ. 387.

11. Froehner, Kritische Analekten, ἐν Philologus Suppl. 5, 45. Βλ. παρὰ Φ. Κουκουλέ, ΒΒΠ 6, σ. 227.

12. Παν. Γρίσπου, Μαγικὰ καὶ δεισιδαίμονες συνήθειαι Χαλκιδικῆς, Λαογρ. 11 (1934), σ. 273.

κό»¹ καὶ διὰ κρούσεως τῶν κωδῶνων τῶν ἐκκλησιῶν «για νὰ φύγη τὸ χαλάζι»² ἢ «για νὰ στρίψη ἡ θεομηνία»³ καὶ «νὰ διαλυθῇ, για νὰ μὴ χτυπήσῃ τ' ἀμπέλια»⁴. Εἰς τὴν περιοχὴν Διδυμοτείχου «ἂν ὑπάρχῃ ὄπλο, πυροβολοῦν στὸν ἀέρα για νὰ σκια-χτῆ καὶ νὰ διαλυθῇ τὸ σύννεφο ἢ χτυποῦν ἄδαιο τενεκέ»⁵.

Κατ' ἄλλην εὐρέως διαδεδομένην ἀντίληψιν, διὰ νὰ σπᾶσῃ ἡ θεομηνία, ἐξέρχεται τὸ πρωτότοκον καὶ ἀμφιθαλὲς⁶ τέκνον τῆς οἰκογενείας εἰς τὴν αὐλήν, λαμβάνει «τρία σπειριά» χαλάζης καὶ τὰ θραύει μὲ τὰ δόντια του⁷. Εἰς Καρυδεῶν Πρεβέζης «για νὰ πάψῃ τὸ χαλάζι οἱ πρωτότοκοι ἄντρες τρῶνε τρία σπειριά χαλάζι»⁸. Εἰς Ἕπειρον καὶ Θεσσαλίαν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἀποτελεσματικώτερα θεωρεῖται ἡ ἐξοδος ἐκ τῆς οἰκίας πρωτοτόκου κόρης, καὶ μάλιστα Μαρίας ὀνομαζομένης⁹, ἡ ὁποία ἀρπάζει λίγο χαλάζι καὶ τὸ τρώγει¹⁰. Εἰς Μακεδονίαν ἐπίσης προτρέπουν τὸ τελευταῖον τέκνον, «τὸ σουγκάου», νὰ φάγῃ χάλαζον, διὰ νὰ σταματήσῃ ἡ πτώσις τῆς¹¹.

Ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀρχαιότητά της παρουσιάζει ἡ συνήθεια εἰς τὴν Ἕπειρον νὰ καταφεύγουν οἱ κηπουροί, διὰ νὰ σταματήσουν τὴν χαλαζόπτωσην, εἰς εἰδικὴν μάγισσαν. Ἡ μάγισσα αὕτη «ἀφοῦ ἡ παρθένα τῆς ἔστειλε σημάδι, ξέπλεκε τὰ ἄσπρα τῆς μαλλιά, γύριζε τὴ φούστα τῆς ἀνάποδα, ἄρπαζε μιὰ σκουριασμένη τρίποδὴ πυροστιᾶ, τὴν ἔστηνε στὴν μέση τῆς αὐλῆς καὶ κάθιζε ἐπάνω». Κάποιος «ἔκοβε τὴ φλέβα τοῦ χεριοῦ του ... ἀκατάληπτα μυστηριακὰ λόγια ὑψώνονταν πρὸς τὸ ἄπειρο...»¹². Πρόκειται ἐδῶ περὶ μαγικῆς πράξεως ἐνισχυομένης διὰ προσφορᾶς αἵματος.

Συναφῶς παραδίδει ὁ Πausanias: «εἶδον (ἐνν. εἰς Μῆθωνα) χάλαζάν γε θυσίας καὶ ἐπρωδαῖς ἀνθρώπους ἀποτρέποντας»¹³. Περαιτέρω ὁ Πλούταρχος ὁμιλεῖ περὶ

1. ΚΑ, χφ. 2747, σ. 33 (Παλαιοχώριον Σιράκου, 1963).

2. Βλ. Ἄν. Μητροπούλου, εἰς «Λαογραφία Κερασσιᾶς Ἀρκαδίας», Ἀθῆναι 1966, σ. 202.

3. ΚΑ, χφ. 2175, σ. 36 (Κεραμιδιὰ Ἡλείας, 1955). Βλ. καὶ Δ. Λουκοπούλου, Σύμμεικτα λαογραφικὰ ἐξ Αἰτωλίας, Λαογρ. 12, σ. 21, Παν. Γρηγόριου, ἔνθ' ἀνωστ., ΙΑ, χφ. 821, σ. 79 (Φθιώτις-Φωκίς), ΚΑ, χφ. 2031, σ. 33 (Μ. Γότιστα Ἕπειρου, 1953), χφ. 2169, σ. 2 (Ἁγία Παρασκευὴ Κοζάνης, 1955).

4. Ν. Φλοῦδα, Βυζικιώτικα 3, Ἀθῆναι 1963, σ. 39.

5. ΚΑ, χφ. 3047, σ. 5 (Ἀβδέλλα Διδυμοτείχου, 1966). Περὶ τῆς ἀποτρεπτικῆς δυνάμεως τοῦ μεταλλικοῦ θορύβου κατὰ τῶν δαιμονικῶν ὄντων γενικώτερον βλ. ΗΔΑ 5 (1932), στ. 938 κέξ.

6. Ἄρχ. Θρ. Θησ. 12 (1945-46), σ. 162.

7. ΚΑ, χφ. 2169, σ. 2 (Ἁγία Παρασκευὴ Κοζάνης, 1955). Τὴν αὐτὴν συνήθειαν εὐρίσκομεν καὶ εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ Ἕπειρον. Βλ. χφ. 3769, σ. 286 (Παλλαδάριον Προύσσης Μ. Ἀσίας, 1973), χφ. 1908 Γ', σ. 118 (Κόνιτσα 1953).

8. ΚΑ, χφ. 3007, σ. 105, 1966.

9. ΚΑ, χφ. 2031, σ. 33 (Μ. Γότιστα Ἕπειρου, 1953).

10. ΚΑ, χφ. 1571, σ. 184 (Ζαχόριον, 1940). Πρβλ. χφ. 1969, σ. 9 (Σαραντάπορον Ἐλασσόνας, 1953).

11. ΚΑ, χφ. 2494, σ. 36 (Ὀμαλὴ Βοῦτου Κοζάνης, 1962). Βλ. καὶ χφ. 2394, σ. 401 (Ἴδα Πέλλης, 1961).

12. Χρυσάνθη Ζιτσιαῖα, Ἡ κυρὰ Λένκω ἡ μάγισσα, Ἕπειρωτικὴ Ἑστία 3 (1954), σ. 411.

13. Πaus. 2, 34, 3.

χαλαζοφυλάκων, ἐχόντων ὡς ἔργον νὰ ἀποτρέψουν τὴν χάλαζαν «διὰ τινων παραδόξων τελετῶν» καὶ «αἵματι σπάλακος ἢ ρακίους γυναικείους»¹. Εἰς τὰ νόθα ἐξ ἄλλου συγγράμματα Ἰουστίνου τοῦ μάρτυρος γίνεται λόγος περὶ (νεφοδιωκτῶν), οἱ ὅποιοι δύνανται νὰ ἀποτρέψουν τὴν χάλαζαν, καὶ εἰς νομοκάνονα τοῦ Φωτίου ἀναφέρονται οἱ διὰ μαγικῶν πράξεων τὴν χάλαζαν ἐπίσης ἀποτρέποντες².

Αἱ ἐπωδαὶ αἱ ὁποῖαι συνοδεύουν τὴν μαγικὴν πρᾶξιν πρὸς κατάπαυσιν τῆς χαλάζης κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ποικιλίαν των. Ἔτσι εἰς τὴν περιοχὴν Κορινθίας (καρφώνουν) τὴν χάλαζαν μὲ μαυρομάνικο μαχαίρι, τὸ ὁποῖον ἐμπηγνύουν εἰς τὸ ἔδαφος λέγοντες τὰ ἐξῆς: «Μάνα καὶ θυγατέρα πηγαῖναν στὴν ἀκροπελαγιά κι ἀπαντήσαν τὸ Χριστὸ καὶ τὴν Παναγιά· στάθησαν· ἔτσι νὰ σταθῆ καὶ τὸ χαλάζι ἔξω ἀπὸ τὰ ὄρη, ἔξω ἀπὸ τὸν τόπο· νὰ πάη στ' ἄγρια βουνά, ὅπου πετεινὸς δὲ λαλεῖ, σκυλλὶ δὲ βαβίζει, παπᾶς δὲ λειτουργεῖ. Στῶμεν καλῶς»³. Εἰς τὴν Ἠπειρὸν ἐπίσης «σταυρώναν πρὸς τὸ μέρος ποῦ ἔρχεται τὸ χαλάζι μὲ μαυρομάνικο μαχαίρι λέγοντας: "ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος" καρφώνοντας τὸ μαχαίρι στὴ γῆ»⁴.

Περὶ τῆς συνηθείας ταύτης ἔχομεν μάλιστα μαρτυρίας εἰς δημόδη μεσαιωνικὰ κείμενα⁵. Εἰς τὸ ἀναφερθὲν χροῖον τοῦ ΙΗ' αἰ. ἀναφέρεται: «ὅταν ἰδῆς ὁποῦ ἀρχίζει νὰ πέφτῃ χαλάζιν· τῆς ὥρας νὰ ἔχῃς μαυρομάνικον μαχαίριον ἢ ξύλινα ἢ κοκκαλένια τὰ μανίκια, νὰ τὸ πάρῃς εἰς τὸ χέριν σου τὸ δεξιόν, νὰ σταματήσῃς τὰ νέφη καθὼς εἶναι, ἤγουν νὰ τὰ στρώσῃς εἰς τὸν οὐρανόν, ὁποῦ ρίκτουν τὴν βροχὴν καὶ τὸ χαλάζιν, νὰ εἰπῆς ἔτσι: ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος, καὶ καθὼς τὸ εἰπῆς παρευθὺς νὰ καρφώσῃς τὸ μαχαίριον εἰς τάβλαν ἢ εἰς τὴν γῆν καὶ τῆς ὥρας στέκεται τὸ χαλάζιν»⁶.

Τέλος εἰς Σαραντάπορον Ἐλασσόνος τὴν ἀνατροπὴν τῆς πυροστιᾶς καὶ τὸ «σταυρωμα» τοῦ νέφους μὲ δρεπάνι ἀκολουθεῖ ἡ ἐξῆς ἐπωδὴ: «Πίσω κούρβα στὰ βουνά, στὸν ἔρημο τὸν τόπο, ποῦ ψένει ὁ ἥλιος τὸ ψωμί καὶ κουριά δὲν πιάνει, ποῦ δὲ λαλεῖ κόκοτας καὶ δὲ λαλοῦν τ' ἀρνίθια, πρὶν δὲ γίνονται νύφες καὶ γαμπροί»⁷.

Εἰς τὴν Θεσσαλίαν ὁ ἱερεὺς συμμετέχων εἰς τὴν προσπάθειαν καταπαύσεως τῆς χαλάζης «σταυρώνει μὲ τὸ σταυρὸ του τὸ σύννεφο ποῦ ἔχει χαλάζι καὶ λέγει: "ὄρκι-

1. Π λ ο υ τ., Συμποσιακῶν 7, 2, 2· Senec., Quaest. Nat. 4, 6. Ὁ Διόδωρος Σικελιώτης ἀναφέρει περὶ τῶν Τελχίνων τῆς Ρόδου πλὴν ἄλλων ὅτι ἦταν γόητες, οἱ ὁποῖοι ἠδύνατο νὰ προκαλοῦν βροχάς, χαλάζας καὶ χιόνια, ὅπου ἤθελον (Βιβλ. 5, 55). Πρβλ. Κ λ ἡ μ. Ἀ λ ε ξ., ἐνθ' ἄνωτ. καὶ Γεωπονικά 4, 14: «Γυνὴ ἔμμηρος δεῖξάτω τὰ αἰδοῖα αὐτῆς χαλάζην καὶ ἀποστρέφει»

2. Βλ. Φ. Κ ο υ κ ο υ λ έ, Μνεῖα δεσιδαιμονιῶν τινων καὶ μαγικῶν συνηθειῶν εἰς Νομοκάνονα, «Εὐχαριστήριον», τιμητικὸς τόμος Ἀμύλια Ἀλιβιζάτου, Ἀθήναι 1958, σ. 230-231 καὶ Α. Α. Παπαδοπούλου, Νεφοδιώκται, ἐνθ' ἄνωτ., ὅπου καὶ αἱ παραπομπαὶ εἰς τὰ κείμενα.

3. Λογογ. 8 (1921), σ. 336. Πρβλ. Φ. Κ ο υ κ ο υ λ έ, ΒΒΠ 6, σ. 198.

4. Κλ, χφ. 2302, σ. 114 (Χουλιαράδες Ἠπείρου, 1959).

5. Ἰ ω. Σ τ α φ ι δ ᾶ, Ἱατροσόφιον, ἐνθ' ἄνωτ., 2, σ. 22. Froehner, ἐνθ' ἄνωτ. 5, σ. 185, 5, 45.

6. G. Abbott, Makedonian Folklore, 1903, σ. 363. Βλ. καὶ ἄνωτ., σ. 59. Πρβλ. Φ. Κ ο υ κ ο υ λ έ, ΒΒΠ 6, σ. 185 καὶ Λογογ. 8 (1921), σ. 323.

7. Κλ, χφ. 1969, σ. 9 (1953). Πρβλ. χφ. 1975, σ. 70 (Λυκούδι Ἐλασσόνος, 1953).

ζω σε σύννεφον»¹, ἐνῶ εἰς τὴν "Ἡπειρον ἀβγαίνει ἔξω μὲ τὸ ἀρτοφόριον καὶ ἀπαγγέλλει στίγους τῆς Ἀναστάσεως καὶ σκορπίζεται τὸ σύννεφο ἀμέσως»². Εἰς τὴν Θράκην σταυρώνουν τὸν οὐρανὸν διὰ τοῦ κηρίου τῆς Ἀναστάσεως καὶ λέγουσι: «Τὸ χαλάζι νὰ πάη στ' ἄγρια βουνά καὶ στ' ἄκαρπα τὰ δέντρα, ἄνθρωπος ποὺ δὲν πατεῖ καὶ πετεινὸς ποὺ δὲ λαλεῖ». Ἀπὸ τὴν ἰδίαν περιοχὴν προέρχεται τέλος καὶ ἡ μεμονωμένη, καθ' ὅσον γνωρίζω, περίπτωση τῆς προσπαθείας καταπαύσεως τῆς χαλάζης διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν κολλύβων τοῦ ἁγίου Θεοδώρου³.

Αὕτη εἶναι συναφῆς πρὸς μαρτυρίαν εἰς τὸν νομοκάνονα τοῦ ΙΖ' αἰ., κατὰ τὴν ὁποίαν τὴν Μ. Πέμπτην ἐμοίραζον κόλλυβα καὶ «συνεχώρουσι τὴν χάλαζαν νὰ μὴν πέση»⁴.

RÉSUMÉ

Croyances populaires concernant la grêle et les moyens utilisés pour l'éviter ou l'arrêter

par Aikaterini Polymerou

Il est connu que la chute de grêle cause parfois des dégâts importants dans la production agricole de façon qu'elle soit considérée comme le fléau de Dieu pour les hommes qui commettent des péchés, tels que:

a) la naissance d'enfant naturel, b) les liaisons amoureuses profanes, c) la conversion d'un chrétien à la religion d'Islam, d) la destruction des biens d'un monastère, e) la violation du repos pendant la fête d'un saint.

Les hommes recourent à la puissance de la divinité pour se protéger de son courroux en s'abstenant surtout de tout travail en période de fête d'un saint etc.

A part les moyens religieux le laboureur recourt aussi à une série de moyens magiques: tracer un cercle magique autour du champ, enterrer des oeufs de Pâques dans le vignoble, jeter à la cour de la maison des oeufs de Pâques ou un trépied ou d'autre sorte d'objets métalliques, utiliser de couteau à manche noir pour exorciser les nuages en recitant une incantation. Enfin on a recours à des magiciens.

Les moyens magiques étaient aussi utilisés pendant l'antiquité (cf. Paus. 2,34,3, Plut. Συμποσιακῶν 7,2,2). A l'époque byzantine et aux temps modernes certains de ces moyens ont été vêtus de l'esprit chrétien.

1. ΚΑ, χφ. 1975, σ. 70 (Λυκοῦδι Ἐλασσόνος, 1953).

2. ΚΑ, χφ. 2739, σ. 63 (Ἄσσυς Πρεβέζης, 1963).

3. Ἐ λ π. Σ α ρ α ν τ ῆ, Προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι Θράκης, Λογογ. 13 (1950), σ. 212 ἀρ. 103.

4. Ν. Γ. Π ο λ ῖ τ ο υ, Ἐν κεφάλαιον νομοκάνονος, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 387.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1800 - 1906

Ἰπὸ
ΔΗΜ. Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Ἡ καταχωριζομένη ἐνταῦθα βιβλιογραφία τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, συνταχθεῖσα κατόπιν ἐπιμόχθου προσπάθειάς ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Δ. Β. Οἰκονομίδου, θὰ ἀποτελέσῃ ἀσφαλῶς τὴν ἀφειτηρίαν συστηματικωτέρας ἐρεύνης τοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ τῆς περιόδου 1800 - 1906, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται. Δοθέντος δ' ὅτι ἡ ἐν λόγῳ περίοδος μᾶς ἐνδιαφέρει μεγάλως καὶ ἀπὸ λαογραφικῆς ἀπόψεως, εἶναι πρόδηλος ἡ ἀξία τῆς βιβλιογραφίας ταύτης, ἡ ὁποία καλύπτει πράγματι μέγα κενόν.

ΣΤΕΦ. Δ. ΗΜΕΛΛΟΣ

Τὴν κατωτέρω δημοσιευομένην βιβλιογραφίαν τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1800 - 1906 συνέταξα ἐργαζόμενος κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς κυρίως ὥρας εἰς τὰς δημοσίας βιβλιοθήκας τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τῆς ἀνοίξεως τοῦ 1957 μέχρι τοῦ θέρους τοῦ 1966.

Μελετῶν εἰς τὰς ἐν λόγῳ βιβλιοθήκας λαογραφικὰ δημοσιεύματα αὐτοτελῶς ἐκδοθέντα ἢ περιλαμβανόμενα εἰς περιοδικὰ καὶ ἡμερολόγια τῆς ὡς ἄνω περιόδου, ὡς καὶ βιβλιοκρισίας ἢ βιβλιογραφικὰς ἀναλύσεις περὶ τινῶν ἐκ τῶν δημοσιευμάτων τούτων, ἐκράτουν σχετικὰ δελτία, τὰ ὁποῖα ἐσκέφθην ὅτι εἶναι χρήσιμον διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἐρευναν νὰ ταξινομήσω καὶ παρουσιάσω βραδύτερον διὰ τῆς «Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου Ἐρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν», εἰς τόμους τῆς ὁποίας ἔχω ἤδη δημοσιεύσει μόνος ἢ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν πρ. Διευθυντῶν τοῦ Κέντρου Γ. Α. Μέγα καὶ Γ. Κ. Σπυριδάκη βιβλιογραφίας τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1921 - 1938, 1948 - 1953, 1954 - 1958, 1959 καὶ 1960 - 1962, συμφώνως πρὸς τὸ ἐν τῷ ὡς ἄνω Κέντρῳ ἀκολουθούμενον σύστημα κατατάξεως.

Σημειωτέον ὅτι ἔχει ἤδη συμπληρωθῆ καὶ δημοσιευθῆ εἰς τοὺς τόμους τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου ἢ ἀπὸ τοῦ 1921 μέχρι τοῦδε βιβλιογραφία τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας.

Ἐξ ἄλλου ὁ Ν. Γ. Πολίτης εἰς τὴν συνταχθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐκδοθεῖσαν γενικὴν βιβλιογραφίαν τῶν ἐλληνικῶν δημοσιευμάτων ἀπὸ τοῦ 1907 μέχρι καὶ τοῦ 1920 περιέλαβεν εἰς ἴδια κεφάλαια καὶ τὰ λαογραφικὰ καὶ τὰ περὶ τῆς δημόδους μουσικῆς δημοσιεύματα.

Ἡ παροῦσα βιβλιογραφία, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ 1800 καὶ λήγουσα ἀκριβῶς εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς περιόδου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγκαινιάζεται ὑπὸ τοῦ Ν. Γ. Πολίτου ἡ δημοσίευσίς τῆς βιβλιογραφίας τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, ἐρχεται νὰ πληρώσῃ κατὰ τὸ δυνατὸν μέγα κενὸν εἰς τὴν ἀναληφθεῖσαν προσπάθειαν.

Κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτῆς συνεβουλεύθημεν ὄρισμένα βοηθήματα, τὰ ὁποῖα παραθέτομεν ἐν ὑποσημειώσει¹.

Εἰς τὰ ὑφ' ἡμῶν βιβλιογραφηθέντα σπάνια σήμερον περιοδικὰ καὶ ἡμερολόγια ἐσημειώσαμεν δι' εὐνοήτους λόγους καὶ τὰς ἐνδείξεις τῶν βιβλιοθηκῶν, εἰς τὰς ὁποίας ταῦτα ἀπόκεινται.

ΔΗΜ. Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

1. Β α γ ι α κ ά κ ο ς Δ. Β., Σχεδιάσμα περὶ τῶν τοπωνυμικῶν καὶ ἀνθρωπωνυμικῶν σπουδῶν ἐν Ἑλλάδι, 1833 - 1962. Ἀθῆνᾶ 67 (1963 - 64) 145 - 369. - Βιβλιογραφία ἔργων Ν. Γ. Πολίτου κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν. Λαογρ. 7 (1923) κζ' - να'. - Γ κ ί ν η ς Δ. Σ., Μ έ ξ α ς Β. Γ., Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800 - 1863. Τόμ. Α', 1800 - 1839, ἐν Ἀθήναις 1939, 8ον μέγα, σελ. XX + 476, τόμ. Β', 1840 - 1855, αὐτόθι 1941, 8ον μέγα, σελ. XII + 500, τόμ. Γ', 1856 - 1863, αὐτόθι 1957, 8ον μέγα, σελ. IX + 625. - Γ κ ί ν η ς Δ. Σ., Κατάλογος ἐλληνικῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν 1811 - 1863. Ἀθῆναι 1967, β' ἔκδ., 8ον, σελ. 34. - Ζ ώ η ς Λ ε ω ν. Χ., Ἀναγραφή δημοσιευμάτων 1885 - 1930. Ἐν Ἀθήναις. 1930, 8ον, σελ. 24. - Ἡ λ ι ό - π ο υ λ ο ς Κ. Ν., Βιβλιογραφία τῆς Πελοποννησιακῆς λαογραφίας καὶ γλωσσολογίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1830. Ἐν Ἀθήναις 1937, 8ον, σελ. 84. - Μ ά ρ γ α ρ η ς Δ η μ., Ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῶν ἐλληνικῶν περιοδικῶν: «Πανδώρα». Ἡμερ. Μεγ. Ἑλλάδος, 1931, σ. 479 - 490 «Ἐυτέρπη». Αὐτόθι, 1932, σ. 263-282 «Χρυσάλλει», αὐτόθι, 1933, σ. 345 - 362. - Τ ο ὕ α ὗ τ ο ὕ, Τὰ παλαιὰ περιοδικά. Ἡ ἱστορία τους καὶ ἡ ἐποχὴ τους. Ἀθῆναι [1954], 8ον, σελ. 228. - Μ π ο υ μ π ο υ λ ῖ δ η ς Φ α ῖ δ., Συμβολὴ εἰς τὴν βιβλιογραφίαν τῶν δημοδῶν ᾠμάτων (Συλλογαί). Ἑλληνικὴ Δημιουργία, ἔτ. Γ', τόμ. 5 (1950), σ. 369 - 374. - Τ ο ὕ α ὗ τ ο ὕ, Αἱ συλλογαὶ δημοδῶν ᾠμάτων. Συμπληρωματικὸς βιβλιογραφικὸς πίναξ. Αὐτόθι, τόμ. 6 (1950), σ. 139 - 143. - Μ υ ρ ῖ δ η ς Χ ρ ο υ σ., Συμβολὴ εἰς τὴν βιβλιογραφίαν τοῦ Πόντου. Ἀρχ. Πόντου 10 (1940) 3 - 197. - Π α γ ώ ν η Χ ρ ι σ τ ῖ ν α, Ἡ συλλογὴ δημο. τραγουδιῶν τοῦ Α. Μανούσου. Βιβλιογραφικὴ παρατηρήσις. Ἐρακλιστῆς Γ' (1965) 277 - 281. - Π ε τ ρ ὀ π ο υ λ ο ς Δ. Α., Συμβολὴ εἰς τὴν βιβλιογραφίαν τῶν ἐλληνικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν (1771 - 1850). Ἐπετ. Λαογρ. Ἀρχ. 8 (1953 - 54) 54 - 109. - Σ α χ ῖ ν η ς Ἀ π ό σ τ., Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Πανδώρας καὶ τῶν ἄλλων περιοδικῶν. Ἀθῆναι 1964, 8ον, σελ. 184. - S w a n s o n D o n a l d C., Modern Greek Studies in the West. A Critical Bibliography of Studies on Modern Greek Linguistics Philology and Folklore, in Languages other than Greek by—. New York 1960, 8ον, σελ. 93. (Ἐν σ. 44 - 48: Modern Popular Literature καὶ Modern Greek Folklore, ἀρ. 170 - 247). - Σ π υ ρ ῖ δ ά κ η ς Γ. Κ., Βιβλιογραφία Κρητικῆς λαογραφίας καὶ γλωσσολογίας (συγχρόνου γλώσσας). Μύσων Γ' (1934) 30 - 73, Ζ' (1939) 97 - 128. - Τ ο ὕ α ὗ τ ο ὕ, Περὶ τῶν καταρτισμῶν τῶν συλλογῶν δημοδῶν ᾠμάτων Th. Kind (1833) καὶ Γ. Χ. Χασιώτου (1866). Ἐπετ. Λαογρ. Ἀρχ. 8 (1953 - 54) 110 - 123. - S t e i n m e t z A., Untersuchungen zu den Kleptenliedern von. Λαογρ. 10 (1929-32) 305 - 380. - Τ ω μ α δ ά κ η ς Ἰ. Ν. Β., Ἀναίρεσις καὶ συμπλήρωσις βιβλιογραφίας. Νεοελληνικὸν Ἀρχεῖον Α', Χανιά, 1934, σ. 102 - 124. - Χ α τ ζ η ῖ ω ά ν ο υ Κ. Π., Βιβλιογραφία τῆς Κυπριακῆς λαογραφίας καὶ γλωσσολογίας (σύγχρονης γλώσσας). Λευκωσία 1933, 8ον, σελ. γ' + 37.

**ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΗΘΕΝΤΑ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΝ ΚΑΙ ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΑΙ ΑΥΤΩΝ**

- AH** Ἀττικὸν Ἡμερολόγιον ὑπὸ Εἰρηναίου Ἀσωπίου. Ἀθήνησι, ἔτ. 1867 - 1869, 1871-1872, 1874 - 1876, 1878 - 1890, 1896. [ΕΒΕ περιόδ. 1101].
- Ἀθηνᾶ** Σύγγραμμα περιοδικὸν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας. Ἀθήνησιν, τόμ. 1 (1889) - 18 (1906).
- Ἀθηνᾶ ἐν Ναυπλίῳ** Ἀθηνᾶ, ἥτοι ἀνάλεκτα γεωγραφικά, φιλολογικά, ἱστορικά, οἰκονομικά καὶ περὶ ἐφευρέσεων. Ἐν Ναυπλίῳ (Ἰανουάριος - Ἀπρίλιος) 1831. Ἐν τῇ ἐθνικῇ τυπογραφίᾳ διευθυνομένη ὑπὸ Παύλου Πατρικίου. [ΕΒΕ περιόδ. 431].
- Ἀθήναιον** Σύγγραμμα περιοδικὸν κατὰ διμηνίαν ἐκδιδόμενον συμπράξει πολλῶν λογίων. Ἀθήνησιν, τόμ. 1 (1872) - 10 (1881). [ΕΒΕ περιόδ. 436].
- Αἱ Μοῦσαι** Δεκαπενθήμερον περιοδικὸν ἀνάγνωσμα τῆς εὐγενεῖς συμπράξει διαφόρων λογίων διευθυνόμενον ὑπὸ Λεωνίδου Χ. Ζώη. Ἐν Ζακύνθῳ, ἔτ. Β' (1893-1894) - ΙΕ' (1906-1907). [ΕΒΕ περιόδ. 1670].
- Αἰγ' Ἡμ** Ἀργυρίου Δρακοπούλου, Αἰγυπτιακὸν Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1904. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. [Βιβλ. Βουλῆς].
- Ἀκρίτας** Δεκαπενθήμερος Ἐπιθεώρησις. Ἀθῆναι, τόμ. Α' (1904) - Δ' (1905). [ΕΒΕ περιόδ. 80].
- Ἀνατολ' Ἐπιθεώρ** Ἀνατολικὴ Ἐπιθεώρησις. Σύγγραμμα περιοδικὸν ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνὸς ὑπὸ Θεοφάνους Γ. Παράσχου τῆς συμπράξει πολλῶν ἐν Ἀθήναις Ἑλλήνων λογίων. Ἐν Σμύρῃ, ἔτ. Α' (1872 - 1873) - Β' (1873 - 1874). [ΕΒΕ περιόδ. 930].
- Annuaire** Annuaire de l'Association pour l'encouragement des Études Grecques. Années 1 (1867) - 21 (1887). [Βιβλ. Ἀκαδ. Ἀθηνῶν].
- ΑΟΔΟ** Ἀπ' ὄλα δι' ὄλους. Ἰδιοκτῆτης Β. Γαβριηλίδης. Ἀθῆναι 1903 - 1904, ἀρ. 1 - 39. [ΕΒΕ περιόδ. 299].
- Ἀποθήκη ὠφελ γνῶσ** Ἀποθήκη τῶν ὠφελίμων γνώσεων. Σμύρνη 1837 - 1838. [Βιβλ. Ἀκαδ. Ἀθηνῶν].
- Ἀπόλλων** Μηνιαῖον περιοδικὸν σύγγραμμα τῆς εὐγενεῖς συμπράξει τῶν παρ' ἡμῖν λογίων, ὑπὸ Δ. Κ. Σακελλαροπούλου. Ἐν Πειραιεῖ, ἔτ. Α' (1883-1884) - Η' (1892). [ΕΒΕ περιόδ. 302].
- Ἀργολ' Ἡμερ** Χρήστου Καραγιάννη, Ἀργολικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1900, ἔτος πρῶτον, τῆς συμπράξει διαφόρων λογίων. Ἐκδότης Ἀνάργυρος Κ. Τημελῆς. Ἐν Ἀργεῖ 1900. [ΕΒΕ περιόδ. 1098 M].
- Ἀρκαδ' Ἐπ** Τάκη Χ. Κανδηλώρου, Ἀρκαδικὴ Ἐπετηρίς, τεύχη Α' (1903) - Β' (1906). Ἐν Ἀθήναις.
- Ἀρμονία** Ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' (1900) - Γ' (1902). [ΕΒΕ περιόδ. 1069 S].

- Ἄσπρη τοῦ Πόντου** Περιοδικὸν σύγγραμμα ἐκδιδόμενον καθ' ἑβδομάδα ἀδεία τοῦ Ἰπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπὸ Θ. Γραμματικοπούλου. Ἐν Τραπεζοῦντι. Ἔτ. Α' (1885) - Β' (1886). [ΕΒΕ περιοδ. 423].
- Βυζ Ἡμ** Βυζαντινὸν Ἡμερολόγιον τοῦ δισέκτου ἔτους 1888. Θ. Κ. Μαγκάκης ἐκδότης, ἔτος πρῶτον. Κωνσταντινούπολις - Ἀθήναι 1887. [ΕΒΕ περιοδ. 4101 G].
- Βυζαντ Χρονικά** Βυζαντινὰ Χρονικά. Bizantiickii Bremennik. Canktpeterbyrg, τόμ. I (1894) - XIII (1906). [Βιβλ. Ἀκαδ. Ἀθηνῶν].
- Βύρων** Μηνιαῖον περιοδικὸν σύγγραμμα ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Βύρωνος τῆ ἐπιστασία ἐπταμελοῦς ἐπιτροπῆς. Ἀθήνησιν, τόμ. Α' (1874) - Δ' (1879). [ΕΒΕ περιοδ. 655].
- BZ** Byzantinische Zeitschrift... herausgegeben von Karl Krumbacher. Leipzig 1 (1892) - 15 (1906).
- Deffn Arch** Mich. Deffner, Archiv für Mittel- und neugriechische Philologie. Bd. I, Heft 1 - 2, Athen 1880.
- ΔΙΕΕ** Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' (1883 - 1884) - ΣΤ' (1902 - 1906).
- Δωδώνη** Εἰκονογραφημένον Ἡπειρωτικὸν Ἡμερολόγιον ὑπὸ Γ. Κ. Γάγαρη. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1896) - Β' (1899). [ΕΒΕ περιοδ. 795].
- Ἐβδομάς** Σύγγραμμα ἐκδιδόμενον κατὰ Κυριακὴν ὑπὸ Δημητρίου Γρ. Καμπούρογλου. Ἀθήνησι, ἔτ. Α' (1884) - Γ' (1886). - Ἐπιθεώρησις [κοινωνικὴ καὶ φιλολογικὴ ἐκδομένη κατὰ Σάββατον μετὰ δελτίου. Διευθυντής: Ἰωάννης Μ. Δαμβέργης. Ἀθήνησι, ἔτ. Δ' (1887) - Θ' (1892). [ΕΒΕ περιοδ. 1072].
- Echos d'Orient** Revue bimestrielle d'histoire de géographie et de liturgie orientales. Paris, τόμ. 1 (1897) - 9 (1906). [Γεννάδ. Βιβλ.].
- Ἐθν Ἀγωγή** Ἐθνικὴ Ἀγωγή. Διευθυντής - ἐκδότης Γεώργιος Δροσίνης. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1888) - ΣΤ' (1903). [ΕΒΕ περιοδ. 69].
- Ἐθν Βιβλ** Ἡ Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη. Σύγγραμμα περιοδικὸν δι' ὅλους ἐκδιδόμενον κατὰ Σάββατον ὑπὸ Α. Βάμπα. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1865 - 1866) - Β' (1866 - 1867), Δ' (1868 - 1869) - Ζ' (1872 - 1873). [ΕΒΕ περιοδ. 540].
- Ἐθν Ἡμ** Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον μετ' εἰκονογραφιῶν. Ἐκδίδεται παρὰ Μ. Π. Βρετοῦ. Ἐν Ἀθήναις - Παρισίοις, ἔτ. 1 (1861) - 11 (1871). [ΕΒΕ περιοδ. 1109].
- Ἐλλ Ἡμ** Ἑλληνικὸν Ἡμερολόγιον, ἔτος 1901, London, σ. 18 - 34. [Βιβλ. Βουλῆς].
- Ἐλλ Ἡμερ** Ἑλληνικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1871 ἐκδοθὲν ὑπὸ Ι. Κ. Χούμη. Ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου 1870. [ΕΒΕ περιοδ. 1112].
- Ἐλλ Χρονολ** Τοῦ 1901 Ἑλληνικὸν Χρονολόγιον α' Ο Ἡπειρώτης», Ἐκδότης Χρ. Ἀθανασίου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1900. [Βιβλ. Βουλῆς].
- Ἐλληνομνήμων** Ἐλληνομνήμων ἢ σύμμικτα ἑλληνικά. [Ἐν Ἀθήναις] 1843 - 1847, ἀρ. 1 - 10.
- Ἐπ Ἐπ Παν** Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον. Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίς. Ἐν Ἀθήναις [Α'] 1902 - 1903, [Β'] 1905 - 1906.
- Ἐπετ Παρν** Φιλολογικὸς Σύλλογος Παρνασσός. Ἐπετηρίς. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1897) - Θ' (1906).
- Ἐπτάλοφ** Ἐπτάλοφος. Σύγγραμμα περιοδικὸν ἐκδιδόμενον τρις τοῦ μηνὸς ὑπὸ Ἰωάννου Μ. Ραπτάρου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τόμ. Α' (1862 - 1863) - Β' (1863 - 1864). [ΕΒΕ περιοδ. 1146].

- Ἐπτάλοφος** Μηνιαῖον Ἀπάνθισμα τῶν ἐκλεκτοτέρων τῆς φιλολογίας, τῆς ἱστορίας καὶ τῶν ἐπιστημῶν. Ἐκδίδεται ὑπὸ Δημητρίου Νικολαΐδου τῆ συμπράξει διαφόρων λογίων. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔτ. Α' (1869), τεύχ. α', β', γ'. [ΕΒΕ περιόδ. 1146 D].
- Ἔστια** Σύγγραμμα περιοδικόν. Ἀθήνησι, τόμ. 1 (1876) - 28 (1889). - Ἔστια εἰκονογραφημένη. Ἐν Ἀθήναις 1890-1895.
- Ἐὐρωπ** Ἐραν Εὐρωπαϊκὸς Ἐρανοιστῆς. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' καὶ Β' (1840). [Βιβλ. Ἀκαδ. Ἀθηνῶν].
- Εὐτέρπη** Ἡ Εὐτέρπη. Σύγγραμμα περιοδικόν με εἰκονογραφίας. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' (1847 - 1848) - Η' (1854 - 1855).
- Ἐφημ Μαθητῶν** Ἐφημερίς τῶν Μαθητῶν. Βλ. Ἐφημερίς τῶν Φιλομαθῶν.
- Ἐφημ Φιλομαθῶν** Ἐφημερίς τῶν Φιλομαθῶν. Φιλολογικὴ καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1852-1858) - ΚΔ' (1876-1877). (Ἀρχικῶς ἕως τοῦ Γ' τόμ., ἀρ. 117, σ. 469, 24 Μαΐου 1855, ὑπὸ τὸν τίτλον: Ἐφημερίς τῶν Μαθητῶν).
- Ἐφημερίς Ἀρχαιολογικὴ** Ἀθήνησι, 1837 - 1906.
- ΕΦΣΚ** Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος. Σύγγραμμα περιοδικόν ἐκδιδόμενον κατὰ διμηνίαν. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τόμ. 1 (1863) - 28 (1904).
- ΖΑ** Ζωγράφειος Ἀγών, ἦτοι Μνημεῖα τῆς Ἑλλ. Ἀρχαιοῦτος ζῶντα ἐν τῶ νῦν ἑλληνικῷ λαῷ. Τόμος Α' ἐκδιδόμενος τῇ γενναίᾳ χορηγίᾳ τοῦ ἀγωνοθέτου καὶ μεγάλου τοῦ Συλλόγου εὐεργέτου Χρηστάκη ἐφέντη Ζωγράφου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1891. (Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος). - Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος. Δελτίον τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς (Γλωσσικὴ ὕλη τοῦ Ζωγραφείου Ἀγῶνος). Ζωγράφειος Ἀγών. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1896.
- Ζακ Ἡμερ** Ζακύνθιον Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1890. Ἐν Ζακύνθῳ 1889. [ΕΒΕ περιόδ. 1138 δ].
- Ζευγ Ἡμ** Τάσου Μ. Ζευγῶλη, Κυκλαδικὸν Ἡμερολόγιον 1907. Ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου. [ΕΒΕ περ. 1119 G].
- ΗΓΣΚ** Ἡμερολόγιον Γυμναστικοῦ Συλλόγου Κυμαίων 1899 [Ἀθῆναι]. [ΕΒΕ περιόδ. 1111 P].
- ΗΕΚ** Ἡμερολόγιον τῆς Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν. Ἐτ. Β' (1889), Θ' (1896). [ΕΒΕ περιόδ. 1107].
- Ἡμ Ἔστ** Εἰκονογραφημένον Ἡμερολόγιον τῆς Ἐστίας. Ἐν Ἀθήναις 1890. [ΕΒΕ 1114].
- Ἡμ Κυρ** Ἡμερολόγιον Κυριῶν... ὑπὸ Εἰρήνης Ἀσωπίου, ἔτ. Γ' (1890). [Βιβλ. Βουλῆς].
- Ἡμερολ Ἀνατολ** Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔτ. Α' (1879) ὑπὸ Π. Θωμᾶ καὶ Ἀθ. Παλαιολόγου, ἔτ. Β' (1883) - ΣΤ' (1887) ὑπὸ Ἀθ. Παλαιολόγου. [ΕΒΕ περιόδ. 1097].
- Ἡμερολ Δουκάκη** Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1888, ἐπιστασίς Σπ. Δ. Δουκάκη. Ἐν Ἐρμουπόλει 1887. [Βιβλ. Βουλῆς].
- Ἡμερολ Σύρου** Ἡμερολόγιον τῆς Σύρου, ἔτ. 1. Ἐν Σύρῳ 1902. [ΕΒΕ περιόδ. 1137 T].
- Ἡμερολόγ** Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1905. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1904. (Ἐθνικὰ Φιλανθρ. Κατχστ. ἐν Κωνσταντινουπόλει). [Βιβλ. Βουλῆς].
- ΗΦΑ** Ἡμερολόγιον ὁ Φάρος τῆς Ἀνατολῆς. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1902. [Βιβλ. Βουλῆς].
- Ἡχ Πόντ** Ἡχῶ τοῦ Πόντου. Εἰκονογραφημένον Ἡμερολόγιον. Ἐν Ἀθήναις 1901. [Βιβλ. Βουλῆς].

- Θρ Έπετ** Θρακική Έπετηρίς. Έτήσιον δημοσίευμα τῆς ἐν Ἀθήναις Θρακικῆς Ἀδελφότητος. Ἐν Ἀθήναις, ἔτος πρῶτον 1897.
- Ἰλισσός** Σύγγραμμα περιοδικὸν ἅπαξ τοῦ μηνὸς ἐκδιδόμενον ὑπὸ Θαλ. Ἀντωνιάδου, διδάκτορος τὰ νομικά. Τῇ εὐγενεῖ συναρρασίᾳ πολλῶν φιλομουσῶν λογίων. Ἀθήνησι, ἔτ. Α' (1868 - 1869) - Δ' (1871 - 1872). (Ἐκ τοῦ Β' ἔτ. ἐκδιδ. ὑπὸ Θ. Ἀντωνιάδου καὶ Ι. Χ., ἐκ τοῦ Γ' ἔτ. ἐκδιδ. μόνον ὑπὸ Ι. Χ. Κουρτέλι). [ΕΒΕ περιόδ. 1267].
- Ἴόνιος Ἀνθολογία** Κερκύρα. Ἰανουάριος, ΑΩΔΔ' [1834] Φάκελ. ἀριθ. 1ος. Ἀπρίλιος, ΑΩΔΔ' [1834] Φάκελ. ἀριθμ. 2ος. Ἰούλιος, ΑΩΔΔ' [1834] Φάκελ. 3ος. Ὀκτώβριος, ΑΩΔΔ' [1834] Φάκελ. 4ος. Ἰανουάριος, ΑΩΔΕ' [1835] Φάκελ. 5ος. [Βιβλ. Ἀκαδ. Ἀθηνῶν].
- Κασταλία** Ἡ Κασταλία. Σύγγραμμα περιοδικὸν συντασσόμενον ὑπὸ Θ. Ζ. Ζωγράφου καὶ ἐκδιδόμενον κατὰ μῆνα. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τόμ. Α', ἔτ. Α' (1861). [Βιβλ. Βουλῆς].
- Κρ Ἀστὴρ** Ἀστὴρ Κρητικὸς. Ὁργανον ἐκπαιδευτικόν, ἐπιστημονικόν, φιλολογικόν καὶ κοινωνικόν ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός. Ὑπεύθυνος Γεώργιος Λελεδάκης, δ. φ. καθηγητῆς. Συντάκτης Ἰωάννης Τσολινᾶς. Ἐτ. Α', ἐν Χανίοις 1906. [ΕΒΕ περιόδ. 420 Ρ].
- Κρ Ἡμερ** Κρητικὸν Ἡμερολόγιον 1899 ἔτος τῆς ἐλευθερίας Α'. Ἐν Ἀθήναις (1899). [ΕΒΕ περιόδ. 4119].
- Κυμέλη** Μηνιαῖον περιοδικὸν διευθύνοντος καὶ ἐκδίδοντος Ὅθωνος Ρέντζου. Ἐν Ζακύνθῳ, ἔτ. Α' (1884) - Δ' (1887). [ΕΒΕ περιόδ. 1431].
- Μακεδ Ἡμερ** Μακεδονικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1897. Ἐν Ἀθήναις. [ΕΒΕ περιόδ. 4120].
- Μνημοσύνη** Σύγγραμμα περιοδικὸν ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός. Διευθυντῆς Ι. Ν. Λεβαθεύς. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' (1852 - 1853) - Β' (1853 - 1855). [ΕΒΕ περιόδ. 1643].
- Μουσικὸν Παράρτημα** Παράρτημα τῆς μουσικῆς ἡμερηίδος «Φόρμιγξ». Βλ. Φόρμιγξ.
- ΝΕ** Νέος Ἑλληνομνήμων. Τριμηνιαῖον περιοδικὸν σύγγραμμα συντασσόμενον καὶ ἐκδιδόμενον ὑπὸ Σπυρ. Π. Λάμπρου, καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Ἀθήνησι, τόμ. Α' (1904) - Γ' (1906).
- Νέα Ἑλλάς** Ἐθνικὸν ἡμερολόγιον εἰκονογραφημένον 1896, Γ. Δρισίνη καὶ Γ. Κασδὸνη, ἔτ. Β' (1896), ἐν Ἀθήναις. [Βιβλ. Βουλῆς].
- Νεοελλ Ἀνάλ** Νεοελληνικά Ἀνάλεκτα περιοδικῶς ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσοῦ» ἐπιστάσιᾳ πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' (1870-1871) - Β' (1874).
- Νουμᾶς** Ὁ Νουμᾶς. Ἐφημερίς πολιτικῆ - κοινωνικῆ - φιλολογικῆ ἐκδιδομένη κατὰ Πέμπτην καὶ Κυριακὴν. Διευθυντῆς Δ. Π. Ταγκόπουλος. Ἀθῆναι, ἔτ. Α' (1903) - Δ' (1906). [ΕΒΕ περιόδ. 1730].
- Ξενοφάνης** Σύγγραμμα περιοδικὸν τοῦ Συλλόγου τῶν Μικρασιατικῶν «Ἀνατολή». Ἀθήνησι, τόμ. Α' (1904) - Δ' (1906). [ΕΒΕ περιόδ. 2488α].
- Ὀλύμπια** Τὰ Ὀλύμπια. Ἑβδομαδιαία Ἀθηναϊκὴ Ἐπιθεώρησις εἰκονογραφημένη. Διευθυντῆς Γ. Μαλανδρινός. Ἀθῆναι, ἔτ. Α' (1895 - 1896). [ΕΒΕ περιόδ. 1749].
- Παναθήναια** Δεκαπενθήμερον εἰκονογραφημένον περιοδικόν. Διευθυντῆς καὶ ἰδιοκτῆτης Κίμων Μιχαηλίδης. Ἀθῆναι, τόμ. Α' (1900 - 1901) - Π' (1906 - 1907). [ΕΒΕ περιόδ. 1774].
- Πανδώρα** Σύγγραμμα περιοδικὸν ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός. Συντάκται Α. Ρ. Ραγκαβῆς, Κ. Παπαρηγόπουλος, Ν. Δραγούμης κλπ. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' (1850-1851) - ΚΒ' (1871-1872). [ΕΒΕ περιόδ. 1776].
- Παπαδ Κρ Ἡμ** Ἰω. Γ. Παπαδάκη, Κρητικὸν Ἡμερολόγιον. Ἐν Χανίοις 1902. [ΕΒΕ περιόδ. 4119 D].

Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικόν. Βλ. Φόρμιγγξ.

Παρθενών Σύγγραμμα περιοδικόν. Ἀθήναι, τόμ. Α' (1871 -1872) - Γ' (1873).

Παρνασσός Σύγγραμμα περιοδικόν κατὰ μῆνα ἐκδιδόμενον. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. 1 (1877)-17 (1894).

Πινακοθήκη Μηνιαῖον καλλιτεχνικόν περιοδικόν τῆς «Ἐταιρείας τῶν Φιλοτέχνων». Διευθυντῆς Δ. Ι. Καλογερόπουλος. Ἀθήναι, ἔτ. Α' (1901)- ΣΤ' (1906 - 1907). [ΕΒΕ περιοδ. 1865].

Πλάτων Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1878-1879)- ΙΒ' (1890). [ΕΒΕ περιοδ. 1871].

Ποικίλη Στοά Ἐτήσιον Ἡμερολόγιον ὑπὸ Ἰωάννου Ἀ. Ἀρσένη. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1881) - ΙΓ', (1898), περιοδ. Β', ἔτ. ΙΔ' (1899). [ΕΒΕ περιοδ. 2307].

Προπόλ Προπόλαια. Γ. Βλαχογιάννης, τόμος πρῶτος, Ἀθήνα 1900 - 1908.

Rev Ét Gr Revue des études grecques, publication trimestrielle de l'Association pour l'encouragement des études grecques. Paris, τόμ. Ι (1888)- XIX (1906).

Σαμ Ἡμερ Ἰω. Δ. Βακτριτζῆ, Σαμιακόν Ἡμερολόγιον, χρονογραφικόν καὶ φιλολογικόν τοῦ ἔτους 1904. Ἐν Σάμῳ 1903.

Σκ Ἡμ Κωνστ. Φ. Σκόκου, Ἐθνικόν Ἡμερολόγιον. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. 1886 - 1906. [ΕΒΕ περιοδ. 1110].

Σπ Ἡμ Σπαρτιατικόν Ἡμερολόγιον. Σπάρτη, ἔτ. 1 (1900), 3 (1902) - 7 (1906).

Φ Συν Φιλολογικός Συνέδικμος. Σύγγραμμα περιοδικόν ὑπὸ λογίων ἀνδρῶν συντασσόμενον. Ἐκδίδεται ὑπὸ Ν. Ἀργυριάδου. Ἐν Ἀθήναις 1848-1849. [ΕΒΕ περιοδ. 2336].

Φιλίστωρ Σύγγραμμα φιλολογικόν καὶ παιδαγωγικόν κατὰ μῆνα ἐκδιδόμενον ὑπὸ Σ. Α. Κουμανούδου, Κ. Σ. Ξανθοπούλου, Δ. Ι. Μαυροφρύδου, συνεργούντων καὶ ἄλλων λογίων ἀνδρῶν. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Α' (1861)- Δ' (1863). [ΕΒΕ περιοδ. 1829].

Φιλόστ μῆτηρ Ἡ Φιλίστωρ γος μῆτηρ. Σύγγραμμα περιοδικόν ἐκδιδόμενον κατὰ Πέμπτην ὑπὸ Μάρκου Σ. Σακκορράφου. Ἀθήνησι 1862. [ΕΒΕ περιοδ. 1609].

Φόρμιγγξ Δεκαπενθήμερος μουσικὴ ἑφημερίς. Ἐκδίδεται ἐπιμελείᾳ τῶν Γερμανοῦ Κυριαζῆ, Ἰωάννου Θ. Τσώκλη καὶ Παν. Τζανέα. Ἀθήναι, ἔτ. Α' (1901-1902) - Β' (1903-1904). Περιοδ. Β', ἔτ. Α' (1905) - Β' (1906). - Μουσικόν Παράρτημα τῆς μουσικῆς ἑφημερίδος «Φόρμιγγξ» περιέχον ἐκλεκτὰ ἀνέκδοτα μουσικὰ μαθήματα ἔσπεριου, ὄρθρου καὶ λειτουργίας, τῶν δοκιμωτέρων ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων μουσικοδιδασκάλων, ἔτι δὲ καὶ δημῶδη ἔσματα. Ἐκδίδεται ἐπιμελείᾳ τῶν κ. κ. Γερμανοῦ Κυριαζῆ, Ἰωάννου Θ. Τσώκλη καὶ Παναγ. Τζανέα. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α' (1901), τεύχη 12, ἔτ. Β' (1903), τεύχη 12. - Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικόν, περίοδος Β', ἔτ. Α' - Β' (1905 - 1906).

Χρόνος Ἡμερολόγιον ὑπὸ Γ. Βαφειδίου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔτ. 6 (1867), 7 (1868). [Βιβλ. Βουλῆς].

Χρυσάλλις Σύγγραμμα περιοδικῶς ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός. Ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Α', τόμ. Α' (1863). - Σύγγραμμα περιοδικόν ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός ὑπὸ Θ. Νικολαΐδου Φιλαδέλφους καὶ Ν. Δ. Πασχαλίδου. Τόμ. Β' (1864) - Δ' (1866). [ΕΒΕ περιοδ. 706].

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Ὁβελὸς εἰς τὴν ἀρχὴν βιβλιογραφικῆς σημειώσεως σημαίνει ἐπανάληψιν τοῦ ἐν τῷ προηγούμενῳ ἀρθρῷ ὀνόματος τοῦ συγγραφέως.
- * Ἀστερίσκος πρὸ τοῦ βιβλιογραφουμένου λήμματος δηλοῖ ὅτι τοῦτο παρελήφθη ἐξ ἄλλου βιβλίου.
- (....) Ἐντὸς παρενθέσεως: α') ἀναπτύσσεται τὸ ἐν βραχυγραφίᾳ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, παρατίθεται ἐπὶ ψευδωνύμου τὸ πραγματικὸν ὄνομα, περικλείεται τὸ ὄνομα τοῦ κριτοῦ ἐπὶ κρινομένων ἀρθρῶν, ἐπὶ ἀνωνύμου δὲ δημοσιεύματος τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι γνωστὸν, β') ἀναγράφεται ἢ χρονολογία καὶ ὁ τόπος ἐκδόσεως ἐπὶ αὐτοτελῶν δημοσιευμάτων, ὅταν τὰ στοιχεῖα ταῦτα δὲν περιέχωνται ἐν τῇ ἐπιγραφῇ, ἀλλὰ λαμβάνονται ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀναγραφομένου βιβλίου.
- [....] Ἐντὸς ἀγκυλῶν τίθενται προσθήκαι τοῦ βιβλιογράφου ἐντὸς ἢ ἐν συνεχείᾳ τοῦ ἀρθρου σχετικαὶ μὲ τὸ βιβλιογραφούμενον δημοσίευμα.
Ἐν ἰδιαιτέρᾳ παραγράφῳ καὶ μὲ μικρότερα στοιχεῖα (τῶν 8 στιγμῶν) γίνεται λόγος περὶ τῆς περιεχομένης ὕλης ἢ παρέχονται ἄλλαι σχετικαὶ πληροφορίαι.
- : Πρὸς δῆλωσιν τοῦ ψευδωνύμου τίθενται πρὸ αὐτοῦ δύο στιγμὰί.

Α΄ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βιβλιογραφία. Νεοελληνικά. Ἀνάλεκτα. Τόμ. Α΄, φυλλάδιον Α΄. Δημόδη παραμύθια. Ἐθν Βιβλ Ε΄ (1869 - 70) 212.
2. **Πολίτης] Ν. Γ.** Βραχεῖα σημείωσις περὶ τῶν προγενεστέρων συλλογῶν Ἑλληνικῶν δημοτικῶν ἄσματων. Νεοελλ Ἀνάλ Α΄ (1870), φυλλάδ. Β΄, σ. 65 - 69.
3. ——— Κατάλογος συγγραφῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν Μέσην καὶ Νεωτέραν ἑλληνικὴν ἱστορίαν καὶ φιλολογίαν, ἐκδοθεισῶν δὲ κατὰ τὸ ἐνεστῶς ἔτος. ΔΙΕΕ Α΄ (1883 - 84) 169 - 180, 731 - 752.
Ἐν σ. 180: Νεοελληνικὴ ἔθιμογραφία καὶ μυθολογία. Ἐν σ. 750: Ἑλληνικὴ λαογραφία.

Β΄ ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ

α) Γενικά.

4. **Καλοῦτσης Σοφοκλῆς Ν.** Ἀποικίαι Ἑλλήνων καὶ Ἀλβανῶν ἐν Ἰταλίᾳ Πανδώρα Ε΄ (1856 - 57) 77 - 83.
Γενικά περὶ τῶν κατοίκων, τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν ἠθίμων αὐτῶν.
5. * **Bourguelot M.** Huit jours dans l'île de Candie en 1861. Paris 1861, 8ον, σελ. 68. (Moeurs et paysages).
6. **Cartain T.A.B. Spratt R.N.C.B.F.R. S.** Travels and Researches in Crete. Vol. I - II. London 1865, 8ον, σελ. XIV + 387, XII + 435.
Γενικά περὶ λαϊκῆς ἐνδυμασίας, ἠθίμων κτλ.
7. **Β[ρετὸς] Μ. Π.** Οἱ Βλάχοι τῆς Πίνδου καὶ οἱ Ἀλβανοί. Ἐθν Ἡμ 6 (1866) 206 - 209.
8. **Μαυροφρύδης Δ. Ι.** Πρὸς τοὺς διδασκάλους τοὺς συλλέγοντας γλωσσικὴν ὕλην κτλ. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΔ΄ (1866) 1087 - 1088.
9. **Μ. Γ.** Περὶ Καραγκούνιδων. [Ἀναδημοσίευσις ἐκ τῆς ἐφημερ. «Ἀθηνᾶ» τῆς 4 Δεκεμβρίου 1856]. Πανδώρα ΙΗ΄ (1867 - 68) 140 - 142.
Γενικά περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν.
10. **Θ. Π.** Μονογραφία περὶ Βλάχων ἢ Κουτσοβλάχων. Πανδώρα ΙΘ΄ (1868 - 69) 441 - 445, Κ΄ (1869 - 70) 11 - 15, 41 - 45, 94 - 96, 110 - 112.

11. **Νεκρολογία** [εις Ἀριστείδην Ταταράκην]. Νεοελλ' Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. Ε', σ. 313 - 318.
Ἐνδιαφέρει καὶ ὑπὸ λαογραφικὴν ἑποψίν.
12. **Πρόγραμμα τῶν διαγωνισμάτων** [τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλην. Φιλολογικοῦ Συλλόγου]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2261. [Ἵπογράφουσι οἱ Ἀριστάρχης, μέγας λογοθέτης, ὡς Πρόεδρος, καὶ Γ. Χασιώτης, ὡς Γεν. Γραμματεὺς].
Τὰ διαγωνίσματα ἀφοροῦν εἰς λαογραφικὰ θέματα.
13. **Θεοδωρόπουλος Ἰ. Γ.** Ἀγγελίαι [Περὶ δημοδῶν συλλέκτων, ἤτοι ἡθῶν καὶ ἐθίμων, δημοτικῶν τραγουδιῶν, παροιμιῶν, αἰνιγμάτων, δοξασιῶν κτλ.]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΘ' (1871) 2383 - 2384.
14. **Πανταζῆς Μ.** Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ Ζωγραφείου περὶ Ἡπειροῦ διαγωνίσματος. ΕΦΣΚ 6 (1873) 178 - 186.
Ἐν σ. 181 - 186 γίνεται λόγος περὶ δημοτικῶν ᾠμάτων, γλωσσάρου καὶ ἐθιμογραφίας τῆς Ἡπειροῦ.
15. **Χασιώτης Γ.** Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ συλλογῆς ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσει τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος. ΕΦΣΚ 8 (1874) 269 - 282.
Γίνεται λόγος περὶ ὀνομάτων, παραμυθίων, ἐθίμων γενν., γάμου, τελευτῆς, παιδιῶν, ᾠμάτων, παροιμιῶν, μαγ. καὶ δεσιδ. συνηθειῶν. Ἐν σ. 274, 275 - 276, 278 - 279, ᾠματα 5.
16. **Κατζηχρήστος Χ.** Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ συλλογῆς ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσει τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος. ΕΦΣΚ 7 (1874) 220 - 233.
Γίνεται λόγος περὶ παροιμ., αἰνιγμ., ᾠματ., παραδόσ., λαϊκ. λατρ. κτλ. Ἐν σ. 224, 225 καὶ 231 δημοσ. ᾠμ. 4, διστ. 1.
17. **Ἀσώπιος Εἰρ.** Νικόλαος Θωμασσαῖος. ΑΗ ἔτ. 1875, σ. 315 - 330.
18. **Κατζηχρήστος Χρ.** Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ συλλογῆς ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσει τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος. ΕΦΣΚ 9 (1875) 193 - 198.
Ἐν σ. 194 - 196: ᾠμ. 6. Ἐν γένει γίνεται λόγος περὶ παροιμιῶν καὶ γαμηλ. ἐθίμων.
19. **Μαλιάκας Ἀβρ.** Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς. ΕΦΣΚ 13 (1880) 122 - 127.
Γίνεται λόγος περὶ παιδιῶν, παραμυθίων, παροιμ., γάμου, τελευτῆς.
20. **Πολίτης Ν. Γ.** Λόγος εἰσιτηρίου εἰς τὸ μάθημα τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας ὑπὸ —, ὑφηγητοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1882, 8ον, σελ. 24.
21. **Παπαδόπουλος - Κεραμεὺς Ἀ.** Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς. ΕΦΣΚ 16 (1884) 310 - 320.
Ἐν σ. 315 δημοσ. 1 ἐπωδῆ, ἐν σ. 317 γίνεται λόγος περὶ παραμυθίων ἐκ Θράκης συλλ. ὑπὸ Συμ. Μανασσείδου, ἐν σ. 319 - 320 περὶ τῆς πραγματείας τοῦ Ν. Γ. Πολίτου: Ὁ ἥλιος κατὰ τοὺς δημόδεις μύθους.

22. **Ξανθόπουλος Κ.** Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς. ΕΦΣΚ 15 (1884) 116-120.
Ἐνδιαφέρει καὶ τὴν λαογραφικὴν ἔρευναν.
23. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἀγγελία. Μελέται περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1885, 8ον, σελ. 16.
Περιλαμβάνει καὶ ἀποσπάσματα κρίσεων περὶ τῶν μελετῶν τοῦ Ν. Γ. Πολίτου.
24. **Κοντόπουλος Κων.** Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς. ΕΦΣΚ 17 (1886) 117 - 130.
Γίνεται λόγος περὶ παραμυθ., διστίχ., παραδ., ἡσμάτων., δεισιδαιμονιῶν, ὀνομάτων, εὐχῶν, ἄρῶν, ὄρκων.
25. **Πετρίδης Ἀθ.** Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος καὶ αἱ ἐπιστημονικαὶ αὐτοῦ ἐργασίαι. Ἀπόλλων Δ' (1886 - 87) 684 - 686.
Ἐν σ. 685 περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου περισυλλογῆς ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.
26. **Κεραμεὺς - Πηλαδοπούλου] Ἀ.** Συλλογὴ ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ. ΕΦΣΚ 19 (1888) 135 - 159.
Δημοσ. γενικὰ περὶ ἡσμάτων τῶν συλλογῶν, εἰδήσ. ἀναφερ. εἰς τὴν γένν. καὶ τελευτήν, περὶ παρωνυμ., παραμυθ., ἀνεκδ., περὶ τοῦ ἡσμ. τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ κ. ἄ.
27. **Παρχαρίδης Ἰ.** Συλλογὴ ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν Ὀφει. ΕΦΣΚ 18 (1888) 120 - 178.
28. Συλλογὴ ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ. Πρόγραμμα. ΕΦΣΚ 19 (1888) 188 - 189.
29. ***Ἡρειώτης Π.** Συμβολὴ εἰς τὰ τοῦ βίου τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. Ἀθήναι 1890.
30. **Κρυστάλλης Κ. Δ.** Καραγκούνοι. Ἐπιστολὴ πρὸς διεύθυνσιν ὑπὸ —. Ἐβδομάς Η' (1891), ἀρ. 11, σ. 10 - 11.
31. **Πολίτης Ν. Γ.** Λόγος εἰσιτήριος εἰς τὸ μάθημα τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιολογίας ὑπὸ —, καθηγητοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1891, 8ον, σελ. 22.
Ἀνατρέχει καὶ εἰς νεώτερα ἔθιμα.
32. (**Σαλτέλης Θεμ.**) [Περὶ τῆς συλλογῆς ζώντων μνημείων]. ΕΦΣΚ 21 (1891) 251 - 252. — Ἐκθεσις. Αὐτόθι 22 (1891) 52 - 61.
33. **Τάγης Φ.** Ἐκθεσις. ΕΦΣΚ 21 (1891) 265 - 273.
Πλὴν τῶν ἄλλων λαογραφικῶν εἰδήσ. δημοσ. καὶ ἐν σ. 267 - 268 χελιδόνισμα, ἐν σ. 269 δίστ. 2, ἐν σ. 270 μοιρολόι καὶ ἐν σ. 271 δίστιχα 3.
34. **Χρηστοβασίλης Χρ.** Καραγκούνιδες. Ἐπιστολὴ πρὸς διεύθυνσιν ὑπὸ —. Ἐβδομάς Η' (1891), ἀρ. 10, σ. 11.
35. **Rodd Rennell** The Customs and Lore of Modern Greece. London 1892, 8ον, σελ. XVI + 294 + 7 εἰκ.

36. **(Ζώης Λ. Χ.)** Ἡλίας Τσιτσέλης. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 370 - 371.
Ἐνδιαφέρει καὶ ἀπὸ λαογρ. ἀπόψεως.
37. **Αἰθεντόπουλος Μ.** Κρίσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ὑποβληθέντων εἰς τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα ζώντων μνημείων. ΕΦΣΚ 24 (1895) 86 - 92.
38. **Μοστράτος Δημ.** Κρίσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ὑποβληθεισῶν εἰς τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα συλλογῶν γλωσσικῆς ὕλης. ΕΦΣΚ 25 (1895) 102 - 108.
39. **Garnett Lucy Mary Jane** New Folk - lore Researches. Greek Folk - Poesy: Annotated translations, from the whole cycle of Romaic Folk-verse and Folk-prose by —. Edited with essays on the Science of folk-lore, Greek folk-speech, and the survival of Paganism, by —. Vol. I. Folk-Verse. London 1896, 8ον, σελ. XLVIII + 478.
Vol. I: Γενικὴ εἰσαγωγή περὶ τῶν νεωτέρων λαογραφ. ἐρευνῶν, εἰσαγωγή εἰς τὴν λαογραφικὴν ἐπιστήμην, αἱ νέαι μέθοδοι τῆς λαογρ. ἐρεύνης κ. ἄ.
40. **Οἰκονομίδης Δημοσθ.** Ἡ. Κρίσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ὑποβληθεισῶν εἰς τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα συλλογῶν γλωσσικῆς ὕλης. ΕΦΣΚ 26 (1896) 112-120.
41. **Παναγιωτίδης Δ.** Ἄ. Λαογραφικά. Οἱ Τσιάμιδες (Θεσπρωτοί). Δωδώνη Α' (1896) 73 - 79.
42. ***Hauttcoeur Henri.** Le folklore de l'île de Keos. Bruxelles 1896.
43. ***Ζώης Λεων. Χ.** Περί τῶν ἐν Ζακύνθῳ ἠθῶν καὶ ἐθίμων. Ἐφημ. Ζακύνθου «Δίκαιον», ἔτ. Ε' (1896-97), ἀρ. 17.
44. ***Metcalf W.** Modern Greek Folk-Lore. The Scottish Review 29 (April 1897), σ. 276 - 295.
45. **Hauttcoeur Henri,** Le folklore de l'île de Kythnos. Brussels, Havermans 1898, 8ον, σελ. 40.
Κρίσις: Folk-Lore IX (1898) 341 - 342 (Anon.).
46. **Ἀγγελόπουλος Γεώργ.** Ἰ. Περί τῆς ἐννοίας λαοῦ καὶ ἔθνους ἐν τῇ ἐλληνικῇ νομοθεσίᾳ καὶ ἱστορίᾳ. Ἐπετ Παρν Γ' (1899) 182 - 192.
47. **Γεωργιάδης - Προκοπιεὺς Γεώργ.** Κρίσις Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ Ζωγραφείου ἀγῶνος ὑπὸ —. Συλλογαὶ γλωσσικῆς ὕλης. ΕΦΣΚ 27 (1900) 145 - 160.
Ἐνδιαφέρει καὶ τὴν λαογραφικὴν ἐρευναν.
48. [Ἀγγελία περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ν. Γ. Πολίτου]. Μελέται περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. Σκ Ἡμ ἔτ. 1903, σ. 84 - 85.
49. :**Ὁ Ἄραμις (=Περ. Ἀραβαντινός)** Ὁ τροβαδούρος τῶν δημοτικῶν ἑσμάτων [βιογραφία]. Σκ Ἡμ ἔτ. 1904, σ. 209 - 211.

50. Σς Τὸ ἔργον τοῦ Ν. Πολίτου. 'Ακρίτας Β' (1904) 351 - 352.
 51. 'Α. Α. [Περὶ Κουτσοβλάχων]. Παναθήναια ΙΑ' (1905 - 1906) 187.

β') Σύμμεικτα.

52. **Bartholdy J. L. S.** Voyage en Grèce fait dans les années 1803 et 1804 par —, traduit de l'allemand par A du C***. Deuxième partie. Paris 1807, 8ον, σελ. 296 + 1 χάρτ.
 Μεταξὺ τῶν σ. 74 - 75, εἰς 2 φύλλα δημοσ. 2 χοροὶ (συρτός) εἰς εὐρωπ. μουσ. γραφήν, ἐν σ. 139 - 144 δημοσ. εἰς γαλλ. μετάφρ. «'Ο Μαυριανὸς καὶ ἡ ἀδελφὴ του» καὶ ἐν σ. 146 - 155 παροιμίαι 67.
53. **Κ(ρεμμύδης) Γ.** Διατριβὴ ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐνεστώσης κοινῆς ἡμῶν γλώσσης προτροπῇ ἐλλογιμῶν καὶ φιλογενῶν ἀνδρῶν, τύποις αὐτὴν ἐκδοθῆναι συγκαταθεμένου... 'Ἐν Μόσχᾳ 1808, 8ον, σελ. 362.
 Σποράδην δημοσ. παροιμίαι καὶ εἰδήσ. ἀναφερ. εἰς τὴν τελευταίην, τὰς δεῖς. δοξ., τὸ παιδίον, τὸν γάμον, τὴν οὐκίαν, τὰ ἐπαγγέλματα κ.ά.
54. **(Παλιουρίτης Γρηγόριος)** 'Αρχαιολογία 'Ελληνικὴ ἢτοι φιλολογικὴ ἱστορία περιέχουσα τοὺς Νόμους, τὴν Πολιτείαν, τὰ Ἔθιμα τῆς Θρησκείας, τῶν Ἑορτῶν, τῶν Γάμων, καὶ Ἐπικηδείων, τὰ δημόσια καὶ τὰ κατὰ μέρος Παιγνίδια τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων, ἐξαιρέτως δὲ τῶν Ἀθηναίων. Συνεραμισθεῖσα ἐκ διαφόρων συγγραφέων παρὰ Γρηγορίου Ἱερομονάχου Παλιουρίτου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων Διδασκάλου τοῦ ἐν Λιβόρον Ἑλληνομουσείου, τὸν γ' Τόμον ἀποπληροῦσα τῆς αὐτοῦ Ἑλληνικῆς ἱστορίας. Τόμος Α'. Ἐπιστάσις καὶ διορθώσει Σ[υριδωνος] Β[λαντῆ]. 'Ἐν Βενετίᾳ παρὰ Νικολάω Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων, 1815, 8ον, σελ. κ' + 256. [Τῷ αὐτῷ ἔτει: τόμ. Β', σελ. 346]. [ΕΒΕ 'Αρχ. 1941].
 'Αναφέρεται καὶ εἰς νεοελληνικὰς λαϊκὰς δοξασίας καὶ ἔθιμα.
55. **Pouqueville F. C. H. L.** Voyage dans la Grèce, comprenant la description ancienne et moderne d'Épire, de l'Illyrie grecque, de la Macédoine Cisaxienne, d'une partie de la Triballie, de la Thessalie, de l'Acarnanie, de l'Étolie ancienne et Épicète, de la Locride Hespérienne, de la Doride, et du Péloponnèse, avec les considérations sur l'archéologie, la numismatique, les moeurs, les arts, l'industrie et le commerce des habitants de ces provinces par —. Tom. Ier, A Paris, chez Firmin Didot, père et fils, 1820, 8ον, σελ. XLVII + 510 + 2 ἄ. ἄ., tom. IIème, αὐτόθι 1820, 8ον, σελ. 624 + 2 ἄ. ἄ. + 1 χάρτ., tom. IIIème, αὐτόθι 1820, 8ον, σελ. 576 + 2 ἄ. ἄ., tom. IVème, αὐτόθι 1820, 8ον, σελ. 462 + 2 ἄ. ἄ., tom. Vème, αὐτόθι 1821, 8ον, σελ. 3 + 630 + 3 χάρτ., tom. VIème, 2α ἐκδ., αὐτόθι 1827, 8ον, σελ. 481.
 Σποράδην δημοσ. ὄνομ., τοπων., ἔθιμα κοιν. ὄργ., λαϊκ. δικαίου, λαϊκῆς λατρείας, γάμου κ. ἄ. 'Ἐν σ. 384 τοῦ α' τόμου δημοσ. γαμήλ. ἄσμα ἐν γαλλ. μετάφρ. 'Ἐν σ. 164 τοῦ β' τόμου δίδονται πληροφορίες περὶ ἄσματος. 'Ἐν σ. 16 τοῦ γ' τόμου γίνεται λόγος περὶ τοῦ ἄσμ. τοῦ Μπουκουβάλα.

56. **Vreto Papadopulo Andrea** Memoria su di alcuni costumi degli antichi greci tuttora esistenti nell' isola di Leucade nel mare Ionio di —... Seconda edizione... Napoli 1825, 8ον, σελ. 64.
 'Εν σ. 20 - 26 δημοσ. εἰδήσεις περί λ. λατρ., σ. 26 - 39: γάμ., σ. 39 - 49: τελευτῆς, σ. 49 - 59: δεισ. δοξ., μαγ.
57. **Leake William M.** Travels in the Morea with a Map and Plans by —. Vol. I, London 1830, 8ον, σελ. XVII + 513 + 6 χάρτ. Vol. II, αὐτόθι 1830, σελ. VIII + 534 + 2 ἄ. ἄ. + 7 πίν. Vol. III, αὐτόθι 1830, σελ. VII + 476.
 'Εν σ. 12 - 21 τοῦ I τόμ. δημοσ. γεωργικοὶ καὶ ποιμεν. ὄροι, ἐν σ. 334 - 339 λαϊκὸν στιχοῦργημα ἐκ 314 στίχ., ἐν σ. 349 - 351 ἔθιμα λαϊκ. λατρείας, ἐν σ. 148 - 149 τοῦ III τόμ. ἡ λαϊκὴ παράδοσις «Τὰ δύο στοιχεῖα» κ. ἄ.
58. **Αἰνιᾶν Γεώργ.** Περί γλώσσης. Ἡ Ἀθηνᾶ, ἤτοι Ἀνάλεκτα γεωγραφικά, φιλολογικά, ἱστορικά, οἰκονομικά καὶ περί ἐφευρέσεων. Ἐν Ναυπλίῳ 1831, σ. 13 - 16, 48, 64, 78 - 80, 95 - 96, 108 - 111.
 Δημοσ. νεοελληνικαὶ λέξεις καὶ αἱ σημασίαι αὐτῶν καὶ εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς δεισιδαίμ. δοξασ., τὴν λαϊκ. οἰκίαν, τὰ σκεῦη, τὴν μαγειρίαν, τὴν τελευτὴν καὶ τὴν δημ. λατρικὴν.
59. Ἱστορικὸν δοκίμιον τῆς νήσου Κεφαλληνίας. Ἰόνιος Ἀνθολογία 3 (1834) 483 - 521.
 Δημοσ. καὶ εἰδήσεις ἀφορᾶσαι εἰς τὴν κοινὴν. ὄργαν., τὴν τελευτὴν κ. ἄ.
60. **Maurer G. Ludw.** Das griechische Volk in öffentlicher, kirchlicher und privatrechtlicher Beziehung vor und nach dem Freiheitskampfe bis zum 31. Juli 1834. Heidelberg 1835, Bd. I, 8ον, σελ. XXXII + 596, Bd. II, αὐτόθι 1835, 8ον, σελ. XII + 540, Bd. III, αὐτόθι 1835, σελ. VI + 850.
 Ἐν τῷ III τόμῳ, σ. 1 - 13, δημοσ. λαϊκὸν στιχοῦργημα ἀνωμόμου τινὸς ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἱστορία τῆς Μάνης ἕλης, ἡθῶν, χωρίων καὶ ἰντροάδων αὐτῆς, διὰ στίχων πολιτικῶν». Ἐπίσης ἐν II καὶ III τόμ. σποράδην εἰδήσεις περί λαϊκοῦ δικαίου.
61. **Bybilakis E.** Neugriechisches Leben verglichen mit dem Altgriechischen, zur Erläuterung beider. Berlin 1840, 12ον, σελ. XIV + 74. [Γενν. Βιβλ. M.G.L. 943].
 Ἔθιμα γεννήσεως, ἀνατρ., γάμου, λαϊκῆς λατρείας, στίχοι ἀσμάτων καὶ δίστιχα.
62. **Ross Ludwig** Reisen auf den griechischen Inseln des ägäischen Meeres von Dr. —. Erster Band. Stuttgart und Tübingen 1840, 8ον, σελ. XVI + 208, Bd. II, αὐτόθι 1843, 8ον, σελ. XII + 195, Bd. III, αὐτόθι 1845, 8ον, σελ. XVI + 192.
 Εἰς τὸν Α' τόμ. σ. 111: «Τὸ Κάστρο τῆς Ὠριᾶς», σ. 191 - 194: ἀπόσπασμα λαϊκ. στιχοῦργ. περί τοῦ σεισμοῦ τῆς Θήρας τοῦ 1650. Εἰς τὸν Β' τόμον σ. 174 - 178 δημοσ. 24 παροιμ., εἰς τὸν Γ' τόμ. σ. 45, 66, 67, 119, 186 δημοσ. 5 δημ. ἄσμ. μετ' ἀντιστ. γερμ. μετ., σ. 48, 176 - 177: ἐρωτ. τινὰ δίστιχα.
63. **Χουρμούζης Βυζάντιος M.** Κρητικὰ συνταχθέντα καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1842, 8ον, σελ. στ' + 128.
 Δημοσ. τοπων., χαιρετισμοί, ὕβρεις, βλασφημίαι, ὄρκοι, ἐπώνυμα, γλωσσάριον καὶ εἰδήσεις περί ἐνδυμασίας, γάμου, μουσικῆς, χορῶν, μέτρων καὶ τροφῶν.

64. **Γεωργιάδης - Λευκίας Ἀναστ.** Ἀνατροπή τῶν δοξασάντων, γραψάντων καὶ τύποις κοινωσάντων, ὅτι οὐδεὶς τῶν νῦν τὴν Ἑλλάδα οἰκοῦντων ἀπόγονος τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἐστίν, ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1843, 8ον μικρ., σελ. 8 ἄ. ἄ. + 112.
 Ὁ συγγρ. ἀναφέρει παραδείγμ. ἐκ τῆς νεοελλ. λογογραφίας, δι' ὧν καταφαίνεται ἡ συνέχεια τοῦ ἑλλην. βίου. Τὰ παραδ. ταῦτα εἶναι σχετικὰ μὲ τὰς δεῖσ. δοξ., τὸ παιδίον, τὴν λατρ., τὴν δημ. λατρ., τὸν γάμ., τὴν τελευταίην, τὴν μαντ.: ἐν σ. 26 - 28 δημοσ. 2 χελιδονίσματα, σποράδην παροιμίαι τινὲς κ. ἄ.
65. **Sanders Daniel H.** Das Volksleben der Neugriechen dargestellt und erklärt aus Liedern, Sprichwörtern, Kunstgedichten, nebst einem Anhange vom Musikbeilagen und zwei kritischen Abhandlungen. Mannheim 1844, 8ον, σελ. XII + 358.
 Ἄσμ. δημ. 33 (σ. 2 - 38, 104 - 141), πλαστὰ 36 (σ. 40 - 101), δίστ. 264 μετὰ μεταφρ. εἰς τὴν γερμαν. γλῶσσαν (σ. 144 - 218), παροιμίαι 146, ἀνίγμ. 20 (σ. 220 - 243), κριτικὸν παράρτ. (σ. 299 - 330), παρατηρήσεις (σ. 331 - 350) καὶ μουσικαὶ σημειώσεις (σ. 351 - 358).
66. **Καλαποθάκης Μ.** Περί τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων τῶν νεωτέρων Λακωνῶν (Μανιατῶν). Εὐτέρπη Δ' (1850 - 51) 476 - 477.
 Εἰδήσεις κοινων. ὀργανώσεως καὶ γάμου.
67. **Ἰωαννίδης Ἐμμ.** Ἀμοργός. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 157 - 159.
 Ἐν σ. 157 εἰκὼν Ἀμοργίνων γυναικῶν μὲ ἀρχαίαν ἐνδυμασίαν, ἐν σ. 158: τοπωνύμια 15.
68. **Σακελλάριος Ἀθανάσιος Α.** Κύπριαί τινες λέξεις. Ἐφημ. Μαθητῶν Β' (1853 - 54) 266 - 267.
 Παροιμίαι τινὲς καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς λατρείας.
69. **Ἀ(ραβαντινός) Π.** Χρονογραφία τῆς Ἠπείρου... Ἐν Ἀθήναις 1856, τόμ. Α', 8ον, σελ. ιστ' + 416, τ. Β', σελ. 428.
 Ἐν τ. Α', σ. 256 κέξ., δημοσιεῖονται στίχοι ἐξ ἄσμάτων καὶ ἄσματα ἀναφερόμ. εἰς τοὺς κλέφτας, ὡς καὶ εἰδήσεις περὶ τῆς κλεφτουριάς. Ἐν τ. Β', σ. 1 - 180, δημοσιεῖται πλῆθος τοπωνυμίων, σ. 119 καὶ 204 - 205: ἄσμ. 2, σ. 251 - 253: περὶ ἐπιτηδεύμ. καὶ τεχνῶν (ἐν Ἰωαννίνοις), σ. 254 κέξ. ἔθιμα κοινων. ὀργαν., λαϊκοῦ δικαίου καὶ δνόματα βεπτιστικά καὶ ἐπώνυμα.
70. **Βρέτο Marino P.** Mélanges Néohelléniques. Athènes 1856, 8ον μικρ., σελ. 160.
 Σελ. 27 - 37: ἔθιμα τελευταίης, σ. 39 - 42: ὁ χάρος εἰς τοὺς νεωτ. Ἑλλ., σ. 43 - 46: παροιμ. 33, σ. 47 - 51: δεῖσ. συνήθ.
71. * **Ἐλευθεριάδης Ρίζος** Καππαδοικιά. Κωνσταντινούπολις 1856.
 Περιέχει καὶ ποικίλην λογογραφικὴν ὕλην ἀναφερομ. εἰς ἔθιμα γάμου, παιδ. βίου, τελευταίης, λαϊκ. λατρείας κ. ἄ.
72. **Ἰασκαρᾶτος Ἀνδρ.]** Τὰ μυστήρια τῆς Κεφαλονιάς. 8ον, σελ. 258
 Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ γάμου, λ. δικ., κοιν. ὀργαν., λ. λατρείας, παροιμίαι τινὲς κ. ἄ.
 Κ ρ ί σ ι ς : Πανδώρα Ξ' (1856 - 57) 257 - 259, 514 - 518 (Π. Χ ι ὶ τ η ς).

73. **Ἀθανασιάδης Σπ.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις [ἐκ Λειβαρτζίου]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 257 - 260, 268 - 269.
Γλωσσικὴ ὕλη περιέχουσα εἰδήσεις περὶ λαϊκῶν σκευῶν, βίων, γάμου κτλ.
74. **Σακελλάριος Ἀθαν.** Ἄ. Ἔσμα Κυπριακόν, παροιμίαι [14] καὶ αἰνίγματα [5]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 41 - 43.
75. **Σιμόπουλος Ἰω. Χ.** [Λέξεις καὶ φράσεις ἐκ Κύμης τῆς Καρυστίας]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 146 - 149.
Ποικίλαι εἰδήσεις περὶ λαϊκ. οἰκίας, βίων καὶ λατρείας.
76. **Σκορδίλης Βλάσιος Γ.** [Λέξεις καὶ φράσεις Στενημάχου]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 288 - 290, 296 - 297.
Εἰδήσ. περὶ βίων, οἰκίας καὶ λαϊκ. λατρείας.
77. **Ζανούβιος Ν.** Συνέχεια τῶν ἐν Κρήτῃ σωζομένων λέξεων. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΣΤ' (1858) 446 - 448.
Λέξεις καὶ φράσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν οἰκοδομίαν, ἐλαιοτριβίαν, εἰς τὰ γυναικεῖα ἔργα, τὸν γάμον κ.ά.
78. **Καρπάθιος Ἐμμ.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις. [Λέξεις καὶ φράσεις ἐκ Τήνου]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 302 - 303, ΣΤ' (1858) 391 - 393, 400 - 401.
Παροιμιώδεις ἐκφράσεις καὶ λέξεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν λαϊκὴν λατρείαν, τοὺς βίους τοῦ λαοῦ κ.ά.
79. **Αἰνιῶν Γ.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις (ἐκ τῆς φιλολογ. Ἀθηνᾶς τοῦ 1831). Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ζ' (1859) 987 - 988, 993 - 995, 1009 - 1011, 1018 - 1019.
Δημοσ. καὶ ποικίλαι λαογρ. εἰδήσεις.
80. **Σιμόπουλος Ἰω. Χ.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις [ἐξ Ἀμφίσσης]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ζ (1859) 1026 - 1028, 1034 - 1037, 1042.
Πλὴν τῆς γλωσσ. ὕλης δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ βίων τοῦ λαοῦ, κατοικ., τροφῶν, λαϊκ. λατρ., μετεωρολογίας κ.ά.
81. **Βενετοκλῆς Π.** Πίναξ ἀλφαβητικὸς λέξεων τινῶν τῆς καθομιλουμένης ἑλληνικῆς γλώσσης μετὰ τῆς παραγωγῆς αὐτῶν. Πρὸς δὲ καὶ ἐπίκρισις τινῶν ἐκ τῶν ἐν τοῖς Ἀτάκταις τοῦ σοφοῦ Κοραῆ. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Η' (1860) 1239 - 1241, 1247 - 1250, 1255 - 1258, 1265, 1271 - 1273, 1279 - 1281, 1287 - 1288.
Πλὴν τῆς γλωσσ. ὕλης δημοσ. καὶ εἰδήσεις σχετικαὶ μὲ τοὺς βίους τοῦ λαοῦ, τὴν μετεωρολ., τὴν λαϊκ. λατρείαν κ.ά.
82. **Κριεζῆς Γ. Δ.** Ἱστορία τῆς νήσου Ὑδρας πρὸ τῆς (ἑλληνικῆς) ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ὑπὸ —. Ἐν Πάτραις 1860, 8ον, σελ. ι' + 238.
Σελ. 65 - 71: ναυτ. βίος, σ. 197 - 200: γαμήλια ἔθιμα.

83. **Σκορδέλης Βλάσιος Γ.** Ἀνέκδοτά τινα περὶ τῆς ἐπαρχίας Φιλιππουπόλεως. Πανδώρα ΙΑ' (1860 - 61) 447 - 453, 470 - 476.
Ἔθιμα κατὰ τὴν γέννησιν, τὸν γάμον, τὴν τελευτὴν, λατρευτικά, μῦθοι 2, παιδιὰ 6, ἄσματὰ παιδικὰ 6, αἰνίγματα 7 καὶ γλωσσάριον.
84. **Βάλληνας Ἀντ.** Κυθνιακὸν γλωσσάριον. Ἐφημ Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1826 - 1828, 1833 - 1835, 1841 - 1844, 1849 - 1851, 1857 - 1859, 1865 - 1867, 1873 - 1876, 1880 - 1882.
Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς οἰκίας, βίων, τροφῶν, μαντ., λαϊκ. λατρείας κτλ.
85. **Σκορδέλης Βλάσιος Γ.** Λεξιλόγιον [ἐκ Στενημάχου]. Ἐφημ Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1554 - 1558. (Ἀπόσπ. ἐκ τῆς Πανδώρας).
Δημοσ. πλὴν τῆς γλωσσ. ὕλης καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκ. λατρείας, γάμου, τελευτ., τροφῶν κτλ.
86. **Βάλληνας Ἀντ.** Κυθνιακὸν γλωσσάριον. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ι' (1862) 1892 - 1894, 1896 - 1898, 1924 - 1926, 1931 - 1932, 1946 - 1948, 1954 - 1955.
Δημοσ. προλήψεις (σ. 1893), εἰδήσ. λαϊκῆς λατρείας (σ. 1925), περὶ βίων τοῦ λαοῦ (σ. 1932) καὶ περὶ παιδίου (σ. 1946).
87. **Dora d'Istria** Excursions en Roumélie et en Morée par —. Premier volume, Zürich - Paris 1863, 8ον, σελ. XII + 584 + 2 ἄ. ἄ. Second volume, αὐτόθι, 1863, 8ον, σελ. 668.
Δημοσ. ποικίλαι εἰδήσεις περὶ κοινων. ὄργαν., λαϊκοῦ δικαίου, γάμου, λατρ. κτλ.
Κρίσεις: Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 128 - 131, ΙΕ' (1864 - 65) 113 - 127 (Γ. Γ. Παπαδόπουλος).
88. **Ross L.** Erinnerungen und Mittheilungen aus Griechenland von —. Mit einem Vorwort von **Otto Jahn**. Berlin 1863, 8ον μικρ., σελ. XXXII + 314.
Σποράδ. δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς λατρείας, παιδίου, γάμου, τελευτῆς.
89. **Wachsmuth Curt** Das alte Griechenland im neuen von —. Mit einem Anhang über Sitten und Aberglauben der Neugriechen bei Geburt, Hochzeit und Tod. Bonn. Verlag von Max Cohen u. Sohn, 1864, 8ον μικρ., σελ. 128.
Ἐν σ. 69 - 125: ἔθιμα σχετ. μὲ γέννησιν, γάμον, τελευτὴν, δεισ. δοξ., μαντ., λ. λατρείαν, σ. 20 - 21: ἄσμα, σ. 35 - 37: χελιδονίσματα.
90. **Κριτοβουλίδης Κ.** Λέξεις, φράσεις, παροιμίαι, τραγούδια καὶ ἕθη Κρητῶν. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΒ' (1864) 473 - 477, 490 - 493, 502 - 504, 510 - 512.
Παροιμίαι, ἄσματὰ καὶ ἔθιμα λαϊκῆς λατρείας.
91. **Σταματιάδης Ἐπαμ.** Περὶ Ψάρων καὶ τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων αὐτῶν. Χρυσάλλης Β' (1864) 261 - 264.
Εἰδήσεις σχετικαὶ μὲ τὸν δημόσιον βίον, τὴν κοινων. ὄργαν., τὸν γάμον, τὰς παιδιάς, τὴν τελευτὴν, τὴν ἐνδυμασίαν.
92. **Β[ρετός] Μ. Π.** Δεισιδαιμονίαι καὶ ὄρκοι. Ἐθν Ἡμ. 6 (1866) 219 - 221.
Δεισιδ. καὶ μαντικαὶ συνήθειαι καὶ ὄρκοι τινές.

93. **Πρωτόδικος Ίω.** Ἰδιωτικά τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ —. Ἐν Σμύρνη, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς Ἀμαλθείας, 1866, 8ον, σελ. 96.
Πλὴν τῆς γλώσσ. ὕλης δημοσ. καὶ εἰδήσ. περὶ χοροῦ, περὶ γάμου, παροιμίαι τινές, διστιχὰ τινα, ἀστρολ. δοξασ., περὶ μέτρων (νάπος), οἰκίας ὡς καὶ ἄσματα 2.
94. **Σάθας Κ.** Περιγραφή τῆς ἐπιθαλασσίου Ἑλλάδος κατὰ τὸν Μεσαιῶνα. Χρυσάλλης Δ' (1866) 331 - 335, 376 - 379.
Ἐν σ. 332 - 333 δημοσ. δημῶδες ἄσμα καὶ ἱκανὰ τοπωνύμια σποράδην.
95. **Χασιώτης Γ. Χρ.** Περί Ζαγορίου. Χρυσάλλης Γ' (1865) 706 - 710, 728 - 732, Δ' (1866) 13 - 20, 42 - 46.
Ἐν σ. 730 τοῦ Γ' τόμου (1865) γίνεται λόγος περὶ κοινων. ὀργανώσεως καὶ ἐνδυμασίας τῶν Ζαγοριῶν. Ἐν σ. 14 κέξ. τοῦ Δ' τόμου (1866) δημοσ. εἰδήσεις περὶ γάμου καὶ τελευτῆς. Σποράδην ἀπαντοῦν καὶ τοπωνύμια.
96. **Ἀριστάρχης Σ.** Ἐκθεσις ἐπὶ τῶν διαγωνισμάτων Θεσσαλίας καὶ Ἡπείρου. ΕΦΣΚ 3 (1867) 19 - 32.
Ἐν σ. 24 γίνεται λόγος περὶ τινῶν ἁσμάτων καὶ 350 παροιμιῶν ἐξ Ἡπείρου περιλαμβανομένων ἐν τῇ εἰς τὸν Φιλ. Σύλλογον ἀποσταλείσῃ πρὸς κρίσιν συλλογῇ ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἡπειρωτικῶν Συλλογῆ». Ἐν σ. 30 - 31 δημοσ. ἐκ τῆς ἐν λόγῳ συλλογῆς 3 ἄσματα, ἐν σ. 31 γίνεται λόγος περὶ παραμυθίων.
97. **Β[ρετὸς] Μ. Π.** Ταξείδια (Πόρος - Τροιζήν - Σῦρος - Ναύπλιον - Ὑδρα - Αἰ Ἴόνιοι νῆσοι - Ἡ Θεσσαλία - Τὸ Πάσχα εἰς τὰς Ἀθήνας - Τελετὴ γάμου εἰς τὰς Ἀθήνας). Ἐθν Ἡμ 7 (1867) 90 - 108.
Εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν κοινων. ὀργάν., τὸν γάμον, τὴν τελευτήν, τὴν λαϊκὴν λατρείαν κ. ἄ.
98. ——— Δημοτικά τραγούδια καὶ παραμύθια. Ἐθν Ἡμ 7 (1867) 120 - 144.
Λογοτεχν. διασκευὴ εἰς τὸ περὶ θεμάτων ἁσμάτων καὶ παραμυθίων.
99. **Λουκάς Γ.** [Συλλογὴ Κυπριακῶν λέξεων]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΓ' (1865) 705 - 708, 747 - 750, 758 - 760, ΙΔ' (1866) 997 - 998, 1005 - 1008, 1011 - 1012, ΙΕ' (1867) 1253 - 1254, 1262 - 1263, 1269 - 1271.
Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ ἐπιπέλων καὶ σκευῶν, τροφῶν, βίων, ἐνδυμασ., κοιν. ὀργαν., λαϊκ. λατρείας κ. ἄ.
100. **Πολίτης Ν. Γ.** Νεοελληνικά ἀνάμικτα. Δεισιδαιμονία. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 157 - 159, 177 - 179.
Δεισιδαίμονες συνήθειαι, εἰδήσ. περὶ μαντικῆς καὶ λ. λατρ.
101. **Ἀντωνιάδης Ἀντ. Ίω.** Κρητῆς, ἦτοι ὁ Λακκιώτης Δράκος καὶ τῆς Κρήτης οἱ ὄρεινοί, ἔπος ποιηθὲν μὲν ὑπὸ —, τυχὸν δὲ τοῦ πρώτου ἐπαινοῦ εἰς τὸν ποιητικὸν διαγωνισμὸν τοῦ φιλογενοῦς Κ. Βουτσινᾶ, τῇ 7 Μαΐου 1867. Ἐν Ἀθήναις 1868, 8ον, σελ. η' + 374.
Ποικίλαι εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν κοινων. ὀργάν., τὴν γέννησιν, τὸν γάμον, τὴν τελευτήν, τὰς δεισιδαίμονας συνήθειας καὶ ἄλλα ἔθιμα τοῦ λαοῦ.

102. **Λελέκος Μιχ. Σ.** Δημοτικὴ Ἀνθολογία ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1868, 8ον, σελ. 224.
Ἄσμ. 234, δίστιχα 164, νανουρ. 30, μοιρολ. 8, μῦθοι 8, παροιμ. 33, αἰνίγμ. 75, γρίφοι 4, λογοπ. 16, χοροὶ 4.
103. **Παπαδόπουλος Φ.** Περί καταγωγῆς καὶ διαλέκτου τῶν κατοίκων τῆς κώμης Ἀρτοτίνης τῆς Δαυρίδος. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1628 - 1630, 1637 - 1640, 1673 - 1675.
Πλὴν τῆς τοπογραφίας, δημοσ. εἰδήσεις περὶ προϊόντων, ἱματισμοῦ, ὑφαντικῆς, παροιμίαι 49, αἰνίγματα 29, ἄσματα 3.
104. **Wachsmuth C.** Ἡ ἀρχαία Ἑλλάς ἐν τῇ νέᾳ. Ἔργον πονηθὲν ὑπὸ Κουρτίου Βαζμούθου (—), καθηγητοῦ τῆς Φιλολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Μαρβούργης καὶ μεταφρασθὲν ὑπὸ Ἐμμ. Γαλανοῦ δ.φ. Ἐν Κεφαλληνίᾳ. 1868, 8ον, σελ. 34 (=Ἐπτάλοφος Α' (1869), τεύχ. β', ἀρ. 4, σ. 433 - 458).
Σελ. 12: γενικὰ περὶ παραμυθ., σ. 14: ἄσμα, σ. 23 - 26: παράδ., σ. 30 - 33: χελιδονίσματα 2. Ἡ σελίδωσις τῶν λαογραφ. στοιχείων ἐν τῇ Ἐπτάλωφῳ ἔχει ὡς ἐξῆς: σ. 444: ἄσμα, σ. 446: παράδ., σ. 447-48: λατρ. ἔθ., σ. 452: παράδ., σ. 453: μελέτη παραδόσεων, σ. 453 - 455: δεισ. συνήθ., σ. 456-458: ἄσμ. 2.
105. **Σακελλαρίου Ἀθ. Ἀ.** Τὰ Κυπριακά, ἤτοι γεωγραφία, ἱστορία καὶ γλῶσσα τῆς νήσου Κύπρου ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον ὑπὸ —. Τόμ. Α', ἐν Ἀθήναις 1890, 8ον, σελ. κδ' + 844. Τόμ. Β', αὐτόθι 1891, 8ον, σελ. 4ε' + 896. Τόμ. Γ', αὐτόθι 1868, 8ον, σελ. νστ' + 432.
Τόμ. Α': Τοπωνύμια, ὀνόμ. φυτ., ἐν σ. 691 κέξ. εἰδήσεις περὶ κοιν. ὄργ., λατρ., μαγ., παιδ., χορῶν, τελευτῆς, δεισ. συνήθ., μαντ., ἀστρολ., γάμ., ἄσματα τινα, ἐνδυμ., βιοτεχν., τέχνης τοῦ λαοῦ, βίων. — Τόμ. Β': ἄσμ. 78, δίστ. 459, νανουρ. 4, παίγν. 74, καθαρογλωσσ. 27, παροιμ. 200, αἰνίγμ. 144, παραμυθ. 16, λεξιλόγιον. — Τόμ. Γ': Γραμματ. Κυπρ. γλώσσ., ἄσμ. 33, δίστ. 287, νανουρ. 4, παίγν. 12, καθαρογλωσσ. 10, παροιμ. 94, παραμ. 8.
Κ ρ ί σ ε ι ς : [Τοῦ Β' τόμ.] ΒΖ 1 (1892) 171. [Τοῦ Γ' τόμου] Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 115 - 117.
106. **Κωνσταντινίδης Μιχ.** Βραχέα τινὰ περὶ τῆς νήσου Σκύρου. Ἰλισσὸς Α' (1868 - 69) 84 - 87.
Ἐν σ. 86 - 87: ὀλίγα περὶ κοινων. ὀργανώσεως, γλώσσης, ἄσμάτων.
107. **Πετρίδης Ἀθ.** Λακωνικά. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 277 - 278, 303 - 304, 395 - 396, 438 - 439.
Παροιμ. 22, ἄσμ. 5.
108. — Παροιμίαι [4], ἄσμα [1] καὶ μυρολόγια Μάνης [1]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΖ' (1869) 1741 - 1742.
109. **Πολίτης Ν. Γ.** Γλωσσογραφικαὶ σημειώσεις. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1455 - 1456, ΙΖ' (1869) 1718 - 1720, 1764 - 1766.
Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκ. λατρείας, βίων τοῦ λαοῦ κ. ἄ. Παρατηρήσεις τινές περὶ τῶν σημειώσεων αὐτόθι: ΙΖ' (1869) 1836 - 1838 (Ἀθ. Π ε τ ρ ί δ η ς).

110. * **Tozer**, *Researches in the highlands of Turkey. With notes on the ballads, tales and classical superstitions of the modern Greeks.* London 1869, 2 τόμοι.
Πλήν τῆς ἄλλης ὕλης, περιλαμβάνονται καὶ εἰδήσεις περὶ βρικολάκων, δημ. ἄσμ., παραμυθ., μύθων κ. ἄ.
111. **Πετρίδης Ἄθ.** *Λακωνικά.* Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 39 - 40, 79 - 80, 112, 196 - 197, 219 - 220, 262 - 263, 382 - 383.
Δημοσ. ἄσματα 8, παροιμῖαι 42.
112. **[Deffner Mich.]** Ἐπίλογος [ἦτοι γλωσσικαὶ παρατηρήσεις εἰς τὸ Γλωσσάριον Λέσβου]. Νεοελλ. Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. Ζ', σ. 430 - 462.
Δημοσ. ἄσματα, παραμύθια, δίστιχα κ. ἄ.
113. **[Δραγούμης Ν.]** Γλωσσάριον Λέσβιον. Νεοελλ. Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. Ζ', σ. 385 - 429.
Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς οἰκίας, ἐνδυμ., τροφῶν, μαντικῆς, δεισιδ. συνηθειῶν λαϊκ. λατρείας κ. ἄ.
114. **Δρακιώτης Ἰω. Κ.** Ὁ κώνωψ Ὀλύμπου καὶ Μακεδονίας, ἦτοι περιγραφὴ Λιτοχώρου καὶ χωρίων τινῶν τῆς Κασσάνδρας, ἡ θέσις καὶ τὸ κλίμα, ὁ πληθυσμὸς καὶ χαρακτήρ τῶν κατοίκων, ἡ πρὸς τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τάσις των, καὶ τὰ ἐπικρατοῦντα ἦθη καὶ ἔθιμα. Συντεθεὶς δι' ὁμοιοκαταλήκτων στίχων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1870, 8ον, σελ. 172.
Δημοσ. καὶ ποικίλαι εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν λαϊκὴν λατρείαν, τὸν γάμον, τοὺς βίους τοῦ λαοῦ κτλ.
115. Ἰδιωτικὰ Ἐξοχῆς Κερκύρας. Ἄσματα ἐκ χωρίων Κερκύρας. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2245 - 2248.
Λέξεις, ἐνόματα ἐργαλείων τοῦ νερομύλου καὶ τοῦ ἐλαιτριβείου, παροιμῖαι 13, δίστιχα 22, ἄσμα 1.
116. **Ἰωαννίδης Σάβ.** Ἱστορία καὶ στατιστικὴ Τραπεζοῦντος καὶ τῆς περὶ ταύτην χώρας ὡς καὶ τὰ περὶ τῆς ἐνταῦθα ἐλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ —. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1870, 8ον, σελ. ζ' + 296 + μη'.
Σελ. 167 - 178: προϊόντα, βιομηχανία, ἐμπόριον, ἦθη καὶ ἔθιμα. Γενικά περὶ κοιν. ὄργ., λ. λατρ., χορῶν, ἐνδυμ., σ. 264-267: μύθοι ζῶων 7, σ. 268 - 270: παροιμ. 85, σ. 271-272: αἰνίγμ. 21, σ. 272-296: ἄσματα 27, σ. α' - λζ': λεξιλόγια.
117. **Morosi G.** *Studi sui dialetti greci della terra d'Otranto.* Lecce 1870, 4ον, σελ. VIII + 214.
Ἄσματα 177, διηγήσεις 5, παροιμ. 62, αἰνίγμ. 7, γραμματ., γλωσσάριον.
118. Νεοελληνικὰ Ἀνάλεκτα περιοδικῶς ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου «Παρνασσου», ἐπιστάσιζ πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς. Ἐν Ἀθήναις 1870, 8ον.
Δημοσ. ἄσματα, παροιμῖαι, παραδ., αἰνίγμ., εὐχαί, ἀραί, ὕβρεις, ποικίλα ἔθιμα καὶ διάφοροι δοξασίαι τοῦ λαοῦ.
Κρίσεις: Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 4015 - 18 [ἀλλοδαπῶν κρίσεις].

119. **Πούλιος Χαρ.** Περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ γένους τῶν νῦν Ἑλλήνων καὶ τινῶν ἡθῶν καὶ ἔθῶν αὐτῶν μετὰ παραλληλισμοῦ πρὸς τὰ τῶν ἀρχαίων ὑπὸ —. Ἐν Λειψίᾳ 1870, 8ον, σελ. 64.
Ἐν σ. 25 - 30: ἔθιμα τελευτῆς, σ. 31 - 36: γαμήλ. ἔθιμα (= Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΗ', 1870, σ. 2060 - 62), σ. 36 - 43: παιδικά, λ. λατρ., μαντ., σ. 43 - 53: δεισιδ. καὶ μαγικὰ συνήθειαι, σ. 53 - 56: μαντική.
120. **Χασιώτης Χ.** Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀπουλίᾳ ἐλληνικῶν ἀποικιῶν. Χρόνος (περίοδος δευτέρα). Ἐπετηρὶς Νεολόγου τοῦ ἔτους 1871. Ἔτος Α'. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1870, σ. 86 - 90.
Ἐν σ. 88 δημοσ. 2 ἄσμ. ἐκ Μαρτάνου καὶ Σολέτου. Ἐν σ. 89 - 90 γαμήλ. καὶ νεκρ. ἔθιμα.
121. **Βενετοκλῆς Π.** Βραχέϊαι τινὲς οἰκειώσεις εἰς τὰ Κυπριακὰ τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Ἀθαν. Α. Σακελλαρίου. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 396 - 398, 412 - 414, 450 - 452, ΚΑ' (1870 - 71), 13 - 14, 85 - 87, 234 - 236, 257 - 259.
Αἱ σημειώσεις ἀναφέρονται εἰς τοπωνύμια, φυτώνυμα, ἄσματα, παροιμίας, παραμύθια καὶ εἰδήσεις κοινῶν. ὄργαν., λαϊκ. δικαίου, λαϊκ. λατρείας κ.ά.
122. **Schmidt Bernhard** Das Volksleben der Neugriechen und das hellenische Alterthum von —. Erster Theil. Leipzig 1871, 8οι, σελ. VIII + 252.
Εἰσαγωγή μετὰ μελέτης νεοελλ. παραδ., λαϊκ. λατρείας καὶ δεισιδ. δοξασιῶν.
123. **Βενιζέλος Θεοδόσ. Β.** Περὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων πρὸς ὃν παραβάλλεται ἑνιαχρῦ καὶ ὁ τῶν Νεωτέρων ὑπὸ τοῦ διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας —. Ἐν Ἀθήναις 1873, 8ον, σελ. κβ' + 325 + πίν. ΙΔ'.
Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ οἰκίας, σκευῶν, γάμου, παιδίου, λαϊκ. λατρείας, ἐνδυμασίας, τροφῶν καὶ τελευτῆς τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων.
124. **:Μέλαινα Ἐλπίς** Κρητικὴ Μέλισσα ἐκδοθεῖσα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1873, 16ον, σελ. 63 (= **Melena Elpis**, Kreta-Biene, München 1874, 8ον μικρ., σελ. 56). [Γενν. Βιβλ. M.G.L. 528. 529. 530].
Ἄσματα 5, μοιρολ. 5, δίστιχα 77, παροιμ. 11 καὶ περαιτέρω γνωμικά τινα, ἄσματα 2, γαμήλ. ἔθιμα.
125. **Σακελλαρίου Γ.** Φιλολογικὰ περίεργα ἐκ τῆς Μανιάτικης διαλέκτου. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΚΑ' (1873) 2665 - 2668.
Εἰδήσ. περὶ ὕφαντ., τοπων. τινὰ κ. ἄ.
126. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἡ Ἀγία Σοφία ἐν ταῖς παραδόσεσι τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. Ἀνατολ. Ἐπιθεώρ Β' (1873 - 74) 129 - 132.
127. — Γλωσσολογικὴ συμβολή. ΕΦΣΚ 8 (1874) 496 - 526.
Ἐν σ. 496 - 511 δημοσ. ἄσμ. 50, δίστιχα 24 καὶ ἐν σ. 511 - 512 σημειώσ. τοῦ συγγρ., ἐν σ. 513 - 525 αἰνίγμ. 69, παραμ. 1, δίστιχα τινα. Ἐν σ. 525 - 526 βιβλιογρ. συλλογ. αἰνίγμ., ἐν. σ. 526 περὶ καθαρογλωσσισμῶν.
128. Ἡθὴ καὶ ἔθιμα ἄλλων νήσων καὶ τόπων. ΕΦΣΚ 8 (1874) 495 - 496.
Εἰδήσ. ἀναφ. εἰς τὴν κοινῶν. ὄργ., τὸν ἄλιευτ. βίον, τὴν τελευτήν, τὸν γάμον καὶ τοπων. 2.

129. **Λουκάς Γ.** Φιλολογικά επισκέψεις τῶν ἐν τῷ βίῳ τῶν νεωτέρων Κυπρίων μνημείων τῶν ἀρχαίων ὑπὸ —. Τόμ. Α', Μέρ. Α': Μυθολογία τῶν Κυπρίων. Μέρ. Β': Ἡθῆ, ἔθιμα καὶ δοξασαί αὐτῶν. Ἐν Ἀθήναις 1874, 8ον μικρ., σελ. κ' + 200.
Παραδόσεις 14, ἄσμ. 3, ἐπωδ. 10, εἰδ. λ. λατρ., ἔθιμα σχετ. μετὸ παιδίον, νανοῦρ. 4, εἰδ. σχετ. μετὸν γάμ., γαμήλια δίστ., ἄσμα τοῦ θερισμοῦ, ἄσματα γαμήλια, περὶ τελευτῆς, παιδιαὶ (σ. 99-124), μετεωρ. καὶ ἀστρολ. εἰδήσεις, εὐχαί, ἀραί, ἔρκοι, μαντεῖαι, παροιμ. καὶ γνομικά, ἀνίγμ. 117, καθαρογλωσσ. 26, περὶ πανηγ., χορῶν καὶ ἄσμ. (σ. 163 - 183), λεξιλόγιον.
Κρίσεις: Annuaire 9 (1875) 395 - 405 (Paul d'Estournelles de Constant).
130. **Μανασσιδῆς Σ.** Ἀ. Διάλεκτος Αἴνου, Ἰμβρου καὶ Τενέδου. ΕΦΣΚ 8 (1874) 526 - 579.
Ἐν σ. 531 - 536 δημοσ. 112 παροιμ. ἐξ Αἴνου, ἐν σ. 536 - 547 ἄσμ. 21 καὶ ἡμους. 2 ἐξ αὐτῶν εἰς βυζαντ. παρασημαντ., ἐν σ. 547 ἔθιμα ἀναφερ. εἰς τὸ βρέφος καὶ τὴν λεχῶ ἐκ Φερρῶν Θράκης, ἐν σ. 547 - 550 ἔθιμ. γάμου καὶ τελευτ., μαγ. καὶ δεισιδ. σνηθ., ἐν σ. 550 - 579 παιδιαὶ 45 καὶ 1 λατρ. ἔθιμον.
131. **Μαραγγός Γ. Χ.** Γλωσσάριον [ἐκ τῆς ἐν Λευκάδι κώμης Κωμηλιό]. ΕΦΣΚ 8 (1874) 455 - 464.
Ἐν σ. 461 δημοσ. ἔρκοι 15, εὐχαί 12, ὕβρεις - ἀπειλαί - βλασφημίαι 14, ἐν σ. 462 παροιμ. φράσ. 23, παροιμ. 21, ἐν σ. 462 - 463 ὀνόματα κύρια, πατρωνυμικά, οἰκογεν., τοπων., ἐν σ. 463 ἀνίγμ. 3, ἐν σ. 464 ἐν ἄσμα.
132. **Μιασοῦλης Ἀντ. Ἀ.** Ἱστορία τῆς νήσου Ἰδρας ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1874, 8ον, σελ. 140.
Ἐν σ. 98 - 115 περιέχονται καὶ εἰδήσ. ἀναφερόμεναι εἰς τὸ λαϊκ. δίκαιον, τὴν κοινωνικὴν ὀργάν. καὶ τὸν γάμον.
133. **Morosi Gius.** I dialetti romaici del mandamento di Bova in Calabria, ἐν Archivio glottologico italiano, τ. IV (1874), σ. 1 - 116.
Ἐν σ. 79 - 89 ἄσμ. 39, σ. 89 - 95 παροιμ. 132, σ. 96 - 98 παροιμ. φράσ. 36, σ. 98 - 99 παρομοιώσ. 18, ἐν σ. 116 ἄσμα 1 καὶ 2 παροιμ.
134. **Παγούνης Ἰω.** Ἡπειρωτικὴ διάλεκτος. ΕΦΣΚ 8 (1874) 580 - 608.
Ἐν σ. 594 - 595: ὀνόμ. γυναικῶν, 595 - 598: ἄσμ. 17, 598 - 603: μοιρολ. 20, 603 - 608: λογοπαίγν. 23.
135. **Perrot G.** Quelques croyances et superstitions populaires des Grecs modernes. Notes recueillies en Grèce par —. Annuaire 8 (1874) 373 - 406.
Δημοσ. εἰδήσ. περὶ μοιρολογ., παραδ. περὶ θησαυρ., μαντικῆς κ.ἄ.
136. **(Σταματέλος Ἰ. Ν.)** Ζῶντα μνημεῖα. ΕΦΣΚ 8 (1874) 363 - 428.
Δημοσ. γλωσσάριον τῆς Λευκάδος (σ. 363 - 395) ἐνδιαφέρον καὶ λαογραφικῶς, παροιμ. φράσ. 46 (σ. 395 - 397), παροιμ. 56 (σ. 397 - 399), ἀνίγμ. 10 (σ. 399 - 400), λογοπαίγνια 10 (σ. 400 - 401), ἄσματα 54 (σ. 401 - 417), διστιχὰ 172 (σ. 416 καὶ 417 - 424), μοιρολ. 24 (σ. 424 - 428).

137. Συνοπτική περιγραφή τῆς Θεσσαλίας καὶ τινων παρὰ τοῖς Θεσσαλοῖς ἐθίμων. Σμύρνη, τυπογραφεῖον ὁ «Μελῆς», 1874, 8ον, σελ. 8' + 74.
Πλὴν τῶν τοπωνυμ., δημοσ. καὶ ἔθιμα σχετ. μετὰ τὸ παιδ., τὸν γάμ., τὴν λαϊκ. λατρ. καὶ τὴν τελευτήν.
138. **Τσιτσέλης Ἡλίας** Γλωσσάριον Κεφαλληνίας. Νεοελλ. Ἀνάλ Β' (1874), φυλλάδ. Γ', Δ' καὶ Ε', σ. 139 - 368.
Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς οἰκίας, σκευῶν, βίων, τροφῶν, ἐνδυμάτων καὶ ποικίλων ἐθίμων.
139. **Χαβιαρᾶς Δημοσθ.** Συμαϊκὴ διάλεκτος. ΕΦΣΚ 8 (1874) 464 - 490.
Ἐν σ. 482 - 489 δημοσ. 180 παροιμ., ἐν σ. 489 - 490 ἀνίγμ. 18.
140. Χιακὴ διάλεκτος. ΕΦΣΚ 8 (1874) 490 - 495.
Ἐν σ. 494 ἀνίγμ. 5 καὶ λατρ. ἔθιμον, ἐν σ. 494 - 495 ὄνομ. 2.
141. **Χουρμούζης Μ.** Συνοπτικὸς παραλληλισμὸς τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων ὡς καὶ τινων περιέργων τῶν ἐπὶ Ὀμήρου Ἀχαιῶν πρὸς τινὰ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. ΕΦΣΚ 8 (1874) 126 - 146.
Κυρίως γίνεται λόγος περὶ φιλοξενίας, ὄρκων, εὐχῶν, ἀρῶν, δεισιδαιμονιῶν, ἀστρολογίας, μαντικῆς, τελευτῆς, τροφῶν, πανηγύρεων, ἐνδυμασιῶν κτλ. Ἐν σ. 134 ἐν ἔσσημα καὶ ἐν σ. 141 ἐν δίστ.
142. **Κρητικίδης Ε. Ἰ.** Σαμιακὰ ἔθιμα ὑπὸ —. Ἐν Ἐρμουπόλει, τύποις Ρενιέρη Πρίντζη, 1875, 8ον, σελ. 104. [Γενν. M.G.L. 961].
Ἐθιμα ἀναφερ. εἰς τὸ παιδίον, τὸν γάμον, τὴν τελευτήν, τὴν λαϊκ. λατρ. Ἐν σ. 14 - 15: ναυοῦρ. 9, σ. 21: δίστ. 9, σ. 24 - 32: δίστ. γαμήλ. 8, ἔσσημα. γαμήλ. 3, σ. 49 - 51: ἔσσημα. κλιάνδων, σ. 70 - 76: δεισ. δοξ. καὶ μαντ., σ. 76 - 77: φιλοξενία, σ. 77 - 80: παιδιαί, σ. 80 - 86: ἀνίγμ. 103, σ. 87 - 88: λογοπαίγνια 23.
143. **Μανασσείδης Σ. Ἀ.** Ποικίλη ὕλη συλλεχθεῖσα ἐξ Αἴνου, Ἰμβρου καὶ τῶν περιχώρων. ΕΦΣΚ 9 (1875) 335 - 372.
Σελ. 335 - 347: ἔσσημα. 23, ἔθιμα λατρ., γάμ., τελευτ., σ. 347 - 349: παραδ. 3, σ. 349 - 350: δεισ. συνήθ., μαντ., παροιμ. 18, σ. 350 - 351: ἀνίγμ. 17, σ. 351 - 354: λεξιλόγιον, σ. 354 - 361: ἔσσημα. 13, σ. 361: ὄνομ., σ. 363 - 372: παραμ. 1, σ. 335 - 336, 356: μουσ. καταγραφαί 3 εἰς βυζαντ. παρασημαντικὴν.
144. **Jeannarakis Anton** Ἄσματα Κρητικὰ μετὰ διστίχων καὶ παροιμιῶν. Kretas Volkslieder nebst Distichen und Sprichwörtern. In der Ursprache mit Glossar, herausgegeben von —. Leipzig 1876, 8ον, σελ. XII + 388.
Ἄσμη. 309 ἐπωδαί 6, εὐτρ. διήγησις, διστιχα 255, παροιμ. 201.
145. **Παπαζαφειρόπουλος Π.** Γλωσσάριον. Βύρων Α' (1874) 571 - 575, 848 - 858, Β' (1876) 6 - 8, 154 - 156, 331 - 333.
Περιέχει ἐνδιαφερούσας εἰδήσεις ἀναφερομένας εἰς τὴν λαϊκὴν λατρείαν, διστιχὰ τινὰ καὶ ἄλλα λογογραφικὰ.

146. **Πεταλῶς Ν. Γ.** Θηραϊκῆς γλωσσικῆς ὕλης, τεύχ. Α'. Ἰδιωτικὸν τῆς Θηραϊκῆς γλώσσης ὑπὸ —. Ἀθήνησι 1876, 8ον, σελ. η' + 152.

Περιλαμβάνει σποράδην καὶ εἰδήσεις ἀναφερομένας εἰς τὴν γέννησιν, τὸν γάμ., τὴν τελευτ., νανουρίσματα τινα, δίστιχα, παροιμ. περὶ τροφῶν, στίχ. ἄσμ., ὀνόματα, εἰδήσεις περὶ ἐπαγγελμάτων καὶ λαϊκῆς λατρείας.

147. **Γρηγορόπουλος Μιχ. Σ.** Ἡ νῆσος Σύμη. Πραγματεία ὑπὸ γεωγραφικῆν, ἱστορικῆν καὶ στατιστικῆν ἔποψιν μετὰ εἰκονογραφῶν καὶ τῶν ἐπικρατεστέρων ἐθίμων, οἷς προσετέθησαν βραχέα τινα περὶ προλήψεων καὶ τῆς διαλέκτου τῶν Συμαίων, ὑπὸ —. Ἐκδόσις δευτέρα ἐπηρυξημένη. Ἀθήνησιν 1877, 8ον, σελ. 88.

Σελ. 62 κέξ. εἰδήσεις περὶ γάμ., σ. 66 κέξ. περὶ παιδ., σ. 68 κέξ. περὶ τελευτῆς, σ. 69 κέξ. λατρ. ἔθιμα, σ. 79 κέξ. λεξιλόγιον.

148. **Schmidt Bernhard** Griechische Märchen, Sagen und Volkslieder gesammelt, übersetzt und erläutert von —. Leipzig 1877, 8ον, σελ. 286.

Σελ. 1 - 62: πρόλογος, σ. 63 - 127: παραμ. 25, σ. 131 - 148: παραδ. 14, σ. 151 - 217: ἄσμ. καὶ δίστ. 70, σ. 221 - 283: σημειώσ. εἰς τὰ παραμ., τὰς παραδ., τὰ ἄσμ. καὶ τὰ δίστιχα.

149. **Σκορδέλης Βλάσιος Γ.** Meditationes Thracicae. Θρακικαὶ μελέται. Ἐν Λειψίᾳ 1877, 8ον, σελ. 46.

Δημοσ. καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκῶν δεισιδ. καὶ λατρευτ. ἐθίμων.

150. **(Τσέτσης Ἰω.)** Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ συλλογῆς ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος. ΕΦΣΚ 10 (1877) 200 - 209.

Νανουρίσμ. 5, αἰνίγμ. 4, ἄσμ. 7.

151. **Wescher C. - Μανωλακάκης Ἐμμ.** Δωρικὸν ψήφισμα Καρπάθου ὑπὸ C. Wescher μεταφρασθὲν ἐκ τῆς Γαλλικῆς μετὰ γενικῆς περιγραφῆς τῆς νήσου ὑπὸ Ἐμμανουὴλ Μανωλακάκη Καρπαθίου. Ἀθήνησιν 1878, 8ον, σελ. 112.

Σελ. 49 κέξ. δημοσ. εἰδήσεις περὶ κοινων. ὄργ., λατρ., δεισιδ. δοξασ., γάμ., δικ., σ. 65 κέξ. ἄσμ. 51, νανουρίσμα, αἰνίγμ. 24, παροιμ. 32.

152. **Dossius Nicol.** Der Aberglaube bei den heutigen Griechen (seinem Ursprunge nach). Ein Sendschreiben an Karl Foy in Leipzig von —. Freiburg i. B. 1878, 8ον, σελ. 16.[Γεν. Βιβλ. M.G.L. 960].

Μελέτη περὶ δεισιδαιμόν. δοξασ., μαντ. καὶ μαγείας τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων.

153. **Λαναρᾶς Κωνστ.** Σύντομος περιγραφή τῆς κατὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντιον Σινώπης... Βύρων Γ' (1878) 554 - 560, 603 - 606.

Ἐν σ. 557 - 558: ἤθη καὶ ἔθιμα σχετικὰ μὲ τὴν κοινων. ὄργάν., τὸν γάμον καὶ τὴν τελευτήν.

154. **Νοννότης Αἰμ.** Ἐκθεσις τοῦ περὶ συλλογῆς ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος. ΕΦΣΚ 11 (1878) 222 - 231.

Ὄνομ. τῶν μηνῶν, δεισ. συν., λατρ. ἔθ., ἐν σ. 226 νανουρ. 5 κ.ἄ.

155. **Ἐλευθεριάδης Ρίζος** Συνασός, ἤτοι μελέτη ἐπὶ τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων αὐτῆς. Ἐν Ἀθήναις 1879, 8ον, σελ. 112.
Σελ. 15 - 18: ἄσμα, σ. 21 - 22: ἄσμα, σ. 67 - 87: γαμήλ. ἔθιμα μετὰ 3 ἄσμ., σ. 89 - 102: γλωσσάριον.
156. **Μιχαὴλ Ἰω.** Μακεδονικά, ἤτοι νεώτερα ἑλληνικά ἤθη ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἀρχαῖα ὑπὸ —. Ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου 1879, 8ον, σελ. η' + 42.
Ἐν σ. 1 - 17 δημοσ. εἰδήσ. περὶ γάμου, 17 - 22 περὶ τελευτῆς, 22-24 περὶ μοντικῆς, 24 - 32 παρὰδ. 2, ἐν σ. 32 - 35 εἰδήσεις περὶ μαγείας καὶ ἐν σ. 36-41 παρὰδ. 2.
157. **Πρωτόδικος Ἰω.** Ἰδιωτικά τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης. Ἀθήναιον 8 (1879) 273 - 287.
Εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν λαϊκὴν μετεωρολογίαν τῶν Παρίων, τὸν ναυτικὸν βίον, τὴν δημόδιον ἰατρικὴν καὶ τὴνλαϊκὴν λατρείαν.
158. **Φρυδᾶς Ν.** Ἐκθεσις τῆς Φιλολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ συλλογῆς ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ Ζωγραφεῖου διαγωνίσματος. ΕΦΣΚ 12 (1879) 101 - 107.
Τοπων. (σ. 103), παροιμ. 5 (σ. 103), ἄσμα (σ. 104), αἶνιγμα (σ. 104), παρὰδ. (σ. 106).
159. **Deffner Μ.** Ἀρχεῖον τῆς μεσαιωνικῆς καὶ νέας ἑλληνικῆς φιλολογίας ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1880, 8ον, σελ. 304.
Κρίσεις: Ἀθήναιον 10 (1881) 411 - 486 (Γ. Ν. Χατζιδάκις).
160. **Κατραμῆς Νικ.** Φιλολογικά Ἀνάλεκτα Ζακύνθου ὑπὸ —. Ἐν Ζακύνθῳ 1880, 8ον, σελ. 488.
Ἐν σ. 466 - 469 γίνεται λόγος περὶ συντεχνιῶν καὶ ἐν σ. 469 - 479 δημοσ. ἄσμ. 11 καὶ νουορ. 2.
161. **Pellegrini Α.** Il dialetto greco-calabro di Bova. Volume primo. Torino e Roma 1880, 8ον, σελ. LI + 270.
Σελ. 1 - 71: ἄσμ. 75, σ. 80 - 82: 10 παροιμ., σ. 127 - 170: λεξιλόγιον μετὰ ποιτικῶν λαογραφικῶν εἰδήσεων.
162. **Θεοδορόπουλος Ἰ. Γ.** Νεοελληνικά ἤθη καὶ ἔθιμα παρ' Ἀλαγονίους. Πλάτων Γ' (1880 - 81) 286 - 288, 345 - 348.
Γέννησις, βάπτισις, ναναρίσματα 3, κανακίσματα 3.
163. **Κολοκοτρώνης Θ. Γενν.** Ἀρβανιτοβλάχων ἤθη καὶ ἔθιμα. Ἔστια 11 - 12 (1881) 276 - 281.
Ἐθιμα σχετικὰ μὲ τὸ παιδίον, τὸν γάμον, τὴν λ. λατρείαν κ. ἄ.
164. **Χατζιδάκις Ἰωσ.** Περιηγήσεις εἰς Κρήτην. Ἐν Ἐρμουπόλει 1881, 8ον, σελ. 116.
Γενικά περὶ τοπωνυμίων, λαϊκῆς ἐνδυμασίας, ἐθίμων κτλ.

165. **Βάλληνας Αντ.** Κυθνιακά, ἤτοι τῆς νήσου Κύθνου χωρογραφία καὶ ἱστορία μετὰ τοῦ βίου τῶν συγχρόνων Κυθνίων ἐν ᾧ ἤθη καὶ ἔθη καὶ γλῶσσα καὶ γένη κλπ. ὑπὸ —. Ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου 1882, 8ον, σελ. ζ' + 162.
Σελ. 106 - 150: ἔθιμα σχετ. μετὰ τὴν κοιν. ὄργ., οἰκίαν, παιδίον, γάμον, τελευτήν, λατρείαν, ἀστρολ., μετεωρ., γεωργ. βίον, ἔτι δὲ παραδόσεις, ἐπωδαί, παροιμίαι, γλωσσάρ., τοπωνύμια.
166. ——— Κυθνιακά ἔθιμα. Ἐστία 13 - 14 (1882) 295 - 299.
Ἄναδημ. ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ συγγραφέως περὶ Κύθνου· ἔθιμα ἀναφερόμενα εἰς τὴν κοινων. ὀργάνωσιν, τὸ παιδίον, τὸν γάμον καὶ τὴν τελευτήν.
167. **Δροσίνης Γ.** Ἀγροτικαὶ ἐπιστολαί. Ἐστία 13 - 14 (1882) 425 - 427, 486 - 490, 501 - 505, 531 - 536, 563 - 567, 600 - 604, 630 - 634, 658 - 661.
Δημ. εἰδήσεις ἀναφερ. εἰς τὴν λαϊκὴν τέχνην, τὰ ἐνδύματα, τὸ παιδίον, τὸν γάμον, τὴν λ. λατρείαν, τὰ γεωργ. ἔθιμα, τὴν δημ. ἰατρικὴν ὡς καὶ τινες παραδόσεις καὶ ἄσματα.
168. **Κάρμας Ἀθ.** Περὶ τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων τοῦ χωρίου Σεβεδίκου τῆς ἐπαρχίας Δωριδος. Ἐπιθεώρ. πολιτικὴ καὶ φιλολογικὴ, Ἀθήναι, τ. Γ' (1882), σ. 125 - 128.
Ἐθιμα κοινων. ὄργαν., γάμου, τελευτ., λαϊκ. λατρείας.
169. **Δροσίνης Γ.** Τρεῖς ἡμέραι ἐν Τήνῳ. Ἐστία 15 - 16 (1883) 232 - 236, 247 - 251, 263 - 265, 277 - 282.
Δημ. εἰδήσεις περὶ οἰκιῶν, λαϊκῆς λατρείας καὶ 1 παράδοσις.
170. **Λελέκος Μιχ.** Ὀλίγα ἐκ τοῦ ἀνεκδότου λεξιλογίου. ΑΗ ἔτ. 1883, σ. 203 - 210.
Παροιμ. 5, δίστ. 1, εἰδήσεις περὶ τροφῶν.
171. * **Φραντζεσκᾶκης Ἐμμ. Δ.** Ἡ Ἀριάδνη, ἤτοι συλλογὴ Κρητικῶν ἄσμάτων καὶ παροιμιῶν διατεταγμένων κατ' ἀλφάβητον, συλλεγόντων καὶ ἐκδοθέντων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1883.
Πλὴν τῶν ἄσμάτων δημ. ἐν σ. 105 - 117 καὶ 341 παροιμ.
172. **Μηλιαράκης Αντ.** Ἀμοργός. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 569 - 656.
Δημ. ἐπώνυμα, τοπων. καὶ εἰδήσεις περὶ προϊόντων, κτηνοτροφ., βιομηχ., ἐπαγγελμ., τροφῶν, οἰκιῶν, λ. λατρ., ἐνδυμασ. ὡς καὶ 1 στιχοῦργημα (156 στίχ.), 5 ἔγγρ., ἄσματα 3.
173. **Βαλαβάνης Ἰω.** Νέα συλλογὴ ζώντων μνημείων τῆς ἰδιωτικῆς τοῦ Πόντου. ΕΦΣΚ 14 (1884) 278 - 291.
Ἐν σ. 278 - 289: λεξιλόγ., σ. 290 - 291: λογοπαίγν. 8, μῦθοι ζώων 6.
174. **Λασκαράτος Ἀ.** Ἀνάγνωσμα: Τὰ μυστήρια τῆς Κεφαλονιάς. Παρνασσός 8 (1884) 226 - 232.
Εἰδήσεις περὶ κοιν. ὄργ., λαϊκ. λατρείας κ. ἄ.
175. **Λελέκος Μιχ.** Μάρτιος. Παρνασσός 8 (1884) 250 - 252.
Λατρευτικὸν ἔθιμον, παράδοσις, ἄσματα 3 καὶ παροιμίαι 5 διὰ τὸν Μάρτιον.

176. **Παγούνης Ί. Κ.** Συλλογή ζώντων μνημείων τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσης ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ. Προλήψεις, δεισιδαιμονίαι καὶ παιδιὰ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων μετὰ παραλληλισμοῦ πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων. ΕΦΣΚ 15 (1884) 124 - 141.
Προλήψ. καὶ δεισιδ. 45 (σ. 124 - 129) καὶ παιδιὰ 43 (σ. 129 - 141).
177. **Πούσιος Θ.** Συλλογὴ λέξεων, παραμυθίων, ᾄσμάτων κτλ. τοῦ ἐν Ζαγορίῳ τῆς Ἡπείρου ἐλληνικοῦ λαοῦ ὑπὸ —. ΕΦΣΚ 14 (1884) 205 - 277.
Σελ. 205 - 248: λεξιλόγιον, σ. 248 - 249: ὄρκοι 13, σ. 249 - 250: εὐχαὶ 16, σ. 250 - 252: κατάραι 96, σ. 252 - 255: κύρια ὄνομα. ἀνδρ., γυναικ., τοπωνύμια, σ. 255 - 261: παραμύθ. 6, σ. 261: αἰνίγμ. 9, σ. 261 - 266: μοιρολόγ. 25, σ. 266 - 273: ᾄσμ. 29, σ. 273 - 277: δίστιχα 90.
178. **Σεραφεῖμ τοῦ Βυζαντίου** Μητροπολίτου Ἄρτης, Δοκίμιον ἱστορικῆς τινος περιλήψεως τῆς ποτε ἀρχαίας καὶ ἐγκρίτου ἠπειρωτικῆς πόλεως Ἄρτης καὶ τῆς ὡσαύτως νεωτέρας πόλεως Πρεβέζης συλλεγὲν καὶ συνταχθὲν χάριν τῶν φιλομούσων καὶ φιλαρχαιολόγων ὁμογενῶν ὑπὸ τοῦ —. Ἐν Ἀθήναις 1884, 8ον, σελ. ιστ' + 422.
Πλὴν τῆς ἄλλης ὕλης δημοσ. καὶ ᾄσμ. 4, εἰδήσεις περὶ τροφῶν, ἐπιτηδεύμ. καὶ τεχνῶν, κοιν. ὄργ., παιδ., γάμ., τελευτ., λ. δίκ., λατρ., ἔτ. δὲ πλῆθ. τοπων., παραδόσεις τινὲς καὶ 1 προικοσύμφ.
179. **Γαβαλᾶς Ζαφεῖριος** Περὶ τῆς νήσου Σικίνου πραγματεία ὑπὸ ἀρχαιολογικῆν, ἱστορικῆν καὶ στατιστικῆν ἔποψιν (μετὰ εἰκόνας) ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1885, 16ον, σελ. 62.
Ἐν σ. 39 κέξ. περιλαμβάνονται καὶ εἰδήσεις περὶ ἐνδυμ., γάμ., τελευτ., δεισ. δοξ., ἐπαγγεμ., λαϊκ. λατρ. καὶ 20 παροιμίαι.
180. **Καρολίδης Π.** Γλωσσάριον συγκριτικὸν ἐλληνοκαππαδοκικῶν λέξεων, ἧτοι ἡ ἐν Καππαδοκίᾳ λαλουμένη ἐλληνικὴ διάλεκτος καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σφωζόμενα ἔχνη τῆς ἀρχαίας καππαδοκικῆς γλώσσης ὑπὸ —. Ἐν Σμύρνῃ, ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Ὁ τύπος», 1885, 8ον, σελ. 224. (Μουσεῖον καὶ Βιβλιοθήκη Εὐαγγελικῆς Σχολῆς).
Σποράδην δημοσ. εἰδήσ. ἀναφερόμεναι εἰς τοὺς βίους, τὰ ἐπαγγέλματα, τὴν κοινων. ὄργάν. καὶ τὴν λαϊκ. λατρείαν.
181. **Γαβαλᾶς Ζαφεῖριος** Ἡ νῆσος Φολέγανδρος ὑπὸ —. Ἀπόσπ. ἐκ τοῦ ΔΙΕΕ. Ἐν Ἀθήναις 1886, 8ον, σελ. 44 + 1 χάρτ.
Τοπων. καὶ εἰδήσεις περὶ ἐνδυμ., λατρ., δεισ. δοξ. καὶ ἐπάνωμα.
182. **Χρυσανθόπουλος (Φωτάκος) Φώτιος** Ἀνέκδοτα - Μῦθοι - Παροιμίαι συλλεγόμενα ὑπὸ —, τὸ πρῶτον ἤδη ἐκδιδόμενα. Ἐβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 102 σ. 66, ἀρ. 103 σ. 80, ἀρ. 104 σ. 89 - 90, ἀρ. 105 σ. 102, ἀρ. 106 σ. 113 - 114, ἀρ. 107 σ. 127 - 128, ἀρ. 108 σ. 137, ἀρ. 109 σ. 154 - 155, ἀρ. 110 σ. 166-167, ἀρ. 111 σ. 173 - 174, ἀρ. 112 σ. 190, ἀρ. 115 σ. 227, ἀρ. 117 σ. 251 - 252, ἀρ. 118 σ. 262 - 263, ἀρ. 120 σ. 285 - 286, ἀρ. 121 σ. 299, ἀρ. 123 σ. 323, ἀρ. 124 σ. 336. [Μῦθοι καὶ παροιμίαι].

183. **Παπαζαφειρόπουλος Π.** Περισυναγωγή γλωσσικῆς ὕλης καὶ ἐθίμων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἰδίᾳ δὲ τοῦ τῆς Πελοποννήσου, παραβαλλομένων ἐν πολλοῖς πρὸς τὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ὑπὸ —. Ἐν Πάτραις 1887, 8ον μικρ., σελ. 542.
 Πρόλογος, γαμήλια ἔθιμα μετὰ γαμηλ. ἄσματ., ἄσματα 153, παιδίον, ὀνόματα, τελευτή, μοιρολ. 46, παροιμίαι 1196, αἰνίγμ. 50, λογοπαίγν. 20, εὐχαί 22, ἀραί 46, χαιρετ. 17, δεισιδ. συνήθ. καὶ προλήψ. 52, μετεωρ. μετὰ τινων παροιμ., μῦθοι 8, γρίφοι 4, γλωσσάριον.
 Κρίσεις: Ἑβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 19, σ. 8.
184. **Σταματιάδης Ἐπ.** Σαμιακά, ἤτοι ἱστορία τῆς νήσου Σάμου ἀπὸ τῶν παναρχαίων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς, ὑπὸ —. Τόμ. Α', ἐν Σάμῳ 1881, 8ον, σελ. 346. Τόμ. Β', αὐτόθι 1881, 8ον, σελ. 620. Τόμ. Γ', αὐτόθι 1882, 8ον, σελ. 550. Τόμ. Δ', αὐτόθι 1886, 8ον, σελ. 652. Τόμ. Ε', αὐτόθι 1887, 8ον, σελ. 794.
 Τόμ. Δ', σ. 104 κέξ.: κοιν. ὄργ., σ. 396 κέξ.: γεωργ., κτηνοτρ. βίος, σ. 477 κέξ.: ναυτιλ. βίος, σ. 609 κέξ.: δημ. λατρ. — Τόμ. Ε': σ. 3 - 22: διάλεκτος Σαμίων, σ. 23 - 100: λέξεις, φράσεις, εὐχαί, ἀραί, ὕβρεις, σ. 100 - 190: παροιμίαι, σ. 190 - 262: εἰδ. περὶ οἰκίας, τροφ., οἰκ. σκευῶν καὶ ἐπίπλ., ποτῶν, παιδ., ναυουρίσμ. εἰς βυζ. παρασσμ., παιδιαὶ Σαμίων, σ. 262 - 267: προσευχαί καὶ ἄλλα ἄσματα, σ. 267 - 300: γαμ. ἔθιμα μετ' ἄσμ. καὶ τῆς μουσ. αὐτ., γαμ. δίστ., σ. 300 - 329: ἔθιμα τελευτ., μοιρολόγ. μετὰ μουσ., μοιρολ. δίστιχα, σ. 329 - 392: λατρεία καὶ λατρ. ἄσμ., σ. 392 - 401: παραδόσεις, σ. 421 - 422: δεισ. δοξ., σ. 422 - 424: μαντ., σ. 429 - 517: χοροί, ἄσματα καὶ δίστιχα, σ. 517 - 612: παραμῦθια 31, σ. 612 - 636: σεισμολόγιον.
185. **Ἀνδριωτάκης Ν. Χ.** Ἡθῆ καὶ ἔθιμα ἐν Νισύρῳ. Πλάτων ΙΑ' (1888) 78 - 87.
 Κοιν. ὀργάνωσις, παιδίον, γάμος.
186. **Ζηκίδης Γ.** Νεοελληνικὰ ἠπειρωτικὰ ἀνάλεκτα. ΕΦΣΚ 18 (1888) 179 - 227.
 Δημοσ. παροιμ. 198 (ἐν σ. 179 - 194), δεισιδ. συνήθ. καὶ προλήψεις (σ. 195-218), μοιρολ. 8 (σ. 218 - 219), αἰνίγμ. 26 (σ. 219 - 221), ὀνόμ. καὶ ἔθιμα γαμήλια (221 - 227), ἐπωδῆ (σ. 222).
187. **Λαμπρίδης Ἰω.** Ἡπειρωτικὰ μελετήματα. Τεῦχος τρίτον. Κουρεντικὰ καὶ Τσαρκοβιστιακά. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον μικρ., σελ. 80.
 Ἐν σ. 48 - 58 δημοσ. εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς λατρ. καὶ οἰκίας, ἐν σ. 72 - 75: περὶ λαϊκοῦ δικαίου.
188. — Ἡπειρωτικὰ μελετήματα. Τεῦχος τέταρτον. Μαλακασιακά. Μέρους πρῶτον. Περιγραφὴ τῶν Κατσανοχωρίων. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον μικρ., σελ. 64.
 Δημοσ. τοπωνύμ., ἄσμα (σ. 53 - 54) καὶ ἄλλαι ποικίλαι εἰδήσεις.
189. — Ἡπειρωτικὰ μελετήματα. Τεῦχος πέμπτον. Μαλακασιακά. Μέρους δεύτερον. Μέτσοβον καὶ Σεράκου. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον μικρ., σελ. 72.
 Σελ. 32 - 33: ἄσμα, σ. 38: ἄσμα, σ. 48 - 57: ἐπαγγέλμ., σ. 61: ἄσμα.

190. **Λελέκος Μιχ.** Ἐπιδόρπιον. Τόμ. Α', ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον, σελ. 318. Τόμ. Α', μέρ. Β', αὐτόθι 1888, 8ον, σελ. 88.
 Τόμ. Α': ᾄσμ. 348, δίστ. 94, παιδιαί 12, λογοπ. 21, ἀνίγμ. 12, προβλ. 3, γνωμικά 104, παροιμιαί 102, βακχικά ᾄσμ. καὶ δίστ. 49, μοιρολ. 69, ἐπωδ. 9, εὐχαί 12, ἀραί 40, ὄρκοι 13, παροιμ. φρ. 236, παραμύθ. καὶ εὐτρ. διήγ. 38. Τόμ. Α', μέρ. Β': μῦθοι παλαιοὶ καὶ νέοι εἰς γλῶσσαν λογιάν.
191. **Μακρῆς Π. Γ.** Βιθυνικαὶ σκιαγραφαί. Τὸ Κατιρλί καὶ αἱ περίξ αὐτοῦ κῶμαί... Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1888, 8ον, σελ. 128.
 Δημοσ. τοπων. καὶ εἰδήσεις περὶ ἐπιτηδ. καὶ οἰκίας (σ. 79 - 82), ᾄσμα: ὁ νεκρὸς ἀδελφὸς (σ. 82 - 84), δίστ. 27 (σ. 84 - 87), παροιμ. 21 (σ. 89 - 101), χαρακτ. τῶν κατοίκων, περὶ ἔνδυμασ., γάμ. μὲ 6 γαμήλ. δίστ. (σ. 98 - 99), περὶ βαπτίσεως καὶ τελευτῆς (σ. 99 - 101).
192. : **Μέλινα Ἐλπίς** Κρητικὴ Μέλισσα ἐκδοθεῖσα ὑπὸ —. Ἐκδοσις δευτέρα. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον μικρ., σελ. 40. [Βλ. ἀν. λ. ἀρ. 124].
193. **Οἰκονομόπουλος Διον. Τ.** Λεριακὰ ἤτοι χωρογραφία τῆς νήσου Λέρου συνταχθέντα μὲν κατὰ παραγγελίαν τῆς ἐν Καίρῳ Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀδελφότητος τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Λερίων ἐκδιδόμενα δὲ φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ διαπρεποῦς Λερίου κυρίου Νικολάου Γ. Τσιγαδᾶ. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον, σελ. 6 ἄ.ἀ. + 212 + 1 χάρτ.
 Τοπων., ὀνόματα, γλῶσσα (σ. 1 - 72), οἰκία, ἔνδυμασ., βίοι, κοιν. ὄργ., γάμ., 33 γαμ. δίστ., μοιρολ. δίστ. 25, δίστ. κλήδ. 7, λαϊκὴ λατρεία, δίστ. σκωπτ. 32, ᾄσμ. 2, παροιμ. 8, λαϊκ. δίκαιον (σ. 72 - 100), κοινων. ὄργάν. (σ. 104 - 108), γεωργ. βίος (σ. 25 - 129), ὀνόμ. δένδρων - φυτῶν (σ. 129 - 136), ποιμεν. βίος (σ. 136 - 140), ναυτ. βίος (σ. 140 - 142).
194. **Παπαδοπετράκης Γρηγόρ.** Ἱστορία τῶν Σφακίων ἤτοι μέρος τῆς Κρητικῆς ἱστορίας διηρημένη εἰς δύο βιβλία κυρίως. Τὸ πρῶτον περιλαμβάνει τὴν περιγραφὴν τῆς χώρας τῶν κατοίκων, τῶν ἡθῶν καὶ τῶν ἐθίμων αὐτῶν καὶ ἐν γένει τὴν ἀγωγὴν, τὸν χαρακτήρα καὶ τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα. Τὸ δὲ δεύτερον τὸ ἱστορικὸν μέρος ἀπὸ τῆς τῶν Σαρακηνῶν ἐπιδρομῆς ἄχρι τῶν καθ' ἡμᾶς. Ὑποδιαίρεται δὲ καὶ τοῦτο εἰς ἑπτὰ μέρη ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον, σελ. 580.
 Τοπων., ὀνόμ., σ. 26 ᾄσμα, σ. 49 - 52 ὄπλασσία καὶ γενναϊότης, σ. 52 - 58 δίκαια καὶ ἐπιτηδεύματα, σ. 58 - 68 γαμ. ἔθιμα μετὰ 2 ᾄσμ., σ. 69 - 74 λατρ. ἔθιμα καὶ δεισ. δοξ., σ. 118 ᾄσμ., σ. 156 ᾄσμα, σ. 229 δίστιχον, σ. 261 ᾄσμα, σ. 325 στίχ. ᾄσμ.
195. **Φαρδὸς Ν. Β.** Ὑλῆ καὶ σιακίφημα ἱστορίας τῆς ἐν Κορσικῇ ἐλληνικῆς ἀποικίας μετὰ συλλογῆς Καρνατικῶν τραγουδιῶν καὶ συλλογῆς Καρνατικῶν λέξεων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον μικρ., σελ. νστ' + 204 + β'.
 Σελ. 98 - 104: περὶ τελευτῆς, γάμου, λαϊκ. λατρ., ἔνδυμ., σ. 166 - 186: ᾄσμ. 9, δίστιχα 55.
196. **Χαρίλαος Ἀλκιβιάδης** Ἡ νῆσος Φολέγανδρος ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον, σελ. 68.
 Σελ. 36: εἰδήσ. περὶ κοσμημάτων γυναικῶν, σ. 37: παράδοσις, σ. 38 - 41: εἰδήσ. λαϊκ. λατρ., σ. 40 - 41: γαμ. ἔθ. μετὰ 4 δίστ., σ. 44 - 45: ἔθ. τελευτ., σ. 45 - 47: ἔθ. λατρ., σ. 57 - 59: 1 ρίμα.

197. **Γαβαλάς Ζαφείριος Δ.** Φολέγανδρος. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 475 - 515.
Δημοσ. καὶ τοπωνύμια, ἐπώνυμα, προλήψεις, εἰδήσεις περὶ κατοικίας, προϊόντων, βίων, κοιν. ὄργαν., τροφῆς, ἐνδυμασίας καὶ λ. λατρείας.
198. **Καλαϊσάκης Γ. Ἰακ.** Κρητικαὶ προλήψεις. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 121 - 132.
Παραδόσεις 8 καὶ εἰδήσεις περὶ βασκανίας καὶ ἐξορκισμῶν.
199. ——— Κρητικαὶ προλήψεις. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 329 - 339.
Περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ἐν γένει σώματος, τῶν νεανίδων. Γαμήλια ἔθιμα, δεσμίματα, κλήδονες, ὄνειρα, παταμῶς, περὶ τῶν καιρῶν, προλήψεις περὶ ἐμφύχων καὶ ἀψύχων.
200. **Carnoy E. H. et Nicolaidis J.** Traditions de l'Asie Mineure par —. Paris 1889, 16ον, σελ. ἄ. ἄ. VIII + 370. (Les Littératures populaires de toutes les nations, t. XXVIII).
Παραμῦθια 17, θρησκευτ. παραδ. 13, μῦθοι ζώων 5, διάφοροι παραδ. 6, ἄσμ. 10, αἰνίγμ. 39, παροιμίαι 50, εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς λατρείας, παιδίου, γάμου, τελευτῆς, παιδικὰ 8 καὶ δεισαδαίμονες δοξασίαι.
201. **Καμπούρογλου Δ.** Ἱστορία τῶν Ἀθηναίων. Τουρκοκρατία. Περίοδος πρώτη 1458 - 1687. Τόμος πρῶτος, ἐν Ἀθήναις 1889, 8ον, σελ. 416.
Σελ. 46 - 47: ἄσμα, σ. 48: παράδ., σ. 52 - 55: ἄσμα, σ. 70 - 71: ἄσμα, σ. 124: ἄσμα, σ. 165 - 170: εἰδήσεις λαϊκ. δικ., σ. 197 - 346: ἔθιμα λατρ., κοιν. ὄργ., παιδ., γάμ., τελευτ., προλ. καὶ δεισιδ., παραδόσ. 42, ἄσματα 40, νανουρ. 4, παιδικὰ 35, καθαρογλωσ. 3, σατιρικὰ 11, ἀποκριάτικα 6, δίστιχα 97, προσφων. τινές, ἐπωδαὶ 13, ἄσματα 8, παραμῦθ. 28, αἰνίγμ. 4, παροιμ. καὶ παροιμ. φράσ. 19, εὐχαὶ - ἀραὶ κ. ἄ.
202. **Κανελλίδης Πέτρ.** Ἡθῆ καὶ ἔθιμα ἐν Μάνη. Σκ Ἡμ ἔτ. 1889, σ. 299-311.
Ἐθιμα κοιν. ὄργ., γάμου καὶ τελευτῆς.
203. **Κορύλλος Χ. Π.** Πεζοπορία ἀπὸ Πατρῶν εἰς Σπάρτην. Ἀπὸ Πατρῶν διὰ θαλάσσης εἰς Γύθειον καὶ ἐκεῖθεν διὰ Σπάρτης εἰς Ταύγετον. Ἐπάνοδος εἰς Πάτρας διὰ Ναυπλίου καὶ Κορίνθου ὑπὸ—. Ἐν Πάτρας 1889, 16ον, σελ. 116.
Δημοσ. ἐν σ. 24 παραδόσεις, ἐν σ. 45 - 46 ἄσμα, ἐν σ. 68 κέξ. εἰδήσ. περὶ λαϊκοῦ δικαίου, ἐν σ. 79 - 84 περὶ λαϊκ. λατρ. καὶ τροφῶν, ἐν σ. 86 - 87 ἄσμα καὶ σποράδην τοπωνύμια.
204. **Κρινόπουλος Σωκρ.** Τὰ Φερτάκαινα ὑπὸ ἐθνολογικὴν καὶ φιλολογικὴν ἐποψίν ἐξεταζόμενα. Μονογραφία ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1889, 16ον, σελ. 76.
Ἐν σ. 22 - 69 δημοσ. τοπωνύμια, δίστιχα 6, γραμματικὴ τοῦ ἰδιώματος, γλωσσάριον καὶ εἰδήσεις περὶ κοινων. ὄργαν., γάμου, παιδίου μετὰ 4 παιγν., λαϊκ. λατρείας καὶ δεισιδαιμ. δοξασιῶν.
205. **Λαμπρίδης Ἰω.** Ἡπειρωτικὰ μελετήματα. Τεῦχος ἔβδομον. Πογωνιακά. Ἐν Ἀθήναις 1889, 8ον μικρ., σελ. 88.
Ἐν σ. 22 - 28: γαμήλια ἔθιμα μετ' ἁμάτων, σ. 51 - 57: περὶ ἐπαγγελμάτων.
206. ——— Ἡπειρωτικὰ μελετήματα. Τεῦχος ὄγδοον. Ζαγοριακά. Μέρος πρῶτον. Ἐν Ἀθήναις 1889, 8ον μικρ., σελ. 86. [Ἐν σ. 26 - 27: ἄσμα, σ. 30 - 31: ἄσμα, σ. 72 - 83: περὶ ἐπαγγελμ. μετὰ 3 ἄσμ.]. — Ἡπειρωτικὰ μελετήματα. Τεῦχος ἕνατον. Ζαγοριακά. Μέρος δεύτερον. Ἐν Ἀθήναις 1889, 8ον μικρ., σελ. 88. [Ἐν σ. 23, 24 - 25 καὶ 62 δημοσ. 5 ἄσματα].

207. **Οικονόμου Π. Π.** Αἱ ἐντυπώσεις μου ἐν τῷ χωρίῳ. Σκ' Ἡμ' ἔτ. 1889, σ. 347 - 353.
Γενικά περὶ τῶν ἐν Ζυγοβιστίῳ Γορτυνίας χαιρετισμῶν, κοιν. ὄργ., τροφῶν, τελευτῆς, οἰκιῶν καὶ ἄσμάτων.
208. **Παπαχριστόπουλος Ἀθ.** Τρικολωνικά. Ἐν Ἀθήναις 1889, 16ον, σελ. 80.
Γενικά περὶ ἐθίμων λατρείας καὶ γάμου.
209. **Κανελλάκης Κ. Ν.** Χιακὰ Ἀνάλεκτα, ἤτοι συλλογὴ ἠθῶν, ἐθίμων, παροιμιῶν, δημοδῶν ἄσμάτων, ἀινιγμάτων, λεξιλογίου, ἱστορικῶν καὶ ἄλλων χειρογράφων, χρυσοβούλλων, σιγιλλίων κλπ. Ἐν Ἀθήναις 1890, 8ον, σελ. η' + 592.
Δημοσ. ἄσματα 97, γαμήλ. ἄσμ. τῶν ποιμένων 17 ἐξ ὧν πολλὰ δίστιχα, γαμήλ. ἔθ., δίστ. 161, ἀινίγμ. 130, λατρ. ἔθ., νανουρίσμ. 11, παροιμ. 793, δίστ. τοῦ κλήδονα 32, ἔμμετροι προσευχαὶ 8, ἔθιμα τελευτῆς, μοιρολ. 30, δεισιδ. δοξ., παραδόσεις, λατρ. ἄσμ. 3, ἔγγρ. λαϊκ. δικ. καὶ ἔθιμα κοιν. ὄργ.
Κ ρ ῖ σ ι ς : Rev Ét Gr V (1892) 466 (Philhellen).
210. **Καρκαβίτσας Ἀνδρ.** Κράβαρα (Ὀδοιπορικαὶ σημειώσεις). Ἐστία, Ἰούλ.-Δεκ. 1890, σ. 225 - 228, 241 - 244, 257 - 259, 291 - 293, 309 - 311, 325 - 327, 341 - 343, 357 - 358, 380 - 382, 392 - 395, 401 - 402.
Σποράδην δημοσ. τοπωνύμια, εἰδήσεις περὶ γάμου, ἄσματα 12.
211. **Κορύλλος Χ. Π.** Ἡ ἐθνογραφία τῆς Πελοποννήσου ὑπὸ —. Ἀπάντησις εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Α. Philippson γραφέντα. (Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ «Προμηθεύς»). Ἐν Πάτραις 1890, 16ον, σελ. 63.
Δημοσ. τοπων. σποράδην ἐν σ. 58 - 59, ὀνόματα παιδιῶν ἐν σ. 59 - 60, δεισιδ. δοξ. καὶ παραδόσεις.
212. **Φραγκοῦδης Γ. Σ.** Κύπρις. Ἡ Κύπρος τῆς σήμερον. Ἱστορία τῆς Κύπρου ἀπὸ τῶν μυθολογικῶν χρόνων μέχρι σήμερον. Τοπογραφία Κύπρου ἢ περιήγησις ἀνὰ τὴν νῆσον. Ἐν Ἀθήναις 1890, 8ον, σελ. ἰστ' + 516 + 1 χάρτ.
Ἐν σ. 58 - 81: εἰδήσεις περὶ κοιν. ὄργ., ἄσμ., δίστ., ποιητάρηδων, γαμηλ. ἐθίμων, παιδιῶν, λατρ., παραδ., σ. 81 - 84: περὶ οἰκίας, σ. 356 - 359: περὶ κοιν. ὄργ., σποράδην πλῆθος τοπωνυμίων.
213. **Μαλανδράκης Μ. Η.** Ἡθὴ καὶ ἔθιμα ἐν Πάτμῳ. ΔΙΕΕ Γ' (1890 - 91) 331-354.
Εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὸν γάμον, τὴν γέννησιν, τὴν τελευτὴν, τὴν λατρείαν, ἄσματα 5, δίστιχα 57.
214. **Βαλαβάνης Ἰωακεῖμ** Μικρασιατικά. Ἀθήνησι 1891, 8ον μικρ., σελ. 256.
Ἐν σ. 15 - 23: γλωσσάριον ἐνδιαφέρον καὶ λαογραφικῶς, σ. 24 - 26 ὄνομ. ἄφρ. καὶ θηλ., σ. 30 - 31: δεισ. δοξ., σ. 88 - 95: ἀρραβῶν καὶ γάμος ἐν Ἰκονίῳ, σ. 101 - 103: παράδοσις, σ. 140 - 159: Νασρεδδὶν Χώτζας.
215. **Βαρζώκας Κωνστ.** Συλλογὴ [ἐξ Ἡπείρου]. ΖΑ Α' (1891) 1 - 25.
Λέξεις μετὰ τῶν οἰκειῶν φράσεων, ἄσμ. 15, δίστ. 55, μαντ., μαγ., παιδιὰ 11, ἀινίγμ. 21, παροιμ. 25, ἀπειλαὶ 19, ἔτερον λεξιλόγιον.

216. **Βενέτης Νικ.** Λέξεις, φράσεις, παροιμίες, δεισιδαιμονίες και παραμύθια. ΖΑ Α' (1891) 191 - 197.
Παροιμ. 74, δεισ. δοξ. 26, λέξ. ύβρ. και καταραστικά 12, όνόμ. άνδρ. και γυναικ., όνόμ. πτηνών, ύφρων, φυτών, θάμων και ποών παραμύθια 4.
217. **Γεωργίτσας Άλ.** "Ηθθ, έθιμα κλπ. Χιμαραίων. ΖΑ Α' (1891) 202 - 210.
Οικ., κοιν. όργ., παιδ., γάμ., τελευτή, λ. δικ., παραδόσ. 3.
218. **Γονιός Ά.** "Ηπειρωτικόν λεξιλόγιον και δημοτικά άσματα. ΖΑ Α' (1891) 175 - 190.
Έν σ. 175 - 181: λεξιλ., σ. 181 - 188: άσμ. 31, σ. 189 - 190: διστ. 19, σ. 190: αινίγμ. 4 και όνόμ. κύρια.
219. **Δαμιράλης Κωνστ. Ν.** Συλλογή λέξεων ιδιαιζουσών έν τή Νάζω και άλλαις νήσις τοϋ Αιγαίου πελάγους. ΖΑ Α' (1891) 433 - 445.
Ένδιαφ. και λογογραφικώς δια τās είδήσ. περί οικιακ. σκευών, γεωργ. και ποιμ. βίου.
220. **Διαμαντάρας Άχιλλ.** Γλωσσική ύλη τής νήσου Μεγίστης (Καστελλορίζου). ΕΦΣΚ 21 (1891) 315 - 366.
Παροιμ. 554, κανακίσματα 55, νανουρίσμ. 25, διστ. 159, μοιρολόγ. διστ. 229, γαμήλ. διστ. 63, άσμ. 29, αινίγμ. 31.
221. **Κρυστάλλης Κ. Δ.** Οί Βλάχοι τής Πίνδου. Έβδομάς Η' (1891), άρ. 4 σ. 1 - 3, άρ. 5 σ. 2 - 4, άρ. 7 σ. 4 - 7, άρ. 8 σ. 6 - 8, άρ. 9 σ. 6 - 9, άρ. 11 σ. 3 - 5, άρ. 12 σ. 4 - 6, άρ. 15 σ. 4 - 6, άρ. 16 σ. 3 - 6, άρ. 17 σ. 2 - 5, άρ. 18 σ. 5 - 6, άρ. 19 σ. 3 - 7, άρ. 20 σ. 7 - 8, άρ. 21 σ. 7 - 8, άρ. 22 σ. 4 - 7, άρ. 23 σ. 6 - 7, άρ. 24 σ. 2 - 4, άρ. 25 σ. 4 - 7, άρ. 26 σ. 6 - 8, άρ. 27 σ. 5 - 7, άρ. 28 σ. 7 - 9, άρ. 29 σ. 6 - 7, άρ. 30 σ. 8 - 10, άρ. 31 σ. 8 - 9 (= Κ. Κρυστάλλης, "Απαντα, έπιμ. Μ. Περάνθη, Άθήνα [1952], σ. 307 - 503).
Γενικά περί τών κατοίκων τής Πίνδου, τοϋ χαρακτήρος των, τοϋ βίου των, τών έθίμων των σχετικώς με τό παιδίον, τόν γάμον, τήν λαϊκήν λατρεία, τά άσματα κ. ά.
222. **Λελέκος Μιχ.** Άποσπάσματα έκ τών λαϊκών έθίμων, μύθων και λοιπών. Έν Άθήναις 1891, 8ον, σελ. 16.
Έν σ. 3 - 11: είδήσεις περί λαϊκής λατρείας, μύθοι 6, έν σ. 13 - 16: δεισιδαίμονες δοξασίαι και παραδόσεις τινές.
223. Λέξεις, φράσεις και παροιμίες. ΖΑ Α' (1891) 198 - 202.
Παροιμίες 138, όνόμ. τοποθ., όρέων, λίμνης και πεδιάδος.
224. **Μανωλακάκης Έμμ.** Γλωσσική ύλη τής νήσου Καρπάθου. ΖΑ Α' (1891) 318 - 342.
Γεωργ. και ποιμ. βίος. παροιμ. φράσ. 72, άσμ. 7, διστ. 32.
225. **Μανωλακάκης Ίω.** Παροιμίες, φρασσεολογία, αινίγματα και δημοτικά άσματα τής νήσου Καρπάθου. ΖΑ Α' (1891) 343 - 380.
Παροιμ. 544, παροιμ. φράσεις 18, άραι 14, εύχαί 3, φρασσεολογία επί λεμβοδρομία 27, αινίγμ. 43, άσμ. 26.

226. **Παπαδόπουλος Γεώργ.** Γλωσσική ύλη τῆς νήσου Νισύρου. ΖΑ Α' (1891) 381 - 427.
Γλωσσάρ., ἄσμ. 26, δίστ. 89, μοιρολ. δίστ. 22, μοιρολ. 1, παροιμ. 78, αἰνίγμ. 51, λογοπαίγν. 8, ὄνόμ. τοποθ., παραμύθ. 11.
227. **Πουλάκης Δημ.** Λεξιλόγιον Ἰκαρίας, Κρήνης κλπ. ΖΑ Α' (1891) 428 - 433.
Δημοσ. λεξιλ., μῦθος ἔμμ., εἰδήσ. περὶ παιδίου καὶ 2 λογοπαίγνια.
228. **Thumb Albert** Μελέτη περὶ τῆς σημερινῆς ἐν Αἰγίνῃ λαλουμένης διαλέκτου. ἸΑθηνᾶ 3 (1891) 95 - 128.
Ἔν σ. 95 - 99 δημοσ. 1 ἄσμα καὶ 1 παραμύθι.
229. **Χαβιαρᾶς Δημοσθ.** Συμαϊκά. ΖΑ Α' (1891) 211 - 265.
Γένν., γάμ., λατρ., δεισ. δοξ., ἀστρολ., τελευτή, ἔρκοι εὐχαί, ἀραί, ὄνόμ. κύρια, ἀνδρ. καὶ γυναικ., παραμύθ. 6.
230. ——— Ἔθιμα κατὰ τοὺς γάμους, γαμήλια δίστιχα καὶ δημῶδη ἄσματα τῆς νήσου Τήλου. ΖΑ Α' (1891) 265 - 270.
Γάμ., γαμ. δίστ. 26, δημῶδη ἄσμ. 3.
231. **Βαλαβάνης Ἰω. Γ.** Ζῶντα μνημεῖα τῆς ἀνὰ τὸν Πόντον ἰδιωτικῆς ὑπὸ —. ἸΑθῆνησιν 1892, 8ον, σελ. 212. (Ἀρχεῖα τῆς Νεωτέρας ἐλληνικῆς γλώσσης, ἐκδιδομένα ὑπὸ τοῦ Συλλόγου «Κοραῆς», Γ').
Πλὴν τῆς γλωσσ. ὕλης, δημοσ. σποράδην παροιμίαι τινές, στίχοι ἐξ ἄσματ. καὶ εἰδήσ. ἀναφερόμεναι εἰς τὸν οἶκον, τὴν λατρείαν κ.ά.
232. **Edmonds E. M.** Quaint Customs of rural Greece. Eastern and Western Review, London, vol. II - No. 2, July 1892, σ. 115 - 122.
Δημοσ. εἰδήσεις περὶ χορῶν καὶ λατρείας ἐν Μεγάρων καὶ γαμήλια ἔθιμα ἐκ Κάσου.
233. **Καμπούρογλους Δ. Γρ.** Μνημεῖα τῆς ἱστορίας τῶν ἸΑθηναίων περιοδικῶς δημοσιευόμενα ὑπὸ —. Τόμ. Α', ἐν ἸΑθῆναις 1890, 8ον, σελ. 444. Τόμ. Β', αὐτόθι 1890, 8ον, σελ. 392. Τόμ. Γ', αὐτόθι, 1892, 8ον, σελ. 332.
Τόμ. Α', σ. 131: Θρήνος ἐπὶ τῷ θανάτῳ Αἰνάρδου Καπετανάκη (1789), σ. 179 - 185: ἔγγραφα διαφόρων συναλλαγῶν [13], σ. 237 - 240: πρᾶξις ἐκλογῆς δραγάτεψαση, διαθήκη χωρικοῦ, πωλητήριον, προικοσύμφωνον, σ. 263 - 271: προικοσύμφ., διανομή, πωλητήρια, 5, προγαμ. δωρεά, σ. 292 - 293: χοτζέτι, σ. 293-301: ὀνόματα, σ. 319-326: χοτζέτια 7, σ. 327 - 330: ἔγγρ. λαϊκ. δικ. 6, σ. 346 - 351: χοτζέτια 5, σ. 353 - 354: ταπί, σ. 354: ἦ ἐν Δαφνίῳ ἐπιγρ. τοῦ ρουφετίου (συντεχνίας) τῶν μπακάληδων, σ. 373: 8 ταπιά, 7 χοτζέτια, σ. 378: ἀγοραπωλησίαι, σ. 379 - 381: ταπιά 2, χοτζέτι 1, σ. 381 - 384: ταπιά 3, σ. 399 - 411: ταπιά 17, χοτζέτι 1, σ. 411 - 417: χοτζέτια 6, σ. 417: ἀγοραπωλησία, σ. 418 - 427: χοτζέτια 10, σ. 427: πωλητήριον, σ. 428 - 429: χοτζέτι, σ. 429 - 430: πωλητήριον. — Τόμ. Β': ὀνόματα, τοπων., σ. 99 - 116: λ. δικ., σ. 378 - 380: περὶ τραχώματος καὶ οἰκογεν. ἔγγρ. Νερούτσου. — Τόμ. Γ', σ. 5 - 18: ἐπιφθ. 4, περὶ παιδ., δίστιχα, ἄσμ. 5, αἰνίγμ. 21, τινές παροιμίαι, παράδοσις, σ. 19 - 27: τινὰ περὶ νοταρίων, σ. 27 - 117 προικοσύμφ. 62, σ. 123-124: Κτηματολ. Καισαριανῆς, σ. 137 - 140: ἄσματα 3, δίστ. 4, ἐπίθετα, εἰδήσ. περὶ ἐνδύμ., σ. 154 - 155: διανομή ἰδιωτικῆ, σ. 157 - 160: 7 ἔγγρ. λαϊκ. δικ., σ. 164 - 224: πλῆθος ἔγγρ. λαϊκοῦ δικ., σ. 229 - 234: γαμ. ἔθ. ἐν Ἀμαρουσίῳ, σ. 235 - 236: δωρητήριον, σ. 245-246: ἄσμα, σποράδην ὀνόματα, τοπων., σ. 269-272: ἔγγρ. λαϊκ. δικ. 4.

234. **Καράλης 'Αλέξ.** Χίος καὶ Χίοι. Παρνασσός 15 (1892) 561 - 577.
'Εν σ. 564, 565, 566 καὶ 567 δίστιχα 3, ἔσμα 1, παροιμίαι 2.
235. **Κρέμος Γεώργ. Π.** Νάξος. 'Απόλλων Ζ' (1891) 81 - 88, 97 - 102, 114 - 118, 131 - 135, 145 - 152, 161 - 166, 188 - 190, Η' (1892) 17 - 21, 33 - 35, 49 - 52, 65 - 69, 81 - 84, 97 - 102.
'Εν σ. 163 - 166 τοῦ Ζ' τόμ. (1891) γίνεται λόγος περὶ κατοικιῶν καὶ ἀναγράφονται τοπωνύμια. 'Εν σ. 83 - 84 τοῦ Η' τόμ. (1892) εἰδήσ. περὶ κοιν. ὄργ., ἐν σ. 97 - 102 εἰδ. περὶ γάμου, ἀμπελοουργ., γεωργ. καὶ ποιμ. βίου.
236. **Μ. Β. Α.** Καππαδοκικά. Παρνασσός 15 (1892) 368 - 379, 445 - 458, 600-615.
Δημοσ. σποράδην τοπωνύμια τινὰ καὶ εἰδήσεις περὶ γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας.
237. **Μπουντώνας Εὐθ.** Μελέτη περὶ τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος Βελβεντοῦ καὶ τῶν περιοχῶν αὐτοῦ ὑπὸ —. 'Εν 'Αθήναις 1892, 8ον, σελ. 122.
'Ονόματα, γαμήλια ἔθιμα, δίστιχα, ἔσματα 33, ἐν παραμύθιον.
238. **Ποιυλάς 'Ιάκ.** 'Η φιλολογικὴ μας γλῶσσα. Σκέψεις. 'Εν 'Αθήναις 1892, 8ον μικρ., σελ. 100.
'Εν σ. 68 - 70: ἐκλογή 32 παροιμ. προσκεδομένων εἰς διαφόρους συλλογὰς, ἐν σ. 70 - 74: ἔσματα 5.
239. **Τσικόπουλος 'Ιω.** Μελέτη περὶ λεξικοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς δημῶδους γλώσσης ὑπὸ —. 'Εν 'Αθήναις 1892, 8ον, σελ. 50.
Τοπωνύμια, ὄροι λαϊκ. οἰκοδομίας, ὀνόματα κ.ἄ.
240. **'Αδρακτᾶς Γεώργ.** Βίος καὶ ἔργα ἐπὶ τοῦ Πηλίου. Αἱ πανηγύρεις. Σκ 'Ημ ἔτ. 1893, σ. 365 - 371.
Εἰδήσ. περὶ κοινων. ὀργανώσεως καὶ ἐνδύματος.
241. **Βλαστός Παῦλ. Γ.** 'Ο γάμος ἐν Κρήτῃ. "Ἡθῆ καὶ ἔθιμα Κρητῶν συλλε-
χθέντα ὑπὸ —. 'Εν 'Αθήναις 1893, 8ον, σελ. 184.
Πλὴν τῆς περὶ γάμου ὕλης, δημοσ. ἔσματα 80 ἐν σ. 20 - 21, 24 - 25, 28 - 29, 34, 59 - 61, 68 - 88, 90, 93 - 94, 97, 99 - 112, 112 - 127, 132 - 137, 141 - 142, δίστιχα ἐν σ. 31 - 34, 40 - 42, 51, 89 - 90, 95 - 97, 137 - 139, προπόσεις ἐν τῷ γάμῳ ἐν σ. 127 - 132 κ. ἄ.
Κρίσεις: 'Εστία 'Ιουλ. - Δεκέμ. 1893, σ. 334 ('Α. Μ.).
242. **Σταματιάδης 'Επ.** 'Ι. 'Ικαριακά, ἤτοι ἱστορία καὶ περιγραφή τῆς νήσου 'Ικαρίας ὑπὸ —. 'Εν Σάμῳ 1893, 8ον, σελ. 162.
Σελ. 36 - 37: ρίμα ἱστορικῆ, τοπων., σ. 95: δίστιχον, σ. 106 κέξ, εἰδήσ. περὶ λατρ., παιδ., γάμ. μετὰ γάμ. δίστιχον, τελευτῆς, λεξιλόγ., ὀνόματα, ὀλίγα αἰνίγμ. καὶ παροιμ. ἔσματα 6, παιδιὰ 6 καὶ 11 ἔγγρ. λαϊκ. δικαίου.
Κρίσεις: 'Αθηνᾶ 6 (1894) 442 - 461 (Ι. Ν. Πουλιανός). ΒΖ 4 (1875) 153 - 154 (Gustav Meyer).
243. **Τσιτσέλης 'Ηλίας Α.** 'Ο Αὔγουστος καὶ ἡ συγκομιδὴ. Αἱ Μοῦσαι Β' (1893 - 94) 186 - 187.
Εἰδήσεις ἀμπελοουργικοῦ βίου καὶ λαϊκῆς λατρείας.

244. **Weigand Gustav** Die Aromunen. Ethnographisch-philologisch-historische Untersuchungen über das Volk der sogenannten Macedo-romanen oder Zinzaten von —. Erster Band. Leipzig 1895, 8ον, σελ. XII + 334 + 1 χάρτ. Zweiter Band. Volksliteratur der Aromunen... Leipzig 1894, 8ον, σελ. XVIII + 384.
Τόμ. Β': ἄσμ. 113, εἰδ. περὶ γάμ., τελευτῆς, λαϊκ. λατρ., παραδ. τινές, παραμ. 9, αἰνίγμ. 32, παροιμίαι 34, παιδιὰ 10, γλωσσάριον.
245. **Georgeakis G. et Pineau L.** Le folk-lore de Lesbos. Paris 1894, 16ον, σελ. XX + 374. (Les littératures populaires de toutes les nations, t. XXXI).
Δημοσ. παραμύθια 13, μῦθοι ζώων 4, αἰνίγμ., παραμ. 3, εὐτρ. διηγ. 5, διάφ. διηγ. 6, ἄσμ. 75, παροιμ. 60, αἰνίγμ. 30, ἔθ. λατρ., γάμ., τελευτῆς, λ. δικ., δεισ. δοξ., παιδ., ἀστρολ. καὶ μετεωρ.
Κρίσεις: Academy XLVII (1895) 396 - 397 (H. F. Tozer). Revue critique d'histoire et de littérature, Paris, I (1895), 403 - 404 (H. Pernot). Folk-Lore V (1894) 329 - 330 (E. S. Hartland). Folk-Lore VI (1895) 94, 199 (W. R. Patten). Revue des traditions populaires, Paris, IX (1894) 595 - 596 (P.S.). Ἔστια εἰκονογραφημένη, ἀρ. 3, 15 Ἰανουαρ. 1895, σ. 19 - 21, 28 - 29 (N. Γ. Π ο λ ί τ η ς).
246. **Μαλλιαράκης Μ.** Ἐπίτομος περιγραφή τῆς νήσου Κάσου ὑπὸ —. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1894, 8ον, σελ. 72.
Δημοσ. τοπων. καὶ εἰδήσεις περὶ ἐπαγγελμ., λαϊκ. δικ., κοιν. ὄργ., παιδ., γάμ., τελευτῆς, ὀνόματα κ.ἄ.
247. **Νικολάου Ἰω.** Ἡ Ὀδησσός (Βάρνα) ὑπ' ἀρχαιολογικὴν καὶ ἱστορικὴν ἐποψίν ὑπὸ —. Ἐν Βάρνῃ 1894, 8ον, σελ. 336.
Ἐν σ. 217 - 272 δημοσ. εἰδήσεις περὶ μνηστεύσεως, περὶ τῆς πανηγύρ. τῶν ἁγ. Κωνσταντίνου, Δημητρίου, Ἀθανασίου, περὶ τοῦ κλειδωνος, διστ. 10, ἡ θέσις τοῦ αἰτισμῆ σουγιοῦ (= πινομένου ὕδατος ἀπὸ τοῦς λάκκους, λατρ.), ὁ θάνατος, δεισιδ. δοξ. περὶ καλλικαντζάρων, στοιχειωμένοι τόποι, ἡ χάρις τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου, παραμύθ. 2 δισκευασμένα, σ. 309 - 318 ἄσματα 9.
248. **Ἀραβαντινὸς Σπ. Π.** Ἱστορία Ἀλῆ πασᾶ τοῦ Τεπελενλῆ συγγραφεῖσα ἐπὶ τῇ βράσει ἀνεκδότου ἔργου τοῦ Παναγιώτου Ἀραβαντινοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1895, 8ον, σελ. ξδ' + 616 + 3 χάρτ. ἐκτὸς κειμένου + 14 εἰκ.
Ἐν σ. 264-265: ἄσματα 2, σ. 383: στίχοι ἄσμ., σ. 451: διστιχον, σ. 601-610: τοπωνύμια.
249. **Καπετανάκου Εὐαγγελία** Λακωνικὰ περίεργα. Ἐν Ἀθήναις 1895, 16ον, σελ. 96.
Ἐν σ. 57 - 67: ἔθιμά τινα περὶ κοινων. ὀργανώσ., ἐν σ. 79 - 94 μοιρολόγια.
250. **Παπασταύρου Ἀμαλία** Ἡ Ζίτσα. Γεωγραφικὴ καὶ ἱστορικὴ περιγραφή τῆς κομοπόλεως ταύτης τῆς Ἠπείρου ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1895, 8ον, σελ. 60. Σελ. 44 κέξ. εἰδήσ. περὶ λαϊκ. λατρ., χοροῦ, ἔθ. θερισμοῦ, τρυγητοῦ, ἄσμα 1.
251. **Φαρασόπουλος Σπμ. Σ.** Τὰ Σύλατα. Μελέτη τοῦ νομοῦ Ἰκονίου ὑπὸ γεωγραφικὴν, φιλολογικὴν καὶ ἔθνολογικὴν ἐποψίν ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1895, 8ον μικρ., σελ. 136.
Τοπων., εἰδήσεις περὶ γάμ., σ. 103 - 111: ἄσμ. 6, σ. 115 - 126: λεξιλόγιον.

252. **Παλοδύπος Βίτος Δ.** Περί τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνοσαλεντικῆς ἀποικίας. Ὀλύμπια Α' (1895 - 96), ἀρ. 29, σ. 228 - 230.
Εἰδῆς. περί ἄσμ., τελευτῆς κ. ἄ.
253. **Garnett Lucy Mary Jane** New Folk-lore Researches. Greek Folk Poesy: Annotated translations, from the whole cycle of Romaic Folkverse and Folk-Prose, by —. Edited with essays on the Science of Folklore, Greek folk - speech, and the Survival of Paganism, by J. S. Stuart - Glennie, M. A. Vol. I. Folk-Verse. London 1896, 8ον, σελ. XLVIII + 478. Vol. II. Folk-Prose. Αὐτόθι 1896, 8ον, σελ. X + 542. [Γεννάδ. M.G. L. 969]
Τόμ. I: Γεν. εἰσαγ. περί τῶν νεωτ. λαογρ. ἐρευν., περί τῆς ἑλλήν. δημ. ποιήσ., εἰσαγωγή εἰς τὴν λαογραφ. ἐπιστήμην, αἱ νέαι μέθοδοι τῆς λαογρ. ἐρευν., ἄσμ. 258, σημειώσεις. Τόμ. II: παραμύθια 45, μῦθοι 7, εὐτρ. διηγ. 7, παραδόσ. 9, σημειώσεις, βιβλιογραφία.
254. **Γλυκᾶς Νικήφ.** Λεξιλόγιον Ἰμβρου. ΖΑ Β' (1896) 15 - 19.
Δημ. λατρ., ἐνδυμ., παράδ., ἀστρολ., γεωργ. βίος κ. ἄ.
255. Ἐπορχία Δελβίνου. Ἱστορικὴ καὶ γεωγραφικὴ περιγραφή. Παραδόσεις, ἤθη καὶ ἔθιμα. Δωδώνη Α' (1896) 115 - 133.—Τμῆμα Πωγωνιανῆς. Αὐτόθι, σ. 153 - 156.
Τοπωνύμια, γαμήλ. ἔθιμα, γαμ. ἄσμ. 7, μαντική.
256. **Ζωγραφάκης Ἰω. Ν.** Δημοτικὰ ἀνάλεκτα τοῦ χωρίου Ρωγδιᾶς τῆς Κρήτης. ΖΑ Β' (1896) 53 - 85.
Παραμ. καὶ εὐτρ. διηγ. 10, παραδόσ. 21, ἄσμ. 29, λογοπαίγν. 3, δίστ. 28, αἰνίγμ. 18, λεξιλόγιον.
257. **Καμπούρογλους Δημ. Γρ.** Ἱστορία τῶν Ἀθηναίων. Τουρκοκρατία. Περίοδος πρώτη 1458 - 1687. Τόμ. Β', ἐν Ἀθήναις 1890, 8ον, σελ. 332. Τόμ. Γ', αὐτόθι 1896, 8ον, σελ. 336 + εἰκ. 6.
Ἐν Β' τόμῳ, πλὴν τῆς ἱστορικῆς ὕλης, δημοσιεύονται καὶ εἰδήσεις ἀναφερ. εἰς τὴν κοιν. ὄργ. καὶ πλῆθος τοπωνυμίων. Ἐν Γ' τόμῳ περί λ. οἰκίας, κοιν. ὄργ., μαγ., γάμ., παιδίου. Ἐπίσης δημοσ. γαμήλ. καὶ παιδικὰ ἄσματ., εἰδ. περί λαϊκοῦ δικαίου, τελευτῆς, παροιμ., δεισ. συνήθ., ἔθ. λατρ., ἐπωδαί, εὐχαί, ἀραί, ὕβρεις, ἐπαγγέλματα, παραδόσεις, ἄσματα, παραμύθια, μουσικαὶ καταγρ. ἄσμ., δίστιχα, αἰνίγμ., εἰκόνες οἰκ. καὶ ἐνδυμ. κ. ἄ.
258. **Λιλιμπάκης Ἐμμ.** Συλλογὴ ἐκ Σιτειᾶς τῆς Κρήτης. ΖΑ 1896, σ. 30 - 48.
Αἰνίγμ. 13, παραδ. 15, ἀστρολ., δίστιχα 145, παροιμ. καὶ παροιμ. φράσεις 118.
259. **Μανολακάκης Ἐμμ.** Καρπαθιακὰ περιέχοντα τὴν τοπογραφίαν, ἱστορίαν, περιγραφὴν, ἀρχαιολογίαν, φυσικὴν κατάστασιν, στατιστικὴν, τοπωνυμίας τῆς νήσου, ἤθη καὶ ἔθιμα, ἰδιώματα τῆς γλώσσης, λεξιλόγιον, δημοτικὰ ἄσματα καὶ δημῶδεις παροιμίας τῶν κατοίκων αὐτῆς ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1896, 8ον, σελ. 304.
Δημοσ. ἔθιμα σχετ. μὲ τὸ παιδ., γάμ., τελευτ., κοιν. ὄργ., λαϊκ. δίκ., μετεωρολ., δεισ. συνθηλαί. Ἐπίσης παραδόσεις τινές, παροιμ. 341, ἐπωδαί τινες, πλῆθος τοπων. καὶ ἄσμ. 95.
Κρίσεις: Βυζαντ. Χρονικὰ IV (1897) 733 - 735 (Ἄ. Παπαδόπουλος - Κεραμεύς).

260. Παραμύθια [5] και ἄσματα [5] Λεσβιάδος διαλέκτου. ΖΑ 1896, σ. 20 - 30.
261. **Πουλᾶκης Δ.** Λεξικὸν ἰδίᾳ τῆς Σικίνου καὶ τινῶν ἄλλων τόπων. ΖΑ 1896, σ. 7-15.
Ἐνδιαφ. καὶ λαογρ. διὰ τὰς εἰδήσ. τὰς ἀναφερ. εἰς τὸ παιδίον, τὰς τροφάς, τὰ οἰκ. σκεύη, τὰ ὄνομ. φυτ., τὸν γεωργ. βίον, τὰ μέτρα κτλ.
262. **Buondelmonti Christ.** Description des Iles de l'Archipel. Version grecque par un anonyme, publiée d'après le manuscrit du Sérail, avec une traduction française et un commentaire par Émile Legrand. 1ère partie. Paris 1897, 8ον, σ. XL + 259.
Περιγράφονται ποικίλα ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν νησιωτῶν τῆς Ἑλλάδος ἀναφερόμενα εἰς τὴν κατοικίαν, τοὺς βίους, τὴν ἐνδυμασίαν κ. ἄ.
Κ ρ ῖ σ ι ς : BZ 10 (1901) 230 - 233 (L. B ü r c h n e r).
263. **Χατζόπουλος Κωνστ.** Ἡ ἐπαρχία 40 Ἐκκλησιῶν (πληθυσμός, ἦθη, ἔθιμα καὶ γλωσσικὰ ἰδιώματα). Θρ Ἐπ Α' (1897) 181 - 203.
Εἰδήσεις σχετικαὶ μὲ τὴν κοινῶν. ὀργάνωσιν, τὰς δεσποδαιμονίας καὶ προλήψεις, περὶ γαμηλίων ἐθίμων, λατρείας, παιδιῶν, αἰνίγματα 8, παροιμίαι 12, εὐχαὶ 4, κατάραι 11, ἄσματα 2, παραμύθι 1.
264. **Ἀρχέλαος Σαραντίδης Ἰ.** Ἡ Συνασός, ἦτοι θέσις, ἱστορία, ἠθικὴ καὶ διανοητικὴ κατάστασις, ἦθη, ἔθιμα καὶ γλώσσα τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ κωμοπόλεως Σινασοῦ. Ἐν ἐπιμέτρῳ δὲ καὶ σύντομος περιγραφή τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Κιαισαρείας καὶ Ἰκονίου ἐλληνικῶν κοινοτήτων ὡς καὶ τῶν ἐν αὐταῖς σφισομένων ἐλληνικῶν διαλέκτων ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐν Σινασοῦ λαλουμένην. Ἐν Ἀθήναις 1899, 8ον, σελ. 284.
Δημοσιεύονται εἰδήσεις περὶ βίον, δεσποδαιμονῶν συνηθειῶν, κοινωνικῆς ὀργανώσεως, παιδίου, χορῶν, μουσικῆς, λατρείας, γάμου (σ. 63 - 95). Ἐπίσης τοπων., παροιμ. φράσεις σποράδην, ἄσματα 12 (σ. 155 - 171), παροιμίαι 357 (σ. 171 - 188), παιδικὰ αἰνίγματα 15 (σ. 188 - 189), παιδικὰ ἄσματα 10 (σ. 189 - 192), κνουρίσμα (σ. 192), μοιρολόγια 5 (σ. 192 - 194), παιδιὰ 10 (σ. 194 - 198), εὐχαὶ καὶ κατάραι (σ. 198 - 199), ὀνόματα (σ. 199 - 201), παραμύθια 2 (σ. 201 - 216), λεξιλόγιον (σ. 216 - 280).
265. Τὸ τμήμα «Ρίζης» ἐν τῇ διοικήσει Ἀργυροκάστρου. [Τοπωνύμια]. Ἄσματα ἄδόμενα ἐν τῷ τμήματι Ρίζης [7 γαμήλια]. Δωδώνη Β' (1899) 127 - 132.
266. **Δασσαρήτης Ἦλ.** Περὶ τῆς Κοριτσᾶς. ΔΙΕΕ Ε' (1896 - 1900) 123 - 158.
Τοπωνύμια, παιδιὰ, μουσικὴ, χορὸς, ἐπίθετα.
267. **Ζώης Λέων. Χ.** Λεξικὸν φιλολογικὸν καὶ ἱστορικὸν Ζακύνθου ὑπὸ —. Τόμ. Α', Α - Γ. Ἐν Ζακύνθῳ 1898, 8ον, σελ. η' + 2 ἄ. ἄ. + 208. Τόμ. Β', Δ - Μ, αὐτόθι 1901, 8ον, σελ. 209 - 703.
Δημοσ. πλὴν τῆς γλωσσ. ὕλης καὶ ποικίλαι εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν λαϊκὴν οἰκίαν, τὸ δίκαιον, τὴν κοινῶν. ὀργάν., τὸν γάμον, τὴν λατρείαν κτλ.

268. **Κωνσταντινίδης Μ. Γ.** Ἡ νῆσος Σκύρος. Ἱστορικὸν δοκίμιον ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1901, 8ον, σελ. 190.
 Δημοσ. ἐν σ. 128 - 133: εἰδήσεις περὶ οἰκίας, ἐν σ. 142 - 148: περὶ κοιν. ὄργ., ἐν σ. 152 - 153: δίστ. 7, ἐν σ. 157: δίστ. 7, ἐν σ. 158: χορός, ἐν σ. 163 - 166: γαμήλια ἔθιμα, ἐν σ. 166 - 175: περὶ λαϊκῆς λατρ., ἐν σ. 175 - 181: περὶ ἐνδυμασίας.
269. **Ζερλέντης Π. Γ.** Νᾶξια νῆσος καὶ πόλις. BZ 11 (1902) 491 - 499.
 Τοπωνύμια, περιπατήματα, ἄσμα, δίστιχον.
270. **Κοσμῆς Ἄγγ.** Τὸ εὐμετάβολον τοῦ Μαρτίου. (Λαϊκὰ παραδόσεις τῶν Σιφνίων). Ἀρμονία Γ' (1902) 197 - 199.
 Παραδόσεις 3, παροιμίαι 6.
271. **Abbott G. F.** Macedonian Folklore. Cambridge 1903, 8ον, σελ. X + 372. [Φωτομηχανικὴ ἀνατύπωσις, Chicago 1969, Institute for Balkan Studies, Publ. No. 110].
 Ἄσματα, παροιμίαι, δίστιχα, ἐπιγράμματα, εἰδήσεις περὶ παιδίου, γάμου, τελευτῆς, δεισ. συνηθ., δημ. λατρ., παραδόσεις, αἰνίγμ. καὶ παραμύθια.
 Κρίσεις: The Athenaeum nr. 3960 (19 Σεπτ. 1903) 376 κέξ. Lit. Centralblatt 54 (1903), ἀρ. 41, σ. 1377 (K. D[ietrich]). Orientalistische Literaturzeitung 6 (1903), ἀρ. 11, 462 - 468 (J. v. Negelein). Folk-Lore 14 (1903) 446 - 448 (W.H. D.R.). The Classical Review 17 (1903), ἀρ. 9, σ. 472 κέξ. (W.H.D. Rouse). Revue de l'histoire des religions 48 (1903) 121 κέξ. (A. van Gennepe). Échos d' Orient 7 (1904) 58 (S. Petridès).
272. **Ἀναγνώστου Σπ.** Λεσβιακά, ἦτοι συλλογὴ λαογραφικῶν περὶ Λέσβου πραγματειῶν. Ἐν Ἀθήναις 1903, 8ον, σελ. ιζ' + 272.
 Σελ. α' - ιζ': Προλεγόμενα σ. 1 - 48: Γραμματικὴ τῆς ἐν Λέσβῳ λαλουμένης γλώσσης: σ. 49 - 160: γλωσσάριον Λέσβιον, ἐνθα ποικίλαι λαογραφικαὶ εἰδήσ. ἀναφερόμ. εἰς τὴν λατρ., τὰς τροφάς, τὰς δεισιδ., τὰς παραδ., τὴν τελευτ., τὴν κοιν. ὄργ., τὴν οἰκίαν, τὰ σκευὴ καὶ ἐργαλεῖα, σποράδην δὲ παροιμίαι, δίστιχα, εὐχαί, ἀράι, ὕβρεις κτλ. σ. 161 - 262: παραμύθια 5, αἰνίγμ. 48, ἄσματα 47, δίστιχα 85.
273. **Λουλουδόπουλος Μιλτιάδης.** Ἀ. Ἀνέκδοτος συλλογὴ ἠθῶν, ἐθίμων, δημ. ἄσματων, προλήψεων, δεισιδαιμονιῶν, παροιμιῶν, αἰνιγμάτων κτλ. τῶν Καρυῶν (ἐπαρχίας Καβαλλῆ). Ἐν Βάρνῃ 1903, 8ον μικρ., σελ. 208.
 Ἄσμ. 111, δίστ. 66, αἰνίγμ. 48, παροιμ. 116, εἰδήσ. περὶ δεισιδ. δοξ., μαντ., λατρείας, ὀνόματα, περὶ ἐνδυμ. κτλ.
274. **Pernot Hubert** En pays turc. L'île de Chios par —. Avec 17 melodies populaires et 118 simili-gravures exécutées d'après les clichés de l'auteur. Paris 1903, 8ον, σελ. 284.
 Ἐν σ. 82 - 84: παραδ. 1, σ. 96 - 104: ναυουρίσματα, μοιρολόγια, εἰδ. περὶ τελευτῆς, σ. 104 - 112 δεισιδ. δοξ., σ. 146 - 153: πετροπόλεμος, σ. 154 - 161: ἐνδυμασία γυναικῶν, σ. 185 - 188: ἐνδυμασία ἀνδρική, σ. 188 - 192: ἄσματα εἰς γαλλ. μετάφρ. καὶ δίστιχα, σ. 192 - 197: γαμήλια ἔθιμα. Σποράδην πολλαὶ φωτογραφίαι χωρικῶν. Ἐν σ. 229 - 246: μελωδ. δημ. ἄσμ. 17 εἰς εὐρωπ. μουσικὴν γραφὴν.
 Κρίσεις: Echos d'Orient (1904) 120 (J. Pargoire).

275. **Βασιλειάδης Σ.** Συλλογή λέξεων λαϊκῶν ἐν Ζήλῃ Ἰκονίου τῆς Μ. Ἀσίας. Ξενοφάνης Α' (1904) 190 - 192, 285 - 288, 382 - 384, 430 - 432, 479 - 480. Ἐνδιαφέρει καὶ ἀπὸ λαογρ. ἀπόψεως διὰ τὰ ὄνομ. σκευῶν, τοπωνύμια κ.ἄ.
276. **Γούναρης Κώστ.** Ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴν πατρίδα. Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 108 σ. 3 - 4, ἀρ. 109 σ. 2 - 3, ἀρ. 110 σ. 2 - 3, ἀρ. 111 σ. 3, ἀρ. 112 σ. 6 - 8, ἀρ. 113 σ. 3 - 4, ἀρ. 114 σ. 7, ἀρ. 115 σ. 4, ἀρ. 116 σ. 6 - 8, ἀρ. 117 σ. 11, ἀρ. 118 σ. 9 - 10, ἀρ. 119 σ. 10, ἀρ. 120 σ. 10, ἀρ. 121 σ. 9, ἀρ. 122 σ. 7 - 10.
Ἄσμ. 7, νουούρ. 1, διστ. 1, γεωργ. καὶ ποιμ. βίος, λατρ., γάμος.
277. **Θ[εοδωρόπουλος] Μ. Ἰ.** Ἦθη - ἔθιμα - προλήψεις. Σπ Ἡμ 5 (1904) 70 - 72. Εἰδήσεις περὶ παιδίου, τελευτῆς, μαγείας, γάμου καὶ 1 παροιμία.
278. **Κοκκίνης Γ. Π.** Λαϊκὰ ἦθη, ἔθιμα, παραδόσεις, θρύλοι, μῦθοι. ΑΟΔΟ, ἀρ. 38, 25 Ἰουλίου 1904, σ. 624 - 625.
1 ἀνέκδ., 2 παραδόσ., μαγ., λατρ.
279. Περὶ Κυθωνιῶν. Ξενοφάνης Α' (1904) 241 - 250.
Εἰδήσεις περὶ ἔνδυμ., λ. λατρ., γάμ., παροιμίαι 3, διστιχον.
280. **Σπυράντης Κ.** Περὶ τῆς παρὰ τὴν Τραπεζοῦντα κειμένης κωμοπόλεως Σάντας. Ξενοφάνης Α' (1904) 446 - 453.
Δημοσ. καὶ εἰδήσ. περὶ ἐπαγγ. ἀσχολ. τῶν κατοίκων καὶ περὶ τῆς κοιν. αὐτῶν ὀργανώσεως.
281. Τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ ἔνδυμασία τῶν ἐν ἀποικέντροις Καισαρείας Καππαδοκίας οἰκούντων Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν. Ξενοφάνης Α' (1904) 265 - 382.
Ζητήματα ἀφορῶντα εἰς τὴν κοινων. ὀργ., λατρείαν, γάμον, οἰκίαν καὶ ἔνδυμασίαν.
282. **Χαριτάκης Κ.** Κρητικὰ ἦθη καὶ ἔθιμα. ΑΟΔΟ, ἀρ. 37, 18 Ἰουλ. 1904, σ. 608.
Μαντική, μαγεία, 2 παραδόσεις.
283. **Ψελλίδης** Κερκυραϊκὰ ἰδέαι περὶ φαντασμάτων. ΑΟΔΟ, ἀρ. 37, 18 Ἰουλ. 1904, σ. 608.
3 παραδ., μαγικαὶ συνήθειαι, παιδίον.
284. **Kretschmer Paul** Der heutige lesbische Dialekt verglichen mit den übrigen nord-griechischen Mundarten von —. Mit einer Karte. Wien 1905, 4ον, σελ. XII + 614. (Keiserliche Akademie der Wissenschaften. Schriften der Balkankommission, Linguistische Abteilung III. Neugriechische Dialekt-studien. Heft I).
Παρωνύμια, ὀνόματα, παραμῦθ. 30, ἄσμ. 2, διστ. 19, παροιμ. 274.
285. **Μονογραφικὴ Ἱστορία Ζήλης ἢ Σύλατας.** Ξενοφάνης Β' (1905) 284 - 288, 322 - 327, 342 - 344.
Γαμ. ἔθιμα, ἄσματα 6, περὶ οἰωνῶν καὶ δεισιδαιμονιῶν.

286. **Πετρίδης Μιχ. Γ.** Ἡ ζωὴ στὸ Καστελλόριζο. Ἡ νυχτιὰ τῆς Μεταμόρφωσης. Ὁ Γάμος. Νουμᾶς Γ' (1905), ἀρ. 148, σ. 9 - 11.
Δημοσ. εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς λατρείας, γάμου καὶ τινε γαμ. ἄσματα.
287. ——— Ἡ ζωὴ στὸ Καστελλόριζο. Τὸ νησάκι μας. Νουμᾶς Γ' (1905), ἀρ. 150, σ. 12, ἀρ. 153, σ. 6 - 7.
Δημοσ. ἄσματα 3 καὶ εἰδήσεις περὶ ναυτικοῦ βίου καὶ λαϊκῆς λατρείας.
288. **Ψάλτης Σταμ. Β.** Θρακικὰ ἢ μελέτη περὶ τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος τῆς πόλεως Σαράντα Ἐκκλησιῶν. Ἐν Ἀθήναις 1905, 8ον, σελ. 238.
Πλὴν τῆς γλωσσ. ὕλης δημοσ. ὀνόματα (σ. 140 - 168), λεξιλόγιον (σ. 169 - 212) καὶ 4 παραμύθια (σ. 213 - 223).
289. **Μηλιαράκης Ἄντ.** Κίμωνος. ΔΙΕΕ ΣΤ' (1902 - 1906) 3 - 48, μετὰ γεωγραφικοῦ χάρτου μεταξὺ τῶν σελ. 48 καὶ 49.
Τοπωνύμια, ἐπώνυμα, κοινωνικὴ ὀργάνωσις.
290. **Ἰατρίδης Κλ.** Μονογραφία Βουρλῶν. Ξενοφάνης Γ' (1905 - 1906) 492 - 524, 539 - 550.
Ὄνομασία πόλεως, ἀσχολία κατοίκων, ὀνόματα, κοιν. ὀργάνωσις.
291. **Λάσκαρης Ν.Γ.** Ἡ Λάστα καὶ τὰ μνημεῖά τῆς ὑπὸ —. Μέρος Α'. Ἐν Πύργῳ 1902, 8ον μικρ., σελ. β' + 58 + β'. Μέρος Β', σελ. 58 - 115 + 6 ἄ. ἄ. Μέρος Γ', αὐτόθι 1906, 8ον μικρ., σελ. 116 - 286 + 4 ἄ. ἄ.
Μέρ. Α': παιδιαὶ 59, μῦθοι 13, παραδ. 25, αἰνίγμ. καὶ λογοπ. 20. Μέρ. Β': περὶ Λάστης, ὄνομ. κύρια, γαμήλ. ἔθιμα καὶ ἄσματα 30, δεισ. δοξ. Μέρ. Γ': παροιμίαι 1800, παραμύθια 5 καὶ εἰδήσεις σχετ. μετὰ τὸ παιδίον.
292. **Ἐλευθερίου Παρασκευᾶς** Πραγματεία περὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῆς κοινοπόλεως Λιβισίου κατὰ τοὺς παλαιούς χρόνους. Ξενοφάνης Δ' (1906) 177 - 180, 231 - 240.
Εἰδήσ. ἀνκφ. εἰς τὴν βάπτ., γάμ., τελευτ., λατρ., ἐνδυμασίαν.
293. **Ζαρράφτης Γ. Ε.** Θαλύσια τῆς Κῶ, ἤτοι παράφρασις τοῦ Ζ' εἰδυλλίου τοῦ Θεοκρίτου καὶ μελέτη αὐτοῦ ὑπὸ —. Ἐν Σάμῳ 1906, 8ον, σελ. 40.
Ἐν σ. 36 - 37 μελετῶνται ἔθιμα ἀναφερόμενα εἰς τὰς δεισιδαίμ. συνηθείας, τὸν γεωργικὸν βίον καὶ τὴν λαϊκὴν λατρείαν.
294. **Κανδηλῶρος Τ. Χ.** Τὰ Γορτυνιακά. Λαογραφικὴ καὶ γλωσσολογικὴ μελέτη. Ἄρκαδ Ἐπετ Β' (1906) 225 - 291.
Γενικά περὶ ἔθν. κοιν. ὄργαν. καὶ λαϊκῆς λατρείας.
295. **Μακρόας Δ. (Μακρόπουλος Δ.)** Ἡ Μαλακοπή. Ξενοφάνης Δ' (1906) 409 - 431, 518 - 535.
Ἐν σ. 422 - 431: εἰδήσ. περὶ ἐνδυμασίας, κοιν. ὄργαν., βαπτίσι., γάμου.
296. **Μανωλακάκης Παπᾶ - Μιχαήλ** Γλωσσικὴ ὕλη τῆς νήσου Καρπάθου. Ἐπετ Παρν Θ' (1906) 29 - 42.
Ἐνδιαφέρουσα καὶ λαογραφικῶς διὰ τὰ τοπωνύμια καὶ τὰς εἰδήσεις περὶ λαϊκ. οἰκίας, ἐπιπλῶν καὶ σκευῶν, τροφῶν, ἐνδυμασ. καὶ ποικίλων ἐθίμων καὶ δὴ τῆς λαϊκῆς λατρείας.

297. **Παπαδόπουλος Γ.** Ἀρκαδικὰ ἕθνη καὶ ἔθιμα. Ἀρκαδ. Ἐπ Β' (1906) 308-311.
Παραδόσεις τινές, δευσιδ. δοξασίαι καὶ λατρευτ. ἔθιμα.
298. **Schweinitz Hans - Hermann Graf von** In Kleinasien. Ein Reitausflug durch das Innere Kleinasiens im Jahre 1905 von —. .... Berlin 1906, 8ον, σελ. XVI + 204 + 1 χάρτ.
Δημοσ. τοπωνύμια, εἰκόνες καὶ σχέδια ἐντὸς κειμένου ἐκ τοῦ βίου καὶ ποικίλαι εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν λατρ., τὰς δευσιδαιμονίας κτλ.
299. **Γιγάντες Δημ.** Ἡ μαγεία καὶ ἡ ἀστρολογία. Αἱ Μοῦσαι ΙΕ' (1906-1907), φ. 329, σ. 1 - 3.

Γ' ΓΥΙΚΟΣ ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

1. Συνοικισμός, οἰκία καὶ αὐλή. Ἐπιπλα καὶ σκευή.

- [Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 53. 57. 72. 74. 75. 79. 83. 92. 98. 113. 123. 138. 165. 169. 172. 184. 187. 191. 193. 197. 207. 212. 217. 219. 231. 235. 239. 257. 261. 262. 267. 268. 272. 275. 281. 296]
300. **Ἀντωνιάδης Ἀ. Ι.** Παλαιὰ χειρομύλη ἐν Πειραιεῖ. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΣΤ' (1858) 597 - 599.
301. **Mommsen August** Griechische Jahreszeiten herausgegeben von —. Heft. I. Inhalt: Neugriechische Bauernregeln, geordnet nach Monaten alten Stils. Vom herausgeber. Schleswig 1873, 8ον, σελ. 95.
302. **Ἀλεκτορίδης Ἀναστ.** Λεξιλόγιον τοῦ ἐν Φερτακαίνους τῆς Καππαδοκίας γλωσσικοῦ ἰδιώματος. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 480 - 508.
Ἐνδιαφέρει καὶ λαογραφικῶς διὰ τὰ ἀναφερόμενα σκευή, τὰ ὀνόματα μερῶν τοῦ οἴκου κτλ.
303. **Πρωτόδικος Ἰω.** Ἡ νησιωτικὴ κατοικία. Ἀρμονία Α' (1900) 164 - 166.
304. **Ξενοπούλου Γρηγ.** Ἑλληνικαὶ πόλεις. Ζάκυνθος. Παναθήναια ΙΓ' (1906 - 1907) 133 - 138.
Δημοσ. καὶ εἰδήσ. περὶ λαϊκῆς οἰκίας.

2. Ἐνδύματα.

- [Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 6. 62. 66. 90. 94. 98. 102. 105. 113. 116. 123. 138. 141. 164. 167. 172. 179. 181. 191. 193. 195. 196. 197. 233. 240. 254. 257. 262. 268. 273. 274. 279. 281. 292. 295. 296]
305. **Βλάχοι - Βλάχισσαι.** Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 282 - 283 [εἰκῶν ἐν σ. 282].
— Γυναῖκες Μήλια [εἰκῶν]. Αὐτόθι, σ. 215.
306. **Δ[ραγοῦμης] Ν.** Ὀλίγα τινὰ περὶ Πάρου καὶ Ἀντιπάρου. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 59 - 62.
Ἐν σ. 61: εἰκῶν Ναξίων γυναικῶν μὲ παλαιὰν ἀμφίεσιν.

307. **Ραγκαβῆς Ἰ. Ρ.** "Ἄνδρος. Ἰος. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 81 - 85.
Ἐν σ. 82 - 84: δύο εἰκόνες γυναικὸς τῆς "Ἄνδρου καὶ γυναικῶν τῆς Χίου με ἀρχαιότεραν ἐνδυμασίαν.
308. **Δ[ραγούμης] Ν.** Ἀπόσπασμα ὑπομνημάτων ἀνεκδότων. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 483 - 488.
Δημοσ. καὶ εἰκὼν Μυκονίων ἐνδεδυμένων παλαιὰς ἐνδυμασίας.
309. Ἐνδυμα τῶν γυναικῶν τῆς Ὑδρας [μετ' εἰκόνας]. Πανδώρα Ζ' (1856 - 57) 259 - 260. — Ἐνδυμα γυναικεῖον ἐν Καλάμαις [μετ' εἰκόνας]. Αὐτόθι, σ. 284. — Ἐνδυμα Πελοποννησίων [μετ' εἰκόνας]. Αὐτόθι, σ. 304. — Ἐνδύματα ἑλληνικὰ [μετ' εἰκόνας]. Αὐτόθι, σ. 349 - 350.
310. **Δε-Κιγάλλας Ἰ.** Περὶ ἐνδύματος τῶν Ἀνατολικῶν καὶ Δυτικῶν κληρικῶν. Πανδώρα ΙΒ' (1861 - 62) 204 - 205 [μετὰ 2 εἰκόνων].
311. Ἐλληνοβλάχα [εἰκὼν]. Ἐθν Ἡμ 3 (1863) 266.
312. **Πασπάτης Ἀ. Γ.** Βραχεῖται σημειώσεις περὶ ὑποδημάτων. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 325 - 329.
313. **Μηλιάρκης Ἀ.** Περὶ φεσίου. Ἐστία, Ἰούλ. - Δεκ. 1893, σ. 113 - 115, 141 - 142, 145 - 148.
314. Νεῶνις Κυμαία ἐν ἐορτασίμῳ στολῇ [εἰκὼν]. ΗΓΣΚ 1899, σ. 73.
315. **Φιλαδελφεὺς Ἀλ.** Τὸ γυναικεῖον ἐνδυμα. Παναθήναια Α' (1900 - 1901) 455 - 456.
316. **Λουκᾶς Ν.** Τύποι ἀμφίσεως καὶ πανοπλίας Κρωμαίων. Ἡ Αὐγὴ τοῦ Πόντου 1905, σ. 129. — Ἀμφίσεις χωρικῶν Τραπεζοῦντος. Αὐτόθι, σ. 163.
317. **Βερναρδάκης Ἀ. Ν.** Περὶ ἀμφίσεως. Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς «Ἡμερησίας». Ἐν Ἀθήναις 1906, 8ον, σελ. 285.
Γίνεται λόγος περὶ ἀμφίσεως εἰς τοὺς ἀρχαίους, βυζαντινοὺς καὶ νεωτέρους Ἕλληνας, ὡς καὶ εἰς ἄλλους λαοὺς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως.
318. **Καλαϊσάκης Γ. Ἰακ.** Κρητικὴ κόμμωσις. Κρ Ἀστῆρ Α' (1906) 20.

3. Τροφαὶ καὶ ποτά.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 62. 79. 83. 84. 98. 113. 123. 138. 141. 146. 170. 172. 178. 184. 194. 197. 203. 207. 261. 272. 296]

319. **Μηλιάρκης Σ.** Τί τρώγει ὁ Ρωμιός. Ἐστία, Ἰούλ. - Δεκ. 1873, σ. 257 - 259.
320. **Πολίτης Ν. Γ.** Χαβιάρι. Ἐστίας εἰκονογραφημένης δελτίον, ἀρ. 32 (1890) (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 117 - 119).

4. Βίοι.

(Γεωργικός, ποιμενικός, ναυτικός, ἀλιευτικός κλπ.)

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 7. 9. 10. 30. 34. 51. 57. 74. 75. 77. 79. 80. 81. 83. 85. 98. 105. 109. 114. 115. 128. 157. 165. 167. 172. 180. 184. 193. 197. 219. 221. 224. 235. 236. 243. 250. 254. 261. 262. 264. 272. 276. 287. 293. 298]

321. **Ἀθανασιάδης Σπ.** Περὶ τῆς ὀνομασίας τῶν ἐργαλείων, τοῦ συστήματος, τῆς ἀναλογίας, τῆς κανονικῆς χρήσεως τοῦ ἐν χρήσει ἀρότρου, τῆς σπορᾶς καὶ λοιπῶν ἐργασιῶν ἐν γένει μέχρι τῆς ἐντελοῦς συγκομιδῆς τῶν καρπῶν... Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 241 - 242.
322. **Παπαζαφειρόπουλος Π.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις. [Λέξεις καὶ φράσεις ἐκ Βυτίνης]. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 217 - 220.
Εἰδήσ. τινὲς περὶ γεωργ. βίου.
323. **Ψαυράτης Ν.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις [ἐκ Σίφνου]. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 338 - 339, 343 - 345.
Λέξεις καὶ φράσεις ἐκ τοῦ γεωργικοῦ βίου, τῆς κεραμικῆς, ὑφαντικῆς, ἀρτοποιίας κτλ.
324. **Σωτηρόπουλος Σ.** Τριάκοντα ἐξ ἡμερῶν αἰχμαλωσία καὶ συμβίσις μετὰ ληστῶν ὑπὸ —. Ἐκδοσις 2α. Ἀθήνησι 1867, 8ον μικρ., σελ. στ' + 186.
Δημοσ. ἐνδιαφέρουσαι εἰδήσεις περὶ τοῦ ληστρικοῦ βίου.
325. **Deffner M.** Die Bienenzucht in Ofis und die Fatalitaet der Zehntausend in den kolchischen Doerfern. Deffn Arch I (1880) 227 - 234.
326. **Πρωτόδικος Ἰω.** Συγκριτικὸν ὀνοματολόγιον τῆς μελισσοουργίας. Deffn Arch I (1880) 225 - 226.
327. **Παρλαπᾶς Γ. Χ.** Ἡ ἀλιεΐα ἐν Μεσολογγίῳ. Ἐστία 27 (1889) 321 - 323.
328. **Ἀδρακτᾶς Γ.** Βίος καὶ ἔργα ἐπὶ τοῦ Πηλίου. Ἐβδομάς Θ' (1892), ἀρ. 26, σ. 5 - 7.
Δημοσ. εἰδήσεις ἐκ τοῦ γεωργικοῦ, ποιμενικοῦ καὶ ἄλλων βίων τοῦ λαοῦ.
329. **Κρυστάλλης Κ.** Γραμμενοχώρια. Ἐστία 1894, σ. 212 - 215.
Τοπωνύμα τινὰ καὶ εἰδήσεις περὶ τῶν ἀσχολιῶν τῶν κατοίκων.
330. **Μ[ινῶτος]** Ὁ τρύγος τῆς σταφίδος ἐν Ζακύνθῳ. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 205-206.
331. — Γλωσσικά. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 244 - 245, 272.
Ἄλωνι, προστήχι, σέμπρος, πικρήδι, ξυλόκοτα, πλεζωνιά.
332. **Φ. Δ. Θ.** Λαγωνικὸ σκυλί. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 336.
333. **Ἀδρακτᾶς Γ.** Ἀγροτικαὶ εἰκόνες ἐν Θεσσαλίᾳ. Σκ Ἡμ ἔτ. 1899, σ. 358 - 362.
334. **Πρωτόδικος Ἰω.** Πόθεν τὸ ὄνομα «βάρακα». Ἀρμονία Β' (1901) 213.
335. **Δραγάτσης Ἰάκ. Δ.** Ἡ ἀλιεΐα τῶν σκάρων ἐν Σίφνῳ καὶ ὁ Αἰλιανός. Σκ Ἡμ ἔτ. 1905, σ. 411 - 415.

5. Βιοτεχνία καὶ λαϊκὴ τέχνη.

(Ἀρχιτεκτονική, χειροτεχνία, ὑφαντική, κεντητική, ξυλογλυπτική, ἀγγειοπλαστική, μεταλλουργική, λαϊκὰ ἐπιτηδεύματα)

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 53. 68. 76. 102. 105. 125. 167. 172. 178. 179. 180. 189. 191. 194. 205. 206. 246. 257. 280]

336. * **Stackelberg O. M. Baron von** Trachten und Gebräuche der Neugriechen. Berlin 1831.
337. **Παπαζαφειρόπουλος Π.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις [ἐκ Βυτίνης]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΣΤ' (1858) 512 - 514.
Λέξεις καὶ φράσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ὑφαντικὴν.
338. **Σακκελίων Ἰ.** Περί τῆς Ναξίας πέτρας εἴτε ἀκόνης. Πανδώρα Γ' (1859 - 60) 289 - 293 (=Ἐφημ Φιλομαθῶν Ζ' [1859] 1087 - 1089, 1095 - 1097).
339. (**Πύρλας Ἰ. Π.**) Περί τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς τῶν ἐνδυμάτων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΒ' (1864) 300 - 301.
Ἡ σ. 300 τίθεται ἀντὶ τῆς 308.
340. **Λάμπρος Μ. Π.** Περί ἠπειρωτικῶν ἐνεπιγράφων μαστραπάδων. Παρνασσός 7 (1883) 269 - 273, 873 - 874.
341. **Δε Βιάζης Σπυρ.** Ἡ χρυσοχοϊκὴ τέχνη ἐν Ζακύνθῳ. Πινακοθήκη Δ' (1904 - 1905) 54 - 55.
342. **Λοβέρδος Σ.** Τὸ ἐλληνικὸν κέντημα. Παναθήναια Θ' (1904 - 1905) 1 - 4.
343. **Λάμπρος Σπ. Π.** Τορνευτὸν ἀγγεῖον Καλαρρυτιωτικῆς τέχνης. ΝΕ Γ' (1906) 440 - 446.
344. * **Lambros M. P.** Vasi epirotici iscritti, traduzione di G. Durutti (La Rass. ellen. ἀρ. 9.10).

Δ' ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ

1. Λαϊκὴ πίστις.

α') **Θρησκευτικὰ καὶ δεισιδαίμονες συνήθειαι τοῦ λαοῦ.**

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 15. 53. 56. 57. 63. 69. 85. 88. 90. 99. 100. 105. 113. 119. 122. 130. 142. 143. 151. 152. 154. 176. 179. 181. 183. 184. 186. 194. 197. 199. 200. 201. 204. 209. 211. 214. 216. 222. 229. 245. 247. 257. 259. 263. 264. 271. 272. 274. 283. 285. 291. 293. 297. 298. 1215. 1808. 1933. 1943]

345. **Δεισιδαιμονίαι τῶν Κεφαλλήνων.** Ἀποθήκη ὄφελ γνῶσ ἀρ. 13 (1838), σ. 14 - 15. [Ἀναδημ. ἐκ τῆς Ἰονίου Ἀνθολογίας].
346. **Λεβαδεὺς Ἰ. Ν.** Προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι. Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 409 - 415.
347. Ἀπρίλιος καὶ Μάιος. Ἐπτάλοφ Α' (1862 - 63) 378 - 379.
Ἐρμηνεία τοῦ «πρωταπριλιάτικου» ψεύδους καὶ δεισιδ. σχετικὰ μὲ τὸν Μάιον.
348. **Βαλαβάνης Ἰ. Γ.** Ἐθίμα καὶ δεισιδαιμονίαι ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Πανδώρα ΙΙ' (1862 - 63) 504 - 505.

349. **Εὐθυμιάδης Κ. Γ.** Οἰωνοί, δεισιδαιμονίαι καὶ προλήψεις. Ἐπτάλωφ Α' (1862-63) 166 - 168. [Μελέτη].
350. **Κλεόβουλος Εὐστ.** Δεισιδαιμονιῶν ἀντίδοτον. Ἐθν Ἡμ 3 (1863) 35 - 66.
351. **Πανταζῆς Δ.** [Περὶ τοῦ μὴνός Μαΐου]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΕ' (1867) 1233 - 1234.
352. **Οὐάδδινγκτων Κ.** Περὶ δημοτικῶν προλήψεων. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1562 - 1563, 1573 - 1576, 1579 - 1581.
353. **Φέρμπος Δημ. Ἰ.** Προλήψεις. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 336.
354. **Χούμης Ἀ. Κ.** [Προλήψεις]. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 336 - 337.
355. **Καραγιάννης Ἀ.** Δεισιδαιμονίας δοκίμιον ὑπὸ —. Τόμος πρῶτος. Ἐν Σμύρῃ, τύποις «Σμύρνης», 1872, 8ον, σελ. η' + 272. [ΕΒΕ Φιλολογ. 1160].
Δημοσ.: Α' Θεοί, Β' Δαίμονες τῆς εἰδωλοκρατίας καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ, Γ' Εἰμαρμένη, Μοῖραι, Τύχη, Πρόνοια εἰδωλοκρατίας καὶ Χριστιανισμοῦ, Δ' Φυσικὴ μαντεία, Χρησθήρια, Θεομαντεία, Ε' Τεχνικὴ μαντεία: ὄνειρομαντεία, κληρομαντεία, ἱερομαντεία, Διοσημεία, ΣΤ' Μαγεία: γοητεία καὶ ἐπιφθῆ, φαρμακεία, νεκρομαντεία, ἀγυρτεία, λεκανομαντεία ἢ ὕδρομαντεία, κοσκινομαντεία καὶ κλειδομαντεία, σιδηρομαντεία, ἀερομαντεία, ὕδρομαντεία, κατοπτρομαντεία, ἀστραγαλομαντεία, τροφομαντεία, ραβδομαντεία, ἀστρολογία, θυματοουργὸς μαγεία, ἀληθὴς μαγεία, περίπατα ἢ φυλακτῆρια, νοσημάτων ἀπαλλαγὴ, ἀποκάλυψις θησαυρῶν, βρικόλακες, Στοικειά, Νεράιδες, Τελώνια, Διάβολος, βασικανία, Καλικάντζαροι, ἐξίλασμός καὶ ἀποδιοπόμπησις, δεισιδαιμονίαι.
356. Περὶ δημοτικῶν προλήψεων. Ἐστία 5 - 6 (1878) 211 - 216, 229 - 232.
357. Ἀρχαῖαι καὶ νέαι προλήψεις. Ἐστία 7 - 8 (1879) 190.
358. **Γεννάδης Θεόδωτ. Γ.** Προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις Ἑλλησι. Βύρων Δ' (1879) 354 - 357.
359. **Σαχίνης Ἀντ.** Προλήψεις παρὰ τῷ λαῷ τῆς Παρνασσίδος, ἀναγραφεῖσαι ὑπὸ —. Πλάτων Β' (1879 - 80) 366 - 367.
360. **Λελέκος Μ.** Προλήψεις τοῦ λαοῦ περὶ ζώων. Deffen Arch I (1880) 235 - 238.
361. **D' Estournelles P.** The Superstitions of modern Greece. The Nineteenth Century, London, No. 62, April 1882, σ. 586 - 605.
362. * **Dorsa V.** La tradizione greco-latina negli usi e nelle credenze popolari della Calabria citeriore. Archivio per le tradizioni popolari, 1883, τεύχ. 2.4.
363. **Λάμπρος Σπ. Π.** Ἀνέκδοτος λόγος Παχωμίου τοῦ Ρουσάνου περὶ δεισιδαιμονιῶν καὶ προλήψεων κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 101-112.
364. **Ζωγραφάκης Ἰω. Κ.** Δημῶδεις προλήψεις Κρήτης. Παρνασσός 8 (1884) 412 - 414.
- 7 δεισιδαίμονες δοξασίαι.

365. **Π. Γ.** 'Ο ἐκ τῶν προλήψεων καὶ τῆς ἀγγραμματωσύνης τῶν γυναικῶν κίνδυνος. 'Αστὴρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 627 - 632.
366. **Χ.** Τὸ πτύσμα καὶ αἱ προλήψεις. 'Ἐθν 'Αγωγή Β' (1889) 255.
367. **Μαρκόπολις Μιχ. 'Ιακ.** Ναζίων Δεισιδαιμονίαι. 'Ἐστία, 'Ιαν. - 'Ιούν. 1891, σ. 314 - 315.
368. **Νεόφυτος 'Αριστ. Γ.** Περὶ τῶν ἐν Κερκασοῦντι δεισιδαιμονιῶν καὶ προλήψεων. ΕΦΣΚ 22 (1891) 146 - 151.
369. **Carnoy H. et Nicolaïdes J.** Traditions populaires de Constantinople et de ses environs. Contributions au Folklore des Turcs, Chrétiens, Arméniens, etc. par —. Première série. Paris 1892, 8ον, σελ. 39.
Δεισιδαμ. δοξ. καὶ πίστεις: Τούρκων (σ. 7 - 16), Χριστιανῶν 'Ελλήνων (σ. 17 - 30).
Le roi Salomon et les démons (σ. 30 - 39).
370. **Edmonds E. M.** Superstitions in Greece. Eastern and Western Review, London, vol. II (1892), σ. 521 - 527.
371. **Τσιτσέλης 'Ηλ. Α.** Προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι ἐν Κεφαλληνίᾳ. Παρνασσός 17 (1894) 429 - 443.
372. **Μαρκόπολις Μιχ. 'Ιακ.** Ναξιακαὶ προλήψεις. 'Ἐστία 1895, σ. 79.
373. **Πολίτης Ν. Γ.** 'Ιστορία καὶ ἐξήγησις τῶν δεισιδαιμονιῶν. ΑΗ ἔτ. 1896, σ. 157 - 177 (= Λογογρ. Σύμμ. Α', σ. 29 - 40).
374. **Μπάρτ Γουλιέλμος** 'Αρχαιολογικὰ ζητήματα. 1. Τὸ ταύρειον αἷμα. 'Ἀρμονία Α' (1900) 6 - 18.
'Ἡ μελέτη ἐνδιαφέρει καὶ ἀπὸ λαογραφικῆς ἀπόψεως διὰ τὰς μνείας νεωτέρων περὶ σαλαμάνδρας, σούρας καὶ ταύρου προλήψεων τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.
375. **Schmitt John** Ριζικόν - risico. Miscellanea linguistica in onore di Graziadio Ascoli. Torino 1901, 8ον, σελ. 14.
Κρίσις: ΒΖ 41 (1902) 225 (Κ. Κ[rumbacher]).
376. **Ζ(ώης) Α.** 'Ἐκ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων Ζακύνθου. Αἱ Μοῦσαι ΙΑ' (1902 - 1903) φ. 242, σ. 4 - 5.
Δεισιδ. δοξασίαι σχετικαὶ μετὸν Μάιον.
377. **Πολίτης Ν. Γ.** Δεισιδαιμονία. 'Εγκυκλ. Λεξικ. Μπάρτ Χριστ (Συμπλήρωμα), τ. Ζ', σ. 214 (= Λογογρ. Σύμμ. Α', σ. 41).

β') Μαγεία. 'Ἐπωδαί.

Ι. Μαγεία.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 56. 57. 105. 152. 156. 198. 199. 215. 257. 277. 278. 281. 299. 355]

378. **Βασκανία.** 'Εφημ Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 41 - 42.

379. **Λάνδερρ Ξ.** Περί τῆς σημασίας τῶν φυλακτηρίων. Πανδώρα Ζ' (1856-57) 324.
380. Περί Μάγων καθόλου καὶ ἰδίως τῶν εἰς Βηθλεεμ παραγενομένων. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 301 - 302.
381. Περί τῶν Μάγων. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ζ' (1859) 975 - 978.
382. : **Ἄσταρῶθ** Ἐπιστολαὶ περὶ μαγείας. Χρυσάλλης Α' (1863) 156-157, 191 - 192, 216 - 217.
383. Περί μαγείας καὶ ὑπερφυσικῶν φαινομένων. Χρυσάλλης Α' (1863) 673 - 679.
384. Περί μάγων καὶ μαγ[ε]ίας. Ἰλισσὸς Β' (1869 - 70) 62 - 66. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).
385. **Πολίτης Ν. Γ.** Μαγεία - Φίλτρα. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 338 - 349.
386. ——— Περπεροῦνα [μετὰ 3 ἁσμάτων]. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 368 - 374.
387. **Λεβίδης Ν. Α.** Ἱστορία τῆς μαγείας. Πανδώρα ΚΑ' (1870 - 71) 60 - 64.
388. **Πολίτης Ν. Γ.** Προλήψεις καὶ δοξασταὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Βασκανία. Ἀνατολ Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 536 - 540, 569 - 576.
389. **Dossius Nikol.** Der Aberglaube bei den heutigen Griechen (seinem Ursprunge nach). Ein Sendschreiben an Karl Foy in Leipzig von —. Freiburg i. B. 1878, 8ον, σ. 16. (Δευτέρα ἔκδοσις: Galati 1894, 8ον, σελ. 24).
390. **Καμπούρογλου Δημ. Γρ.** Τὸ Κολωνάκι. Ποικίλη Στοά Γ' (1883) 355 - 357. Μαγ. ἐνέργ. πρὸς ἀποτροπὴν ἐπιδημ. νόσων.
391. **Ω. Ί.** Περί τῆς πολυθρυλλήτου Σολομωνικῆς καὶ τοῦ κατὰ Τωβίαν διηγήματος. Ἀστὴρ τοῦ Πόντου Β' (1886) 513 - 516.
392. **Α.** Χρῆσις τοῦ ἐλαίου ἐν τρικυμιά. Ἐστία 23 - 24 (1887) 31 - 32.
393. **Μάνεσης Γ. Α.** Αἱ δύο ἑορταί. Ζακ Ἡμερ 1890, σ. 67 - 72. Εἰδήσεις διὰ τὸ ἀμίλητο νερό.
394. **Πολίτης Ν. Γ.** Παλαιογραφικὴ σταχυολογία ἐκ τῶν Μαγικῶν Βιβλίων. Παρνασσὸς 15 (1892) 174 - 190 (= BZ 1, 1892, 555 - 571 = Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 163 - 178).
395. **Τραυλαντόνης Ἄ.** Φίλτρα, ἐπωδαὶ καὶ φαρμακεῖαι. Παρνασσὸς 15 (1892) 813 - 820.
396. **Grünwald M.** Zu den Zauberbüchern. BZ 2 (1893) 291 - 293.
397. **Τσιτσέλης Ἡλ.** Πεντάλφα. Αἱ Μοῦσαι Γ' (189-495) 315 - 316.

398. **Fournier A.** Sur une formule magique de guérison. Mémoires de la Société de Linguistique 9 (1896) 399 - 405.
399. :**Συλλέκτης** Διαβολομάζευμα. Μακεδ 'Ημερ 1897, σ. 101 - 103. [Μαγικὴ καὶ δοξασ.].
400. **Βαρδουγιώτης Δ. Κ.** Μονοημεριάτικον πανί. Σκ 'Ημ 13 (1898) 88 - 91.
401. ***Pridik E.** Griechische Verfluchtungen und Amulette aus dem südlichen Russland. Journal des Minist der Volksaufkl. Bd. 326, 1899, Dezemberheft, Abteil. für klass. Phil., σ. 115 - 124.
402. **Perdrizet Paul** Σφραγίς Σολομῶντος. Rev Ét Gr XVI (1903) 42 - 61.
403. Μάγοι καὶ Ἀστρολόγοι. Αἱ Μοῦσαι IB' (1903 - 4), φ. 257, σ. 1 - 2.
404. **Pétridès S.** Amulette Judéo-grecque. Echos d'Orient 8 (1905) 88 - 90.
405. **Germer - Durand J.** Amulette contre le mauvais oeil. Echos d'Orient 9 (1906) 129 - 130.

II. Ἐποδαί.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 21. 129. 144. 165. 186. 201. 233. 257. 259. 271. 355]

406. **Βελεφάντης Κ.** Κυπριανάριον, περιέχον προσευχὰς καὶ ἐξορκισμοὺς διὰ πᾶσαν ἀσθένειαν καὶ πειρασμὸν δαιμονος. Ἀντιγραφὴν ἐξ ἀρχαίου χειρογράφου μεμβράνης ἐν Κύπρῳ, ὑπὸ —. Ἐν Ἐρμουπόλει 1858, 8ον, σελ. 48.
407. **Ταταράκης Ἀριστ. Μ.** Αἱ δι' ἐπεφδῶν θεραπείαι. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 330 - 332.
408. **Χούμης Ἀνδρ. Κ.** Περὶ ὀρνιθοσκουντούφλας. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 332 - 333.
409. **Λελέκος Μ.** Ἀστεία ἐπεφδῆ. Deffen Arch I (1880) 75.
410. :**Συλλέκτης** Ἐθνογραφικὰ [Ἰ. Ἀθῆναι]. Ἐόρκια Ἀθηνῶν: Γιά τὸ μάτιασμα. Διὰ πληγῆν. Ἐβδομάς Α' (1884), ἀρ. 10, σ. 80.
411. ——— Ἐθνογραφικὰ. Ἐόρκια. Ἐβδομάς Α' (1884), ἀρ. 11, σ. 88.
Ἐποδαί διὰ τὸ ἀνεμοπύρωμα, διὰ τὰ ἄλογα, διὰ τὸν πονόματον καὶ διὰ τὸν πόνο τῆς κοιλιᾶς.
412. **Μαρούλης Ἀνδρέας** Ἐόρκια [8]. Παρνασσός 15 (1892) 556 - 558.
413. **Μαρκόπολις Μιχ. Ἰακ.** Ἐξορκισμὸς τοῦ νύχτουρα [ἐν Νάξῳ]. Ἐστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1893, σ. 205 - 206.
414. **Κοσμῆς Ἀγγελ.** Λαογραφικὰ Σίφνου. Ἐξορκισμοὶ [10]. Ἀρμονία Γ' (1902) 601 - 604.
415. «**Ψελλιδίης**» Κερκυραϊκὰ ζόρκια [4]. ΑΟΔΟ ἀρ. 37, 18 Ἰουλ. 1904, σ. 608.

416. **Σπίγγος Δ.** Κορφιάτικα ξόρκια: Για τὸ φεγγάρισμα. Νουμῆς Γ' (1905), ἀρ. 158, σ. 12.

γ') Μαντική.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 63. 83. 88. 90. 99. 105. 113. 119. 129. 135. 141. 142. 143. 152. 156. 184. 199. 209. 215. 247. 255. 259. 273. 281. 285. 349. 355. 1776. 1811]

417. **Μυλωνᾶς Κ. Δ.** Περὶ Κληδόνων. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Γ' (1855 - 56) 504 - 505.
418. Ὀνειροκρίτης... ἐκδοθεὶς ὑπὸ Κ. Α. Ψ. Ἐκδοσις 2α... Ἐν Ἐρμούπολει 1857, 16ον, σελ. στ' + 96. Ἐκδ. 3η... Αὐτόθι 1860, 16ον, σελ. 96.
419. **Σπαθάκης Ἀριστείδης Κ.** Ἐναίσιμος διατριβή. Περὶ μαντικῆς. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΑ' (1863) 177 - 181.
420. Θεομαντεία. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΒ' (1864) 358 - 359.
421. **Σάθας Κ.** Ὁ ψευδομεσσίας. Χρυσάλλης Δ' (1866) 166 - 168.
422. Κληδὼν - Κλήδονας. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΖ' (1869) 1852 - 1853. — Σεισμολόγιον. Αὐτόθι ΙΗ' (1870) 2150 - 2152.
423. **Ταταράκης Ἀρ. Μ.** Οἱ Κληδονισμοί. Νεοελλ. Ἀνάλ. Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 333 - 335.
424. **Ἀσώπιος Εἰρ.** Θεοκριταί. ΑΗ ἔτ. 1871, σ. 304 - 359.
425. **Πολίτης Ν. Γ.** Κλήδονες. Παρθενῶν Α' (1871 - 72) 224 - 227, 377 - 382.
Ἀναδημοσιεύεται ἐκ τοῦ ἔργου τοῦ συγγρ. «Μελέτη ἐπὶ τοῦ βίου τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων», βραβευθέντος εἰς τὸν Ροδοκανάκειον διαγωνισμόν.
426. Ἐφεύρεις τύχης, διὰ τῆς ὁποίας, εἰς στίχους, διηρημένους μὲ ἀριθμητικὸν τρόπον, δύναται ἕκαστος νὰ δοκιμάσῃ τὸ ροιζικόν του, μὲ τὸ μέσον τῆς σφαίρας. Ἀποκρίνεται δὲ καταλεπτῶς εἰς τὸ ζήτημά του, μαντεύουσα πολλὰ συμβεβηκότα τῆς ζωῆς. Βιβλιόριον πάνυ περίεργον, μὲ τὸ ὅποιον κάθε τιμημένη συναναστροφή καὶ φαιμλία δύναται, παίζοντας, καὶ γελῶντας, νὰ ἀπεράσῃ τὸν καιρὸν. Βενετία. Ἐκ τοῦ Ἑλλην. τυπογραφ. Ὁ Φοῖνιξ, 1872, 16ον, σελ. η' + 24.
427. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἡ μαγεία παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἑλλήσιν (ἀποσπάσματα) [Ἐμοπλατοσκοπία. Οἰωνοσκοπική. Οἰωνοί]. Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 1093 - 1105.
428. **Ξένος Κ. Γ.** Περὶ χρησμῶν. Βύρων Α' (1874) 14 - 21, 98 - 103, 189 - 194, 284 - 295.
429. **Π(ολίτης) Ν. Γ.** Ἐμοπλατοσκοπία. Ἐστία 1 (1876) 221 - 222 (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 77 - 79).
430. **Μηλιαράκης Α.** Τὸ ἐν Ἀμοργῷ μαντεῖον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Βαλσαμίτου. Ἐστία 15 - 16 (1883) 717 - 721.

431. **Καραβίτης Σ. Ν.** Μαντικά δεισιδαιμονία προγάμιοι ἐν Τριφυλίᾳ. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 679 - 680.
432. **Κηρακαβίτσας] Ἄνδρ Δ.** Τὰ ριζικάρια. Ἐβδομάς Β' (1885), ἀρ. 72, σ. 327-328.
433. **Πουρνάρας Γ. Π.** Ἡ τελετὴ τῆς κληδομαντείας καὶ ἡ ἐν Θεραπείῳις πανήγυρις αὐτῆς. Ἡμερολ' Ἀνατολ Δ' (1885) 43 - 56.
434. **Ἀνδρεάδης Νικόλ. Θ.** Περὶ τῶν προφητικῶν ἡμερολογίων. Ἀπόλλων Δ' (1886 - 87) 586 - 589, 605 - 606.
435. **Χρηστοβασίλης Χ.** Ἦθη καὶ ἔθιμα Θεσσαλικά. (Ἀπόσπασμα ἀνεκδότου συλλογῆς). Τὰ Κλήδωνα. Ἡμ Κυρ Γ' (1890) 37 - 42.
436. **Riess E.** Volkstümliches bei Artemidoros. Rhein. Mus. 45 (1894) 177 - 193.
437. **Σκορδέλης Βλ.** Ὁ Κληδομισμὸς ἐν Στενημάχῳ. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 722 - 722α.
438. **Φιλαδελφεὺς Θ. Ν.** Μαντεῖαι, προφητεῖαι. Σκ Ἡμ ἔτ. 1895, σ. 307 - 312.
439. **Καμπούρογλου Δ. Γρ.** Αἱ μαγεῖαι τῆς Ἀθηναίας κόρης ἐπὶ τουρκοκρατίας. ΛΗ ἔτ. 1896, σ. 327 - 329.
Τὸ «ἀμυροκούλουρον» καὶ «τὸ σπάρσιμο τῶν κουκιῶν» κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς τῶν ἁγίων Θεοδώρων.
440. **Κουρτίδης Κωνστ. Γ.** Ὁ Κλήδωνας ἐν Ἀδριανουπόλει. Θρ Ἐπ Α' (1897) 169 - 172.
441. **Καραγιάννης Χρῆστ.** Δημῶδεις προλήψεις. Τὸ ἀποκρηάτικον μακαρόνιον. Ἄργολ Ἡμερ 1900, σ. 24 - 28.
Μαντικὴ διὰ τοῦ ἀποκρηάτικου μακαρόνιου πρὸς πρόγνωσην τῆς μελλούσης τύχης τῶν ἀγάμων. Λογοτεχνικὴ διασκευή.
442. **Δόσιος Ν.** Ἐκ τοῦ κόσμου τῶν ὀνείρων. Ἀθήναι 1903, 12ον, σελ. 68.
443. **Ἐδύφρων** Τὰ ἔθιμα τοῦ Κλήδωνα. Αἱ Μοῦσαι ΙΓ' (1904-1905), φ. 295, σ. 2.
444. **Λάμπρος Σπ. Π.** Ἡ πρόρρησις τοῦ Ἀνδριτζοπούλου. ΝΕ Γ' (1906) 474-476.

2. Λαϊκὴ κοσμοθεωρία καὶ ἐπιστήμη.

α) Κοσμογονικοὶ καὶ ἀστρολογικοὶ μῦθοι. – Μετεωρολογία.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 79. 80. 92. 105. 129. 141. 154. 157. 165. 183. 184. 199. 229. 245. 254. 258. 259. 299. 403. 1097]

445. **Θ. Δ.** Ἀμολγὸς (νυκτὸς ἀμολγῶ). Ἐφημ. Μαθητῶν (1855 - 56) 428 - 429, 432 - 433.
Ἄστρολογ. δοξασία.
446. **Ἀθανασιάδης Σπυρ.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις [ἐκ Μεσσηνίας]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΣΤ' (1858) 573 - 575.
Δοξασίαι ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ἀστρολογίαν.

447. Προγνωστικά ἐκ τῆς ὄψεως τοῦ Ἡλίου. Φιλόστ μήτηρ Α' (1862), ἀρ. 47, σ. 751 - 752.
448. Πρόγνωσης καιροῦ [διὰ τῶν ζώων]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΒ' (1864) 509 - 510.
449. **Ταταράκης Ἀρ. Μ.** Ἡ Δρύμεις. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 325 - 326.
450. Προγνωστικὸν τοῦ καιροῦ. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΚΓ' (1875) 2915 - 2916. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἀστέρων καὶ ἐπὶ τῶν ζώων.
451. Παρασκευὴ [ὡς ἡμέρα ἀποφράς]. Ἐστία 7 - 8 (1879) 109 - 110.
452. **Πολίτης Ν. Γ.** Περὶ τοῦ ἐν Μακεδονίᾳ λιμοῦ ἐν ἔτει 1740. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 266 - 273.
Ἐκ τοῦ δημοσιευομένου στιχορρήματος τοῦ Μιχαὴλ τοῦ Γκόρας πλὴν τῶν λεπτομερειῶν περὶ τοῦ ἐν λόγῳ λιμοῦ, μανθάνομεν καὶ τὰς ἐπικρατούσας παρὰ τῷ λαῷ δοξασίας περὶ τοῦ ἐπιφανέτους κατὰ τὸ 1737 κομήτου.
453. **Ροῖδης Ἐμμ.** Ἀποφράδες ἡμέραι. Ἀπόλλων Α' (1883 - 84) 51 - 53.
454. **Καλέμης Δ.** Ὁ ἀριθμὸς 7 ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ. Ἡμερολ Ἀνατολ Γ' (1884) 215 - 216.
455. * **Πολίτης Ν. Γ.** L'arc-en-ciel en Grèce. Mélusine, ἀρ. 2, 5 Μαΐου 1884.
456. Ἑλληνικοὶ μῆνες [δημῶδη ὀνόματα τῶν μηνῶν]. Ἐβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 102, σ. 72.
457. **Καλαϊσάκης Γ. Ἰακ.** Παντοτεινὸν Καλαντάριον, βροντολόγιον καὶ σεισμολόγιον. Παρνασσὸς 15 (1892) 315 - 319, 795 - 800.
458. **Πολίτης Ν. Γ.** Διατί ἡ Τρίτη θεωρεῖται ἀποφράς ἡμέρα. Σκ Ἡμ ἔτ. 1897, σ. 343 - 349 (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 42 - 47).
459. **Σβορώνος Ι. Ν.** Ἀττικὸν λαϊκὸν ἡμερολόγιον. Ἡ ζωοφόρος τοῦ Ἀγ. Ἐλευθερίου. Ἀρμονία Α' (1900) 65 - 82, 137 - 163.
Ἀναγωγή καὶ εἰς τὰ νεώτερα.

β) Δημῶδης ἱατρική.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 57. 63. 157. 167. 184. 254. 271]

460. Τὸ νηπενθές. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 65 - 66.
461. **Λελέκος Μ. Σ.** [Λαϊκὴ θεραπεία κήλης]. Πανδώρα Δ' (1853-54) 284 [σημ.].
462. **(Ἀγάπιος Μοναχός)** Γεωπονικόν... συντεθὲν παρὰ —. Ἐκδοσις Β', ἐν Βενετίᾳ 1856, 8ον μικρ., σελ. 152.
463. **Ἀθανασιάδης Σπυρ.** Περὶ ὀνομασιῶν τῶν νοσημάτων τῶν ζώων ἐν γένει, ἐν μέρει δὲ καὶ περὶ τῆς θεραπείας τούτων παρὰ τοῖς χωρικοῖς τῆς Πελοποννήσου. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΣΤ' (1858) 437 - 440.

464. (Αγάπιος Μοναχός) Γεωπονικόν... συντεθὲν παρὰ —. Ἐν Βενετία 1863, 8ον μικρ., σελ. 152.
465. Λιβαθηνόπουλος Α. Προλήψεις τοῦ λαοῦ περὶ τὴν ἰατρικὴν. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 601 - 603.
466. Πολίτης Ν. Γ. Εὐλογία. Ἐστία 15 - 16 (1883) 31 - 32 (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 70 - 71).
467. (Αγάπιος Μοναχός) Γεωπονικόν... συντεθὲν παρὰ —. Ἐκδοσις ἕκτη. Βενετία 1884, 8ον μικρ., σελ. 168.
468. Lang Andrew Medical superstition in Cyprus. Folk-Lore, τ. XI (1900), σ. 120.
469. Ζώης Λεων. Χ. Θεραπεία ὀφροδηκτῶν. Συνταγὴ τοῦ 1519. Ροδῶν, ἔτ. Α' (1906), ἀρ. 4, 8, 9.

3. Δημιώδης φιλολογία καὶ γλῶσσα.

α) Ἔθρατα.

1. Συλλογαί.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 1. 13. 14. 15. 16. 24. 26. 33. 52. 55. 57. 59. 60. 61. 63. 64. 68. 73. 82. 88. 89. 92. 93. 95. 97. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 110. 111. 112. 115. 116. 117. 118. 120. 121. 124. 127. 129. 130. 131. 133. 134. 135. 136. 141. 142. 143. 144. 146. 148. 150. 151. 152. 155. 158. 160. 161. 164. 167. 171. 172. 175. 177. 178. 183. 184. 186. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 200. 201. 203. 205. 206. 207. 209. 210. 212. 213. 215. 218. 220. 221. 223. 225. 226. 228. 230. 231. 233. 237. 238. 241. 242. 245. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 255. 256. 257. 259. 260. 263. 264. 265. 269. 271. 272. 273. 274. 276. 284. 285. 286. 287. 291. 879. 883. 884. 887. 890. 893. 895. 896. 897. 908. 923. 987. 1206. 1227. 1348. 1403. 1601. 1602. 1603. 1605. 1608. 1610. 1611. 1615. 1617. 1623. 1624. 1625. 1626. 1628. 1638. 1639. 1641. 1644. 1651. 1654. 1655. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1664. 1667. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1686. 1687. 1690. 1708. 1715. 1745. 1748. 1771. 1774. 1777. 1786. 1794. 1804. 1807. 1812. 1858]

470. Stephanopoli Dimo et Nicolo Voyage de — en Grèce pendant les années V et VI (1797 et 1798 v. St.). D'après deux missions dont l'une du gouvernement français et l'autre du général en chef Bonaparte. Rédigé par un des professeurs du Prytanée, avec figures, plans et vues levés sur les lieux. t. second. A Paris, de l'imprimerie Guilleminet. An VIII [1800], 8ον, σελ. XVI + 319

Ἐν σ. 34 δημ. στίχ. μοιρολογίου, ἐν σ. 73 στίχ. δημ. ἕσμ., ἐν σ. 90 ἔρωτ. δίστ. 2.

471. Bartholdy J. L. S. Bruchstücke zur näheren Kenntniss des heutigen Griechenlands, gesammelt auf einer Reise von — im Jahre 1803 - 1804. Erster Theil. Berlin 1805, 8ον, σελ. XII + 518.

Ἐν σ. 434 δημ. στίχ. ἐν γερμανικῇ μεταφράσει ἡ παραλογή «Ὁ Μαυριανὸς καὶ ἡ ἀδελφὴ του».

472. **Hughes Thos. - Smart Rev.** Travels in Sicily, Greece and Albania by the —, late fellow of Saint John's and now fellow of Emmanuel College Cambridge. Illustrated with engravings of maps scenery plans etc. in two volumes. II. London 1820, 4ον, σελ. VIII + 393.
 'Εν σ. 170 δημοσ. ἐν ᾄσμα, ἐν δὲ τῇ σ. 385 - 387 ῥίμα ἐκ στίχ. 64.
473. **Soutzo Al.** Histoire de la révolution grecque. Paris 1821, 8ον, σελ. 466.
 'Εν σ. 129, σημ. 1: στίχοι ᾄσμ. ἐν γαλλικῇ μεταφρ., ἐν σ. 158: δίστιχον, ἐν σ. 217, σημ. 1, 262, σημ. 1, καὶ 337 δημοσ. εἰσέτι 3 ᾄσματα.
474. **Lemercier Népomucène** Chants héroïques des montagnards et matelots grecs. Traduits en vers français par—, de l'Institut royal de France (Académie Française). Paris. Urbain Canel, Librairie, rue Saint - André-des Arts No 30. Audin, Quai des Augustins No. 25. 1824, 8ον, σελ. 180 + III. [Βλ. καὶ κατωτ. λ. ἀρ. 477]
475. **Γκνέντις Ν.** Δημοτικά τραγούδια τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων, ἐκδιδόμενα εἰς τὸ πρωτότυπον καὶ ἐν μεταφράσει εἰς στίχους μὲ προσθήκην εἰσαγωγῆς, συγκρίσεως τῶν μὲ ρωσικὰ δημοτικὰ τραγούδια καὶ παρατηρήσεις ὑπὸ —. Τυπογραφεῖον Νικολάου Γκρέτσια, Πετρούπολις (ρωσιστὶ) 1825, 8ον, σελ. XL + 47 ἄ. ἄ.
476. Kurze vergleichende Grammatik der neu- und altgriechischen Sprache. Zunächst für Gymnasien und Akademien und Kenner des Altgriechischen, nebst einer geschichtlichen Einleitung über den Ursprung des Neugriechischen und verschiedenen gegenüberstehenden Sprachproben beider Mundarten aus Aesop, Xenophon, Demosthenes, Korai u. a. Mit einem Anhang der vorzüglichsten neugriechischen Volkslieder. Braunschweig bei Ludwig Lucius, 1825, 8ον, σελ. IV + 72.
 Περιλαμβ. 7 ἑλλην. ᾄσμ. ἐκ τῆς συλλογ. Fauriel μετὰ μεταφρ. εἰς γερμ. γλῶσσαν καὶ ἀποδόσεως εἰς ἀρχαίαν ἑλληνικήν.
477. **Lemercier Népomucène** Chants héroïques des montagnards et matelots grecs. Traduits en vers français par — (membre de l'Académie). Bruxelles. Librairie de H. Tarlier, rue de l'empereur, No 815, 1825, 8ον μικρ. σελ. 79 + III.
 'Η ἐκδ. αὕτη ἔχει τὸ αὐτὸ περιεχ. πρὸς τὴν κατὰ τὸ 1824 Παρισ. ἐκδοσιν τοῦ αὐτοῦ.
478. — Suite des chants héroïques et populaires des soldats et matelots grecs, traduits en vers français par M.— de l'Institut royal de France (Académie Française). Paris. Urbain Canel. Librairie, rue Saint-André des Arts, No 30. Audin, Quai des Augustins No 25. 1825, 8ον, σελ. 140.
 Δημοσ. 20 κείμ. ᾄσμ. μετὰ σημειώσ. καὶ κριτικῶν παρατηρήσ., L'hymne guerrier τοῦ Ρήγα, τὸ ὑπὸ τοῦ Κανέλλου ᾄσμα τοῦ Κολοκοτρῶνη καὶ μετάφρ. ἑλλην. παραμυθιοῦ.
479. **Lüdermann W. v.** Der Suliotenkrieg nebst den darauf bezüglichen Volksgesängen. Ein Beitrag zur Geschichte des griechischen Freiheitskampfes von —. Leipzig 1825, 8ον μικρ., σελ. 91.
 'Εν σ. 65 - 90 δημοσ. ᾄσματα Σουλιώτικα ἐκ τῆς Συλλογῆς Fauriel.

480. Mittheilungen aus der Geschichte und Dichtung der Neugriechen. Erster Band. Coblenz. (Bei Jacob Hölscher) 1825, 8ον, σελ. [VI] + 218. (Historische Volksgesänge der Neu-Griechen nach C. Fauriel. Erste Abtheilung: Fauriel's Einleitung zur Geschichte der Neu-Griechischen Volkspoesie aus dem französischen). Mittheilungen aus der Geschichte und Dichtung der Neugriechen. Zweiter Band. Coblenz. (Bei Jacob Hölscher) 1825, 8ον, σελ. 313 + V. (Historische Volksgesänge der Neu-Griechen nach C. Fauriel. Zweite Abtheilung. Kleptische und andere historische Gesänge, dann Lieder vom Sulioten Krieg. (Mit Fauriel's Einleitungen) (Σελ. I - V. Nachschrift des Übersetzers).
481. Neugriechische Volkslieder. 1825, 8ον μικρ., σελ. 48 ἄ. ἄ. [Ἰσμ. 28].
482. **Fauriel C.** Chants populaires de la Grèce moderne, recueillis et publiés, avec une traduction française, des éclaircissements et des notes, par —. Tome Ier, A Paris, chez Firmin Didot, père et fils, 1824, 8ον, σελ. CXLIV + 306. Tome II, 1825, 8ον, σελ. 492.
483. **Fauriel C. - Müller W.** Τραγούδια ρωμαϊκά, συλλεχθέντα καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Φωριέλου, μεταφρασθέντα εἰς τὰ Γερμανικὰ καὶ ἐξηγηθέντα διὰ τῶν τοῦ ἐκδότου Φραντζέζου καὶ τῶν ἐδικῶν του σημειωμάτων ὑπὸ τοῦ Βιλέλμου Μυλλέρου. Τόμος πρῶτος, Ἱστορικὰ τραγούδια. Ἐν Λειψία 1825 παρὰ τὸν Α. Βόσσιον. [Εἰς τὸ β' ἐξώφυλλον ἐπιγραφή γερμανιστί:] Neugriechische Volkslieder. Gesammelt und herausgegeben von C. Fauriel, übersetzt und mit des französischen Herausgebers und eigenen Erläuterung versehen von Wilhelm Müller. Erster Theil. Geschichtliche Lieder. Leipzig 1825, bei Leopold Voss, 8ον, σελ. LXXII + 120. Τόμος δεῦτερος, αὐτόθι 1825, 8ον, σελ. II + 222.
Ἐν β' τόμος περιλαμβάνει Ἰσμ. «πλαστά καὶ οἰκιακά μετὰ τὴν προσθήκην» (romantische und häusliche Lieder, nebst Anhang).
484. **Fauriel C. - Sheridan Charles Brinsley** The Songs of Greece, from the romaic text, edited by —, with additions. Translated into english verse by —. The profits of this volume are given to the Society for the Promotion of Education in Greece. London 1825, 8ον, σελ. LXIX + 313.
485. **Belloc Louise Sw.** Bonaparte et les Grecs par Madame —, suivi d'un tableau de la Grèce en 1825, pour le comte Pecchio. Paris 1826, 8ον μικρ., σελ. 420.
Περιλαμβάνει 12 Ἰσμ. ἐκ τῆς συλλογῆς Fauriel εἰς γαλλ. μετάφρ. Ἐν σ. 250: Ἰσμ. Σουλιώτικο ἐξ ἰδίας τῆς συγγρ. συλλογῆς. Ἐν σ. 252: μετάφρ. στίχων Ἰσμ. φέροντος τὸν τίτλον «Lambros».
486. **Voutier** Lettres sur la Grèce. Notes et chants populaires. Extraits du portefeuille du Colonel —. Au profit des Grecs. Paris 1826, 8ον, σελ. XXXI + 224.
Δημοσ. καὶ 5 δημῶδη Ἰσματα.

487. **Joss Paul Maria Leopold** Specimens of romaie lyric poetry: with a translation into english to which is prefixed a concise treatise on music by —. London 1826, 8ον, σελ. XVI + 144.
Δημοσ. παραλλαγὰί 3 ἑλλην. ᾄσμάτων.
488. **Lüdemann W. v.** Lehrbuch der neugriechischen Sprache von —. Leipzig 1826, 8ον, σελ. XX + 200.
Πλὴν τῆς γλωσσ. καὶ διδακτ. ὕλης ἀναδημοσ. 32 ᾄσμ. καὶ 10 δίστιχα ἐκ τῆς συλλογῆς Fauriel.
489. **Stackelberg O. M. Baron von** Der Apollotempel zu Bassae in Arcadien und die daselbst aus gegrabenen Bildwerke, dargestellt und erläutert durch —. Rom 1826. Frankfurt am Main, gedruckt mit andreäischen Schriften, 4ον, σελ. 147 + παράρτ. εἰκόν.
Ἐν σ. 113 - 120 δημοσ. ᾄσματα τινὰ μετὰ μουσ. καταγρ. καὶ γερμ. μεταφρ., 1 τουρκ. ᾄσμα καὶ εἰδῆσ. περὶ χορῶν.
490. **(Theotokys B.)** Détails sur Corfou. A Corfou 1826, 8ον μέγα, σελ. VII + 147.
Ἐν σ. 81, ὑπόσημ. 105, δημοσ. στίχοι ἑλλην. ᾄσματος μετὰ μεταφρ. εἰς τὴν γαλλ. γλωσσον, ἐν δὲ τῇ σ. 49 - 50 παροιμίαι 5.
491. **Iken Carl** Eunomia. Darstellungen und Fragmente neugriechischen Poesie und Prosa in originalen Uebersetzungen aus englischen und französischen Werken und aus dem Munde geborenen Griechen entlehnt. Mit Beiträgen von verschiedenen Verfassern für Gelehrte und Nichtgelehrte gesammelt von —. Grimma 1827, 12ον, σελ. XL + 281 + 2 ἄ. ἄ.
Ἐν σ. 114 δημοσ. στίχοι τοῦ ᾄσμ. «τῆς Ἀγιᾶς Σοφίᾶς» καὶ ἐν σ. 117 στίχοι τοῦ ᾄσματος τοῦ Φώτου Τζαβέλλα.
492. **Kind Karl Theodor** Neugriechische Volkslieder im Originale und mit deutscher Uebersetzung, nebst Sach- und Worterklärungen, herausgegeben von —, in Leipzig. Grimma 1827. [Εἰς τὸ β' φύλλον ὁ τίτλος:] Τραγούδια τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, συλλεχθέντα καὶ μεταφρασθέντα εἰς τὰ Γερμανικὰ καὶ ἐξηγηθέντα διὰ σημειώσεων ὑπὸ Καρόλου Θεοδώρου Κίνδ. Neugriechische Volkslieder, gesammelt und mit deutscher Uebersetzung nebst Sach- und Worterklärungen herausgegeben von Karl Theodor Kind in Leipzig. Grimma bei Carl Friedrich Göschen Beyer (Eunomia, Dritter Band), 1827, 8ον μικρόν, σελ. XXXII + 148 + 2 ἄ. ἄ.
Ἐν σ. 2 - 28: ᾄσμ. 13, ἐν σ. 48 - 58 ἀναδημοσ. 5 ᾄσμ. ἐκ τῆς συλλογ. Stackelberg, ἐν σ. 62 - 82: σημειώσ. περὶ τῶν ᾄσμ., ἐν σ. 83 - 142: γλωσσάρ., ἐν σ. 143 - 146: ἀντίγρ. τῆς παρὰ Stackelberg μουσ. καταγρ. κειμέν.
493. * **Schmidt - Fhiseldeck E. F. von** Auswahl Neugriechischer Volkspoesien in Deutsche Dichtungen ungebildet —, königl Dänische Staatsrathe, Ritter... Braunschweig. bei Friedrich Vieweg, 1827.
Βλ. περὶ τοῦ βιβλ. τούτου εἰς τὴν μελέτην τοῦ Ν. Ἀ. Βέη (Bees), Τὰ μαλόμενα τῶν

βουνῶν εἰς τὰ Νεοελληνικά γράμματα καὶ ὁ Βερολιναῖος πάπυρος 284. Νέα Ἑστία 35 (1944), σ. 339.

494. **Γαζής Γεώργ.** Βιογραφία τῶν ἡρώων Μάρκου Μπότσαρη καὶ Καραϊσκάκη, συνοπτικῶς συγγραφεῖσα καὶ τύποις ἐκδοθεῖσα ὑπὸ —, τοῦ ἐκ Δελβινακίου τῆς Ἡπείρου, πρῶην γραμμικτέως, μυστικοῦ συμβούλου καὶ χιλιάρχου τοῦ στρατηγοῦ Καραϊσκάκη, ἀφιερωθεῖσα δὲ παρὰ τοῦ ἰδίου τῷ σεβαστῷ Κυβερνήτῃ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Αἰγίνῃ, ἐν τῇ ἐθνικῇ τυπογραφίᾳ, διευθυνομένη παρὰ Γ. Ἀποστολίδου Κοσμητοῦ, 1828, 8ον, σελ. 35 + 1.

Ἐν σ. 32 δημοσ. στίχοι ἡπειρωτικοῦ μοιρολογίου.

495. **Βελλεγάδος Δοριέντης - Δελγαῖος Ἰωάνν.** L'interprète du Français en Grèce. Ὁ ἐρμηνεὺς τοῦ Γάλλου ἐν Ἑλλάδι ἢ μέθοδος τοῦ νὰ μάθῃ τις νὰ ὀμιλῇ τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν γλῶσσαν χωρὶς διδασκάλου, ὑπὸ —, μέλους τῆς ἐν Παρισίοις Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας κτλ. καὶ ὑπὸ —. Διὰ τῆς ἐπιστασίας τοῦ ἱερωτάτου Ἰωαννικίου, ἐξάρχου τῆς Κύπρου. [Καὶ εἰς τὸ ἐσώφυλλον:] L'interprète du Français en Grèce ou méthode pour parler la langue grecque moderne sans l'avoir apprise, par D'Orient de Bellegarde, membre de la société hellénique etc. et J. B. Delgay; sous la direction de Mgr Ioannikios exarque de l'île de Chypre. Paris 1829, 8ον, σελ. XXIV + 151.

Ἐν σ. 146 - 147: ἄσμα.

496. **Quinet Edgar** De la Grèce moderne et de ses rapports avec l'antiquité par —, membre de la commission envoyée par le Gouvernement en Morée. A Paris 1830, 8ον, σελ. XII + 445.

Ἐν σ. 138 - 139 δημοσ. ἄσμα ἐν γαλλ. μεταφρ., τοῦ ὁποῖου τὸ ἑλλην. κείμεν. ἐν σ. 443. (βλ. καὶ Edgar Quinet, Marnix de Sainte-Aldegonde. La Grèce moderne et ses rapports avec l'antiquité, Paris, τ. 5, 1857, σ. 254 (γαλλ. μετ.), σ. 387 τὸ ἑλλ. κείμεν.).

497. Δημῶδες τραγούδιον. Ἡ πιστὴ σύζυγος. Ἀθηνᾶ ἐν Ναυπλίῳ 1831, σ. 80. — Ἡ ξενιτεία. Αὐτόθι, σ. 112. — Ἡ λυγερὴ εἰς τὸν Ἄδην. Αὐτόθι, σ. 128.

498. Ὁ Κατσαντώνης. — Ὁ Λεπενιώτης. Ἀθηνᾶ ἐν Ναυπλίῳ 1831, σ. 127.

499. **Kind Θεόδωρ.** Τραγῳδία τῆς νέας Ἑλλάδος ἐθνικὰ καὶ ἄλλα, τὰ μὲν τυπωμένα πρότερον, τὰ δ' ἀτύπωτα. Μὲ προλεγόμενα καὶ σημειώσεις ἐκδοθέντα ὑπὸ —. Neugriechische Poesien ungedruckte und gedruckte mit Einleitung und sowohl Sach- als Worterklärungen, herausgegeben von Dr. Theodor Kind, Leipzig in der Dyk'schen Buchhandlung, 1833, 8ον μικρ., σελ. XXVI + 1 ἄ. ἄ. + 94 + 2 ἄ. ἄ.

Σελ. III - IV: «Πρὸς τοὺς Ἑλληνας» (πρόλογος), σ. V - XXVI: Vorwort, σ. (α): Inhalt, σ. 1 - 18: 10 ἀνέκδοτα ἄσματα. Ungedruckte Volklieder, σ. 19 - 45: Ἄσματα λογίων, σ. 46 - 65: Σημειώσεις, σ. 66 - 94: Γλωσσάριον, σ. 95 - 96: Πίναξ διαφορῶν βιβλίων.

βλ. εὐρ. ἀνάλ. ὑπὸ Γ. Κ. Σπυριδάκη, ἐν Ἑπετ. Λογογρ. Ἀρχ. 8 (1953-54) 110 κέξ.

500. *—— Νέα ἑλληνικά τραγούδια καὶ ἄλλα. Λειψία 1833.

501. **Οικονόμος Κων/τίνος πρεσβύτερος** ὁ ἐξ **Οικονόμων** Λόγοι ἐκκλησιαστικοί, ἐκφωνηθέντες ἐν τῇ γραιικῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ὀδησσοῦ κατὰ τὸ **ΛΩΚΑ' - ΛΩΚΒ'** ἔτος ὑπὸ — γενεαλογουμένου. Ἐτυπώθησαν φιλοτίμῳ δαπάνῃ Ἰωάννου Π. Βόζου. Ἐν Βερολίνῳ, ἐκ τῆς τυπογραφίας τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, **ΛΩΛΓ'** [1833], 8ον, σελ. 316.
Ἐν σ. 273 δημοσ. δίστιχον καὶ 2 ἄσμ.
502. Canzonì Popolari: Δημοτικὸν τραγούδιον: «Σωφροσύνη» [ἐξ Ἐπισκέψεως Κερκύρας] καὶ «Τὸ φίλημα» [ἐκ τοῦ χωρίου Γαστουριοῦ]. Ἰόνιος Ἀνθολογία 1 (1834) 147 - 149. — Ὁ φθόνος τῆς πενθερᾶς [δημῶδες ἐξ Ἐπισκέψεως Κερκύρας]. Αὐτόθι 2 (1834) 400 - 401.
503. **Σουρμελῆς Διονύς**. Ἱστορία Ἀθηνῶν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνα, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν πραγμάτων. Διηρημένη μὲν εἰς βιβλία τρία, συγγραφεῖσα δὲ ὑπὸ —. Ἐν Αἰγίνῃ, ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἀνδρέου Κορομηλά, 1834, 8ον, σελ. 349.
Ἐν σ. 8 δημοσ. δημῶδες ἄσμα.
504. Τὸ στοιχίδιον τῆς γεφύρας [δημῶδες ἄσμα]. Ἰόνιος Ἀνθολογία 3 (1834) 591.
505. Ἀνθολογία ἢ συλλογὴ ἀσμάτων ἡρωικῶν καὶ ἐρωτικῶν. Μέρος πρῶτον. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἀνδρέου Κορομηλά, 1835, 8ον μικρ. εἰς δύο μέρη, σελ. 1 - 56 καὶ σελ. 1 - 76.
Εἰς τὸ α' μέρος δημοσ. 11 ἄσμ. καὶ 2 ρίμες. Εἰς τὸ β' μέρος 31 ἄσμ. Ἀντίγραφα τῶν δημῶδων τούτων ἀσμάτων βλ. ἐν χ/φω τοῦ Κέντρου Λαογραφίας ὑπ' ἀριθμ. 1055.
506. **Ἀργυριάδης] Ν.** Νεώτατα τῆς Ἑλλάδος κατὰ τῆς Ἀσίας τρόπαια. Ἦτοι βιογραφίαι τῶν νεωτάτων Ἑλλήνων Ἠρώων τῶν ἐν τῷ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἱερῷ ἀγῶνι διαπρεψάντων. Τμῆμα α' περιέχον τὴν βιογραφίαν τοῦ Κ. Κανάρη ὑπὸ Ν[ικολάου] Ἀ[ργυριάδου] τοῦ Μαραθωνίου, καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἡρώος. Ἐν Λεϊψία τῆς Σαξωνίας 1835, 12ον, σελ. VIII + 51 + 4 ἔ. ἄ. + 24 + 11 ἔ. ἄ.
Ἐν ἐπιμέτρῳ ἄσματά τινα τοῦ ἀγῶνος τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας.
507. Ἄσματα διαφόρων ποιητῶν, τοῦ τε ἀειμνήστου Ρήγα καὶ ἄλλων φιλελευθέρων Ἑλλήνων, οἷς προσετέθησαν καὶ εὐτράπελα ἐξ ἀντιγράφων ὡς οἶόν τε ἐξηκριβωμένων. Δαπάνη τῶν τυπογράφων. Ἐν Ναυπλίῳ, ἐκ τῆς τυπογραφίας Κωνσταντίνου Τόμπρα, Κυδωνιέως καὶ Κωνσταντίνου Ἰωαννίδου Σμυρναίου, 1835, 8ον μικρ., σελ. 128 (+ πίναξ τῆς ἀρχῆς τῶν περιεχομένων ἀσμάτων ἐκ σελ. 4).
Πλὴν τῆς ἄλλης ὕλης δημοσ. 15 δημ. ἄσμ.
508. **Kind Theodor** Neugriechische Chrestomathie, mit grammatischen Erläuterungen und einem Wörterbuche, herausgegeben von Dr. —. Prosa und Poesie. Leipzig 1835, 12ον, σελ. XXIV + 260.
Ἀναδημοσιεύονται καὶ 16 δημῶδη ἄσματα.

509. **Leake William M.** Travels in Northern Greece by —. Vol. I, London 1835, 8ον, σελ. XII + 527 + 2 χάρτ. + pl. III, vol. II, London 1835, 8ον, σελ. VII + 643 + 1 + 4 χάρτ. + pl. XXIII.

Ἐν σ. 463 - 527 τοῦ I τόμου δημοσ. λαϊκὸν στιχοῦργημα ἀναφερόμενον εἰς τοὺς ἀγῶνας τῶν Σουλιωτῶν μετὰ πολλῶν ὀνομάτων βαπτιστικῶν, ἐπωνύμων καὶ τοπωνυμίων.

510. Neugriechische Gespräche mit einem Anhang von neugriechischen Volksliedern und der Ἱστορία τοῦ Ἰωσήφ aus dem alten Testamente, in Prosa. Ein Hilfsbuch für alle diejenigen, welche ohne Lehrer die neugriechische Sprache erlernen, besonders aber für solche, die nach Griechenland gehen wollen. Von Dr. Max Fuchs, kgl. Oberlehrer bei St. Stephan. Augsburg, 1835. Verlag der Karl Kollmann'schen Buchhandlung, 8ον, σελ. IV + 152.

Ἐπὶ σ. 79 - 114 δημοσ. ἀρκετὰ νεοελληνικά ἄσματα μετὰ σχολίων.

511. **Σοῦτσος Ἀλέξ.** Ἑλληνικὴ πλάστιγξ ἢ ποιήσεις καὶ λογογραφικαὶ διατριβαὶ ἐπικρίνουσαι τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Κ. Ράλλης, 1836, 8ον, σελ. β' + 275.

Ἐν σ. 54 γίνεται λόγος περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἑλλήν. δημοδῶν ἄσμ. καὶ καταχωρίζονται 2 ἄσμ.

512. **Pashley Rob.** Travels in Crete by —. Vol. I - II, Cambridge - London 1837, 8ον, σελ. XII + 321, XII + 326.

Δημοσ. εἰς μὲν τὸν πρῶτον τόμον 3 ρίμες, 2 ἄσματα καὶ ἀρκετὰ μαντινάδες, εἰς δὲ τὸν δεῦτερον 2 ρίμες, 3 ἄσμ. καὶ ἀποσπασμ. στίχοι ἄσμάτων.

513. **Τσοπανάκος Παναγ.** Ἄσματα πολεμιστήρια τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνος, στιχοῦργηθέντα ὑπὸ τοῦ Παναγιώτου Τσοπανάκου Δημητσανίτου, καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ τυπογράφου Ν. Παπαδοπούλου τοῦ ἐκ Τριπόλεως. Ἐν Ἀθήναις 1838, 16ον, σελ. ε' + 99.

Σελ. α' - ε': Πρόλογος. Βίος τοῦ Τσοπανάκου. Σελ. 1 - 80: 30 ποιήμ. τοῦ ἰδίου μὲ ἱστορικὴν σημείωσιν περὶ τοῦ ἀφανισμοῦ τοῦ στρατεύματος τοῦ Δράμαλης. Ἐν σ. 81 - 91: 11 δημ. ἄσμ. Ἀκολουθεῖ λόγιον ποίημα «Θρῆνος εἰς τὸν Μᾶρκον Μπότσαρην» καὶ ἐν σ. 93 ρίμα ἀναφορῆς εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς Σάμου τοῦ 1823.

514. **Χριστοφίδης Ἡ.** Στίχοι ἥρωικοὶ καὶ ἐρωτικοὶ διὰ τὴν ἀνθοῦσαν νεολαίαν τῆς Ἑλλάδος, εἰς τύπον συνεργανισθέντες καὶ ἐκδοθέντες ὑπὸ —. Β' ἐκδοσις. Ἐν Ἀθήναις, παρὰ τῷ βιβλιοπώλῳ Β. Ρίτζς, 1838, 16ον, σελ. 128.

Ἐν σ. 49 - 66 ἄσματα 5, ρίμες 2, ἐν σ. 80 μοιρολόι 1.

515. **Bagnolo di Coriolano** Romanze popolari dei Greci moderni. Tradotte dal Conte — Torino 1839, 8ον μικρ., σελ. 132.

Ἰταλικὴ μετάφρ. 50 δημ. ἄσμ.

516. **Ulrichs H. N.** Reisen und Forschungen in Griechenland von —. Erster Theil. Reise über Delphi durch Phocis und Boeotien bis Theben mit zwei Plänen. Bremen 1840, 8ον, σελ. VIII + 264.

Ἐν σ. 132 καὶ 135 γερμ. μετάφρ. 2 ἑλλήν. ἄσμ. τῶν ὑποκίων τὰ κείμ. δημοσ. ἐν σ. 142.

517. **Firmenich J. M.** Τραγούδια ρωμαίικα. Neugriechische Volksgesänge. Original und Uebersetzung in Zusammenstellung mit den uns aufbewahrten altgriechischen Volksliedern von Dr —. Berlin 1840. Verlag von Carl Heymann, 8ον μικρ., φ. 2 ἄ. ἄ. + σελ. 164.
 Ἐν τῇ εἰσαγωγῇ περὶ τῆς ζωῆς τῶν κλεφτῶν καὶ ἀρματολῶν. Ἐν σ. 1 - 108 δημοσ. 34 ἄσμ. καὶ 10 δίστ. ἐκ τῆς συλλογῆς Fauriel μετὰ γερμ. μεταφρ. Ἐν σ. 156 - 164 γίνεται λόγος περὶ Βλάχων καὶ Μολδαβῶν καὶ δημοσ. 2 ποιήμ. ρουμανιστὶ μετὰ γερμ. μεταφρ. Ἀξιοσημεῖωτα τὰ συνοδεύοντα ἕκαστον ἄσμα σχόλια.
518. * Τραγῳδία, ἦτοι διάφορα ἄσματα ἡρωϊκά, κλέφτικα καὶ ἐρωτικὰ. Συλλεχθέντα ἐκ διαφόρων βιβλίων τε καὶ ἀντιγράφων πρὸς τέρψιν καὶ διασκέδασιν τῶν ἀνθρώπων. Ἐν Ἀθήναις 1841, 16ον, σελ. 224. [Ἀπόκειται εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Βενετίας: KE 14/D 555].
519. **Tommasco N.** Canti popolari Toscani Corsi Illirici Greci, raccolti e illustrati da —, con opuscolo originale del medesimo autore. Vol. III, Venezia 1842, 8ον, σελ. 472.
 Ἄσμ. 241. Ἐκ τούτων 129 ἑλλην. κείμε. με ἰταλ. μεταφρ. Ἐπίσης 112 μόνον ἐν ἰταλ. μεταφρ. Δίστ. 670, ἐξ ὧν τὰ 22 ἐν ἰταλ. μόνον μεταφράσει. Μεταξὺ τῶν δημοδῶν ἄσματων τινὰ εἶναι λογίαις προσελεύσεως.
520. **Εὐλάμπιος Γεώργ.** Ὁ Ἀμάραντος, ἦτοι τὰ ῥόδα τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Δημοτικὰ ποιήματα τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, συλλεχθέντα, ρωσσιστὶ μεθερμηνευθέντα καὶ διὰ φιλολογικῶν καὶ ἱστορικῶν σημειώσεων ἐξηγηθέντα ὑπὸ —. Ἐν Πετρούπολει, ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν ἈΩΜΓ' [1843], 8ον, σελ. 12 ἄ. ἄ. + XXIX + 5 ἄ. ἄ. + 136 + 10.
 Ἡ α' ἐκδ. ἑλλην. τραγ. γενομ. ὑπὸ Ἑλληνοσ εὐρισκομένου ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος. Περιέχει 29 ἄσμ. μέχρι τῆς σ. 75 καὶ 1 παραμῦθι: «Τὸ ἀθάνατο νερό», σ. 75 - 136. Ἐκ τῶν ἄσμ. τινὰ ἐλήφθησαν ἐκ τῆς συλλογῆς Fauriel, δύο δ' ἐκ τούτων εἶναι λόγια.
 Κ ρ ί σ ι ς : Εὐτέρπη ΣΤ' (1853) 385 - 389.
521. Τραγῳδία, ἦτοι διάφορα ἄσματα ἡρωϊκὰ κλεπτικὰ καὶ ἐρωτικὰ. Συλλεχθέντα ἐκ διαφόρων βιβλίων τε καὶ ἀντιγράφων πρὸς τέρψιν καὶ διασκέδασιν τῶν ἀνθρώπων. Ἐν Ἀθήναις 1843, 8ον μικρ., σελ. 60.
522. **Kind Theodor** Neugriechische Anthologie. Original und Uebersetzung herausgegeben von Dr —. Erstes Bändchen. Leipzig, Verlag von F.A. Leo, 1844, 8ον μικρ., φ. 2 ἄ. ἄ. + σελ. XVI + 182. [65 ἄσματα].
523. **Ellissen Adolf** Versuch einer Polyglotte der europäischen Poesie in drei Bänden mit einer Völker- und Sprachenkarte Europa's. Erster Band: Poesie der Kantabrer, Kelten, Kymren und Griechen. Leipzig 1846, 8ον, σελ. VIII + 434 + 2 ἄ. ἄ.
 Δημοσ. ἐν σ. 13 τὸ ἐπίγραμμα τοῦ σπαθιοῦ τοῦ Κοντογιάννη, σ. 261 ἐξ στίχοι τοῦ ἄσματος τῆς Ἀδριανουπόλεως (ἐκ τῆς συλλογῆς Pashley), σ. 277 ἐν ὑποσημειώσει τὸ ἄσμα: Ὁ Χάρος καὶ αἱ ψυχαί, μετὰ τῆς γερμ. μεταφρ. τοῦ Goethe, σ. 278 καὶ 303 2 δίστιχα καὶ ἐν σ. 359 - 388 15 διάφορα ἄλλα ἄσματα ἐκ τῆς Συλλογῆς τοῦ Fauriel καὶ τῆς Νεοελληνικῆς Ἀνθολογίας τοῦ Kind.

524. Ἡ Ἐλιγομένητη [δημῶδες]. Εὐτέρπη Β' (1848 - 49) 263 - 264.
525. **Kind Theodor** Μνημόσυνον. Neugriechische Volkslieder, in der Originalen und mit deutscher Uebersetzung, herausgegeben von Justizrath Dr. —. Leipzig 1849, 8ον, σελ. VII + 1 ἄ. ἄ. + 29. [Ἄσμ. 18].
 Βλ. καὶ Ἐπετ. Λαογρ. Ἄρχ. 8 (1953 - 54) 102.
526. **Μανουῖος Ἄντ.** Τραγούδια ἔθνικὰ, συνταγμένα καὶ διασαφηνισμένα ὑπὸ —. Φυλλάδιον Α'. Ἐν Κερκύρα, τυπογραφεῖον Ἐρμῆς, Χ. Νικολαΐδου Φιλαδελφείως, 1850, 8ον, σελ. 32.
 Δημοσ. «Πρὶν τοῦ προσιμίου» (διάλογος μεταξὺ ἀνθρώπου τοῦ λαοῦ, Ἐκδότου, Φίλου καὶ Πρησκολοῦ, κατ' ἀπομίμησιν τοῦ γνωστοῦ διαλόγου τοῦ Διον. Σολωμοῦ πρὸς ὑποστῆρ. τῆς δημ. γλώσσ.), «Ἡ ἀπατημένη κόρη» (ἄσμα) καὶ ἡ ὑπόθ. τοῦ ἄσμ.: «Τὸ στοιχεῖο τῆς γέφυρας». Βλ. καὶ Δημ. Π ε τ ρ ο π ο ὄ λ ο υ, Βιβλιογρ. ἑλλην. δημοστ. τραγουδ. (1771 - 1890), Ἐπετ. Λαογρ. Ἄρχ. 8 (1953-54) 102 - 103.
527. ——— Τραγούδια ἔθνικὰ συναγμένα καὶ διασαφηνισμένα ὑπὸ —. Εἰς Κέρκυραν, τυπογραφεῖον Ἐρμῆς, Χ. Νικολαΐδου Φιναδελφείως 1850, 8ον, σελ. 208 [μὲ πρόλ. I. Π ο λ υ λ ᾶ].
 Τὸ βιβλ. τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ Α' Μέρος: Τραγούδια κλέφτικα [111]. Ἄς σημειωθῇ ὅμως ὅτι δὲν εἶναι ὅλα κλέφτικα, ἀλλὰ καὶ ἱστορικὰ (σ. 176 κέξ.), παραλογαὶ (σ. 182 - 98) καὶ τῆς ξενιτειᾶς (σ. 194). Βλ. καὶ Δ. Γ κ ἰ ν η - Β. Μ έ ξ α, Ἐλλην. Βιβλιογρ., τ. Β', ἐν Ἀθήναις 1941, σ. 289, ἄρ. 5336. Βλ. καὶ Δ. Π ε τ ρ ο π ο ὄ λ ο υ, Βιβλιογρ. ἑλλην. δημοστ. τραγουδ. (1771 - 1850), Ἐπετ. Λαογρ. Ἄρχ. 8 (1953 - 54) 103.
528. ——— Τραγούδια ἔθνικὰ συναγμένα καὶ διασαφηνισμένα ὑπὸ —. Εἰς Κέρκυραν, τυπογραφεῖον Ἐρμῆς. 1850, 8ον, σελ. 120.
 Τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ Β' Μέρος τῆς ἀνωτέρω συλλογῆς (λ. 527), ὑπὸ τὸν τίτλον: Τραγούδια ἱστορικὰ, ἐρωτικὰ καὶ οἰκιακὰ [78]. Μεταξὺ τούτων περιλαμβ. καὶ τινες παραλογαὶ. Βλ. καὶ Δ. Γ κ ἰ ν η - Β. Μ έ ξ α, Ἐλλην. Βιβλ., τ. Β', ἐν Ἀθήναις 1941, σ. 289, ἄρ. 5337. Βλ. καὶ Δ. Π ε τ ρ ο π ο ὄ λ ο υ, Βιβλιογρ. ἑλλην. δημοστ. τραγουδ. (1771 - 1850), Ἐπετ. Λαογρ. Ἄρχ. 8 (1953 - 54) 103.
529. **M. de Marcellus** Chants du peuple en Grèce. Tome premier. Paris 1851, 8ον, σελ. 2 ἄ. ἄ. + XIX + 428.
 Ἐν σ. I - XIX: Preface, σ. 1 - 84: Introduction (scolies et chantsantiques), σ. 87 - 231: Chants historiques, σ. 233 - 326: Chants clephtes [34], σ. 327 - 389: Légendes [13], σ. 391 - 424: Chants funebres[8], σ. 425 - 428: περιεχόμενα.
530. ——— Chants du peuple en Grèce. Tome second. Paris 1851, 8ον, σελ. 2 ἄ. ἄ. + 496.
 Ἐν σ. 1 - 36: Complaintes, σ. 77 - 156: Romances, σ. 157 - 206: Fêtes de l'année, σ. 207 - 318: Chants divers, σ. 319 - 388: Chants Babins, σ. 389 - 488: Distiques (ἠθικὰ, ἐρωτικὰ, κοινὰ, ναυτικὰ), σ. 489 - 496: περιεχόμενα.
531. **Ross L.** Wanderungen in Griechenland im Gefolge des Königs Otto und der Königin Amalie. Mit besonderer Rücksicht auf Topographie und Geschichte aufgezeichnet von —. Neue wohlseilere Ausgabe der

- Griech. Königs - Reisen. Erster Band, Halle 1851, 8ον, σελ. XIX + 256.
Bd. II, Halle 1851, 8ον, σελ. VIII + 256.
- Ἐν τόμ. Α' σ. 50 - 51, 53, 54 δημοσ. 2 ἄσμ. καὶ 10 στίχ. ἄσμ. Ἐν σ. 58 - 59 ἄσμα μετὰ μεταφρ. εἰς τὴν γερμανικὴν. Ἐν σ. 87 σημ. 13 ἀναγρ. στίχος ἄσμ. Εἰς τὸν Β' τόμ. σ. 190 δημοσ. 8 στίχ. ἄσμ., ἐν δὲ τῇ σ. 208, σημ. 9, γερμαν. μετάφρ. τοῦ «Κάστρου τῆς Ὠριᾶς».
532. Δημοτικὸν ἄσμα. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 454.
533. **Λελέκος Μ.** [Δημῶδες ἄσμα]. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 524 - 525.
534. **Ζαμπέλιος Σπυρ.** Ἄσματα δημοτικὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐκδοθέντα μετὰ μελέτης ἱστορικῆς περὶ μεσαιωνικοῦ ἑλληνισμοῦ ὑπὸ —. Κερκύρα, τυπογραφεῖον Ἐρμῆς, Α. Τερζάκη καὶ Θ. Ρωμαίου, 1852, 8ον, σελ. 766 + 1 εἰκ.
Ἐκ τῶν 196 ἄσμ. τῆς συλλογῆς Ζαμπελίου τὰ 5 εἶναι ἔργα γνωστῶν ποιητῶν καὶ 3 δημοτικοφανῆ. Τὰ ὑπολειπόμενα εἶναι 187, ἐξ ὧν τὰ περισσότερα ἐλήφθησαν ἐκ παλαιότερων συλλογ., ὡς τῶν Faugiel, Tommaseo, Μανούσου καὶ τῆς ἀνεκδ. συλλογ. τοῦ Παύλου Λάμπρου.
Κ ρ ί σ ι ς : Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 397 - 403. Βιβλιογραφικὴ παρατήρησις ἐπὶ τοῦ συγγράμματος τοῦ Σ. Ζαμπελίου, Ἄσματα δημοτικὰ, αὐτόθι, 403 - 404.
535. ——— Ἄσματα δημοτικὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκδοθέντα ὑπὸ —. Κερκύρα, τυπογραφεῖον Ἐρμῆς... 1852, 8ον, σελ. 174 + 2 ἄ. ἄ.
Πρόκειται περὶ ἰδιαιτέρας ἀνατυπώσεως μόνον τῶν 196 ἁσμάτων τῆς προηγουμένης (ἀρ. λ. 534) ἐκδόσεως.
536. * **Λελέκος Μ. Ε.** Δημοτικὴ Ἀνθολογία. Ἐν Ἀθήναις 1852, 8ον.
Ἄσματα 60, δίστιχα 18.
Κ ρ ί σ ι ς (καὶ ἄσματα ἐξ αὐτῆς): Εὐτέρπη Ε' (1852) 429, 454, 525.
537. [**Pouqueville**] Ἐκ τῆς περιηγήσεως τοῦ Πουκεβίλλ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Θεσσαλικά. Μετάφρ. Ὁθ. Ἀ. Ἀ. Μνημοσύνη Α' (1852-53) 501 - 507, 524-531.
Ἐν σ. 505: 2 ἄσματα, τοῦ Μπουκουβάλα καὶ τοῦ Χρήστου Μηλιῶνη.
538. Ἡ Λακωνικὴ χωρογραφία ὑπὸ Νικήτα Νήφου Λάκωνος. Μετὰ Λακωνικῆς δημῶδους ἀνθολογίας τῶν περιεργότερων μοιρολογίων... Ἐν Ἀθήναις 1853, 8ον, σελ. ιδ' + 55. (Βλ. καὶ Νικήτα Νηφάκη, Μανιάτικα ἱστορικὰ στιχοιργήματα ἐκδιδόμενα ἐκ χειρογράφων κωδίκων μὲ προλεγόμενα καὶ σημειώσεις ὑπὸ Σωκρ. Β. Κουγέα, Ἀθήναι 1964, 8ον, σελ. ιβ' + 240 + 2 φωτ.).
539. **Σταματάκης Ἐμμ. Γ.** Ἡ Τερψιχόρη ἢ ἀπάνθισμα ἁσμάτων κλεπτικῶν, ἥρωικῶν, ἐρωτικῶν, δυστίχων καὶ ὀθωμανικῶν συλλεχθέντα ἐκ διαφόρων βιβλίων καὶ χειρογράφων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1853, 12ον, σελ. λβ' + 192.
Σελ. γ' - λβ': ἄσμ. 20, σ. 3 - 23: ἄσμ. 10, σ. 45 - 50: ἄσμα δημοτικοφανές, σ. 86: ἄσμα, σ. 171 - 182: δίστιχα 114.
540. **Λελέκος Μ. Σ.** Ὁ χωρισμός. Ποίημα δημοτικόν. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 283 - 284.

541. **Σακελλάριος Ἄθ. Α.** Ἡ ἐν Κύπρῳ γλωσσοῦσα. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 111 - 115.
Ἐν σ. 115 δημοσ. 2 δημόδη ᾠσματα.
542. [**Γερτζέτης Κ. Γ.**] Δημοτικὴ Ἀνθολογία. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 434 - 436, 501, 547 - 548, 599, 621 - 623, 647 - 648 [28]. — Δημοτικὴ Ἀνθολογία. Αὐτόθι Ε' (1854 - 55) 24, 71 - 72, 143 - 144, 191 - 192, 216, 239 - 240, 287 - 288, 312, 336, 383 - 384, 432, 456, 536, 584 [45]. — Δημοτικὴ Ἀνθολογία. Αὐτόθι ΣΤ' (1855 - 56) 168, 216, 362 [4].
543. **** Νεοσύλλεκτα δημοτικὰ τραγούδια ἐκδοθέντα ὑπὸ —. Ἐν Ζακύνθῳ 1857, 8ον, σελ. 24.
544. **Πρωτόδικος Ἰω. Δ.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις (ἐκ Πάρου). Ἐφημ. Φιλολογῶν Ε' (1857 - 58) 357 - 358, ΣΤ' (1858) 393.
Ἐν ΣΤ' (1858) 393: «Καταβαυκάλημα τροφοῦ ἐπὶ νηπίου κόρης».
545. **Φ. Χ.** Παράφρασις κλεπτικῶν τραγωδῶν δι' ἑλληνικῶν ἠρωϊκῶν στίχων. Πανδώρα Η' (1857 - 58) 539 - 540.
Ἐν σ. 540 τὸ κείμενον τοῦ δημόδου ᾠματος: "Ἐνα πουλι κατέβαιναν ἀπὸ ψηλὸ βουνάκι...
546. **Ἰατρίδης Ἀ.** Συλλογὴ δημοτικῶν ᾠμάτων παλαιῶν καὶ νέων. Μετὰ διαφορῶν εἰκονογραφικῶν ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1859, 8ον, σελ. 104 + 9 εἰκ. [Ἄσμ. 96].
547. **Passow Arnoldus** Τραγούδια ρωμαϊκά. *Popularia carmina graeciae recentioris*, edidit —. Lipsiae MDCCCLX, 8ον, σελ. XII + 650.
Περιέχει 646 ᾠσματα, 1157 διστ., τὰ πλεῖστα προεκδομένα. Ἀνέκδοτα δὲ παρὰ τῶν Ulrich, Kind, Conze, Λυκούργου, Ἀ. Σχινᾶ καὶ τοῦ χ/φου τοῦ Βεργήρα.
Κρίσις: Göttinger gel. Anz. 1861, σ. 561 - 581 (F. Liebrecht).
548. **Σ(αλαπάντας) Π. Ἀ.** Τὸ Σούλι, ἤτοι τὰ ἠρωϊκὰ θαύματα τῶν Σουλιωτῶν καὶ Σουλιωτίδων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1860, 8ον, σελ. γ' + 304 + 1 χάρτ.
Ἐν σ. θ' - ι' δημοσ. στίχοι δημ. ᾠματ., σ. 47-50: ᾠσμ. 4, σ. 100-101: ᾠσμα, σ. 171: ᾠσμα.
549. **Εἰρηνίδης Δ.** Διάφορα τραγούδια τοῦ λαοῦ, συλλεχθέντα ἐκδίδονται ὑπὸ —. Μῆρος πρῶτον, ἐν Ἀθήναις 1861, 8ον, σελ. 32. Μῆρος δεύτερον, αὐτόθι, σελ. 32.
550. **Kind Theodor** Anthologie neugriechischer Volkslieder im Original mit deutscher Übertragung, herausgegeben von Dr. —. Leipzig 1861, 16ον, σελ. XXXVI + 232.
Δημοσ. ᾠσμ. 85.
551. **Μπάρτας Τριαντάφ.** Ἀναμνήσεις φιλοπάτριδος, ἤτοι ποιήσεις εἰς ᾠσματα τρία μετὰ διαφορῶν ἄλλων ποιηματικῶν καὶ συλλογῆς τινος δημοτικῶν ᾠμάτων ὑπὸ —. Ἐν Παρισίῳ 1861, 8ον μικρ., σελ. 178.
Ἐν σ. 123 - 178: ᾠσμ. δημ. 31 μετὰ σημειώσεων.

552. **Σ(αλαπάντας) Π. Ἄ.** Ἡ Πάργα, ἥτοι μοιολογραφία αὐτῆς ἀπὸ τῆς κτίσεως μέχρι τῆς παρὰ τῶν Ἀγγλῶν πωλήσεως εἰς τοὺς Τούρκους, συνταχθεῖσα μὲν ὑπὸ —, ἀνατεθεῖσα δὲ τῇ αὐτοῦ αὐτοκρατορικῇ ὑψηλότητι τῷ μεγάλῳ δουκὶ ἀπασῶν τῶν Ρωσσιῶν Κωνσταντίνῳ. Ἐν Ἀθήναις 1861, 8ο, σελ. 368.
Ἐν σ. 275 καὶ 302 - 303 δημοσ. ἔσμ. 2.
553. Δημοτικὴ ποίησις: Νανούρισμα μητρὸς Κασίας ἐν ᾧ καταραῖται τὸν εἰπόντα ἄσχημον τὴν μικρὰν θυγατέρα της. - Μητὴρ εὐχομένη τὴν θυγατέρα της. - Ἄσμα γυναικὸς Καρπαθίας ἐκ τοῦ χωρίου Ὀλύμπου. Πανδώρα ΙΒ' (1861-62) 208 - 239. — Δημοτικὴ ποίησις [γαμήλιον ἐκ Ρόδου ἔσμα]. Αὐτόθι, σ. 599 - 600. — Δημοτικὰ ἔσματα[59]. Αὐτόθι ΙΓ' (1862 - 63) 308 - 310, 341 - 344, 366 - 368 — Δημοτικὰ ἔσματα[12]. Αὐτόθι, σ. 459 - 461.
554. Ἀνέκδοτον ποίημα. Διήγησις συνοπτικὴ διὰ στίχων πολιτικῶν ὁμοιοκαταλήκτων περὶ τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπισυμβάσεως πυρκαϊᾶς τοῦ πανιέρου ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν... Πανδώρα ΙΓ' (1862 - 63) 372 - 377, 398 - 401, 421 - 424.
Στιχοῦργημα ποιητῆρη.
555. **Βλάχος Ἄγγελος** Ὁ Βύργερ (Bürger). Χρυσάλλης Α' (1863) 271 - 277.
Ἐν σ. 276 ἀναδημοσιεύεται ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Passow, Τραγούδια Ρωμαίικα, Λείψιγ 1860, σ. 394, τὸ ἔσμα τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ.
556. Δημοτικὰ ἔσματα [24]. Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 484 - 485, 534 - 535.
557. Ἄσμα δημοτικόν. Χρυσάλλης Β' (1864) 753.
558. * **Παπαδόπουλος Τζανετάκης (Στεφανόπουλος Ἄ.)** Ἄσματα δημοτικὰ τῶν ἐν Κορσικῇ Ἑλλήνων. Ἀθήναι 1864.
559. **Βαλαβάνης Ἰω. Γ.** Δημοτικὸν ἔσμα Κερασσοῦντος. Ὁ ὑπὸ νεάνιδος ἀπατηθεὶς νέος. Πανδώρα ΙΕ' (1864 - 65) 257. — Δημοτικὸν ἔσμα Κερασσοῦντος. Ἡ σύζυγος τοῦ Κοντο-Θεοδώρου. Αὐτόθι.
560. Δημοτικὰ ἔσματα [19]. Πανδώρα ΙΕ' (1864 - 65) 411, 466, 537 - 538.
561. **(Κουμουτζῆς Ἰω.)** Μοιρολόγια Μανιάτικα [2]. Χρυσάλλης Γ' (1865) 656.
562. **Λάμπρος Μ. Π.** Ἄσματα Κυπριακὰ ἀνέκδοτα [5]. Χρυσάλλης Γ' (1865) 150 - 151.
563. **(Λουκάς Γ.)** Ἄσματα Κυπριακὰ [1]. Χρυσάλλης Γ' (1865) 429 - 431. — Ἄσμα Κυπριακόν. Ὁ Διγενῆς καὶ ὁ Χάρος. Αὐτόθι, σ. 597 - 599.
564. — Ἄσμα Κύπριον. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΓ' (1865) 774 - 776.
565. **[Πυλαρινὸς Ἄ.]** Ἀπάνθισμα Κρητικῶν ἁσμάτων [10]. Ἐθν. Ἡμ. 5 (1865) 35 - 50.

566. **Σάθας Κ. Ν.** Χρονικὸν ἀνέκδοτον Γαλαξειδίου. Ἐν Ἀθήναις 1865, 8ον, σελ. η' + 248.
Πλὴν τῆς ἱστορικῆς ὕλης δημοσιεύονται καὶ ὄνόματα, τοπωνύμια καὶ δημ. ᾄσματα 19.
Κ ρ ί σ ι ς : Χρυσάλλης Γ' (1885) 68 - 70 (Ἐπαμ. Σταματιάδης).
567. Ἔσματα δημοτικὰ Μάνης. Πανδώρα ΙΣΤ' (1865 - 66) 539 - 541. [Μοιρολόι. 5].
568. [Βαλαωρίτης Ἀ.] Δημοτικὰ ᾄσματα: Μοιρολόγια [7]. Χρυσάλλης Δ' (1866) 489, 514.
569. **Comparetti Domenico** Saggi dei Dialetti greci dell' Italia meridionale raccolti ed illustrati da —. Pisa 1866, 8ον, σελ. XXVII + 106.
Σελ. VII - XXVII: πρόλογ., σ. 3 - 42: ᾄσμ. 38 ἐκ Βονα, σ. 45 - 52: ᾄσμ. 3 ἐκ Corigliano, σ. 55 - 68: 1 ᾄσμα ἐκ Martano, σ. 71 - 81: 3 ἐκ Calimera, σ. 85 - 103: σημειώσεις.
570. **Πύργας Σ. Π.** Δημοτικὸν ᾄσμα. Ἐθν Ἡμ 6 (1866) 258 - 259.
571. **Σάθας Κ.** Δημοτικὸν ᾄσμα. Χρυσάλλης Δ' (1866) 215.
572. **Χασιώτης Γ. Χρ.** Συλλογὴ τῶν κατὰ τὴν Ἠπειρον δημοτικῶν ᾄσμάτων ὑπὸ —, ἐκδίδοντος Κ. Τεφαρίκη. Ἐν Ἀθήναις 1866, 8ον μικρ., σελ. 248.
Σελ. γ': ἀφιέρωσις, σ. ε' - κη': προλεγόμενα, σ. 29 κέξ.: ᾄσματα 321, σ. 225 κ. ἐξ.: γλωσσάριον.
Κ ρ ί σ ι ς : Χρυσάλλης Δ' (1866) 287 (Στέφ. Ἀ. Κουμανούδης).
573. Κρητικὰ δημοτικὰ ᾄσματα [2]. Πανδώρα ΙΖ' (1866 - 67) 54 - 55.
574. * **Πυλαρινὸς Ἀ.** Ἀπάνθισμα Κρητικῶν ᾄσμάτων. Παρίσι 1867.
575. **Firmenich - Richartz Johannes Matthias** Τραγοῦδια ρωμαϊκά. Neugriechische Volksgesänge. Zweiter Theil. Urtext und Übersetzung von —. (Professor u.s.w.). Berlin. Verlag von Wilhelm Hertz, 1867, 8ον, σελ. VIII + 194. (Volksdichtungen Nord- und Südeuropäischer Völker alter und neuer Zeit).
Ἔσμ. 102, δίστ. 31, παροιμ. 100 μετὰ σχολ. καὶ γερμαν. μεταφρ. Τὰ περισσότερα προέρχονται ἐκ τῆς συλλογῆς Fauriel, ὀλίγα δ' ἐξ ἰδίας συλλογῆς.
576. Στίχοι γενόμενοι εἰς τοὺς 1707 ὅταν εὐγῆκεν ἓνα νέον νησί εἰς τὴν Σαντορίνην εἰς τὰς 12 Μαΐου. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 159 - 160. — Ἔσματα δημοτικὰ Μάνης [3]. Αὐτόθι, σ. 343 - 344.
577. Δημοτικὰ ᾄσματα ἐκ τῶν ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει, συλλεχθέντα καὶ τὸ πρῶτον δημοσιεύμενα [7]. Ἐθν Ἡμ 8 (1868) 10 - 20.
578. **Οἰκόνμος Σ. Κ.** Ἀνέκδοτα ᾄσματα καὶ ποιήματα. Ἐθν Ἡμ 8 (1868) 105 - 113.
Εἰσαγωγή, χειλιδόνισμα, τὸ ᾄσμα τῆς περπερούνας, Ρωμάνα.
579. **Ταταράκης Ἀριστείδης** Ρίμα τῆς Μανέταινας. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1581 - 1583. [Παραλλαγὰι 2].

580. Τὸ ἀλφάβητον τοῦ Χάρωνος. [Ἔσμα]. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 415 - 416.
581. Ἀγγελίδης Ν. Ἀνθολογία, ἦτοι συλλογὴ ἄσμάτων, ἥρωικῶν, κλεπτικῶν καὶ ἐρωτικῶν μετὰ τῶν λυρικῶν καὶ βακχικῶν τοῦ Ἀθην. Χρηστοπούλου· Ἔκδοσις δεκάτη (πληρεστέρα τῶν προηγουμένων) ὑπὸ —. Ἀθήνησι 1869, 16ον, σελ. στ' + 288.
Ἐν σ. 54 - 63 κλέφτικα τραγ. 16, σ. 169 - 173 ἄσμ. 8, σ. 186 - 187 ἄσμα.
582. Ἀ(σώπιος) Ἐ. Δημῶδη ἄσματα ἀνέκδοτα [4]. ΑΗ ἔτ. 1869, σ. 344 - 345. [Ἐκ τῆς συλλογῆς Μ. Λελέκου].
583. Λελέκος Μιχ. Σ. Δημοτικῆς Ἀνθολογίας μέρος δεύτερον ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1869, 8ον, σελ. 28.
Δημοσ. 51 ἄσμ. καὶ διστ. ἄσεμνα.
584. Δημοτικὰ γαμήλια ἄσματα καὶ μυρολόγια [30]. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 113 - 115. (Ἐκ τῆς Ἐφημ. τῶν Φιλομαθῶν).
585. Πολίτης Ν. Γ. Ποίησις δημοτικὴ τῆς Μάνης. [Μοιρολόγια 6]. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 342 - 344.
586. Ἄμπελᾶς Τιμ. - Ζερλέντης Περ. - Κορομηλᾶς Δημ. - Λάμπρος Π. - Πετριδῆς Ἀθ. - Πολίτης Νικ. - Ταταράκης Ἀρ. - Φέρμπος Δημ. - Φέρμπος Παν.] Δημοτικὰ ἄσματα 81 [ἐκ διαφόρων τόπων τῆς Ἑλλάδος καὶ ὀλίγων σημειώσεων ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου]. Νεοελλ. Ἀνάλ. Α' (1870), φυλλάδ. Β', σ. 70 - 128.
587. Wagner Wilhelm Medieval Greek Texts... Part I, London 1870, 8ον, σελ. XXIV + 190.
Ἐν σ. XXII - XXIV δημοσ. 1 δημῶδ. ἄσμα.
588. Μοιρολόγιον ἐν χωρίοις τῆς Κερκύρας. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2191 - 2192. — Ἀσμάτια ἐκ χωρίων τῆς Κερκύρας [6]. Αὐτόθι, σ. 2263.
589. Ραζέλου Στ. Π. Προοίμια μυρολογίων Λακωνικῶν συλλεγέντα ὑπὸ τῆς Κυρίας —. Ἐν Ἀθήναις 1870, 8ον μικρ., σελ. 40.
590. Σταματέλος Ἰω. Ν. Αἱ δεκατρεῖς μνημονεῦμεναι καταστροφαὶ τῆς Λευκάδος. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 1985 - 1987.
Ἐν σ. 1986 - 7: ῥίμα διὰ τὴν ἐνάτην ἐκ σεισοῦ καταστροφῆν, ποιηθεῖσα ὑπὸ Στάθη Σπηλιώτη.
591. Τριανταφυλλίδης Π. Οἱ Φυγάδες, δρᾶμα εἰς πέντε μέρη μετὰ μακρῶν προλεγομένων περὶ Πόντου ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1870, 8ον, σελ. 6 ἄ. ἄ. + 183 + 232.
Σελ. 22 - 51: ἄσματα 7 μεθ' ἔρμην. λέξ., σ. 169 - 175: ἄσμ. 6.
592. Πετριδῆς Ἀθ. Λακωνικά. Πανδώρα ΚΑ' (1870 - 71) 23 - 24, 523 - 524.
Δημοσ. ἄσμ. 11, διστ. 9.
593. Ζ. Π. Δημοτικὸν ποίημα. Ὁ Χαρζιανῆς. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΘ' (1871) 2382 - 2383.

594. **Pellegrini Astorre** *Canti popolari dei Greci di Cargese (Corsica)*. Bergamo 1871, 8ον μικρ., σελ. 38.
Σελ. 5 - 9: εισαγ., σ. 11 - 21: ἄσμ. 7, σ. 22 - 30: δίστ. 57, σ. 31: ἄσμα, σ. 32 - 38: γλωσσάριον, παρατηρήσεις.
595. **Σάθας Κ.** Ἐρωτικά τραγουδία. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΘ' (1871) 2374 - 2375.
Δίστιχα 15, τρίστιχα 2, πολύστιχα 5.
596. Ἄσμα δημοτικόν. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 481.
Δημ. 2 παραλλαγὴ τοῦ ἄσματος τοῦ «Κάστρου τῆς Ὠριῆς».
597. **Γουναρόπουλος Κ.** Κοζανικά. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 488 - 497, 506 - 514, 531 - 538, 555 - 562.
Ἐν σ. 495 δημ. 1 ἄσμα.
598. **Πετρίδης ἈΘ.** Μοιρολόγι τῆς Signora Maria. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 206 - 207. — Λακωνικά. Αὐτόθι, σ. 463. [Ἄσμ. 2, παροιμ. 4].
599. Δημοτικὴ ποίησις [3]. Ἄνατολ Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 406 - 407.
600. **Ζ. Π.** Δημοτικὴ ποίησις [5]. Ἄνατολ Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 406 - 407, Β' (1873 - 74) 31 - 32.
601. **Legrand É.** *Recueil de chansons populaires grecques publiées et traduites pour la première fois par —*. Paris 1873, 8ον, σελ. XLIV + 376.
Ἄσμ. 147, δίστ. 93.
Κρίσεις: Βύρων Β' (1876) 84 - 90 (Π. Σ. Φωτιάδης).
602. Δημοτικὴ ποίησις. Ἄνατολ Ἐπιθεώρ Β' (1873 - 74), φυλλάδ. Β', σ. 31.
[Ἐν ἄσμα ἐξ Ἀχαΐας]. — Ὁ Κίτσοσ. Αὐτόθι, σ. 144.
603. **Ζ. Π.** Μυρολόγιον τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς. Ἄνατολ Ἐπιθεώρ ἔτ. Β' (1873 - 74), φυλλάδ. Β', σ. 31 - 32.
604. Δημοτικὰ ἄσματα Θήρας. Νεοελλ Ἄνάλ Β' (1874), φυλλάδ. Ζ', σ. 419-466.
Ἄσματα 42, βασικαλήματα, 44 γαμήλια δίστιχα 54.
605. **[Ζαφειρόπουλος Θ.]** Δημοτικὰ ἄσματα [3]. Βύρων Α' (1874) 629 - 632.
606. **Ζησίου Κ.** Δημῶδης φιλολογία. Νανουρίσματα Ἀθηνῶν [14]. Βύρων Α' (1874) 75 - 78. — Δημῶδης φιλολογία. Αὐτόθι, σ. 234 - 239, 318 - 320, 941 - 942 [ἄσμ. 21].
607. **Καμπούρογλου Μαριάννα** Δημῶδης φιλολογία. Τὰ ἐκατόλογα τῆς ἀγάπης. Παράπονο στῆ μοῖρα μου. Βύρων Α' (1874) 152 - 153. — Δημοτικὰ ἄσματα Ἀθηνῶν [3]. Αὐτόθι, σ. 938 - 941.
608. **Ξένος Κωνστ. Γ.** Ὁμιλία. Βύρων Α' (1874) 700 - 702.
Ἐν σ. 702 δημοσιεύεται παραλλαγὴ τοῦ ἄσματος τοῦ Διγενῆ.

609. **Πετρίδης Ἄ. Θ.** Δημῶδης Φιλολογία. Ἡ ἀναγνώρισις. Βύρων Α' (1874) 479 - 480.
610. **Πῶπ Κ.** [Δημῶδες ᾄσμα]. Βύρων Α' (1874) 78.
611. **Σταματέλος Ἰω.** Φθογγολογία τῆς ζώσης δημοτικῆς τῶν Ἑλλήνων γλώσσης. ΕΦΣΚ 8 (1874) 429 - 435.
Ἐν σ. 437 - 438 δημοσ. ᾄσμ. 2, ἐν σ. 444-446 ἀναδημοσ. 2 ᾄσμ. ἐκ τῆς συλλογῆς Fauriel, 2 ἐκ τῆς συλλ. Μανούσου, 2 ἐκ τῆς συλλ. Ζαμπελίου.
612. Συλλογὴ μνημείων δημοτικῆς ποιήσεως. (Συνέχ. ἀπὸ Ἄνατολ. Ἐπιθεώρ. τόμ. Α' σ. 406 - 407, τόμ. Β' σ. 31 - 32, 79 - 80, 144). Ὁ Μιαούλης. Βύρων Α' (1874) 791 - 792. [Δημοτικά ᾄσματα 3]. Αὐτόθι Β' (1876) 382 - 384.
613. **Ζησίου Κ.** Μοιρολόγια (Θρῆνοι) [πολύστιχα 10, δίστιχα 9]. Βύρων Β' (1876) 61 - 64. — Δημοτικὰ παραδόσεις [5 ᾄσμ.]. Αὐτόθι, σ. 144 - 150, 193 - 198. — Δημοτικά ᾄσματα [8]. Αὐτόθι, σ. 435 - 440.
614. Ἡ ἐπάνοδος [δημῶδες]. Ἐστία 1 (1876) 672.
615. **Καμπούρογλου Μαριάννα Γρ.** Ναναρίσματα (βαυκαλήματα) [11]. Βύρων Β' (1876) 188 - 190. — Ἐπύλλια [1]. Αὐτόθι, σ. 310 - 312.
616. **Κρίσπης Μ. Κ.** Δημοτικά ᾄσματα [7]. Βύρων Β' (1876) 125 - 128, 191 - 192.
617. **Legrand É.** Chansons populaires Grecques publiées avec une traduction française par —. Anunaire 10 (1876) 1 - 69.
Δημοσ. 5 δημῶδη ᾄσματα εἰς ἑλλην. γλῶσσαν μετὰ γαλλικῆς μεταφράσεως καὶ στίχοι 2 ᾄσμάτων, ὁμοίως καὶ δίστιχα 100.
618. — Ὁ Δασκαλογιάννης. Collection de Monuments de la langue Néo-Hell. Athènes 1876, 8ον, σ. 98 - 102. — Ἡττα τῶν Τούρκων ἐν Ἀσκύφω. Αὐτόθι, σ. 158 - 60.
619. **Πολίτης Ν. Γ.** Ὁ Χάρος καὶ οἱ ἀποθαμένοι. Ἐστία 1 (1876) 447.
620. **Σταματέλος Ἰω. Ν.** Μυρολόγια Λευκάδος. Ἀνέκδοτα. Μετὰ γλωσσικῶν προλεγομένων. (Διανέμεται δωρεάν ὑπὸ τοῦ ἐκδότου εἰς μνημόσυνον τοῦ τέκνου του Ἀναστασίου). Ἐν Ζακύνθῳ 1876, 8ον, σελ. 23.
621. Συλλογὴ ἐκδεδομένων καὶ ἀνεκδότων ποιημάτων ἐκδιδομένη χορηγίᾳ τῶν μαθητῶν τῆς Δ' τάξεως τοῦ Βαρβακείου Λυκείου ὑπὲρ ἰδρύσεως κενοταφίου τοῦ ἥρωος Ἀθανασίου Διάκου. Τεῦχος Α', ἐν ᾧ Νικήτα, Τσοπανάκου καὶ Ἀνωμένου στιχουργαί. Ἀθήνησι 1876, 8ον, σελ. ιστ' + 55.
Σελ. ε' - ιστ': περὶ Νικήτα, Τσοπανάκου καὶ Ἀνωμένου, σ. 1 - 11: Νικήτα, Ἱστορία τῆς Μάνης (Ξιμετρος), ἦτοι περιγραφὴ ἠθῶν, χωρίων καὶ ἰντράδων αὐτῆς, σ. 12 - 48: Τσοπανάκου στιχουργήματα 28, σ. 49 - 55: Ἀνωμένου στιχουργήμ. 3.
622. **Βάμβας Κ. Χ.** Περὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνοαλβανῶν καὶ ἰδίως περὶ τῶν εἰς Ἑλλάδα μεταναστευσάντων. Παρνασσός 1 (1877) 19 - 26.
Ἐν σ. 21 δημοσ. ᾄσματα 5, ἐξ ὧν τὸ 1 εἰς ἀλβανικὴν γλῶσσαν μετὰ φρασίν καὶ τὰ 4 ἑλληνικά.

623. Δημοτική Ἀνθολογία [1]. Ἐστία 3 - 4 (1877) 319. — Ἡ πέρδικα καὶ ἡ κακὴ μάνα [Κρήτης]. Αὐτόθι, σ. 703. — Ἡ κλεφτοπούλα. Αὐτόθι, σ. 782. — Ὁ βρυκόλακας [1]. Αὐτόθι, σ. 239. — Τὰ παρὰ τῷ λαῷ ἐν Ἀθήναις τελοῦμενα δωδεκάμερα. Αὐτόθι, σ. 825 - 826 [ἄσμ. 2, παραδ. 1].
624. [Ζερλέντης Π. Γ.] Ἀνέκδοτα δημοτικὰ ἄσματα [13]. Παρνασσός 1 (1877) 390 - 395.
625. Κοντός Γεώργ. Ἄρ. Δημοτικὰ ἀνέκδοτα Κερκύρας συλλεγένητα ὑπὸ —. Τόμος πρῶτος. Φυλλάδιον πρῶτον. Ἐν Κερκύρα 1877, 8ον, σελ. 16. [Ἄσματα 20]. [Γενν. Βιβλ. MGL 534].
626. Teza E. Canti popolari dell' isola di Milo con la versione di N. Tommaseo. Pisa 1877, 8ον μικρ., σελ. 25.
Ἄσμ. 5 (ἑλλην. κείμε.) μετὰ μεταφρ. εἰς τὴν ἰταλικήν.
627. Δημοτικὴ Ἀνθολογία. Ἡ ξενιτεία [3]. Ἐστία 5 - 6 (1878) 63, 302, 479.
628. **Συλλογὴ Κρητικῶν ἐπιστολῶν εἰς τὴν ἐγχώριον διάλεκτον ἢ τὸ κάτοπτρον τοῦ δημοσίου τῶν Χριστιανῶν τῆς Κρήτης φρονήματος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1868 - 1878. Συλλεγεῖσα καὶ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1878, 8ον, σελ. 58.
Ἄπὸ σ. 30 κέξ. εἰς τὰ κείμε. τῶν ἐπιστολῶν παρεμβάλλ. ἄσματα τινα καὶ διστιχα.
629. Τσοπανάκος Π. Ἄσματα — καὶ ῥοδαὶ ἡρωικαὶ ἀνώνυμοι. (Ἐκδοσις δευτέρα). Ἐν Ἀθήναις, τύποις καὶ δαπάναις Ν. Παπαδοπούλου Τριπολίτου, ἐκδότου τῆς «Φήμης», 1878, 12ον, σελ. κστ' + 112.
Πλὴν τῶν ἐν τῇ πρώτῃ ἐκδόσει τοῦ ἔργου περιεχομένων δημοσ. καὶ ἱκανὰ ποιήμ. λογίων, ἐν δὲ ταῖς σ. 88 - 98 δημοσ. 9 ἄσμ. δημοτικοφανῆ (πλαστά) τὰ ὅποια ἐξυμνοῦν τοὺς Κολοκοτρωναίους. (Ταῦτα ἀνεδημοσιεύθησαν εἰς τὸ βιβλ. τοῦ Γ. Τερτσέτη, Ὁ γέρον Κολοκοτρώνης, τ. Β', σ. 132 κέξ.). Ἐν σ. 110 - 111 σημειώσεις περὶ δημῶδ. παροιμίας.
630. Legrand É. La chanson de maître Jean ou révolte des Sfakiotes, en 1770, poème en dialecte crétois publié par —. Annuaire 13 (1879) 200 - 229.
Δημοσ. τὸ ἐκ 1032 στίχ. ἄσμα τοῦ Δασκαλογιάννη ἑλληνιστί.
631. Λελέκος Μιχ. Ἄσματα δημοτικὰ [4]. Παρνασσός 3 (1879) 165 - 168.
632. Τὸ περὶ Σαντορίνης χειρόγραφον. ΑΗ ἔτ. 1879, σ. 130 - 172.
956 στίχοι ἱστορ. ρίμας τοῦ ἔτους 1650 εὐρεθεῖσα ἐν Νάξῳ καὶ Διήγησις [εἰς τὸ πεζόν] περὶ τῆς νήσου Σαντορίνης.
633. Γ. Κ. Ἰ. Δημοτικὴ Ἀνθολογία [2]. Πλάτων Β' (1879 - 80) 367 - 368.
634. Λελέκος Μιχ. [Ἄσματα δημοτικὰ 2]. Πλάτων Β' (1879 - 80) 51 - 52.
635. Ἀραβαντινός Π. Συλλογὴ δημοδῶν ἁσμάτων τῆς Ἠπείρου ὑπὸ —, ἐκδομένη ὑπὸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1880, 8ον, σελ. λβ' + 384.
Σελ. γ' - ιθ': πρόλογος τῶν ἐκδοτῶν, σ. κα' - κδ': προοίμιον τοῦ συγγραφέως, σ. κε' - λδ': πίναξ τῶν κυριωτέρων μέτρων τῆς δημοτικῆς ποιήσεως, σ. 3 - 25: ἄσμ. ἱστορ. 29, σ. 26 - 119: κλέφτικα 121, σ. 120 - 130: θρησκευτικὰ 12, σ. 131 - 140: βαυκαλήματα, ταχταρί-

- σματα, παιδικὰ 38, σ. 140 - 183: ἐρωτικά 82, σ. 183 - 194: γαμήλια 34, σ. 195 - 202: ἐγκώμια ἢ ἐπαινετ. ἄσματα 18, σ. 202 - 212: τῆς ζενιτείας 17, σ. 213 - 225: σατιρ. καὶ ἀστεία 24, σ. 226 - 253: χορικά 51, σ. 254 - 259: μοιρολόγια 13, σ. 260 - 298: διάφορα 58, σ. 301 - 372: δίστιχα 1142, σ. 373 - 376: λεξιλόγιον ἐρμην. τῶν ἐν τοῖς ᾄσμασι δυσνοήτων λέξεων.
636. **Βαλαβάνης Ἰω. Γ.** Δημοτικὴ ποίησις. Ὁ θάνατος τῆς μνηστῆς τοῦ Κωνσταντίνου. Εὐξείνος Πόντος, ἔτ. 1 (1880), ἀρ. 14, σ. 223 - 224 καὶ ἀρ. 15, σ. 237 - 240. — Ἡ εἰς Ἄδου κατὰβασις. Αὐτόθι, ἀρ. 25, σ. 399 - 400. — Ὁ θάνατος συνοδοιπόρου. Αὐτόθι, ἀρ. 32, σ. 510 - 512.
637. **Γεράσιμος Θ.** Τὸ τουρκόπουλον (Τραπεζοῦς). Deffen Arch I (1880) 138.
638. **Λαμιανίδης Δ.** ᾄσμα ἐγχώριον: ὁ Κωνσταντῖνον κ' ἡ Ἑλένε. Εὐξείνος Πόντος, ἔτ. 1 (1880), ἀρ. 7, σ. 110 - 111.
639. **Deffner M.** Das Zaconische als Portentwicklung des Laconischen Dialectes. Deffen Arch I (1880) σ. 1 - 54. [Ἐν σ. 52 - 53 ἐν ᾄσμα τῆς ζενιτείας]. — Das entflogene Voeglein. Αὐτόθι, σ. 152. — Leuckenbuesser, 13. — Κλαῖγε με, μάννα, κλαῖγε με. Αὐτόθι, σ. 224.
640. **Δόσιος Ν.** Δημοτικὴ Ἀνθολογία [2]. Ἐστία 9 - 10 (1880) 413 - 414.
641. — Ὁ πνιγμὸς τῆς κυρὰ-Φροσύνης (Ἰωάννινα). Deffen Arch I (1880) 76.
642. * Ἑλληνικὴ Ἀνθολογία ὑπὸ Ἀνέστη Κωνσταντινίδου. Ἐν Ἀθήναις 1880, 8ον, σ. 542.
Περιλαμβάνονται καὶ τινα δημ. ᾄσμ. καὶ δίστιχα.
643. **Αελέκος Μιχ.** Ὅθωνος ἔξωσις ἐξ Ἑλλάδος. Deffen Arch I (1880), 103-104. — Ὅθωνος ἄφιξις εἰς Ἑλλάδα. Αὐτόθι, σ. 114. — Ἡ ἐκ Ναυπλίου ἀναχώρησις τοῦ Ὅθωνος. Αὐτόθι, σ. 114. — Ἀνάπλι μου περὶήφανο. Αὐτόθι, σ. 114. — Peloponnesische Volkslieder: Οἱ Κολοκοτρωνεῖοι [15]. Αὐτόθι, σ. 139 - 148. — Ἀπόφασις ἤρωος [1]. Αὐτόθι, σ. 148 - 49. — Ὁ τὸν ζυγὸν θραύσας Ἕλληνα [1]. Αὐτόθι, σ. 149.
644. **Παπαδημητρίου Σκευοφύλαξ** ᾄσμα ἐγχώριον. Ξένος ἔς τὰ ξένα. Εὐξείνος Πόντος, ἔτ. 1 (1880), ἀρ. 5, σ. 78 - 79.
645. **Παπαδόπουλος Ἰ. Π.** Ὁ Χάρος καὶ ἡ Εἰρήνη. Deffen Arch I (1880) 123 - 124. [ᾄσμα ἐκ Σουρμένων Πόντου].
646. **[Πεταλᾶς Κ.]** Ἀνέκδοτα δημοτικὰ ᾄσματα Θήρας [4]. Παρνασσὸς 4 (1880) 481 - 486.
647. **Στελλάκης Μιχ.** Ἡ μάννα τῶν ἀρπαγμένων. Deffen Arch I (1880) 88.
648. **Σταματέλος Ἰω. Ν.** Συλλογὴ ἀνεκδότων ᾄσμάτων τῆς Λευκάδος [74]. Πλάτων Β' (1879 - 80) 400 - 404, 450 - 454, 484 - 488, Γ' (1880 - 81) 27 - 34, 182 - 189.

649. **Μαρινόπουλος Ἄπ. Ἰ.** Ἔσμα ἐγγώριον: Τῆς τρίχας τὸ γεφύριον. Εἰς εἰς εἰς Πόντος, ἔτ. 1 (1880), ἀρ. 4, σ. 63 - 64. — Ἀκριτικόν. Αὐτόθι, ἀρ. 8, σ. 125 - 127. — Τὸ κοράσσιον καὶ ὁ Κωσταντῖνον. Αὐτόθι, ἀρ. 9, σ. 142 - 143. — Ἀκριτικόν. Αὐτόθι, ἀρ. 22, σ. 351 - 352. — Ἀλληγορικὸν παλαιόν. Αὐτόθι, ἀρ. 30, σ. 480. — Ἔτερα. Αὐτόθι, ἔτ. 2 (1881), τεύχ. 12, σ. 189 - 190, τεύχ. 28, σ. 462 - 463.
650. **Ἀγαπητὸς Ἀ. Σ.** Οἱ τουρκομάχοι ἥρωες τῆς Ἑλλάδος. Συλλογὴ τῶν κατὰ τὸν ὀκταετῆ ἑλλήν. ἀγῶνα ἀδομένων ἡρωϊκῶν ἀσμάτων ὑπὸ —. Ἐν Πάτραις 1881, 16ον, σελ. 64.
Πλὴν τῶν λογίων δημοσ. καὶ 9 δημῶδη ἄσματα ἐν σ. 35 - 36, 38 - 39, 46 - 47, 48.
651. — [64] Χοροτράγουδα, ἦτοι συλλογὴ διαφόρων ἀρχαίων καὶ νεωτέρων ἀσμάτων τοῦ χοροῦ. Πρὸς χρῆσιν τοῦ λαοῦ, ὑπὸ —. Ἐν Πάτραις 1881, 16ον, σελ. 48.
652. **Aporti Pirro** Ellenia. Canti popolari della Grecia moderna. Milano - Torino 1881, 8ον μικρ., σελ. 251.
Ἄσμ. 39, 2 μοιρολ., δίστ. 30.
653. **Κωνσταντινίδης Ἀνέστης** Ἀφροδίτη ἢ Φιλομειδής, ἦτοι συλλογὴ ἀσμάτων διστίχων, ἡρωϊκῶν, κλέφτικων καὶ ἄλλων. Συλλεχθέντα καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1881, 16ον, σελ. 128.
Σελ. 3 - 81 δίστιχα 1250, σ. 81 - 99 ἄσμ. 22, σ. 102 - 115 χορευτ. ἄσμ. 11, σ. 115 - 121 ἄσμ. διάφορα 3, σ. 121 - 122 γαμήλια δίστ. 6, σ. 125 - 128 ἄσματα 4.
654. **Οἰκονομίδης Ἀθ. Κ.** Τραγούδια τοῦ Ὀλύμπου συλλεγέμενα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1881, 8ον, σελ. 160.
Μέρ. Α': τραγ. κλέφτικα 93. Μέρ. Β': τραγ. τοῦ χοροῦ 45. Μέρ. Γ': τραγ. τοῦ Χάρου 4. Μέρ. Δ': τραγ. τῆς ἀγάπ. 13. Μέρ. Ε': τραγ. διάφορα 10. Μέρ. ΣΤ': τραγ. δίστ. 203.
655. **Βουρδουμπάκης Χ.** Κρητικὸν δημῶδες ἄσμα. Ἔστι 13 - 14 (1882) 31 - 32.
656. Δημῶδη μοιρολόγια [2]. Ἔστι 13 - 14 (1882) 111.
Ἀναδημοσιεύονται ἐκ τῆς «Συλλογῆς δημοδῶν ἀσμάτων τῆς Ἠπείρου» τοῦ Π. Ἀραβαντινοῦ.
657. **Palumbo Vito** Ἀλφάβητος τῆς ἀγάπης. L'Alfabeto. dell'Amore. canti Rodii. Traduzione dal greco medievale con prefazione del professore A. de Gubernatis. Lipsia 1882, 16ον, σελ. XI + 173.
658. **Θεοδωρόπουλος Ἰ. Γ.** Δημοτικὴ Ἀνθολογία [25]. Πλάτων Β' (1879 - 80) 49 - 51, - 158 - 159, 203 - 204, 240, 271 - 272, 528 529, Γ' (1880 - 81) 34, 64, 127 - 128, Ε' (1882 - 83) 158 - 160.
659. **Βαρδουσιώτης Δ. Κ.** Μνησικακία Μανιάτου. Παρθενών. Κοινωνικὴ καὶ Φιλολογικὴ ἐκδοσις συνεργασίᾳ Ἀρίστου Καμπάνη καὶ ἄλλων πολλῶν λογίων. Πειραιεὺς 1883, 8ον, σελ. 69 - 71.
Δημοσ. 1 μοιρολόι.

660. **Βενετοκλής Δ.** [Δημῶδες γαμήλιον ἐκ Ρόδου]. Ἐστία 15 - 16 (1883) 62.
661. ***Wesselowski ΑΙ.** Τραγούδια τοῦ Ὀλύμπου. Ἐφημερίς τοῦ Ρωσικοῦ Ἑπιχειρήματος τοῦ Ἰσχυροῦ τοῦ δημοσίου ἐκπαιδευσεως, Δεκ. 1883.
662. [**Ζωγραφάκης Ἰω. Ν.**] Νεοελληνικά Ἀνάλεκτα. Δημοτικά ἄσματα Κρήτης. Παρνασσός 7 (1883) 769 - 772.
Δημοσ. 1) ὁ Δασκαλογιάννης, 2) ὁ Δασκαλαντώνης καὶ 3) Ἡ Αἰχμάλωτος.
663. Τῆς Ἄρτας τὸ γιοφύρι. Παρθενών. Κοινωνικὴ καὶ Φιλολογικὴ ἔκδοσις συνεργασίᾳ Ἀρίστου Καμπάνη καὶ ἄλλων πολλῶν λογίων. Πειραιεὺς 1883, σ. 113 - 114.
664. ***Fauriel** Προλεγόμενα εἰς τὰ τῆς νέας Ἑλλάδος δημοτικά ἄσματα, συλλεγόμενα καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ —, νῦν τὸ πρῶτον μετενεχθέντα εἰς τὴν ἑλληνικὴν Φιλόπατρις, ἐφ. Κερκύρας, 1883, ἀρ. 3 - 5.
665. Ἄλεκτορίδης Ἀναστ. Σ. Ἄσματα Καππαδοκικά [10]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 712 - 728.
666. **Βαρδουνιώτης Δ. Κ.** Δημῶδες ποίησις [3]. Ἀπόλλων Α' (1883-84) 95.
667. Δημοτικά ἄσματα Πελοποννήσου [15]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 549 - 558.
668. **Δροσίνης Γεώργ.** Δημῶδες ἄσματα τῆς βορείου Εὐβοίας [χωρίον Γούβαις] [12]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 133 - 138.
669. **Καραβίτης Σ.** Ἄσματα δημοτικά Τριφυλίας [8]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 362 - 364.
670. **Βικέλας Δ.** Ἀπὸ Νικοπόλεως εἰς Ὀλυμπίαν. Ἐστία 19 - 20 (1885) 659 - 663 κ.ά.
Ἐν σ. 660 καὶ 662 δημοσιεύονται δύο ἄσματα.
671. **Garnett Lucy M. J.** Greek Folk-songs from the Turkish provinces of Greece, ἡ δούλη Ἑλλάς: Albania, Thessaly, (not yet wholly free), and Macedonia: Literal and metrical translations by — classified, revised, and edited, with an historial introduction on the survival of Paganism. By J. S. Stuart Glennie. London 1885, 8ον, σελ. XXXI, 260. (Βλ. The Athenaeum, 1885, φ. 2984, 2985, 2986).
Κρίσεις: Δελτ. Ἐστίας 12 Μαΐου 1885 (Ν. Γ. Πολίτης).
672. **Μιχαλόπουλος Ν.** Ποιητικὴ Ἀνθολογία, ἤτοι συλλογὴ ἐκλεκτῶν ἀσμάτων συλλεγμένων ὑπὸ —, μετὰ εἰκόνων τῶν τε ἡρώων καὶ ποιητῶν. Ἐν Ἀθήναις 1885, 12ον, σελ. ιστ' + 544.
Σελ. 108 - 156: ἄσματα 28, σ. 169 - 171: ἄσμ. 2, σ. 177 - 192: ἄσμ. 19, σ. 483 - 512: ἄσμ. 41, σ. 513 - 528: δίστιχα 190.
673. **Νεστορίδης Κ.** Δύο δημοτικά ἄσματα [ἐκ Β. Ἡπείρου]. Ἐστία 19 - 20 (1885) 80.

674. **Σάθας Κ.** "Ἑλληνες στρατιῶται ἐν τῇ Δύσει καὶ ἀναγέννησις τῆς ἐλληνικῆς τακτικῆς. 'Εστία 19 - 20 (1885) 371 - 376, 387 - 392, 403 - 408, 419 - 422, 435 - 438, 451 - 456, 467 - 470, 482 - 487, 499 - 503, 521 - 537, 553 - 556, 569 - 572, 579 - 583, 600 - 603, 618 - 621.
Δημοσιεύονται καὶ ἄσματα 15, στίχοι ἐξ ἁσμάτων καὶ μερικά δίστιχα.
675. **Φωτάκης Ν. Γ.** "Ἐναρξίς τῆς ἐπανάστασεως τοῦ 1821 ἐν Κρήτῃ [2]. 'Ἐβδομάς Β' (1885), ἀρ. 83, σ. 459 καὶ 461.
676. **Καρκαβίτσας Ἄνδρ. Δ.** Μικρὸν ἡμερολόγιον. 'Ἐβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 100 σ. 42 - 44, ἀρ. 101 σ. 55 - 56, ἀρ. 102 σ. 65 - 66, ἀρ. 103 σ. 76 - 77, ἀρ. 104 σ. 87 - 89, ἀρ. 105 σ. 100 - 102.
'Ἐν σ. 43 - 56, 65 - 66, 102 δημοσ. 5 δημόδη ἄσματα καὶ 1 δίστιχον.
677. **Lagarde Paul de** Neugriechisches aus K ein-Asien. Mitgetheilt von —. Göttingen 1886, 8ον μέγα, σελ. 68.
'Ἐν σ. 7: μῦθοι ζῶων 2, σ. 14 - 40: ἄσμ. 39, σ. 41 - 68: λεξιλόγιον.
678. **Μάτεσις Ἄντ. Σ.** Τὰ κάλανδα τοῦ Σωτήρη (Διήγημα). 'Ἐβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 116, σ. 234 - 238.
'Ἐν σ. 237 δημοσιεύονται 3 λατρευτικά δημόδη ἄσματα.
679. **Πιταλαῦς Κ.]** [Θηραϊκὰ ἄσματα 5]. Παρνασσός 10 (1886) 342 - 347.
680. **Πολιτάκης Ἐπαμ. Π.** Χούρχουλος καὶ κουκουβάγια. 'Ἐβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 115, σ. 228.
Παραλλαγὴ δημόδου ἄσματος τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ.
681. Σουλιωτικὸν ἄσμα δημῶδες. Παρνασσός 10 (1886) 394 - 395.
682. **Φωτάκης Ν. Γ.** 'Ἡ κατὰ τῶν Μελάμπων ἐκστρατεία τῶν Τούρκων (περὶ τὸ μεσονύκτιον τοῦ Πάσχα τοῦ 1822). 'Ἐβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 102 σ. 67 - 68, ἀρ. 103 σ. 78 - 79, ἀρ. 104 σ. 91 - 92, ἀρ. 105 σ. 103 - 104, ἀρ. 106 σ. 112 - 113.
'Ἐν σ. 68 καὶ 113 ἄσματα 2 καὶ ἐν σ. 92 μαντινάδες 4.
683. **Κρέμος Γεώργ. Π.** 'Ἱστορικά ἐπανορθώματα. 'Απόλλων Δ' (1886 - 87) 693 - 698, 729 - 735.
'Ἐν σ. 695 - 696 καὶ 730 δημοσ. δύο ἄσματα.
684. **Ἄμπελαῦς Τιμ. Β'** Ἀράχωβα. ΑΗ ἔτ. 1887, σ. 317 - 326. [Ἄσμ. 5].
685. Ἄσματα δημοτικὰ Μυτιλήνης [3]. 'Ἡμερολ Δουκάκη 1887, σ. 111 - 115.
686. **Vlasto E. - A.** Relation d'un voyage en Corse. La colonie grecque de Cargèse par —. Annuaire 21 (1887) 207 - 226.
'Ἄσμ. λατρ. 3.
687. **Μ. Γ.** Δημόδη ἄσματα Θράκης συλλεγέντα ὑπὸ —. 'Ἐν Ἀθήναις 1887, 8ον μικρ., σελ. 28.
Σελ. 7 - 17: Εἰσαγωγή, σ. 18 - 28: ἄσματα 8.

688. **Πολιτάκης Έπαμ. Π.** Δημώδης ποίησις [ἄσμ. 2]. Ἡμερολ Δουκάκη 1887, σ. 167 - 169.
689. **Ἀνδριωτάκης Ν. Χ.** Δημοτικά ἄσματα Νισύρου. Ἐβδομάς Ε' (1888), ἀρ. 44, σ. 6.
Χορευτικά γαμήλια δίστιχα, τρίστιχα καὶ πολύστιχα ἄσματα.
690. **Βαρδίδης Έμμ.** Κρητικὰί ρίμαι. Τὰ τραγοῦδια Δασκαλογιάννη καὶ Ἀληδάκη ἐκδίδονται ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1888, 8ον, σελ. 62.
Σελ. 3 - 6: πρόλογος, σ. 7 - 38: τὸ τραγοῦδι τοῦ Δασκαλογιάννη, σ. 39 - 55: τὸ τραγοῦδι τοῦ Ἀληδάκη, σ. 57 - 62: λεξιλόγιον.
691. Δημώδης ποίησις [1]. Ἐστία 25 - 26 (1888) 807.
692. **Ζερλέντης Π. Γ.** Ἡπειρωτικὰ μελετήματα. Παρνασσός 12 (1888) 311 - 324, 366 - 384.
Ἐν σ. 380 καὶ 383: ἄσματα 2.
693. **Λιακόπουλος Ἡλ.** Παλούμπα, Λιάκος Παλουμπιώτης [1]. Ἐβδομάς Ε' (1888), ἀρ. 10, σ. 4 - 5.
694. Μοιρολόγια τῆς Ροῦμελης [2]. Ἐστία 25 - 26 (1888) 95.
695. **Μόρμορης Έμμ.** Ἡ ἡλικία τοῦ ἀνθρώπου (δημῶδες [ἐκ Κρήτης]). Ἐστία 25 - 26 (1888) 527.
696. **Παπαδόπουλος - Νισύριος Γεώργ.** Συλλογὴ λέξεων καὶ διαφόρων δημοτικῶν ἄσματων τῆς νήσου Νισύρου. ΕΦΣΚ 19 (1888) 190 - 208.
Σελ. 190 - 197: λεξιλόγιον, σ. 197 - 208: ἄσμ. 23, δίστιχα γαμήλ. 13.
697. **Χαβιαρᾶς Δημοσθ.** Δημοτικὴ ποίησις Σύμης ἢ συλλογὴ Συμαϊκῶν δημοδῶν ἄσματων. ΕΦΣΚ 19 (1888) 208 - 247.
Βαυκαλήματα 69, παιδ. ἄσμ. 4, ἑορταστικά 6, διηγηματικά 21, τοῦ χοροῦ 2, εὐχετικά 4, ἀστεῖα 6, σατιρικά 3, δίστιχα 95, μοιρολόγια δίστ. 132.
698. **Καραβίτης Σ.** Μοιρολόγια Τριφυλίας [27]. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 141 - 148.
699. **Ἀδρακτᾶς Γεώργ.** Τραγοῦδια τοῦ Πηλίου. Ἐβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 6, σ. 6. Δημοσ. παραλαγὴ τοῦ ἄματος τοῦ ἀνεκροῦ ἀδελφοῦ.
700. **Ἀλεξάκης Έπ.** Ὁ Κουλοχέρης (Στιχοπλακιά). Ἐβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 24, σ. 7 - 8.
Δημῶδες τῆς Κῶ.
701. **Γερογιάννης Θ.** Μακεδονικὰ ἄσματα [Λαζαρικὰ 4]. Ἐστία 27 (1889) 323.
702. **Γερογιάννης Χ.** Μακεδονικὰ ἄσματα [3]. Ἐστία 27 (1889) 353, 406.
703. * **Γεωργιάδης Έμμ. Ἰ.** Ζίτσα. Ἀθήναι 1889.
Ἐν σ. 47 - 52 δημοσ. 9 ἄσματα.
704. Δημώδης ποίησις [ἄσμα 1]. Ἐστία 27 (1889) 12. - [ἄσματα 2]. Αὐτόθι 31. — [ἄσμα ἐκ Βορείου Εὐβοίας]. Αὐτόθι 28 (1889) 110.

705. Ἡ ἄλωσις τῆς Κάσου [1]. Ἑβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 25, σ. 6 - 7.
706. **Καρκαβίτσας Ἄνδρ.** Σταματάκης Ἀσφακιανὸς Κουτρούκης. Ἱστορικαὶ σημειώσεις. Ἑστία 27 (1889) 91 - 94. [Ἐν σ. 93 δημ. 2 ἄσμ.]. — Μαρία ἡ Πενταγυτίσση [1]. Αὐτόθι 28 (1889) 97 - 101.
707. Τὰ ἀριστουργήματα τῆς δημόδου ποιήσεως [11]. Ἐθν Ἀγωγή Β' (1889) 30, 63, 111, 142, 156.
708. (**Τερτσέτης Γ.**) Ὁ γέρον Κολοκοτρώνης. Τόμ. Β'. Ἐν Ἀθήναις 1889, 8ον μικρ., σελ. 196. (Βιβλιοθήκη τῆς Ἑστίας 2).
Ἐν σ. 107 - 195: τραγούδια τῶν Κολοκοτρωναίων 73.
709. **Φαφουτάκης Παῦλ.** Ἱ. Συλλογὴ ἡρωϊκῶν Κρητικῶν ἀσμάτων εἰς τὴν δημόδῃ γλῶσσῃ μετὰ ἐξηγητικῶν σημειώσεων καὶ εἰκόνων ἐκδίδεται ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1889, 8ον μικρ., σελ. ιδ' + 128.
Δύο ρίμες (τοῦ Δασκαλογιάννη καὶ τοῦ Ἀληδάκη) καὶ 23 ἄλλα στιχορρήματα Κρητῶν ποιητῶν, λεξιλόγ. καὶ μουσ.
- 710 **Χρηστοβασίλης Χ.** Ἡθῆ καὶ ἔθιμα Θεσσαλικά. [Ἐσμ. 14]. ΛΗ ἔτ. 1889, σ. 167 - 177.
711. Ἀλεξάκης Ἐπαμ. Ὁ θάνατος τῶν δύο ἐραστῶν (Κωική στιχοπλακιά). Ἑβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 9, σ. 11.
712. Ἐξάρχου Ἀ. Ἱ. Ἡπειρωτικὰ τραγούδια [4]. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 499.
713. **Κρυστάλλης Κ. Δ.** Ἡ πεντάμορφη. Ἑβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 45, σ. 7 - 8.
Ἐμμετρος διασκευὴ δημόδου ἄσματος.
- 713α. **Λαμπρίδης Ἰω.** Ἡπειρωτικὰ μελετήματα. Τεῦχος δέκατον. Τὰ Σουλιωτικὰ. Ἐν Ἀθήναις 1890 8ον, μικρ., σελ. 72.
7 ἄσματα.
714. **Meyer Gustav** Griechische Volkslieder in deutscher Nachbildung von — I. G. Cotta'sche Buchhandlung Nachfolger Stuttgart. 1890, 12ον, σ. 103.
Κρίσις: Hellas. Organ de la Société Philhellénique d'Amsterdam, τ. III (1891), σ. 313 - 324 (A u g. B o l t z).
715. **Ραγκαβῆς Α. Ρ.** Οἱ ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνες [4]. Παρνασσὸς 13 (1890) 126 - 134.
716. Τὸ λάγιο ἀρνὶ [δημῶδες]. Ἑβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 33, σ. 11.
717. **Χρηστοβασίλης Χ.** Αἱ ψάλτριαι τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Ἡμ Ἑστ 1890, σ. 98 - 108. [Ἐσματα 15].
718. Ἀλ[εξάκης] Ἐπ. Κωτικὴ στιχοπλακιά. Ἑβδομάς Η' (1891), ἀρ. 14, σ. 7.
719. **Ζηκίδης Γ. Δ.** Νεοελληνικὰ Ἀνάλεκτα ἐξ Ἡπείρου. ΖΑ Α' (1891) 25 - 67.
Σελ. 25-58: λεξιλ., σ. 58 κέξ. ἄσμ. 25.

720. Ἡπειρωτικά δημοτικά ἄσματα [337]. ΖΑ Α' (1891) 68 - 175. — Δημώδη ἄσματα Καρπάθου [50]. Αὐτόθι, σ. 293 - 317.
721. **Καπράλος Κ. Δ.** Ὑπάτη. Ὀδοιπορικὸν σημείωμα [1]. Παρνασσὸς 14 (1891) 167 - 174.
722. **Μαντζαβίνος Ν. Γ.** Ἀναμνήσεις Κεφαλληνίας [3]. Παρνασσὸς 14 (1891) 329 - 347.
723. * **Φαφουτάκης Παῦλος Ἴ.** Τραγοῦδια τοῦ Κλήδονα. Ἀθήναι 1891.
724. (**Χαβιαρᾶς Δημοσθ.**) Συλλογὴ δημοτικῶν ἁσμάτων τῆς νήσου Καρπάθου. ΖΑ Α' (1891) 271 - 292.
Πρόλογος, ἄσμ. 30 καὶ σημειώσεις.
725. **Γεωργίου Ἀντ. Στ.** Ὁ νέος τραγουδιστὴς καὶ τὰ πάθη τῆς ἀγάπης ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1892, 16ον, σελ. 96.
Πλὴν τῶν προσωπ. τοῦ συγγρ. ποιημάτων δημοσ. καὶ δημώδη τινὰ ἄσματα καὶ δίστιχα.
726. **Καπράλος Κ. Δ.** Λαμιακαὶ ἐντυπώσεις. Σκ Ἡμ ἔτ. 1892, σ. 294 - 303.
Ἐν σ. 302 δημοσ. 1 ἄσμα.
727. **Κοῦζος Γεώργ. Ἴ.** Ὁ «Κατάλογος τῆς ἀγάπης» [Κυζικηνὴ στιχοπλακιά]. Ἐβδομάς Θ' (1892), ἀρ. 4, σ. 6 - 7.
728. **Μπουντώνας Εὐθ.** Μελέτη περὶ τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος Βελβεντοῦ καὶ τῶν περιχώρων αὐτοῦ ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1892, 8ον, σελ. 122. (Ἀρχεῖα τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ Συλλόγου «Κοραῆ» Β'). Ἐν σ. 109-120: μοιρολ. 14, ἄσμ. 19, 1 παραμῦθι.
729. **Καλλιάρχης Κ.** [Ἐκθεσεις]. ΕΦΣΚ 23 (1893) 84 - 88.
Ἐν σ. 88 ἐν δημῶδες ἄσμα.
730. **Πασσαγιάννης Κ.** Μανιάτικα Μοιρολόγια [10]. Παρνασσὸς 16 (1893) 951 - 955.
731. ——— Μανιάτικα Μοιρολόγια [68]. Παρνασσὸς 17 (1894) 75 - 80, 286 - 291, 473 - 479.
732. **Διαμαντάρης Ἀχιλλ.** Ἄσματα δημοτικά Καστελλοριζίων [3]. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 722 β' - 722 η'.
733. **Lübke Hermann** Neugriechische Volks- und Liebeslieder in deutscher Nachdichtung. Berlin, Calvary 1895, 8ον, σελ. XXVIII + 252.
Κρίσις: ΒΖ 5 (1896) 214 (Κ. Κ[rum]bacher).
734. * Πλήμμυραι ἐν Χαλκιδικῇ. Κωνσταντινούπολις 1895, ἀρ. 55.
Δημοσ. χελιδόνισμα.
735. **Λάμπρος Σπ.** Ἡ Φερενίκη καὶ ἡ κλεφτοπούλα. Ὀλύμπια Α' (1895 - 96), ἀρ. 4, σ. 25 - 26.
Δημοσ. παραλλ. τοῦ ἀκριτ. ἄσμ. «τῆς ἀντρεωμένης λυγερῆς» ὑπὸ τὸν τύπον «τῆς κλεφτοπούλας».

736. **(Παλουμπος Βίτος)** Ἑλληνοσαλεντικά τραγούδια [4]. Ὀλύμπια Α' (1895 - 96), ἀρ. 31, σ. 247.
737. **(Παπαλεξανδρῆς Νικ.)** Τὸ τραγούδι τῶν Ἀνδρουτσαίων. Ὀλύμπια Α' (1895 - 96), ἀρ. 27, σ. 211.
738. Ἡ γέφυρα τῆς Ἄρτης. Δωδώνη Α' (1896) 146 - 158. — Δημῶδη Ἡπειρωτικά ἄσματα [7]. Μοιρολόγια [2]. Αὐτόθι, σ. 165 - 170.
739. **Μενάρδος Σῆμ.** Ἡ γενικὴ κατὰ Κυπρίου. Ἀθηνᾶ 8 (1896) 435 - 450.
 Δημοσ. σποράδην στίχοι ἐκ δημοδῶν ἄσμάτων.
740. **Χρηστινίδης Ν.** Συλλογὴ ἄσμάτων ψαλλομένων εἰς Ἄνω Ἀρχάνες χωρίον τῆς ἐπαρχίας Τεμένους [5]. ΖΑ 1896, σ. 50 - 52.
741. **(Χρηστοβασίλης Χρ.)** Ἐθνικὰ ἄσματα τῆς Ἑλλάδος 1453 - 1821. Ἐν Ἀθήναις 1896, 16ον, σελ. 7' + 160. (Ἑταιρεία «Ἑλληνισμός»). [Ἄσμ. 184]. (Βλ. καὶ λ. ἀριθμ. 761).
742. Αἱ Μακεδονικαὶ ἐπαναστάσεις ἐν τῇ δημῶδει ποιήσει [3]. Μικεδ Ἡμερ 1897, σ. 98 - 100.
743. **Παλουμπος Βίτος Δ.** Περὶ τῆς ἐν τῇ Νοτίῳ Ἰταλίᾳ Ἑλληνοσαλεντινῆς ἀποικίας. Ἐπετ Παρν Α' (1897) 23 - 48.
 Πλὴν τῆς ἄλλης ὕλης δημοσ. καὶ 16 ἄσματα.
744. **Λαμπρυνίδης Μ. Γ.** Ἡ Ναυπλία ἀπὸ τῶν ἀρχαιότατων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς. Ἱστορικὴ μελέτη. Ἐν Ἀθήναις 1898, 8ον, σελ. 654.
 Ἐν σ. 179 - 180, 258 - 259, 305 - 309 δημοσ. ἄσμ. 4.
 Κρίσεις: ΒΖ 9 (1900) 549 - 551 (H. Zimmerer).
745. Μοιρολόγι [Πάργας]. Ἐθν Ἀγωγὴ Α' (1898) 331.
- 745α. Δημῶδη ἠπειρωτικά ἄσματα [25] Δωδώνη Β' (1899) 161 - 173.
746. Ἡ ματωμένη βρύσι. Δημῶδες Κρητικὸν ἄσμα. Κρ Ἡμ 1899, σ. 47. — Ὁ ξαρχατωμένος. Αὐτόθι σ. 57. — Κατάρρα. Αὐτόθι, σ. 59. — Θάνατος Κρητός. Αὐτόθι, σ. 66. — Προσευχή. Αὐτόθι, σ. 71.
747. **Κανδηλῶρος Τάκης** Ἱστορία τῆς Γορτυνίας. Ἐν Πάτραις 1899, 8ον, σελ. 350.
 Πλὴν τῆς ἱστορικῆς ὕλης, δημοσιεύονται ἐν σ. 130 - 137 στίχοι ἄσμάτων καὶ 1 ἄσμα, σ. 160: ἄσμα, σ. 166 - 167: ἄσμ. 2, σ. 173: ἄσμ., 2, σ. 179 - 193: ἄσμ. 14, σ. 203: ἄσμα, σ. 215 - 216: ἄσμ. 3, σ. 321: ἄσμ. 2.
748. **Λακίδης Σάββας Θ.** Ἱστορία τῆς ἐπαρχίας Βιζύης καὶ Μηδείας ἀπὸ τῶν ἀρχαιότατων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ὑπὸ —. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1899, 8ον, σελ. 130.
 Ἐν σ. 111 - 128 δημοσ. δημῶδη ἄσμ. 16.

749. **Abbott G. F.** Songs of Modern Greece with introductions, translations and notes by —. Cambridge (at the University Press) 1900, 8ον μικρ., σελ. IX + 3 ἔ. ἀ. + 307.
 Πρόλογος, εισαγωγή, ἔσματα 49, δίστιχα 100.
 Κρίσεις: Classical Review, London, XV (1901) 463 (E. A. Gardner). Philologische Wochenschrift, Berlin, XXI (1901) 403 - 407 (K. Krumbacher). Folk-Lore XII (1901) 125 (Anon).
750. **Δημοτικά ἔσματα Ἡπείρου** [29]. Ἑλλ Χρονολ 1900, σ. 63 - 78, 89 - 93.
751. **Lambros Spyr. P.** Der Codex des Gedichtes über die Eroberung von Konstantinopel. BZ 9 (1900) 161 - 169.
752. **Ἀναστασόπουλος Δημήτρ.** Ἄ. ὁ Ἀθηναῖος Ἡ ἑλληνικὴ ἐπανάστασις καὶ τὰ δάση. Παναθήναια Α' (1900 - 1901) 368 - 373.
 Ἐν σ. 369 - 370 δημοσ. στίχοι ἐκ διαφόρων ἔσμάτων.
753. **Γούσιος Ἀστέριος Δ.** Τὰ τραγούδια τῆς πατρίδος μου, ἤτοι συλλογὴ τερπνῶν δημοδῶν ἔσμάτων ἄδομένων ἐν τῇ κατὰ Πάργαιον χώρᾳ ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1901, 8ον, σελ. 120. [Ἄσμ. 166].
754. **Krumbacher K.** Ein dialogischer Threnos auf den Fall von Konstantinopel, Sitzungsber. der Philos. — Philol. und der Hist. Cl. der Bayer. Akad.d. Wiss. 1901, σ. 329 - 362 + 2 πίν.
 Κρίσεις: BZ 11 (1902) 215 - 217 (K. Krumbacher), J. Wochenschr. f. Klass. Phil. 18 (1901), ἀρ. 49/50 Sp. 1345 (G. Wartenberg). Deutsche Literaturzeit. 23 (1902), ἀρ. 1. Sp. 21 (K. Praechter). Berlin. Philol. Wochenschr. 22 (1902), ἀρ. 11. Sp. 325 - 328 (Th. Preger). Revue critique 52 (1901) 516 κέξ. (Jean Psichari καὶ H. Pernot). Neue philol. Rundschau 1902, ἀρ. 5, 104 (Oster).
755. **Μοιρολόγια Ἡπειρωτικὰ τοῦ 1901** [13]. Ἑλλ Χρονολ 1901, σ. 31 - 36.
756. **Pernot H.** Compte rendu du livre de G. F. Abbott intitulé Songs of Modern Greece par —. Paris 1901, 8ον, σελ. 8. (Extrait de la Revue de Linguistique et de Philologie comparée. t. XXXIV fasc. 1, 1901, σελ. 105 - 112).
757. **Ζ(ώης) Α. X.** Λαογραφία Ζακύνθου [1]. Αἱ Μοῦσαι Ι' (1901 - 1902), φ. 206, σ. 6.
758. **Ἄετιδεὺς Ἀπὸ τὸν βίον τοῦ Ζαχαριᾶ** [1]. Σπ Ἡμ 3 (1902) 56 - 58.
759. **Ζώης Λεων. X.** Δημῶδη ἔσματα Ζακύνθου [3]. ΗΦΑ 1902, σ. 438 - 440.
760. **Καλλιπολίτης Δημ.** ἈΘ. Ἐκλογὴ δημοτικῶν ἔσμάτων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1902, 8ον, σελ. 192.
 Σελ. 5 - 11: νανουρίσματα, σ. 11 - 13: προσευχαί, σ. 14 - 24: ἔσμ. ἐρωτ., σ. 24 - 43: δίστιχα, σ. 44 - 64: ἐρωτικὰ ἔσμ. καὶ εἰδύλλια, σ. 65 - 74: τραγούδ. τῆς ξενιτειᾶς, σ. 75 - 79: ἔσμ. θαλασινά, σ. 80 - 91: βουκολικά (γαμήλ. ἔσμ. τῶν ποιμέν.), σ. 92 - 104: ἔσμ. γαμήλ., σ. 105 - 121: μοιρολόγια, σ. 122 - 163: ἱστορικὰ καὶ μυθιστορικὰ ποιήματα, σ. 163 - 180: ἀκριτικὸς κύκλος, σ. 181 - 192: ποικίλα.

761. **Χρηστοβασίλης Χρ.** Ἐθνικὰ ἄσματα 1453 - 1821. Συλλογὴ καὶ ἐπιμελεία καὶ προσθήκη ἱστορικῶν σημειώσεων ὑπὸ —. (Ἑταιρεία Ἀ' Ἑλληνισμός). Ἐκδ. δευτέρα). Ἐν Ἀθήναις 1902, 16ον, σελ. 336.
762. **Μαλακάσης Μ.** Ὁ ἀετὸς [2]. Παναθήναια Ε' (1902 - 1903) 294 - 300.
763. ***Ravolini P. E.** Canti popolari Greci. (Μετάφρ. ἰταλικὴ ἀπὸ τὸν Tommaseo). Firenze 1903.
764. **Παπαδόπουλος - Κεραμεὺς Ἄ.** Θρῆνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως. ΒΖ 12 (1903) 267 - 272.
765. **Ρουσσος Δημόσθ.** Θρῆνος ἀνωνύμου ποιητοῦ ἐπὶ τῇ ἀλώσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Πατρίς, Βουκουρέστιον 29 Μαΐου 1903.
Ἔσμα ποιητῆρος τῆς ἐποχῆς.
Σημ.: ΒΖ 13 (1904) 232 (Κ. K[rumbacher]).
766. **Α. Γ. Μακεδονικὰ σύμμικτα** [1]. Ἐπετ Παρν Η' (1904) 196 - 199.
767. **Βουτετάκης Δημήτρ. Σ.** Τραγούδια Κρητικά, ἤτοι συλλογὴ ἀσμάτων ἡρωϊκῶν, πολεμικῶν, τῆς τάβλας, τοῦ γάμου κλπ. [234]. Χανιά Κρήτης 1904, 8ον, σελ. 128.
768. **(Γνευτὸς Π.)** Ἀνέκδοτα δημοτικὰ τραγούδια τῆς Ρόδου [2 νανουρ., 3 μοιρολ.]. Νουμᾶς Α' (1903), ἀρ. 43, σ. 1.— Ἀνέκδοτο δημοτικὸ τραγούδι [1]. Αὐτόθι Β' (1904), ἀρ. 93, σ. 5 - 6.
769. **: Θέρος Ἅγις** Οἱ τρεῖς σταυραητοί. Σπ Ἡμ 1 (1900) 80. — Ὁ παπαῖ Καλομοίρης. Αὐτόθι 5 (1904) 92.
770. Κρητικὰ τραγούδια [1]. ΑΟΔΟ, ἀρ. 9, Ἀθήναι 4 Ἰαν. 1904, σ. 163.
771. **Legrand É.** Trois chansons populaires grecques, texte et traduction. Paris, 1904, 8ον, σελ. 33. (Collection de monuments pour servir à l'étude de la langue néo-hellénique, No. 12).
Κρίσεις: Echos d'Orient 7 (1904) 249 (S. Pétridès). Deutsche Literaturzeitung, Berlin XXV (1904), ἀρ. 37, σ. 224 κέξ. (Α. Thum b).
772. **Λουκάς Ν.** Ἔσμα Ποντικόν. Ἡ Αὐγὴ τοῦ Πόντου 1904, σ. 160.
773. Μεσαιωνικὸν δημοτικὸν τραγούδι. Παναθήναια Η' (1904) 29 - 30.
774. Τὸ τραγούδι τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα. Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 109, σ. 5.
775. **Ζήλος Δ.** Τῆς Ὀβριᾶς τὸ κάστρο [ἄσμα ἐξ Ὀλύμπου]. Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 124 σ. 10. — Τραγούδια τοῦ Ὀλύμπου [19]. Αὐτόθι, ἀρ. 125 σ. 10, ἀρ. 126 σ. 8 - 9, ἀρ. 127 σ. 5, Γ' (1905), ἀρ. 130 σ. 12, ἀρ. 131 σ. 12, ἀρ. 132 σ. 10, ἀρ. 133 σ. 11. [Εἰς ἀρ. 125 δημοσ. καὶ 1 παράδ.].
776. * Ἀφροδίτη Φιλομειδῆς, ἤτοι συλλογὴ ἀσμάτων διστίχων, κλέφτικων καὶ πολλῶν ἐκ τῶν τοῦ Λίγ' ἀπ' ὅλα καὶ Ἐπὶ τοῦ καταστρώματος. Ἀθήναι 1905.

777. Ἡ φουρτούνα. Ἡμερολόγ 1905, σ. 275. Ἡ ξενιτειά. Αὐτόθι, σ. 291. — Τὸ τραγούδι τῆς κόρης. Αὐτόθι, σ. 319. — Τὸ σιδεράμαξο. Αὐτόθι, σ. 479. — Κατάρρα στὸν ἥλιο. Αὐτόθι, σ. 480. [5 ἄσμ. ἐξ Ἡπείρου].
778. **Θεοδορόπουλος Ι. Γ.** Ἄσμακ [1]. Νουμᾶς Γ' (1905), ἀρ. 129, σ. 4.
779. **Κονδύλης Δ. Α.** Περὶ τῆς γλώσσης καὶ καταγωγῆς τῶν Θρακῶν ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων. Ἐν Ἀθήναις 1905, 8ον, σελ. 30.
Ἐν σ. 8 - 25 δημοσ. 8 λατρευτ. ἄσματα.
780. (**Πασσαγιάννης Κ.**) Μανιάντικα μοιρολόγια [5]. Ἡμερολόγ 1905, σ. 223, 281, 297, 331, 395.
781. **Ρούφος Δ.** Δημῶδη Μακεδονικά τραγούδια. Ἱστορικά τραγούδια Βορβοτοσκοῦ Ἐπταχωρίου Καστορίας [8]. Ἐφημ. «Πύρρος», 1905, ἀρ. 343. [Ἀνατύπωσις εἰς φύλλον 4ον, ὑπὸ Χρ. Β. Τσώτση ἐκ Βυθοῦ Κοζάνης, 1964].
782. **Σπίγγος Δ.** Κορφιάντικα τραγούδια [1]. Νουμᾶς Γ' (1905), ἀρ. 147, σ. 8.
783. **Tommaseo Nicolò** Canti popolari Greci tradotti ed illustrati ta — con copiose aggirente ed una introduzione per cura di Paolo Emilio Pavolini Remo Sandron Editore. Milano - Palermo - Napoli, 1905, 8ον, σ. 200.
Κρίσεις: Deutsche Literaturzeitung, Berlin XXVI (1905) 2572 κέξ. (Α. Thum b). Revue critique d'histoire et de littérature, Paris LX (1905) 514 - 519. (J. Psichari). NE B' (1905) 382 - 384 ([Σ. Π. Λάμπρος]).
784. **Βέης Ν. Ἀ.** Ἀρκαδικὰ γλωσσικὰ μνημεῖα. Δημῶδη ἄσματα Φιγαλίας μεθ' ὑπομνημάτων. ΔΙΕΕ ΣΤ' (1902 - 1906) 209 - 276. [Καὶ ἀνατύπ., ἐν Ἀθήναις 1904, 8ον, σελ. 64].
Κρίσεις: Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 125, σ. 9 - 10 (Α. Α.). Ἀπάντησις εἰς τὴν κρίσιν ταύτην τοῦ Α. Α. ὑπὸ Ν. Α. Βέη, αὐτόθι, ἀρ. 128, σ. 2 - 4. Rev Ét Gr XVIII (1905) 294 (Ο. Β.).
785. **Θεοδορόπουλος Ἰ. Γ.** Ὁ Νίκας (κλέφτικο). Σπ Ἡμ 4 (1903) 49. — Ζαχαριάς καὶ Νικολόπουλα. Αὐτόθι, 5 (1904) 64. — Οἱ προσετοὶ τοῦ Μωρηῶ. Αὐτόθι, σ. 106. — Ὁ Μαμωλᾶς. Αὐτόθι 6 (1905) 40. — Ὁ στρατιώτης. Αὐτόθι 7 (1906), 64.
786. **Βέης Νικ. Ἀ.** Τραγούδια τῆς ἀγάπης [6 ἄσμ. μετὰ σχολίων]. Παναθήναια ΙΑ' (1905 - 1906) 333 - 335.
787. Ἄσματα [2]. Ἀρκαδ Ἐπ Β' (1906) 305, 306.
788. **Βέης Ν. Ἀ.** Παρατηρήσεις εἰς τὸ «Συναξάριον τῶν εὐγενικῶν γυναικῶν καὶ τιμιωτάτων ἀρχοντισσῶν» [Karl Krumbacher, Ein vulgärgriechischer Weiberspiegel. München 1905...]. Ἐπετ Παρν Θ' (1906) 133 - 143.
Δημοσ. καὶ στίχοι ἐκ δημοδῶν ἄσματων καὶ μερικά ὄνοματα.
789. **Παπαντωνίου Δ. Σ.** Γαμήλια ἄσματα, προδόσεις καὶ εὐωχίαι χωρικῶν Ἀρκάδων. Ἀρκαδ Ἐπ Β' (1906) 182 - 185. [Ὀλίγα γαμήλ. ἄσμ.].

790. **Σπρίγγος Δ.** Τὸ «Ἄγιος ὁ Θεός» [ᾠσμα ἐκ Κερκύρας]. Νουμᾶς Δ' (1906), ἀρ. 185, σ. 9 - 10.
Κ ρ ί σ ι ς : Echos d'Orient 9 (1906) 190 (R. Bousquet).
791. Τραγούδι τοῦ Ζαχαριᾶ. Σπ' Ἡμ 3 (1902) 45. — 'Ο Ἀλλυφαντῆς. Αὐτόθι 6 (1905) 46. — Τὸ φίλημα. Αὐτόθι 7 (1906) 86.
792. **Χαβιαρᾶς Δημοσθ.** 'Ο θάνατος τοῦ Διγενῆ (ᾠσμα συμαϊκόν). Βυζαντ Χρο- νικά XII (1906) 499.
793. **[Γνευτὸς Παῦλος]** 'Ο Σαρακενὸς [δημῶδες ᾠσμα]. Παναθήναια IB' (1906) 36. — Τὸ ζευγάρι τὰ ρόδα [δημ. ᾠσμα]. Αὐτόθι 106. — Οἱ γρηῆς κι ὁ Χάρος. Αὐτόθι ΙΓ' (1906 - 1907) 69.
'Αναδημοσ. ἐκ τῆς συλλογ. δημοτ. τραγ. τῆς Ρόδου τοῦ Παύλου Γνευτοῦ.
794. **Φιλαδελφεὺς Θ. Ν.** 'Ο Κολοκοτρώνης ποιητής. Αἱ Μοῦσαι ΙΕ' (1906-1907), φ. 350, σ. 2 - 3.
Δημοσ. δημῶδες ᾠσμα ποιηθὲν κατὰ τὸν συγγρ. ὑπὸ τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη.
795. **Βλαχογιάννης Γιάνν.** Μοιρολόγια τῆς Ρούμελης (συλλογὴ Π. Βασιλικοῦ) [18]. Προπύλαια Α' (1900 - 1908) 69 - 72.
796. * Ἀπάνθισμα Κρητικῶν ᾠσμάτων ἀδομένων εἰς Ἀντικύθηρα. "Αν. τ. καὶ χρ. ἐκδ.
797. Ἄρματωλοὶ [ᾠσμ. 3]. "Αν. τ. καὶ χρ. ἐκδ., 8ον, σελ. 22 - 31.
798. * Δημοτικὰ τραγούδια σχετικὰ μὲ τὴν ἐν Κρήτῃ δρᾶσιν Μάνου. "Αν. τ. καὶ χρ. ἐκδ.

2. Μελέται.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 26. 126. 127. 148. 253. 635. 724]

799. **Ζαμπέλιος Σπ.** Πόθεν ἡ κοινὴ λέξις τραγουδῶ; Σκέψεις περὶ ἐλληνικῆς ποιήσεως ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1859, 8ον, σελ. 88.
Κ ρ ί σ ι ς : Πανδώρα Γ' (1859 - 60) 495 - 499.
800. **Βρουνέτιος Βλαδίμηρος [Brunet de Présle Vladimir]** Δημοτικὰ ᾠσματα Ἐθν' Ἡμ 3 (1863) 176 - 179.
Σημειώσεις καὶ κείμενον τοῦ ᾠσματος (στίχοι 38) τοῦ μικροῦ Βλαχόπουλου.
801. **Wescher Carle** Texte et explication d'un Décret en dialecte Dorien. Appendice. Chants populaires de Carpathos. Revue Archéologique ou recueil de documents et de mémoires... Paris 1864, σελ. 1 - 28.
'Εν σ. 24 - 28 δημ. 1 νανούρ. καὶ 1 παραλογὴ μετὰ σχολίων.
802. **Σ[άθας] Κ.** 'Ο ἀρματωλὸς Κωσταντάρας. Χρυσάλλις Γ' (1864) 385 - 388, 417 - 419.
'Εν σ. 418 - 419 δημοσ. καὶ 3 δημῶδη ᾠσματα.

803. **Ί. Δ.** Τὰ δημοτικὰ ᾄσματά μας. Χρυσάλλης Γ' (1865) 302 - 303.
'Ο λόγος περί τῆς συλλογῆς τοῦ Fauriel.
804. **Σ[ταματιάδης] 'Ε.** Στέργιος Διοκλητιανός. Χρυσάλλης Γ' (1865) 341 - 344.
Βλ. καὶ Χασιώτης Γ. Χρ., 'Ο Στέργιος ὁ Σαλονικιὸς καὶ ὁ 'Αλῆ Πασσᾶς. Χρυσάλλης Δ' (1866) 70 - 71, ἐνθα τὸ ᾄσμα. [Βλ. κατωτ. λ. ἀριθμ. 808].
805. **Β[ρετὸς] Μ. Π.** 'Ο Χάρος. 'Εθν 'Ημ 6 (1866) 217 - 218.
806. **Dewille G.** De popularibus cantilenis apud recentiores Graecos. Thesim proponerebat Facultati Litterarum Parisiensi —. Lutetiae Parisiorum 1866, 8ον, σελ. 57.
Μελέτη δημοδ. ἑλλ. ᾄσμάτων μετὰ πολλῶν εἰς τὴν ἑλλην. στίχων ἐξ αὐτῶν σποράδην.
807. **Σάθας Κ.** Δημοτικὸν ᾄσμα. Χρυσάλλης Δ' (1866) 116 - 117.
808. **Χασιώτης Γ. Χρ.** Δημοτικὸν ᾄσμα. 'Ο Στέργιος ὁ Σαλονικιὸς καὶ ὁ 'Αλῆ Πασσᾶς. Χρυσάλλης Δ' (1866) 70 - 71. [Βλ. ἀν. λ. ἀριθμ. 804].
809. **D'Istria Dora** La Nationalité Hellénique d'après les chants populaires. Revue des deux Mondes, XXXVIIe année. Seconde Période. Tome Soixante-dixième, Paris 1867, σ. 587 - 627.
810. **Σάθας Κ.** 'Ο ἀρματολὸς Μειτάνης (1680 - 1716). ΑΗ ἔτ. 1867, σ. 141 - 146.
811. **Πολίτης Ν. Γ.** ᾄσματα δημοτικὰ Μάνης. Τῆς Λιγοροῦς τὸ τραγοῦδι. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 438 - 440.
812. **Κοντὸς Χριστ.** Τὰ ἀρματολικά ὄπλα καὶ ἰδίως τὸ βροντόφωνον καρυοφύλλι. 'Εφημ Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1513 - 1516.
813. **Λουκάς Γ.** 'Ο ἔρωσ παρὰ τοῖς Κυπρίοις [9]. Πανδώρα Κ' (1869-70) 33-35.
'Εξετάζονται 9 ᾄσματα.
814. **Σάθας Κ.** 'Επανάστασις Νικοτσάρα καὶ Βλαχάβα (1806 - 1807). 'Ιλισσὸς Β' (1869 - 70) 156 - 162.
'Αναδημοσίευσις ἐκ τοῦ ἔργου τοῦ συγγρ. «Τουρκοκρατουμένη 'Ελλάς». 'Ιστορικὴ μελέτη ἐνδιαφέρουσα καὶ λαογραφικῶς διὰ τὴν σχέσιν τῶν ἡρώων μετὰ τὴν δημῶδη ποιήσιν.
815. **Παπαζαφειρόπουλος Π.** [Μελέτη δημῶδους ᾄσματος]. 'Εφημ Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2048.
Διόρθωσις τῆς λέξεως «ἀστρίδι».
816. **Πολίτης Ν. Γ.** Χελιδόνισμα [μετὰ 13 ᾄσμάτων]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 354 - 368.
817. **Χούμης Γ. Κ.** 'Ο ἀρματολὸς Ζαχαριᾶς. 'Ελλ 'Ημερ 1871, σ. 205 - 217.
818. **Πετρίδης 'Αθ.** Περὶ τοῦ κάστρου τῆς 'Ωριᾶς. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 550 - 552.

819. **Luber A.** Τραγούδια Ρωμικά. Neugriechische Volkslieder mit Einleitung, Commentar und Glossar von —. Salzburg, 8ον, σελ. 62. (Separatabdruck aus dem Programme des K. K. Staatsgymnasiums in Salzburg vom Jahre 1874).
Πρόλογος, εισαγωγή, μετρικαὶ παρατηρήσεις, ᾄσματα 12, γλωσσάριον.
820. **Verney F.** Songs and Legends of modern Greece. The Contemporary Review. Tenth Year, Dublin 1875, σ. 96 - 113.
15 ᾄσμ. εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν μετὰ μελέτης αὐτῶν.
821. **Wagner Wilhelm** Ἀλφάβητος τῆς ἀγάπης. Das ABC der Liebe; ein Sammlung rhodischer Liebeslieder, zum ersten Male herausgegeben, metrisch Ubersetzt und mit einem Wörterbuche versehen, von —. Leipzig, Druck und Verlag von B. G. Teubner 1879, 8ον, σελ. 87.
822. **Λάμπρος Σπ.** Τὸ πρῶτον δημῶδες ᾄσμα τῆς Νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης. Παρνασσός 3 (1879) 400 - 407.
823. **Luber A.** Der Iambische Hendekasyllabus in kretischen Volksliedern von —. Görz, 1880, 8ον, σελ. 15 (Separatabdruck aus dem XXX. Jahresbericht des k. k. Staatsgymnasiums in Görz).
824. **Σάθας Κ.** Ἡ δημοτικὴ ποίησις καὶ τὸ κάστρον τῆς Ὠριᾶς. Ἔστια 9 - 10 (1880) 308 - 314.
825. ***Δεστούνης Γ.** Τοῦ Ξανθίνου, ᾄσμα δημοτικὸν τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς. Πετροῦπολις 1881.
826. **Luber A.** Die Vögel in den historischen Liedern der Neugriechen. Eine Skizze von —. Salzburg 1882, 8ον, σελ. 21. (Separat-Abdruck aus dem 32 Jahresberichte des k. k. Staats-Gymnasiums in Salzburg).
827. **Ζαννέτος Γεώργ.** Ἡ Ὀμηρικὴ φράσις ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς δημῶδει ποιήσει. Ἐν Ἀθήναις 1883, 8ον, σελ. 28 + 11.
828. **Psichari Jean** La ballade de Léonore en Grèce par —. Paris 1884, 8ον, σελ. 40. (Extrait de la Revue de l'Histoire des religions, τ. IX, (1884), σ. 27 - 64).
Κρίσις: Journal des savants, 1886, σ. 142 - 152 (Jules Girard).
829. **Πολίτης Ν. Γ.** Στιχουργικὰ παίγνια. Ἔστια 19 - 20 (1885) 249 - 252, 264 - 266, 283 - 285, 291 - 294.
Ἐνδιαφέρουσα μελέτη διὰ τὰς εἰδήσεις περὶ ἀκροστιχίδων ἐν τῇ δημῶδει ποιήσει.
830. **Holzer E. C.** Zum ABC der Liebe. Berliner Philol. Wochenschrift 1885, σ. 17. 18.
831. **Καλαϊσάκης Γ. Ἰακ.** Δοξασίαι Κρητῶν περὶ Χάρωνος καὶ Ἄδου. Ἐβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 112 σ. 187 - 189, ἀρ. 113 σ. 196 - 197. [Μελέτη ᾄσμ. καὶ παραδ.].

832. **Λάμπρος Σπυρ. Π.** Ἀνέκδοτος Θρήνος ἐπὶ τῇ ἀλώσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἔστια 21 - 22 (1886) 821 - 825.
833. **Κονδυλάκης Ἰω. Δ.** Ἡ τομὴ τοῦ Βοσπόρου (Κρητικὸν ἄσμα). Ἐβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 26, σ. 4 - 5.
Μελέτη ἄσματος καὶ παραδόσεως.
834. **Ἀλεξάκης Ἐπαμ.** Ἄσμα Πατμιακὸν εἶτε ὡς κοινῶς τὰ τοιαῦτα ὀνομάζονται ρίμα. Παρνασσός 12 (1888) 324 - 329.
835. **Πολίτης Ν. Γ.** Τὸ δημοτικὸν ἄσμα περὶ τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 193 - 261, 552 - 557.
836. **Ζαννέτος Γεώργ.** Ἡ Ὀμηρικὴ φράσις ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς δημῶδει ποιήσει. Ἀπόλλων Ε' (1888 - 89) 796 - 800, 811 - 813, 825 - 828.
837. **Βουλόδημος Ἰ. Κ.** Τὰ κλέφτικα τραγούδια. Ἐθν Ἀγωγὴ Β' (1889) 289-290.
838. **Ζησίου Κ. Γ.** Νικοτσάρας. Ἐβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 14, σ. 3 - 5, ἀρ. 15, σ. 1 - 2.
839. **Pherson F.** Historical notes on certain modern Greek Folk-Songs. Journal of Hell. Stud. 10 (1889) 88 - 89.
840. **Ἐφταλιώτης Ἀργ.** Τὰ τραγούδια μας. Ἔστια, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 156-157.
841. **Κρυστάλλης Κ. Δ.** Οἱ Ζακαῖοι. Ἐβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 42, σ. 6 - 7.
842. ——— Λαογραφικά. Γεώργιος Κίτσος. Ἔστια, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 382.
Δημῶδες ἠπειρωτικὸν ἄσμα συνοδευόμενον ὑπὸ σχολίων καὶ ιστορικῶν σημειώσεων.
843. **Babuder Giac.** Considerazioni sulla poesia popolare in generale con ispeciale riguardo a quella della Grecia moderna. Capodistria 1891, 8ον, σελ. 61. (Programma dell' I. R. d. Capodistria). [Γενν. Βιβλ. L.M.G. 576 - 595].
844. **Ψιλάκης Β.** Κλέφται καὶ ἀρματωλοὶ ἐν Κρήτῃ. Ἐβδομάς Η' (1891), ἀρ. 15 σ. 1-2, ἀρ. 18 σ. 1-2, ἀρ. 21 σ. 2-3, ἀρ. 27 σ. 3-5, ἀρ. 29 σ. 1-2, ἀρ. 31 σ. 2-4.
845. **Δε Βιάζης Σπ.** Ἱστορικαὶ σημειώσεις περὶ σταφίδος ἐν Ἐπτανήσῳ καὶ ἰδίως ἐν Ζακύνθῳ. Παρνασσός 15 (1892) 925 - 935, 16 (1893) 71 - 79, 146 - 158, 303 - 313, 435 - 447, 543 - 558, 612 - 631, 765 - 785.
Ἐν τόμῳ 15 (1892), σ. 927 - 931, ἡ σταφὶς ἐν τῇ δημοτικῇ ποιήσει· ἐν τόμῳ 16 (1893), σ. 151, ἐν ἄσμα.
846. **Heisenberg Aug.** Die sogenannten "rodischen Liebeslieder". BZ 2 (1893) 549 - 562.
847. **Παπαμιχαὴλ Θεόδ.** Τὰ δημοτικὰ μας τραγούδια. Ὀλύμπια Α' (1895-96), ἀρ. 41, σ. 322 - 323.

848. **Lübke Hermann** Ueber die rhodischen Liebeslieder in ihren Beziehungen zur neugriechischen Volksdichtung von —. Breslau 1896, 8ον (Satura Viadrina. Festschrift zum fünfundzwanzigjährigen Bestehen des philologischen Vereins zu Breslau), σελ. 69 - 88.
Κρίσις: BZ 6 (1897) 604 - 605 (K. K[rumbacher]).
849. **Σάρρος Δ. Μ.** 'Ο Ρόβας. Δωδώνη Α' (1896) 102 - 103.
850. 'Η ποίησις τῶν Ἑλληνοβλάχων τῆς Μακεδονίας. Μακεδ' Ἡμερ 1897, σ. 105 - 106.
851. **Κουρτίδης Κων. Γ.** Δημῶδης ἐν Ροδόπη ποίησις. Θρ' Ἐπετ Α' (1897) 92-101.
852. **Mayo Isabella Fyvie** The patriot songs of Greece. Good Words, April 1897, σ. 275 - 278. [Γενν. Βιβλ. M. G. L. 576 - 595].
853. **Μετρηνὸς Ἄγγελ.** Τὸ ἄσμα τῆς Χελιδόνος. Θρ' Ἐπετ Α' (1897) 166-168.
854. **P. L.** Les publications populaires en Turquie. Echos d'Orient 1 (1897 - 98) 266 - 271.
Γίνεται λόγος καὶ περὶ τῶν ἀ'Ανθολογιῶν, αἱ ὅποια περιεῖχον δημῶδη ἄσματα.
855. **Σκουμπουτάκος Β. Α.** 'Η Ἄρετή ἢ ἡ κουκουβάγια, δημοτικὴ παράδοσις. Ἐθν' Ἀγωγή Α' (1898) 278 - 279.
Μελέτη περὶ τοῦ δημῶδους ἄσματος «τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ».
856. **Festa N.** Sul cosi detto Alfabeto dell'Amore. Atene e Roma 2 (1899). Nr. 11, 228 - 239.
Κρίσις: BZ 9 (1900) 571 (K. K[rumbacher]).
857. **Λάμπρος Σπ. Π.** Ἐθνικαὶ ἐλπίδες καὶ ὄνειρα. Παναθήναια Α' (1900 - 1901) 257 - 261.
858. **Καμπούρογλους Δ. Γρ.** 'Ο κλέφτης Ζαχαριᾶς. Ἄρμονία Β' (1901) 555 - 580.
859. **Μανταδάκης Π.** Περὶ τῆς δημῶδους Κρητικῆς ποιήσεως. Ἐλλ' Ἡμ 1901, σ. 18 - 34.
860. **Ζερλέντης Π. Γ.** Κερκυραϊκὸν δημοτικὸν ποίημα. BZ 11 (1902) 132 - 134.
861. **Krumbacher K.** Zur Bedeutungsgeschichte des Wortes τραγουδῶ. BZ 11 (1902) 523.
862. **Politis N. G.** Cola pesce in Grecia. Archivio per la tradizioni popolari, vol. XXII. Palermo 1903, 8ον, σελ. 6. (Ἄνατύπωσις).
863. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἡ παραχάραξις τῶν ἔθνικῶν ἄσμάτων. Ἐφημ. «Ἀθῆναι», ἀρ. 233 - 235 (10 - 12, 16 Ἰουνίου 1903) καὶ «Ἀγών», ἀρ. 228 - 230 (1, 8, 15 Αὐγ. 1903) (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 272 - 286).
Κρίσις: BZ 13 (1904) 232 (K. K[rumbacher]).
864. **Περιστέρης Δημ.** Περὶ δημῶδους ποιήσεως. Φόρμιγξ Β' (1903-1904), ἀρ. 15 - 16, σ. 2.

865. **Σιγούρος Μαρίνος** Δημοτική ποίησης ἐν Ζακύνθῳ. Πινακοθήκη Γ' (1903 - 1904) 17 - 18.
866. **Βέης Νίκ.** Τὸ Ἀνδρονικόπουλο ἐπύλλιον τοῦ Ἀκριτικοῦ κύκλου ἐκ Μονεμβασιακοῦ χειρογράφου. Ἀκρίτας Α' (1904) 23 - 26.
867. **Dieterich Karl** Eine Gruppe neugriechischer Lieder aus dem Akritencyklus. BZ 13 (1904) 53 - 72.
868. **Μενάρδος Σίμ.** Ὁ Διγενὴς τῆς Κύπρου. Ἀκρίτας Α' (1904) 295 - 300 (μετὰ Κυπριακῆς παραλλαγῆς τοῦ ἄσματος τοῦ Διγενῆ κατ' ἀνακοίνωσιν Γιαννῆ Ἀβράμη, ἐκ Κώμας τοῦ Γιαλοῦ).
869. **Πολίτης Ν. Γ.** Τὸ ἄσμα τῶν υἱῶν τοῦ Ἀνδρονίκου. Ἀκρίτας Α' (1904) 98 - 103, 120 - 125.
870. **Βέης Νίκ.** Ἐθνικοὶ θρηνοὶ. Παναθήναια Θ' (1904 - 1905) 78 - 79.
871. **Παπαδόπουλος - Κεραμεύς Α.** Διορθώσεις εἰς τὸ ἀ' Ἀνακάλημα τῆς Κωνσταντινόπολης». BZ 14 (1905) 495 - 497.
872. **Μενάρδος Σίμ.** Θρηνος τῆς Κύπρου. ΔΙΕΕ ΣΓ' (1902 - 1906) 405 - 432.
873. **Βέης Νίκ. Α.** Μοραίτικα τραγούδια τοῦ Ἀκριτικοῦ Κύκλου. Παναθήναια ΙΑ' (1905 - 1906) 33 - 37.
874. **Περιστέρης Δημ.** Σκιαγραφία δημοδῶν ἄσμάτων. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Α' (1905-6), ἀρ. 19 - 20, σ. 3.
875. **Π.** Τί ἀξίζουσιν τὰ τραγούδια μας. Νουμᾶς Δ' (1906), ἀρ. 185, σ. 10 - 11.
876. **Tosi T.** Τὰ ἑλλην. δημοτικὰ τραγούδια. (Μετάφρ. Ν. Γ.). Νουμᾶς Δ' (1906), ἀρ. 179, σ. 7.
877. **Περιστέρης Δημ.** Περὶ δημοδῶν ἐλληνικῶν ἄσμάτων. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906-07), ἀρ. 15 - 16, σ. 1 - 2.
878. **Βλαχογιάννης Γιάνν.** Γιὰ τὴ μελέτη τῆς ἐθνικῆς γλώσσης. Προπύλ Α' (1900-1908) 133 - 35.

β') Δίστιχα.

1. Συλλογαί.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 16. 24. 33. 60. 61. 64. 92. 101. 104. 112. 115. 124. 127. 129. 136. 141. 142. 144. 145. 146. 148. 170. 177. 184. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 201. 204. 209. 212. 213. 215. 218. 220. 224. 226. 230. 233. 234. 237. 242. 247. 248. 256. 257. 258. 268. 269. 271. 272. 273. 274. 276. 279. 284. 470. 473. 488. 501. 512. 517. 523. 536. 539. 547. 575. 583. 592. 594. 595. 617. 628. 635. 642. 652. 653. 654. 672. 674. 676. 682. 689. 696. 697. 723. 725. 749. 760. 1464. 1713. 1807]

879. **Pouqueville F.C.H.L.** Voyage en Morée, à Constantinople, en Albanie et dans plusieurs autres parties de l'empire Othoman, pendant les an-

nées 1798, 1799, 1800 et 1801, par —. Tom. I, A Paris 1805, 8ον, σελ. VII + 536.

Ἐν σ. 280 - 281 δημοσ. μανιάτ. μοιρολ. ἐν μεταφρ. εἰς τὴν γαλλ. γλῶσσαν, σ. 282 - 286 δημοσ. 22 ἐρωτ. δίστ. μετὰ γαλλ. μεταφρ., ἐν δὲ τῇ σ. 287 ἕτερα 6 δίστ. Ἐν σ. 320 ἐν μοιρολ. μόνον ἐν γαλλ. μεταφρ.

880. **Δαούτης Ζήσης** Διάφορα ἠθικά καὶ ἀστεῖα στιχουργήματα, ἐκδοθέντα ὑπὸ —, τοῦ ἐκ Τυρνάβου τῆς Θεσσαλίας, καὶ τυπωθέντα διὰ δαπάνης τῶν εἰλικρινεστάτων καὶ φιλογενεστάτων φίλων του κυρίων Παρίση Δημητρίου Παμφύλου, τοῦ ἐκ Τυρνάβου τῆς Θεσσαλίας, καὶ Δημητρίου Χ. Σωτῆρ Μαλκότηζογλου, τοῦ ἐκ Ροδοσιοῦ τῆς Θράκης ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας. Ἐκ τῆς τυπογραφίας τοῦ Ἰωάννου Βαρθ. Ζβεκίου, 1818, 8ον, σελ. 128. [Δίστιχο 88].
881. **Dodwell Edward Esq. F. S. A.** A classical and topographical tour through Greece during the years 1801, 1805 and 1806. Vol. II, London 1819, 4ον, σελ. 537.
Εἰς τὰς σελ. 18 δημ. 2 δίστ., εἰς τὴν σ. 19 ἕν.
882. **Iken Carl** Leukothea. Eine Sammlung von Briefen eines geborenen Griechen über Staatswesen, Literatur und Dichtkunst des neueren Griechenlands, herausgegeben von D.—aus der griechischen Handschrift verdeutschr, nebst Beilagen des Herausgebers, Auszügen aus dem Logios Hermes, Gedichten, Sprachbemerkungen und beigefügten Verzeichnissen neugriechischer Werke als Anhang. Erster Band. Mit einer Abbildung der griechischen Flaggen u.s.w. in Farben. Leipzig bei C.H.F. Hartmann, 1825, 8ον, σελ. XIII + 254.
883. **Ukert F. A.** Gemälde von Griechenland entworfen von —. Neue vermehrte Ausgabe. Darmstadt 1833, 16ον, σελ. 379.
Ἐν σ. 165, 180, 181, 182, 184 δημοσ. 5 δίστ. μετὰ γερμαν. μεταφρ., ἐν σ. 190 δημ. ἐξάστιχον, ἐν σ. 193 δημ. ἄσμα.
884. **Buchon J. - A.** La Grèce continentale et la Morée. Voyage, séjour et études historiques en 1840 et 1841 par —. Paris 1843 - 47, 8ον μικρ., σελ. VII + 568.
Ἐν σ. 82 δημοσ. δίστιχον, ἐν σ. 239 8 στίχ. γαμηλ. ἄσμ., ἐν σ. 401 - 402 γαλλ. μεταφρ. τοῦ ἄσμ. ἀπὸ Κάστρο τῆς Ὠριᾶς.
885. Ἄσματα Καλύμνου. Πανδώρα IB' (1861 - 62) 522 - 524. [Δίστιχα 55].
886. **Παπαδόπουλος Γ. Γ.** Ἄσματα δημοτικὰ τῶν ἐν Κορσικῇ Ἑλλήνων. Πανδώρα IE' (1864 - 65) 413 - 420.
Ἄσματα 6, δίστιχα 57.
887. *Λιανοτράγουδα, ἤτοι συλλογὴ διστίχων δημοτικῶν ἄσμάτων ὑπὲρ τὰς 2.000 ὧν τὰ πλεῖστα ἀνέκδοτα. Ἐν Ἀθήναις 1866. (Ἐκδ. Κ. Τεφαρίκη).
888. Ἔθιμα καὶ λέξεις ἐν Κρήτῃ. Πανδώρα IZ' (1866 - 67) 330 - 331. [Δίστ. 14].

889. **Ταταράκης Ἀριστείδης** Δίστιχα [217]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1601 - 1604, 1609 - 1613.
890. **Α. Μ. Δημοτικὴ ποίησις.** Ἰλισσὸς Α' (1868 - 69) 251.
Ἔσμα συγκείμενον ἐκ 5 δημοτικοφανῶν διστίχων.
891. Συλλογὴ λέξεων ἐν χρήσει ἐν τε Αἰγύλῃ καὶ Κρήτῃ. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 235 - 236.
Δημοσ. καὶ 5 δίστιχα.
892. **Λάμπρος Παῦλ. Ἰ. - Ταταράκης Α. Μ. - Κορομηλᾶς Δημ. Α. - Ἀμπελᾶς Τιμολέων Δ. - Φέρμπος Δημήτρ. Ι. - Ζερλέντης Περικλῆς Γ.** Δημῶδη δίστιχα [739]. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. Ε', σ. 257 - 312.
893. Ἀνθολογίας ᾄσμάτων μέρος Α'. Λιανοτράγουδα, ἕτοι συλλογὴ διστίχων δημοτικῶν ᾄσμάτων ὑπὲρ τὰς 2.300, ὧν τὰ πλεῖστα ἀνέκδοτα καὶ τραγούδια τοῦ χοροῦ [50]. Ἐκδοσις τρίτη, Ἀθήνησι 1871, 16ον, σελ. 232.
894. **Ζησίου Κ.** Δημοτικὰ ᾄσματα. Δίστιχα [45]. Βύρων Β' (1876) 573 - 576.
895. ——— Δημοτικὰ ᾄσματα [1]. Δίστιχα [14]. Βύρων Β' (1876) 696 - 698.
896. **Λασκαράτος Ἄνδρ.** Δοκίμιον ποιητικῆς. Παρνασσὸς 1 (1877) 921 - 951.
Ἐν σ. 923 δημοσ. δίστιχα 4, ἐν σ. 924 δίστιχα 5, ἐν σ. 925 ᾄσμα 1.
897. **Λελέκος Μιχ.** Kretische Liebeslieder. Deffn Arch I (1880) 150 - 51.
10 δίστ., 1 ᾄσμα.
898. * **Luber Α.** Erotas. Neugriechische Liebesdistichen, übersetzt. Salzburg 1883. Kerber.
899. **Δροσίνης Γεώργ.** Ἐρωτικὰ δίστιχα τῆς Ρούμελης [51]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 356 - 361.
900. Ἐθνογραφικά. Δίστιχα Κρήτης [4]. Ὀλύμπου [1]. Ἐβδομάς Α' (1884), ἀρ. 4, σ. 32.
901. **Πεταλᾶς Κ.** Μοιρολόγια (ζόδια) Θήρας. Παρνασσὸς 8 (1884) 410 - 412.
Μοιρολ. δίστιχα 38.
902. ——— Δημοτικὰ ᾄσματα Θήρας. Παρνασσὸς 9 (1885) 374 - 391.
Βαυκαλήματα [δίστιχα] 44, γαμήλια [δίστιχα] 52, [ἐρωτικὰ] δίστιχα 240.
903. **Δαπόντες Κασάρ.** Γεωγραφικὴ Ἱστορία (1781), ἐν **Κ. Σάθα**, Μεσσιων. Βιβλ., τόμ. Γ', Βενετία 1872, σ. μη' - ν', καὶ **Ἐ. Legrand**, Bibl. grecque vulgaire, τ. III, Paris 1888, σ. 259 - 279.
Πλὴν τῶν ἄλλων, περιλαμβ. εἰς τὸ βιβλ. τοῦ Δαπόντε σποράδην καὶ τινὰ δημῶδη δίστιχα.
904. **Δροσίνης Γ.** Ἐρωτικὰ δίστιχα τῆς Ρούμελης [11]. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 344.
905. **Πρασσᾶς Κωνστ.** Ἀνέκδοτα Κρητικὰ δίστιχα [60]. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 557 - 564.

906. **Δελακοβίας Ν.** Δημώδη δίστιχα (Κυθήρων) [3]. 'Εστία 28 (1889) 372.
907. Δημώδης ποίησις. Δίστιχα τῆς Ρούμελης. 'Εξ άνεκδότου συλλογῆς [46]. 'Εστία 27 (1889) 125 - 126.
908. **Γεωργίου 'Αντ. Στ.** 'Αφροδίτη ἢ Φιλομειδῆς ἢ τραγούδια τοῦ ἔρωτος, ἦτοι συλλογὴ ἄσμάτων διστίχων, ἠρωϊκῶν, κλέφτικων, τῆς ξενιτειᾶς άνεκδότων καὶ ἄλλων νεωτέρων μὴ ὑπαρχόντων εἰς τὰς ἄλλας ἐκδόσεις. 'Επιμελῶς συλλεχθέντων. 'Εκδότης --. 'Εν 'Αθήναις [1890], 8ον μικρ., σελ. 96.
Σελ. 3 - 50: δίστιχα ἀλφαβητικῶς, σ. 50 - 70: ἄσμ. 27, σ. 71 - 75: ἄσμ. διάφ. 5, σ. 75 - 76: γαμ. διστ. 6, σ. 79 - 81: ἄσμ. 5.
909. 'Ερωτικά δίστιχα τοῦ λαοῦ [37]. 'Ημ. 'Εστ 1890, σ. 188 - 191.
910. **Μάργαρης Δ. 'Ι.** 'Ερωτικά δίστιχα [7] [ἐκ Ζακύνθου]. 'Εστία, 'Ιαν. - 'Ιούν. 1890, σ. 174.
911. * Τραγούδια τοῦ Κλήδονα (ἐκδ. Α. Κωνσταντινίδης). 'Αθῆναι 1891.
912. **Διαμαντάρης 'Αχιλλ. Σ.** Δημώδη ἄσματα αἰώρας ἐκ Καστελλορίζου. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 343 - 348.
Δίστιχα 170.
913. Στιχοπλοκάκια. Δωδώνη Β' (1899) 159 - 160. [Δίστ. 12].
914. **Μενάρδος Σῆμ.** Κυπριώτικα τραγούδια. ΔΙΕΕ Ε' (1896 - 1900) 327 - 346.
Δίστιχα 662.
915. Δίστιχα ἠπειρωτικά [67]. 'Ελλ. Χρονολ. 1901, σ. 78 - 83.
916. **Pavolini P. E.** Δίστιχα ἔρωτικά άνέκδοτα [54]. Giornale della Società Asiatica Italiana, vol. XVI (1903), σ. 89 - 95.
917. Ἄσματα δίστιχα δημώδη [5]. Σαμ. 'Ημερ 1904, σ. 69.
918. **Βέης Νικ. Α.** Τραγούδια τοῦ Μαινάλου. Δίστιχα τῆς ἀγάπης [15]. 'Ακρίτας Α' (1904) 58.
919. Zante: Allgemeiner Theil. Prag 1904, τόμ. Α', 4ον, σελ. 687. — Zante: Specieller Theil. Prag 1904, τόμ. Β', σελ. 449.
10 δίστιχα ἐκ Ζακύνθου.
Κρίσις: Παναθήναια Γ' (1905) 215 - 216 (Σπ. Δεβιάζης).
920. Λιανοτράγουδα (στή νύφη). 'Ημερολόγ 1905, σ. 376. [Δίστ. 2 καὶ 1 τρίστιχον].
921. **Θεοδωρόπουλος Σ. 'Ι.** Δημοτικά δίστιχα Λακεδαίμονος [6]. Σπ. 'Ημ 7 (1906) 37.
922. * Νέα 'Ελληνική 'Ανθολογία... ὑπὸ Μιχ. 'Ι. Σαλιβέρου. 'Αθῆναι 1906.
Περιλαμβ. δίστιχα ἀπὸ τῆς σ. 539 κέξ.

923. **Γεωργίου Ἀντ. Στ.** Ὁ Σεβνταλῆς τραγουδιστῆς ἦτοι ὁ ἐρωτοκυτυπημένος νέος. Τραγούδια δίστιχα πρώτην φοράν ἐκδιδόμενα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις, ἄ. ἔ., 8ον μικρ., σελ. 64.
Σελ. 5 - 47: δίστιχα ἀλφαβητικῶς, σ. 48 - 49: 1 ἄσμα, σ. 50 - 55: ἄσμ. 7, σ. 55 - 63: μοιρολόγια, δίστιχα καὶ 5 πολύστιχα.
924. * Δίστιχα λιανοτράγουδα καὶ συλλογὴ νέων ἄσμάτων δημοδῶν καὶ νεωτέρων. Ἀθῆναι, ἄ. ἔ.
925. Τραγουδάκια Κωνσταντινουπολίτικα. Σμυρναϊκὰ καὶ Ἑλληνικά. Ἐκδοθέντα ὑπὸ Φ. Σ. Ἐν Σμύρνῃ, ἐκ τῆς Ἐμπορικῆς Τυπογραφίας ἢ Ἡώς, διευθυνομένης ὑπὸ Σ. Αὐλωνίτου, σχ. 16ον, σελ. 112.
Ἡμιλόγια ἄσματα καὶ τινα δημῶδη δίστιχα.

2. Μελέται.

926. **Βάλβης Σταμ.** Περὶ τοῦ διστίχου τοῦ ἥρωος Ἀθανασίου Διάκου. Ἀθήναιον 10 (1881) 129 - 151.

γ) Ἐπῳδαί. (βλ. Μαγεία).

δ) Μῦθοι ζῶων.

[βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 82. 101. 104. 110. 116. 173. 182. 183. 190. 200. 222. 227. 245. 253. 291. 677]

927. **Β.** Τὸ παραμῦθι τοῦ πετεινοῦ καὶ τῆς ἀλώπεκος. Φιλίστμήτηρ Α' (1862), ἀρ. 16, σ. 246 - 48.
928. **Π. Ι.** Ἀτματσῶς καὶ ἡ ποθίκα. Ὁ λύκο καὶ τὸ πρόβατο. Ἀστῆρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 90 - 91. — Ὁ θώπεκας καὶ ὁ ζάρκο. Ἀσλάντς καὶ ὁ λύκον καὶ ἀλεπόν. Αὐτόθι 103 104. — Ἀλεπόν π' ἐξαγόρευεν. Αὐτόθι 121 - 122.
929. Δημῶδεις μῦθοι [3]. Ἐθν Ἀγωγῆ Β' (1889) 218, 239, 255.
930. Ἀκροπολίτης Κωνστ. Μῦθοι ἐκδιδόμενοι ὑπὸ Ἀ. Παπαδοπούλου-Κεραμέως [5]. ΔΙΕΕ Γ' (1890 - 91) 445 - 451.
931. Αἰτωλὸς Γεώργ. Μῦθοι νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενοι ὑπὸ Σπ. Π. Λάμπρου. ΔΙΕΕ Β' (1896 - 1900) 1 - 102.

ε) Παραμῦθια.

1. Συλλογαί.

[βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 1. 15. 19. 21. 24. 26. 95. 97. 103. 110. 112. 121. 127. 143. 148. 177. 184. 190. 200. 201. 216. 226. 228. 229. 237. 244. 245. 247. 253. 256. 257. 260. 263. 264. 271. 272. 284. 288. 291. 478. 520. 728. 1170]

932. Γαδάρου, λύκου καὶ ἀλουποῦς διήγησις χαρίης. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα, καὶ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Δ. Ἰ. Τζακιροπούλου. Ἀθῆναι 1856, 8ον μικρ., σελ. 16.

933. Γαδάρου, Λύκου και Ἄλουποῦς διήγησις χαρίης, νεωστὶ μετατυπωθεῖσα και μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Ἐν Βενετία 1857, 8ον, σελ. 20.
934. **Λ. Σ.** Ὁ Ἔρωσ και ἡ ψυχὴ (μετάφρ. ἐκ τοῦ Ἀπουληίου). Ἐφημ Φιλομαθῶν Ι' (1862) 1870 - 1871.
935. **Hahn I. G. v.** Griechische und albanesische Märchen, gesammelt, übersetzt und erläutert von —. Τόμ. Ι - ΙΙ, Leipzig 1864, 8ον, σελ. XIV + 320, IV + 340.
Κρίσις: Heidelberger Jahrb. 1864, σ. 267 (F. Liebrecht).
936. Ψυχὴ και Ἔρωσ. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΕ' (1867) 1321 - 1325, 1345 - 1348, 1358 - 1360, 1369 - 1372.
937. **Β. Γ. Χ.** Ἡ Τζιτζιναίνα. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 17 - 25.
938. **Βελισσάριος Α. Α.** Τὰ Κορακιστικά. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 25 - 29. [Μετὰ σημειώσεως Ν. Γ. Π [ολίτου] ἐν σ. 29].
939. **Λάμπρος Σπ. Π.** Ὁ γυιὸς τῆς χήρας. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 56 - 64.
940. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἡ βασιλοπούλα και ὁ τοσπάνης (Πελοπόννησος). Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 35 - 39. — Τὰ αἰνίγματα [παραμῦθι ἐκ Πελοποννήσου]. Αὐτόθι, σ. 40 - 43. — Τὸ παραμῦθι τοῦ σπανοῦ [Πελοποννήσου]. Αὐτόθι, σ. 46 - 55.
941. **Ταταράκης Ἀρ. Μ.** Δημῶδη παραμῦθια: Τῆς κάτω γῆς ὁ ἀφέντης (Μῆλος). Οἱ δώδεκα μῆνες (Μῆλος). Ὁ ἀφέντης ὁ τριορρωγᾶς (Μῆλος). Ἡ βασιλίσσα και ὁ Ἀράπης (Μῆλος). Ἡ πόρταις τῶν μεγάλων. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 7 - 11, 12 - 14, 14 - 17, 29 - 34, 44 - 45.
942. **Ζησίου Κ.** Παραμῦθια: 1) Ἡ κατάρα τῆς μητρὸς, 2) Ὁ Ἀθηθινός. Βύρων Α' (1874) 622 - 628.
Ἐντὶ τῆς ἐσφαλμένης ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας σελιδώσεως 722 γράφε 622.
943. **Κρίσπης Μ. Κ.** [37] δημῶδη παραμῦθια. Παραβολαῖς [ἐκ Νάξου μετὰ προλόγου, διορθώσεων και προσθηκῶν]. Νεοελλ Ἀνάλ Β' (1874), φυλλάδ. Α' - Β', σ. στ' [Πρόλογος], 1 - 134: [κείμενα παραμυθίων], 135 - 138 [διορθώσεις και προσθήκαι]. [Ἐξεδόθη και εἰς ἰδιαιτερον βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον: Δημῶδη παραμῦθια [ἐκ Νάξου]. Νεοελληνικά Ἀνάλεκτα Παρνασσοῦ, τόμ. Β', ἐν Ἀθήναις 1874, 8ον, σελ. στ' + 138].
944. **Πολίτης Ν. Γ.** Δημῶδη βιβλία. Γαδάρου, Λύκου και Ἄλουποῦς διήγησις χαρίεις. Ἐστία 3 - 4 (1877) 659 - 664 (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 186 - 195).
945. **D'Estournelles** Texte d'un conte populaire grec recueilli en Achaïe et publié pour la première fois par M. —. Annuaire 12, (1878), 118 - 123. [Παρατίθεται τὸ κείμεν. μόνον ἐλληνιστί: «Ἡ τρεῖς ἀδερφάδες»].

946. Δημόδωη παραμύθια. Ὁ Νεοκτιζὺν Γάσπαρης (Νάξου). Ἐστία 5 - 6 (1878) 109 - 110.
947. Γαδάρου, λύκου καὶ ἀλουποῦς διήγησις χαρίεις, νεωστὶ μετατυπωθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Βενετία, ἐκ τοῦ Ἑλλήν. Τυπογραφίου ὁ Φοῦνιζ, 1879, 16ον, σελ. 20.
948. **Pio Jean** Νεοελληνικὰ παραμύθια. Contes populaires grecs, publiés d'après les manuscrits du Dr. J. G. de Hahn, et annotés par —. Copenhague, Hoest, 1879, 8ον, σελ. XI + 260.
Κρίσις: Ἐστία Θ' (1880) 9 - 12, 22 - 23, 43 - 47 (Ν. Γ. Πολίτης) (= Λογρ. Σύμμ. Α', σ. 196 - 210).
949. **Ι. Π. Π.** Ἀπὸ κείνο 'πού δὲν ἔχουμε. Μεσσηνιακὸν Ἡμερολόγιον 1 (1880), σ. 94 - 103.
950. **Μπέτσου Μαριέττα** Τῆς σταχτοπούτας τὸ παραμύθι. ΑΗ ἔτ. 1880, σ. 401 - 404. [Ἐμμ. διασκευὴ τοῦ παραμυθ.].
951. (**Πεταλᾶς Νικ.**) Drei Maerchen aus Santorini. Deffn Arch I (1880) 125 - 138.
Δημοσ. «ἡ κερά θάλασσα» (= Παρνασσ. 4, σ. 903), «ἡ ἀγέννητη» καὶ «ὁ ἀθάνατος» (= Παρνασσ. 5, σ. 438).
952. (**Pio Jean**) Οἱ δύο ἀδελφοὶ καὶ οἱ σαράντα ἐννευὰ δράκοι. Παρνασσός 4 (1880) 228 - 235.
953. **Legrand É.** Recueil de contes populaires grecs traduits sur les textes originaux par —. Paris 1881, 16ον, σελ. XX + 274. (Collection de chansons et de contes populaires. I. Contes populaires grecs). [30].
954. **Παπαζαφειρόπουλος Παν.** Δημοτικὴ Ἀνθολογία. Παραμύθι. Τὸ ἐμποροῦλο καὶ τὸ τσοπανοῦδι. Πλάτων Δ' (1881 - 82) 50 - 53, 97 - 99.
955. **Πεταλᾶς Κ.** Νεοελληνικὰ ἀνάλεκτα. Δημόδωη παραμύθια Θήρας [6]. Παρνασσός 4 (1880) 901 - 906, 5 (1881) 438 - 444, 7 (1883) 551 - 559.
956. **Καμπούρογλου Μαριάννα Γρ.** Ἀθηναϊκὰ παραμύθια [22]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 138 - 167, 289 - 348, 533 - 549, 681 - 712.
957. **Geldart Edmund M.** The Folklore of Modern Greece. The Tales of the People... London, Sonnenschein 1884, 8ον, σελ. VIII+190.
29 μεταφρασθέντα παραμύθια ληφθέντα ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Pio.
958. [**Ζωγραφάκης Ἰω. Ν.**] Κρητικὰ παραμύθια [4]. Παρνασσός 7 (1883) 838 - 845, 8 (1884) 332 - 334, 712 - 776.
959. **Legrand É.** Quatre contes grecs recueillis à Smyrne en 1875 et traduits par —. (Extrait de la Revue de l'Histoire des religions). Paris 1884, 8ον, σ. 24.

960. **Βαλαβάνης Ίω. Γ.** 'Ο Τεπεκιά(γ)ης [ἐκ Κερασσοῦντος]. 'Αστὴρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 135 -139. — Τὸ βασιλόπουλον καὶ τὸ ὄψάριν ('Οβατσούκ, χωρίον Νικοπόλεως). Αὐτόθι, σ. 169 - 171.
961. **Ζωγραφάκης Ίω. Ν.** Νεοελληνικά ἀνάλεκτα. Κρητικά παραμῦθια [3]. Παρνασσός 9 (1885) 233 - 238.
962. **Παπαδόπουλος Ἀβραάμ** Τὰ τρία βασιλόπουλα (Σούρμενα). 'Αστὴρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 360 - 362, 375 - 378, 391 - 394.
963. **Π[αρχαρίδης] Ί.** Ποντιακά παραμῦθια: 'Ο Τεπεκιάς (Τραπεζοῦς). 'Αστὴρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 71 - 75. — 'Ο βασιλέας μὲ τὸ κέρατον [παραμῦθι ἐκ Τραπεζοῦντος]. Αὐτόθι, σ. 153 - 154. — 'Αλεπὸν καὶ τ' ἀρνόπον (Τραπεζοῦς). Αὐτόθι, σ. 186 - 189. — 'Η Σαχταρίτσα (Τραπεζοῦς). Αὐτόθι, σ. 213-217, 234-237. — 'Ο Βροθακίτσ (Τραπεζοῦς). Αὐτόθι, σ. 247-251, 265-268, 278 - 280, 298 - 300. — Τὸ στραβὸν τὸ λύκον εἶδα (Τραπεζοῦς). Αὐτόθι, σ. 329 - 330. — 'Αλεπὸν τρώει κ' ἡ ζέπυρα πρέσκεται (Τραπεζοῦς). Αὐτόθι, σ. 408 - 410. — 'Ο Γιαννίτσ (Τραπεζοῦς). Αὐτόθι, σ. 424 - 425. — 'Αδὰ ποῦ κάμ τρώει (Τραπεζοῦς). Αὐτόθι, σ. 425 - 426. — Ποντιακά παραμῦθια: 'Ο λύκον (Κρώμνη). Αὐτόθι, σ. 521-523. — Τὰ δύο ἀρκατάσα (Κρώμνη). Αὐτόθι, σ. 568 - 570. — Τὸ γυναίκισμαν (Κρώμνη). Αὐτόθι, σ. 610 - 612.
964. **Παυλιανίδης Ἀ. Κ.** Τὰ τρία ἀδελφία (Τραπεζοῦς). 'Αστὴρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 472 - 474, 489 - 490.
965. **[Πεταλῆς Κ.]** Νεοελληνικά ἀνάλεκτα. Θηραϊκά παραμῦθια [5]. Παρνασσός 9 (1885) 358 - 374, 10 (1886) 517 - 525.
966. **Ζωγραφάκης Ίω. Ν.** Τὸ παραμῦθι τῆς στακτοπούτας ἐξεταζόμενον ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν. Ἐν Ἑρακλείῳ 1886, 8ον, σελ. 33.
967. **Κρίσπης Μ.** Παραμῦθι Ληξουριώτικο. Ἐν Ἑρακλείῳ. Ἡμερολ Δουκάκη 1887, σ. 169 - 174.
968. **Mitsotakis Johannes K.** Ausgewählte griechische Volksmärchen. Berlin, Somernkeinner 1889, 8ον, σελ. VI + 162.
969. **Πασσαγιάννης Κ.** Μανιάτικα παραμῦθια [1]. Παρνασσός 16 (1893) 103 -111.
970. **Διαμαντάρας Ἀχιλλ. Σ.** Καστελλοριζικά παραμῦθια [2]. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 696 - 721.
971. : **'Ορφικός Τριπτόλεμος** Παραμῦθια ἀπὸ τῆ Θράκης [3]. Θρ Ἐπετ Α' (1897) 224 - 232.
972. **Χρηστοβασίλης Χρ.** Ἡ βασιλοπούλα τῆς ἄκρης τῆς γῆς. Πινακοθήκη Α' (1901) 223 - 227 [Ἡπειρωτικὸν παραμῦθι].—Οἱ ζηλιάρεις ἀδερφές. Αὐτόθι Γ' (1903 - 1904) 14 - 16, 31 - 34 [Ἡπειρωτικὸν παραμῦθι].
973. ——— 'Ο σπανὸς κί' ὁ δράκος. Σκ Ἡμ ἔτ. 1904, σ. 49 - 57.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ παραμυθιοῦ.

974. : **Θέρος Ἄγ.** Ἡ μοῖρα δὲ μεταμοιραίνει. Σπ Ἡμ 6 (1905) 39 - 40
(= Νουμᾶς Γ', 1905, ἀρ. 129, σ. 4).
975. **Parahagi P.** Basme Aromâne și glosar de —. Editiunea Academiei Române. București 1905, 8ον, σελ. XXVIII + 748.
139 παραμύθια καὶ εὐτράπ. διηγ.
Κρίσις: Echos d'Orient 9 (1906) 256 (L. Bardou).
976. **Πασσαγιάννης Κ.** Τὸ χρυσὸ κοπάδι. Νουμᾶς Γ' (1905), ἀρ. 129, σ. 3.
977. **Θεοδωρόπουλος Ι. Γ.** Παραμύθια τῆς Λακεδαιμόνος: Ἡ ἄμοιρη. Παναθήναια ΙΑ' (1905 - 1906) 212 - 214.
Ἀναδημοσίευσις ἀπὸ τὸ Σπαρτιατικὸν Ἡμερολόγιον.
978. **Ἐ. Ἀ.** Παραμύθια Μολίβου [12]. Νουμᾶς Γ' (1905), ἀρ. 176 σ. 5 - 6, ἀρ. 177 σ. 6 - 7, ἀρ. 178 σ. 6 - 7, Δ' (1906), ἀρ. 183 σ. 6 - 7, ἀρ. 184 σ. 7, ἀρ. 186 σ. 7, ἀρ. 187 σ. 7 - 8, ἀρ. 188 σ. 10, ἀρ. 189 σ. 10 - 11, ἀρ. 192 σ. 9 - 10, ἀρ. 195 σ. 2 - 11, ἀρ. 201 σ. 6 - 8.
979. **Θεοδωρόπουλος Ι. Γ.** Ἡ ἄμοιρη (παραμύθι). Σπ Ἡμ 7 (1906) 87 - 91.
980. **Κ. Μ.** Τὸ εἴνορο (Ἡπειρωτ. παραμύθι ἐκ Πλεσιβίτσας). Νουμᾶς Δ' (1906), ἀρ. 206, σ. 2 - 4.
981. **Παπαδοπούλου Ἀλεξάνδρα** Ἡ κόρη τῆς Δάφνης (ἀπὸ λαϊκὸν παραμύθι). Παναθήναια ΙΒ' (1906) 41 - 42.
Διασκευὴ παραμυθιοῦ.
982. **Χρηστοβασίλης Χ.** Ἡπειρωτικὰ παραμύθια. Ἀθήναι 1906, 8ον, σελ. δ' + 176 (Ἐκδ. 2α, Ἰωάννινα 1963, 8ον, σελ. 6 ἄ. ἄ. + 158. Ἐκδόσεις Ἐταιρείας Ἡπειρωτικῶν Μελετῶν).
983. * **Duchesne E.** Un conte grec d'Asie Mineure. Mélusine, ἀρ. 2.
984. * **Καμπούρογλου Μαριάννα Γρ.** Ὁ Πολυφουμισμένος Δράκος. Deutsch von Aug. Boltz (Drosinis, Ländliche Briefe, σ. 170 - 180).

2. Μελέται.

[Βλ. καὶ τὸ ἄρθρον ὑπ' ἀριθμ. 148]

985. **Χασιώτης Γ. Χρ.** Συλλογὴ τῶν παρὰ τοῖς Ἡπειρώταις παραμυθίων. Χρυσάλλις Δ' (1866) 440 - 443.
986. **Πολίτης Ν. Γ.** Περὶ παραμυθίων παρὰ τοῖς νεωτέραις Ἑλλησι. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 93.
987. **Λάμπρος Μιχ. Π.** Περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς παραμυθίων. Ἐπτάλοφος Α' (1869) 306 - 326.
Ἐν σ. 317 - 18 τὸ ἄσμα τοῦ νεκροῦ ἀδελφοῦ.

988. **Λιάμπρος Σ. Π.** Σημ[είωσις] [εἰς τὸ παραμῦθι: 'Ἡ Τζιτζίναινα]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 25. — Σημ[είωσις εἰς τὸ Πελοποννησιακὸν παραμῦθι: 'Ἡ βασιλοπούλα καὶ ὁ τσοπάνης]. Αὐτόθι, σ. 39 - 40. — Σημ[είωσις εἰς τὸ Πελοποννησιακὸν παραμῦθι τοῦ σπανοῦ]. Αὐτόθι, σ. 55. — Σημ[είωσις εἰς τὸ παραμῦθι: 'Ὁ γυιὸς τῆς χήρας]. Αὐτόθι, σ. 64.
989. **Πολίτης Ν. Γ.] καὶ Λιάμπρος Σ. Π.** [Σημειώσεις εἰς τὸ ἐκ Μήλου παραμῦθι: Τῆς κάτω γῆς ὁ ἀφέντης]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 11 - 12.
990. **Πολίτης Ν. Γ.** Σημ[είωσις εἰς τὸ Πελοποννησιακὸν παραμῦθι: 'Ἡ βασιλοπούλα καὶ ὁ τσοπάνης]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 40. — Σημ[είωσις εἰς τὸ Πελοποννησιακὸν παραμῦθι: Τὰ αἰνίγματα]. Αὐτόθι, σ. 43 - 44. — Σημ[είωσις εἰς τὸ Πελοποννησιακὸν παραμῦθι τοῦ σπανοῦ]. Αὐτόθι, σ. 56. — Σημ[είωσις εἰς τὸ παραμῦθι: 'Ὁ γυιὸς τῆς χήρας]. Αὐτόθι, σ. 64.
991. **Σακελλαρόπουλος Σ. Κ.** Σημ[είωσις εἰς τὸ ἐκ Μήλου παραμῦθι: 'Ἡ βασιλίτσα καὶ ὁ Ἀράτης]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Α', σ. 35.
992. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἱστορία τοῦ Πτωχολέοντος ('Ἑλληνικὴ μεσαιωνικὴ διήγησις). Παρθενών Β' (1872 - 73) 1125 - 1130.
 Πρόκειται περὶ μελέτης - κρίσεως τοῦ ἔργου: Collection de monuments pour servir à l'étude de la langue néo-hellénique No. 19 Histoire de Ptocholéon précédée d'une étude littéraire par Ch. Gidel. Περὶ τοῦ γέροντος τοῦ φρονίμου Μουτζοκουρεμένου ποιήμα νῦν τὸ πρῶτον ἐκ τοῦ ἐν Παρισίοις χειρογράφου ἐκδοθὲν ἐπιμελεῖται καὶ διορθῶσαι Ἀ. Ἰ. Μυλίου Λεγρανδίου. Paris 1872, 8ον, σελ. 54.
993. — [Σημειώσεις εἰς τὰ 37 Ναξιακὰ παραμῦθια]. Νεοελλ 'Ανάλ Β' (1874), φυλλάδ. Α' - Β', σ. 7, 9, 10 - 11, 13, 20, 24, 40, 74, 87, 93, 99, 117, 122.
994. — Δημῶδη παραμῦθια. Ἐστία 9 - 10 (1880) 9 - 12, 22 - 23, 43 - 47 (= Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 196 - 210).
995. — Ἑλληνικὰ παραμῦθια ἐξεταζόμενα ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ τῶν ἄλλων λαῶν. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 278 - 288.
996. * Geldart Folklore of modern Greece: The Tales of the people. London 1884, 8ον, σελ. 196.
997. Marx Aug. Griechische Märchen von dankbaren Tieren und Verwandtes von —. Stuttgart 1889, 8ον, σελ. 150.
998. (Πολίτης Ν. Γ. - Δροσίνης Γ. - Παλαμᾶς Κ.) Τὰ παραμῦθια μας. (Κρίσεις ὑποβληθέντων παραμυθίων εἰς διαγωνισμόν τῆς Ἐστίας καὶ 2 παραμῦθια δημοτικοφανῆ). Ἐστία, Ἰούλ. - Δεκ. 1893, σ. 355 - 360.
999. Prato Stanislas Τὸ κόκκαλο ποῦ τραγουδεῖ (προσθῆκαι εἰς τοὺς παραλληλισμούς). Ἐπετ Παρν Α' (1897) 52 - 77.
 Μετὰ σημειώσεων Ν. Γ. Πολίτου.

1000. **Ἄδαμαντίου Ἄδαμ. Ι.** Τηνιακά παραμύθια. ΔΙΕΕ Ε' (1896 - 1900) 277 - 326.

Εἰσαγωγή. Κείμενον ἑνὸς παραμυθίου «τῆς στρίγγλας» καὶ κείμενα 4 παραλλαγῶν αὐτοῦ. Ἐν τέλει μελέτη τῶν παραλλήλων τοῦ παραμυθίου.

Κρίσεις: Rev Ét Gr XII, (1899) 392 (Philhellen).

3. Συλλογαὶ μύθων καὶ παραμυθίων ἑλληνικῶν καὶ ξένων διὰ παιδιὰ.

1001. **Λάρβαρις Δημ. Ν.** Ἐκλογάριον γραικικὸν εἰς χρῆσιν τῶν πρωτοπείρων τῆς ἀπλῆς διαλέκτου συλλεχθὲν ὑπὸ — τύποις δ' ἐκδοθὲν δαπάνῃ τῶν κυρίων αὐταδέλφων Δαρβάρων. Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας, ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Τυπογραφίᾳ Γ. Βενδότῃ, 1804, 8ον μικρ., σελ. 232. [Γενν. Βιβλ. MGL 140, 2]. Ἐν σ. 50 - 97] μῦθοι μετ' ἐπιμυθίου λαμβανομένου πολλάκις ἐκ δημῶδ. παροιμ. Ἐν σ. 25 - 30 παροιμίαι τινὲς καὶ γνωμικά.
1002. ——— Χρηστομάθεια ἀπλοελληνικὴ εἰς χρῆσιν τῆς νεολαίας τοῦ γένους. Ἐν Βιέννῃ... 1820, 8ον, σ. ζ' + 1 ἄ. ἄ. + 341 + 1 ἄ. ἄ.
Ἐν σ. 98 - 139 μῦθοι μετ' ἐπιγραφῶν, τῶν ὁποίων μερικαὶ διεσκευάσθησαν ἐκ δημῶδων παροιμιῶν, ἐν σ. 296 - 301 παροιμ. δημῶδ. 160.
1003. ——— Ἐκλογάριον γραικικὸν εἰς χρῆσιν τῶν πρωτοπείρων τῆς ἀπλῆς διαλέκτου συλλεχθὲν ὑπὸ —. Ἐν τῷ τυπογραφίῳ τοῦ Βουκουρεστίου, 1831, 12ον, σελ. 244.
Ἐν σ. 54 - 106 μῦθοι μετ' ἐπιμυθίου λαμβανομένου πολλάκις ἐκ δημῶδ. παροιμ. Ἐν σ. 27 - 32 παροιμίαι τινὲς καὶ γνωμικά.
1004. **Ἀσλάνης Δ. Κ. Χ. Βυζάντιος** Μῦθοι, μυθιστορίαι καὶ διηγῆματα ἠθικὰ καὶ ἀστεῖα ἐκτεθέντα πρὸς διασκεδάσιν τῶν Ἑλλήνων παρὰ —. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας ἡ Βιτόρια... 1839, 8ον, σελ. δ' + 5 - 126 + 2 ἄ. ἄ.
1005. ——— Μῦθοι, μυθιστορίαι καὶ διηγῆματα ἠθικὰ καὶ ἀστεῖα ἐκτεθέντα πρὸς διασκεδάσιν τῶν Ἑλλήνων. Παρὰ —. Ἐκδίδεται τὸ δεῦτερον ὑπὸ Ἐμμ. Γ. Σαμίου. Ἀθήνησι... 1861, 16ον, σελ. 120.
1006. **(Λελέκος Μιχ.)** Νεοελληνικὰ ἀνάλεκτα. ΑΗ ἔτ. 1886, σ. 347 - 355.
1. Κάμε τὸ καλὸ καὶ ρίξε τὸ 'ς τὸ γιαιλό. 2. Βασιλεύς, κουρεὺς καὶ καλάμη.

στ) Εὐτράπελοι διηγῆσεις. Ἀνέκδοτα. Περιπαίγματα.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 117. 144. 190. 214. 245. 253. 256. 269. 278. 976. 1215]

1007. **Κορύλλος Χ.** Περιπαίγματα τῶν χωρίων [12]. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 148-151 340 - 343.
1008. **Ρ. Σι-Τζοχά,** Ναορ-εδδὶν Χότζας καὶ Μπεκρη-Μουσταφᾶς. Ἐπιτάλοφ Α' (1862 - 63) 279 - 283.
1009. **Λελέκος Μ.** Ἑλληνικὴ εὐτραπελία. ΑΗ ἔτ. 1881, σ. 179 - 194.

1010. 'Ανέκδοτα [3]. 'Αστεῖα [5]. ΑΗ ἔτ. 1882, σ. 183 - 194.
1011. **Λελέκος Μ.** 'Ελληνική Εὐτραπελία. ΑΗ ἔτ. 1882, σ. 179 - 183. ['Ανέκδ. 4, ἀστεῖα 5].
1012. ——— Νεοελληνικά ἀνάλεκτα. 'Αποσπάσματα τινὰ ἐκ τῶν συλλογῶν —. 'Απόλλων Α' (1883-84) 92.
Δημοσ. μία παροιμία καὶ δύο ἀνέκδοτα.
1013. Ποντικὸν ἀνέκδοτον (Τσαγγράκιον Κερασσοῦντος). 'Αστὴρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 730.
1014. **Μαγγιῶρος Ί.** 'Ο μπαρμπαμανώλης. (Διήγησις κατὰ παράδοσιν). 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 111, σ. 173. [Εὐτράπ. διήγγ.].
1015. **Κληρκαβίτσας Ἄνδρ. Δ.** 'Ιστορικὰ ἀνέκδοτα [3]. 'Εστία 25-26 (1888) 365-367.
1016. **Καρκαβίτσας Ἄνδρ.** 'Ιστορικὰ ἀνέκδοτα [3]. 'Εστία 25 - 26 (1888) 628 - 630.
1017. **Χρηστοβασίλης Χ.** Δικαστικὰ ἀνέκδοτα 'Αλῆ-Πασιᾶ τοῦ Τεπελενλῆ. 'Εβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 14, σ. 3- 4.
1018. — Δικαστικὰ ἀνέκδοτα τοῦ Τεπελενλῆ 'Αλῆ-Πασσᾶ. ΑΗ ἔτ. 1890, σ. 203 - 212.
1019. **Κούτρας Γεώργ.** 90 μουραμπᾶδες. 'Αθήναι 1899, 8ον, σελ. 90.
Εὐτράπελοι διηγήσεις.
1020. 'Ανέκδοτα τοῦ Κανάρη. 'Εθν 'Αγωγὴ Γ' (1900) 351 - 352.
1021. **Βέης Ν.** 'Αρκαδικὰ χωρικὰ περιπαίγματα (Λαογραφικὰ σημειώματα). 'Αρμονία Γ' (1902) 89 - 96, 135 - 157.
- 1021α. Κυνουριέων... τὸ ἀνάγνωσμα. 'Αρκαδ 'Επ Α' (1903) 201.
1022. **:Γαλαξίας** 'Η ἐξυπνάδα τοῦ παπᾶ. ΑΟΔΟ, ἀρ. 35, 4 'Ιουλίου 1904, σ. 580 [1 ἀνέκδ.].
1023. **Δ. Μ. Λ.** Παπαδιστικά. Καὶ αὐτὸ δι' ἱερέα. 'Η πολυμαθία ἑνὸς ἱερέως [3 ἀνέκδ.]. ΑΟΔΟ, ἀρ. 37, 18 'Ιουλ. 1904, σ. 608 - 609.
1024. **Κοκκίνης Γ. Π.** Τὸ φιάσκο τοῦ Μαστρογιώργη. ΑΟΔΟ, ἀρ. 36, 11 'Ιουλ. 1904, σ. 594.
1025. **:Λύρκος** Τὸ Πάσχα τοῦ γυμνοῦ. Τύχη καὶ στραβωμάρα. 'Ασπροπρόσωπος [3 ἀνέκδ.]. ΑΟΔΟ, ἀρ. 37, 18 'Ιουλ. 1904, σ. 609 - 610.
1026. **Παπαμιχαὴλ Ἐπ.** Λαϊκὰ ἔθνη, ἔθιμα, παραδόσεις, θρυλοί, μῦθοι. ΑΟΔΟ, ἀρ. 39, 1 Αὐγούστου 1904, σ. 640 - 42 [7 ἀνέκδ.].
1027. **Χαραλαμπόπουλος Ἄν. Ν.** ['Ανέκδοτα 3]. ΑΟΔΟ, ἀρ. 38, 25 'Ιουλ. 1904, σ. 626.

ζ') Παροιμιαί καὶ γνῶμαι. Παροιμιώδεις ἐκφράσεις.

1. Συλλογαί.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 13. 15. 16. 18. 19. 52. 53. 61. 63. 64. 67. 69. 71. 73. 77. 89. 92. 95. 101. 102. 107. 108. 111. 115. 116. 117. 118. 121. 124. 129. 130. 131. 133. 136. 139. 143. 144. 146. 151. 158. 161. 165. 170. 171. 175. 179. 182. 183. 184. 186. 190. 191. 192. 193. 200. 201. 209. 215. 216. 220. 223. 224. 225. 226. 231. 233. 234. 238. 242. 244. 245. 257. 258. 263. 264. 270. 271. 272. 273. 277. 279. 284. 291. 490. 575. 1001. 1002. 1003. 1013. 1780]

1028. **Κ(ρεμμύδης) Γ(εώργ.)** Ἀκολουθία τῆς διατριβῆς Γ. Κ. ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐνεστώσης κοινῆς ἡμῶν γλώσσης... Ἐν Βιέννῃ... 1811, 8ον, σελ. 43.
Ἐν σ. 2 - 38 παροιμ. 29 καὶ ἐν σ. 39 - 43 παροιμ. 107.
1029. ——— Β' Ἀκολουθία τῆς διατριβῆς Γ. Κ. ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐνεστώσης κοινῆς ἡμῶν γλώσσης... Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας 1813, 8ον, σελ. 56.
Παροιμιαί 624 μεθ' ἐρμηνείας.
1030. **Leake W. M.** Researches in Greece. London 1814, 4ον, σελ. 472.
Ἐν σ. 443 - 454 δημοσ. 90 παροιμ. (= Classical Journal, τ. 17, 1818, σ. 39 - 46).
1031. **Μεγδάνος Χαρίσιος Δ.** Λύχνος τοῦ Διογένοους ἢ Χαρακτῆρες ἠθικοί... Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας... 1818, 8ον, σελ. 18 ἄ. ἄ. + 276.
Δημοσ. σποράδην παροιμ. τινὲς δημῶδεις.
1032. *Sprichwörter der Neugriechen. Περιοδ. Flora, München, 1820, ἀρ. 86.
Βλ. Ν. Γ. Πολίτου, Παροιμιαί, τ. Α' (1899), σ. λθ'.
1033. **[Κρεμμύδης Γ.]** Ἀκολουθία τρίτη τῆς διατριβῆς Γ. Κ. ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐνεστώσης κοινῆς ἡμῶν γλώσσης, ἵνα διανεμηθῇ καὶ αὐτὴ δωρεὰν τοῖς φιλογενέοι. Μόσχα 1828, 8ον, σελ. 499.
Ἐν σ. 1 - 330 ἀρχ. παροιμ. Ἐν σ. 331 - 370 δημοσ. ἀκολουθία καὶ ἄλλων κοινῶν παροιμιῶν μεθ' ἐρμηνείας. Ἐν σ. 479 - 484 παροιμ. δημῶδ. ἄνευ ἐρμην.
1034. **Μανιάρης Ἰω. Ζαφ.** Ἡ Σφίγξ, ἡ συλλογὴ ἐλληνικῶν παροιμιῶν συλλεχθεῖσα ὑπὸ —. Ἐν Τεργέστη ἀωλβ', 16ον, σελ. 48 [1130 παροιμ.].
1035. **Negriz Alex.** A Dictionary of modern Greek proverbs, with an English translation, explanatory remarks, and philological illustrations. Edinburgh, Thomas Clark, 1834, 8ον, σελ. XI + 144.
Δημοσ. 950 παροιμ. οὐχὶ πᾶσαι δημῶδ. μεθ' ἐρμην.
1036. **Βενιζέλος Ἰ.** Παροιμιαί δημῶδεις, συλλεγεῖσθαι καὶ ἐρμηνευθεῖσαι ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1846, 8ον, σελ. ζ' + 136.
Περιέχει 1500 περίπου παροιμίας ἐξ ὧν 15 ἀνεδημοσ. ἐν Ἰωνικῇ Μελίσση, Σμύρνη 1850, τ. Α', σ. 48. Βλ. περὶ τῆς συλλογῆς ταύτης Ν. Γ. Πολίτου, Παροιμιαί, τ. Α', σ. μγ', ἀρ. 24.

1037. **Δε-Κιγάλα Ί.** Γενικὴ στατιστικὴ τῆς νήσου Θήρας. Ἐν Ἐρμούπολει 1850, 8ον, σελ. 126.
Ἐν σ. 68 - 71 δημοσ. 173 παροιμίαι.
1038. ——— Σύντομον δοκίμιον περὶ παροιμιῶν καὶ παροιμιωδῶν ἐκφράσεων τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης [126]. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 320 - 324.
1039. **Κουτσούδης Μ.** Παροιμίαι καὶ γνῶμαι ἀρχαῖαι πρὸς νέας κατὰ παράθεσιν [36]. Ἐφημ. Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 183.
1040. **Μ.** Συνέχεια τῆς περὶ παροιμιῶν διατριβῆς, διακοπέισις ἀπὸ ἀρ. 152, σελ. 614. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Δ' (1856 - 57), ἀρ. 159, σ. 645 - 646.
1041. * Neugriechische Sprichwörter nach wörtlicher Übersetzung, ἐν Magazin f. die Literatur des Auslandes, 1857, φ. 62 καὶ 63.
1042. **Ἀθανασιάδης Σπ.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις. [Λέξεις καὶ φράσεις ἐκ τῆς περιοχῆς Καλαμῶν]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 201 - 203.
Δημοσιεύονται καὶ τινες παροιμ. φράσεις.
1043. **Δανασσῆς Δ.** Λέξεις καὶ φράσεις τινὲς συνήθεις ἐν Σικίνῳ. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 145 - 146.
Δημοσ. καὶ 17 παροιμίαι.
1044. **Μωραΐτης Ν.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις [ἐκ Σκύρου ἢ Κύμης]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 365 - 367.
Δημοσ. πλὴν τῆς γλωσσ. ὕλης καὶ παροιμίαι 6.
1045. **Οἰκονομίδης Ν.** Φιλολογικαὶ σημειώσεις. [Λέξεις καὶ φράσεις ἐκ Λαμίας]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 171 - 172. [Παροιμιώδεις τινὲς ἐκφράσεις].
1046. **Παπαδόπουλος Γ. Γ.** Περὶ τῶν προγενεσιτέρων ἐλληνικῶν σχολείων. Πανδώρα Η' (1858) 169 - 179.
Ἐν σ. 175 δημοσ. ἐκκλησιαστικὰ ρητὰ φερόμενα εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ. Ταῦτα ἀνεδημοσ. ἐν Ἐπταλόφῳ, τ. Α' (1862), σ. 331.
1047. **Βερέττας Ἰω. Φ.** Συλλογὴ παροιμιῶν τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων μετὰ παραλληλισμῶν πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων ὑπὸ —. Ἐν Λαμίᾳ 1860, 8ον, σελ. 8' + 9 - 88.
Περιέχει 518 παροιμίας. Βλ. περὶ τοῦ ἔργου τούτου: Ν. Γ. Πολίτου, Παροιμίαι, τ. Α', σ. μδ', ἀρ. 35.
Κρίσεις: Ἐφημ. Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1685.
1048. **Πιττάκης Κ. Σ.** Χωρῖα παράλληλα τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νῦν ἑλλ. γλώσσης. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ζ' (1859) 1119 - 1121, 1129 - 1132, 1136 - 1137, 1147 - 1148, 1152 - 1153, Η' (1860) 1187 - 1188, 1195 - 1196, 1218 - 1219, 1225 - 1227.

1049. **Βενετοκλής Π.** Συλέγεια πίνακος ἀλφαβητικοῦ λεξικῶν σημειώσεων τῆς καθ' ἡμᾶς ἑλληνικῆς γλώσσης, μετὰ τινων παροιμιῶν καὶ φράσεων. Ἐφημ Φιλομαθῶν Γ' (1862) 2164 - 2165, 2172 - 2174, 2176 - 2179, 2193 - 2196, 2199 - 2202.
1050. Λεξικῶν σημειώσεων τῆς καθ' ἡμᾶς ἑλληνικῆς γλώσσης, μετὰ τινων παροιμιῶν [Ροδιακὸν γλωσσάριον]. Ἐφημ Φιλομαθῶν Γ' (1862) 2096 - 2098, 2105 - 2108, 2114 - 2116, 2124 - 2125, 2131 - 2133.
Δημοσ. ὀλίγαι παροιμίαι.
1051. Παροιμίαι τῆς καθ' ἡμᾶς γλώσσης [20]. Ἐφημ Φιλομαθῶν Γ' (1862) 2125 - 2126.
1052. ***Reinsberg - Düringsfeld** Das Sprichwort als Kosmopolit. Lpz. 1862 - 64, 8 φυλλάδ.
Περιλαμβ. καὶ τινες παροιμ. ἐν γερμ. μεταφρ. εἰλημμένα ἐκ τῆς συλλογῆς Νέγρη.
1053. **Ἀραβαντινὸς Π.** Παροιμιαστῆριον ἢ συλλογὴ παροιμιῶν. Ἐν χρήσει οὐσῶν παρὰ τοῖς Ἑπειρώταις, μετ' ἀναπτύξεως τῆς ἐννοίας αὐτῶν καὶ παραλληλισμοῦ πρὸς τὰς ἀρχαίας. Ἰπὸ —. Ἐν Ἰωαννίνοις 1863, 8ον, σελ. ια' + 13 - 184.
Σελ. γ' - ια' προοίμιον, σ. 13 - 171 παροιμίαι 1962, σ. 172 - 174: παροιμ. φρ. ἐκ τῆς Γραφῆς 71, σ. 175 - 176: δημοσ. παροιμ. φράσεις 51, σ. 177 πίναξ ξένων λέξεων.
1054. **Καλοῦτσης Α.** Συλλογὴ λέξεων, φράσεων καὶ παροιμιῶν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς σημερινοῖς κατοικοῖς τῆς νήσου Κυθήρων. Πανδώρα ΙΒ' (1861 - 62) 285 - 287, 333 - 335, 360 - 361, 383 - 386, 431 - 432, 450 - 453, 478 - 479, 502 - 504, 597 - 598. ΙΓ' (1862 - 63) 340 - 341, 387 - 389, 430 - 432, 461 - 463, 505 - 506, 528 - 529. ΙΔ' (1863 - 64) 38 - 39, 368 - 369, 549 - 551, 565 - 567, 602 - 604, 625 - 626. ΙΕ' (1864 - 65) 14 - 16, 32 - 34, 90, 133, 212 - 213, 257 - 258, 437 - 438.
1055. *Magasin pittoresque 1866, σ. 407. [7 παροιμ. ἐν γαλλ. μεταφρ.].
1056. **Βενιζέλος Ί.** Παροιμίαι δημῶδεις συλλεγεῖσαι καὶ ἐρμηνευθεῖσαι ὑπὸ —. Ἐκδοσις δευτέρα ἐπηυξημένη καὶ διωρθωμένη. Ἐν Ἐρμουπόλει 1867, 8ον, σελ. η' + 360.
Περιέχει περὶ τὰς 5000 παροιμ., παροιμ. φράσεις καὶ ρητά. Βλ. περὶ τῆς συλλογῆς ταύτης ἐν Ν. Γ. Πολίτου, Παροιμίαι, τ. Α', σ. μζ' - ν', ἀρ. 43.
Κρίσεις: Χρυσάλλης Α' (1866) 215. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 350 - 354. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1469 - 1470.
1057. ***Reinsberg - Düringsfeld** Volkstümliches von Kephallonia, ἐν Ausland, 1869, σ. 15 - 16.
Δημοσ. 100 παροιμ. ἐν γερμ. μεταφράσει.
1058. Συλλογὴ λέξεων, φράσεων καὶ παροιμιῶν τῆς νήσου Κυθήρων. Πανδώρα ΙΘ (1868 - 69) 18 - 21, 355 - 357, 382 - 383, Κ' (1869 - 70) 15 - 18.

1059. **Βαρδουνιώτης Δ.** [Δημώδεις παροιμίες 18]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 141 - 142.
1060. **Δραγούμης Νικ.** [Δημώδεις παροιμίες 97 ἐν τῶν τοῦ Φ. Προβιλεγκίου, πρωτοδικίου Σύρου]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 151 - 160.
1061. **Ζερλέντης Π.** [Δημώδεις παροιμίες 10]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 188 - 189.
1062. **Ζησίου Κ.** [Δημώδεις παροιμίες 11]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 186 - 188.
1063. **Κρασσᾶς Ἰ. Σ.** [Δημώδεις παροιμίες 4]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 142.
1064. **Λάμπρος Παῦλ.** [Συλλογή 22 παροιμιῶν]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 161 - 163. — [Δημώδεις παροιμίες 12]. Αὐτόθι, σ. 189 - 190.
1065. **Ὀλύμπιος Ἄλ. Ι.** [Δημώδεις παροιμίες 8]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 178 - 179.
1066. **Πάνδης Ἀρσένιος** [Δημώδεις παροιμίες 26]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 168 - 171.
1067. **Πικραμμένος Α.** [Συλλογή παροιμιῶν 20]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 163 - 165.
1068. **Πολίτης Ν. Γ.** [Δημώδεις παροιμίες 53]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 145 - 151. — [Δημώδεις παροιμίες 7]. Αὐτόθι, σ. 186.
1069. **Ραφαήλ Ἐ. Ρ.** [Συλλογή παροιμιῶν 20]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 165 - 167.
1070. **Σταμούλης Γ.** [Δημώδεις παροιμίες 64]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 171 - 178.
1071. **Ταταράκης Ἀριστ. Μ.** [Δημώδεις παροιμίες 61]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 131 - 137. — [Δημώδεις παροιμίες 9]. Αὐτόθι, σ. 184 - 185.
1072. **Φέρμπος Παν.** [Δημώδεις παροιμίες 22]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 138 - 140. — [Δημώδεις παροιμίες 19]. Αὐτόθι, σ. 143 - 145.
1073. **Χούμης Ἀνδρ. Κ.** [Δημώδεις παροιμίες 47]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 179 - 184.
1074. Παραλληλισμὸς τῶν ἐν τοῖς Κυπριακοῖς τοῦ κ. Ἀθ. Σακελλαρίου παροιμιῶν πρὸς τινὰς τῶν Ροδιακῶν. Πανδώρα ΚΑ' (1870 - 71) 368 - 369.
1075. **Βενετοκλῆς Π.** Βραχεῖαι παρατηρήσεις εἰς τινὰς λέξεις καὶ παροιμίας τῆς καθ' ἡμᾶς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐκ τῶν Ἀτάκτων τοῦ μακαρίτου σοφοῦ Κοραΐ καὶ ἐκ τῶν Κυπριακῶν τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Σακελλαρίου ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1872, 8ον, σελ. 130.
Παροιμίες τινὲς ἐν τῷ λεξιλογίῳ, σ. 1 - 85, ἐν σ. 85 - 91 παροιμ. 71, ἐν σ. 126 - 127 κυπριακαὶ παροιμ. 37, ἐν σ. 127 - 129 ροδιακαὶ παροιμ. 37.

1076. **Παπαδόπουλος Ἄ. Γ.** Ἀνέκδοτοι δημῶδεις παροιμίαι [447]. Ἀνατολ Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 423 - 426, 451 - 453, 510 - 511, 530 - 534, 558 - 562.
1077. **Υ. Γ. Κ.** Παροιμίαι καὶ παροιμιώδεις ἐκφράσεις [15]. Ἀνατολ Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 378 - 380.
1078. * Volksthümliches aus Kephallonia, ἐν τῇ Βιενναίᾳ ἐφημερίδι Fremdenblatt τῆς 22ας Σεπτ. 1876, ἀρ. 262, σ. 11 [40 παροιμ.].
1079. Δημῶδεις παροιμίαι καὶ παραγγέλματα περὶ τῶν μηνῶν τοῦ ἔτους [68]. Ἐστία Α' (1876) 222 - 223, 302, 367, 428, 526 - 527, 640, 686, 794.
1080. **Ζησίου Κ. Γ.** Παροιμίαι [21]. Βύρων Β' (1876) 441 - 442.
1081. **Καβαδίας Γεώργ.** Ὁ πρακτικὸς λόγος ἡ συλλογὴ 10.000 παροιμιῶν γνωμικῶν καὶ ἄλλων εὐφυῶν καὶ γλαφυρῶν φράσεων τῆς ἐλληνικῆς καθομιλουμένης γλώσσης. Κερκύρα 1876, 8ον, σελ. 104. [Παροιμ. 1191].
1082. **Καμπούρογλου Μαριάννα Γρ.** Παροιμίαι [48]. Βύρων Β' (1876) 509 - 511.
1083. Δημῶδεις παροιμίαι καὶ παραγγέλματα περὶ τῶν μηνῶν τοῦ ἔτους [40]. Ἐστία 3 - 4 (1877) 79 - 80, 110, 142 - 143.
1084. Παροιμίαι [50]. Περιοδ. Πιπταχός, Μυτιλήνη, τόμ. Α' (1877 - 78), σ. 16, 32, 48, 64, 128, 144, 192, 224, 240, 272, 288, 336, 352.
Ἀναδημ. ἐκ τῆς συλλογῆς Ἰ. Βενιζέλου.
1085. **Βερέττας Ἰω. Φ.** Παροιμίαι τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων μετὰ παραλληλισμοῦ πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων [215]. Βύρων Γ' (1878) 164 - 167, 280 - 285, 373 - 378, 435 - 441.
1086. **Κραχτόγλου Α. Κ.** Συλλογὴ τῶν ἐν Βάρνη καὶ τοῖς πέριξ αὐτῆς ἐν χρῆσει δημῶδων παροιμιῶν ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1880, 8ον σελ. θ' + 32.
Πρόλογος, παροιμίαι 482.
1087. **Σταματέλος Ἰ.** Λεξιλόγιον τῆς Τραπεζουντίας διαλέκτου. Παρνασσός 4 (1880) 309 - 317.
Δημ. ἀριεταὶ παροιμίαι σποράδην.
1088. **Λελέκος Μιχ.** Ὀλίγαι λέξεις ἐκ τοῦ ἀνεκδότου λεξιλογίου. Παρνασσός 6 (1882) 752 - 755.
Δημ. καὶ 7 παροιμίαι.
1089. **Πεταλᾶς Κ.** Δημῶδεις παροιμίαι Θήρας [108]. Παρνασσός 6 (1882) 424 - 427.
1090. **Κοραῆς Ἀδ.** Ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Δαμαλᾶ. Ποικίλη Στοὰ Γ' (1883) 267 - 268.
1091. **Κρητικάκης Π. Ν.** Πλανῆται, ἤτοι συλλογὴ [815] δημῶδων παροιμιῶν ὑπὸ—. Ἐν Τριπόλει 1883, 8ον, σελ. 32.

1092. **Κ(αμπούρογλου) Μ. Γρ.** Ἐθνογραφικά. Παροιμίαι. Ἐβδομάς Α' (1884) ἀρ. 12 σ. 96, ἀρ. 13 σ. 104, ἀρ. 15 σ. 120, ἀρ. 17 σ. 136, ἀρ. 19 σ. 152, ἀρ. 21 σ. 168, ἀρ. 22 σ. 176, ἀρ. 24 σ. 192, ἀρ. 26 σ. 208, ἀρ. 27 σ. 216. Δημοσ. 348 παροιμίαι ἔμμετροι καὶ πεζαί.
1093. **Καλλιφρων Β. Α.** Συλλογὴ παροιμιῶν [86]. Ἡμερολ Ἄνατολ Δ' (1885) 177 - 184.
1094. **Παρχαρίδης Ἰω.** Ποντιακαὶ παροιμίαι [405]. Ἄσθρ τοῦ Πόντου Β' (1886) 11 - 12, 23 - 25, 55 - 58, 70 - 71, 117 - 119, 166 - 167, 213 - 214, 280 - 281, 296 - 297, 313 - 314, 330 - 332, 343 - 344, 410 - 412, 420 - 422.
1095. **Πολίτης Ν. Γ.** Δημῶδεις παροιμίαι περὶ τοῦ Πάσχα [15]. Ἐστία 27 (1889) 340.
1096. * **Tozer H. F.** The Greek speaking population of Southern Italy. London 1889 (= Journal of Hellen. Studies, τ. X). Ἐν σ. 33 - 34 δημοσ. 8 παροιμίαι.
1097. Δημῶδες μηνολόγιον [320 παροιμίαι καὶ παραγγέλματα]. Ἡμ Ἐστ 1890, σ. 30 - 61.
1098. **Λιναρδάκης Π. Ἰ.** Ἀνέκδοτοι δημῶδεις παροιμίαι Ἡλείας [18]. Ἐστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 171, 190.
1099. Λέξεις, φράσεις καὶ παροιμίαι [Ἡπείρου]. ΖΑ Α' (1891) 198 - 201.
1100. **Νεστορίδης Κ.** Παροιμίαι καὶ παροιμιῶδεις φράσεις ἀνέκδοτοι [153]. Παρνασσός 15 (1892) 469 - 477, 635 - 639, 878 - 880, 946 - 955, 16 (1893) 159 - 160.
1101. **Καλαϊσάκης Γ. Ι.** Κρητικαὶ παροιμίαι [240]. Παρνασσός 16 (1893) 479 - 480, 559 - 560, 635 - 638, 878 - 880, 17 (1894) 795 - 800.
1102. **Τρίμης Κ. Ἀ.** Κυμαϊκά, ἦτοι ἱστορία καὶ τοπογραφία τῆς Κύμης. Ἐν Ἀθήναις 1894, 8ον, σελ. 80. Ἐν σ. 62 - 70 δημοσ. 50 παροιμ.
1103. **Τσιτσέλης Ἡ. Ἀ.** Ἡ λέξις σέμπρος. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 232. Δημοσ. ὀλίγαι παροιμίαι.
1104. **Λάμπρος Σ. Π.** Ἐθνικαὶ ὕβρεις. Ἐστία, 1895, σ. 163 - 165, 172 - 173. Διατριβὴ περὶ τῶν παροιμ. τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ ἀτυχήματα ἔθνων καὶ πόλεων.
1105. **Γιουζελέτης Μ.** Παροιμίαι δημῶδεις [47]. Περιοδ. Κόσμος, Ἀλεξάνδρεια, τ. Α' (1896), ἀρ. 17, σ. 3.
1106. Ἡπειρωτικαὶ παροιμίαι [10]. Δωδώνη Α' (1896) 162.
1107. **Πολυχρονίδης Ν.** Συλλογὴ δημοτικῶν παροιμιῶν σφριζομένων εἰς τὰ στόματα τοῦ λαοῦ ἐν Νεαπόλει Μιραμβέλλου καὶ τοῖς πέριξ χωρίοις [68]. ΖΑ 1896, σ. 48 - 50.

1108. **Ζώης Λεων. Χ.** Ζακύνθου παροιμίες. Ἐφημ. Ζακύνθου «Δίκαιον», ἔτ. Ε' (1896 - 97), ἀρ. 10 - 14.
1109. **Καιροφύλας Κ.** Λαογραφία Ζακύνθου. Παροιμίες καὶ παροιμιώδεις ἐκφράσεις. «Ἐλπίς», ἔφημ. Ζακύνθου, 16 Αὐγ. - 25 Ὀκτωβρ. 1898, ἀρ. 1188 - 1198. Δημοσ. 225 παροιμίες μεθ' ἐρμηνειῶν.
1110. **Ζερβάνης Περράκης Π.** Νέα συλλογὴ ἀνεκδότων, γνωμικῶν, παροιμιῶν κλπ. Τεῦχος δευτέρον. Ἐκδότης —. Ἐν Ὀδησσῶ 1899, 8ον, σελ. 32. Ἐν σ. 22 - 26: παροιμ. 100.
1111. Παροιμίες [95]. Δωδώνη Β' (1899) 154 - 157.
1112. **Βαρδουιώτης Δ. Κ.** Διατί ἡ γάτα τρώγει τοὺς ποντικούς. Σκ Ἡμ ἔτ. 1900, σ. 321 - 326.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ τῆς λαϊκ. παροιμίας: «κατὰ τὴν τρύπα τὸ χορό».
1113. **Warner Levinus** Συλλογὴ ἑλληνικῶν παροιμιῶν ὑπὸ —, ἐκδιδομένη ὑπὸ D. C. Hesseling. Ἐν Ἀθήναις 1900, 8ον, σελ. 9 - 128. (Ἀπόσπασμα τοῦ Β' τόμου τῶν Μελετῶν περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ὑπὸ Ν. Π. σΓ. λ ί τ ο υ).
1114. Παροιμίες Ἡπειρωτικαὶ [137]. Ἑλλ Χρονολ 1900, σ. 84 - 89.
1115. **Ζηκίδης Γ.** Παροιμίες [57]. Ἄρμονία Γ' (1902) 294 - 300.
1116. Ἴονικαὶ παροιμίες [78]. ΗΦΑ 1902, σ. 441 - 442.
1117. **Καμπούρογλους Δημ.** «Κρατεῖ ἀπ' τοὺς δώδεκα». Ἄρμονία Γ' (1902) 242.
1118. Παροιμίες δημώδεις [6]. Σαμ Ἡμερ 1904, σ. 51.
1119. **Βλαχογιάννης Γιάνν.** Ζακυθινὲς παροιμίες (συλλογὴ τοῦ Κόμ. Γκίλφορδ) [65]. Προπύλαια Α' (1900 - 1908) 44 - 46.

2. Μελέται.

1120. **Μ.** Περὶ τῶν παροιμιῶν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Εὐρωπ Ἐραν Α' (1840), φυλλ. ἀδ. δ', σ. 361 - 379.
Ἐν σ. 379 γίνεται λόγος καὶ περὶ νεοελλ. παροιμιῶν τοῦ Γ. Κ ρ ο μ μ ὄ δ α.
1121. Περὶ τῶν παροιμιῶν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Ἐφημ Φιλομαθῶν Γ' (1855 - 56) 593, 601 - 602, 610, 613 - 614.
Ἄναδρομὴ καὶ εἰς τὰς νεωτέρας.
1122. **Ἄραβαντινὸς Π.** Περὶ παροιμιῶν. Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 617 - 620.
Ἡ ὥς ἀνω σελίδωσις πρέπει νὰ διορθωθῇ εἰς 1 - 4.
1123. * **Ἀμπελᾶς Τιμολ.** Ἱστορία μιᾶς παροιμίας μετὰ συλλογῆς λυρικῶν ποιήσεων. Ἐν Ἐρμούπολει Σύρου 1868.

1124. **Βάλληνας 'Α.** Ἀντιπαράθεσις τῶν ἐν τε τοῖς Πλάτωνος διαλόγοις καὶ παρὰ τοῖς Σχολιασταῖς αὐτοῦ παροιμιῶν πρὸς τὰς νῦν ἐν χρήσει. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΖ' (1869) 1953 - 1958.
1125. **Πολίτης Ν. Γ.** Νεοελληνικὰ Ἀνάμικτα. Παροιμίαι. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 432 - 436, 461 - 462, ΙΘ' (1868 - 69) 117 - 118, 357 - 358.
Ἐξετάζονται 73 παροιμίαι.
1126. **Σταματέλος Ἰω. Ν.** Περὶ τινος ἀρχαίας παροιμίας. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 1990 - 1991.
Ἐν συσχετισμῷ καὶ πρὸς νεωτέρας.
1127. **[Φέρμπος Π. Ι. - Πολίτης Ν. Γ. - Λάμπρος Σ. Π. - Ἀβρᾶς Ι. - Σακελλαρόπουλος Κ.]** Βραχεῖα σημειώσεις περὶ τῶν προγενεστέρων συλλογῶν δημοδῶν παροιμιῶν. Νεοελλ. Ἀνάλ. Α' (1870), φυλλάδ. Γ', σ. 129 - 130.
1128. **(: Φαλέξ)** Πόθεν ἡ φράσις «διὰ φύλλου πήδημα». Ἰλισσὸς Δ' (1871 - 72) 499 - 500.
1129. **Βενετοκλῆς Π.** Βραχεῖαι παρατηρήσεις εἰς τινὰς λέξεις καὶ παροιμίας τῆς καθ' ἡμᾶς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐκ τῶν Ἀτάκτων τοῦ μακαρίτου σοφοῦ Κοραῆ καὶ ἐκ τῶν Κυπριακῶν τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Σακελλαρίου ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1872, 8ον, σελ. 130. [Πρβλ. λ. ἀριθμ. 1075].
1130. **Πολίτης Ν. Γ.** Περὶ τῶν δημοδῶν παροιμιῶν. Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 921 - 930.
1131. **Δαμβέργης Ἰω. Μ.** Ὁ Κουζουλός. Κρητικαὶ παροιμίαι [13]. Ἐβδομάς Α' (1884), ἀρ. 16, σ. 128.
1132. **Μηλιαράκης Α.** Κολοκύθια ἔς τὸ πατερό. Ἐστία, Ἰούλ.-Δεκ. 1893, σ. 221.
1133. **Δραγάτσης Ἰάκ.** Κολοκύθια ἔς τὸ πατερό. Περιοδ. Στάδιον, τ. Α', Πειραιεύς, 1894, σ. 5 - 6.
1134. **Σκορδέλης Βλάσιος** Τοῦρκος εἶμαι, βούλλα κόφτω. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 285 - 287.
1135. * **Πολεμίδης Ἄνδρ. Ἰ.** Πηγαὶ ὀλίγων Χιακῶν παροιμιῶν. Πιερίαι - Λιγαῖον. ἐτήσιον εἰκονογραφημένον ἡμερολόγιον, 1896. ἐν Ἀθήναις, σ. 25 - 34.
1136. **Παπινιανὸς Αἰμίλ. (Δημητρακόπουλος Ν.)** Νομικὰ σκαλαθύρματα. Τεῦχος δεύτερον, ια'. Τὸ δίκαιον ἐν ταῖς παροιμίαις. Ἐν Ἀθήναις 1897, 8ον, σελ. 61.
1137. **Χατζιδάκης Γ. Ν.** Ein verkanntes Sprichwort. BZ 6 (1897) 392 - 393.
1138. **Lewy Heinrich** Parallelen zu antiken Sprichwörtern und Aprophtegmen. Philologus 58 (1899) 76 - 87.
Κρίσις: BZ 8 (1899) 557 (Κ. Κ[rumbacher]).
1139. **Πολίτης Ν. Γ.** Δημῶδες ρητὸν «τὸν ἔπιασε τέρμενο». Ἀρμονία Α' (1900) 300 - 301.

1140. **Ροντήρης Ἄντ. Ἄ.** Δημῶδες ρητὸν [ατὸν ἔπιασε τέρμενον]. Ἄρμονία Α' (1900) 299 - 300.
1141. **Μηλιαράκης Ἄν.** Ἐρμηνεία τῆς παροιμίας «ὅποιος ἔχει πολὺ πιπέρι βάζει καὶ ἔς τὰ λάχανα». Ἄρμονία Β' (1901) 369 - 382.
1142. **Πολίτης Ν. Γ.** Μελέται περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. ὑπὸ —. Παροιμίαι, τόμ. Α', ἐν Ἀθήναις 1899, 8ον, σελ. π' + 600, τόμ. Β', αὐτόθι 1900 8ον, σελ. 700, τόμ. Γ', αὐτόθι 1901, 8ον, σελ. 686, τόμ. Δ', αὐτόθι 1902, 8ον, σελ. 886. (Βιβλιοθήκη Μαρασλή).

Κρίσεις: — Τὸ Ἄστυ, 3 Ὀκτωβρίου 1899 (Ραδάμανθους [Μ. Λάππας]).

— Atti del R. Istituto Veneto di scienze. 1899-1900, τ. LIX, σ. 95-112 (Adunenga del 26 Nov. 1899). Dei proverbi popolari (in Grecia raccolti da Politès. Nota di E. T e z a (ἰδιαιτέρως 8ον, σ. 18). Βιβλιογραφία τοῦτου Archivio per lo Stud. delle tradiz. 1900, σ. 563.

— BZ 9 (1900) 251-253 (K. K r u m b a c h e r).

— Νέον Ἔθνος. Λάρνακας 22/23 Φεβρ. 1900 (Δ. Μ. Σάργος).

— Σουρῆ Ρωμῖός, 30 Ὀκτωβρ. 1899.

— Berlin, philol. Wochenschr. 1900, ἀρ. 14-15 (H e i s e n b e r g).

— Zts. d. Vereins f. Volkskunde 1901, σ. 105-108 (K. D i e t e r i c h).

— Βυζαντ Χρονικά 1900, σ. 250-251 (Α. Παπαδ. Κεραμεύς, ρωσιστῖ).

— Volksunde Tijdschrift Nederlandse Folclore 1900, σ. 188.

— Révue critique 1900, ἀρ. 27 σ. 10-11 (M y).

— Beilage zur Allgemeinen Zeitung, 29 Μαΐου 1900, ἀρ. 122, σ. 7 (K. D i e t e r i c h).

— Révue des études Greques 1900, σ. 217-218. (Philhellen). Ἐν τῷ αὐτῷ τεύχει κρίσις Hanvelte περὶ ἀπονομῆς τοῦ βραβείου.

— Mélusine 1900, τ. X, σ. 119-120 (H. G l o n d o z).

— Révue des universités de Midi 1900, σ. 396-403 (P. F o u r n i e r).

— K. Krumbacher, Die Moskauer Sammlung 1900, σ. 339-340.

— Archivio per lo studio delle tradiz. popolari 1900, σ. 279-280 (G.S.).

— Archiv für Religionswissensch. 1901, σ. 71-2 (B. S c h m i d t).

— Ἑπετηρίς Παρνασσού Ε' (1901), 137-145 (Γρ. Βερναρδάκης).

— Révue de l' hist. des religions 1901, τ. 44, σ. 310-315 (J. P s i c h a r i).

— Literarisches Centralblatt 1902, ἀρ. 40, σ. 1336-9 L i n d e (τ. Α'-Γ').

— De Cids No 10, 1902, σ. 1-20 (D. C. Hesseling Griechischen niederlandische

Sp. rekwoorden — Μετάφρ. ἐν Ἀγῶνι 7. 14-21 Φεβρ. 1903. (B. Z. 1903, σ. 646-647).

— Révue de philologie 1902, σ. 248, Α' καὶ Β' τόμ. (A. M [a r t i n]).

— F. S. Krauss, Die Volkskunde in den Jahren 1897 - 1902, σ. 87 - 90.

— Indogermanische Forschungen, Anzeiger 1904, τ. XV, σ. 166-7, Α' - Δ' τ. (A. Thumb.).

— Journal of the Hellenic Studies 1906 (R. M. D[awkins]), τ. Α' - Δ'.

— Κροουβάξερ, Τὸ πρόβλημα τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης, σ. 148. [Διὰ τὸν Α' τόμον]:

BZ 9 (1900) 251-53 (K.K.[r u m b a c h e r]) 137-145 (Γρ η γ. Βερναρδάκης).

[Διὰ τὸν Α' - Β' τόμ.:] Berl. Phil. Wochenschr 1900, ἀρ. 14, σ. 435 - 438, ἀρ. 15, σ.

460-466 (A. H e i s e n b e r g). Rev Ét Gr XIII (1900) 217 - 218 (Philhellen).

Revue de l'Histoire des Religions 22 (1901) 310-315 (Jean P s i c h a r i).

[Διὰ τοὺς Α'-Β' τόμ.:] Literarisches Centralblatt 53 (1902) ἀρ. 40, σ. 1336-1339

(L i n d e). Holländische Zeitschrift «De Gids» 1902, ἀρ. 10, 8ον, σ. 20 (D. C.

H e s s e l i n g). Revue des Etudes anciennes 4 (1902) 243 (P a u l F o u r n i e r).

- Revue critique 36 (1902), ἀρ. 42, σ. 305 κέξ. (My.). Rev. Ét Gr 15 (1902) 478 (A.M.). [Τοῦ Β' τόμ.:] BZ 10 (1901) σ. 319 (K. K[rumbacher]). [Τοῦ Γ' τόμ.:] BZ 11(1902)588 (K. K[rumbacher]). [Τοῦ Δ' τόμ.:] BZ 12 (1903) 360 (K. K[rumbacher]). [Τοῦ Γ' καὶ Δ' τόμ.:] Zeitschrift des Vereins für Volkskunde in Berlin 1903, σ. 245 κέξ. (K. Dieterich). Revue critique 56 (1903), ἀρ. 30, σ. 69-71 (My.).
1143. **Βλαστός Π. Γ.** Κρίσεις ἐπὶ παροιμιῶν. Παπαδ Κρ Ἡμ 1902, σ. 153 - 157.
1144. **Εὐαγγελίδης Τρύφων** Μία ἀθησαύριστος ἐλληνικὴ παροιμία. Ἀρμονία Γ' (1902) 121.
1145. **Πολίτης Ν. Γ.** Μία ἀθησαύριστος ἐλληνικὴ παροιμία. Ἀρμονία Γ' (1902) 266.
1146. ——— «Καθενὸς τὸ δικό του» (παροιμία). Σκ Ἡμ ἔτ. 1903, σ. 85 - 90.
1147. **Hesseling D. C.** Ἑλληνικαὶ καὶ ὀλλανδικαὶ παροιμίαι ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1903, 8ον, σελ. 20. (Πραγματεία δημοσιευθεῖσα ἐν τῷ ὀλλανδικῷ περιοδικῷ De Gids τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 1902) [Ἐξ ἀφορμῆς τῶν «παροιμιῶν» τοῦ Ν. Γ. Πολίτου].
Κρίσεις: BZ 12 (1903) 646 - 647 (A. H[eisenberg]).

η) Παραδόσεις.

1. Συλλογαί.

- [Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 16. 24. 57. 103. 118. 122. 129. 135. 143. 148. 156. 158. 165. 167. 169. 178. 184. 196. 198. 200. 201. 203. 209. 211. 212. 214. 217. 222. 233. 244. 253. 254. 256. 258. 259. 270. 271. 272. 274. 278. 281. 283. 291. 297. 355. 1524. 1771. 1780]
1148. Ἀλέξανδρος ἐν Ἰνδίαῖς (Ἀνατολικὴ παράδοσις). Εὐτέρπη Β' (1848 - 49) 396 - 402.
1149. Βρουκόλακας. Βιβλιοθήκη τοῦ Λαοῦ, φυλλάδ. 4ον, ἐν Ἀθήναις, Ἀπρίλιος 1852, σ. 282 - 290.
1150. **Κ. Κ. Σ.** Περὶ τοῦ ἐν Ρόδῳ ὄψεως [1]. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 281 - 282.
1151. **Σταματιάδης Ἐπαμ.** Νῆσος Πάτμος. Χρυσάλλις Α' (1860) 385 - 388, 426 - 427.
Ἐν σ. 426 γίνεται λόγος περὶ ἱερῶν λειψάνων καὶ ἐν σ. 427 περὶ παραδόσεως διὰ τὸ σπήλιον τῆς Ἀποκαλύψεως.
1152. **Λάμπρος Μ. Π.** Ἐκδρομὴ εἰς τὴν γέφυραν τοῦ διαβόλου [1]. Καζαμίας Κορομηλαῖ, Ἀθήναι 1868, σ. 115 - 116.
1153. **Λουκάς Γ.** Ὁ Κύπριος ὄφις [1]. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 157 - 159.
1154. **Σάθας Κ.** Περὶ δύο ὄψεων. Ἰλισσὸς Α' (1868 - 69) 237 - 239.
1155. Ἀνέκδοτος ἐπιστολὴ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2148 - 2149.

1156. **Σάθας Κ. Ν.** Μάρτιος [παράδοσις]. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', 321 - 322.
1157. **Ταταράκης Ἄρ. Μ.** Οἱ Καλικάντσιαροι. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 322. — Τὰ παρμένα τῆς Φανερωμένης. Αὐτόθι, σ. 322 - 324. — Ἄνθρακες ὁ θησαυρός. Αὐτόθι, σ. 324 - 325.
1158. **Χούμης Ἄνδρ. Κ.** Ἀντρειωμένοι. Νεοελλ 'Ανάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 326. — Περιπλανώμενος Ἰουδαῖος. Αὐτόθι, σ. 326. — Καρδάμυλα. Αὐτόθι, σ. 327. — Νῆσοι κολάσεως [ἐκ διηγῆσεως γραικῆς τινὸς ἐκ Καρδαμύλων]. Αὐτόθι, σ. 327 - 328. — Οἱ βρουκόλακες. Αὐτόθι, σ. 328 - 330.
1159. **Πολίτης Ν. Γ.** Τὸ κάστρο τῆς Ὠραίας. Δημώδης παράδοσις. Ἐθν Βιβλ ΣΤ' (1870 - 71) 85 - 90.
1160. **Ὀλύμπιος Α. Ι.** Ὁ Χάρον. Ἑλληνικὴ παράδοσις. [Λογοτ. διασκευή]. Ἄνατολ Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 81 - 84.
1161. **Πζ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης.** Ἐφημ Φιλομαθῶν ΚΑ' (1873) 2644.
Γίνεται λόγος καὶ διὰ τὴν αἴρεσιν τῶν Καϊνιτῶν, οἱ θιασῶται τῆς ὁποίας ἐθεώρουν ὡς ἀγίους τὸν Κάιν, τοὺς Σοδομίτας, τὸν Κορὲ κτλ.
1162. Συντέλεια τοῦ κόσμου (ἐκ τῆς Κλειοῦς). Ἐφημ Φιλομαθῶν ΚΒ (1874) 2744.
1163. Παράδοσις. Ὁ Νῶε καὶ ὁ ἀμπελὼν αὐτοῦ. Ἐστία 1 (1876) 287 - 288.
1164. **Βαλαωρίτης Ἄριστ.** Δημώδης περὶ βαλμῆ θρύλος. Ἐστία 5 - 6 (1878) 142 - 143.
1165. **[Δραγούμης Ν.]** Βουρκόλακες ἐν Νάξῳ. Ἐστία 5 - 6 (1878) 511 - 512. [Ἀναδημοσίευσίς ἐκ τοῦ ἔργου τοῦ Ν. Δραγούμη, Ἱστορικαὶ Ἄναμνήσεις].
1166. **Ἀντωνιάδης Ἄντ.** Ἡ χρυσομαλλοῦσα. Ἐστία 15 - 16 (1883) 217 - 218.
Διασκευὴ δημώδους παραδόσεως.
1167. **Κορύλλος Χ.** Ἑλληνικαὶ παραδόσεις [8]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 355, 531 - 533.
1168. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἑλληνικαὶ παραδόσεις [11]. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 349-354.
1169. **Δροσίνης Γεώργ.** Ἡ νεράιδα μάννα. Κρητικὴ παράδοσις [ποίημα]. Ἐστία 17 - 18 (1884) 156.
1170. **Κ(αμπούρογλου) Μ. Γρ.** Ἐθνογραφικά. Παραδόσεις περὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου [Ἀθῆναι]. Α'. Τὸ ἁμάρτημα τῆς Εὔας. Ἐβδομάς Α' (1884), ἀρ. 2, σ. 16. — Β'. Συζύγου ἔκλογή. Αὐτόθι, ἀρ. 3, σ. 24.
Ἡ «συζύγου ἔκλογή» εἶναι αἰνιγματικὸν παραμῦθον.
1171. **Κονδυλάκης Ἰ. Δ.** Κρητικαὶ παραδόσεις (ἐπαρχία Ἀρκαδίας). Ἐβδομάς Α' (1884), ἀρ. 7, σ. 51 - 52.
Παραδόσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν Κορακιάν, δυτικὴν συνοικίαν τῆς πόλεως Βιάννου.

1172. **Κονδυλάκης Ι. Α.** 'Ο δαίμων κατά τούς Κρήτας [4]. 'Εστία 17 - 18 (1884) 317 - 319. — Κρητικά δοξασία [3]. Αὐτόθι, σ. 366.
1173. **Ξενόπουλος Γρηγ. Α.** Τ' ἄσπρα πανιά τοῦ Σκοποῦ. [Ζακυνθία παράδοσις]. 'Εβδομάς Α' (1884), ἀρ. 34, σ. 268.
1174. **Σηλιωτόπουλος Α. Θ.** Δημοτικά παραδόσεις (ἐξ ἀνεκδότου συλλογῆς). 'Ο Σερπιέρος ἢ τὸ Χριστόψαρο. 'Απόλλων Β' (1884) 85, 279 - 280. — 'Η φλέβαις. Αὐτόθι, σ. 298 - 299. — Τὸ Κλαψοπούλι. (Τροιζηνία παράδοσις). Αὐτόθι, σ. 326 - 327.
1175. **Σταματέλος Νικ. 'Ιω.** Τὸ στοιχειὸ τῆς λίμνης. [Παράδοσις Λευκαδία]. Κυψέλη Α' (1884) 212 - 213.
'Εμμετρος διασκευὴ λαϊκῆς παραδόσεως.
1176. **Βαλαβάνης 'Ιωακείμ** Μία περὶ τοῦ ἀγίου 'Αμφιλοχίου παράδοσις ('Ικόνιον). 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 85, σ. 491. — 'Ελληνικά παραδόσεις. 'Ο ἀπολιθωθεὶς ποιμὴν (Μεταλλεῖον τοῦ Ταύρου). Αὐτόθι, ἀρ. 87, σ. 515.
1177. **'Εθελοντῆς** Τὸ 'ξωσπήλιο (Κρήτη). 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 85, σ. 491 - 492.
1178. **Z. Κ. Γ.** Τοῦ παπᾶ ἡ λουῖτσα. 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 76, σ. 381.
1179. **Κ.** Τὸ Ζούδιο. 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 90, σ. 547 - 549.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ λαϊκῆς παραδόσεως.
1180. **Κ. Ν.** ['Ελληνικά παραδόσεις]. 'Ο φοῦρνος τῆς γρηῆς ('Αργίνιον). Τὸ σιτάρι πᾶγινε χῶμα. Τὰ δυὸ βαγένια. 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 86, σ. 503 - 504.
1181. **Καρκαβίτσας 'Ανδρ. Α.** 'Η Κίσσα (διήγημα κατὰ παράδοσιν). 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 95, σ. 603 - 606.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ λαϊκῆς παραδόσεως.
1182. **Κονδυλάκης 'Ι. Α.** 'Ελληνικά παραδόσεις. 'Ο δίκαιος δαίμων (Κρήτη). 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 86, σ. 503.
1183. **Πανᾶς Παν.** Οἱ στρίγγλες κατὰ Κεφαλληνιακὴν παράδοσιν. 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 84, σ. 478 - 480.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ λαϊκῆς παραδόσεως.
1184. **X. 'Α. Κ.** [Παραδόσεις 2 ἐκ Καρδαμύλων Χίου]. Τὸ ἀμπέλι τῆς κατάρας. 'Ο κουμπάρος τοῦ διαβόλου. 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 87 σ. 515 - 516.
1185. **Χρηστοβασίλης X.** 'Ελληνικά παραδόσεις [2]. 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 83, σ. 467.
'Ο Γκιώνης, ἡ Μονοβύζα.
1186. **'Απόμαχος τῆς 'Ιατρικῆς** Πῶς συνωκίσθησαν τὰ Καρδάμυλα. 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 103, σ. 83.
1187. **Γκορίτσιος Εὐθ.** Πῶς ὠνομάσθη τὸ χωρίον «Τάτιζα». 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 105, σ. 102 - 103.

1188. Διατί ὁ Φεβρουάριος ἔχει ὀλιγωτέρας ἡμέρας. 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 103, σ. 84.
1189. **Κ(αρκαβίτσας) Ἄνδρ. Δ.** Τὰ δύο στοιχεῖα. (Ποίημα ἀναφερόμενον εἰς παράδοσιν καθ' ἣν εἰς ἀγνώστους χρόνους κατεστράφησαν τὰ Λεχαινὰ συνοικισθέντα ἐκ νέου ὑπὸ κατοίκων τῆς Ἀνδραβίδας). 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 97, σ. 7. — Ἡμέραι τῆς γρηᾶς. Διήγημα κατὰ παράδοσιν. Αὐτόθι, ἀρ. 114, σ. 207 - 212, ἀρ. 115, σ. 222 - 225. [Λογοτεχν. διασκευὴ λαϊκ. παραδ.].
1190. **Κυρτσώνης Ζ. Δ.** Ὁ Δράκος καὶ ἡ Νύφη. 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 107, σ. 131.
1191. **Ἄ. Πέτρος Κ.** Τὸ γάλα τῆς Παναγίας. 'Εβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 9, σ. 2.
1192. **Ζησίου Κ. Γ.** Ἑλληνικαὶ παραδόσεις: Οἰδίπους - Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης. 'Εβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 10, σ. 6 - 7.
1193. **Καρκαβίτσας Ἄνδρ.** Ἀναμνήσεις Ρούμελης: Τῆς Ἀγαθῆς τὸ πῆδημα. [Λογοτεχνικὴ διασκευὴ παραδόσεως]. 'Ἐστία 25 - 26 (1888) 709 - 711.
1194. **Κλεωνᾶς Φιλ.** «Ἀπὸ τότε». Μακεδονικὴ παράδοσις. [Διασκευὴ λογοτεχνική]. 'Ἐστία 25 - 26 (1888) 244 - 251.
1195. **Καραβίτης Σ.** Ἑλληνικαὶ παραδόσεις [11]. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 132 - 141.
1196. **Βαλαβάνης Ἰωακείμ** Ἡ ἀηδὼν (μῦθος ἀνατολικός). 'Ἐστία 28 (1889) 430.
1197. **Ζησίου Κ. Γ.** Ἡ σπηλιὰ τῶν μοιρῶν. 'Εβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 40, σ. 2 - 3.
1198. **Καρκαβίτσας Ἄνδρ.** Οἱ Καλλικάντζαροι. Σκ Ἡμ ἔτ. 1889, σ. 137 - 142.
1199. **Κοσμῆς Ἄγγ.** Τὸ θαῦμα τῆς Χρυσοπηγῆς. (Παράδοσις τῆς Σίφνου). Ἐθν Ἀγωγὴ Β' (1889) 61 - 62.
1200. Λογογραφία. Μῦθοι περὶ Ἀλεξάνδρου. 'Ἐστία 27 (1889) 486 - 487.
1201. **Μαρτζώκης Στέφ.** Ὁ Βρυκόλακας [παράδοσις διασκευασθεῖσα ἐμμέτρως]. 'Ἐστία 28 (1889) 206 - 207.
1202. **Σκορδέλης Βλ.** Ἡ ἄσβεστος καὶ οἱ λίθοι. Παράδοσις Στεννημαχιτῶν. 'Ἐστία 27 (1889) 105 - 106.
1203. **Βιζυηνὸς Γ. Μ.** Ὁ βόας. Δημῶδης παράδοσις. 'Ἐστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 24.
Ἐμμετρος διασκευή.
1204. **Δραγάτσης Ἰάκ. Χ.** Ἀμαρυλλίς. Σκ Ἡμ ἔτ. 1890, σ. 217 - 224.
Διασκευὴ δημῶδους Σιφνιακῆς παραδόσεως.
1205. **Ζησίου Κ.** Ὁ τάφος τοῦ Παλαιολόγου. 'Εβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 22, σ. 2.
1206. **Μάνεσης Γ. Δ.** Ἡ πέτρα τοῦ καλόγηρου. [Ζακυνθία παράδοσις]. 'Ἐστία, Ἰούλ. - Δεκ. 1890, σ. 187.
Δημοσ. καὶ δημῶδες ᾄσμα.

1207. **Μαρκόπουλος Μιχ. Ίακ.** 'Ο παληόπυργος τῆς πλάκας. 'Εστία, 'Ιούλ. - Δεκ. 1890, σ. 397 - 398.
Διασκευὴ δημώδους παραδόσεως.
1208. **Τσοκόπουλος Γ. Β.** 'Ο Κάης (διήγησις τοῦ παπποῦ). 'Εβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 33, σ. 6.
'Εμμετρος διασκευὴ παραδόσεως ἐκ Κρήτης.
1209. **Ἀδρακτᾶς Γ.** 'Εκδίκησις τοῦ Μάρτη (διήγημα). 'Εβδομάς Η' (1891), ἀρ. 10, σ. 3 - 4.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ λαϊκῆς παραδόσεως.
1210. **Μαρκόπουλος Μιχ. Ίακ.** 'Ελληνικὰ Χριστούγεννα. 'Εν Νάξω. [2]. 'Εστία, 'Ιούλ. - Δεκ. 1891, σ. 394 - 396.
1211. **Χατζόπουλος Μῆτσος** Τὸ ἰσκιωμένο χωριό. Αἰτωλικὴ παράδοσις. 'Εστία, 'Ιούλ. - Δεκ. 1891, σ. 156 - 157.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ παραδόσεως.
1212. **Παπαρρούπας Πρ.** 'Ἡ κουμπάρις. Πατραϊκὸν 'Ημερολόγιον ὑπὸ Δ. Β. Μαριώτου, Πάτραι 1892, σ. 60 - 77.
1213. ——— 'Ἡ πούλιας. Σκ 'Ημ ἔτ. 1893, σ. 398 - 404.
1214. **Σταῦρος Ἥλ.** Τὸ μαρμαρωμένο καράβι (Κερκυραϊκὴ παράδοσις). 'Εστία, 'Ιούλ. - Δεκ. 1893, σ. 142 - 143.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ παραδόσεως.
1215. **Carnoy H. et Nicolaïdes J.** Folklore de Constantinople par —. Paris 1894, 8ον, 16ον, σελ. VIII + 206. (Collection Internationale de la Tradition. Directeur: M. Henri Carney), vol. XII - XIII.
Παράδοσις καὶ ἄλλαι διηγήσεις καὶ δεσιδ. δοξασαίαι.
1216. **Μαρκόπουλος Μιχ. Ίακ.** 'Ἡ γυναικόπετρα. Δημώδης Ναξιακὴ παράδοσις. 'Εστία 1894, σ. 413.
1217. **Boltz Aug.** 'Ἡ γυναικόπετρα, δημώδης Ναξιακὴ παράδοσις. Das steinerne Frauenbild. Volkssage von Naxos (Demos Τραχίαια). Hellas. Organe de la Societé philhellénique d'Amsterdam, V, Leiden 1895, σ. 362 - 367.
1218. **Λάμπρος Σπ. Π.** Τῆς κερᾶς τὸ μάρμαρο. 'Εστία 1895, σ. 202 - 205, 211 - 214.
Διασκευὴ δημώδους παραδόσεως.
1219. **Χρηστοβασίλης Χ.** Τ' αὐτιά τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. (Παράδοσις τῶν Κουρηντοχωριῶν τῆς Ἠπείρου). 'Εστία 1895, σ. 183 - 184.
1220. **Μπισκίνης Ἀ.** Ζεματιᾶς [1]. Αἱ Μοῦσαι Δ' (1895 - 96) 452.
1221. **Δόσιος Ν. Γ.** Οἱ κεκρυμμένοι θησαυροί. Τὰ βλησεΐδια. Δωδώνη Α' (1896) 80 - 82.

1222. Παράδοσις περὶ τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ. (Κατ' ἀφήγησιν γραίας γυναικός). Δωδώνη Α' (1896) 113 - 114.
1223. **Κοσμῆς Ἄγγ.** Οἱ Καλλικάντζαροι. (Χριστουγεννιάτικη ἱστορία τῆς Σίφνου). Ἔθν Ἀγωγή Α' (1898) 328 - 329.
1224. **Βέργος Β.** Τοῦ παπαῦ τ' ἁλώνι. Σκ Ἡμ ἔτ. 1899, σ. 145 - 157.
Διασκευὴ λαϊκῆς ἠπειρωτικῆς παραδόσεως.
1225. **Δόσιος Ν. Γ.** Ἀπὸ τὸ ἔγκαιρὸ τῶν Ἑλλένων. (Ἡπειρωτικὴ παράδοσις περὶ τῶν ἀρχαίων). Δωδώνη Β' (1899) 37 - 38.
1226. **(Κονδυλάκης Ἰω.)** Ἡ Κορακιά. Κρητικὴ παράδοσις. Κρ Ἡμερ 1899, σ. 100.
1227. **Ἀντωνιάδης Ἀντ. Ἰω.** Ὁ Κατσαντώνης. Ἐποποιῖα τῶν ἀρματολῶν τυχοῦσα τοῦ πρώτου ἐπαίνου εἰς τὸν ποιητικὸν διαγωνισμὸν τοῦ φιλογενοῦς Κ. Βουτσινᾶ τῇ 21ῃ Μαΐου 1871. Ἐν Ἀθήναις 1900, 8ον μικρ., σ. 424.
Ποιητικὴ διασκευὴ λαϊκῶν παραδόσεων καὶ ἀσμάτων περὶ Κατσαντώνη καὶ ἄλλων κλεφτῶν, ὡς καὶ περὶ τῆς κλέφτικης ζωῆς.
1228. **Κοσμῆς Ἄγγ. Ἀ.** Νησιώτικη ζωὴ. Στοιχεῖα καὶ Νεράιδες [3]. Ἔθν Ἀγωγή Γ' (1900) 155 - 157.
1229. **Μ. Ἀ. Ν.** Οἱ θαυματουργοὶ κόκκοι. (Σλαβικὴ παράδοσις περὶ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου). Ἔθν Ἀγωγή Γ' (1900) 378 - 379.
1230. **Ζῶης Α. Χ.** Ὁ ἅγιος Διονύσιος. Αἱ Μοῦσαι Θ' (1900-1901), φ. 201, σ. 2 - 6.
Ἐν. σ. 4. παράδοσις περὶ τοῦ Ἁγίου.
1231. **Λελέκος Μ.** Ἡ γρηᾶ καὶ οἱ δώδεκα μῆνες. Αἱ Μοῦσαι Θ' (1900-1901), φ. 186, σ. 32 - 33.
1232. Αἱ μέλισσαι. Μῦθοι - δοξασαίαι - προλήψεις. Ἔθν Ἀγωγή Δ' (1901) 76-77.
Ἀρχαῖαι δοξασαίαι περὶ μελίτσης καὶ μία νεοελλην. παράδοσις.
1233. **Παναγιωτόπουλος Σ. Γ.** Οἱ Καλλιτζάγκαροι. Πατρίς. Βουκουρέστιον 17/30 Ἰανουαρίου 1901.
1234. **Γεωργιτσάνος** Τὸ ξωτικὰ (παράδοσις). Σπ Ἡμ 4 (1903) 51 - 56.
1235. **Σουμελίδης Κ.** Ὁ περὶ τοῦ Ἀκρίτα θροῦλλος. Ἀττικὴ Ἴρις, ἐν Ἀθήναις, τόμ. ΣΤ' (1903), σ. 257 - 258.
- 1235α. Τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ [1]. Ἀρκαδ Ἐπ Α' (1903) 66.
1236. **Χρηστοβασίλης Χ.** Ὁ ἅγιος Κασσιανός. Σκ Ἡμ ἔτ. 1903, σ. 363 - 372.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ ἁγιολ. παραδόσεως.
1237. **Χυτήρης Σταμάτ.** Κερκυραϊκαὶ παραδόσεις [4]. ΛΟΔΟ, ἀρ. 5, 7 Δεκ. 1903, σ. 86.

1238. **Γουρζής Πάνος Χ.** Ἡ εὐλογημένη μέλισσα [1]. ΛΟΔΟ, ἀρ. 36, 11 Ἰουλ. 1904, σ. 592.
1239. Ἡ Δρακότρυπα (Τρυχωνία). Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 125, σ. 5.
1240. Ἡ νεράιδα μάννα (Ἡλεία). Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 122, σ. 11 - 12. — Τὸ στοιχειὸ τοῦ παλληκαριοῦ. Αὐτόθι, ἀρ. 125, σ. 7.
1241. **Κ. Χ.** Τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ κατὰ Γορτυνιακὴν παράδοσιν [1]. ΛΟΔΟ, ἀρ. 36, 11 Ἰουλ. 1904, σ. 592.
1242. **Κοκκίνης Γ. Π.** Μονὴ Φραγκοπηδήματος. ΛΟΔΟ, ἀρ. 36, 11 Ἰουλ. 1904, σ. 593. — Παπαδίστικα πηδήματα. Αὐτόθι, σ. 593. — Οἱ φύλακες. Αὐτόθι, σ. 593. — Ἡ ἱστορία τῆς κουκουβάγιας καὶ τῆς γουγουλούζας. Αὐτόθι, σ. 593 - 594.
1243. **Μιχαηλίδης Κ. Ἀ.** Τοῦ κουμπάρου τ' ἄχυρο (ὁ Γαλαζίας). ΛΟΔΟ, ἀρ. 33, 20 Ἰουν. 1904, σ. 547 - 548.
1244. Ὁ Γιάννος καὶ ἡ Μάρω. Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 119, σ. 6. — Οὐρανὸς καὶ θάλασσα. Αὐτόθι, ἀρ. 123, σ. 5. — Ὁ Ἀράπης πού βόσκει τὰ λεφτά του (Λαγκάδια Γορτυνίας). Αὐτόθι, ἀρ. 125, σ. 1. — Ὁ Γκιώνης (Ἀγρίνιον τῆς Τριχωνίας). Αὐτόθι, ἀρ. 128, σ. 6.
1245. **Παναγιωτόπουλος Δ. Γ.** Λαϊκὰ παραδόσεις καὶ ἀνέκδοτα. ΛΟΔΟ, ἀρ. 35, 4 Ἰουλ. 1904, σ. 580 [1 παράδ.].
1246. **Παπαδόπουλος Κ. Γ.** Ὁ Παπουλάκος [1]. Σπ Ἡμ 5 (1904) 80 - 84.
1247. **Πολίτης Ν. Γ.** Διγενῆς Ἀκρίτας. Ἀκρίτας Β' (1904) 358 - 359.
Ἀναδημοσίευσις ἀπὸ τὰς Παραδόσεις τοῦ Ν. Γ. Πολίτου.
1248. Τὸ θαῦμα τ' ἄη-Λία. ΛΟΔΟ, ἀρ. 37, 18 Ἰουλ. 1904, σ. 610.
1249. Τὸ Κάστρο τῆς Ὠριᾶς (Θεσσαλία). Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 122, σ. 2. — Τοῦ κουμπάρου τ' ἄχερα. Αὐτόθι, ἀρ. 124, σ. 10. — Τοῦ ρήγα ὁ πύργος καὶ ὁ λάκκος τῆς ρήγισσας. Αὐτόθι. — Τὸ ζούδιο ποὺ πετροβολοῦσε (Λιβάρτζι Καλαβρύτων). Αὐτόθι, ἀρ. 125, σ. 12. — Τὸ μυρμήγκι (Βιζύη Θράκης). Αὐτόθι, ἀρ. 126, σ. 1.
1250. **Χαριτάκης Κ.** Τοῦ Διαβόλου κατορθώματα. Πρύβατα καὶ γίδια [2]. ΛΟΔΟ, ἀρ. 38, 25 Ἰουλ. 1904, σ. 625 - 626.
1251. **Πολίτης Ν. Γ.** [Παραδόσεις 8]. Παναθῆναια Θ' (1904 - 1905) 93, 156 - 157.
Ἀναδημοσίευσις.
1252. — Τὸ Λογάρι. Ἀκρίτας Γ' (1905) 92 - 94.
Ἀναδημοσίευσις ἐκ τῶν Παραδόσεων τοῦ συγγρ.
1253. **Χρηστοβασίλης Χ.** Χριστὸς καὶ Μωαμέτης. Σκ Ἡμ ἔτ. 1905, σ. 99 - 110.
Λογοτεχνικὴ διασκευὴ λαϊκῆς παραδόσεως.

1254. Ἀρκαδικαὶ παραδόσεις καὶ δεισιδαιμονίαι. Ἀρκαδ' Ἐπ Β' (1906), 102 - 105.
1255. **Θέρος Ἄγις (Θεοδωρόπουλος Σπ.)** Ὁ Μυζηθρᾶς (θρῦλος). Σπ' Ἡμ 5 (1904) 50 - 52. — Ἡ μοῖρα δὲ μεταμοιραίνει. Αὐτόθι 6 (1905) 39 - 40. — Ἡ ρηγοπούλα. Αὐτόθι 7 (1906) 36 - 37.
1256. **Θεοδωρόπουλος Ἰ. Γ.** «Θὰν τὰ φέρ' ἡ γαῖδουρίτσα φορτωμένη». Σπ' Ἡμ 7 (1906) 60 - 61.
1257. **Λάμπρος Σπ. Π.** Δημῶδεις παραδόσεις ἐκ τῶν Τζουμέρκων [5]. ΝΕ Γ' (1906)) 109 - 112.
1258. **Πολίτης Ν. Γ.** Ὁ Καλογιάννος. Ἡ Λαμπιδούσα. Νουμᾶς Δ' (1906), ἀρ. 186, σ. 5.
Ἀναδημοσίευσις ἐκ τῶν Παραδόσεων τοῦ συγγρ.
1259. Τὰ Δελφίνια (Μεσσηνία). Τὰ Μεταξοσκούληκα (Μακεδονία). Νουμᾶς Δ' (1906), ἀρ. 187, σ. 5.

2. Μελέται.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθ. 21, 122, 126, 148, 831, 833]

1260. Οἱ γίγαντες. Εὐτέρπη Η' (1854 - 55) 22 - 23.
1261. **Ἰ. Δ.** Περὶ δαιμονίων. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1578.
1262. ——— Καληκαντζαρολογία. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Ι' (1862) 1909.
1263. Περὶ γιγάντων. Φιλόστ. μήτηρ Α' (1862), ἀρ. 23, σ. 363 - 364.
1264. **Πολίτης Ν. Γ.** Περὶ λυκοκανθάρων. Πανδώρα ΙΣΤ' (1865 - 66) 453 - 454.
1265. Περὶ γιγάντων. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΔ' (1866) 850 - 851.
1266. Σχέσεις τῶν δημῶδων παραδόσεων τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων πρὸς τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν ὑπὸ Φραγκίσκου Λενορμάν. Monographie de la noie sacrée. (Μετὰφρασις Γ. Κ.). Ἐθν' Ἡμ 6 (1866) 421 - 435.
1267. **Πολίτης Ν. Γ.** Περὶ εἰμαρμένης. Πανδώρα ΙΖ' (1866 - 67) 399 - 400.
1268. **Λουκάς Γ.** Ὁ Χάρων παρὰ τοῖς Κυπρίοις. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 412 - 415.
1269. **Πολίτης Ν. Γ.** Αἱ περὶ βρυκολάκων προλήψεις παρὰ τῷ λαῷ τῆς Ἑλλάδος. Ἰλισσὸς Β' (1869 - 70) 401 - 408, 450 - 456, Γ' (1870 - 71) 3 - 9.
1270. ——— Νεοελληνικὴ μυθολογία. Δήμητρα καὶ Κόρη. Ἐθν. Βιβλ. ΣΤ' (1870 - 71) 386 - 390.

1271. **Πολίτης Ν. Γ.** Νεραίδες. Παρθενών Α' (1871 - 72) 489 - 496, 560 - 564, 601 - 604. — Νεοελληνική μυθολογία. Γίγαντες - Ἡρώες. Αὐτόθι Β' (1872 - 73) 761-765, 817 - 824. — Τύχη - Μοῖραι. Αὐτόθι. 877 - 889. — Ἡρακλῆς. Αὐτόθι, 1045 - 1049 — Μίδαο. Χάρος. Αὐτόθι, σ. 1249 - 1259.

1272. ——— Ὁ περιπλανώμενος Ἰουδαῖος. Ἐθν Βιβλ Ζ' (1872 - 73), 66 - 69.

1273. ——— Ἡ Ἀγία Σοφία ἐν ταῖς παραδόσεσι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀνατολ Ἐπιθεώρ Β' (1873 - 74) φυλλάδ. Θ', σ. 129 - 132.

1274. ——— Μελέτη ἐπὶ τοῦ βίου τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ὑπὸ —. (Σύγγραμμα βραβευθὲν ἐν τῷ Ροδοκανακείῳ φιλολογικῷ διαγωνισμῷ). Τόμος πρῶτος: Νεοελληνική μυθολογία. [Μέρος Α']. Ἐν Ἀθήναις 1871, 8ον μικρ., σελ. μγ' + 204. [Μέρος Β']. Αὐτόθι 1874, 8ον μικρ., σελ. 205 - 528.

Κρίσεις: [Διὰ τὸ Μέρος Α'] Παρθενών Α' (1871-72) 688 (I.K.). Παρθενών Β' (1872 - 73) 727-731 (Σ. Ν. Β[ασιλειάδης]), αὐτόθι: 1041-1045. Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη ΣΤ' (1870 - 71) 442. Νέα Ἑλλάς, ἐφημ., Ἀθήναι, ἀρ. 35, 26 Ὀκτωβρίου 1874. Ν. G. Politis, Mythologie néohellénique. Compte rendu par É. Legrand. Paris, Librairie Maisonneuve, 1872. Βλ. καὶ L' Instruction publique, revue des lettres etc. 1872, σ. 52 κέξ. The Saturday Review, ἀρ. 872. (Κατὰ μετάφρ. τῆς Ἡμέρας, 15/17 Ἰουλίου 1872). Ἡμέρα 1872, ἀρ. 879. Revue de linguistique VI (1873) 189-191 (Girard de Rialle). Journal des Savants, 1872, σ. 264-265. Rivista filologica - letteraria, 1872, σ. 168-169. Cultura, τ. IV, σ. 197 (E. Teza). Trudiçõ es populares portuguesas, τ. X, σ. 10 (Z. Consiglieri Pedroso). Memorias de la Real Academia de Buenas Letras, τ. IV, σ. 15 (A. Rubio y Lluch). Academy, London 1873, σ. 298-299 (H. F. Tøzer). Rivista Europea, 1872, σ. 411-412 (Ang. de Gubernatis).

1275. **Χελδράτχ Θ.** Περὶ συμβολικῆς καὶ λατρείας τῶν δένδρων καὶ δασῶν. ΑΗ ἔτ. 1874, σ. 289 - 298.

Μελετῶνται αἱ σχετικαὶ περὶ δενδρολατρίας παραδόσεις καὶ δοξασαί.

1276. **Νεστορίδης Κ.** Ὁ βασιλεὺς τῆς Φρυγίας Μίδαο καὶ ὁ κουρεὺς αὐτοῦ. Παρνασσός 1 (1877) 538 - 547.

Ἐν σ. 546 - 547 γίνεται μνεία περὶ ἀραβικῆς παραδόσεως ἀναφερομένης εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον. Κατὰ τὴν παράδοσιν ταύτην ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος εἶχε δύο κέρατα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, διὸ καὶ ἐλέγετο Δίκερος. Τὸ ἐπεισόδιον μὲ τὸν κουρεῖα ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν Ἀραβικὴν παράδοσιν.

1277. **Πολίτης Ν. Γ.** Νεοελληνική μυθολογία. Ἐνάλιοι δαίμονες. Γοργόνα. Παρνασσός 2 (1878) 259 - 275. [Καὶ ἀνατύπ., ἐν Ἀθήναις 1878, 8ον, σελ. 17].

(Ἱταλ. μετάφρ. ἐδημοσιεύθη ἐν Rivista minima. Milano, Μάρτ.-Ἀπρ. 1879, ὑπὸ Α. Poli). Κρίσεις: Göttingische Gelehrte Anzeigen, 1878, σ. 1650-1660. (W. Roscher). Revue archéologique, τ. 36 (1878), σ. 68 - 69. The Academy 1878, σ. 577. Philologiae Kōzlony, τ. III, 1879.

1278. **Παπαζῆς Κωνστ.** Τοῦ Ὀμήρου ἡ πέτρα ἡ τὸ δασκαλεῖο καὶ ἡ περὶ αὐτῆς παράδοσις τῶν κατοίκων τῆς νήσου Χίου. Παρνασσός 4 (1880) 640 - 647.

1279. **Πολίτης Ν. Γ.** Νεοελληνική Μυθολογία. Δημώδεις Μετεωρολογικοί μῦθοι. Παρνασσός 4 (1880) 585 - 608, 665 - 678, 762 - 773 (=Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 3 - 63).
Κρίσεις: Deutsche Litteraturzeitung 1881, σ. 974. Magazin für die Literatur des In- und Auslandes 1881, σ. 770. Allgem. Zeitung. Beilage 1881, ἀρ. 60 (A. Boltz). Literar. Centralblatt 1881, σ. 380 (K. Krumbacher).
1280. Φονεύουσιν οἱ Ἑβραῖοι τέκνα Χριστιανῶν διὰ τὸ Πάσχα; Ἔστια 11-12 (1881) 234 - 235.
1281. **Πολίτης Ν. Γ.** Οἱ περὶ ἀστέρων καὶ ἀστερισμῶν μῦθοι τοῦ καθ' ἡμᾶς λαοῦ. ΑΗ ἔτ. 1882, σ. 246 - 267 (=Λαογρ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 178 - 208, ἔκδ. β', 1975, σ. 212 - 248).
1282. ——— Ὁ ἥλιος κατὰ τοὺς δημώδεις μῦθους. Ἐν Ἀθήναις 1882, 8ον, σελ. 54 (=Λαογρ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 110 - 153, ἔκδ. β', 1975, σ. 130-183).
Κρίσεις: Ἡμερολ' Ἀνατολ Β' (1883) 323 - 325. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 180. Philolog. Wochenschr. 1883, σ. 303 - 304 (G. Meyer). Deutsche Litteraturzeit. 1883, σ. 45 - 46 (E. H. Meyer). Magaz. f. die Liter. des In- u. Auslandes 1883, σ. 231. Revue critique 1883, σ. 123 - 126 (P. Decharme). Magazin für die Literatur des In- u. Auslandes 1882, σ. 620 - 621 (D. Sanders). Revue Archéologique, Ἀπρίλ. 1882. Archivio per le tradizioni popolari, 1882, σ. 322 (C. Moratti). Cultura 1883, σ. 199 - 201 (E. Teza). Magazin für die Literatur de In- u. Auslandes, 1885, σ. 261 - 264 (A. Boltz). Wochenschr. f. klass Philol. 1884, σ. 12 - 627 (O. Gruppe).
1283. **Καλέμης Δ.** Περὶ τῆς γενέσεως τῶν μύθων. Ἡμερολ' Ἀνατολ Β' (1883) 231 - 234.
1284. **Κονδυλάκης Ι. Δ.** Νεοελληνική τῆς Κρήτης μυθολογία. Γίγαντες. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 273 - 278.
1285. **Πολίτης Ν. Γ.** Αἱ ἀσθένειαι κατὰ τοὺς μῦθους τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 1 - 30 (=Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 64 - 100).
Κρίσεις: Allgem Zeitung. Beilage 12 Ἰανουαρ. 1883 (G. Meyer).
1286. ——— Ζωολογία μυθολογική τοῦ καθ' ἡμᾶς λαοῦ. Ἡμερολ' Ἀνατολ Γ' (1884) 199 - 202.
1287. **Ἡρειώτης Π.** Ὁ κακομοιραμένος καὶ αἱ περὶ μοιρῶν δόξαι παρὰ τῷ Αἰγινητικῷ λαῷ. Πλάτων Γ' (1887) 146 - 156. [Καὶ ἀνατύπώσεις, Ἀθήναι 1888, 8ον, σελ. 10].
1288. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἀλέξανδρος ὁ μέγας κατὰ τὰς δημώδεις παραδόσεις. Σκ Ἡμ ἔτ. 1889, σ. 37 - 40.
1289. **Κρυστάλλης Κ. Δ.** Τρεῖς δρακολίμναι ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῆς Πίνδου. Παρνασσός 13 (1890) 347 - 353.
1290. **Politis N. G.** Der Mond in Sage und Glauben der heutigen Hellenen, ἐν W. H. Roscher Studien zur griechischen Mythologie u. Kulturge-

- schichte. 4 tes Heft, über Selene und verwandtes. Leipzig 1890, σ. 173 - 189 (=Ἡ Σελήνη κατὰ τοὺς μύθους καὶ τὰς δοξασίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Λογογρ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 154 - 177, ἔκδ. β', 1975, σ. 174 - 211).
1291. **Thumb Albert** Eine klostergründungssage aus Amorgos. BZ 2 (1893) 294 - 296.
1292. **Πολίτης Ν. Γ.** Δημῶδεις κοσμογονικοὶ μῦθοι. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 579 - 626 (=Λογογρ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 77 - 109, ἔκδ. β', 1975, σ. 90 - 129).
Κρίσεις: BZ 4 (1895) 185 (K. K[rumbacher]).
1293. **Καμπούρογλους Δημ. Γρηγ.** Ὁ Καλικάτζαρος. Ὀλύμπια Α' (1895 - 96), ἀρ. 7, σ. 52.
1294. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἀλέξανδρος ὁ μέγας κατὰ τὰς δημῶδεις παραδόσεις. Μακεδ Ἡμερ 1897, σ. 80 - 85.
1295. **Rocco Seraf.** Il mito di Caronte nell arte e nella letteratura. Torino, Carlo Clausen, 1897, 8ον, σ. 124.
Κρίσεις: BZ 7 (1898) 216 - 217 (K. K[rumbacher]).
1296. — Sull'origine del mito di Caronte. Rivista di storia antica 2 (1897) 73 - 81.
1297. **Hesseling D. C.** Charos. Ein Beitrag zur Kenntnis des neugriechischen Volksglauben, Leipzig, Harrassowitz; Leiden, van Doesburgh 1897, 8ον, σελ. IV + 86.
Κρίσεις: Revue critique d'histoire et de littérature. Paris II (1897) 374 - 376 (J. Psicharis). Wochenschrift für klassische Philologie, Berlin XV (1898) 716 - 718 (G. Wartenberg). Deutsche Literaturzeitung, Berlin 1898, Nr. 22 σ. 881 - 882 (A. Thumb). Literarisches Zentralblatt für Deutschland, Leipzig, 1898, σ. 24 - 25 (C[rusius]). Museum VI (1898) 119 - 121 (A. Van den Ess). Theologische Literaturzeitung, Leipzig, 1898, σ. 276 (P. h. Meyer). BZ 7 (1898) 216 (K. K[rumbacher]).
1298. **Waser Otto** Charon, Charun, Charos. Mythologisch-archäologische Monographie. Berlin 1898, 8ον, 4 Pl., σελ. 158.
Κρίσεις: BZ 8 (1899) 558 (K. K[rumbacher]). Berl. Phil. Wochenschr. 1899, Nr. 30, Sp. 944 - 947 (W. H. Roscher). Wochenschrift f. klass. Phil. 1899, Nr. 21 Sp. 572 - 574 (H. Steuding).
1299. — Charon. Archiv. für Religions. Wissenschaft. 1 (1898) 152 - 182.
Ἐν σ. 172 - 177 γίνεται λόγος περὶ τοῦ νεοελληνικοῦ Χάρου.
1300. **Dossios N. G.** Le gendele asupra Bisericeii "Aghia Sofia" la Bizantini și la Greci de astazi studiu folkloro-ictoric, Arhiva din Jassy 9 (1898), nr. 3 καὶ 4, Martie April, σ. 224 - 230. [Καὶ ἀνατύπ., αὐτόθι, 8ον, σελ. 7].
Κρίσεις: Rev Ét Gr XI (1898) 350 (E.P.).
1301. **Kampers Franz** Alexander der Grosse und die Idee des Weltimperiums in Prophetie und Sage (Studien und Darstellungen aus dem Gebiete

- der Geschichte. Im Auftrage der Görres. Gesellschaft herausg. von Herm. Grauert I Bd. 2. und 3. Heft). Freiburg i. B., 1901, 8ον, σ. XI + 192.
- Κρίσεις: BZ 11 (1902) 558 - 561 (A. d. Ausfeld). Deutsche Litteraturzeit. 23 (1902), ἀρ. 6, Sp. 352 - 354 (J. Geffcken). Revue des quest., historiques 72 (1902) 315 (A. Zimmermann). Mitteilungen aus der historischen Literatur 30 (1902) 264 - 267 (Eduard Heydenreich). Allgemeines Literaturblatt 11 (1902). Nr. 16 Sp. 494 κέξ. (Anton E. Schönbach). Berliner philologische Wochenschrift 22 (1902) Nr. 48 Sp. 1482 - 1485 (A. d. o l f Bauer). Archiv für Kulturgeschichte 1 (1903) 480 - 484 (E. v. Dobschütz).
1302. **Ξανθουδίδης Στέφ.** Ὁ τάφος τοῦ Καϊάφα ἐν Κρήτῃ. Ἀθηνᾶ 13 (1901) 305 - 316.
1303. **Πολίτης Ν. Γ.** Τὸ σκουφὶν τοῦ βαρυπνᾶ. Παναθήναια Β' (1901) 122 - 127 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', 1920, σ. 58 - 67).
1304. **Μενάρδος Σῆμ.** Ἡ Πήγαινα. Παναθήναια Ε' (1902 - 1903) 12 - 13.
1305. **Πολίτης Ν. Γ.** Ὁ μαρμαρωμένος βασιλιᾶς, ἡ περὶ τούτου παράδοσις καὶ ἡ ἐρμηνεία αὐτῆς. Ἀγών 5 (1903), ἀρ. 246 (5 Δεκ.), 247 (12 Δεκ.).
1306. **Dieterich Karl** Alexander der Grosse im Volksglauben von Griechen, Slaven und Orientalen. Beilage zur Allgemeinen Zeitung, (München) 1904, Nr. 184, σ. 289 - 292.
Κρίσεις: BZ 14 (1905) 312 (A. H[eisenberg]).
1307. **Λάμπρος Σπυρ. Π.** Μάρκου μοναχοῦ Σερραῶν ζήτησις περὶ βουλκολάκων. ΝΕ Α' (1904) 336 - 352.
1308. **Πολίτης Ν. Γ.** Μελέται περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ὑπὸ —. Παραδόσεις. Μέρους Α' καὶ Β'. Ἐν Ἀθήναις 1904, 8ον, σελ. 1348 + εἰκ. 13.
Κρίσεις: ΝΕ Α' (1904) 503 - 507 ([Σπ. Π. Λάμπρος]). BZ 14 (1905) 315 (K. K[rumbacher]). Revue critique 60 (1905), ἀρ. 31, 89 - 91 (Hubert Pernot). Berliner philologische Wochenschrift 25 (1905), ἀρ. 33 - 34, Sp. 1083 - 1086 (K. Dieterich). Revue critique 60 (1905), ἀρ. 35, σ. 171 κέξ. (My.). Wochenschrift für Klassische Philologie 22 (1905) ἀρ. 44 Sp. 1200 - 1204 (A. l. b. Thum b).
1309. **Μενάρδος Σῆμ.** Ἡ Πήγαινα. ΔΙΕΕ ΣΤ' (1902 - 1906) 117 - 148.
Κρίσεις: BZ 12 (1903) 360 (A. H[eisenberg]).
1310. **Βέης Νίκ.** Ἀ. Οἱ Ἀκριτικοὶ θρῦλοι εἰς τοὺς Μωαμεθανικοὺς λαοὺς τῆς Ἀσίας. Παναθήναια ΙΑ' (1905 - 1906) 123 - 124.
1311. **Σβορώνος Ἰ. Ν.** Νεοελληνικαὶ παραδόσεις περὶ ἀρχαίων νομισμάτων. Journal international d'archéologie numismatique VIII, 1906, σ. 257 - 292.

θ') Αινίγματα - Λογοπαίγνια.

- [Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 13. 16. 64. 73. 82. 101. 102. 104. 116. 117. 118. 127. 129. 131. 134. 136. 139. 140. 142. 143. 150. 151. 158. 173. 177. 183. 186. 190. 191. 192. 200. 201. 209. 215. 218. 220. 225. 226. 227. 233. 242. 244. 245. 256. 257. 258. 263. 264. 271. 272. 273. 291]
1312. **Δε-Κιγάλλας Γ.** Περὶ Αἰνιγμάτων, γρίφων, ἐπιγραμμαμάτων, ἀναγραμμαμάτων κτλ. Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 149 - 153. [Μελέτη].
1313. Περὶ αἰνιγμάτων. Ἐπτάλοφος Β' (1863 - 64) 126 - 128.
Γεν. περὶ λογίων αἰνιγμάτων. Ἐνδιαφέρει καὶ λογογραφικῶς.
1314. [**Λουκᾶς Γ.**] Αἰνίγματα Κυπριακὰ [4]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΓ' (1865) 760, 776. — Κυπριακὰ αἰνίγματα [23]. Αὐτόθι ΙΔ' (1866) 1079 - 1080. — Καθαρογλωσσήματα [5]. Αὐτόθι, σ. 1080.
1315. Μνημεῖα τῆς ἐν Πόντῳ δημοτικῆς Ἐπτάλοφος Α' (1869) 331 - 352. [Αἰνίγμ. 124].
1316. **Ζερλέντης Περικλῆς Γ. - Ταταράκης Ἀριστείδης Μ. - Δραγούμης Ν. - Μῆρτσος Θεμιστοκλῆς - Βαρδουνιώτης Δημ. Κ. - Λάμπρος Σπυρίδων Π. - Ποταμιᾶνος Δ. - Σταμούλης Γ. - Ραφαήλ Ἐλευθ. - Πολίτης Ν. Γ.** Δημῶδη αἰνίγματα [351]. Νεοελλ. Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. Δ', σ. 193 - 254.
Κρίσεις: Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 61, 447, 493 - 494.
1317. **Πολίτης Ν. Γ.** Αἰνίγματα καὶ λογοπαίγνια. Ἄνατολ Ἐπιθεώρ Β' (1873 - 74) 20 - 25.
Αἰνίγματα 40, λογοπαίγνια 4.
1318. Ἡπειρωτικὰ αἰνίγματα [17]. Δωδώνη Β' (1879) 158.
1319. **Dieterich Karl** Neugriechische Rätseldichtung. Zeitschrift des Vereins für Volkskunde in Berlin 1904, 87 - 104. [Μελέτη].

ι') Εὐχαὶ - Χαιρετισμοὶ - Κατάραι - Ὅρκοι - Βλασφημίαι.

- [Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 24. 62. 90. 118. 129. 131. 141. 177. 183. 184. 190. 201. 207. 216. 225. 229. 241. 257. 263. 264. 272]
1320. **Πολίτης Ν. Γ.** Προλήψεις καὶ δοξασίαι τοῦ καθ' ἡμᾶς λαοῦ. Εὐχαὶ καὶ Κατάραι. Νεοελλ. Ἀνάλ Β' (1874), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 369 - 400.
1321. [**Γουτσέλης Ἡλίας**] Ὅρκοι, κατάραι, εὐχαὶ Κεφαλληνίας. Νεοελλ. Ἀνάλ Β' (1874), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 401 - 418.
Ὅρκοι 23, κατάραι 73, εὐχαὶ 47.
1322. **Πολίτης Ν. Γ.** Εὐχαὶ καὶ κατάραι παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ λαῷ. ΕΦΣΚ 9 (1875) 321 - 335. [Μελέτη].
1323. ——— Προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίαι τοῦ καθ' ἡμᾶς λαοῦ. Εὐχαὶ καὶ κατάραι. Βύρων Β' (1876) 77 - 83, 135 - 144.

1324. **Κούρτιος Ἐρνέστος** Οἱ δημοτικοὶ χαιρετισμοὶ τῶν καθ' ἡμᾶς Ἑλλήνων. [Μετάφρ. ἐκ τοῦ γερμανικοῦ]. Ἔστια 23 - 24 (1877) 417 - 421.
1325. **Ἀδρακτᾶς Γεώργ.** Τὸ ἀνάθεμα. Ἐβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 20, σ. 11.
1326. **Γαρδίκας Γ.** Περὶ τῶν παρ' Ἑλλήσι χαιρετισμῶν ἐν παραβολῇ πρὸς τοὺς τῶν ἄλλων λαῶν. Εἰκοσιπενταετηρίς τῆς καθηγεσίας Κων. Κόντου, ἐν Ἀθήναις 1893, σ. 183 - 238. [Καὶ ἀνατύπώσεις, ἐν Ἀθήναις 1892, 8ον, σελ. 61]
1327. **Λάμπρος Σπ. Π.** Ἐθνικαὶ ὕβρεις. Ἔστια 1895, σ. 130 - 132, 140 - 142, 154 - 156, 172 - 173.

ια') Γλῶσσα.

1. Συνθηματικαὶ γλῶσσαι. Ὄνόματα: κύρια, ἐπόνυμα, παρωνύμια κλπ.

- [Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 15. 26. 55. 62. 68. 105. 121. 131. 134. 140. 143. 146. 172. 177. 181. 183. 186. 193. 194. 197. 211. 214. 216. 218. 226. 229. 233. 237. 239. 242. 246. 261. 264. 266. 273. 284. 288. 289. 290. 291. 509. 566. 788. 1784. 1888. 1905]
1328. **Flora Corcirese.** Χλωρίς Κερκυραϊκή. Ἰόνιος Ἀνθολογία 2 (1834) 430 - 469, 3 (1834) 668 - 703, 4 (1834) 940 - 961, 5 (1835) 180 - 227. [Ὄνομ. φυτῶν δημώδη].
1329. **Μουστοξύδης Ἄ.** Παναγιώτης Δοξαράς. Ἑλληνομνήμων 1 (1843) 17 - 40. — Ἀντώνιος Πυρόπουλος. Αὐτόθι, ἀρ. 4, σ. 193 - 195. — Ἰάκωβος καὶ Κωνσταντῖνος Τριβῶλαι. Αὐτόθι, ἀρ. 6, σ. 321 - 322. — Ἀντώνιος Καλλιέργης. Αὐτόθι, ἀρ. 6, σ. 322 - 327. Φραγκίσκος Πόρτος. Αὐτόθι ἀρ. 6, σ. 364 - 384. — Ἰωάννης, Γεώργιος καὶ Δημήτριος Μόσχος. Αὐτόθι, ἀρ. 7 (1845) σ. 385 - 405. — Μιχαὴλ Ἀήσταρχος ἢ Ἐρμούδωρος. Αὐτόθι, ἀρ. 10 (1847), σ. 581 - 615. — Θεοφάνης Ἐλεαθοῦλλος καὶ οἱ μαθηταὶ του. Αὐτόθι, σ. 615 - 623.
1330. **Βάλληνας Ἄ.** Αὐτοσχέδιον περὶ κυρίων ὀνομάτων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις Ἑλλήσιν. Πανδώρα ΣΤ' (1855 - 56) 538 - 545.
1331. **[Φοῖβος Κ. Π.]** Περὶ Ἀδριανουπόλεως. Πανδώρα ΙΓ' (1862 - 63) 68 - 72, 93 - 96, 108 - 112, 150 - 154. [Ὄνομ. κύρια καὶ τοπωνύμια].
1332. **Θ.** Γράμμα ἀνέκδοτον [Ναξιακόν]. Χρυσάλλις Γ' (1865) 624 - 626. Ἐνδιαφέρον διὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀνομάτων κατὰ τὸ 1736.
1333. **Πετρίδης Ἀθ.** Ἀπάντησις πρὸς τὸν ἔλεγχον τοῦ Κ. Κουπιτώρη. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΘ' (1871) 2324 - 2327, 2330 - 2335. Πλὴν τῶν ἄλλων γίνεται λόγος καὶ περὶ τῶν ὀνομ. τῶν Λιάπηδων κτλ.
1334. **Μανασσείδης Σ. Ἄ.** Συλλογὴ κυρίων ὀνομάτων (Ἄϊνου). ΕΦΣΚ 8 (1874) 531.
1335. **Μαραγγός Γ. Χ.** Ὄνοματολογικά. ΕΦΣΚ 8 (1874) 463.

1336. **Παγούνης Ίω.** Ἡπειρωτικὴ διάλεκτος. Ὄνόματα γυναικῶν εἰς -ω λήγοντα κατὰ σύγκρισιν πρὸς τὰ ἀρχαῖα. ΕΦΣΚ 8 (1874) 594 - 595.
1337. **Σταματέλος Ί. Ν.** Ζῶντα μνημεῖα ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ. Λευκαδία διάλεκτος. ΕΦΣΚ 9 (1875) 280 - 320.
Ἐν σ. 305 - 306: ὀνόματα.
1338. **Bikélas D.** Sur la nomenclature moderne de la faune grecque par —. Annuaire 12 (1878) 208 - 237.
1339. **Ἐμμανουὴλ Ἀναστ.** Καταγωγὴ, γλώσσα καὶ ὄνομα τῶν Βλάχων. Ἔστια 5 - 6 (1878) 159 - 160.
1340. **Foy Karl** Lautsystem der griechischen Vulgär-Sprache. Leipzig 1879, 8ον, σελ. 146.
Δημοσ. καὶ πολλὰ ὀνόματα.
1341. **Πολίτης Ν. Γ.** Οἱ Ζυγιῶται τῆς Πελοποννήσου. Ἐφημ. «Αἰδών» Ἀθηνῶν, ἀρ. 3812, 26 Μαρτίου 1882 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 134 - 141).
1342. **Γεδεὼν Μ.** Σημειώσεις περὶ τῆς ἐν Μονεμβασίᾳ οἰκογενείας τῶν Λικινίων. Ἐκκλησ. Ἀλήθεια 3 (1883) 202.
1343. **Γουναρόπουλος Κ.** Περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι οἰκογενείας τῶν Μπουπουραίων. ΔΙΕΕ 1 (1883) 261 - 263.
1344. **Οἰκονομίδης Ί. Ν.** Ἐπιστολιμαῖα διάλεξις περὶ τοῦ ἔθνικοῦ ὀνόματος Βυζαντινός ἢ Βυζαντινός. Πλάτων ΣΤ' (1883 - 84) 298 - 309, 430 - 446.
1345. **Boltz Aug.** Die hellenischen Taufnamen der Gegenwart soweit dieselben antiken Ursprungs sind, nach Gebrauch und Bedeutung zusammengestellt von —. Leipzig, 8ον, σελ. 48.
Κ ρ ί σ ι ς : Ἐβδομάς Α' (1884), ἀρ. 1, 4 Μαρτίου, σ. 3 - 4, ἀρ. 2, 11 Μαρτίου, σ. 3 - 4, ἀρ. 3, 18 Μαρτίου, σ. 3 - 4 (Γ. Ν. Χ α τ ζ ι δ ά κ ι ς).
1346. **Πούσιος Θ.** Κύρια ὀνόματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐν Ζαχαρίῳ Ἡπείρου. ΕΦΣΚ 14 (1884) 252 - 254.
1347. **Ζήσιος| Κ. Γ.** Τὸ ὄνομα τοῦ Κατσαντώνη. Ἐβδομάς Β' (1885), ἀρ. 59, σ. 176. — Ποῦλος τὸ παρά τοῖς Πελοποννησίοις κύριον ὄνομα. Αὐτόθι, ἀρ. 77, σ. 392 - 393.
1348. **Χρηστομάνος Κ.** Ἀ. Γενεαλογικὰ μελετήματα. Τὸ γένος Λίμπονα. Παρασσός 10 (1886) 349 - 371.
Μελέτη ἐνδιαφέρουσα κυρίως διὰ τὰ κύρια ὀνόματα καὶ τὰ ἐν σ. 354 καὶ 368 - 369 δύο ὄσματα.
1349. **Πετρίδης Ἀθαν.** Περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς Μάνης καὶ ὡς περὶ τῆς οἰκογενείας Πετροπουλάκη. Ἀπόλλων Δ' (1886 - 87) 631 - 632, 645 - 647.

1350. **Βαλαβάνης Ίωακείμ** Ἡ καμπάνα τοῦ χωριοῦ μου. Παρνασσός 11 (1887) 316 - 334.
Ἐν σ. 325 - 326 δημοσ. ὀνόματα ἀφρένων καὶ θηλέων ἐκ Μ. Ἀσίας.
1351. **Χρηστομάνος Κ. Ἄ.** Γενεαλογικὰ μελετήματα ἐξ ἀνεκδότου πραγματείας «Τὸ Ἀθηναϊκὸν Ἀρχοντολόγιον καὶ ὁ Βυζαντινισμός». Τὸ γένος Λίμπωνα. Παρνασσός 10 (1887) 349 - 371.
1352. **Σακκελίων Ἰω.** Περί τοῦ ὀνόματος τοῦ βασιλοπαιδὸς Χριστοφόρου. Ἡμερολ. Ἀνατολ. 1888, σ. 32.
1353. * **Διονυσιάδης Χρυσ.** Περί Γκαγκαούζων. Ἡμερολ. Ὀδησσός, Βάρνα 1890.
1354. **Κούσης Ἐμμ.** Περί Τραπεζουντίας διαλέκτου (ὀνόματα). Πλάτων 12 (1890) 191 - 194.
1355. **Boltz Aug.** Lexikologische Beiträge. Einiges zu-poulos. Ἑλλάς 3 (1891) 244 - 53.
1356. **Γόνιος Ἄ.** Κύρια ὀνόματα. ΖΑ Α' (1891) 190.
1357. **(Χαβιαρᾶς Δημοσθ.)** Κύρια ὀνόματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς κατοικοῖς τινῶν ἐκ τῶν νοτιῶν Σποράδων. ΖΑ Α' (1891) 271.
1358. **Τσικόπουλος Ἰω.** Μελέτη περὶ Λεξικοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς δημώδους γλώσσης ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1892, 8ον, σελ. 50. (Ἀρχεῖα τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς γλώσσης ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ Συλλόγου «Κοραΐ» Α'). [Ὀνόμ., τοπων.].
1359. **Λαυριώτης Ἄλ.** Περί τῆς Χιακῆς οἰκογενείας Καλοθέτου. Ἑβδομαδ. Ἐπιθεώρησ. Νεολόγου, 14 Μαρτίου 1893.
1360. **Μεταξᾶς Ἐπαμ. Κ.** Ἱστορία τῆς οἰκογενείας Μεταξᾶ ἀπὸ τοῦ 1081 μέχρι τοῦ 1864 ἔτους. Ἐν Ἀθήναις 1893, 8ον, σελ. δ' + 276.
1361. Παρατηρήσεις τινὲς περὶ τοῦ γένους Ραγκαβῆ. Ν. Ἐφημερίς, Ἀθῆναι 8 Μαΐου 1893.
1362. **Τσερέπης Γ.** Ἑτυμολογικὰ [Περσεφόνη - Κλυταιμνήστρα]. Εἰκκοιπεταετη-
ρις τῆς καθηγεσίας Κων. Κόντου, ἐν Ἀθήναις 1893, σ. 115 - 121.
1363. **Χούμης Ἄ. Κ.** Τὰ οἰκογενειακὰ ὀνόματα τῶν Χίων Καρδομυλιτῶν. ΔΙΕΕ Γ' (1890 - 91) 546 - 547, Δ' (1892 - 95) 352.
1364. — Βαπτιστικὰ ὀνόματα. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 349 - 351.
Κρίσις: ΒΖ 4 (1895) 383 (Κ. Κ[rum]bacher).
1365. **Ζώης Λ.** Ἱστορικαὶ σελίδες Ζακύνθου. Οἰκογ. Δε-Ρώσση. Παρνασσός 17 (1895) 913 - 920.
1366. **Χατζιδάκις Γ.** Μυζήθρα - Μυζηθρᾶς - Μυστρᾶς - Μυστριώτης. Βυζαντ Χρο-
νικὰ 2 (1895) 58 - 77 (=Γλωσσολ. Μελέται Α', ἐν Ἀθήναις 1901, σ. 180-203).

1367. **Δασσαρήτης Ἡλ.** Περὶ Κορυτσᾶς [ἐπώνυμα]. ΔΙΕΕ 5 (1896) 139.
1368. **Ζώης Λεων. Χ.** Στατιστικὴ τῆς νήσου Ζακύνθου. Μοῦσαι. Ε' (1896-97), ἀρ. 100 καὶ 101. [Ἀνεδημοσ. μετὰ προσθηκῶν ἐν ἰδίῳ τεύχει, ἐν Ζακύνθῳ 1896, 16ον, σελ. 24].
1369. **Kretschmer Paul** Der Esel Nikos. BZ 6 (1897) 569 - 570.
- 1369α **Ζώης Λ.** Περὶ τοῦ οἴκου Μαυρομιχάλη. Ἐφημ. Ζακύνθου Ὕασις Β' (1898), σ. 13 - 55.
1370. **Παπαγεωργίου Π. Ν.** Ἐκδρομὴ εἰς τὴν βασιλικὴν καὶ πατριαρχικὴν μνην τῆς ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας τὴν ἐν τῇ Χαλκιδικῇ. BZ 7 (1898) 57 - 82.
Ἐν σ. 68 - 71 δημ. ὀνόματα προσώπων, πόντων καὶ χωρίων.
1371. **Χελδράϊχ Θ. Δέ** Ἡ γλωσσὶς τῆς Αἰγίνης. Ἐπετ Παρν Β' (1898) 264 - 321. Δημοσ. καὶ δημῶδη ὀνόματα φυτῶν.
1372. **Τσιτσέλης Ἡλ.** Γυναικεῖα ὀνόματα. Αἰ Μοῦσαι Ζ' (1898 - 99) 1060 - 1061.
1373. **Σπανδωνῆ Ν.** Αἰ Ἑλληνίδες καὶ τὰ ὀνόματά των. Ἐφημ. Ἄστου, περίοδ. Β', ἔτ. 4 (1899), ἀρ. 3138.
1374. **Χελδράϊχ Θ. Δέ** Ἡ γλωσσὶς τῆς Θήρας. Ἐπετ Παρν Γ' (1899) 259 - 291. [Ὀνόματα φυτῶν].
1375. **Ζώης Λ.** Ἀθηναϊκαὶ οἰκογένειαι καὶ Ἀθηναῖοι ἐν Ζακύνθῳ. Ραδάμανθος 6 (1901), ἀρ. 10.
1376. **Παλαμᾶς Κ.** Ρωμῖος καὶ Ρωμισσύνη. Ἐφημ. Ἄστου, 12 Ὀκτωβρ. 1901.
1377. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἑλληνες ἢ ρωμιοί; ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1901, 8ον, σελ. 20 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 122 - 133).
1378. **Σωτηριάδης Γ.** Ἱστορία τῆς Ρωμισσύνης. Ἐφημ. Ἀκρόπολις, 5 Αὐγούστου 1901.
1379. **Χατζιδάκης Γ. Ν.** Γλωσσολογικαὶ Μελέται. Τόμος Α'. Ἐν Ἀθήναις 1901, 8ον, σ. 6 + 635. [Ὀνόμ. καὶ τοπωνύμια].
Κρίσεις: BZ 11 (1902) 224 (Κ. K[rum]bacher).
1380. **Χελδράϊχ Θ. Δέ** Συμβολαὶ πρὸς σύνταξιν γλωσσίδος τῶν Κυκλάδων. Χλωρίς τῆς Μυκόνου καὶ τῶν παρακειμένων νήσων Δήλου καὶ Ρηνείας. Ἐπετ Παρν Ε' (1901) 239 - 259.
Δημοσ. καὶ δημῶδη ὀνόματα φυτῶν.
1381. **Γαρδίκας Γ.** Ἡ γυνὴ ἐν τῷ ἑλληνικῷ πολιτισμῷ. Ἀθηνᾶ 14 (1902) 488 - 489. [Μητρωνυμικά].
1382. **Ζησίου Κωνστ. Γ.** Γυναικῶν ὀνόματα κύρια ἐν Κυνουρίᾳ. Ἐπετ Παρν ΣΤ' (1902) 227 - 246.

1383. **Μηλιαράκης Ἄ.** Οἰκογένεια Μαμωνᾶ. Ἱστορική καὶ γενεαλογικὴ μελέτη τῆς οἰκογενείας Μαμωνᾶ ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ μέχρι σήμερον (1248 - 1902). Ἐν Ἀθήναις 1902, 8ον, σελ. 158.
1384. **Μπαξεβανάκις Νικ. Σ.** Περί τῆς ὀρθογραφίας λατινικῶν τινῶν ἐν Σύρῳ ἐπωνύμων. Ἡμερολ. Σύρου 1 (1902) 212 - 216.
1385. **Ψυχάρης Γ.** Ρωμιὸς - Ρωμιοσύνη, εἰς τὸ ἔργον τοῦ «Ρόδα καὶ Μῆλα», τ. Α', Ἀθήνα 1902, σ. 39 - 51.
1386. **Χοτζιδάκις Γ.** Γραμματικὰ ζητήματα περὶ τοῦ σχηματισμοῦ καὶ τῆς χρήσεως τῶν προσηγορικῶν ὀνομάτων γένους θηλυκοῦ ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἑλληνικῇ. Ἐπ' Ἐπ. Παν 1 (1902-1903) 129 - 135.
1387. **[Ζησίου Κ.]** Οἱ Μαυρομιχάλοι. Συλλογὴ τῶν περὶ αὐτῶν γραφέντων ἀπὸ ἐμφανίσεως τῆς οἰκογενείας ἐν Μάνῃ μέχρι ἐλεύσεως εἰς Ἑλλάδα τοῦ Καποδιστρίου [μετὰ εἰκόνων καὶ γενεαλογικοῦ δένδρου]. Μέρους Α'. Ἀθήναι 1903, σελ. 254.
1388. **Ζώης Α.** Οἶκος Μελισσηῶν. Αἱ Μεῦσαι ΣΤ' (1897-98), ἀρ. 100.—Ἱστορικὸν σημεῖωμα οἰκογενείας Μερκάτη τοῦ 1798, αὐτόθι IB' (1903), ἀρ. 255.
1389. ———. Χλωρὸς Ζακύνθου. Παναθήναια Δ' (1903), τεύχ. 77.
1390. **Μπαξεβανάκις Ν.** Περί τῆς ὀρθογραφίας λατινικῶν τινῶν ἐν Σύρῳ ἐπωνύμων. Ἀθηνᾶ 15 (1903) 489 - 497.
1391. **Φιλήντας Μ.** Τὸ νεοελληνικὸν προσκόλλημα -πουλος. Νουμᾶς Γ' (1903), ἀρ. 138, σ. 8 - 10.
1392. **Μενάρδος Σῆμ.** Περί τῶν ὀνομάτων τῶν Κυπρίων. Ἀθηνᾶ 16 (1904) 257 - 294.
Κρίσις: Rev Ét Gr XVIII (1905) 294 (O. B.).
1393. **Τσιτσέλης Ἡλ. Ἄ.** Κεφαλληνικὰ σύμμικτα. Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ λαογραφίαν τῆς νήσου Κεφαλληνίας εἰς τόμους τρεῖς. Τόμος Α'. Ἐν Ἀθήναις 1904, 8ον, σελ. κ' + 940.
Ἐνδιαφέρει διὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀνομάτων.
1394. **Βέης Ν.** Ὁ εἶκος Κανικλείου ἢ Κανίκλη. Παχώμιος ὁ κτίτωρ τῆς ἐν Μυστρᾷ μονῆς τῆς Παναγίας τοῦ Βρονιοχίου. Ἀκριτας 2 (1904 - 1905) 405 - 407.
1395. **Λάμπρος Σπ.** Μιχαὴλ Καλοφρενᾶς καὶ ὁ Πατριάρχης Μητροφάνης Β'. NE 1 (1904) 42 - 56. — Ἰγνη μητρικοῦ δικαίου παρὰ ταῖς νέαις Ἑλλησι τῆς Λυκίας. Αὐτόθι, σ. 162 - 171. — [Ἀσάνης]. Αὐτόθι, σ. 203 - 208. — Ἀνύπαρκα ὀνόματα. Αὐτόθι, σ. 321 - 332. — Ὄνόματα παραγνωρισθέντα. Αὐτόθι, σ. 333 - 335. — Ὄνόματα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Αὐτόθι, σ. 375 - 376. — Μητρωνυμικὰ οἰκογενειακὰ ὀνόματα. Αὐτόθι 2 (1905) 281 - 288. — Βλάχοι καὶ ὄχι Βράχοι. Αὐτόθι, σ. 502.

1396. **Λάμπρος Σπ.** [Οί Ἀρκολέοντες τῆς Κρήτης]. Μικταὶ Σελίδες, ἐν Ἀθήναις 1905, σ. 427 - 433.
1397. **Πανᾶς Μεν. Μ.** Μονογραφία περὶ τῆς καθόλου δράσεως τῆς οἰκογενείας Πανᾶ (καὶ ἰδίως τοῦ Ἡλία Πέτρου Πανᾶ) κατὰ τὸν ἱερὸν ὑπὲρ Ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνα τοῦ 1821 - 1828, συμπεριλαμβάνουσα καὶ τὴν ἄχρι τῶν ἡμερῶν μας δρᾶσιν τῆς, ὑπὸ ἐθνικὴν, πολιτικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἐποψὶν καὶ συνταχθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει αὐθεντικῶν ἱστορικῶν ἐγγράφων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1905, 8ον μικρ., σελ. α' - η' + 9 - 80 + Παράρτημα, σελ. α' - ζδ' + 3 πίν. ἐκτὸς κειμένου.
1398. **Χατζιδάκις Γ.** Μάνθος, Μάνθα, Σαμφώ. Ἀθηνᾶ 17 (1905) 223 - 227 (= ΜΝΕ, τ. 2, 1907, σ. 550 - 555).
1399. **Βέης Νίκος Α.** Κατάλογος τῶν χειρογράφων κωδίκων τῆς ἐν Ἀρσανείᾳ μονῆς τῶν ἀγίων Θεοδώρων. Ἐπετ Παρν Θ' (1906) 43 - 80.
Ἐν σ. 67 - 68: ὀνόματα βαπτιστικὰ γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν.
1400. **Δισμαντάρης Ἀχιλλ.** Παράπλους Λυκίας ἀπὸ Μεγίστης (Καστελλορίζου) εἰς Μύρα. Ξενοφάνης 4 (1906) 33 - 35.
1401. **Λάμπρος Σπ. Π.** Μητρωνυμικὰ οἰκογενειακὰ ὀνόματα ἐν Σύμῃ. ΝΕ Γ' (1906) 253 - 255.
1402. **Μαρκόπουλος Α.** Ἑλληνικὴ ὀνοματολογία. Ξενοφάνης Δ' (1906) 36 - 48, 56 - 67, 115 - 124. Ἐπίμετρον. Αὐτόθι, σ. 162 - 169.
1403. **Παπανδρέου Γ.** Καλαβρυτινὴ Ἐπετηρίς... Ἐν Ἀθήναις 1906, 8ον, σελ. γ' + 9 - 336.
Ἄνθ. Καλαβρυτινῶν ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐκ κωδίκων τοῦ ἐν Στρατζόβῃ ναοῦ τῆς Παναγίας καὶ τοῦ ἐν Σκουπιῷ ναοῦ τοῦ Προδρόμου. Δημοσ. ἐπίσης τοπωνύμια, συμφωνητικὰ καὶ 2 ἄσματα.

2. Τοπωνύμια.

- [Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 55. 62. 66. 68. 93. 94. 105. 121. 125. 128. 131. 137. 158. 164. 165. 172. 177. 178. 181. 188. 191. 194. 197. 203. 204. 210. 211. 212. 223. 226. 233. 235. 236. 239. 242. 246. 248. 251. 255. 257. 259. 264. 265. 296. 275. 289. 290. 296. 298. 329. 509. 566. 1102. 1331. 1349. 1358. 1368. 1370. 1403. 1885. 1905]
1404. **Fallmerayer Jac.** Geschichte der Halb-insel Morea während des Mittelalters. Stuttgart und Tübingen, 1830. Erster Theil, 8ον σελ. XVI + 432.
Ἐν σ. 243 κέξ. γίνεται λόγος περὶ τῆς λ. Μορέας καὶ ἄλλων τοπων. τῆς Πελοποννήσου.
1405. **Dapper D.** Ἀκριβὴς περιγραφή τῆς Κρήτης. (Μετάφρασις Μ. Βερνάρδου τοῦ Κρητῶς). Ἐν Ἀθήναις 1836, 8ον, σελ. ια' + 416.
1406. **Tafel F.** De Thessalonica eiusque agro. Dissertatio geographica. Berolini 1839, 8ον, σελ. 553.
Ἐνδιαφέρει καὶ τὴν τοπωνυμιολογίαν.

1407. [Μουστοξύδης 'Α.] Ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς χερσονήσου Μεθάνων. Ἑλληνομνημῶν 1 (1843) 3 - 16. — Ὁρθὴ γραφὴ τοῦ ὀνόματος τῆς Κορυσίας, πόλεως τῆς νήσου Κέω. Αὐτόθι, σ. 60 - 63.
1408. Σταματάκης 'Ι. Δ. Πίναξ χωρογραφικὸς τῆς Ἑλλάδος περιέχων τὰ ὀνόματα, τὰς ἀποστάσεις καὶ τὸν πληθυσμὸν τῶν δήμων, τῶν πόλεων, κομποπόλεων καὶ χωρίων, ἐρανισθεὶς ἐκ διαφόρων ἐπισήμων ἐγγράφων τῆς Β. Κυβερνήσεως καὶ ἐκδοθεὶς ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1846, 8οι, σελ. β' + 98 + 2 πίλ.
Δημοσ. πολλὰ τοπωνύμια.
1409. Plehn Severus Lucianus Περὶ τῆς νήσου Λέσβου τάνυν Μυτιλήνης κατὰ τὸν λατινιστὶ περὶ αὐτῆς συγγράψαντα Γερμανὸν —. [Μετάφρ. Ν. Ἀργυριᾶδη]. Φ Συν 1848 - 49, σ. 12 - 24, 49 - 64.
Ἐν σ. 49 - 64: τοπωνύμια τῆς Λέσβου.
1410. Curtius Ern. Peloponnesos. Eine historische - geographische Beschreibung der Halb-insel. Erster Band. Gotha 1851, 8ον, σελ. 495.
Ἐν σ. 113, σημ. 39, γίνεται λόγος περὶ τῆς λ. Μορέας.
1411. Β. Α. Σ. Ὁ Ἑλλήσποντος καὶ ἡ Προποντίς. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 46 - 48.
1412. Περὶ Μήλου. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 571 - 574, Δ' (1853 - 54) 116 - 120. — Περὶ τῶν Ἑλλήνων τῆς Μεσημβρινῆς Ρωσίας. Αὐτόθι Δ' (1853 - 54) 40 - 45, 54 - 58, 76 - 82, 100 - 108. [Ἐν σ. 44 δημ. 17 ἐνδιαφέροντα τοπωνύμια].
1413. Σακελλάριος 'Αθ. 'Α. Εὐα ἢ Ἁγιος Πέτρος. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 407 - 410.
1414. 'Ι. Δ. Βάρνη. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 59 - 62.
1415. Μάγνης Κ. Τοπογραφία Λίμνης, Μαντουδίου, Ἀγίας Ἄννης, Σκοπέλου, Ξηροχωρίου, Κίμης, Πολιτικῶν. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 370 - 371, 375 - 376.
1416. Μαρινιώτης Γ. Περὶ τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς πόλεως «αἰ Βρασιαῖ» καὶ τῆς οὐζομένης γλώσσης αὐτῆς. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 249 - 250.
Τσακωνικὸν γλωσσάριον με τοπωνύμια.
1417. Ἀθανασιάδης Σπ. Περὶ Κατζάνας, Βλειτορίας καὶ Λυκουρίας. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΣΤ' (1858) 673 - 675.
1418. Βάλληνας Ἄντ. Μελέται ἐπὶ τοῦ Κυθνιακοῦ καὶ Βαρναϊκοῦ γλωσσαρίου. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ζ' (1859) 959 - 962.
Ἐν σ. 961: θρακικὰ τοπωνύμια.
1419. Σημειώσεις τινὲς περὶ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Κοριτσᾶς. Πανδώρα Ι' (1859 - 60) 69 - 70. 447 - 450.

1420. * **Κυριακός Διομήδης** Περί τῆς ἀρχαίας ὀνομασίας τῆς νήσου Πέτσας. Ἐν Ἀθήναις τὴν 3 Ἰανουαρίου 1860.
Γίνεται λόγος καὶ περὶ τῆς νεωτέρας ὀνομασίας τῆς νήσου.
1421. **Σεμιτέλος Δ.** Περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς Ἡπείρου. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Η' (1860) 1439 - 1441.
1422. **Γ. Α.** Σύμμικτα Καππαδοκικά. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΑ' (1863) 81 - 84.
1423. **Ψιλάκης Β.** Ἡ Ἀλμυρούπολις τῆς Κρήτης. Ἐστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1863, σ. 364 - 365.
1424. **Κυριακός Διομήδης** Περί τῆς ὀνομασίας τῆς νήσου Σπετσῶν, Πετσῶν ἢ Πετσᾶς. Πανδώρα ΙΕ' (1864 - 65) 525 - 527.
1425. **Γαλάνης Ἐμμ.** Περί τῶν διαφορῶν τῆς Εὐβοίας ὀνομασιῶν καὶ τῆς γεωλογικῆς αὐτῆς καταστάσεως κατὰ τοὺς ἀρχαίους. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΕ' (1867) 1196 - 1199.
1426. **Πανταζῆς Δ.** Ἡ παρὰ τῇ Καισαριανῇ Κρήνῃ Κυλλοῦ Πήρα (νῦν Καλοπούλα). Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΕ' (1867) 1249 - 1250.
1427. **Ἀραβαντινός Π.** Περί Ἀχρίδος. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 310 - 313, 327 - 330.
1428. **Πετρίδης Α.** Περί Σουλίου. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 265 - 271.
1429. Περί τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Κοριτσᾶς. Πανδώρα Ι' (1859 - 60) 69 - 70, 447 - 450, ΙΖ' (1866 - 67) 493 - 494, ΙΗ' (1867 - 68) 175 - 177, 318 - 320, ΙΘ' (1868 - 69) 136 - 139.
1430. **Δήμιτσας Μαργαρίτης** Διορθωτέα τινὰ τῶν περὶ Ἀχρίδος δημοσιευθέντων ἐν τῇ Πανδώρα [ὑπὸ Π. Ἀραβαντινοῦ]. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 201-207, 264 - 270.
1431. **Θεσπρωτός Π.** Περί Κοριτσᾶς. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 195 - 198, 250 - 253.
1432. **Πετρίδης Ἀθ.** Περί τινων ἐν Ἡπείρῳ κωμῶν. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 465 - 472.
1433. **Γουναρόπουλος Κ.** Σύντομος ἱστορικὴ καὶ τοπογραφικὴ περιγραφὴ τοῦ νομοῦ Πτολεμαΐδος. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 201 - 212.
1434. **Κονταρίνης Ἰω. Ν.** Περιγραφὴ τῆς νήσου Φολεγάνδρου. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 460 - 462, ΚΑ' (1870 - 71) 25 - 29.
1435. **Πετρίδης Ἀθ.** Περί τριῶν χωρίων τοῦ Δήμου Κολοκυνθίου τῆς ἐπαρχίας Γυθείου, ἤτοι Καββάλου, Μαυριανοῦ καὶ Χυμάρας. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 340 - 342.
1436. **Ἀμπελᾶς Τιμ.** Περί ἀρχαίων τινῶν ὀνομαστοθεσιῶν ἐν Σύρῳ. Πανδώρα ΚΑ' (1870 - 71) 33 - 34.

1437. **Δεκιγάλλας Ι.** Ἀρχαιολογικά Νάξου. Πανδώρα ΚΑ' (1870 - 71) 380 - 381.
1438. **Σ.** Ὀνομασῖαι θέσεων ἐν Σύρῳ. Πανδώρα ΚΑ' (1870 - 71) 135.
1439. **Πετρίδης ἈΘ.** Πρόλογος. Χρονικὸν Δρουπίδος. Σημειώσεις τοῦ Χρονικοῦ. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1871), φυλλάδ. Α', σ. 3 - 32. — Σύντομος γεωγραφικὴ περιγραφὴ τῆς Ἠπείρου. Αὐτόθι, σ. 33 - 64.
1440. ——— Περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς Μάνης, τῆς ἐν αὐτῇ ἀρχαίας πόλεως Οἰτύλου καὶ τῶν εἰς Κύρνον (Κορσικὴν) ἀποικησάντων Στεφανοπούλων. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΘ' (1871) 2433 - 2435, 2441 - 2445.
1441. **Γουναρόπουλος Κ.** Ἐκθεσις ἱστορικὴ καὶ τοπογραφικὴ τοῦ Γαυροῦ. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 178 - 184.
1442. **Δεκιγάλλας Ι.** Ἀρχαιολογικά Νάξου. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 204 - 205. [Τοπων.].
1443. **Πετρίδης ἈΘ.** Περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς Μάνης. Πανδώρα ΚΔ' (1871 - 72) 142 - 143, 153 - 157. — Ἐπίμετρον περὶ τοῦ ὀνόματος τῆς Μάνης. Αὐτόθι, σ. 404 - 408.
1444. **Pischel R.** Περὶ τῆς λέξεως Ἄργος (μετάφρ. Deffner). Ἐφημ Φιλομαθῶν Κ' (1872) 2561 - 2562.
1445. **X. Α. Κ.** Ἐπιστολιμαία διατριβὴ περὶ ὀνοματοθεσιῶν τινῶν ἐν Σύρῳ. Ἀνατολ Ἐπιθεῶρ Α' (1872 - 73) 6 - 10, 31 - 34, 57 - 61.
1446. **Πετρίδης ἈΘ.** Περὶ τῆς ἐν τῇ Δυτικῇ Μάνῃ ἀρχαίας πόλεως Καρδαμύλης. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΚΑ' (1873) 2645 - 2648.
1447. **Βογιατζῆς Ἱερώνυμος ἀρχ.** Περὶ τῆς ὀνομασίας τῶν δήμων τῆς ἐπαρχίας Γόρτυνος καὶ ἐμβλημάτων τῶν δημοτικῶν σφραγίδων. Βύρων Α' (1874) 360 - 364. — Καὶ πάλιν περὶ θαυμασίου ὄρους. Καὶ πάλιν ἡ Μαδάρα θαυμάσιον. Αὐτόθι, σ. 561 - 565.
1448. **Μηλιάρκης Ἀ.** Κυκλαδικά, ἤτοι γεωγραφία καὶ ἱστορία τῶν Κυκλάδων νήσων ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς καταλήψεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν Φράγκων ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1874, 8ον, σελ. η' + 416.
1449. **Νεστορίδης Κ.** Ὀδοιπορικαὶ ἀναμνήσεις ἀπὸ Πατρῶν εἰς Ἰωάννινα. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΚΒ' (1874) 2741 - 2744.
1450. **Παπαζαφειρόπουλος Παν.** Ὅτι τὸ παρὰ Πανσανίᾳ θαυμάσιον ὄρος ἐστὶν ἡ Πατερίτζα καὶ οὐχὶ ἡ Μαδάρα. Βύρων Α' (1874) 364 - 366.
1451. **Σ. Β. Γ.** Ἑλληνικὸν Λεξιλόγιον (ἐκ τῆς Ροδῶπης). Βύρων Α' (1874) 884 - 887. [Τοπων.].
1452. **Κλὼν Στέφ.** Ἐπιγραφαὶ τῆς νήσου Σύρου. Ἀθήναιον 3 (1874) 513 κέξ., 643, 4 (1875) 3 κέξ.

1453. **Τσιτσέλης 'Ηλ. 'Α.** 'Ονόματα θέσεων ἐν Κεφαλληνίᾳ μετὰ τοπογραφικῶν, ἱστορικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν σημειώσεων. Παρνασσός 1 (1877) 674 - 681, 783 - 787, 846 - 853, 902 - 911.
1454. **Φιλιππίδης Νικόλ. Γ.** Μακεδονικά. Περιήγησις τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἐπαρχιῶν Δράμας - Ζίχνης καὶ 'Ελευθερουπόλεως. Παρνασσός 1 (1877) 123 - 134, 286 - 302.
1455. 'Απογραφικά. Πληθυσμὸς τῆς ἐπαρχίας Δελβίνου. Παρνασσός 2 (1878) 393 - 396.
1456. **Μηλιαράκης 'Αντ.** 'Οδοιπορικὰ Μακεδονίας, 'Ηπείρου καὶ Θεσσαλίας, κατὰ τὸν Emile Isambert ὑπὸ —. 'Εν 'Αθήναις 1878, 16ον, σελ. κζ' + 320.
1457. **Πετρίδης 'Αθ.** Περὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως Λυκίας (Λυκουρσίου νῦν) καὶ τοῦ λιμένος αὐτῆς 'Ογχησμοῦ (νῦν 'Αγίων Σαράντα). Παρνασσός 2 (1878) 636 - 643.
1458. **Παρχαρίδης 'Ι.** Στατιστικὴ τῆς ἐπαρχίας 'Οφείως τοῦ νομοῦ Τραπεζοῦντος. Παρνασσός 3 (1879) 224 - 232.
1459. **Μηλιαράκης 'Αντ.** Ὑπομνήματα περιγραφικὰ τῶν Κυκλάδων νήσων κατὰ μέρος ὑπὸ —. 'Ανδρος, Κέως (μετὰ δύο γεωγραφικῶν πινάκων). 'Εν 'Αθήναις 1880, 8ον, σελ. ι' + 276.
Κρίσις: 'Αθήναιον 9 (1880) 147 - 154 (Στέφ. 'Α. Κουμανοῦ ὀδης).
1460. **Ραπαρτίγοπουλος C.** Le nom de la Morée. BCH 5 (1881) 145 - 148[= Παρνασσός 5, 1881, σ. 120 - 122].
1461. **Δροσίνης Γ.** 'Οδοιπορικαὶ ἐντυπώσεις. Τρεῖς ἡμέραι ἐν Τήνῳ. 'Εν 'Αθήναις 1883, 18ον, σελ. 80.
1462. **Πετρής Ν.** Μία λέξις περὶ Θεσσαλονίκης. 'Απόλλων Β' (1884 - 85) 342 - 345.
1463. **Α.** Βῶλος ἢ Βόλος. 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 61, σ. 200.
1464. 'Η Καλοπούλα. 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 77, σ. 395. [Τοπων. μεθ' ἐνὸς διστίχου].
1465. **Κονδυλάκης 'Ιω. Δ.** Σφακιά καὶ Σφακιανοί. 'Εβδομάς Β' (1885) ἀρ. 51, σ. 75 - 76.
1466. **Α. 'Α.** Περὶ τῆς ὀνομασίας τοῦ Πολυγύρου (Μακεδονία). 'Εβδομάς Β' (1885), ἀρ. 87, σ. 515.
1467. **Γιοτσαλίτης Μ.** Περὶ τοῦ ὀνόματος «Κυνουσίας». 'Εβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 108, σ. 143.
1468. 'Η ἐπαρχία Σερρών. 'Ημερολ. 'Ανατολ. Ε' (1886) 158 - 166.
1469. **Καλέμης Δημ.** 'Η ἐπαρχία Δέρκων. 'Εκκλησίαι - Σχολεῖα - 'Αριθμὸς κατοίκων - 'Ηθὴ καὶ ἔθιμα. 'Ημερολ. 'Ανατολ. Ε' (1886) 135 - 157. [Τοπων.].

1470. **Μηλιόπουλος Ἴω.** Περὶ Σουρμένων. Ἀστὴρ τοῦ Πόντου Β' (1886) 709 - 714.
1471. **Παπαδόπουλος Ἀβραάμ** Περιγραφή τῆς περιφερείας Σουρμένων. Ἀστὴρ τοῦ Πόντου Β' (1886) 340 - 343, 358 - 360, 373 - 375, 390 - 393.
1472. **Πετρίδης Ἀθαν.** Περὶ Ταϊνάρου (Cavo-Matara) Λακωνικῆς καὶ τοῦ μεσαιωνικοῦ φρουρίου «Μαΐνης» ἐξ οὗ τὸ ὄνομα «Μάνη». Παρνασσός 10 (1886) 504 - 512.
1473. **Φιλαδελφεὺς Θ. Ν.** Τὰ Παραδείσια καὶ ὁ δῆμος Βατῆ. Παρνασσός 10 (1886) 494 - 499. [Γοπων. μελέτη].
1474. **Παπαδήμος Ἀν. Χ.** Ἱστορικο-γεωγραφικὴ ὀνοματολογία τῶν δῆμων τῆς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας. Παρνασσός 11 (1887) 89 - 92.
1475. **Σχινᾶς Ν. Θ.** Ὀδοιπορικαὶ σημειώσεις Μακεδονίας, Ἠπείρου, νέας ὀροθετικῆς γραμμῆς καὶ Θεσσαλίας, συνταχθεῖσαι τῇ ἐντολῇ τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1886, φυλλάδιον Α', 16ον, σελ. νε' + 200 + 1 χάρτ. Φυλλάδιον Β', 16ον, σελ. 4 ἄ. ἄ. + 201 - 488. Μακεδονίας τεῦχος Γ', ἐν Ἀθήναις 1887, 16ον, σελ. 8 ἄ. ἄ. + 489 - 872 + χάρτ. 8. Ὀροθετικὴ γραμμὴ. Ἐν Ἀθήναις 1886, 16ον, σελ. 274.
1476. **Grasberger Lor.** Studien zu den griechischen Ortsnamen. Würzburg 1888, 8ον, σελ. 391.
1477. **Λάμπρος Σπ. Π.** Ἀπογραφή τοῦ νομοῦ Μεθώνης. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 686 - 710.
1478. **Πετρίδης Ἀθ.** Περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Μορέως καὶ τῆς ἀνακαλυφθείσης ἀρχαίας πόλεως «Μορέας». Ἀπόλλων Ε' (1888 - 89) 763 - 767, 785 - 787, 803 - 805, 815 - 820, 828 - 830.
1479. **Λάμπρος Σπ.** Κυράδες - Χοιράδες. Ἐστία 27 (1889) 291.
1480. **Γεωργιάδης Ἐμμ.** Καὶ ἐν Ζίτση δασκαλειό. Ἐβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 7, σ. 11.
1481. **Εὐαγγελίδης Τρύφων Ε.** Τὸ Δασκαλειὸν καὶ ἐν τῇ δούλῃ Ἑλλάδι. Ἐβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 6, σ. 11.
1482. **Μηλιαράκης Ἀ.** Πόθεν ἡ λέξις Δασκαλειὸν ὡς γεωγραφικὸν ὄνομα. Ἐστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 43 - 44. — Ἀνάβησος, ὄχι Ἀνάβυσσος. Αὐτόθι, σ. 75.
1483. **Σταυρακάκης Νικ.** Στατιστικὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κρήτης μετὰ διαφόρων γεωγραφικῶν, ἱστορικῶν, ἀρχαιολογικῶν, ἐκκλησιαστικῶν κλπ. εἰδήσεων περὶ τῆς νήσου. Ἀθήνησι 1890, 8ον μέγα, σελ. 207 + 172.
1484. **Hesseling D.** Istanbul. Rev Ét Gr 3 (1890) 189 - 196.
1485. **Ρωμανὸς Ἴω. Ἀ.** Περὶ Βουθρωτοῦ. ΔΙΕΕ Γ' (1890 - 91) 548 - 559.
1486. **Μηλιαράκης Ἀ.** Πόθεν τὸ κοινὸν γεωγραφικὸν ὄνομα Νειμποργιό, Νειμποργιός, Ἐμποργιός, Ἐμπορεῖον. Ἐστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1891, σ. 409 - 411.

1487. **Ψιλάκης Β.** Ἀντικατάστασις γεωγραφικῶν ὀνομάτων. Ἑβδομάς Η' (1891), ἀρ. 45, σ. 3 - 4.
1488. **Ἀφθονίδης Ἰω. Δ.** Ἀκριβῆς τοποθέτησις πόλεων τινῶν τῆς Μακεδονίας. Παρνασσός 15 (1892) 461 - 463.
1489. * **Ζώης Α. Χ.** Πατριδογραφία Ζακύνθου. Ἐν Ζακύνθῳ 1892, 8ον, σελ. 14. [Ἀνετυπώθη αὐτόθι τὸ 1901 (σελ. 13) καὶ τὸ 1906 (σελ. 13)].
1490. **Καπράλος Κ. Α.** Ὑπάτη. Ὀδοιπορικὸν σημείωμα. Ἀπόλλων Η' (1892) 88 - 90, 102 - 103.
1491. Καλαματιανὴ. Καλάμιος, Καλαμαῖος ἢ Καλαμάτης; Λαϊκὴ Καλαμῶν, ἔτ. Α', ἀρ. 16 καὶ 17 Ὀκτωβρ. 1893.
1492. **Καμπούρογλου Δ. Γρ.** Πόθεν τὸ ὄνομα τοῦ Δαφνίου. Ἑστία, Ἰαν. - Ἰούν 1893, σ. 65 - 66.
Κρίσις: ΒΖ 2 (1893) 345 (Κ. Κ[rumbacher]).
1493. **Lambros Sp. P.** Die erste Erwähnung von Astros, Leonidion und Areia. ΒΖ 2 (1893) 73 - 75 (=Μικταὶ Σελίδες, σ. 416 - 419).
1494. **Μηλιαράκης Ἀντ.** Σχινούσα. Ἑστία, Ἰούλ. - Δεκ. 1893, σ. 285.
1495. **Παπονδρέου Γ.** Περὶ τοῦ ὄρους Φολόης καὶ τῆς πόλεως Λασιῶνος. Εἰκοσιπενταετηρὶς τῆς καθηγεσίας Κων. Κόντου, ἐν Ἀθήναις 1893, σ. 241 - 254.
1496. **Πολίτης Ν. Γ.** Καλάμιος - Καλαματιανός. Λαϊκὴ Καλαμῶν, 7 Νοεμβρ. 1893 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 146 - 148).
1497. **Φιλάρετος Γ. Ν.** Ἰστυαία, Ὠριά, Ὠρεός, Ἐλλοπία. Παρνασσός 16 (1893) 833 - 840.
1498. **Χατζιδάκης Γ. Ν.** Ἀνακοίνωσις ἐν συνεδρίᾳ τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας. Ἀθηνᾶ 4 (1892) 645 - 646. (Τοπων. Μορέας). — Περὶ τῆς ἐτυμολογίας τῆς λέξεως Μορέας - Μορέας. Αὐτόθι 5 (1893) 231 - 39 [=Γλωσσ. Μελ. Α', (1901) σ. 1 - 25]. — Περὶ τῆς λέξεως Μωρέας. Αὐτόθι, σ. 491 - 508. [Ἰδὲ καὶ κρίσιν ἐν ΒΖ 3 (1894) 420, ὑπὸ Κ. Κ[rumbacher)]. — Ὁ Μορέας καὶ ἐν Κρήτῃ. Αὐτόθι, σ. 549. [Ἰδὲ καὶ κρίσιν ἐν ΒΖ 3 (1894) 420 ὑπὸ Κ.Κ[rumbacher)].
1499. * Ἀνὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ἡ Λυκία. Κωνσταντινούπολις 1894, ἀρ. 226.
1500. **Ζιάκας Μ. Ἰ.** Ἀπὸ Παραμυθίας εἰς Διχούνη. Νεολόγον Ἑβδομ. Ἐπιθεώρησις Γ' (1894) 825 - 828.
1501. **Jireček Const.** Zum Namen Plovdivin oder Plodiv. Arch. Slav. Philol. 16 (1894) 596 - 600.
Κρίσις: ΒΖ 4 (1895) 188 (Κ. Κ[rumbacher]).
1502. **Καλομενόπουλος Νικόστρ.** Κρητικά, ἤτοι τοπογραφία καὶ ὀδοιπορικὰ τῆς νήσου Κρήτης. Ἐν Ἀθήναις 1894, 8ον, σελ. 360.

1503. **Kalužniacki** Zur Geschichte der bulgarischen Benennung der Stadt Philippopol. Arch. Slav. Philol. 16 (1894) 594 - 596.
Κρίσις: BZ 4 (1895) 188 (Κ. K[rumbacher]).
1504. **Μελισσηνός Χριστόδ.** Συριακαὶ ὁδοιπορίαι ἀπὸ Δαμασκοῦ εἰς τὰς μονὰς Σεϊδαναγίας καὶ Μαλούλας. Νεολόγος 1894, ἀρ. 7593, 7597.
1505. **Μηλιόπουλος Ἴ.** Σιδηροδρομικαὶ ἀναμνήσεις ἀπὸ Χαϊδάρ-πασσᾶ ἕως Ἐσκί-σεχίρ. Ἀθήνησιν [γρ.: ἐν Κωνσταντινουπόλει] 1894, 16ον, σελ. 8' + 88.
1506. **Παναγιωτίδης Δ. Ἄ.** Περὶ τῆς Φωτικῆς. Νεολόγου ἑβδομαδ. Ἐπιθεώρησις Γ' (1894) 735 - 736.
1507. **Παπαγεωργίου Πέτρος Ν.** Αἱ Σέρραι καὶ τὰ προάστια, τὰ παρὰ τὰς Σέρρας καὶ ἡ μονὴ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. BZ 3 (1894) 225 - 329.
Σποράδην ἀρκετὰ τοπωνύμια.
1508. **Παπαδόπουλος Ἴ.** Ἡ νῆσος Νίσυρος. Ἀμάλθεια 1894, ἀρ. 5699.
1509. **Τρίμης Κ.** Κυμαϊκά, ἤτοι ἱστορία καὶ τοπογραφία τῆς Κύμης. Ἐν Ἀθήναις 1894, 8ον, σελ. 80.
1510. **Χατζιδάκις Γ. Ν.** Περὶ τοῦ ἐτύμου τῆς λέξεως Μεσσαρεᾶς. Ἀθηνᾶ 6 (1894) 3 - 64, 473. [Γλωσσολ. Μελέται, σ. 115 - 179].
Κρίσις: BZ 4 (1895) 186 (Κ. K[rumbacher]).
1511. **Ζερλέντης Περικλ. Γ.** Περὶ τοῦ γεωγραφικοῦ ὀνόματος Παρκιά. Παροιμία. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 513 - 518.
1512. **Λάμπρος Σπυρ. Π.** Τὸ ὄνομα τοῦ Μωρέως θηλυκόν. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 722 η'.
1513. **Μηλιαράκης Ἄντ.** Μεσσαριά. Ἱστορικαὶ ἔρευναι περὶ τοῦ ὀνόματος τούτου ὡς γεωγραφικοῦ. ΔΙΕΕ Δ' (1892 - 95) 423 - 474.
Κρίσις: BZ 3 (1894) 218 (Κ. K[rumbacher]).
1514. **Μινῶτος Ν.** [Κρηπῆ]. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 224.
1515. **Mitzschke P.** Der Name «Moreas». Ἑλλάς 5 (1895) 147 - 150.
1516. **Μυστακίδης Ν. Γ.** Τὸ Λάμποβον τῆς Δρυϊνουπόλεως. Νεολόγος 1895, σ. 7975 - 76, 7979 - 80.
1517. **Ν. Ἄ. Κ.** Ἀνὰ τὸν Εὐξείνου. Κωνσταντινούπολις 1895, ἀρ. 112, 190, 192, 198.
1518. **Π.** Ἀπογραφὴ κτημάτων τῆς ἱερᾶς Μονῆς Λαύρας ἀνὰ τὴν Χαλκιδικήν. ΕΦΣΚ 25 (1895) 166 - 168 (=Μακ. Ἡμερ. 6, 1913, σ. 180 - 185).
1519. **Παναγιωτίδης Δ. Ἄ.** Τοπογραφικαὶ σελίδες τὰ Ἰωάννινα. Νεολόγος 1895, ἀρ. 7631 - 32, σ. 3.
1520. **Σακελλαρίου Δ. Γ.** Καλύδνα - Καλύμνα. Νεολόγος 1895, ἀρ. 7689 - 90, σ. 4.

1521. **Hatzidakis G. N.** Μυζήθρα - Μυζήθραῶς - Μυστράς. Βυζαντ Χρονικά 2 (1895) 58 - 77 (=Γλωσσολ. Μελέται 1, σ. 180 - 203).
Κρίσις: BZ 5 (1895) 219 - 220 (E. Kurtz).
1522. ——— 'Ο Μορέας oder τὸ Μόρεον? BZ 5 (1896) 341 - 346.
1523. **Μπισκίνης Ἀντών. Σ.** 'Ιστορικὴ παράδοσις: "Ἅγιος Ἰωάννης εἰς τὸν Κρόνον. - 'Ανθρωπινὴ σπηλιά. [Τοπων.]. Αἱ Μοῦσαι Ε' (1896 - 97) 709.
1524. **Λάμπρος Σπ. Π.** 'Η ὀνοματολογία τῆς Ἀττικῆς καὶ ἡ εἰς τὴν χώραν ἐποίκησις τῶν Ἀλβανῶν. Ἐπετ Παρν Α' (1897) 156 - 192.
1525. **Μηλιαράκης Α.** Καθορισμὸς τῆς θέσεως τοῦ Παπικίου ὄρους. Θρ Ἐπετ Α' (1897) 70 - 78.
1526. **Μητσόπουλος Κ.** Φυσικὴ Γεωγραφία τῆς Θράκης. Θρ Ἐπετ Α' (1897) 242-290.
1527. **Ζώης Α. Χ.** Ὅρια καὶ ὀνομασία τῶν δήμων Ζακύνθου. Αἱ Μοῦσαι ΣΤ' (1897 - 98) 733, 745 - 746, 761, 769 - 770, 779, 786, 794 - 795, 816 - 817, 824 - 826, 834, 842.
1528. **Μπυσκίνης Ἀντ. Σ.** 'Ιστορικὴ παράδοσις: Φήμες, Παληγῶρα, Ἄμπελος. Αἱ Μοῦσαι ΣΤ' (1897 - 98) 856 - 857.
1529. **Καλαϊσάκης Γ.** Τὸ ἐν Κρήτῃ Ἀκρωτήριον Μελέγας. Νεολόγος Κωνσταντινουπόλεως 1898, ἀρ. 435 καὶ 436.
1530. **Lambros Sp. P.** Tavia, eine verkannte mittelgriechische Stadt. BZ 7 (1898) 309 - 315 (=Μικταὶ Σελίδες, σ. 448 - 456).
1531. **Χρυσόχοος Μιχ.** Γεωγραφικὰ σημειώματα. Ἐπετ Παρν Β' (1898) 261 - 264.
1532. **Ράγκος** Σούλιον ἢ Σόλλιον καὶ πόθεν ἢ ἐπωνυμία τοῦ Σουλίου. Αἱ Μοῦσαι Ζ' (1898 - 99) 915 - 916.
1533. **Baldacci Ἀντ.** Ἐκ τοῦ ἀνά τὴν Ἀλβανίαν ὁδοιπορικῶ μου (1896). Ὁ Πίνδος καὶ ὁ Σμόλικας. Ἐπετ Παρν Γ' (1899) 152 - 174.
1534. Ἡ Χειμάρα. Ζαγόρια - Δρόπολις - Λιούντζη - Ἀργυρόκαστρον. Δωδώνη Β', (1899) 21 - 26, 44 - 50.
Τοπωνύμια τῆς Βορ. Ἠπείρου.
1535. **Μηλιαράκης Α.** Νησιογραφικὰ κατὰ τὴν Γεωγραφίαν τοῦ Ἄραβος Ἐδριζί. Ἐπετ Παρν Γ' (1899) 81 - 91.
1536. **Πολίτης Ν. Γ.** Τὰ ὀνόματα τῶν δήμων. Ἐπετ Παρν Γ' (1899) 54 - 80 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 149 - 170).
1537. ——— Ἡ ὀνομασία τῶν χωρίων Οἰχαλίας. Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν δήμαρχον Οἰχαλίας. Θάρος Καλαμῶν, 13 Μαΐου 1899.
1538. **Χρυσόχοος Μ.** Ὀλυνθος. Ἐπετ Παρν Γ' (1899) 142 - 151.

1539. **Κωνσταντόπουλος Κ.** Ἡ μονὴ Δαφνίου. Ἄρμονια Α' (1900) 377 - 395.
Ἐν σ. 381 τοπωνύμιά τινα.
1540. **Σιδερίδης Ξ. Ἀ.** Λίβυσσα, Δακίβιζα, Γκέγκουζα. Ἀπόσπασμα Ἀστακηνῶν τοπογραφικῶν μελετῶν. ΕΦΣΚ 27 (1900) 264 - 287.
1541. **Φιλαδελφεὺς Θ.** Τὰ Παραδείσια καὶ ὁ δῆμος Βατῆ. Ἄρμονια Α' (1900) 436 - 442. [Μελέτη τοπων.].
1542. **Χατζιδάκις Γ. Ν.** Δύο λέξεις περὶ τῆς λέξεως Μεσαρέας. Ἀθηνᾶ 12 (1900) 205 - 206.
1543. **Χλωρὸς Ἰ.** Λεξικὸν Τουρκοελληνικόν. Τόμ. Β', ἐν Κωνσταντινουπόλει 1900, 8ον, σελ. 1051 - 2102.
Ἐν σ. 2064 - 2096 δημοσ. τοπων.
1544. **Παπανδρέου Γ.** Ἀνὰ τὰ Καλάβρυτα. Ἀροάνια ὄρη - ὕδατα Στυγός. Ἄρμονια Β' (1901) 49 - 56.
1545. ——— Μονογραφία περὶ τῶν κατὰ Μεσηνιακὴν Πύλον. Ἄρμονια Β' (1901) 193 - 208. [Τοπων.].
1546. **Γιαννόπουλος Ν. Ι.** Ἐκθεσις ἀρχαιολογικῆς ἐκδρομῆς ἀνὰ τὸν δῆμον Σκοτούσης. Ἄρμονια Γ' (1902) 427 - 434. [Τοπων. 11].
1547. **Amantos Konst.** Die Suffixe der neugriechischen Ortsnamen. Münchener Diss., München 1903, 8ον, σελ. XI + 82.
Κρίσις: BZ 14 (1905) 293 - 296 (Karl Dieterich).
1548. **Γιαννόπουλος Ν.** Οἱ δύο μεσαιωνικοὶ Ἀλμυροὶ καὶ ὁ νῦν. Ἐπετ Παρν 8 (1904) 65 - 92.
1549. **Ζαχαριάδης Χρῖστ.** Περὶ τῆς ἐπαρχίας Προικοννήσου. Ξενοφάνης Α' (1904) 404 - 412.
1550. **Λάμπρος Σπυρ. Π.** Ὠρεὸς - Ὠρεοί. ΝΕ Α' (1904) 32 - 36. — Πόθεν ἡ τοπωνυμία Ψυχικό. Αὐτόθι, σ. 103 - 104. — Προσθήκη εἰς τὰ περὶ Ὠρεοῦ. Αὐτόθι, σ. 104. — Παρετυμολογία τοῦ ὀνόματος τῶν Ὠρεῶν. Αὐτόθι, σ. 500 - 501.
1551. **Πασχαλίδης Γ.]** Ἀνακοίνωσις περὶ πόλεων τινων τῆς Βιθυνίας. Ξενοφάνης Α' (1904) 281 - 284.
1552. **Σαββόπουλος Κ.** Μορεᾶς ἢ Μορηᾶς. Μορηᾶς, ἔτ. Δ', περ. Β', ἀρ. 143, 17 Ἰαν. 1904, ἀρ. 145, 1 Φεβρ. 1904.
1553. **Ἰωσηφίδης Γρηγ.** Περὶ τινων πόλεων καὶ κωμῶν τῆς Βιθυνίας. Ξενοφάνης Β' (1905) 509 - 513.
1554. **Miller William** The name of Navarino. The English Historical Review 20 (1905) 307 - 309.
Κρίσις: BZ 14 (1905) 675 - 676 (K. K[rumbacher]).

1555. **Ίωσηφίδης Γρηγόρ. Σ.** Περί τινων πόλεων καὶ κωμῶν τῆς ἐπαρχίας Φιλαδελφείας. Ξενοφάνης Γ' (1905 - 1906) 424 - 426.
1556. **Γούναρης Κωνστ. Σ.** Τοπωνυμιῶν τινων ἔρευνοι. Ξενοφάνης Δ' (1906) 404 - 408.
1557. * **Ζώης Λεων. Χ.** Παλαιὰ ἄρια τῆς κόμης Πισινώνων. Ἐφημ. Ἐθνοσυνελεύσεις, ἔτ. ΣΤ' (1906), ἀρ. 213 - 219.
1558. **Μενάρδος Σῆμ.** Τὸ τοπωνυμικὸν τῆς Κύπρου. Ἀθηνᾶ 18 (1906) 315 - 421.
1559. **Π. Ἰ.** Ἡ ἐπαρχία Ἀγκύρας. Ξενοφάνης Δ' (1906) 157 - 161.
1560. **Παρίσης Νικ.** Προεισαγωγικά τινα εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς Τσοπανησίας. Ξενοφάνης Δ' (1906) 352 - 361.
1561. **Παυλίδης Κύριλλος Ἥλ.** Ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς πόλεως Κερασούντος. Ξενοφάνης Δ' (1906) 10 - 28.
1562. **Παυλίδης Π. Ι.** Ἡ ἐπαρχία Νεοκαισαρείας. Ξενοφάνης Δ' (1906) 94 - 96, 125 - 136.

3. Γλωσσάρια - Λέξεις καὶ φράσεις λαογραφικῆς σημασίας.

[Βλ. τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 14. 57. 62. 76. 77. 80. 82. 83. 84. 113. 115. 116. 117. 136. 143. 147. 155. 161. 165. 173. 177. 183. 184. 204. 214. 215. 218. 226. 227. 242. 244. 251. 256. 264. 272. 288. 302. 337. 492. 572. 594. 635. 677. 690. 696. 709. 719. 892. 1040. 1050. 1054. 1075. 1088. 1090. 1099. 1416. 1451]

ιβ') Λαϊκὸν θέατρον.

[Βλ. καὶ τὸ ἄρθρον ὑπ' ἀριθμ. 1616]

1563. **Ἄννινος Χ.** Παράστασις τοῦ Ἐρωτοκρίτου. (Ἐθιμον τῶν Ἀπόκρειων). Ἐστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 119.
1564. **Βασιλειάδης Ν. Ἰ.** Ὁ Καραγκιόζης. Σκ Ἡμ ἔτ. 1895, σ. 99 - 103.

ιγ') Δημῶδη βιβλία.

1565. * **Διήγησις Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα περιέχουσα τὸν βίον αὐτοῦ, τοὺς πολέμους, τὰς ἀνδραγαθίας, τὰ κατορθώματα, τοὺς τόπους ὅπου περιώδευσεν, ὁμοῦ δὲ καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ, καὶ ἄλλα πλεῖστα πάνυ περιεργα καὶ ὠραία. αὐ'. Ἐνετίησιν 1800. Παρὰ Πάνω Θεοδοσίου τῶ ἐξ Ἰωαννίνων, 12ον. [Βλ. καὶ Α. Π. Βρεταῦ, Ν. Φιλ., μέρ. Β', σ. 310].**
1566. **Αἰσώπου τοῦ Φρυγῶς βίος καὶ μῦθοι. Οἷς προσετέθησαν ἐν ταύτῃ τῇ νέᾳ ἐκδόσει μετὰ τῶν ἄλλων, Ἡ Χρηστοθήθεια Ἀντωνίου τοῦ Βυζαντίου, Καὶ τὸ χρυσοῦν καὶ χρησιμώτατον Ἐγχειρίδιον τοῦ σφωτάτου Θεοφράστου,**

- ἦτοι αἱ αὐτοῦ Ἡθικοὶ χαρακτήρες, αὐβ', Ἐνετίησιν 1802. Παρὰ Νικολάω Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων, 16ον, σελ. 8 + 200. [Βλ. καὶ Δ. Γκίνη - Β. Μέζα, Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800 - 1863, τόμ. Α', ἐν Ἀθήναις 1939, σ. 18].
1567. Βίος τοῦ Μπερτολδίνου υἱοῦ τοῦ πανούργου Βερτόλδου καὶ αἱ γελοιόταται αὐτοῦ ἀπλότητες... Ἐν Βενετία 1807, 8ον. (Βλ. καὶ Βρετοῦ, Νεοελλ. Φιλ., μέρ. Β', σ. 426).
1568. Βίος τοῦ Μπερτολδίνου... Ἐν Βενετία... 1847, 8ον, σελ. 80.
1569. Πανουργίαι ὑψηλόταται Βερτόλδου... Ἐν Βενετία... 1847, 16ον, σελ. 96.
1570. Ἀγαθαγγέλου Χρησμοί. Ἐν Ἀθήναις 1853, 8ον μικρ., σελ. 40.
1571. Γαδάρου λύκου καὶ ἀλουποῦς διήγησις χαρίης. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα, καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα καὶ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Δημητρ. Ἰ. Τζακιροπούλου, Ἀθῆναι 1856, 8ον μικρ., σελ. 16.
1572. Πανουργίαι ὑψηλόταται Μπερτόλδου... Ἐν Βενετία 1856, 8ον μικρ., σελ. 112.
1573. (Ἀγάπιος μοναχὸς) Ἀμαρτωλῶν Σωτηρία... Συντεθὲν εἰς κοινὴν τῶν Γραικῶν διάλεκτον παρὰ —... Ἐν Βενετία 1857, 8ον, σελ. 406.
1574. Γαδάρου, Λύκου καὶ Ἀλουποῦς διήγησις χαρίης. Νεωστὶ μετατυπωθεῖσα καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθεῖσα. Ἐν Βενετία 1857, 8ον, σελ. 20.
1575. Ἡ εὐμορφή βοσκοπούλα... Ἐν Βενετία... 1857, 12ον, σελ. 22.
1576. Ἡ εὐμορφή Βοσκοπούλα... Ἐν Ζακύνθῳ... 1857, 16ον, σελ. 32.
1577. Ἀραβικὸν Μυθολογικόν... Ἐν Βενετία... 1858, 8ον μικρ., σελ. 296.
1578. Βίος τοῦ Μπερτολδίνου υἱοῦ τοῦ Πανούργου Μπερτόλδου... Ἐν Βενετία... 1858, 8ον μικρ., σελ. 80.
1579. Πανουργίαι ὑψηλόταται Μπερτόλδου... Ἐν Βενετία... 1858, 8ον, σελ. 102.
1580. (Ἀγάπιος μοναχὸς) Βιβλίον καλούμενον Ἀμαρτωλῶν Σωτηρία... Ἐν Βενετία... 1859, 8ον μέγ., σελ. 7' + 360.
1581. Ἡ εὐμορφή βοσκοπούλα... Ἐν Βενετία... 1860, 12ον, σελ. 22.
1582. Ὁ παλαιὸς καὶ νέος Ἀγαθάγγελος, ἦτοι προρρήσεις περὶ τῆς πτώσεως τοῦ μωαμεθανικοῦ κράτους. Ἐρανησθεῖσα ὑπὸ Μ. Ἀναγνωστοπούλου. Ἀθῆναι... 1860, 16ον, σελ. 64.
1583. Γκινάκας Ἰ. Π. Ἡ πρώτη ἐκδοσις τοῦ Ἐρωτοκρίτου. Ἰλισσὸς Α' (1868-69) 319 - 322.
1584. Σάθας Κ. Περὶ τοῦ ποιητοῦ τοῦ Ἐρωτοκρίτου. Ἰλισσὸς Α' (1868 - 69) 264 - 266.

1585. Ἡ εὐμορφη βοσκοπούλα, ποίημα Νικολάου Δριμυτικοῦ ἐξ Ἀποκορώνου τῆς Κρήτης ἐκδοθὲν ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Αἰμιλίου Λεγρανδίου. Ἐν Παρισίοις 1869, 8ον, σελ. 24, ἔκδ. 2α, αὐτόθι, 2ωο' (1870), σελ. 44.
1586. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ, Ἐν Βενετίᾳ 1832, 1836, 1848, 1856, 1860, 1865, 1870, 1873.
1587. **Π(ολίτης) Ν. Γ.** Δημώδη βιβλία. Συντίπας. Ἐστία 3 - 4 (1877) 433 - 438, 659 - 664 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 176 - 186) — Δημώδη βιβλία. Γαδάρου, Λύκου καὶ Ἀλουποῦς διήγησις χαρίεις. Αὐτόθι, σ. 659-664 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 186 - 195).
1588. Γαδάρου, λύκου καὶ ἀλουποῦς διήγησις χαρίεις νεωστὶ μετατυπωθεῖσα καὶ μετ' ἐπιμελείας διορθωθείσα. Βενετία, ἐκ τοῦ Ἑλλην. τυπογραφ. Ὁ Φοῖνιξ, 1879, 16ον, σελ. 20.
1589. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ. Ἀνατύπωσις ὑπὸ Ἐ. Legrand, ἐν Bibliothéque grecque vulgaire, τ. 1 (1880) 226 - 268.
1590. **Λάμπρος Σπυρ. Π.** Τὰ ἀναγνώσματα τῶν πάππων μας. Ἐστία 13 - 14 (1882) 209 - 241. [Ὁ Μπερτόλδος].
1591. **Γιάνναρης Ἀ. Ν.** Περὶ τοῦ Ἐρωτοκρίτου καὶ τοῦ ποιητοῦ αὐτοῦ. Ἱστορικὴ καὶ κριτικὴ καὶ γλωσσικὴ μελέτη μετὰ κρητικοῦ γλωσσαρίου. Ἐν Ἀθήναις 1889, 8ον, σελ. 133.
Κρίσις: Ἐβδομάς 6 (1889), τευχ. 22, σ. 9 - 10, τευχ. 23, σ. 9 - 11 (Ἰ. Δαμ-βέργης).
1592. **Δαμβέργης Ἰω. Μ.** Περὶ Ἐρωτοκρίτου καὶ τοῦ ποιητοῦ αὐτοῦ. Ἐβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 22, σ. 9 - 11, ἀρ. 23, σ. 9 - 11.
1593. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἀγαθὰγγελος. Ἐστία 27 (1889) 38 - 40 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 28).
1594. — Ἀγαθὰγγελος. Ἐγκυκλοπαίδ. Λεξικ. Μπάρτ - Χίρστ, τ. Α' (1890), σ. 34 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 28).
1595. **Κόρς Θ.** Κριτικαὶ σημειώσεις εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ τιμημένου γαδάρου. Βυζαντ Χρονικὰ III (1896) 528 - 559.
1596. **Ἰστριν Β.** Μεσαιωνικὸς βίος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐκ τινος κώδικος τῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων. Βυζαντ Χρονικὰ VI (1899) 97 - 130.
1597. **La Belle Bergère**, poème en Dialecte Crétois par Nicolas Drymitinos publié d'après le seul exemplaire connue de l'édition princeps par Émile Legrand. Paris 1900, 8ον, σελ. 42.
1598. **Psichari J.** Un mystère crétois. La Revue de Paris, 15 Avril 1903, σ. 850 - 864.
1599. Τὸ παραμῦθι τοῦ γαδάρου, τοῦ λύκου καὶ τῆς ἀλεποῦς. Ἐν Ἀθήναις, ἄ. ἔ., 16ον, σελ. 16.

4. Μουσική και χοροί.

- [Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 52. 62. 64. 92. 101. 104. 105. 116. 129. 130. 143. 184. 232. 250. 257. 264. 266. 268. 274. 489. 492 709. 1804]
1600. **Moore Thomas** and **Bishop H. R.** Evenings in Greece. London 1823, 4ον, σελ. 210. [Γενν. Βιβλ. Μ 118].
Ἐν σ. 34 δημοσιεύεται ὁ χορὸς Romaika (ἑλληνικὸς χορὸς).
1601. **Stackelberg O. M.** Bar. v. Der Apollotempel zu Bassae in Arcadien und die daselbst Ausgegrabenen Bildwerke dargestellt und erläutert durch—. Rom 1826, Frankfurt an Main, 2ον μέγα, σελ. 148 + εἰκ. 32 ἐκτός κειμ. Περιέχει καὶ 10 δημ. ἑλλ. ᾠσμ. καὶ χορούς εἰς εὐρωπ. μουσ. γραφὴν μετὰ κειμένων καὶ γερμ. μεταφρ. ὑπὸ τὸν τίτλον: Volksgesänge und Tänze, σ. 113 - 120.
1602. * **Zuccarini Fr.** Musik und Tanz in Griechenland. Ausland, ἔτ. 1832, ἀρ. 353 - 357, σ. 1409 - 10, 1414 - 15, 1418 - 19, 1421 - 22, 1426 - 27.
Εἰδήσεις περὶ δημ. ᾠσμ., περὶ τινος τυφλοῦ ραψωδοῦ Ναυπλίου κ.ἄ.
1603. **Stephani Rudolf** Reise durch einige Gegenden des nördlichen Griechenlands von Dr — mit sechs Steindrucktafeln. Leipzig, Druck und Verlag von Breitkopf und Härtel, 1843, 8ον μικρ., σελ. 107.
Εἰδήσ. περὶ μελωδ. δημ. ᾠσμ., μουσ., ὄργ. καὶ χοροῦ. Ἐν σ. 31 καὶ 32 ᾠσμ. 2.
1604. **Ἀ[ρ]αβαντινός Π.** Περὶ ὀρχήσεως [ἐν Ἡπείρῳ]. Πανδώρα Π' (1862 - 63) 601 - 602.
1605. **Βλαχάκης Δ.** Ἡ Λεσβία Σαπφῶ ἤτοι ᾠματολόγιον περιέχον ἐξωτερικὰ ᾠσματα εἰς ὕφος ἑλληνικόν, εὐρωπαϊκόν καὶ τουρκικόν ὑπὸ —. Ἀθήνησι 1870, σελ. ιδ' + 352. [Γενν. Βιβλ. Mus. 82].
Ἐν σ. 334 - 337 δημοσ. 5 δημ. ᾠσμ. μετὰ καταγρ. εἰς βυζαντ. παρασημαντικὴν.
1606. **Bourgault - Ducoudray L. A.** Trente mélodies populaires de Grèce et d'Orient recueillis et harmonisés par —. Traduction italienne en vers adaptée à la Musique et traduction Française en prose de M. A. De Lauzières, Paris (1876), 4ον, σελ. 88.
1607. **Ruelle Ch. - Ém.** Quelques mots sur la musique des Grecs anciens et modernes. Annuaire 12 (1878) 238 - 245.
1608. **Σιγάλας Ἀντ.** Συλλογὴ ἔθνικῶν ᾠμάτων περιέχουσα τετρακόσια ᾠσματα τονισθέντα ὑπὸ τοῦ ἐκ Θήρας μουσικοδιδασκάλου — ἐκδιδομένη συνδρομῇ τῆς Βουλῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλων φιλομούσων. Ἐν Ἀθήναις 1880, 8ον, σελ. κδ' + 544.
ᾠσματα 400 εἰς βυζαντ. παρασημαντικὴν.
1609. **Μάτσας Περικλ. Ἀ.** 80 ἑλληνικαὶ δημοτικαὶ μελωδίαί, διὰ μονωθῆσαν ἐν ἀκολουθίᾳ κλειδοκυμβάλου ἢ καὶ διὰ μόνον τὸ κλειδοκύμβαλον, συλλεχθεῖσαι

- καὶ συναρμονισθεῖσαι. (**Matza Périclès A.**: «80 Mélodies populaires Grecques», pour Chant avec accompagnement de Piano, ou pour Piano seul, recueillies et harmonisées). [Μέρος πρῶτον]. Propriétaire Éditeur pour tous pays F. Adam. Constantinople [1883], 4ον, σελ. 87.
1610. **Weitzmann C. F.** Geschichte der Griechischen Musik. Mit einer Musikbeilage, enthaltend die Sämmtlichen noch vorhandenen Proben altgriechischer Melodien und vierzig neugriechische Volksmelodien. Verlag von Th. Ch. Fr. Enslin (Richard Schoetz). Berlin 1884, σελ. 36 + 12.
Ἐν σ. 5 - 12 τοῦ Παραρτήματος δημοσ. 40 μελωδ. χορῶν καὶ ἄσμ. εἰς εὐρωπ. μουσ. γραφήν.
1611. **Κυριαζῆς Δ.** Ἄσματα ἡρωϊκὰ τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ἐμπεριέχοντα ἐννέα ἄσματα καὶ ὀλίγα μαθήματα ἐκκλησιαστικὰ παρ' αὐτοῦ συνταχθέντα καὶ τονισθέντα. Ἐν Ἀθήναις 1884, 8ον, σελ. 68.
1612. **Φωστήρόπουλος Κ.** Περί τῶν ἐλληνικῶν χορῶν. ΑΗ ἔτ. 1889, σ. 212 - 235.
1613. Ἐπιστολὴ τοῦ Πέτρου Αὐγούστου Γκυς. Οἱ Ἑλληνικοὶ χοροὶ: ὁ Κρητικός, Ἴονικός, Ἀγροτικός, Νυμφικός, Βακχικός κλπ. Ἡμ Κυρ Γ' (1890) 211 - 233.
Βλ. καὶ Σ τ. Δ. Ἡ μέλλου, Εἰδήσεις περὶ ἐλληνικῶν χορῶν καὶ μουσικῆς παρὰ τῷ περιηγητῇ P. Aug. de Guys. Ἐπετ. Λαογρ. Ἀρχ. ΙΕ' - ΙΣΤ' (1962 - 63) 14 - 31.
1614. **Φωστήρόπουλος Κ.** Περί τῶν ἐλληνικῶν χορῶν. Ἡμ Κυρ Γ' (1890) 207 - 211.
1615. **Παχτίκος Γ. Δ.** Ἀπόλλων ὁ μουσηγέτης, περιέχων στοιχειώδεις ὀδικὰς γνώσεις μετὰ μονοφώνων, διφώνων, τριφώνων καὶ τετραφώνων χορικῶν ἁσματίων. Ἀθήναι 1895, 8ον, σελ. ιστ' + 128.
Ἐν σ. 113 - 125 δημοσ. 8 δημ. ἄσμ.
1616. **Λεβιάζης Σπ.** Ἀγῶνες ἐν Ζακύνθῳ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς. Ὀλύμπια Α' (1895 - 96), ἀρ. 10 σ. 76 - 77, ἀρ. 11 σ. 83 - 85.
Εἰδήσεις περὶ λαϊκ. χορῶν καὶ λαϊκοῦ θεάτρου.
1617. **Τσικνόπουλος Ἄνδρ. Β.** Δημῶδη ἄσματα. Τεῦχος πρῶτον ὑπὸ —. Ἀθήναι 1896, 8ον μικρ., σελ. 52.
Εἰσαγ. καὶ 40 ἄσμ. εἰς βυζαντ. παρασημαντικὴν.
1618. **Χαρισιάδης Ἴω. Ἄ.** Δημῶδεις ἡπειρωτικοὶ χοροὶ τονισθέντες ὑπὸ —. Δωδώνη Α' (1896), σελ. 4 ἄ. ἄ. εἰς τὸ τέλος. [Χοροὶ 3 εἰς εὐρωπαϊκ. μουσ. γραφήν].
1619. **Bourgault - Ducoudray L. A.** Trois dances grecques. Illustrations de Fäche. Musique de —. Poèmes de P. - B. Cheusi. Toulouse - Paris (1899), 4ον, σελ. 24.

1620. **Λαυράγκας Διον.** Ἡ ἐπιανησιακὴ καντάδα. Ποικίλη Στοὰ ΙΔ' (1899) 243 - 244.
1621. **Χαρσιδάκης Ἰω. Ἀ.** Δημῶδεις ἠπειρωτικοὶ χοροὶ τονισθέντες ὑπὸ —. Δωδώνη Β' (1899), σελ. 4 ἄ. ἄ. εἰς τὸ τέλος. [Χοροὶ 3 εἰς εὐρωπ. μουσ. γρ.]
1622. **Χατζιδάκις Γ. Ἰ.** Πυρρίχη. Χορὸς Κρήτης διὰ κλειδοκύμβαλον ὑπὸ —. Ζ. Βελοῦδιος ἐκδότης. Ἀθῆναι (1899), 4ον, σελ. 12.
1623. **Βλάχος Χρ. Γ.** Ἄσματα δημοτικὰ [3]. Μουσικὸν παράρτημα Φόρμιγγος Α' (1901), τεῦχ. 6, σ. 81 - 84. — Δημοτικὰ ἄσματα [2]. Αὐτόθι, τεῦχ. 8, σ. 120 - 123.
1624. **Δούκας Ἰω.** [Δημῶδη ἄσματα 2]. Μουσικὸν παράρτημα Φόρμιγγος Α' (1901), τεῦχ. 7, σ. 100 - 102.
1625. **Κόντος Θεόδ.** Δημῶδη ἄσματα [5]. Μουσικὸν παράρτημα Φόρμιγγος Α' (1901), τεῦχ. 11, σ. 161 - 165.
1626. **Περιστερῆς Δημ.** Δημῶδη ἄσματα [3]. Μουσικὸν παράρτημα Φόρμιγγος Α' (1901), τεῦχ. 7, σ. 97 - 100. — Δημῶδη ἄσματα [2]. Αὐτόθι, τεῦχ. 8, σ. 116 - 117. — Δημῶδη ἄσματα [1]. Αὐτόθι, τεῦχ. 10, σ. 145 - 146. — Τὸ Φεγγαράκι. Αὐτόθι, τεῦχ. 11, σ. 166.
1627. **Πολυκράτης Θεμ.** Ἡ βυζαντιακὴ καὶ ἡ νεωτέρα μουσικὴ. Φόρμιγξ Α' (1901), ἀρ. 1, σ. 2 - 3.
1628. **Φιλανθίδης Πέτρ.** Δημῶδη ἄσματα [6]. Μουσικὸν παράρτημα Φόρμιγγος Α' (1901), τεῦχ. 10, σ. 148 - 156.
1629. **Λαμπελὲτ Γεώργ.** Ἡ ἐθνικὴ μουσικὴ. Ἡ λαϊκὴ. Παναθήναια Γ' (1901 - 1902) 82 - 90, 126 - 131.
1630. **Σακελλαρίδης Ἰω. Θ.** Περὶ τοῦ ἀρχαίου ρυθμικοῦ γένους τοῦ καλουμένου ἐπιτρίτου ἐπτασήμεου ἐν τῇ δημῶδει μουσικῇ. Φόρμιγξ Α' (1901 - 1902), ἀρ. 9, σ. 1.
1631. **Ἀρτεμίδης Κ. Κλεόβουλος** Ἐπιστολὴ ἐκ Κύπρου. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 21, σ. 2 - 3.
Γίνεται λόγος καὶ περὶ δημοδῶν μελωδιῶν.
1632. **Βλάχος Χρ. Γ.** Ὁ ρυθμὸς εἰς τὴν ἐλληνικὴν μουσικὴν καὶ αἱ ἱστορικαὶ περίοδοι αὐτοῦ καὶ ἰδίως ὁ β' ἐπίτритος ἢ Καρινὸς πῶς δέεν νὰ διατυπωθῇ καὶ εἰσαχθῇ εἰς τὰ δημοτικὰ ἄσματα. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 12 σ. 1 - 2, ἀρ. 13 σ. 1 - 2, ἀρ. 15 σ. 1 - 2, ἀρ. 16 σ. 2 - 3.
1633. **Βουτετάκης Δημ.** Οἱ ἐθνικοὶ ἡμῶν χοροὶ. Ὁ «πυρρίχιος» τῆς Κρήτης. Ἐν Χανίοις 1902, εἰς φύλλ. σγ. 4ου, σελ. 2.

1634. Ἐπιστημονικαὶ παρατηρήσεις. Καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἀσμάτων τοῦ κ. Π. Φιλανθίδου. Γινώμαι εἰδικῶν. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 23 - 24, σ. 2 - 6.
Γινώμαι τῶν Δ. Περιστέρη, Χ. Βλάχου, Ν. Παγανᾶ περὶ τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἀσμάτων τοῦ Π. Φιλανθίδου: Μουσικὴ δημῶδων ἀσμάτων.
1635. **Περιστέρης Δημ.** Περὶ τοῦ πῶς γανονιστέον δημῶδεις μελωδίας συναχούσας τῷ β' ἐπιτρίτῳ τῶν ἀρχαίων ρυθμῶν. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 11, σ. 2 - 3.
1636. **Πολυκράτης Θεμ.** Ἐγχορδα ὄργανα. Ἀνατολή, ἔτ. Α', ἀρ. 1, Ἀθήναι 1902, σ. 27 - 28.
1637. **Σακελλαρίδης Ἰω. Θ.** Περὶ τοῦ ἀρχαίου ρυθμικοῦ γένους τοῦ καλουμένου ἐπιτρίτου ἢ ἐπτασήμευ, σφῆζομένου δ' ἐν τῇ δημῶδει Ἑλληνικῇ Μουσικῇ. Φόρμιγξ Α' (1902), σ. 1 - 3.
1638. **Ἀποστολίδης Χρ.** Κυπριακὰ δημῶδη ἄσματα. Μουσικὸν παράρτημα Φόρμιγγος Β' (1903), τεῦχ. 7, σ. 97 - 112.
Γυναικεῖος Κυπριακὸς καρτσιλαμάς. Παραλιμνίτισσα, δίστιχα 35, ἄσμα 1.
1639. **Παχτίκος Γ. Δ.** Δημῶδη ἑλληνικὰ ἄσματα συλλεγέντα καὶ παρασημανθέντα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1903, 8ον. σελ. 32. [Ἄσμ. 26' κείμ. ἄνευ μουσ.].
Κρίσεις: Deutsche Literaturzeitung XXVII (1906), σ. 86 - 88 (A. Thum b). Berliner Philologische Wochenschrift XXVI (1906), σ. 599 - 601 (K. Dieterich).
1640. **Pernot Hubert** Mélodies populaires grecques de l'île de Chio. (Recueilliés au Phonographe). Mises en musique par Paul le Flem. Paris, 1903, 8ον, σελ. 129.
1641. ——— Rapport sur une mission scientifique en Turquie par —. Paris MDCCCIII, 8ον, σελ. 128. (Extrait des Nouvelles Archives des Missions Scientifiques, τόμ. XI, σ. 117 - 241).
Δημοσ. 114 ἄσμ. μετὰ μουσικ. εἰς εὐρωπ. γραφῆν.
Κρίσεις: Echos d'Orient 7 (1904) 249 - 250 (R. Bousquet). Παναθήναια Η' (1904) 246 - 250 (Ν. Ἀ. Βέης). ΝΕ Α' (1904) 115 - 117 ([Σπ. Π. Λάμπροϋ]).
1642. «Allgemeine Zeitung» - Ἑλληνικὰ ἐθνικὰ ἔθιμα - (Ἐφημερίς Μονάρχου Γερμανίας, ἔτ. 1902, ἀριθμ. φύλλου 202). Φόρμιγξ Β' (1903 - 1904), ἀρ. 1, σ. 2.
Καὶ περὶ δημ. μουσ.
1643. **Ἀποστολίδης Χρ.** Ρυθμικὴ ἀνάλυσις τῶν ἐν τῷ Ζ' μουσικῷ τεύχει τῆς Φόρμιγγος δημοσιευομένων Κυπριακῶν ἀσμάτων. Φόρμιγξ Β' (1903 - 1904), ἀρ. 15 - 16, σ. 6 - 7.
1644. **Βλάχος Χ. Γ.** Τὰ δημῶδη ἄσματα ἀπὸ σικηνῆς. Μία συναυλία τοῦ κ. Ἀραμι ἐν τῷ Παρνασσῷ. Φόρμιγξ Β' (1903 - 1904), ἀρ. 1, σ. 2. — Δημοσικὰ

- ἄσματα με εὐρωπαϊκὴν ἀρμονίαν ὑπὸ τεχνικὴν καὶ καλαισθητικὴν ὄψιν. — Τίνες ἦχοι δύνανται νὰ ἐναρμονισθῶσιν. Αὐτόθι, ἀρ. 2, σ. 2. — Ἐθνικὸς χορὸς καὶ ἔθνικὴ μουσικὴ. Αὐτόθι, ἀρ. 3, σ. 2 - 3.
1645. **Βοσπορίτης** Τὰ δημοτικὰ μας ἄσματα ἐν Κων/πόλει. Φόρμιγξ Β' (1903 - 1904), ἀρ. 15 - 16, σ. 6.
1646. Ἡ δημῶδης μουσικὴ μας καὶ ὁ κ. Ἄραμις. Φόρμιγξ Β' (1903 - 1904), ἀρ. 1, σ. 1.
1647. **Παπαδιαμάντης Ἀλέξ.** Ἀποσπάσματα σκέψεων. Α'. Ἡ μουσικὴ καὶ τὰ ἱερὰ Εὐαγγέλια. Φόρμιγξ, ἔτ. Β' (1903 - 1904), ἀρ. 1, σ. 2 - 3. — Β'. Ὁ ἔθνικος χορὸς καὶ ἡ μουσικὴ. Αὐτόθι, ἀρ. 2, σ. 3.
1648. **Παχτικός Γ. Δ.** Ὀλίγα λέξεις περὶ τῶν δημοτικῶν μας ἁσμάτων. Φόρμιγξ Β' (1903 - 1904), ἀρ. 15 - 16, σ. 7 - 8.
1649. — «Ἀρχὴν ἔκαμα στὸν χορὸν», ἄσμα Ἀρετσοῦ (Ρυσιῦ) τῆς Βιθυνίας. Συρτός. Ἐναρμόνιαις — Παναθήναια Ζ' (1903 - 1904) 338 - 340. [Ἀναδημοσίευσις].
1650. **Γαροφαλίδης Ἐ.** Χώπα, χόπα, ποίημα καὶ χορὸς Ματσούκας, τονισμένα εἰς Εὐρωπαϊκὴν παρασημαντικὴν. Ἐχορεύετο ἐν Λιβερᾷ ὅπου ἐγράφη κατ' Αὐγουστον τοῦ 1903. Ἡμερολόγιον τοῦ Πόντου, ἔτ. 2 (1904), σ. 139 - 142.
1651. **Κληρονόμος Θ.** Δημῶδες ἄσμα: «Τὸ Ναυαῖνον». Ὁ Πύρρος, ἐβδομαδ. ἔφημ. ἐν Ἀθήναις, ἔτ. Β' (1904), ἀρ. 72.
1652. * — Τὸ λαγιαρνὶ τονισθὲν ὑπὸ — διὰ κλειδοκύμβαλον. Ἀθήναι 1904.
1653. — Δημῶδης ἑλληνικὴ ποίησις καὶ μελωδία. Ἑσπερινὴ (ἔφημ. Ἀθηνῶν), 1904, ἀρ. 1110.
1654. **Salvator Ludwig**, «Zante». Allgemeine Theil. Prag 1904, 8ον, σελ. 401. Ἐν σ. 364 - 371 ἐννέα καντάδες, σ. 395 - 401 τρία χορευτ. ἄσμ.
1655. **Ἀρτεμίδης Κλεόβ. Κ.** Ὀρφικὴ λύρα, ἦτοι ἄσματα πατριωτικὰ δημῶδη καὶ διάφορα ἄλλα ἐν οἷς προσετέθη καὶ ὁ εἰκοστὸς ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ, μετὰ τοῦ πολυχρονισμοῦ τῆς βασιλ. οἰκογενείας, πρὸς δὲ καὶ τοῦ ἀρτίως εὐρεθέντος ὕμνου τοῦ Κων. Παλαιολόγου πρὸς χρῆσιν τῶν Γυμνασίων παρθεναγωγείων καὶ παντὸς φιλομούσου. Ἐν Ἀθήναις 1905, 8ον, σελ. 200. Ἐν σ. 24 - 26 ἄσμα 1, σ. 97 - 145 ἄσματα 29.
1656. Ζῶντα μνημεῖα τῆς ἀρχαίας μουσικῆς ἐν τοῖς δημοτικοῖς ἄσμασι. Ξενοφάνης Β' (1905) 220 - 223.
1657. **Παχτικός Γεώργ. Δ.** 260 δημῶδη ἑλληνικὰ ἄσματα ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, Θράκης, Μακεδονίας, Ἡπείρου καὶ Ἀλβανίας, Ἑλλάδος, Κρήτης, νήσων τοῦ Αἰγαίου, Κύπρου καὶ τῶν παραλίων

- της Προποντίδος, συλλεγόμενα καὶ παρασημανθέντα (1888 - 1904) ὑπὸ — φιλολόγου καὶ μουσικοῦ. Τόμ. Α'. Ἐν Ἀθήναις, 1905, 8ον, σελ. π' + 412. Ἔσματα καὶ μουσικὴ εἰς εὐρωπαϊκὰ γράφην.
- Κρίσεις: Πινακοθήκη Ε' (1905 - 1906) 93 - 94 (Χ. Χρηστοβασίλης). Ξενοφάνης Β' (1905) 502 - 509, 537 - 548.
1658. **Περιστερῆς Δημ.** [8] Δημῶδη ἄσματα ἐκ τοῦ μουσικοῦ ταμείου —. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Α' (1905), τεύχ. Α', σ. 1 - 9.
1659. **Σπηλιόπουλος Χρ. Ἀ.** [15] Δημῶδη ἄσματα Πελοποννησιακὰ «Χορικὰ» ὑπὸ —. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Α' (1905), τεύχ. Γ', σ. 33 - 44.
1660. * **Τσικνόπουλος Ἀνδρ. Β.** Δημῶδη ἄσματα, τ. Β', Ἀθήναι 1905, 8ον. (Μουσικὴ Βιβλιοθήκη τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς Σχολῆς).
1661. **Ψάχος Κ. Α.** Ἐκ τοῦ μουσικοῦ ταμείου. — (Δημῶδη ἄσματα 12). Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Α' (1905), τεύχ. Α' - Β', σ. 10 - 22.
1662. **Ἀποστολίδης Χρ.** Ἐπὶ τοῦ ἐπιτρίτου ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν παλιμβάκλειον. Φόρμιγγ, περ. Β', ἔτ. Α' (1905 - 1906), ἀρ. 9, σ. 3 - 4, ἀρ. 10, σ. 3 - 4.
1663. **Βλάχος Χρ. Γ.** Ρυθμικά. Σύγκρισις ἑπτασήμεου, πεντασήμεου καὶ τρισήμεου ρυθμοῦ. Φόρμιγγ, περ. Β', ἔτ. Α' (1905 - 1906), ἀρ. 7 - 8 σ. 1 - 3, ἀρ. 11 - 12 σ. 1 - 3, ἀρ. 11 - 12 ο. 3 - 4, ἀρ. 15 ο. 4, ἀρ. 17 - 18 σ. 2 - 3, ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 1 - 2 σ. 6 - 7.
1664. Κάλανδα τῆς πρωτοχρονιάς ὡς ἄδονται ἐν Κων/πόλει. Φόρμιγγ, περ. Β', ἔτ. Α' (1905 - 1906), ἀρ. 19 - 20, σ. 4. — Κάλανδα τῆς πρωτοχρονιάς ὡς ἄδονται ἐν Τήνῳ. Αὐτόθι, σ. 5. — Ἔτερα. Αὐτόθι, σ. 5. — Κάλανδα Σκιαθίου. Αὐτόθι, σ. 7. — Κάλανδα τῆς πρωτοχρονιάς ὡς ἄδονται ἐν Τριπόλει. Αὐτόθι, σ. 8. — Κάλανδα Κεφαλληνίας. Αὐτόθι, σ. 8. — Ἔτερα. Αὐτόθι, σ. 8.
1665. **Παχτικός Γεώργ.** Ἐντυπώσεις ἐκ τῆς ἀνά τὴν Θράκην καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν πρὸς περισυλλογὴν δημοτικῶν ἁσματίων μουσικῆς περιόδου. Ξενοφάνης Γ' (1905 - 1906) 134 - 141, 150 - 163, 212 - 225.
1666. **Περιστερῆς Δημ.** Ρυθμικά. Σύγκρισις ἑπτασήμεου καὶ πεντασήμεου ρυθμοῦ, ἤτοι τοῦ β' ἐπιτρίτου καὶ παλιμβακχείου. — Φόρμιγγ, περ. Β', ἔτ. Α' (1905 - 1906), ἀρ. 6, σ. 2 - 3. — Ρυθμικά. Αὐτόθι, ἀρ. 10, σ. 2 - 3.
1667. **Ψάχος Κ.** Ἡ ἐπὶ τῶν τονιαίων διαστημάτων θεωρία τῆς Μουσικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1881. Φόρμιγγ, περ. Β', ἔτ. Α' (1905 - 1906), ἀρ. 1 σ. 1, ἀρ. 2 σ. 1, ἀρ. 3 - 4 σ. 4, ἀρ. 5 σ. 1. — Περὶ πεντασήμεου ρυθμοῦ. Αὐτόθι, ἀρ. 11 - 12, σ. 1 - 3. — Περὶ ἐπογδόου τόνου. Αὐτόθι, ἀρ. 10, σ. 1. — Περὶ ἐλάσσονος καὶ ἐλαχίστου. Αὐτόθι, ἀρ. 13 - 14, σ. 1. — Ρυθμικὴ ἀνάλυσις δέκα καλάνδων τῆς 1ης τοῦ ἔτους. Αὐτόθι, ἀρ. 19 - 20, σ. 2 - 3.
1668. **Ἀλεξόπουλος Θεόδ.** Ἐκ τῆς ἀνεκδότου συλλογῆς —. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τεύχ. Α', σ. 8 - 10 [3].

1669. **Καμαράδος Βασ.** «'Εγὼ εἴμ' ἢ βλάχα ἢ ξακουστή». Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τευχ. Β', σ. 30 - 32.
1670. **Κληρονόμος Θ.** «'Ο Χουχουλόγιωργας». 'Η Εἰκονογραφημένη, μηνιαία πανελλήνιος ἐπιθεώρησις, ἐν 'Αθήναις, ἔτ. Γ' (1906), σ. 109 (=Παναθήναια Θ', 1909, σ. 129 - 130).
1671. **Παναγιωτίδης Σερ.** Ἄσματα Πατριακὰ δημόδη [3]. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τευχ. Β', σ. 28 - 29.
1672. **Περιστερῆς Δημ.** [7] Δημόδη ἄσματα ἐκ τοῦ μουσικοῦ ταμείου —. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τευχ. Α', σ. 1 - 7.
1673. **Ρήγας Γεώργ.** Ἐκ τῆς ἀνεκδότου συλλογῆς —. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τευχ. Β', σ. 26 - 27[2].
1674. **Σηηλιόπουλος Χρ.** Ἄ. [13] Δημόδη ἄσματα τοῦ χοροῦ. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τευχ. Β', σ. 17 - 25.
1675. **Τσακαλόγλου Θεόδ.** Ἰ. Ἐκ τῆς ἀνεκδότου συλλογῆς —. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τευχ. Α', σ. 13 - 16 [5].
1676. **Ψάχος Κ.** Ἄ. Ἐκ τῆς συλλογῆς —. Παράρτημα Φόρμιγγος Μουσικὸν Β' (1906), τευχ. Α', σ. 10 - 12 [2].
1677. **Ἀποστολίδης Χρ.** Κάλανδα Φώτων ὡς ἄδονται ἐν Λεμεσῶ Κύπρου. Φόρμιγγ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906-1907), ἀρ. 17 - 18, σ. 7.
1678. **Βλαστός Παῦλ.** Κάλανδα πρωτοχρονιάς ὡς ἄδονται εἰς τὰ ὄρεινά τῆς Κρήτης. Φόρμιγγ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906-1907), ἀρ. 17 - 18, σ. 6.—Κάλανδα Φώτων ὡς ἄδονται ἐν Κρήτῃ. Αὐτόθι, σ. 8.
1679. **Κουτσογιαννόπουλος Στέφ.** Κάλανδα Χριστουγέννων ὡς ἄδονται ἐν Τσεσμέ Κρήνης. Φόρμιγγ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906-1907), ἀρ. 17 - 18, σ. 3 - 4.—Κάλανδα Χριστουγέννων ὡς ἄδονται ἐν Σαμψοῦντι. Αὐτόθι, σ. 6.—Κάλανδα Πρωτοχρονιάς ὡς ἄδονται ἐν Σαμψοῦντι. Αὐτόθι, σ. 6.—Κάλανδα Φώτων ὡς ἄδονται ἐν Σαμψοῦντι. Αὐτόθι, σ. 7.
1680. **Μανασσείδης Σίμ.** Κάλανδα Χριστουγέννων ὡς ἄδονται ἐν Αἴνῳ Θράκης. Φόρμιγγ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906-1907), ἀρ. 17 - 18, σ. 3.
1681. **Μπαρτζάνης Θ.** Ἄ. Τὰ δημόδη ἄσματα Βεροίας (Μακεδονίας). Φόρμιγγ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906-1907), ἀρ. 19 - 20, σ. 3 - 4, ἀρ. 23 - 24, σ. 4.
1682. **Παλαιολόγος Γ.** Τὰ ὑπὸ τοῦ Η. Gaisser δημοσιευόμενα ἰταλογραφικὰ ἄσματα. Φόρμιγγ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906-1907), ἀρ. 19 - 20 σ. 2, ἀρ. 21 - 22 σ. 1.
1683. **Παπούλας Βασ.** Μελέτη ἐπὶ τῶν τοιμαίων διαστημάτων. Φόρμιγγ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906-1907), ἀρ. 1 - 2 σ. 2, ἀρ. 3 - 4 σ. 6, ἀρ. 6 σ. 2, ἀρ. 7 - 8 σ. 6, ἀρ. 11 - 12 σ. 3, ἀρ. 13 - 14 σ. 3, ἀρ. 19 - 20 σ. 4, ἀρ. 23 - 24 σ. 4.
1684. ——— Ὁ Χάρων. Φόρμιγγ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906-1907), ἀρ. 9, σ. 1 - 2.

1685. **Παχτίκος Γ.** Τὰ δημῶδη ἄσματα. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 15 - 16, σ. 3 - 6.
1686. **Περιστέρης Δημ.** Τὰ δημῶδη ἄσματα. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 3 - 4, σ. 2 - 3. — Δημῶδες βουκολικόν. Αὐτόθι, ἀρ. 15 - 16, σ. 4. — Κάλανδα Πρωτοχρονιάς ὡς ἄδονται ἐν Λιγίῳ Πελοποννήσου. Αὐτόθι, ἀρ. 17 - 18, σ. 6. — Ἡ κλεφτουριά (δημῶδες). Αὐτόθι, ἀρ. 21 - 22, σ. 2.
1687. **Ροδοσινὸς Νικ.** Κάλανδα Χριστουγέννων. Ὀρτάκιοι Ἀδριανουπόλεως καὶ συνοπτικὴ αὐτῶν τελετῆ. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906-1907), ἀρ. 17 - 18, σ. 2.
1688. **Τ. Ἰ. Θ.** Τὰ δημοτικὰ μας ἄσματα ἐν τῷ Παρνασσῷ. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906-1907), ἀρ. 1 - 2, σ. 4.
1689. **Τσιμπούκης Νικ.** Ρυθμικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τινῶν δημοδῶν ἐλληνικῶν ἁσματῶν δημοσιευθέντων ἐν τοῖς τεύχεσι τῆς Φόρμιγγος. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 23 - 24, σ. 1 - 2.
1690. **Ψάχος Κ.** Κάλανδα Πρωτοχρονιάς ὡς ἄδονται ἐν Χίῳ. Φόρμιγξ, περ. Β', ἔτ. Β' (1906 - 1907), ἀρ. 17 - 18, σ. 7.
1691. **Bourgault - Ducoudray L. A.** Anisykhia (Inquietude). Mélodie Orientale transrite pour violon avec accompagnem. de piano par —. Paris, ἄ. ἔ., 4ον, σελ. 8.
Ἡ μελωδ. αὕτη ἔδημοσ. μετὰ τοῦ ποιητ. κειμέν. ὡς ἰταλ. μετὰφρ. εἰς τὸ ἔργον τοῦ ἰδίου Trente mélodies populaires de Grèce et d'Orient.
1692. ——— Le Carnaval d'Athènes. Danses grecques pour le piano à 4 mains par —. Ἀ. τ. καὶ ἔ. ἐκδ., 4ον, σελ. 32.
1693. **Klein B.** Neugriechische Volkslieder nach C. Fauriel's Herausgabe, übersetzt von Wilhelm Müller für eine Singstimme mit Klavier-Begleitung in Musik, gesetzt von — zum Besten der Kreise Wittwen und Waisen der nothleidenden Griechen heraufgegeben. Berlin, bei Georg Reimes, ἄ. ἔ., 4ον, σελ. 13 (φυλλάδιον).

Ε' ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΒΙΟΣ

1. Οἱ κύριοι σταθμοὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. (Γέννησις, γάμος, τελευτῆ).

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 15. 18. 19. 26. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 60. 62. 63. 65. 69. 70. 71. 72. 76. 81. 82. 84. 86. 87. 88. 90. 92. 94. 96. 100. 105. 114. 119. 120. 123. 124. 128. 129. 130. 132. 137. 141. 142. 143. 146. 147. 151. 153. 155. 156. 162. 163. 165. 166. 167. 168. 178. 179. 183. 184. 185. 186. 191. 192. 193. 194. 195. 199. 200. 201. 202. 204. 205. 207. 208. 209. 210. 212. 213. 214. 217. 221. 229. 230. 232. 233. 235. 237. 241. 242. 244. 245. 246. 247. 251. 252. 255. 257. 259. 263. 264. 267. 268. 271. 272. 274. 276. 277. 281. 285. 286. 291. 292. 295. 1885]

1694. **Βαλαβάνης Ἰω. Γ.** Τὰ ἐν Κερασσοῦντι περὶ τὸν γάμον ἔθιμα. Πανδώρα. Θ' (1858 - 59) 509 - 512, 518 - 519.

1695. **Πρωτόδικος Ί.** Περί τῆς παρ' ἡμῖν ταφῆς. Μετὰ σημειώσεων καὶ παραβολῶν πρὸς τὴν ταφήν τῶν ἀρχαίων, ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1860, 8ον, σελ. 32.
1696. **Γῶγος Γεώργ.** Ἀ. Ἔθιμα τῶν ἐν Λέσβῳ γάμων. Πανδώρα Π' (1862 - 63) 469 - 472.
1697. Περιγραφή μιᾶς τελετῆς γάμου ἐν Κερκύρα κατὰ τὴν 12 Αὐγούστου 1863. Κερκύρα 1863, 8ον, σελ. 16.
1698. **Β[ρετὸς] Μ. Π.** Ἐπικηδεῖοι τελεταὶ παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἑλλησιν. Ἔθν Ἡμ 6 (1866) 210 - 216. [Μελέτη].
1699. **Μ. Μ.** Οἱ γάμοι ἐν Κάσῳ. Χρόνος 6 (1867) 72 - 78.
1700. Ἦθη καὶ ἔθιμα. Οἱ γάμοι ἐν Κάσῳ. (Ἐκ τοῦ ἡμερολογίου «Χρόνος»). Πανδώρα ΙΖ' (1866 - 67) 487 - 490, ΙΗ' (1867 - 68) 130 - 134.
1701. **Πολίτης Ν. Γ.** Τὰ κατὰ τὴν γέννησιν. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 374 - 384 (=Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 206 - 221). [Μελέτη].
1702. **[Πούλιος Χαρίσης]** Περί τῶν νῦν ἐν Ἑλλάδι ἐθίμων. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2053 - 2055, 2060 - 2062.
Ἔθιμα ἀναφερόμενα εἰς τὴν τελευτήν καὶ τὸν γάμον.
1703. **Ταταράκης Ἀριστ. Μ.** Ὁ γάμος [ἐν Μήλῳ]. Νεοελλ Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 349 - 354.
1704. **Λάζος Θεμιστ.** Οἱ γάμοι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις Ἑλλησι. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 167 - 168.
1705. **Ν...** Ὀλίγα περὶ ἐπικηδείων τελετῶν. Ἰλισσὸς Δ' (1871 - 72) 505 - 507.
1706. **Πολίτης Ν. Γ.** Ὁ γάμος παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἑλλησι. Παρθενῶν Α' (1871 - 72) 335 - 340 (=Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 232 - 322). [Μελέτη].
1707. ——— Ἦθη καὶ ἔθιμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τὰ κατὰ τὴν τελευτήν. Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 1137 - 1144, 1193 - 1200 (=Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 323 - 362). [Μελέτη].
1708. **Δ. Ε.** Περί τοῦ γάμου τῶν ποιμένων τοῦ Ὄρθρου. Ἀθήναιον 4 (1875) 89 - 101.
Δημοσ. καὶ 14 γαμήλια ἔσματα, παρεμβαλλόμενα εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν ἐθίμων.
1709. **Π(ολίτης) Ν. Γ.** Ὁ δακτύλιος τοῦ ἀρραβῶνος. Ἐστία 3 - 4 (1877) 541 - 542 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 102 - 104).
1710. **Δ. Ε.** Περί τοῦ γάμου τῶν ποιμένων τῆς Ὄρθρου. Ἐστία 3 - 4 (1877) 386 - 390.
1711. **Σταματέλος Ι. Ν.** Οἱ γάμοι τῶν χωρικῶν τῆς Λευκάδος. Ἐστία 3 - 4 (1877) 701 - 702.
1712. Οἱ δακτύλιοι. Ἐστία 5 - 6 (1878) 317 - 319.

1713. **Σπυρίδης Α.** Ἔθιμα τοῦ γάμου ἐν Μεγίστῃ (Καστελλορρίζω). Παρνασσός 2 (1878) 882 - 886. [Μετ' ἀρκετῶν γαμηλίων διστίχων].
1714. **Ἄερικὸς Γρηγ.** Σύντομος περιγραφή τῆς Ἀμισοῦ καὶ τῆς περὶ αὐτὴν χώρας. Πλάτων Β' (1879-80) 523 - 528.
Εἰδήσεις περὶ παιδίου καὶ γάμου.
1715. **Παπαζαφειρόπουλος Παν.** Περὶ γάμου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἐπιζομένων παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἑλλήσιν (ἐν Νυμφασίᾳ τῆς Γορτυνίας). Πλάτων Β' (1879-80) 45 - 49, 145 - 153. [Μετὰ 12 γαμηλ. ἀσμάτων].
1716. **Γεωργόπουλος Γ. Α.** Περὶ τοῦ γάμου τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἐπὶ τῶν ἡρωικῶν καὶ ἱστορικῶν καλουμένων χρόνων παραβολικῶς πρὸς τὸν τῶν νέων. Ἐναίσιμος διατριβή —. Ἐν Τριπόλει 1880, 8ον, σελ. 40.
1717. * **Sakellarios Ph.** Die Sitten und Gebräuche der Hochzeit bei den Neugriechen, verglichen mit denen der alten Griechen. Halle 1880. [Μελέτη].
1718. **Καρακατσάνης Ι.** [Γαμήλια] ἔθιμα χωρικῶν τῆς Ἀττικῆς. Ἔστια 11 - 12 (1881) 601 - 603.
1719. **Κ(αμπούρογλου) Δ. Γρ.** Ἀθηναϊκά. Γάμοι ἐπὶ τουρκοκρατίας. Ἔστια 13 - 14 (1882) 579 - 583, 592 - 598. [Μελέτη].
1720. **Παπαγεωργίου Γεώργ.** Ὁ γάμος ἐν Καταφυγίῳ τοῦ Ὀλύμπου. Ἔστια 15 - 16 (1883) 357 - 361.
1721. **Κονδυλάκης Ἰ. Α.** Γαμήλια ἔθιμα τῶν περὶ τὴν Ἀμισὸν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας οἰκούντων Ἑλλήνων. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 526 - 530.
1722. **Παπανικολάου Δημ.** Τὰ κατὰ τὸν γάμον ἔθιμα ἐν τῇ κομοπόλει Βυσώκα τῶν Καλοσβύτων. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 122 - 133.
1723. * **Boettiger Ad.** Eine ländliche Hochzeit im neuen Griechenland. Allgemeine Zeitung. Beilage 5 Ἀπρίλ. 1884, ἀρ. 96.
1724. **Καρακατσάνης Ι.** Ἔθιμα Γαλαξειδίου. Ἀρραβῶνες. Ἀπόλλων Β' (1884-85) 219 - 220. — Γάμοι ἐν Γαλαξειδίῳ. Αὐτόθι, σ. 284 - 285, 361 - 363.
1725. **Γιάγκος Κι** ὁ Θεὸς τὸ θέλει. Ἡμερολ. Ἀνατολ Δ' (1885) 67 - 91.
Γαμήλια ἔθιμα.
1726. **Βαλαβάνης Ἰωακείμ** Ἡ ἀλληλογραφία παρὰ τοῖς Μικρασιανοῖς. Παρνασσός 12 (1888) 49 - 68.
Ἐν σ. 52: εἰδήσεις περὶ γάμου.
1727. — Ἡθῆ καὶ ἔθιμα. Ἀρραβῶν καὶ γάμος ἐν Ἰκονίῳ. Ἔστια 27 (1889) 45 - 47.
1728. **Δήμιτσας Μ. Γ.** Νεοελληνικὰ ἔθιμα τοῦ γάμου. ΑΗ ἔτ. 1889, σ. 102 - 112.

1729. **Δράκος Εύστρ. Ή.** "Εθιμα συγχρόνων Ἑλλήνων. Ε'. Αί κηδεΐαι. Νεολόγος Κων/πόλεως, 9 Ἰουνίου 1889.
"Εθιμα τελευταῖς Μοσχονησίων.
1730. **Μαυρῆς Γ.** "Ερωσ, γάμος, γέννησις, βάπτισις ἐν Κάσῳ. 'Εβδομάς ΣΤ' (1889), ἀρ. 26, σ. 4 - 6.
1731. **Οἰκονόμου Π. Π.** Αἱ ἐντυπώσεις μου ἐν τῷ χωρίῳ. Σκ Ἡμ ἔτ. 1889, σ. 347 - 353.
Γαμήλια ἔθιμα.
1732. **Ἀσώπιος Ε. Κ.** Γαμήλια δῶρα. Ἡμ Κυρ Γ' (1890) 237 - 254.
1733. **Κανελλάκης Κ. Ν.** Τὰ κατὰ θάνατον ἔθιμα. 'Εβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 28, σ. 7 - 9.
'Αναδημοσίευσις ἐκ τῶν «Χιακῶν Ἀναλέκτων» τοῦ συγγραφέως, Ἀθῆναι 1890.
1734. **Κρυστάλλης Κ. Δ.** Ὁ γάμος τῆς στάνης. 'Εβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 37, σ. 3 - 6.
1735. **Μπουκουβάλας Π.** Περὶ ταφῆς τῶν νεκρῶν παρ' Ἑλλησι. Πλάτων ΙΒ' (1890) 142 - 153.
1736. * **Ζώης Λεων. Χ.** Ὁ γάμος παρὰ τοῖς χωρικοῖς. Περιοδ. Ζακύνθου Πρόοδος, ἔτ. Α' (1892), ἀρ. 2.
1737. **Ἡλιακόπουλος Διον.** Νεκρικαὶ τελεταὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ τοῖς νεωτέροις "Ελλησι. Παρνασσός 15 (1892) 841 - 855. [Μελέτη].
1738. **Delves - Broughton V.** Baptisms, Marriages, and Funerals in Greece. Newbery Home Magazine, August 1893, σ 165 - 172.
1739. **Ε. Δ.** Περὶ τοῦ γάμου τῶν ποιμένων τῆς Ὀρθρουοσ. Νεολόγου 'Εβδομ. Ἐπιθεώρησις 1894, τ. Γ', σ. 938 - 939, 948, 965 - 968.
1740. **Πολίτης Ν. Γ.** Τὸ ἔθιμον τῆς θραύσεως ἀγγείων κατὰ τὴν κηδεΐαν. Παρνασσός 17 (1894) 81 - 87 (=Λαογρ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 268 - 283, ἔκδ. β' 1975, σ. 321 - 340 = ἀγγλιστὶ ὑπὸ Louis Dyer, ἐν Journal of the Anthropological Institute of Great Britain and Ireland, τ. XXIII, 1893, ἀρ. 1, σ. 28 - 44).
1741. * **Γάσπαρης Ν.** Ἡ νῆσος Ἀμοργός. Ἀθῆναι 1895.
'Εν σ. 66 - 67 γαμήλ. ἔθιμα.
1742. **Ἀντωνόπουλος Νικ.** "Ενας γάμος στὸ Τσιβέρι ["Ἀργουοσ]. Ὀλύμπια Α' (1895 - 96), ἀρ. 31 σ. 243 - 246, ἀρ. 32 σ. 253 - 254, ἀρ. 33 σ. 262 - 263, ἀρ. 34 σ. 268 - 269, 286 - 287.
1743. **Πασσαγιάννης Κ.** Χαρὲς ὀλόχαρες. Μανιάτικα ἔθιμα. Νέα Ἑλλάς Β' (1896) 420 - 425.

1744. **H. A.** Les cimetières en Turquie. *Echos d'Orient* 2 (1898 - 99) 180 - 184.
Περὶ τῶν ἐλληνικῶν νεκροταφείων ἐν Κων/πόλει καὶ τῶν ἐπὶ τῶν τάφων νεοελληνικῶν ἐμμέτρων ἐπιγραμμάτων.
1745. Τὸ Μέτσοβον. Ἦθη καὶ ἔθιμα. Ὁ γάμος. Δωδώνη Β' (1899) 105 - 114. [Μετὰ 4 γαμηλ. ἀσμάτων].
1746. **Γ. Ι. Ν.** Γάμος χωρικῶν. Σπ' Ἡμ 1 (1900) 84 - 86.
1747. **Μπάρτ Γουλιέλμος** Ἡ ἐπικηδεῖος σπονδή. Ἀρμονία Α' (1900) 306 - 315.
'Αναγωγή καὶ εἰς τὴν νεωτέραν ἐποχὴν.
1748. **Πρώιος Ἰ.** Γαμήλια ἦθη καὶ ἔθιμα ἐν Μακεδονίᾳ. Ἐθ' Ἀγωγή Δ' (1901) 108 - 110, 122 - 124, 138 - 140, 156 - 158.
Μετὰ 14 γαμηλίων ἀσμάτων.
1749. **Στουραΐτης Σ.** Τὰ μνημόσυνα ἐν Σαλαμῖνι. Ἐθ' Ἀγωγή Ε' (1902) 247-249.
1750. **Ζώης Λεων. Χ.** Περὶ τῶν ἐν τῷ θανάτῳ ἡθῶν καὶ ἔθιμων παρὰ τοῖς ἐν Ζακύνθῳ χωρικοῖς. Αἱ Μοῦσαι Α' (1892 - 93), ἀρ. 21, 22, Γ' (1901 - 1902), ἀρ. 206, ΙΑ' (1902 - 1903), ἀρ. 238, 242.
1751. **Παπαντωνίου Δημ.** Ἡ τελετὴ τοῦ γάμου ἀνὰ τὰ χωρία τῆς Μεγαλοπόλεως. Ἀρκαδ' Ἐπ Α' (1903) 73 - 79.
1752. **Κοκκίνης Γ. Π.** Προμηνύματα θανάτου. ΑΟΔΟ, ἀρ. 36, 11 Ἰουλ. 1904, σ. 593.
1753. **Petrakakos D. A.** Die Toten im Recht nach der Lehre und den Normen des orthodoxen morgenländischen kirchenrechts und der Gesetzgebung Griechenlands von —. Leipzig 1905, 8ον, σελ. XX + 248.
1754. **Samter E.** Antike und moderne Totengebräuche, ἐν *Neue Jahrb. für das klass. Altertum*, τ. XV (1905), σ. 34 - 45. [Μελέτη].
Περιέχει καὶ νεοελλ. ἔθιμα ταφῆς.
1755. **Τσιτσέλης Ἡλ.** Λαογραφικὰ Κεφαλληνίας. Προλήψεις καὶ ἔθιμα κατὰ τοὺς τοκετοὺς καὶ τὰς βαπτίσεις. ΔΙΕΕ ΣΤ' (1902 - 1906) 63 - 72.
1756. **Ἀδαμαντίου Α.** Τὰ γαμήλια σύμβολα ἐν τῇ ἱερᾷ ἀκολουθίᾳ τοῦ στεφανώματος. Παναθήναια ΙΑ' (1905 - 1906) 218 - 219.
1757. **Ἰατρίδης Κλ. Σ.** Ἦθη καὶ ἔθιμα ἐν Ἀνατολῇ. Ἡ μνηστεία ἐν Βουρδουρίῳ ἄλλοτε καὶ νῦν. Ξενοφάνης Γ' (1905 - 1906) 72 - 82, 163 - 174, 202 - 211.
— Ἡ γέννησις καὶ βάπτισις ἐν Βουρδουρίῳ ἄλλοτε καὶ νῦν. Αὐτόθι, σ. 272 - 279.— Τὰ κατὰ καὶ μετὰ θάνατον ἐν Βουρδουρίῳ ἄλλοτε καὶ νῦν. Αὐτόθι, σ. 335 - 342.
1758. **Πολίτης Ν. Γ.** Γαμήλια Σύμβολα. Ἐπ' Ἐπ Πον [Β'] (1905 - 1906) 111 - 187 (=Λαογ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 218 - 267, ἔκδ. β', 1975, σ. 260 - 320).
Κρίσις: *Wochenschrift für Klassische Philologie* 24 (1907), ἀρ. 6, σ. 158 (G. Wartenberg).

1759. **Παπαντωνίου Δ. Σ.** Γαμήλια ἄσματα, προπόσεις καὶ εὐωχίαι χωρικῶν Ἀρκάδων. Ἀρκαδ' Ἐπ Β' (1906) 182 - 185.
1760. * **Καρακατσάνης Ἰ.** Γάμοι ἐν Γαλαξειδίῳ. Ἀπόλλων, φ. 18, 23.

2. Θρησκευτικὴ ζωὴ. Λαϊκὴ λατρεία.

α') Συλλογαί.

- [Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 16. 55. 56. 57. 60. 63. 67. 70. 71. 74. 75. 77. 79. 90. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 96. 98. 99. 105. 109. 113. 114. 116. 119. 121. 123. 129. 130. 137. 140. 141. 142. 143. 145. 147. 149. 151. 154. 157. 163. 165. 167. 168. 169. 172. 174. 175. 178. 179. 180. 181. 187. 193. 194. 195. 196. 197. 200. 201. 203. 204. 208. 209. 212. 213. 221. 222. 229. 231. 242. 243. 244. 245. 247. 250. 257. 263. 264. 267. 268. 272. 273. 276. 278. 279. 281. 286. 287. 292. 293. 294. 296. 297. 298. 430. 441. 678. 686. 697. 723. 734. 779. 1095. 1667. 1677. 1678. 1679. 1680. 1687. 1690. 1692]
1761. **[Πῶπ Κ.]** Ἡ ἐν Σαλαμῖνι πανηγυρὶς τῆς Φανερωμένης. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 38 - 40.
1762. **Π. Κ.** Τὸ τραγούδι τοῦ Ματοῦ. Ἔθιμα καὶ δημοτικὰ ἄσματα τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Εὐτέρπη ΣΤ' (1852 - 53) 398 - 400.
Ἔθιμα λαϊκῆς λατρείας ἐν Πάργα καὶ τὸ τραγούδι τοῦ Ματοῦ.
1763. Ἀπρίλιος καὶ Μάιος. Πανδώρα ΙΒ' (1861 - 62) 6 - 7.
1764. **Ἄ. Ἰ.** Τὰ χαρμόσυνα πυρὰ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ι' (1862) 2175 - 2176.
1765. **Proust Ant.** Χειμερινὴ διατριβὴ ἐν Ἀθήναις. Χρυσάλλις Α' (1863) 9 - 13, 43 - 45.
Ἐν σ. 10 γίνεται λόγος διὰ τὸ χριστόψωμον.
1766. **Πανταζῆς Δ.** Ἀρτζιβούριον. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΕ' (1867) 1173 - 1174.
1767. **Χεν. Α.** Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους καὶ τὰ δῶρα αὐτῆς. Χρόνος 7 (1868) 78 - 81.
1768. **Μηλιάρκης Σπ.** Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους ἐν Ἄνδρω. Ἰλισσὸς Β' (1869 - 70) 313 - 314.
1769. **Ζηοῖου Κ.** Ἡθὴ καὶ ἔθιμα τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. Τὰ Δωδεκαήμερα. Βύρων Α' (1874) 67 - 70.
1770. Περὶ τοῦ ἐν Κερκύρα τιμαρίου τῶν Ἀθιγγάνων καὶ τῆς πρώτης τοῦ Ματοῦ. Νεοελλ Ἀνάλ Β' (1874), φυλλάδ. Η', σ. 526 - 540.
1771. **Β. Ἄρ.** Τὰ παρὰ τῶν λαῶν ἐν Ἀθήναις τελούμενα δωδεκαήμερα. Ἐστία 3 - 4' (1877) 825 - 826.
Δημοσ. καὶ 2 ἄσματα καὶ παραδόσεις περὶ Καλικαντζάρων.
1772. **Δεβιάζης Σ.** Ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Μόλου. Κυψέλη Δ (1877) 3 - 5.

1773. Πρωτομαΐα. Ἐστία 3 - 4 (1877) 287 - 288.
Γίνεται λόγος περὶ μαϊουμᾶ.
1774. Μακεδονικά: α') Γλῶσσαι, β') Ἦθη καὶ ἔθιμα. Παρνασσός 3 (1879) 953 - 957.
Ἐν σ. 956 - 957 δημοσ. τὸ ἔθιμον τῆς χελιδόνος μετὰ τοῦ σχετικοῦ ἄσματος.
1775. Τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος ἐν Κερκύρα. Ἐστία 11 - 12 (1881) 794 - 795.
1776. Βαρδουνιώτης Δ. Κ. Ἡ 24ῃ Ἰουνίου. Ποικίλη Στοά 2 (1882) 236 - 54.
Εἰδήσεις λαϊκ. λατρ. καὶ μαντικῆς.
1777. Λασπόπουλος Ἀθ. Δ. Ὀλυμπος καὶ οἱ κάτοικοι αὐτοῦ. Ἦθη καὶ ἔθιμα Λυτοχώρου. Παρνασσός 6 (1882) 396 - 403, 581 - 588.
Ἐθιμα λαϊκῆς λατρείας μετὰ 5 λατρευτικῶν ἄσμάτων.
1778. Δροσίνης Γεώργ. Αἱ ἀπόκρεφ ἐν Ἀθήναις. Ἐστία 15 - 16 (1883) 121 - 126.
1779. Καλαϊσάκης Γ. Π. Πῶς ἐορτάζεται ὁ Μάιος ἐν Χανίοις τῆς Κρήτης. Ποικίλη Στοά Δ' (1884) 127 - 138.
1780. Κ(αμπούρογλου) Μ(αριάννα) Γρ. Ἐθνογραφικά. Μάρτης [Ἀθῆναι]. Ἐβδομάς Α' (1884), ἀρ. 1, σ. 8. [Δημοσιεύονται λατρευτικὰ ἔθιμα τῆς παραμονῆς καὶ τῆς 1ῆς Μαρτίου, τοῦ τέλους Μαρτίου καὶ τῶν ἁγίων Σαράντα (9 Μαρτίου). Ἐπίσης 1 παράδοσις περὶ τοῦ Μαρτίου]. — Ἐθνογραφικά [Ἀθῆναι]. Αὐτόθι, ἀρ. 5, σ. 40. [Ἐθιμα καὶ δοξασαίαι περὶ τοῦ Λαζάρου, τῆς πρωταπριλιάς καὶ τῶν Βασιῶ μετὰ 2 λατρευτικῶν ἄσμάτων καὶ 1 παροιμίας]. — Ἐθνογραφικά [Ἀθῆναι]. Ἐθιμα κατὰ τὴν Μεγάλην Ἐβδομάδα καὶ τὸ Πάσχα [μετὰ 1 παραδόσεως]. Αὐτόθι, ἀρ. 6, σ. 48. — Ἐθνογραφικά [Ἀθῆναι]. Ρουσαλία, πρωτόπεφτα, δευτέρα τοῦ Θωμᾶ [μετὰ λατρευτικοῦ ἄσματος]. Αὐτόθι, ἀρ. 7, σ. 56. — Ἐθνογραφικά. Τ' ἄι-Γιωργιῶ. Ἐθιμα τσοπάνιδων. Τ' ἄι-Γιωργιῶ τὸ λουλουγάτσι. Τὸ τραγοῦδι του. Ἡ εἰκόνα του. [Ἀθῆναι]. Αὐτόθι, ἀρ. 8, σ. 64. — Ἐθνογραφικά [Ἀθῆναι]. Ἡ πρωτομαγιά. Τῆς Μισοπεντηκοστῆς. Τῆς ἁγίας Μαύρας. Αὐτόθι, ἀρ. 9, σ. 72.
1781. Χιώτης Π. Διαμονὴ ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ἐν Πάτραις. Κυψέλη Α' (1884) 12 - 16, 35 - 37, 63 - 65, 84 - 87, 111 - 113.
Ἐν σ. 36 - 37: εἰδήσεις λαϊκῆς λατρείας.
1782. Σταματέλος Νικ. Ἡ μεγάλη ἑβδομάς καὶ τὸ Πάσχα ἐν Λευκάδι. Ποικίλη Στοά Ε' (1885) 307 - 319.
1783. Χιώτης Π. Πολιορκία Κερκύρας τῷ 1716 καὶ ἡ κατὰ τὴν 11 Αὐγούστου λιτανεὶα τοῦ λειψάνου τοῦ θαυματουργοῦ ἱεράρχου Σπυρίδωνος πρὸς ἐτήσιον ἀνάμνησιν τῆς διασώσεως Κερκύρας ἐκ τῆς πολιορκίας. Κυψέλη Γ' (1886) 21 - 24, 29 - 32.
Ἐν σ. 29 - 32: εἰδήσεις περὶ λαϊκῆς λατρείας.

1784. **Ευδέβιος ὁ Κερκύρας** Περὶ τῆς ἑορτῆς τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης. Παρνασσός 11 (1887) 206 - 212.
Ἐν σ. 211 - 212: σημειώσεις περὶ τοῦ ὀνόματος Αἰκατερίνα.
1785. Τὸ ἔθιμον τοῦ πυροβολεῖν. Ἐβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 10, σ. 2 - 3.
1786. **Παπαγεωργίου Γ.** Οἱ Προδρομῖται. (Θρησκευτικὰ ἔθιμα ἐν Καταφυγίῳ τοῦ Ὀλύμπου). Ἐστία 25 - 26 (1888) 251 - 253.
Δημοσ. καὶ 12 ἄσματα λατρευτικὰ καὶ 1 κλέφτικον.
1787. **Τσιτσέλης Ἡλίας Ἀ.** Ἔθιμα ἐν Κεφαλληνίᾳ. Ἐστία 25 - 26 (1888) 789 - 790.
1788. Ἀλεξάκης Ἐπ. [Τὸ Πάσχα ἐν Ἑλλάδι]. Ἔθιμα ἐν Πάτμῳ. Ἡ τελετὴ τοῦ νιπτῆρος. Ἐστία 27 (1889) 336 - 338.
1789. **Διαμαντάρης Α.** Ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Ἡλίου ἐν Καστελλορίζῳ. Ἐστία 28 (1889) 63.
1790. **Ζακύνθιος** [Τὸ Πάσχα ἐν Ἑλλάδι]. Ἔθιμα ἐν Ζακύνθῳ. Ἐστία 27 (1889) 338.
1791. **Ζερβὸς Γεράσι. Κ.** [Τὸ Πάσχα ἐν Ἑλλάδι]. Ἔθιμα ἐν Καλύμνῳ [μετὰ 2 ἄσμ.]. Ἐστία 27 (1889) 335.
1792. Ἡ βασιλοπῆχτα. ΗΕΚ Β' (1889) 38 - 40.
1793. **Καρκαβίτσας Ἀνδρ.]** Τὸ Πάσχα τῶν Βλαχοποιμένων. Ἐστία 27 (1889) 338 - 340.
1794. **Κορυστινάκης Γεώργ. Α.** [Τὸ Πάσχα ἐν Ἑλλάδι]. Ἔθιμα ἐν Ἀνδρῳ [μετὰ 4 λατρ. ἄσματων]. Ἐστία 27 (1889) 335 - 336.
1795. **Παπαγεωργίος Σπ.** Τὸ Πάσχα ἐν Ἑλλάδι. Ἔθιμα ἐν Κερκύρα. Ἐστία 27 (1889) 332 - 334.
1796. **Παπανδρέου Γ.** [Τὸ Πάσχα ἐν Ἑλλάδι]. Ἔθιμα ἐν Σκουπίῳ τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων. Ἐστία 27 (1889) 334 - 335.
1797. **Τσιτσέλης Ἡλίας Ἀ.** Ἔθιμα ἐν Κεφαλληνίᾳ. Ἡ κουλούρα τῆς γωνιᾶς. Ἐστία 27 (1889) 420 - 421.
1798. **Χρηστοβασίλης Χρ.** Ἡ χελιδόνα τοῦ Μαρτίου. Ἔθν Ἀγωγῆ Β' (1889) 95.
1799. **Ἀδρακτῆς Γεώργ.** Ἡ μεγάλη ἑβδομάς ἐπὶ τοῦ Πηλίου. Ἐβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 13, σ. 3 - 5.
1800. **Ἀλεξάκης Ἐπαμ.** Αἱ ἀπόκρεω ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα. Αἱ ἀπόκρεω καὶ αἱ προσωπιδοφορίαι ἐν Πάτμῳ. Ἐστία, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 109 - 110.
1801. **Βασδραβέλης Γεώργ.** Ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἐν Βλάτση τῆς Μακεδονίας. Ἐστία, Ἰούλ. - Δεκέμ. 1890, σ. 61.

1802. **Βλάχος Χρ. Γ.** [Αί απόκρεω ἀνά τὴν Ἑλλάδα]. Αἱ εὐωχίαι τῶν ἀπόκρεων ἐν Κατοχῇ τῆς Αἰτωλίας. Ἔστια, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 93 - 94.
1803. **Δραγάτης Ἰάκ. Χ.** [Αἱ ἀπόκρεω ἀνά τὴν Ἑλλάδα]. Ὀρχήσεις καὶ στιχουργικὸι ἀγῶνες ἐν Σίφνῳ. Ἔστια, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 92 - 93.
1804. **Ζῆκος Ἀστέριος** Ἡ πρώτη Ματοῦ ἀνά τὴν Ἑλλάδα. Ἐν Κοζάνῃ. Ἔστια, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 286.
 Δημοσ. καὶ ἡ μελωδία δημῶδους ἔσματος εἰς εὐρωπαϊκὴν μουσικὴν γραφὴν.
1805. **Ἰώσηπος** Ἡ πρώτη Ματοῦ ἐν Καλύμνῳ. Ἔστια, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 324.
1806. **Κανελάκης Κ. Ν.** Αἱ ἀπόκρεω ἀνά τὴν Ἑλλάδα. Τὸ πρωτοπαλλήκαρον καὶ ὁ ἀγᾶς ἐν Ὀλύμποις τῆς Χίου. Ἔστια, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 91 - 92.
1807. **Κρυστάλλης Κ. Δ.** Ἡ πανηγυρις τῆς Μεταμορφώσεως ἐν Ἰωαννίνοις. Ἔβδομας Ζ' (1890), ἀρ. 32, σ. 6 - 8, ἀρ. 33, σ. 6 - 8.
 Δημοσιεύονται καὶ ἔσματα 2, διστιχα 15.
1808. **Λελέκος Μιχ.** Περὶ τῶν ἐθιμῶν, πανηγύρεων καὶ προλήψεων τοῦ λαοῦ. Τοῦ Χριστοῦ τὰ Πάθη. Ἀπόλλων ΣΤ' (1890) 1069 - 1070.
1809. **Παπαγεώργιος Σπυρ.** Ἡ πρώτη Ματοῦ ἐν Κερκύρᾳ. Ἔστια, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 269 - 270.
1810. **Τσιτσέλης Ἡλίας** Ἔθιμα ἐν Κεφαλληνίᾳ. Τὰ πανηγύρια. Ἔστια, Ἰούλ. - Δεκ. 1890, σ. 221 - 222, 237 - 238.
1811. **Χρηστοβασίλης Χ.** Ἡ πρώτη Ματοῦ ἀνά τὴν Ἑλλάδα. Τ[οῦ] Κλήδονα [μεθ' 6 σχετικῶν ἔσμάτων]. Ἔστια, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 268 - 269.
1812. **XXX** [Αἱ ἀπόκρεω ἀνά τὴν Ἑλλάδα]. Τὸ τελευταῖον ἔσμα τῶν Ἀπόκρεων ἐν Φθιώτιδι. Ἔστια, Ἰαν. - Ἰούν. 1890, σ. 93.
1813. **Ἀποστολίδης Δημήτρ.** [Χριστούγεννα] ἐν Φοινικίᾳ τῆς Ἠπείρου. Ἔστια, Ἰούλ. - Δεκ. 1891, σ. 397 - 398.
1814. **Δημάκης Ἡρακλῆς Γ.** [Χριστούγεννα] ἐν Γανοχώροις τῆς Θράκης. Ἔστια, Ἰούλ. - Δεκ. 1891, σ. 397.
1815. **Μακρῆς Κ. Ι.** [Ἑλληνικὰ Χριστούγεννα] ἐν Βάρνῃ. Ἔστια, Ἰούλ. - Δεκ. 1891, σ. 396 - 397.
1816. Easter-tide in Greece. Newbery Home Magazine, April 1892, σ. 416 - 420.
1817. **Κρυστάλλης Κ.** Αἱ ἀπόκρεω ἐν Ἰωαννίνοις. Ἔστια, Ἰαν. - Ἰούν. 1892, σ. 97 - 100.
1818. **Τσιτσέλης Ἡλ. Α.** Ἔθιμα ἐν Κεφαλληνίᾳ. Ἡ Μεγάλῃ Ἔβδομας καὶ τὸ Πάσχα. Παρνασσός 15 (1892) 280 - 297, 921 - 925.
1819. **Παπαδόπουλος Χρυσόστ.** Τὸ ἐν Μαδύτῳ ἀγίασμα τοῦ ἀγίου Εὐθυμίου. Νεολόγος 1895, ἀρ. 7844 - 45, σ. 3.

1820. : Μίλτωρ Ἀποκριὰ τῶν χωρικῶν (τῆς Κεφαλληνίας). Ὀλύμπια Α' (1895-96), ἀρ. 14, σ. 106 - 107.
1821. Παπάδη Μαρία Τὸ δένδρον τῶν Χριστουγέννων. ΗΕΚ Θ' (1896) 11 - 15.
1822. Λαυριώτης Ἀλέξ. Ε. Ἡ ἑορτὴ τῶν 40 μαρτύρων ἐν Ἀδριανουπόλει. Θρ Ἐπετ Α' (1897) 32 - 34.
1823. : Πρόδικος Ἡ πανήγυρις τῆς Σηλυβρίας (Ἀναμνήσεις). Θρ Ἐπετ Α' (1897) 55 - 69.
1824. Ποπέσκος Ε. Σ. Ἡ πανήγυρις τῆς Σηλυβρίας. Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς 1899, σ. 130 - 143.
1825. Τραυλαντώνης Ἀ. Ἡ κρεμάλα τῆς Καθαρᾶς Δευτέρας. Ἐθν Ἀγωγὴ Γ' (1900) 110 - 111.
1826. Ζερλέντης Ι. Α. Ἡ τελετὴ τοῦ νιπτῆρος ἐν Πάτμῳ. Νέα Σμύρνη, 28 Μαρτίου 1901 (ἀρ. 6666).
1827. Ρωμαῖος Κ. Αἱ Ἀπόκρεφ. Εἰς τὸ χωρίον Βούρβουρα τῆς Κυνοῦρίας. Ἐθν Ἀγωγὴ Δ' (1901), ἀρ. 3, σ. 46 (=Μικρὰ Μελετήματα, Θεσσαλονίκη 1955, σ. 6 - 7).
1828. Ζῶης Λεων. Χ. Ἔθιμα ἐν Ζακύνθῳ κατὰ τὴν ἐβδομάδα τῶν παθῶν καὶ τῆς Διακαινησίμου. Ἐκκλησ. Ἀλήθεια Κων/πόλεως, ἔτ. ΚΒ' (1902), ἀρ. 31 - 41.
1829. : Νικίας ὁ ἐξ Ὑακίνθων Τὸ σουδάριον καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ. Παναθήναια Δ' (1902) 55 - 56.
1830. * Ζῶης Λεων. Χ. Πασχαλινὰ ἔθνη καὶ ἔθιμα ἐν Ζακύνθῳ. Νεολόγος Πατρῶν, ἔτ. Θ' (1903), ἀρ. 3124.
1831. Ἀναστασόπουλος Δημήτρ. ὁ Ἀθηναῖος Ἡ πανήγυρις τῆς Λαρίσσης. Παναθήναια Ζ' (1903 - 1904) 33 - 37, 104 - 109.
1832. Λελέκος Μ. Ἀπὸ τὴν συλλογὴν τοῦ —. ΑΟΔΟ, ἀρ. 33, Ἀθῆναι 20 Ἰουν. 1904, σ. 543 - 544.
1833. Μυστακίδης Ν. Γ. Τὸ κωδώνισμα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Φωνὴ τῆς Ἡπείρου, Ἀθῆναι 1 Ὀκτωβρ. 1904, ἀρ. 591, σ. 4.
1834. Πετρίδης Μιχ. Γ. Ἡ ζωὴ στὸ Καστελλόριζο. Α' Ἡ πρωτομαγιά. Β' «Τὰ κορίτσια στὸ νερό». Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 123, σ. 9.
1835. Σταμ. Γ. Σταμ. Ἀϊ-Λιάς. ΑΟΔΟ, ἀρ. 37, Ἀθῆναι 18 Ἰουλ. 1904, σ. 607.
1836. Πετρίδης Μιχ. Ἡ ζωὴ στὸ Καστελλόριζο. Τὸ Πάσχα. Νουμᾶς Γ' (1905), ἀρ. 143 σ. 12, ἀρ. 144 σ. 3 - 4.
1837. Βαρβερόπουλος Κ. Τὸ Τριπολιτικὸν πάσχα. Ἀρκαδ Ἐπ Β' (1906) 185 - 87.
1838. Παπαδόπουλος Γ. Δύο φαιδραὶ πανηγύρεις. Ἀρκαδ Ἐπ Β' (1906) 308 - 311.

β') Μελέται.

[Βλ. καὶ τὸ ἄρθρον 122]

1839. Τὰ τῆς ἀποκρέω βακχεύματα καὶ τὰ παρὰ Ρωμαίοις Κρόνια. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Η' (1860) 1199.
1840. Α'. Σταυρός. Β' Σταύρωσις. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1639 - 1641.
1841. Λεβίδης Δ. Ἡ Ἀπόκρεως. Ἰλισσός Β' (1869 - 70) 8 - 13, 56 - 62.
1842. Κ. Ι. Χ. Τὰ πυρὰ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Ἰλισσός Γ' (1870 - 71) 151.
1843. Καραβίας Ἰω. Περὶ μεταμφίσεως καὶ προσωπιδοφορίας. Ἰλισσός Γ' (1870 - 71) 26 - 28.
1844. Λεβίδης Νικ. Δ. Μία ἀπάντησις. Ἰλισσός Δ' (1871 - 72) 560 - 564.
Ἀπάντησις εἰς βιβλιοκρισίαν τοῦ Ν. Γ. Πολίτου, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν ἔφημερ. Καιροῦ τῆς 8 καὶ 10 Ἰουνίου (1872) καὶ ἀφορῶσαν εἰς μελέτην τοῦ Νικ. Λεβίδου περὶ ἁγίων λειψάνων.
1845. Πολίτης Ν. Γ. Προλήψεις καὶ δοξασταὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ρουσαλιοῦ. Ἄνατολ. Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 97 - 101.
1846. Τὰ Χριστούγεννα. Πόθεν ἤρξατο ἡ τῶν Χριστουγέννων ἑορτή. Ἐθν. Βιβλ. Ζ' (1872 - 73) 355 - 358.
Ἀνεδημοσιεύθη ἐκ τοῦ «Μέλλοντος», ὡς ἀναφέρεται ἐν ὑπόσημ. τοῦ ἄρθρου.
1847. Χουρμουζιάδης Ἀ. Περὶ τῶν ἀναστεναρίων καὶ ἄλλων τινῶν παραδόξων ἐθίμων καὶ προλήψεων ὑπὸ —. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τύποις Ἀνατολικοῦ Ἀστέρος, 1873, 8ον, σελ. 28. [Ἀνατύπωσις εἰς Ἀρχ. Θρακ. Θησ. 26, 1967, 143 - 166].
1848. Πολίτης Ν. Γ. Τὰ ἔθιμα τῆς Πρωτοχρονιάς. Ἐφημερὶς [Κορομηλά], 30 Αὐγούστου 1874, σ. 3 (=Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 198 - 201).
1849. Βλάχος Ἀγγ. Ἀπόκρεω καὶ προσωπιδοφόροι. Ἐστία Α' (1876) 91 - 93.
1850. Πόθεν ἤρξατο ἡ τῶν Χριστουγέννων ἑορτή. Ἐστία Α' (1876) 821 - 823.
1851. Πολίτης Ν. Γ. Ἡ πρώτη Μαρτίου. Ἐστία Α' (1876) 142 - 143 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 72 - 73). — Τὰ αὐγὰ τοῦ Πάσχα. Αὐτόθι, σ. 220 - 221 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 74 - 76). — Ἅγιος Γεώργιος. Αὐτόθι, σ. 268 - 271 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 80 - 85). — Ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. Αὐτόθι, σ. 414 - 415 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 86 - 88). — Ὁ ἅγιος Ἡλίας. Αὐτόθι, σ. 460 - 462 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 89 - 92).
1852. Βυζάντιος Σ. Δ. Κάλανδα. Ἐστία 5 - 6 (1878) 13 - 14.
1853. Πολίτης Ν. Γ. Τὸ δένδρον τῶν Χριστουγέννων. Ἐστία 7 - 8 (1879) 814 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 100 - 101). — Ὁ ἅγιος Νικόλαος. Αὐτόθι 13 - 14 (1882) 775 - 778 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 93 - 99). — Μάρτης. Αὐτόθι 15 (1883) 190 - 191 (=Λαογρ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 209 - 217, ἐκδ. β', 1975, σ. 249 - 259).

1854. **Φιλαδελφεὺς Νικολαΐδης Θ.** Περὶ ἁγίων λειψάνων ἐξ ἀνεκδότου χειρογράφου. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 666 - 675.
1855. **Λαμπάκης Γ.** Ἑορτὴ τῶν Φώτων καὶ ὁ μέγας ἁγιασμός. Ἑστία 17 - 18 (1884) 28 - 31.
1856. **Τρίκαρδος Διον.** Τὰ Θεοφάνεια κατὰ τοὺς δημόδεις μύθους. Κυψέλη Α' (1884) 53 - 57.
1857. **Βιζυηνὸς Γ. Μ.** Οἱ Καλογέροι καὶ ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου ἐν Θράκῃ. Ἑβδομάς Ε' (1888), ἀρ. 32 σ. 3 - 5, ἀρ. 33 σ. 2 - 5, ἀρ. 34 σ. 5 - 8, ἀρ. 35 σ. 6 - 9.
1858. **Χιώτης Π.** Τὰ κάλαντα καὶ ὁ μπουναμαῖς. Ζακ Ἡμερ 1894, σ. 38 - 43.
Μετὰ 9 στίχους καλάντων ἐξετάζεται ἡ προέλευσις τῶν λέξεων κάλαντα καὶ μπουναμαῖς.
1859. **Ζώης Λεων. Χ.** Ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ ἐκ Ζακύνθου. Ἐν Ζακύνθῳ 1895, 8ον, σελ. 70.
1860. **Π. Φορ.** Πόθεν ἤρξατο ἡ τῶν Χριστουγένων ἑορτὴ. Αἱ Μοῦσαι Ε' (1896 - 97) 645 - 670.
1861. **Βιζυηνὸς Γ. Μ.** Οἱ καλόγεροι καὶ ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου ἐν Θράκῃ. Θρ Ἑπετ Α' (1897) 102 - 127.
1862. **Ἐκάεργος (Πολίτης Ν. Γ.)** Τὰ πρὸ Χριστοῦ Χριστούγεννα. Ἐφημερίς [Κορομηλαῖ], 29 Δεκ. 1897.
1863. **Πολίτης Ν. Γ.** Τὰ πρὸ Χριστοῦ Χριστούγεννα. Ἑστία, 2 Ἰαν. 1898 (=Λαογρ. Σύμμ. Γ', σ. 202 - 205).
1864. **Μινῶτος Ν.** Ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Βασιλείου. Αἱ Μοῦσαι Ζ' (1898 - 99) 939-941.
1865. **Σάρρος Δ. Μ.** Λεῖψανα τῆς λατρείας τοῦ Λίνου καὶ Ἀδώνιδος ἐν Ἡπειρῷ. ΔΙΕΕ Ε' (1896 - 1900) 347 - 351.
1866. **Καρολίδης Π.** Ἡ ἑορτὴ τῶν ρόδων. Ἀρμονία Α' (1900) 201 - 206.
Ροδισμός, ἀνθισμός, ἀνθηφόρια, rosalia, ρουσαλία, pascha rosarum, βαρτουβάρια, rus-salka.
1867. **Ζώης Λεων. Χ.** Ὁ ἅγιος Διονύσιος. Αἱ Μοῦσαι Α' (1892 - 39), ἀρ. 8, Θ' (1900 - 1901), ἀρ. 201.
1868. **Βάρνας Φ.** Αἱ προσωπίδες. Αἱ Μοῦσαι ΙΒ' (1903-1904), ἀρ. 260, σ. 1 - 2.
1869. **Μπήτος Ἰω.** Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Αἱ Μοῦσαι ΙΒ' (1903 - 1904), ἀρ. 258, σ. 1 - 2.
1870. **Λάμπρος Σπ.** Παρανόησις τοῦ ὀνόματος τῆς Γοργοπηκίδου. ΝΕ 1 (1904) 376.
1871. **Rein Edv.** Zu der Verehrung des Propheten Elias bei den Neugriechen. Ofversigt af Finska Vetenskaps - Societetens Förhandlingar. XLVII (1904 - 1905), ἀρ. 1, σ. 1 - 33.
Κρίσις: ΒΖ 15 (1906) 355 - 356 (Κ. Κ[rumbacher]).

1872. **Σιγούρος Μαρίνος** Αί απόκρεφ εν Ἑπτανήσῳ. Παναθήναια Θ' (1904 - 1905) 293 - 295.
1873. **Dawkins R. M.** The modern carnival in Thrace and the Cult of Dionysus. The Journal of Hellenic Studies, London, vol. XXVI (1906) 191 - 206.
1874. **Κουκουλές Φ.** Διατί θέτομεν ἐντὸς τῆς βασιλοπότητας νομίσματα. Ξενοφάνης Δ' (1906) 155 - 156.
1875. **Ζ(ώης) Α. Χ.** Τὸ γαητάνι. Αἱ Μοῦσαι ΙΕ' (1906 - 1907), ἀρ. 334, σ. 4.
1876. **Καλλιγέρης Δημ. Ν.** Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους ἐπὶ Τιβερίου ἐν Ρώμῃ Αἱ Μοῦσαι ΙΕ' (1906 - 1907), ἀρ. 330 - 331, σ. 1 - 2.

3. Κοινωνικὴ ζωή.

α') Κοινωνικὴ ὀργάνωσις.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 55. 58. 65. 68. 71. 86. 90. 94. 96. 98. 100. 105. 106. 116. 121. 128. 132. 141. 142. 151. 153. 160. 165. 166. 168. 174. 178. 180. 184. 185. 193. 197. 201. 202. 204. 207. 209. 212. 217. 233. 235. 240. 246. 249. 257. 263. 264. 267. 268. 272. 280. 281. 289. 290. 294. 295]

1877. **Δραγούμης Ν.** Τὸ χειροφίλημα. Πανδώρα Β' (1851 - 52) 991 - 992.
1878. Ἱστορία τοῦ ἀσπασμοῦ. Ἐπτάλοφος Α' (1869) 262 - 263.
1879. **Ταταράκης Ἀρ. Μ.** Ἡ ἑορτὴ τοῦ Βάκχου. [Ἐθιμα κατὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ φύτευσιν ἀμπέλου]. Νεοελλ' Ἀνάλ Α' (1870), φυλλάδ. ΣΤ', σ. 374.
1880. **Πολίτης Ν. Γ.** Λέξεων ἱστορία. Κύριος - Κυρία. Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 952 - 953.
1881. **Λαζόπουλος Γ.** Περὶ τοῦ ἔκουσίου συνεταιρισμοῦ τῶν ἐργατῶν καὶ κεφαλαιούχων Ἀμπελακιοτῶν καὶ περὶ τῆς πολιτείας καὶ παιδείας αὐτῶν. ΕΦΣΚ 10 (1877) 41 - 49.
1882. **Φιλαδελφεὺς Χ. Ν.** Ρουφέτιον καὶ ρουσφέτιον. Παρνασσὸς 1 (1877) 651-654.
1883. **Σ.** Ὑπομνηματικαὶ τινες σημειώσεις περὶ Δεμίρ Ἰσσαρίου. Παρνασσὸς 2 (1878) 529 - 548.
- Εἰδήσεις περὶ κοινωνικῆς ὀργανώσεως.
1884. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἡ πενθερὰ παρὰ τοῖς διαφοροῖς λαοῖς. Ἔστια 7 - 8 (1879) 376 - 379 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 105 - 110).
1885. **Κ. Π.** Περὶ Μάνης καὶ Μανιατῶν. Ἐβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 21 σ. 1 - 2, ἀρ. 22 σ. 1 - 2, ἀρ. 23 σ. 1 - 3, ἀρ. 24 σ. 1 - 3, ἀρ. 25 σ. 1 - 2, ἀρ. 26 σ. 1 - 3, ἀρ. 31 σ. 1 - 2, ἀρ. 33 σ. 2 - 3, ἀρ. 34 σ. 1 - 3, ἀρ. 35 σ. 1 - 2, ἀρ. 37 σ. 1 - 3, ἀρ. 38 σ. 3 - 4.

Πλὴν τῶν εἰδήσεων τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὴν κοιν. ὀργάνωσιν δημοσιεύονται καὶ πληροφορίαι περὶ τελευτῆς καὶ μερικὰ τοπωνύμια.

1886. **Σκορδέλης Βλ.** Ἑορτὴ τοῦ ὀνόματος. Ἑβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 25, σ. 4 - 6.
1887. **Κανελλίδης Πέτρ.** Οἱ Μανιάται. Σκ' Ἡμ' ἔτ. 1888, σ. 232 - 245.
Εἰδήσεις περὶ κοιν. ὄργαν.
1888. **Φαρδὸς Ν. Β.** Ἡ ἐν Κορσικῇ ἐλληνικὴ ἀποικία. Ἑστία 25 - 26 (1888) 1 - 6, 25 - 28, 42 - 44, 49 - 51, 73 - 77, 90 - 93, 106 - 109, 113 - 115, 138 - 139, 174 - 176, 216 - 218, 232, 234, 253 - 255, 267 - 268.
Δημοσ. ὀνόματα καὶ πλῆθος εἰδήσεων ἀναφερομένων εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον τῶν ἀποίκων.
1889. **Πετρίδης Ἄθαν.** Τὸ τυχερὸν τοῦ Ἀλῆ-Πασᾶ καὶ ἡ ἕξηντάρα τοῦ παππα-Κώστα. Ἱστορικὴ παράδοσις. Ἀπόλλων Ε' (1888 - 89) 867 - 869.
Ἐν σ. 868 δημοσ. ἔθιμον ἀναφερόμενον εἰς τὴν κοινωνικὴν ὀργάνωσιν.
1890. **Κανελλίδης Π.** Ἡθὴ καὶ ἔθιμα ἐν Μάνη. Σκ' Ἡμ' ἔτ. 1889, σ. 299-311.
1891. **Σωμερίτης Δ. Θ.** Τὰ ἄδικα δικαιώματα τῶν γυναικῶν τῆς Ἑπτανήσου. Ζακ' Ἡμερ 1890, σ. 20 - 23.
1892. **Μαρκόπολις Μιχ. Ἰακ.** Ἡ τελευταία ἐπὶ Τουρκοκρατίας διοικητικὴ ὀργάνωσις τῆς Κοινότητος Κάστρου Ναξίας. Ἑστία, Ἰούλ. - Δεκ. 1892, σ. 333 - 335.
1893. **Μινῶτος Ν.** Γλωσσικά. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 215 - 216.
Περὶ τῆς λ. σέμπρος.
1894. **Ζῶης Λ. Χ.** Αἱ ἐν Ζακύνθῳ συντεχνίαι. Αἱ Μοῦσαι Β' (1893 - 94) 41 - 42, 49 - 50, 57 - 58, 65 - 66, 73 - 75, 81 - 83, 89 - 91, 100 - 101, 107 - 108, 117 - 118, 133 - 134, 142 - 143, 149 - 150, 159, 164 - 165, 175, 181 - 182, 192· Γ' (1894 - 95) 214, 223, 311 - 312, 316 - 317, 331 - 332, 343 - 344, 348 - 349, 358 - 359, 364 - 365, 372 - 373· Δ' (1895 - 96) 404 - 405, 423 - 424, 465 - 466, 476, 482, 498 - 499, 508, 522, 530 - 531, 538 - 539, 545 - 546, 555 - 556, 562 - 563, 567 - 568, 578 - 579, 586· Ε' (1896 - 97) 593.
1895. **Ἀντωνιάδης Σωτ.** Περὶ Βεδενῶν καὶ Κουκλαίνης. Θρ' Ἑπετ Α' (1897) 133 - 144.
Ἐθιμα κοινων. ὀργανώσεως.
1896. **Ρωμαῖος Κ.** Τὸ νυχτέρι. Ἐθὼν Ἀγωγή Β' (1899), ἀρ. 1, σ. 12 - 14 (=Μικρὰ Μελετήματα, σ. 1 - 5).
1897. **Σάρρος Δ. Μ** Ἐκ τῶν ἀρχείων τοῦ βιλαετίου Ζαγορίου (ἐξ ἀνεκδότου συλλογῆς —). Δωδώνη Β' (1899) 83 - 86.
Εἰδήσεις περὶ κοινων. ὀργανώσεως.
1898. **Φιλάρετος Γ Ν.** Συνεργατικὴ Ἑταιρία Ἀμπελακίων [1795 - 1810]. Σκ' Ἡμ' ἔτ. 1901, σ. 49 - 64.
1899. * **Ζῶης Λεων. Χ.** Δημοσίαι ἀσφάλεια ἐν Ζακύνθῳ (ὄπλοφορία ἐπὶ Βενετοκρατίας). Ἐφημ. Ζακύνθου Φρουρός, ἔτ. Β' (1904), ἀρ. 55 - 59.

1900. **Ματθαίου Π.** Αἱ νεάνιδες τῆς Χίου. Παναθήναια Γ' (1905) 328 - 331.
1901. **Βογιατζίδης Ί.** Περί Νικλιάνων καὶ Φαμέγιων τῆς Μάνης. Ἀθηνᾶ 18 (1906) 59 - 62.
1902. * **Ζώης Λεων. Χ.** Οἱ Εὐγενεῖς καὶ ἡ Χρυσόβιβλος. Ροδών, ἔτ. Α' (1906), ἀρ. 7 - 12.

β') Λαϊκὸν δίκαιον.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 55. 59. 62. 68. 86. 92. 121. 132. 151. 178. 187. 193. 201. 203. 209. 217. 233. 242. 245. 246. 257. 259. 261. 267. 1136. 1403]

1903. **(Ἀργυρόπουλος Π.)** Περί δημοτικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν θεσμῶν πρὸς τῆς ἐπαναστάσεως. Εὐρώπ Ἐραν Α' (1842), φυλλᾶδ. β', Β' ἔτ., σ. 69 - 95.
1904. **Glück Chr. Fr.** Συλλογὴ τοπικῶν τῆς Ἑλλάδος συνθητικῶν ἐξ ἐπισήμων πρὸς τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησιν τῶν τοπικῶν ἀρχῶν ἀπαντήσεων. Καὶ ἀπόσπασμα τῆς περὶ συνθητικῶν πραγματείας, κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, τοῦ Δ. Χρ. Φρεδ. Γλοῦκ (Glück). Μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Λ. Χρυσανθοπούλου. Ἀθήνησι 1853, 8ον, σελ. στ' + 216.
1905. **Δραγούμης Ν.** Βούνα πασκουλα καὶ εντριπιες 1670 μαγίου - 11 κατα το νέο. Βύρων Α' (1874) 264 - 266.
Ναξιακὸν ἔγγραφο ἐν ᾧ σημειοῦνται τοπωνύμια καὶ ὀνόματα.
1906. **Σάθας Κ.** Κρητικαὶ διαθήκαι. Μεσαιων. Βιβλιοθήκη, τ. 6, Βενετία 1877, σ. 654 - 692.
1907. **Τσοπανέλλης Ἀ. Δ.** Ἐν παλαιῶν προικοσύμφωνον. Ἐστία 13 - 14 (1882), σ. 712 - 713.
1908. **Πουρνάρας Γεώργ. Π.** Ἐλάσσονες ἱστορικαὶ σελίδες ἐκ τῆς Θεραπειάδος. Ἡμερολ' Ἀνατολ Δ' (1885) 98 - 163.
Ἐν σ. 115 - 116: πωλητήριον οἰκίας.
1909. **Σακκελίον Ι.** Κυπριακὴ διαθήκη τῆς ΙΕ' ἑκατονταετηρίδος. Παρνασσός 11 (1887) 259 - 262.
1910. **Μηλιαράκης Ἀ.** Προικοσύμφωνον Ναξιακὸν τοῦ 1533. Ἐστία 25 - 26 (1888) 58 - 60.
1911. **Μομφεράτος Ἀ. Γ.** Περί Νοταρίων. Παρνασσός 14 (1896) 489 - 497.
1912. **Μομφεράτος Ἀ. Γ.** Τινὰ περὶ Νοταρίων, ἐν Δημ. Γρ. Καμπούρογλου, Μνημεῖα τῆς ἱστορίας τῶν Ἀθηναίων, τ. Γ', ἐν Ἀθήναις 1892, σ. 19 - 27.
1913. **Καμπούρογλου Δημ. Γρ.** Οἱ προικοθήραι τοῦ παρελθόντος αἰῶνος καὶ τὰ τραχώματα. Παρνασσός 17 (1894) 161 - 167.
1914. **Φιλαδελφεὺς Θ. Ν.** Τὰ τραχώματα. Σκ' Ἡμ ἔτ. 1894, σ. 209 - 218.

1915. **Ζιάκας Ἀναστ. Γ.** Περί τῆς ἀρχῆς τῆς λέξεως τράχωμα. Νεολόγος 1895, ἀρ. 7606, σ. 5.
1916. **Καραβοκυρός Μιλτ.** Τινὰ περί ἐθίμων ἐν τῇ νήσῳ Καρπάθῳ. Νεολόγος 1895, ἀρ. 7673 - 74, σ. 3.
1917. **Παπινιανός Αἰμ.** Νομικά σκαλαθύρματα. Τεῦχος δεύτερον, ια'. Τὸ δίκαιον ἐν ταῖς παροιμίαις. Ἐν Ἀθήναις 1897, 8ον, σελ. ζ' + 61.
1918. **Καλλιγᾶς Παῦλ.** Περί ἐθίμων. Εὐρετήριον Ἑλλην. Νομολογίας (Παράρτ. Θέμιδος) ὑπὸ Ν. Ἰωαννίδου, τ. Γ', σ. 295 [=Καλλιγᾶς Π., Μελέται Α', Ἀθήναι 1899, σ. 211].
1919. **Μηλιαράκης Α.** Προικοσύμφωνον συνταχθὲν ἐν Σύρῳ τῷ 1597. Ἀρμονία Α' (1900) 695 - 704.
1920. **Παναγιωτίδης Δ. Α.** Κῶδιξ τοῦ ΙΗ' αἰῶνος κατὰ προικοδοσιῶν ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Παραμυθίας καὶ ἱστορικαί τινες ἐξ αὐτοῦ σημειώσεις ὑπὸ —. ΕΦΣΚ 27 (1900) 307 - 12.
1921. **Φιλαδελφεὺς Θ. Ν.** Περί τραχώματος. Ἀρμονία Β' (1901) 258 - 268.
1922. **[Μαλακάσης Μιλτ.]** Μία διαθήκη. Παναθήναια Γ' (1901 - 1902) 90-91.
Ἡ διαθήκη αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν ἐκ Ζακύνθου Ἀλέξανδρον δὲ Ρόσην.
1923. Διαθήκη Κολινοῦ Κολοκοτρώνη. Σπ Ἡμ 3 (1902) 23 - 24.
1924. Προικοσύμφωνον τοῦ 1823. Παναθήναια Η' (1904) 338.
1925. **(Στασινόπουλος Κ. Ἀ.)** Ἱστορικά χαρτιά [2 συμβόλ. τῆς Ἐπτανήσου]. Νουμᾶς Β' (1904), ἀρ. 124, σ. 5.
1926. **Κωστής Ν. Κ. Χ.** Ἀποσπάσματα ἐκ Συμριναϊκοῦ κώδικος ἐκδιδόμενα ὑπὸ —. ΔΙΕΕ ΣΤ' (1902 - 1906) 164 - 185.
Διάφορα ἔγγραφα ἐνδιαφέροντα ἀπὸ ἀπόψεως λαϊκοῦ δικαίου.
1927. Ἡ διαθήκη τοῦ στρατάρχου Κολοκοτρώνη. Ἀρκαδ Ἐπ Β' (1906) 113- 15.
1928. Μία πραγματογνωμοσύνη ἐπὶ τουρκοκρατίας. Σπ Ἡμ 7 (1906) 38 - 43.
1929. **Ζευγώλης Ἐμμ. Μ.** Ἐξ ἀφορμῆς ἐνὸς ἐγγράφου. Ζευγ Ἡμ 1907, σ. 52 - 59. [Λαίκ. δίκ.].

4. Παιδικὴ ζωή.

α) Γενικά.

[Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 63. 70. 85. 87. 105. 123. 129. 137. 142. 147. 163. 165. 166. 167. 178. 183. 184. 185. 200. 201. 204. 217. 221. 227. 233. 242. 246. 257. 259. 261. 264. 271. 277. 283. 291. 1714]

1930. **Ζηκίδης Γεώργ. Δ.** Ἔθιμα ἀρχαῖα παρὰ τοῖς νῦν Ἑλλησιν. Ἐβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 118 σ. 256 - 258, ἀρ. 119 σ. 268 - 271.
Ἔθιμα σχετικὰ μὲ τὸ παιδίον.

1931. **Σκορδέλης Βλάσ.** Δημιόδης παιδαγωγία. Πλάτων Ι' (1887) 57 - 60.
Ειδήσεις σχετικαί με τὸ παιδίον.
1932. ——— Περὶ εὐργον ἔθιμον ἐν Στενημάχῳ. Ἑβδομάς Η' (1891), ἀρ. 8, σ. 6.
Δημοσ. εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὸ παιδίον.
1933. **Θ(εοδωρόπουλος) Μ. Ι.** Καλογέρεμμα καὶ ριζιμο τῶν βρεφῶν. Σπ Ἑμ 1
(1900) 49.
1934. **Κοκκίνης Γ. Π.** Καὶ μερικαὶ προλήψεις γιὰ τὰ παιδιά. ΑΟΔΟ, ἀρ. 36,
11 Ἰουλ. 1904, σ. 593.
1935. **Κανδηλώρος Τάκ. Χ.** Τὰ Γορτυνιακά. Λαογραφικὴ καὶ γλωσσολογικὴ μελέτη.
Ἑρκαδ Ἑπ Β' (1906) 225 - 291.
Παιδίον, παιδιά, σχολικ. βίος.

β) Παιδιά.

- [Βλ. καὶ τὰ ἄρθρα ὑπ' ἀριθμ. 15. 19. 82. 90. 119. 129. 130. 142. 176. 184. 190. 200. 204.
212. 215. 242. 244. 245. 264. 266. 274. 291. 1935]
1936. **Δραγοῦμης Ν.** Ἡ μόρρα [παιδιά ἐν Ζακύνθῳ]. Πανδώρα Β' (1851 - 52)
916 - 917.
1937. **Παπασιλιώτης Κ. Γ.** Περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι παιδικῶν παι-
γνίων. Ἑφημ Μαθητῶν Β' (1853 - 55) 365 - 372.
Ἐναδρομὴ καὶ εἰς τινὰ νεοελληνικά.
1938. **Λουκάς Γ.** Περὶ πάλης ἐν [Κύπρῳ]. Ἑφημ Φιλομαθῶν ΙΙ' (1865)
702 - 703.
1939. **Μυστακίδης Β. Ἀ.** Οἱ σφιζόμενοι ἀγῶνες τῶν ἀρχαίων ἐν Θράκῃ. Ἑβδομάς
Γ' (1886), ἀρ. 112 σ. 184 - 186, ἀρ. 113 σ. 194 - 195. [Παιδικὰ ἀγῶν.].
1940. **Ὀλύμπιος Σ. Μ. Μακεδῶν** Ὁ Ἑλληνισμὸς ἐν Μακεδονίᾳ. Οἱ σφιζόμενοι
Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες. Ἑβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 103, σ. 75 - 76. [Παιδ. ἀγῶ-
νισμ.].
1941. **Ζησίου Κωνστ. Γ.** Ἀρχαῖοι καὶ νέοι ἀθληταί. Παναθήναια Β' (1901) 17 - 22.
1942. **Σφάγγος Κ.** Δημιόδεις παιδιά [3]. Ἑθν Ἀγωγή Δ' (1901) 30 - 31, 47,
77 - 78.
1943. **Ἀρβανιτόπουλος Α. Σ.** Νέον ἀντίγραφον τοῦ σαυροκτόνου τοῦ Πραξιτέλους.
Ἑφημερίς Ἀρχαιολογικὴ 1905, σ. 263 - 270.
Ἐν στ. 268 - 269 δημοσ. παιδιά ἐξ Ἀρκαδίας ἐνέχουσα δεισιδαιμονίαν σχετιζομένην
πρὸς τὸν μῦθον Ἀπόλλωνος - Ἰακίνθου.
1944. **Ἰατρίδης Κλ.** Ἡθῆ καὶ ἔθιμα ἐν Ἀνατολῇ. Παιδιά ἐν Βουρδουρίῳ τῆς
Πισσιδίας [65]. Ξενοφάνης Δ' (1906) 68 - 79, 362 - 374, 432 - 464.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α'. ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΛΑΩΝ

1. Γενικά.

1945. Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ γυναικῶν. Σύγγραμμα τῆς Κομῆσεως Δώρας Ἰστριάδος μεταφρασθὲν μὲν ὑπὸ τῆς κυρίας Αἰμιλίας Γ. Σκοῦζέ, ἐκδοθὲν δὲ ὑπὸ Χρήστου Δούκα. Τόμ. πρῶτος, Ἀθῆναι 1861, 8ον, σελ. δ' + 5 - 374.

Ὁ πρῶτος τόμος ἀναφέρειται εἰς τὰς γυναῖκας τῆς Βλαχίας, Βουλγαρίας, Σερβίας, Ἀλβανίας, Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας. Πλὴν τῆς ἱστορ. ὕλης δημοσ. καὶ εἰδήσ. σχετ. μὲ τὴν κοινῶν. ὄργάν., τὸν γάμον, τὴν γένν., τὴν τελευτ., τὴν λαϊκ. λατρ., ἄσματα δημῶδη κ. ἄ.

1946. * *Canti popolari slavi, greci e napoletani*. Versiune di P. Turati. Milano, 1883. Battezzati, 16ον, σελ. IV + 176.

1947. *Šišmanov Iv. D.* Das Lied vom toten Bruder in der poesie der Balkanvölker. I. Theil, 1. Bisherige Untersuchungen, 2. Bibliographie. S. - A. aus dem Sbornik za narodni umotvorenija, nauka i knižnina, Bd. 13. Sofia 1896, 8ον, σελ. 96 (βουλγαριστί). Theil II. und III. Sbornik za narodni umotvorenija, nauka i knižnina 15 (Sofia 1898) 449 - 600 und zweite Abteil derselben Bandes, σ. 1 - 186. (Βουλγ.).

Κρίσεις: BZ 6 (1897) 189 - 190 (K. K[rumbacher]). Τὸ Ἄστυ 1 καὶ 2 Αὐγούστου 1897 (Ἄδ. Ἀδαμαντίου). BZ 8 (1899) 557 - 558 (K. K[rumbacher]).

1948. **Dieterich Karl** Die Volksdichtung der Balkanländer in ihren gemeinsamen Elementen. Zeitschrift des Vereins für Volkskunde in Berlin 1902, σ. 145 - 155, 272 - 291, 403 - 415.

Κρίσεις: BZ 12 (1903) 360 (A. H[eisenberg]).

1949. * **Heiling O.** Slovakische, Griechische, Walachische und Türkische Tänze Lieder... (τ. Δ' τῆς «Sammelbande der International Musikges»), 1903 (σ. 293 - 301).

1950. * **Dragomanov** Slavische Sagen über die Geburt Konstantins des Grossen. Sbornik des bulgar. Minist. der Volksaufkl. Sofia. Band 2 und 3.

Σημ. εἰς Βυζαντ Χρονικά I (1894) 242 ὑπὸ P. Syrkou.

2. Ἀλβανικὴ Λαογραφία.

1951. **Κουπιτόρης Π.** Διατριβὴ περὶ τῆς γλώσσης καὶ τοῦ ἔθνους τῶν Ἀλβανῶν ὑπὸ —. Ἐφῆμ Φιλομαθῶν ΙΕ' (1867) 1141 - 1142, 1157 - 1159, 1181 - 1183, 1193 - 1196, 1204 - 1207, 1243 - 1246. ΙΣΤ' (1868) 1449 - 1454.

1952. **Πετρίδης Ἀθ.** Σκέψεις τινές ἐπὶ τῶν παρὰ τοῦ κ. Κουπιτώρη γραφομένων περὶ τοῦ Ἀλβανικοῦ ἔθνους καὶ τῆς γλώσσης αὐτοῦ. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΣΤ' (1868) 1483 - 1485, 1505 - 1510, 1542 - 1543.
1953. **Κουπιτώρης Π.** Ἐλεγχος τῶν Ἀθανασίου Πετρίδου σκέψεων. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2045 - 2048, 2050 - 2052.
1954. **Πετρίδης Ἀθ.** Ἀπάντησις πρὸς τὸν ἔλεγχον τοῦ Κ. Κουπιτώρη. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΘ' (1871) 2324 - 2327, 2330 - 2335.
1955. **Βάμβας Κ. Χ.** Ὀλίγα περὶ τῆς ἀλβανικῆς γλώσσης. Παρνασσός 3 (1879) 286 - 298.
Πλὴν τῆς ἄλλης ὕλης καὶ 6 ἄσματα καὶ 3 δίστιχα.
1956. * Albanische Märchen, übersetzt von Gustav Meyer, mit Anmerkungen von Reinold Köhler. (Ἀπόσπασμα τοῦ ΙΒ' τόμου τοῦ Archiv für Litter. Geschichte).
Κρίσις: ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84) 167 - 168 (Ν. Γ. Π[ολίτης]).
1957. **Μπόβος Ν. Θ.** Ἀλβανικὸν ἄσμα [διὰ τὸν βασιλέα Γεώργιον]. Ἐβδομάς Δ' (1887), ἀρ. 16, σ. 1 - 2. — Ἀλβανικὸν ποίημα. Λύγκι(ι). (Μοιρολόγι). Αὐτόθι, ἀρ. 19, σ. 3.
1958. Ἡ μπέσσα τῶν Ἀλβανῶν. Ἐστία 28 (1889) 78 - 79.
1959. **Δευτεραῖος Ἀλέξ. Γ.** Ἀλβανικὰ ἔθιμα. Παρνασσός 14 (1891) 224 - 231, 281 - 290. — Ἀλβανικὰ καὶ Μαυροβουινιώτικα περίεργα. Αὐτόθι 15 (1892) 866 - 878.
1960. Δημῶδη ἀλβανικὰ ἄσματα (μετὰ τῆς ἐλληνικῆς μεταφράσεως). Δωδώνη Β' (1899), 174 - 178. [Ἄσμ. 13].

3. Βουλγαρικὴ Λαογραφία.

1961. **Πολίτης Ν. Γ.** Βούλγαροι κλέφτες κατὰ τὰ δημῶδη βουλγαρικὰ ἄσματα. Ἐστία 19 - 20 (1885) 755 - 758 (=Λαογρ. Σύμμ. Α', σ. 287 - 296).
1962. **Schischmanov I. D.** Der Lenorenstoff in der bulgarischen Volkspoese. Indogerm. Forschungen 4 (1894) 412 - 448.
Κρίσις: BZ 4 (1895) 184 (Κ. Κ[rumbacher]).
1963. **Gisler Hermann I.** Coutumes du mariage chez les Bulgares. Echos d'Orient 5 (1901 - 1902) 237 - 243, 274 - 280. 6 (1902 - 1903) 63 - 74, 131 - 138. — Les Nistinars Bulgares. Αὐτόθι, σ. 103 - 107. — Coutumes funéraires chez les Bulgares. Αὐτόθι 6 (1902 - 1903) 257 - 263, 390 - 396, 7 (1904) 27 - 31.
1964. **Λεμάνσκο Ἰ.** Μῦθοι [5]. Παναθήναια Ι' (1905) 233. [Μετάρφρασις Μ. Α. καὶ Κ. Μ.].

1965. * **Πιјев Α.** Bulgarische Überlieferungen über die als Hellenen, Juden und Lateiner bezeichneten Riesen. Sbornik des bulgar. Minist. der Volksaufkl. Sofia. Band 3 und 4.

Σημ. εἰς Βυζαντ. Χρονικά Ι (1894) 242 ὑπὸ Ρ. Συγκυ.

4. Ρουμανική Λαογραφία.

1966. **Ραπτάρχης Ί. Μ.** Μανώλης. Βλαχική παράδοσις τοῦ ΙΓ' αἰῶνος (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Πανδώρα ΙΑ' (1860 - 61) 399 - 402.
1967. **Κουκούλης Δ. Ν.** Αἱ παραδουνάβιοι ἡγεμονίαι. Πανδώρα ΙΓ' (1862 - 63) 220 - 225, 251 - 257 (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).
Δημοσ. καὶ λαογραφ. τινες εἰδήσεις ἐκ Ρουμανίας ἀναφερόμεναι εἰς θῆμα καὶ παραδόσεις.
1968. **Gaster M.** Die rumänische Version der trojanischen Sage. BZ 3 (1894) 528 - 552.
1969. **Praechter K.** Das griechische Original der rumänischen Troika. BZ 4 (1895) 519 - 546. — Die vulgärgriechischen Chroniken und die rumänische Trojasage. Αὐτίθι 8 (1899) 328 - 346.
1970. **Κακαβᾶς Γρηγ.** Δημῶδης ποίησις καὶ φιλολογία τῶν Ρουμάνων. Ἡμερολ. 1905, σ. 464 - 466.

5. Σερβική Λαογραφία.

1971. **Z. Ί.** Οἱ Μορλάχοι. Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 178 - 180.
Δημοσ. ἔθνογραφ. στοιχεῖα περὶ τῶν ἐν Δαλματίας Μορλάχων.
1972. **Σερβία.** Πανδώρα ΙΒ' (1861 - 62) 257 - 259.
Ἐν σ. 259: εἰκὼν παριστώσα τὸ ἐσωτερικὸν οἰκίας σερβικῆς.
1973. **Περβάνογλους Ίω. Ἡσ.** Περὶ τῆς δημῶδου τῶν Σέρβων ποιήσεως. Φιλίστωρ Γ' (1862) 542 - 549.
1974. **Ράνκε Λεοπόλδος** Ἡ ἐπανάστασις τῆς Σερβίας... ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Κωστῆ. Ἐν Ἀθήναις 1862, 8ον μέγα, σελ. 72.
Ἐν σ. 18 - 24: ἤθη καὶ θῆμα, ὁ χαρακτήρ καὶ ἡ ποίησις τῶν Σέρβων.
1975. **P.** Τὰ περιέργα τῆς μεγάλης ἐβδομάδος. Τὰ ὄα τοῦ Πάσχα. Ἡ μεγάλη ἐβδομάς παρὰ τοῖς Σλάβοις. Ἐπτάλοφ Α' (1862 - 63) 326 - 329.
1976. **Τομαζαῖος Νικόλ.** Σερβικὰ ἄσματα [14]. Χρυσάλλις Β' (1864) 269 - 270, 494 - 495, Γ' (1865) 212 - 213, 244.
1977. **Κουμανούδης Στέφ. Α.** Μεταφράσεις σερβικῶν δημοτικῶν ἄσμάτων. Χρυσάλλις Γ' (1865) 109 - 111. [Ἐσμ. 15].

1978. Ἔθιμα καὶ ἄσματα τῆς Βοσνίας καὶ Ἐρζεγεβίνης. Παρνασσός 8 (1884) 681 - 696.
1979. Λαογραφία. Σερβικὴ παράδοσις. Ἔστια 27 (1889) 243.
1980. Ἐφ. Ν. Βοσνικὰ ἔθιμα. Οἱ ἀρραβῶνες ἐν Βοσνίᾳ. Αἱ Μοῦσαι Η' (1899 - 1900) 88.

6. Τουρκικὴ Λαογραφία.

1981. Διηγήματα ἀστεῖα καὶ περιέργα τοῦ Ναστραδίν Χώτζα. Ἐκδοθέντα διὰ δαπάνης Π. Ὀρφανίδου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1848, 12ον, σελ. 24.
1982. Ἐσωτερικὸν κατοικίας Ὀθωμανικῆς. Εὐτέρπη Η' (1854 - 55) 523 - 524.
1983. Δερβίσαι (μετάφρ. Δ. Καλ.). Ἐφημ. Φιλολογῶν Η' (1860) 1194 - 1195.
1984. Μαλλοῦφ Ν. Νασρεδδίν Χότζα ἀστεῖα, οἷς προσετέθησαν καὶ παροιμίαι τουρκικαί, ἐκδοθέντα γαλλιστὶ ὑπὸ — καὶ μεταφρασθέντα ἐκ τῆς δευτέρας ἐκδόσεως. Ἐν Σμύρῃ ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀμαλθείας, 1861, 8ον, σελ. 36.
1985. Μ. Δ. Ὁ Χότζας Νάσρ-Ελ-Δίν. Πανδώρα ΙΒ' (1861 - 62) 12 - 14.
1986. Ρ. Οἱ γάμοι ἐν Τουρκίᾳ. Ἐπτάλοφ Α' (1862 - 63) 153 - 156.
1987. Constant C. Ὁ μαγνητισμὸς ἐν Τουρκίᾳ [μετ' εἰκόνων]. Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 161 - 164. [Περὶ μαγνητισμοῦ καὶ μαγείας].
1988. Ἡ ἡμέρα τῆς Παρασκευῆς παρὰ τοῖς Μωαμεθανοῖς (Γέβμιλ Δζουμαά). Χρόνος 6 (1867) 67 - 69.
1989. Ξανθῆς Κωνστ. Οἰκιακὸς ἡμερήσιος βίος παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς. Ἡθῆ καὶ ἔθῃ. Βύρων Α' (1874) 454 - 466.
1990. Δύο μῦθοι τοῦ Νασρ-εδ-δίν-Χότζα. Ἔστια 5 - 6 (1878) 336.
1991. Βυζάντιος Σκαρλ. Τὰ πτηνὰ παρὰ τοῖς Τούρκοις. Ἔστια 7 - 8 (1879) 95 - 96.
Ὄνόματα καὶ σχετικαὶ δοξασίαι καὶ συνήθειαι.
1992. Πετρῆς Ν. Περὶ γάμου Ὀθωμανίδος ἐν Πρεβέζῃ. Ἀπόλλων Γ' (1885-86) 513 - 515.
Παρέκβασις περὶ ἔθιμων τῶν τουρκικῶν γάμων, σ. 515. Ἐν σ. 514: ὀνόματα Ἑλλήνων καὶ Τούρκων.
1993. Βαλαβάνης Ἰωακείμ Νασρ-εδ-δίν Χώτζας. Βυζ' Ἡμ 1888, σ. 297 - 310.
1994. Ὀθωμανῶν γνωριμία. Βυζ' Ἡμ 1888, σ. 131 - 133 [παροιμ. 28]. — Ἡ ἡμέρα τῆς Παρασκευῆς παρὰ τοῖς Μωαμεθανοῖς. Αὐτόθι, σ. 146 - 147.
1995. Ἀφθονίδης Ἰω. Δ. Ζεῦμπέκιδες. Ἔστια, Ἰούλ. - Δεκ. 1891, σ. 152 - 155.
1996. Τσακύρογλου Μ. Περὶ Γιουρούκων, ἐθνολογικὴ μελέτη. Ἐν Ἀθήναις 1891, 8ον, σελ. 39.

1997. * **Smirnov V. D.** Türkische Legenden über die Hagia Sophia und andere byzantinische Altertümer. S. Petersburg 1898.
Κρίσις: ΒΖ 9 (1900) 254 (Κ. Κ[rumbacher]).
1998. **Μ. Ί. Α.** Τουρκικά μυστήρια ή αποκαλύψεις πλείστων αποκρύφων τῆς Ἀνατολῆς. Περιγραφή παραδόξων ἐθίμων. Λύσις πάσης φαντασίας ἢ περιεργείας. Ἀνάγνωσμα λίαν ἐνδιαφέρον καὶ περιεργότατον. Ἐν Ἀθήναις 1900, 8ον, σελ. 112.
Ἔθιμα κοινῶν ὄργαν., λαϊκ. λατρ. καὶ δεισιδαίμ. δοξασίαι τῶν Τούρκων.
1999. Δοξασίαι τῶν Μουσουλμάνων περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αἱ Μοῦσαι ΙΑ' (1902 - 1903), φ. 245, σ. 1 - 2.

Β' ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΑΛΛΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΛΑΩΝ

1. Γενικά.

2000. Τρόποι χαιρετισμοῦ καὶ φιλοφρονήσεις φιλικαὶ παρὰ διαφόροις ἔθνεσιν. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 959 - 960.
2001. **Δε-Κιγάλας Ι.** Βιογραφία. Μιχαὴλ ὁ Νοστραδάμος. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 108 - 110. [Μαντική].
2002. Σλαυικὰ καὶ Οὐγγρικὰ ἐνδύματα (εἰκόνες). Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 611 - 617. — Περὶ [εὐρωπαϊκοῦ] ἐνδύματος. Αὐτόθι Ε' (1854 - 55) 183 - 184.
2003. Τρόποι τοῦ χαιρετᾶσθαι παρὰ διαφόροις λαοῖς τῆς γῆς (ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ). Ἐφημ Φιλομαθῶν Ε' (1857 - 58) 53 - 54.
2004. Ὁ περὶ τοῦ περιπλανωμένου Ἰουδαίου θρύλος. Ἐφημ Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1535 - 1539, 1545 - 1549, 1552 - 1554 (μετάφρασις Δ. Ἰορδανίδου) [=Χρυσάλλις Γ' (1865) 209 - 212, 244 - 248, 265 - 270 (ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Δ. Ί.)].
2005. **Παπαδόπουλος Ἡλ. Ν.** Μυθολογήματα τῆς Σκανδιναβίας (ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ). Ἐφημ Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1663 - 1666.
2006. **Βιθυνὸς Ἰω. Π.** Περὶ τοῦ κατὰ καιρούς, κατὰ κλίματα καὶ ἔθιμα τῶν διαφόρων ἐθνῶν γάμου. Ἐπτάλοφ Α' (1862 - 63) 214 - 17.
2007. **Ἰστριάς Δώρα** Αἱ γυναῖκες ἐν τῇ Δύσει. Πανδώρα ΙΑ' (1860 - 61) 345 - 349, 509 - 514, 585 - 589. ΙΒ' (1861 - 62) 169 - 173, 313 - 317, 481 - 485. ΙΓ' (1862 - 63) 49 - 53, 313 - 319, 441 - 448. ΙΔ' (1863 - 64) 84 - 88, 209 - 212, 417 - 421, 513 - 517, 561 - 565. ΙΕ' (1864 - 65) 34 - 36, 49 - 52, 199 - 201, 241 - 248.
2008. **Esquiros Alphonse** Ἡ ἀστρολογία, ἡ ἀλχημεία καὶ ἡ γαλλικὴ ἐπανάστασις. Ἐπτάλοφος Α' (1869) 545 - 551.
2009. **Ροΐδης Ἐ. Δ.** Οἱ βρυκόλακες τοῦ μεσαιῶνος. Ἐθν Ἡμ 9 (1869) 412 - 421.

2010. Β. Ὁ Πολύφημος παρὰ διαφόροις λαοῖς. Περ. Ὀμηρος, τόμ. ΣΤ', Σμύρνη 1878, σ. 165 - 174.
2011. * Α. Πῶς χαιρετίζουσιν οἱ διάφοροι λαοί. Ἔστια 11 - 12 (1881) 398-399.
2012. Ἀμοιβαῖαι τῶν λαῶν φιλοφρονήσεις. Ἐβδομάς Γ' (1886), ἀρ. 117, σ. 252. [Περιπαίγμ. καὶ παροιμίαι διαφόρων λαῶν, ἴδια εὐρωπαϊκῶν].
2013. Σαφχάουζεν Ἐρμαν Ἡ δεισδαιμονία καὶ ἡ φυσικὴ ἐπιστήμη. Ἔστια 21 - 22 (1886) 151 - 153, 170 - 172, 188 - 191.
2014. Πῶς ἐορτάζουσι τὰ Χριστούγεννα [ἐν Ἀγγλίᾳ, Σουηδίᾳ, Ἰσπανίᾳ, Ρώμῃ, Νορβηγίᾳ]. Ἔστια 25 - 26 (1888) 832 - 834.
2015. Ροῖδης Ἐμμ. Α. Οἱ βρυκόλακες τοῦ μεσαιῶνος. Ἀπόλλων ΣΤ' (1890) 1119 - 1121.
2016. Roth H. Ling Ὁ χαιρετισμὸς παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς. Ἐβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 12, σ. 7 - 9, ἀρ. 13, σ. 6 - 8. [Μετάφρασις Ἀ. Κ α ρ ἄ λ η].
2017. Ροῖδης Ἐμμ. Οἱ βρυκόλακες τοῦ μεσαιῶνος. Σκ Ἡμ ἔτ. 1891, σ. 21 - 28.
2018. Κ[απράλος] Κ. Α. Ὀδοιπορικαὶ σημειώσεις. Ἀπόλλων Η' (1892) 60 - 61.
2019. Sozonovič J. Bürgers Lenore und ihr verwandte Stoffe in der europäischen und russischen Volkspoesie. Warschau 1893, 8ον, σελ. VII + 251.
2020. Ἐπ. Ν. Τὰ Χριστούγεννα ἐν Εὐρώπῃ. Αἱ Μοῦσαι ΣΤ' (1897 - 98) 737 - 738.
2021. Σκριπ Τὸ Πάσχα ἄλλοῦ καὶ ἄλλοτε. Αἱ Μοῦσαι Γ' (1901 - 1902), φ. 217, σ. 2 - 3.
2022. Αἱ ἀπόκρεω ἀνά τοὺς αἰῶνας. Αἱ Μοῦσαι ΙΒ' (1903 - 1904), φ. 260, σ. 2 - 3.
2023. : Δωρικὸς Φίλ. Παράδοξοι ἐνταφιασμοί. Παναθήναια Ζ' (1903 - 1904) 269 - 271.
2024. Δ. Α. Οἱ Ρουθίνιοι. Ἀκρίτας Β' (1904) 463 - 467. [Μετάφρ.].

2. Βαλτικῶν λαῶν Λαογραφία.

2025. Α. Χαρακτῆρ τῶν Λαπώνων. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 1001 - 1003.
2026. Παραδόσεις φινλανδικαὶ (ἐκ τοῦ Γαλλ. ὑπὸ Κ. Ν. Γ ε ρ ω γ ι ὶ ο κ α). Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 577 - 584.
2027. Λαπωνία. Πανδώρα Ε' (1854 - 55) 119 - 120.
Γενικὰ περὶ τῶν κατοίκων καὶ τῆς χώρας.
2028. Ὁ βίος παρὰ τοῖς Ἐσκιμῶσι. Χρυσάλλις Γ' (1865) 407 - 408.
2029. Ἐσκιμῶων ἦθη καὶ ἔθιμα. Ἔστια 6 - 7 (1879) 577 - 582.
2030. Ὁ ὠραιότερος στολισμὸς τῆς γυναικός [ἐν Σουηδίᾳ]. Ἐβδομάς Ζ' (1890), ἀρ. 20, σ. 15.

2031. **Τσιτσεκλής Παντ. Α.** Ἐν Πολωνία οἱ χωρικοί, οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ Εὐπατρίδαι, αἱ γυναῖκες. Ἐκ τῶν τοῦ Ἐρρίκου Χάινε. (Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ). Ἦμ Κυρ Γ' (1890) 43 - 59.

3. Ἀγγλικὴ Λαογραφία.

2032. Ἑρμηνεία³ περὶ γυναικείων χειροτεχνημάτων. Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1849, 8ον, σελ. γ' + 233.
2033. **Βεϋ Φραγκίσκος** (μεταφρ. Ἀλ. Ἰωαννίδης) Περιήγησις εἰς Λονδῖνον. Εὐτέρπη Δ' (1850 - 51) 237 - 240, 241 - 245, 269 - 275, 289 - 293, 322 - 326, 341 - 344, 369 - 373, 395 - 398, 442 - 446, 470 - 474, 489 - 493, 522 - 526.
2034. **Γ. Ἰ. Ἐ. Μαγεία.** Εὐτέρπη Δ' (1850 - 51) 337 - 341, 381 - 383. (Μετάφρ ἐκ τῆς Revue Britannique).
2035. **Βεϋ Φραγκίσκος** Περιήγησις εἰς Λονδῖνον. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 55 - 61, 77 - 83, 134 - 142. (Ἐκ τοῦ περιοδικοῦ Musée des Familles).
2036. **Παπαδόπουλος Ἦλ. Ν.** Περὶ περονίων (μετάφρ. ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ). Ἐφημ Φιλομαθῶν Γ' (1862) 2079 - 2081.
2037. **Κ. Ἰ. Χ.** Δεύτεροι γάμοι ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 150 - 151.
2038. **Φ. Π. Ἰ.** Περὶ τῆς δημῶδους ἐν Ἀγγλίᾳ φιλολογίας κατὰ τὴν ΙΗ' ἑκατονταετηρίδα. Παρνασσὸς 6 (1882) 669 - 679.
2039. **Σμιθ Ἀγνή Ἰ.** Τινὰ περὶ Σκώτων καὶ περὶ τῶν ποικιλοχρῶν ἐνδυμάτων αὐτῶν. Ἀπόλλων Δ' (1886 - 87) 578 - 581, 593 - 596.
2040. Λαογραφία. Μεσονύκτιοι ἱεροκήρυκες [ἐν Ἀγγλίᾳ]. Ἐστία 27¹(1889)62 - 63. — Ἀγγλικά δεῖπνα. Αὐτόθι 28 (1889) 191 - 192.
2041. **Κωνστ. Ν.** Τὰ ἄνθη καὶ τὰ χόρτα τῶν Χριστουγέννων. Αἱ Μοῦσαι Η' (1899 - 1900) 19 - 21.

4. Βελγικὴ Λαογραφία.

2042. **Ἄ. Ἰ.** Τὰ χαρμόσυνα πυρὰ τοῦ ἀγίου Ἰωάννου. Εὐρωπ Ἐραν Β' (1840) 417 - 420.
Λατρευτικὰ ἔθιμα ἐν Βελγίῳ.

5. Γαλλικὴ Λαογραφία.

2043. Φυλακτήριον Καρόλου τοῦ Μεγάλου. Πανδώρα ΣΤ' (1855 - 56) 473 - 474.
2044. Σαρδώνιος γέλως. Ἐπτάλφ Α' (1862 - 63) 12.
Περὶ ἔθιμου γεροντοκτονίας εἰς νῆσον Σαρδῶ.

2045. **Λαζάρου Περ. Ι. Χ.** Ἡ νύξ τῆς τῶν μάγων συνελεύσεως (μετάφρ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Χρυσάλλις Β' (1864) 649 - 656, 684 - 688.
2046. **Λιάμπρος Μ. Π.** Ἔρωσ καὶ ψυχὴ. Χρυσάλλις Γ' (1865) 526 - 527. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).
2047. **Ποταμιάνος Ἥλ.** Φαρμακεύτρια καὶ μάγισσαι ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΔ'. Παρθενῶν Α' (1871 - 72) 433 - 445, 513 - 521.
2048. **Πολίτης Ν. Γ.** Δημώδης φιλολογία. Ἄσματα δημοτικὰ τῶν Γάλλων. Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 1019 - 1024.
2049. **Καψάλης Χρηστ. Α.** Μετάφρασις τοῦ περὶ χρησμῶν ἄρθρου τοῦ Βολτέρου. Βύρων Β' (1876) 394 - 401.
2050. **Πολίτης Ν. Γ.** Δημώδης φιλολογία. Ὁ Μασσαλιώτικος θούριος. Ἔστια 3 - 4 (1877) 626 - 631.

6. Γερμανικὴ Λαογραφία.

2051. Ὁ βοῦς καὶ ὁ ἵππος. Φιλίστ μήτηρ Α' (1862), ἀρ. 6, σ. 82 - 83. [Μῦθος γερμανικός].
2052. Ἀναμνήσεις τινὲς ἐκ Γερμανίας. Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 373 - 380. [Ποικίλα ἔθιμα].
2053. **Περβάνογλου Ι.** Ἡ περὶ Φαύστου παράδοσις ὑπὸ φιλοσοφικὴν καὶ ἱστορικὴν ἔποψιν. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 437 - 443.
2054. **Barine Arvède** Ὁ μῦθος τοῦ Φαύστου. (Μετάφρ. Π. Ι. Φ.). Παρνασσὸς 3 (1879) 863 - 878.
2055. **De Chamisso Α.** Τὸ παιχνίδι τῶν γιγάντων. Γερμανικὴ παράδοσις. Μετάφρ. Χρ. Θεμ. Δαράξ η. Παναθήναια ΣΤ' (1903) 535.
2056. Γερμανικὸ παραμῦθι τῶν ἀδελφῶν Grimm. Ὁ φτωχὸς καὶ ὁ πλούσιος. Μετάφρ. Α. Steinmetz. Νουμᾶς Γ' (1905), ἀρ. 131, σ. 8. — Οἱ μουσικάντες τῆς Βρέμης. Αὐτόθι, ἀρ. 136, σ. 11.

7. Ἑλβετικὴ Λαογραφία.

2057. Ἡθὴ καὶ ἔθιμα τῶν κατοίκων τῶν καλυβῶν τῆς Ἑλβετίας. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 378 - 380.
2058. **Β. Ἀ.** Ἐαρινὴ ἐορτὴ ἐν Ζουρίχ τῆς Ἑλβετίας. Ἐφημ. Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 98.
2059. **Δουμᾶς Ἀ.** Ἡ γέφυρα τοῦ διαβόλου. Ἑλβετικὴ παράδοσις. Χρυσάλλις Β' (1864) 401 - 404. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ Μ. Π. Λιάμπρος).

2060. **Πολίτης Ν. Γ.** 'Ο Γουλιέλμος Τέλλ πρόσωπον μυθικόν. 'Εστία 3 - 4 (1877) 623 - 624 (=Λαογρ. Σύμμμ Α', σ. 68 - 69).

8. 'Ιρλανδική Λαογραφία.

2061. Δεισιδαιμονίαι παρά τοῖς 'Ιρλανδοῖς. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 720.

9. 'Ισλανδική Λαογραφία.

2062. Χωρικοί τῆς 'Ισλανδίας (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 935 - 936.

10. 'Ισπανική Λαογραφία.

2063. **Κ. 'Α.** 'Η ἐορτή τῶν Χριστουγέννων ἐν Μαδρίτη. Μνημοσύνη Β' (1853 - 55) 791 - 793.

2064. **Πῶπ Κων.** Οἱ 'Ισπανοὶ καὶ ὁ χαρακτήρ των. Παρθενῶν Γ' (1873) 135 - 139.

2065. 'Ισπανικαὶ παροιμίαι [10]. 'Εστία 28 (1889) 84.

11. 'Ιταλική Λαογραφία.

2066. Πῶς ὁ δοῦξ τῶν Βενετῶν ἐνουμφεύετο ἄλλοτε τὴν θάλασσαν. Εὐτέρπη Β' (1848 - 49) 521 - 523.

2067. **Κ. 'Α.** 'Η παραμονή τῶν Χριστουγέννων ἐν Μαντούα. Μνημοσύνη Β' (1853 - 55) 788 - 789.

2068. **Περβάνογλους Ι. Η.** 'Η δημῶδης ποίησις παρά τοῖς 'Ιταλοῖς. Φιλίστωρ Γ' (1862) 181 - 187.

2069. Οἱ ἐπαῖται τῆς Ρώμης. Χρυσάλλις Α' (1863) 321 - 326, 358 - 360 (Story Atlantic Monthly).

2070. **'Ασόπιος Εἰρηναῖος** 'Αναμνήσεις 'Ιταλίας. Χρυσάλλις Β' (1864) 306 - 312, 341 - 344, 371 - 375.

2071. **Βέργος Β.** 'Ο Βουκένταυρος καὶ ἡ ἐορτή τῆς 'Αναλήψεως ἐν 'Ενετία. 'Ιλισσὸς Δ' (1871 - 72) 137 - 140.

2072. **Φιλάρετος Γ. Ν.** Τὸ Μεδιόλανον. 'Ιλισσὸς Δ' (1871 - 72) 337 - 340, 361 - 365.

2073. **Ἡθῆ καὶ ἔθιμα.** Κηδεῖα τοῦ Πατριάρχου Βενετίας. Παρνασσὸς 1 (1877) 370 - 373.

2074. **Γεωργαντόπουλος Δημ. Π.** Θρησκευτικαὶ ἐορταὶ καὶ δημῶδεις πανηγύρεις ἐν 'Ιταλίᾳ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα. ΑΗ ἔτ. 1880, σ. 375 - 400.

2075. **Λάμπρος Σπυρ. Π.** Αί απόκρως ἐν Βενετία. Σκ 'Ημ ἔτ. 1900, σ. 152 - 160.
 2076. 'Η ἱστορία τῶν παιγνιοχάρτων. Αἱ Μοῦσαι ΙΕ' (1906 - 1907), φ. 330 - 331, σ. 7 - 8.

12. Ὀλλανδικὴ Λαογραφία.

2077. Οἱ τῆς Νέας Ὀλλανδίας αὐτόχθονες. Ἐφημ Μαθητῶν Β' (1853 - 55) 259.
 2078. Ἔθιμα Ὀλλανδικά. Ἐστία 13 - 14 (1882) 14 - 15.

13. Ρωσικὴ Λαογραφία.

2079. **Κ. Γ.** Ἡ πόλις Μόσχα. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 1085 - 1092. (Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ).
 Ἐν σ. 1090 - 1092 δημοσ. ἤθη καὶ ἔθιμά τινα καὶ εἰδήσεις περὶ λαϊκ. θρησκείας.
 2080. Χριστιανικὰ ἔθιμα τῶν Καυκασίων. Πανδώρα Β' (1851 - 52) 945.
 Τελευταί τινες χριστιανικαὶ τῶν μοχαμεθανικῶν φυλῶν τοῦ Καυκάσου, ὡς ἡ τῆς ἐορτῆς τῆς Παναγίας.
 2081. **Α. Τ.** Οἱ Κοζάκοι τοῦ Εὐξείνου Πόντου (κατὰ τὸν Κ. Hell.). Εὐτέρπη ΣΤ' (1852 - 53) 571 - 572.
 2082. **Ὅρφανίδης Θ. Γ.** Ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν εἰδωλολατρῶν Τζουβάχων. Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 60 - 64.
 2083. **Γ. Π.** Περιηγήσεις. Ρωσσία καὶ Ρῶσσοι. Εὐτέρπη ΣΤ' (1852 - 53) 474 - 479, 502 - 506, 523 - 525, 567 - 569, Ζ' (1853 - 54) 39 - 42, 84 - 88. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).
 2084. Καυκάσιοι. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 384 - 385. [Χαρακτήρ καὶ ἔθιμα].
 2085. Ἐκλογή τῶν αὐτοκρατορισσῶν τῆς Ρωσσίας κατὰ τὸν ΙΣΤ' καὶ ΙΖ' αἰῶνα. Εὐτέρπη Η' (1854 - 55) 119.
 2086. Ἡθῆ ρωσικά. Πανδώρα Ε' (1854 - 55) 160. — Ἡ σύγχρονος Ρωσσία. Αὐτόθι Θ' (1858 - 59) 538 - 541, Γ' (1859 - 60) 33 - 35, 60 - 62. [(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). I. M. P.]. [Δημοσ. καὶ ἔθιμα].
 2087. **Π. Γ.** Ὀδοιπορικαὶ ἀναμνήσεις. Ἀπὸ Ὀδησοῦ εἰς Ταϊγάνιον διὰ τῆς Κριμαίας κατὰ τὸ ἔτος 1860. Πανδώρα ΙΓ' (1862 - 63) 287 - 291, 323 - 326, 363 - 366. [Δημοσ. καὶ ἔθιμα].
 2088. : **Βίων Ἡρακλῆς Σκηναί** τοῦ ἐν Γεωργία βίου (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 403 - 408, 427 - 433.
 2089. Ἐορτὴ ὀνόματος παρὰ Ρῶσσοις. Χρυσάλλης Β' (1864) 553 - 557, 583 - 587, 620 - 623. (Ἐκ τῆς τοῦ Ζ - Φ μεταφράσεως ἐλευθέρᾳ μετάφρασις Δ. Γ.).

2090. **Molinari G. de** Ἡ μεγάλη ἑβδομάς ἐν Μόσχᾳ. Ἐστία 5 - 6 (1878) 251 - 252. [Μετ. κυρίας *Δ.].
2091. Μετάφρασις ρωσικοῦ ἔπους εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν. Παρνασσός 4 (1880) 660 - 661. — Προφητεία ρωσικῆ περὶ ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Αὐτόθι, σ. 663 - 664.
2092. Ὁ ἅγιος Νικόλαος, ὁ προφήτης Ἡλίας καὶ ὁ χωρικός. Ἀστὴρ τοῦ Πόντου Α' (1885) 693 - 696. [Ρωσικαὶ παραδόσεις].
2093. Ρωσσικὸς μῦθος. Ἐστία 27 (1889) 27.
2094. Ἡ ἑορτὴ τοῦ ἀγίου Ἰωάννου ἐν Ρωσίᾳ. Ἡχ Πόντ 1901, σ. 68 - 69.
2095. Γεωργιανὸν παραμῦθι: Ἡ Ὁμορφιά. Μετάφρ. Α. Ἀλυάτου. Παναθήναια ΣΤ' (1903) 745 - 750.

Γ' ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΛΑΩΝ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ, ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ, ΑΦΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ

1. Γενικά.

2096. **P. A. P.** Ἐμαή. Εὐτέρπη Β' (1848 - 49) 217 - 224, 241 - 248.
2097. Ἡ Αἴγυπτος καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 745 - 748.
2098. **Κ. Ί.** Οἱ Δροῦσοι. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 1078 - 1079.
2099. Ὁ Ἰμάμης ἀρχηγὸς τοῦ Δακὰρ καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ ποταμοῦ ὁ ἅγ. Ἀνδρέας. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 926 - 927.
2100. **Β. Δ.** Κηδεῖα τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Κοχιγλίνης. Εὐτέρπη Δ' (1850 - 51) 403 - 405.
2101. **Δ[ραγοῦμης] Ν.** Οἱ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν μυθολόγοι. Πανδώρα Α' (1850 - 51) 69 - 71. — Περὶ μαγείας καὶ μαγνητισμοῦ κατὰ τὴν Ἀσίαν. Αὐτόθι, σ. 305 - 310.
2102. Ἡ νῆσος τοῦ Πάσχα. Εὐτέρπη Δ' (1850 - 51) 474.
2103. **Ἡ. Π.** Μάρκου Πόλου περιηγήσεις. Εὐτέρπη Δ' (1850 - 51) 200 - 203 (κατὰ τὸ Γαλλικόν). — Ἐθνογραφία. Ἡ Ἀλγερία. Αὐτόθι, σ. 234 - 237 (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). — Ἡ πρωτεύουσα τῆς νήσου Ἀγίου Δομίγκου (Ἀίτιου). Αὐτόθι, σ. 354 - 356.
2104. **Κ. Κ. Ν.** Περὶ τῶν Βραχμάνων. Εὐτέρπη Δ' (1850 - 51) 101 - 102.
2105. Κηδεῖα ἱερέως Βιρμανοῦ. Πανδώρα Α' (1850 - 51) 260 - 261.
2106. Ἡ Μογαδόρη. Πανδώρα Β' (1851 - 52) 750 - 752.

2107. **Β. Ἄ.** Οἱ Γουέβροι (μετάφρ.). Ἐφημ Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 74, 79.
2108. **Δίκενς** Αἴγυπτος καὶ Κάϊρον. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 327 - 330.
2109. Καμτσιάτκα. Ἐφημ Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 2.
2110. Μαδαγασκάρ. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 254 - 258.
2111. **Ὅρφανίδης Θ. Γ.** Ἡθὴ καὶ ἔθιμα τῶν εἰδωλολατρῶν Τζουβάχων. Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 60 - 64.
2112. **Β. Α. Σ.** Περὶ Ὀπτεντότων (μετάφρ. ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Ἐφημ Μαθητῶν Β' (1853 - 55) 306 - 307.
2113. **Δε - Κιγάλλας Ἰ.** Περὶ Βιρμάνων. Πανδώρα ΣΤ' (1855 - 56) 494 - 497.
2114. Ὁ βασιλεὺς τῶν Κάφρων καὶ ὁ Γάλλος περιηγητής. Πανδώρα Η' (1857 - 58) 399 - 402. — Ἐπιτάφιος τελετὴ ἐν Χογγόγκ. Αὐτόθι Ι' (1859 - 60) 321 - 324.
2115. **Ραπτάρης Ἰ. Μ.** Ταξίδιον εἰς τὴν νῆσον Ἰάβαν (κατὰ τὸ Γαλλικόν). Πανδώρα ΙΑ' (1860 - 61) 382 - 384.
2116. Δεισιδαιμονίαι εἰδωλολατρῶν. Φιλόστ μήτηρ Α' (1862), ἀρ. 9, σ. 133 - 135.
2117. Οἱ δασοδίαυτοι τῆς Μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ι' (1862) 2042.
2118. Οἱ τελευταῖοι ἀνθρωποφάγοι. Πανδώρα ΙΙ' (1862 - 63) 97 - 105.
2119. **Ρ.** Οἱ Τουαρογαῖοι. Ἐπτάλοφ Α' (1862 - 63) 70 - 73.
2120. **Σ.** Κουρίλλι νῆσοι. Πανδώρα ΙΓ' (1862 - 63) 336 - 337.
2121. Αὐστραλία. Χρυσάλλις Α' (1863) 479 - 480.
2122. **Παπαδόπουλος Β. Ν.** Περὶ Ὀπτε[ν]τότων. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΑ' (1863) 63. (Μετ. ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ).
2123. **Γαστινόου Βενιαμίν** Χαρακτῆρες καὶ ἤθη τῶν Ἀφρικανῶν. Χρυσάλλις Β' (1864) 129 - 133, 165 - 169, 208 - 211. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ, Ἰ. Γ. Χρυσοβέργης).
2124. Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ γυναικῶν. Σύγγραμμα τῆς Κομήσεως Δώρας Ἰστριάδος μεταφρασθὲν μὲν ὑπὸ τῆς Κυρίας Αἰμιλίας Γ. Σκουζέ, ἐκδοθὲν δὲ ὑπὸ Χρήστου Δούκα. Τόμος δεύτερος, Ἀθῆναι 1864, 8ον, σελ. 436.
Ὁ τόμος οὗτος ἀναφέρεται εἰς τὰς Ρωσίδας, εἰς τὰς γυναῖκας τῶν Σλάβων τῆς Δύσεως, τὰς Περσίδας καὶ τὰς γυναῖκας τῶν Φίνων - Μογγόλων. Πλὴν τῆς ἱστορ. ὕλης δημοσ. καὶ εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν κοινω. ὀργάνωσ., τὸν γάμ., τὴν τελευτ. κ. ἕ.
2125. **Περρὼ Γεώργ.** Ἀναμνήσεις περιηγήσεως ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Χρυσάλλις Β' (1864) 225 - 227, 257 - 261. [Μετάφρ. Θ. Ν. Φιλαδέλφως].

2126. **Ampère J. I.** Περιοδεία τοῦ — εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. (Μετάφρασις Κ. Χ. Μπάμπα). Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Κ. Sainte-Beuve. Χρυσάλλις Γ' (1865) 111 - 116, 141 - 146, 176 - 181.
2127. **Γεωργαντόπουλος Ἰ. Π.** Ἡ πανήγυρις τοῦ Σέιτ-ἔλ-Μπέτεβη ἐν Τάντα τῆς Αἰγύπτου. Χρυσάλλις Γ' (1865) 668 - 671.
2128. Περιήγησις. Ἡ ἀγὴ τῆς Δαχομέης. Χρυσάλλις Γ' (1865) 46 - 50.
2129. **Gastineau B.** Χαρακτῆρες καὶ ἔθιμα τῆς Ἀφρικῆς. Ἐθν Βιβλ Α' (1865 - 66) 1 - 2.
2130. **Ἐδιπίδης Ἀλέξ. Θ.** Ἡθῆ καὶ ἔθιμα, πολιτεῖαι καὶ θρησκευόμενα ἔθνων τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀμερικῆς ὑπὸ —. Ἀθήνησι 1866, 8ον, σελ. 224.
2131. **Μ. Α.** Περὶ τῆς τοῦ νέου ἔτους ἑορτῆς παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς. Ἐθν Ἡμ 6 (1866) 152 - 155.
2132. Ἰατρικὴ καὶ κηδεῖα παρὰ Ταρτάροις. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 349 - 351.
2133. **P. K.** Νέον ἔτος ἐν Μαδαγασκάρ. Πανδώρα ΙΘ' (1868 - 69) 416 - 419.
2134. Αἰχμαλωσία παρὰ τοῖς Ταϊπίγκοις. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 438 - 440.
2135. **Δικ.** Ἡθῆ καὶ ἔθιμα ἐν Σιάμ. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 409 - 410.
2136. Θρησκευτικαὶ τελεταὶ ἐν Σιάμῃ. Πανδώρα Κ' (1869 - 70) 20 - 21.
2137. Ὁ χριστιανισμὸς ἐν Μαδαγασκάρᾳ. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2033 - 2034.
2138. **Βέργος Β.** Τινὰ περὶ Σουμάτρας. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 135 - 137. (Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ).
2139. **Πανῶς Μιλ. Η.** Περὶ Καῖρου. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 1 - 3.
2140. **Πιλάβιος Γ. Ν.** Οἱ Ὀττεντόντοι. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 44 - 45.
2141. **Βέργος Β.** Ἡ ἐν Σιάμ θήρα τῶν ἐλεφάντων. Ἰλισσὸς Δ' (1871 - 72) 225 - 226.
2142. Περιήγησις ἐν τῇ νοτίῳ Ἀφρικῇ. Ἰλισσὸς Δ' (1871 - 72) 65 - 66, 150 - 152, 207 - 208. — Τινὰ περὶ Θιβέτ. Αὐτόθι, σ. 208 - 210.
2143. Ἀγ. Ἀνατολικά ἔθιμα φιλοξενίας (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Ἀνατολ Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 137 - 139.
2144. Ἐπίσκεψις τοῦ Ἐφεστίου Θεοῦ τῆς φυλῆς τῶν Ταοσσέ... Ἀπόλλων Δ' (1886 - 87) 636 - 639.
2145. **Πετρής Ν.** Οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ οἱ δοῦλοι ἐν Ζαζιβάρῃ. Πλάτων ΙΑ' (1888) 328 - 329.
2146. Αἱ Ἀμαζόνες τοῦ Σιάμ. Ἐστία 28 (1889) 223. — Λαογραφία. Κηδεῖα ἡγεμονίδος ἐν Μαδαγασκάρ. Αὐτόθι 27 (1889) 352 - 353.

2147. **Καπράλος Κ. Α.** Τὸ βασίλειον τοῦ Τόφα. Ἀπόλλων Ζ' (1891) 167 - 169.
2148. **Ραπτάρης Ἰω. Κ.** Βόρειος Ἀφρικὴ (ἐκ τοῦ γαλλικοῦ). Πανδώρα IB' (1891 - 92) 344 - 352.
2149. **Δημητριάδης Φ.** Οἱ νάνοι τῆς Ἀφρικῆς. Παρνασσός 17 (1894) 920 - 923.
2150. **[Λάνδορ]** Ταξείδιον Ἀγγλοῦ εἰς ἀπηγορευμένους τόπους. Ἀρμονία Α' (1900) 623 - 630.
2151. **Τσοκόπουλος Γ.** Ἡ πανήγυρις τῆς Τάντας (Αἰγυπτιακαὶ μελέται). Ἀρμονία Α' (1900) 496 - 503.
2152. **Γ. Δ.** Τὸ ἐν Μαδαγασκάρῃ διασφζόμενον μέχρι τοῦδε ἀνθρωποφάγον δένδρον. Αἱ Μοῦσαι Ι' (1901 - 1902), φ. 213, σ. 3. — Θρησκεία καὶ ἔθιμα τῶν Κοπτῶν. Αὐτόθι, φ. 227, σ. 2 - 3, φ. 228, σ. 1 - 4.
2153. **Κ. Γ. Ν.** Αἰγυπτιακοὶ γάμοι. Αἰγ' Ἡμερ 1904, σ. 25 - 31.
2154. **Μακρῆς Κωνστ.** Κάϊρον. Παναθήναια Η' (1904) 97 - 101.
2155. **Βασιλειάδης Βασ.** Ἡ καταγωγὴ τῶν παιγνιαχάρτων. Αἱ Μοῦσαι ΙΓ' (1904 - 1905), φ. 283, σ. 7.

2. Ἀβυσσηνικὴ Λαογραφία.

2156. **Γ. Ί. Σ.** Περιηγήσεις. Ἀβυσσινία. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 1104 - 1107.
2157. Ἐθνογραφία. Περὶ Ἀβυσσινίας. Διήγησις δύο Γάλλων περιηγητῶν. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 991 - 993. — Ἐθνογραφία. Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς Ἀβυσσινίας [Αἰθιοπίας]. (Ἐκ τῶν σημειώσεων Γάλλου περιηγητοῦ). Αὐτόθι, ΣΤ' (1852 - 53) 543 - 547.
2158. **Β. Ἀ. Σ.** Περὶ μαύρων ἢ Αἰθίοπων. Ἐφημ. Μαθητῶν Β' (1853 - 55) 410 - 412. (Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ).
2159. **Εἰθ.** Αἰθιοπικά. Πανδώρα IB' (1861 - 62) 130 - 131, 306 - 310.
2160. **Λάμπρος Μιχ. Π.** Περὶ Ἀβυσσινίας. Ἰλισσός Α' (1868 - 69) 111 - 115, 143 - 146, 173 - 176.

3. Ἀθιγγανικὴ Λαογραφία.

2161. Περὶ γύφτων. Ἐφημ. Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 31, 34.
2162. **Δανιήλογλους Δ. Ε.** Περὶ τῶν διαφορῶν ὀνομασιῶν τῶν Ἀτζιγγάνων. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1767 - 1770, 1776 - 1780.
2163. Περὶ τῶν Ἀθιγγάνων. Κασταλία Α' (1861) 25 - 28.
Οἱ γάμοι, τὸ βάπτισμα, ἡ θρησκεία, αἱ ἐργασίαι αὐτῶν.
2164. **Π. Κ.** Περὶ Ἀθιγγάνων. Ἐπτάλοφ Α' (1862 - 63) 41 - 42.

2165. **Paspatis Al. G.** Études sur les Tshinghianés ou Bohémiens de l'empire ottoman par —. Constantinople, 1870, 8ον, σελ. X + 2 ζ. ά. + 652.
Κρίσεις: Πανδώρα ΚΑ' (1870 - 71) 135 - 137.
2166. **Λάμπρος Σπ.** Περί τοῦ ἐν Κερκυρά τιμαρίου τῶν Ἀθιγγάνων καὶ τῆς πρώτης Μαΐου. Κερκυραϊκά Ἀνεκδοτα. Ἐν Ἀθήναις 1882, 8ον, σελ. 84.
2167. Οἱ Ἀθιγγανοί. [Μετάφρ. ἐκ τοῦ The New York Herald]. Ἔστία 1891, σ. 235 - 236.
2168. **Κ[απράλος] Κ. Α.** Ὀδοιπορικαὶ σημειώσεις. [Ἀνά τὴν δούλην Ἑλλάδα. Οἱ Ἀθιγγανοί τῆς Μεγάλης Βρετανίας]. Ἀπόλλων Η' (1892) 30 - 31.
2169. Ἀλεξάνδρου Ἀ. Κατσιβέλος. ΝΕ 1 (1904) 507 - 508.
2170. **Λάμπρος Σπ. Π.** Μαυροκατζίβελλος. ΝΕ Α' (1904) 439 - 441.—Κατακατσιβέλος. Αὐτόθι Β' (1905) 159 - 160. — Κατσιβέλλος. Αὐτόθι, Β' (1905) 507 - 508. — Συμπλήρωμα περὶ τῶν Κατσιβέλλων. Αὐτόθι Γ' (1906) 255 - 256.
2171. **Ζῶης Α.** Συμπλήρωμα εἰς τὰ περὶ Κατσιβέλων. ΝΕ Γ' (1906) 255 - 256.

4. Ἀραβικὴ Λαογραφία.

2172. Ἀραβικαὶ παροιμίαι καὶ παροιμιακαὶ φράσεις [32]. Ἀποθήκη ὠφελ γνῶσ ἀρ. 7, σ. (1807) 100.
2173. Περί Ἀράβων. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 183 - 185. — Μῦθος τῶν μαύρων. Διατί οἱ ἄνθρωποι εἶναι λευκοὶ καὶ αἰθίοπες. Αὐτόθι, σ. 216.
2174. Γνωμικὰ ἀραβικὰ [27]. γνωμικὰ ἀραβικά, τούρικα καὶ περσικὰ [10]. Πανδώρα Ε' (1854 - 55) 215 - 216. — Γάμος ἀραβικός. Αὐτόθι Γ' (1859 - 60) 18. — Ἀραβικὸς χορὸς [μετ' εἰκόνας]. Αὐτόθι ΙΒ' (1861 - 62) 129.
2175. Σ. Σχέσεις μεταξὺ τῆς ἐνδυμασίας τῶν ἀρχαίων Ἑβραίων καὶ τῆς τῶν νέων Ἀράβων. Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 315 - 317, 369 - 373.
2176. Θ. Περιήγησις εἰς Μέκκαν καὶ Μεδινάν. Χρυσάλλις Γ' (1865) 21 - 24.
2177. **Schnepf B.** Πρὸς κύννησις εἰς Μέκκαν. Πανδώρα ΙΖ' (1866 - 67) 98 - 100, 132 - 135, 148 - 151.
2178. **Πολυχρονίδης ἢ Πολυχρονόπουλος Γ. Α.** Περίληψις τοῦ ἐκ Βαγδατίου (Ἀραβίας) ταξιδίου μου μέχρι Καλκούττας. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΖ' (1869) 1828 - 1830, 1934 - 1935.
2179. **Λιβαθινόπουλος Α. Σ.** Ἀραβικὰ φύρδην μίγδην. Ἐθν Βιβλ ΣΤ' (1870 - 71) 132 - 134.
Παράδ. Ἀραβικὴ περὶ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.
2180. Ἀραβικαὶ παροιμίαι [25]. Ποικίλη Στοὰ Γ' (1883) 279 - 80.

2181. Ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος (Ἀραβικὴ παράδοσις). Ἔστια 21 - 22 (1886) 384.
2182. Οἱ ὠρυόμενοι Δερβίση. Ἀπόλλων Ε' (1888 - 89) 755 - 757.
2183. **Καλαϊσάκης Γ. Ἰακ.** Ἄν τὸν ἰδῆς γράψῃ τον (ἀραβικὴ παράδοσις). Ἐβδομάς Θ' (1892), ἀρ. 27, σ. 4.
2184. **Ματαράγκας Ἀρχιμ. Π.** Μεδζέ. Ἀραβικὴ παράδοσις (κατὰ μετάφρασιν). Αἱ Μοῦσαι Γ' (1894 - 95) 270 - 271.
2185. **Κ. Κ. Χ.** Αἱ πανηγύρεις τῆς Μέκκας (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Ἀρμονία Α' (1900) 83 - 91.
2186. **Β. Σ. Γ.** Ἡ Μεντζέ. Παράδοσις ἀραβικὴ (μετάφρ. ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Παπαδ Κρ Ἡμ 1902, σ. 195 - 196.

5. Ἀρμενικὴ Λαογραφία.

2187. Ἀρμενικαὶ παροιμίαι [15]. Ἔστια 27 (1889) 273, 290, 319.

6. Ἑβραϊκὴ Λαογραφία.

2188. Ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν ἐν Λομβαρδίᾳ Ἰσραηλιτῶν. Εὐτέρπη Η' (1854 - 55) 427 - 428.
2189. Ἰουδαϊκά. Πανδώρα Ε' (1854 - 55) 206 - 209.
2190. Οἱ Ἰουδαῖοι ἐν τῇ Δύσει (κατὰ τὸ Γαλλικόν). Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΒ' (1864) 321 - 325.
2191. **Ρωμανὸς Ἰ. Δ.** Ἡ ἐβραϊκὴ κοινότης Κερκύρας. Πανδώρα ΚΒ' (1871 - 72) 329 - 336.
2192. **Περδικίδης Κ.** Περὶ Λιλιθ καὶ Μαρούτ. ΕΦΣΚ 21 (1891) 160 - 64.
2193. * **Ζώης Λεων. Χ.** Οἱ Ἑβραῖοι ἐν Ζακύνθῳ. Περιοδ. τῆς Κερκύρας «Ὁ Ἰσραηλίτης Χρονογράφος», ἔτ. Α' (1900), ἀρ. 8 - 10.

7. Ἰαπωνικὴ Λαογραφία.

2194. **Λεβαδεὺς Ἰ. Ν.** Ἰαπωνία. Ἦτοι θέσις, κάτοικοι, ἦθη, ἔθιμα, προϊόντα, τέχναι, ἐπιστῆμαι, ἐμπόριον, θρησκεία, πολιτεῦμα τῆς ἀρχαίας ταύτης χώρας. Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 65 - 82.
2195. **Γ. Π.** Ἐθνογραφία. Ἰαπωνία. Εὐτέρπη Ζ' (1853 - 54) 178 - 181. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).
2196. Αἱ γυναῖκες ἐν Ἰαπωνίᾳ. Πανδώρα Θ' (1858 - 59) 23 - 24, 318 - 319. — Ἰαπωνία. Αὐτόθι ΙΒ' (1861 - 62) 281 - 282, 298 - 300, 371 - 375, 416 - 420, 464 - 465. [Διάφορα ἔθιμα].

2197. **Έ. Ά. Θ.** Θρησκευτικά τῶν Ἰαπώνων. Χρυσάλλης Γ' (1865) 79 - 80.
2198. **Βέργος Β.** Περὶ τῆς θρησκείας τῶν Ἰαπώνων. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 192 - 193. (Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ).
2199. **Τ. Π. Ι.** Οἱ Ἰάπωνες (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Ἰλισσὸς Δ' (1871 - 72) 114 - 116.
2200. Κηδεῖα ἐν Ἰαπωνίᾳ. Ἐστία 9 - 10 (1880) 509 - 510.
2201. **Π.** Ὁ γάμος ἐν Ἰαπωνίᾳ. Ἐστία 11 - 12 (1881) 603 - 604.
2202. **Κᾶρς** Σημειώσεις περὶ Ἰαπωνίας Ἑλληνοῦ ταξειδιώτου. Παρνασσὸς 15 (1892) 586 - 599. [Δημοσ. καὶ ἔθιμά τινά].
2203. **Μαρτζώκης Ἀνδρ.** Ἡ Ἰαπωνικὴ ποίησις. Ἀ' Ἰαπωνικά δημοτικὰ τραγούδια. Πινακοθήκη Δ' (1904 - 1905) 160 - 162.

8. Ἰνδικὴ Λαογραφία.

2204. Θαυμασία ἱστορία κυνὸς τῆς Βανδιάρρας. (Παράδοσις Ἰνδική). Εὐτέρπη Ἀ' (1847 - 48) 23 - 24. — Ἰνδικὴ θρησκεία. Αὐτόθι Β' (1848 - 49) 193 - 196.
2205. **Γ. Ἰ. Σ.** Ἰνδοστάν. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 1107 - 1108.
2206. Βομβάη καὶ Ταπροβάνη. Πανδώρα Ἀ' (1850 - 51) 329 - 333. — Ἰνδία. Αὐτόθι, σ. 505 - 508. [Γενικά περὶ ἠθῶν καὶ ἔθιμων].
2207. Φακίραι. Ἐφημ Μαθητῶν Ἀ' (1852 - 53) 91.
2208. Οἱ Ἐρυθρόδερμοι. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 9 - 13.
2209. **Β. Ἀ. Σ.** Τύχη τῶν παιδιῶν ἐν Ἰνδία. Ἐφημ Μαθητῶν Β' (1853 - 55) 267 - 268.
2210. Ὅψεις τῶν Ἰνδιῶν. Πανδώρα Γ' (1859 - 60) 499 - 503. [Δοξασαίαι].
2211. Περὶ τοῦ θανάτου τῶν χερῶν γυναικῶν τῶν Ἰνδιῶν. Φιλὸστ μήτηρ Ἀ' (1862), ἀρ. 46, σ. 722 - 723.
2212. Γαλλικαὶ ἀποικίαι ἐν Ἰνδία. Πανδώρα ΙΕ' (1864 - 65) 300 - 302, 323 - 326, 375 - 376. [Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ]. [Γενικά περὶ ἔθιμων]. — Ἐορταὶ Ἰνδικαί. Αὐτόθι ΙΗ' (1867 - 68) 220 - 222.
2213. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἰνδικὴ παράδοσις περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς γῆς. Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 1173 - 1174.
2214. Ἐπικήδειοι τελεταὶ ἐν Καλκούττα. Ἐστία 11 - 12 (1881) 778.
2215. : **Δρόψ** Ἰνδικαὶ ἀγριότητες. Αὐτοθυσία γυναικῶς (μετάφρασις). Ἡμ Ἐστ 1890, σ. 140 - 143.
2216. **Δημητριάδης Φώτ.** Οἱ Ἰνδοὶ μαγνητισταί. Παρνασσὸς 17 (1894) 635 - 639.

9. Κινεζική Λαογραφία.

2217. Κίνα. Εύτερπη Α' (1847 - 48), φύλλ. ΚΓ', σ. 1 - 2. — Περί τῶν ἀρραβῶνων καὶ γάμων τῶν Κινέζων. Αὐτόθι, φύλλ. ΚΔ', σ. 21 - 24.
2218. **Γιαννόπουλος Ι. Ε.** Κίνα (περιήγησις). Εύτερπη Γ' (1849 - 50) 631 - 640. [Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ].
2219. Κηδεῖα τῶν κατοίκων τῆς Κίνας. Πανδώρα Α' (1850 - 51) 411 - 412.
2220. **Ἡ. Π.** Τὸ νέον ἔτος ἐν Κίνα. Εύτερπη Ε' (1851 - 52) 214 - 216.
2221. **Β. Ἀ. Σ.** Περί Κίνας. Ἐφημ. Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 190 - 191, 194, 198 - 199, 202.
2222. Ἡ μεγάλη ἐβδομάς τῶν Σινῶν. Πανδώρα Γ' (1852 - 53) 502 - 503.
2223. Ὀρησκευτικὰ καὶ πολιτικὰ ἔθιμα τῆς Κίνας. Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 355 - 357. — Τὸ νέον ἔτος παρὰ Σίνας. Αὐτόθι, σ. 377.
2224. **Δε-Κιγάλλα Ἰ.** Περί Σινῶν. Πανδώρα Δ' (1853 - 54) 319 - 325. [Γενικὰ καὶ περὶ ἐθίμων].
2225. **Κ. Α.** Ἐορταὶ Σινῶν. Μνημοσύνη Β' (1853-55) 818 - 819.
2226. Ἡθῆ καὶ ἔθιμα ἐν Κίνα. Πανδώρα Η' (1857 - 58) 427 - 428, 483 - 485. Ὀλίγα τινὰ περὶ Κίνας. Αὐτόθι Ι' (1859 - 60) 45 - 48, 117 - 119 [ἔθιμα]. — Κινεζικὸς γάμος. Αὐτόθι ΙΑ' (1860 - 61) 603 - 607. — Γυναῖκες Κινέζαι. Αὐτόθι ΙΒ' (1861 - 62) 45 - 46 [μετὰ εἰκόνας]. Αὐτόθι, σ. 47 [εἰκὼν Κινέζας ἐγγάμου]. — Ποινικὸς κώδιξ τῆς Κίνας. Αὐτόθι, σ. 231 - 235, 255 - 257 [ἐν σ. 233 εἰκὼν ναοῦ κινεζικοῦ]. — Σινικά. Αὐτόθι, σ. 568 - 569 [ἔθιμα].
2227. Αἱ κατοικίαι τῶν Κινέζων. Φιλόστ. μήτηρ, Α' (1862), ἀρ. 4, σ. 59 - 60, ἀρ. 6, σ. 91 - 93.
2228. Ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν Κινέζων. Χρυσάλλις Γ' (1865) 77 - 78.
2229. **Μ. Α.** Περιγραφὴ Κινεζικοῦ γεύματος. Ἐθν. Ἡμ. 6 (1866) 239 - 241.
2230. Ἡθῆ καὶ ἔθιμα. Αἰ κηδεῖαι τῶν Σινῶν. Ἐθν. Βιβλ. Ε' (1869 - 70) 354.
2231. **Α. Π. Α.** Ἡθῆ καὶ ἔθιμα. Ὁ γάμος ἐν Κίνα. Ἐθν. Βιβλ. ΣΤ' (1870 - 71) 172 - 174.
2232. **Πιλάβιος Γ. Ν.** Οἱ γάμοι ἐν Κίνα. Ἰλισσὸς Γ' (1870 - 71) 121 - 123 (ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). — Ἡθῆ καὶ ἔθιμα. Τὸ διαζύγιον ἐν Κίνα. Αὐτόθι, σ. 149.
2233. **Λιβαθνήπουλος Ἀ.** Ἱστορία καὶ ὀρησκεία τῶν Κινέζων. Ἰλισσὸς Δ' (1871 - 72) 233 - 236, 241 - 245.
2234. **Π.** Ἡ διάδοχος τοῦ Σολομώντος [δημῶδης παράδοσις τῆς Σινικῆς]. Ἐστία 23 - 24 (1887) 310 - 311.
2235. **Τόγκ - Τσέγκ - Κι** Οἱ Κινέζοι ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων περιγραφόμενοι. Κυψέλη Δ' (1887) 69 - 71.

2236. Μ. Κινεζικαὶ διασκεδάσεις. Ἐστία 27 (1889) 454 - 455, 469 - 471.
 2237. Ἡ Κίνα καὶ οἱ Κινέζοι. Αἱ Μοῦσαι Η' (1899 - 1900) 100.
 2238. Σ. Δ. Ἱατρικὴ τῶν Κινέζων. Ἡχ Πόντ (1901) 155 - 163.

10. Περσικὴ Λαογραφία.

2239. Ἐορτὴ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν ἀνδρῶν παρὰ τοῖς Πέρσαις. Εὐτέρπη Ε' (1851 - 52) 528. — Ἡθῆ Ἀσιανὰ. Αἱ βαγιαδέραι τῆς Περσίας καὶ τὰ ἄσματά των. Αὐτόθι ΣΤ' (1852 - 53) 380 - 381.
 2240. Λεβαδεὺς Ι. Ν. Ἡθῆ τινὰ τῶν ἀρχαίων Περσῶν. Μνημοσύνη Α' (1852 - 53) 422 - 423.
 2241. Κιόρογλους. Περσικὴ ἐποποιία. Πανδώρα Θ' (1858 - 59) 310 - 314, 331 - 336, 356 - 359, 377 - 382, 411 - 414, 425 - 436. [Μετάφρασις Ἀ. Κουζηνόπουλου].
 2242. Παροιμίαι περσικαὶ [5]. Ἡμ Ἐστ 1890, σ. 175.

11. Συριακὴ Λαογραφία.

2243. Μαρουτζὴ Αἰμυλία Περὶ τῶν κατὰ τὴν Συρίαν τελετῶν τοῦ γάμου. Πανδώρα ΙΔ' (1863 - 64) 33 - 34, 122 - 124.
 2244. Γουναρόπουλος Κ. Περὶ τοῦ θρησκευματος τῶν ἐν Συρίᾳ Δρούζων. Πανδώρα Κ' (1869 - 1870) 25 - 30, 53 - 60.

Δ' ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

2245. Γ. Ί. Ἐ. Ὠκεανία. Εὐτέρπη Γ' (1849 - 50) 854 - 855. — Ἀμερικὴ. Οἱ αὐτόχθονες τῆς Βρετανικῆς Γουιάνας. Αὐτόθι, σ. 883 - 885.
 2246. Δ[ραγοῦμης] Ν. Περὶ Μεξικῆς καὶ Περουβίας. Πανδώρα Α' (1850 - 51) 526 - 529.
 2247. Α. Μ. Ἐπικήδειοι τελεταὶ παρὰ τισι τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἀγρίων φυλῶν. Ἐφημ Μαθητῶν Α' (1852 - 53) 59.
 2248. Β. Ἀ. Σ. Ἀνθρωποθυσίαι παρὰ τοῖς Μεξικανοῖς. Ἐφημ Μαθητῶν Β' (1853 - 55) 275.
 2249. Λεβαδεὺς Ί. Ν. Φύσις, ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν ἀγρίων εἴτε αὐτοχθόνων τῆς Βορείου Ἀμερικῆς. Μνημοσύνη Β' (1853 - 55) 753 - 765.
 2250. Α. Φ. Θ. Τρόπος κατὰ τὸν ὅποιον οἱ Ἀμερικανοὶ Ἰνδοὶ συλλαμβάνουσι βουβάλια. Φιλόστ μήτηρ Α' (1862), ἀρ. 37, σ. 589 - 590.
 2251. Biard Περιήγησις εἰς Βρασιλίαν. Χρυσάλλις Α' (1863) 236 - 239.
 2252. Μπότασης Δ. Ν. Ἀπὸ Νεοβοράκου εἰς Νέαν Αὐρηλίαν. Χρυσάλλις Α' (1863) 651 - 655.

2253. Γροιλλανδῶν ἥθη. Ἔστια 21 - 22 (1886) 286 - 287.
2254. Ἦθη καὶ ἔθιμα ἐν Ἀμερικῇ. Πανδώρα ΙΗ' (1867 - 68) 55 - 56, 89 - 93, 171 - 175, 247 - 251, 287 - 291, 313 - 317, 331 - 336, 350 - 352, 372 - 377, 412 - 415, 446 - 448, 471 - 474. ΙΘ' (1868 - 69) 11 - 13, 53 - 56, 108 - 110, 151 - 154, 170 - 173, 207 - 212, 253 - 256, 296 - 299.
2255. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἡ πρὸ τοῦ Κολόμβου Ἀμερικῇ. Ἰλισσὸς Β' (1869 - 70) 366 - 372.
Περὶ Ἀτλαντίδος.
2256. **O'Rell Max** Αἱ γυναῖκες ἐν Ἀμερικῇ. (Μετάφρ. ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Ι. Γιαννουτσίου). Αἱ Μοῦσαι Δ' (1895 - 96) 504 - 506.
2257. **Κ. Ἐφ.** Οἱ γάμοι ἐν Ἀμερικῇ. Αἱ Μοῦσαι Η' (1899 - 1900) 16 - 17.

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ Α'.

Βιβλιογραφία ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Βυζαντινῶν.

2258. Περὶ Ἀποκρύφων τινῶν βιβλίων [Ἰθάσπης, Ἐρμῆς Τρισμέγιστος, Διαθήκη τῶν δώδεκα Πατριαρχῶν]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν Θ' (1861) 1719 - 1721 (Εὐαγ. Κήρυξ).
2259. **Παπαρρηγόπουλος Κ.** Τὰ προφητικά ἡμερολόγια τῆς ΣΤ' ἑκατονταετηρίδος. Ἔθν. Ἡμ. 8 (1868) 1 - 9.
2260. **Σάθας Κ.** Ἰχνη Βουδισμού ἐν ἑλληνικῷ συναξαρίῳ. Ἰλισσὸς Α' (1868 - 69) 331 - 336.
Περὶ τῆς ἱστορίας Βαβυλῶν καὶ Ἰωάσαφ.
2261. **Gidel [Ch.]** Histoire de Ptocholéon. Etude sur un texte grec. Annuaire 6 (1872) 53 - 102.
2262. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἱστορία τοῦ Πτωχολέοντος (Ἑλληνικὴ μεσαιωνικὴ διήγησις). Παρθενῶν Β' (1872 - 73) 1125 - 1130.
Μελέτη-κρίσις τοῦ ἔργου: Collection de monuments pour servir à l'étude de la langue néo-hellénique, No 19, Histoire de Ptocholéon précédée d'une étude littéraire par Ch. Gidel. Περὶ τοῦ γέροντος τοῦ φρονίμου Μουτζοκουρεμένου ποίημα νῦν τὸ πρῶτον ἐκ τοῦ ἐν Παρισίοις χειρογράφου ἐκδοθὲν ἐπιμελεῖα καὶ διορθῶσι. Λεμούλιου Λεγρανδίου, Paris 1872, 8ον, σελ. 54.
2263. Étude sur un poème grec inédit intitulé Ὁ Φυσιολόγος par Ch. Gidel, suivi du texte grec édité par É. Legrand. Annuaire 7 (1873) 188 - 296.

2264. **Ζώρας Μιχ. Ἀ.** Πῶς ὁ ἅγιος Ἡλίας ἐθεραπεύθη τῆς ματαιοφροσύνης. Μῦθος τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος. Ἀνατολ. Ἐπιθεώρ Β' (1873 - 74) 8 - 10. [Λογοτεχνική διασκευὴ παραδόσεως].
2265. **Gidel Ch. et Legrand É.** Les oracles de l'empereur Léon le sage, expliqués, interprétés en grec vulgaire au XIIIe siècle et publiés pour la première fois d'après les manuscrits de la Bibliothèque nationale par —. *Annuaire* 8 (1874) 150 - 192.
2266. Les exploits de Digénis Akritas, épopée byzantine du dixième siècle publiée pour la première fois d'après le manuscrit unique de Trébizonde par C. Sathas et É. Legrand. Paris, MDCCLXXV, 8ον, σ. CLII, 299.
Κρίσις: Ἀθήναιον 4 (1875) 173 - 189 (Σπ. Π. Λάμπρος).
2267. **Ψελλὸς Μ.** Ἐρμηνεῖαι εἰς κοινολεξίας, ἐν Κ. Σάθα, Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη, τ. Ε' (1876), σ. 525 - 543. — Ἐξήγησις διὰ στίχων πολιτικῶν εἰς τινα δημῶδη αἰνίγματα. Αὐτόθι, σ. 544 - 578.
2268. **Δεστούνης Γαβριήλ** Τοῦ Ἀρμούρη. Ἄσμα δημοτικῶν τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς. St. - Petersburg 1877, 8ον, σ. XXII + 22 (= Ἀθήναιον 8, 1879, 385 - 394. Στ. Κυριακίδου, Ὁ Διγενὴς Ἀκρίτας, Ἀθήναι 1926, σ. 119 - 129. Π. Π. Καλονάρου, Βασίλειος Διγενὴς Ἀκρίτας, Ἀθήναι 1941, τ. Β', σ. 213 - 217. H. Gregoire, Ὁ Διγενὴς Ἀκρίτας, New York 1942, σ. 204 - 212. Γ. Ζώρα, Βυζαντινὴ ποίησις (Βασικὴ Βιβλιοθήκη 1), Ἀθήναι 1956, σ. 30 - 34. H. - G. Beck, Byzantinische Volksepik, München 1963, σ. 7 - 13).
2269. **Κ. Α. Δ.** Ἡ τεσσαρακοστὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις χριστιανοῖς. Ἐστία 3 - 4 (1877) 106 - 108.
2270. **Παπαδόπουλος - Κεραμεὺς Ἀθαν.** Περὶ τῶν βυζαντινῶν σταθμῶν τοῦ Μουσείου τῆς Ἀθήνησιν Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Ἀθήναιον 7 (1878) 257 - 265.
2271. **[Σάθας Κ.]** Αἱ καλάνδαι, αἱ ἀπόκρεω καὶ τὰ κούλουμα παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς. Ἐστία 5 - 6 (1878) 273 - 277.
2272. **Λάμπρος Σπ.** Κανανὸς Λάσκαρις καὶ Βασίλειος Βατάτζης... Παρνασσὸς 5 (1881) 707.
2273. **Μηλιωράκης Ἀντ.** Βασίλειος Διγενὴς Ἀκρίτας, ἐποποιτὰ βυζαντινὴ τῆς 10ῆς ἐκατονταετηρίδος, κατὰ τὸ ἐν Ἄνδρῳ ἀνευρεθὲν χειρόγραφον, ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1881, 8ον, σελ. ιστ' + 166, μετὰ πανομοιοτύπων δύο σελίδων τοῦ χειρογράφου.
2274. **Πολίτης Ν. Γ.** Βυζαντινὰ ἀνέκδοτα. ΑΗ ἔτ. 1882, σ. 353 - 368. [Παροιμ. 80].
2275. **Sathas C.** La tradition hellénique et la légende de Phidias de Praxitèle et de la fille d'Hippocrate au moyen âge par —. *Annuaire* 16 (1882), 122 - 149. [Καὶ ἀνατύπ., Paris 1883, 8ον, σελ. 28].

2276. * **Destounis G.** Raziskania o gretcheskich bogatirskich bylinach srednevecovago perioda. Opyt perevodnagoi obiasnitelnago zbornica. Sanct-petersbourg, 1883, 8ον [Έρευνα περί ελληνικῶν ἡρωικῶν ἄσμάτων τῶν μέσων χρόνων. Δοκίμιον μεταφραστικῆς καὶ ἐξηγητικῆς συλλογῆς].
2277. **K. Μεσαιωνικὸς βίος τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους.** Ἐστία 15 - 16 (1883) 177-186, 321 - 328, 337 - 340.
Δημοσ. εἰδήσεις περί κοιν. ὀργανώσεως, ὀνόματα καὶ ὀλίγα ἄσματα.
2278. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἑλληνικοὶ μεσαιωνικοὶ μῦθοι περί Φειδίου, Πραξιτέλους καὶ Ἰπποκράτους. ΔΙΕΕ Α' (1883 - 84), σ. 77 - 101 (= Λαογρ. Σύμμ. Β', 1921, σ. 1 - 17, ἐκδ. β', 1975, σ. 1 - 20).
2279. **Kurtz Eduard** Die Sprichwörtersammlung des Maximus Planudes erläutert von —. Leipzig 1886, 8ον, σελ. 48.
2280. **Kropp A.** Beiträge zur griechische Excerpten litteratur, Berlin 1887, 8ον, σελ. 64.
2281. **Krumbacher K.** Eine Sammlung byzantinischen Sprichwörter, ἐν Sitzungsberichten der bayer. Akad. d. Wissensch. Philos. — philol. u. hist. Cl. 1887, τ. II, σ. 43 - 96.
2282. **Λάμπρος Σπ. Π.** Βυζαντινὰ αἰνίγματα. Συλλογὴ πρώτη [25]. ΔΙΕΕ Β' (1885 - 89) 152 - 166.
2283. **Treu Max** Die Sprichwörtersammlung des Planudes im Baroccianus 68. Philologus, τ. III (1890), σ. 185 - 187.
2284. **Kirpitschnikow Alex.** Eine volkstümliche kaiserchronik. BZ 1 (1892) 303 - 315.
2285. Les exploits de Basile Digénis Acritas, epopée byzantine, publiée d'après le manuscrit de Grotta - Ferrata par Émile Legrand. Welter 1892, 8ον, σελ. XXII + 146. (Bibliothèque grecque vulgaire t. VI) Paris.
Κρίσις: BZ 1 (1892) 166.
2286. **Schlumberger G.** Amulettes byzantins anciens destinés a combattre les maléfices et maladies. Rev Ét Gr. V (1892) 73 - 93.
2287. The Testament of Abraham. The greek text now first edited with an introduction and notes by Montague Rhodes James. With an appendix containing extracts from the arabic version of the testaments of Abraham, Isaac and Jacob by W. E. Barnes. Cambridge University Press 1892, 8ον, σ. X + 166.
2288. **Istrin W.** Die Alexandreis der russischen Chronographen. Untersuchung und Text. Moskau 1893, 8ον, σελ. VIII + 361 + 356. [Πωσιπύ].

2289. **Krumbacher K.** Mittelgriechische Sprichwörter. Sitzungsber. der philos. — philol. und der hist. Cl. der K. bayer. Akad. d. Wiss. 1893 Bd. II, σ. 1 - 272.
Κρίσις: BZ 3 (1894) 195 - 196 (K. K[rumbacher]).
2290. **Praechter K.** Der Roman Barlaam und Joasaph in seinem Verhältnis zu Agapets königsspiegel. BZ 2 (1893) 444 - 460.
2291. **Schlumberger G.** Quelques monuments byzantins inédits (Amulettes, méreaux, etc.). BZ 2 (1893) 187 - 191.
2292. **Lambros Spyr. P.** Ein byzantinisches Volkslied, BZ 3 (1894) 165 - 166.
2293. **Meyer G.** Zu den mittelgriechischen Sprichwörtern. BZ 3 (1894) 396-408.
2294. **Papageorgiu Petros N.** Zu den mittelgriechischen Sprichwörtern. BZ 3 (1894) 553 - 580.
2295. **Ευμορόπουλος 'Αλ.** 'Επίσημα βυζαντινά γράμματα. ΕΦΣΚ 25 (1895) 161 - 168. [Βαπτ. όνόμ.].
2296. **Carrière A.** La légende d'Abgar dans l'histoire d'Arménie de Moïse de Khoren. Centenaire de l'Ecole des langues orientales vivantes. Paris Imprimerie nationale, 1895, 357 - 414.
Κρίσις: BZ 6 (1897) 426 - 435 (Aug. Burckhardt).
2297. **Nestle E.** Die kreuzauffindungslegende nach einer Handschrift vom Sinai. BZ 4 (1895) 319 - 345.
2298. **Timošenko J.** Byzantinische Sprichwörter und slavische Parallelen zu ihnen. Werschau 1895 (Abdruck aus dem Russischen Philologischen Vestnik 1894. Bd. 32 σ. 126 - 139, 295 - 304, 1895, Bd. 33, σ. 205 - 218 και Bd. 34, σ. 74 - 86) (Ρωσιστί).
Κρίσις: BZ 5 (1896) 213 - 214 (E. K[urtz]).
2299. **Γεδεών Μ. Ι.** Βυζαντινά συμβόλαια. BZ 5 (1896) 112 - 117.
2300. **Lévi Israël** Un nouveau Roman d'Alexandre. Festschrift zum achtzigsten Geburtstage Moritz Steinschneider's, Leipzig 1896, σ. 235 - 237.
2301. **Παναγιωτίδης 'Α. Ν.** Τὰ Χριστούγεννα εἰς τὴν Βυζαντινὴν Αὐλὴν. 'Ακρόπολις 25 Δεκ. 1896.
2302. **Polivka G.** Zur Geschichte des Physiologus in den slavischen Litteraturen. Archiv f. slav. Philol. 18 (1896) 523 - 540.
Κρίσις: BZ 6 (1897) 189 (K. K[rumbacher]).
2303. *** Raabe R.** 'Ιστορία 'Αλεξάνδρου. Die armenische Übersetzung der sagenhaften Alexander - Biographia (Pseudo - Callisthenes) auf ihre mutmassliche Grundlage — zurückgeführt. Leipzig, Ainrichs 1896.
Κρίσις: Berliner Philol. Wochenschrift 1896, No. 28, 868 - 871. Blätter für das bayer. Gymnasial- Schulwesen 34 (1898) 130 - 134 (A d. Ausfeld).

2304. **Moritz Heinrich** Die Zunamen bei den byzantinischen Historikern und Chronisten I. Theil. Programm des K. Humanistischen Gymnasiums Landshut (Niederbayern) für das Schuljahr 1896/97, 8ον, σ. 55.
Κρίσις: BZ 7 (1898) 449 - 452 (A. Fick). Βυζαντ Χρονικά V (1898) 713 - 735 (Σ. Παπαδημητρίου, ἑλληνιστί). Μεσαιων. καὶ Νέα Ἑλλην., τ. 2, σ. 522 - 531 (Γ. Χατζιδάκις).
2305. **Ausfeld Ad.** Zu Pseudokallisthenes und Julius Valerius. Rhein. Mus. 52 (1897) 435 - 445, 557 - 568.
2306. **Wartenberg Georg** Das mittelgriechische Heldenlied von Basileios Digenis Akritas. Wissenschaftliche Beilage zum Jahresberichtes Lessing-Gymnasiums zu Berlin. Berlin, R. Gaertner 1897, 4ον, σελ. 29.
Κρίσις: Deutsche Litteraturzeit. 1899, Nr. 7, Sp. 261 - 263 (W. Fischer). BZ 9 (1900) 526 - 527 (Aug. Heisenberg). Revue critique 33 (1900), nr. 20, σ. 388 (My.).
2307. **Benigni Umb.** Una formola magica bizantina. Bessarione 2 (1897) 374 - 388.
2308. **Gaster M.** An old Hebrew Romance of Alexander. Journal of the Royal Asiatic Society, 1897, σ. 485 - 549.
Κρίσις: BZ 7 (1898) 215 (K. K[rumbacher]).
2309. **Gleye Carl Erich** Zur Charakteristik des Pseudo-Kallisthenes. Philologus 56 (1897) 244.
2310. **Zuretti C. O.** Per la critica del Physiologus greco. Studi ital. di filol. class. 5 (1897) 113 - 219.
Κρίσις: BZ 8 (1899) 510 - 522 (Max Goldstaub).
2311. **Kampers Franz** Mittelalterliche Sagen vom Paradiese und vom Holze des Kreuzes Christi in ihren vornehmsten Quellen und in ihren hervorstechendsten Typen. Köln. Bachem 1897, IV, 8ον, σ. 119.
Κρίσις: BZ 6 (1897) 449 (C. W[eymann]).
2312. **Christensen H.** Die Vorlagen des byzantinischen Alexandergedichtes. Sitzungsberichte der philosophisch-philologischen und der historischen Classe des k. bayer. Ak. d. W. 1897, σ. 33 - 118.
Κρίσις: BZ 6 (1897) 604 (K. K[rumbacher]).
2313. **Mann M. Fr.** Physiologus. Kritischer Jahresbericht über die Fortschritte der Romanischen Philologie, herausgegeben von K. Vollmöller 3 (1897) 108 - 112.
2314. **Πολίτης Ν. Γ.** Δημώδεις παροιμίαι ἐν μεσαιωνικοῖς ἑλληνικοῖς ποιήμασι. Παρν. Α' (1897) 212 - 226 [Καὶ ἀνατύπ., ἐν Ἀθήναις 1896, 8ον, σελ. 17].
Κρίσις: Deutsche Litteraturztg. 1898, σ. 703 (G. Wartenberg). Βυζαντ Χρονικά V (1898) 342 (Ἄ. Παπαδόπουλος - Κεραμεύς).

2315. **Πολίτης Ν. Γ.** Διορθωτικά τινά εἰς τὰ Anecdota graeco-byzantina τοῦ Vassiliev. Βυζαντ Χρονικά IV (1897) 94 - 99.
2316. **Christensen H.** Die Sprache des byzantinischen Alexandergedichtes. BZ 7 (1898) 366 - 397.
2317. **Lambros Spyr. P.** Tavia, eine verkannte mittelgriechische Stadt. BZ 7 (1898) 309 - 315.
2318. **Moritz Heinrich** Die Zunamen bei den byzantinischen Historikern und Chronisten. II. Teil. Programm des Kgl. Humanistischen Gymnasiums Landshut (Niederbayern) für das Schuljahr 1897 - 98. Landshut 1898, 8ον, σελ. 56.
Κρίσις: BZ 9 (1900) 530 - 533 (A. Fick).
2319. **Peters Emil** Der griechische Physiologus und seine orientalischen Übersetzungen von Prof. Dr. —. Berlin 1898, 8ον, σελ. 106.
Κρίσις: BZ 8 (1899) 510 - 522 (Max Goldstaub). Berlin. Philolog. Wochenschr. 1899, No. 5, Sp. 133 - 135 (Keller).
2320. **Πολίτης Ν. Γ.** Ἐρμηνευτικά εἰς τὰς βυζαντινὰς παροιμίας. Ἐπετ Παρν Β' (1898) 79 - 135. [Καὶ ἀνατύπ., ἐν Ἀθήναις 1898, 8ον, σελ. 59].
Κρίσις: BZ 7 (1898) 462 K. K[rumbacher]. Zeitschrift des Vereins für Volkskunde, 1898, σ. 351. Βυζαντ Χρονικά VI (1899) 271. The Athénæum 2 Ἰουλ. 1898 (Rob Zimmermann).
2321. — Δημώδεις παροιμίαι ἐν τοῖς στίχοις τοῦ Μιχαήλ Γλυκᾶ. BZ 7 (1898) 138 - 165.
2322. **Wartenberg Georg** Das mittelgriechische Nationalepos. Beilage zur (Münchener) Allgemeinen Zeitung vom 6. Febr. 1899 (Nr. 30).
2323. **Bouché - Leclercq A.** L'astrologie grecque. Paris, E. Leroux 1899, 8ον, σ. XX + 658. [Καὶ φωτογρ. ἀνατύπωσ. 1963].
Κρίσις: BZ 10 (1901) 246 - 250 (H. Usener).
2324. **Istrin V.** Iwiron - Codex des mittelgriechischen Alexanderromans. Βυζαντ Χρονικά VI (1899) 97 - 130.
Κρίσις: BZ 9 (1900) 250 (E. K[urtz]).
2325. **Khakhanov Alex.** Φυσιολόγος en traduction géorgienne. Actes des onzième congrès international des Orientalistes, Cinquième - septième sections. Paris 1899, σ. 255 - 258.
2326. **Christensen H.** Zu Pseudo-Kallisthenes. Rhein. Mus. 54 (1899) 135 - 143.
2327. **Mann Max Friederich** Zur Bibliographie des Physiologus. Anglia, Beiblatt X (1899) 274 - 287.
Κρίσις: BZ 9 (1900) 571 (K. K[rumbacher]).
2328. **Hesseling D.** Zwei mittelgriechische Tiernamen. BZ 8 (1899) 148 - 151.

2329. **Zuretti C. O.** Ancora per la critica del Physiologus Greco. BZ 9 (1900) 170 - 188.
2330. *Catalogus codicum astrologorum graecorum. II. Codices Venetos descripserunt G. Kroll et A. Olivieri. Accedunt fragmenta selecta primum edita a Francisco Boll, Francisco Cumont, Guilelmo Kroll, Alexandro Olivieri Bruxellis, in aedibus Henrici Lamertin 1900, 8ον, σ. VIII, 224 + 1 πίν. III Codices Mediolanenses descripserunt Aemygdus Martini et Dominicus Bassi. Bruxelles 1901. 8ον σ. 60. Rev Ét Gr XIV (1901) 312 - 13 (T. R.).*
Κρίσεις: BZ 11 (1902) 139 - 143 (Fraz Boll).
2331. **Κρουμβάχερ Κ.** Ἱστορία τῆς βυζαντινῆς λογοτεχνίας κατὰ μετάφρασιν ὑπὸ Γ. Σωτηριάδου. Τόμ. Α', ἐν Ἀθήναις 1897, 8ον, σελ. 828, τόμ. Β', αὐτόθι 1900, 8ον, σελ. 770, τόμ. Γ', αὐτόθι 1900, 8ον, σελ. 832.
Ἐν τ. Α' σ. 60, 773, τ. Β' σ. 140, 151, 177, 233, 274, 391, 693, 744, τ. Γ' σ. 236 - 247 παροιμίαι βυζαντιναὶ καὶ βιβλιογρ. περὶ αὐτῶν.
2332. **Krumbacher K.** Die Moskauer Sammlung mittelgriechischer Sprichwörter. Sitzungsber. d. philos. - philol. u. hist. Cl. d. bayer. Ak. d. Wiss. 1900, σ. 339 - 464 (μεθ' ἑξ πιν.). (Καὶ ἰδιαιτέρως).
Κρίσεις: Νέα Ἡμέρα, 1901, ἀρ. 1366 - 1372 (Π. Παπαγεωργίου). Wochenschr. f. klass. Philologie 1901, Nr. 14 (G. Wartenberg). Neue Philol. Kundschau 1901, Nr. 7, σ. 145 - 152 (E. Kurtz). BZ 10 (1901) 661 - 662 K. K[rumbacher]. Rev Ét Gr XIV (1901) 324 (T(h). R[einach]. Berl. philol. Wochenschrift 1902, Nr. 14. Sp. 421 - 423 (A. Heisenberg). Deutsche Literatur 23 (1902) nr. 29, σ. 1824 - 1825 (N. G. Politis). Revue critique 56 (1903) nr. 49, σ. 444 κέξ. (Hubert Pernot).
2333. **Pétridès S.** Une formule magique byzantine. Revue de l'Orient chrétien 5 (1900) 597 - 604.
2334. **Preger Th.** Die Erzählung vom Bau der Hagia Sophia. BZ 10 (1900) 455 - 476.
2335. **Μισαηλίδης Μισαήλ** Περὶ τοῦ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῇ μουσικῇ ὑπάρχοντος μὲν, ἀλλὰ καὶ μὴ ὑπάρχοντος πλαγίου τετάρτου ἤχου. Φόρμιγξ Α' (1901), ἀρ. 1, σ. 3, ἀρ. 2, σ. 3.
2336. * **Παπαδόπουλος Κεραμεὺς Ἄ.** Δημῶδεις βυζαντιναὶ παροιμίαι. Journal des Minister der Volksauf. Bd. 334, 1901, Aprilheft, Abt. für klass. Philol., σ. 1 - 12.
Κρίσεις: BZ 10 (1901) 660 - 661 (K. K[rumbacher]). Βυζαντ Χρονικά VIII (1901) 222 - 223.
2337. **Σακελλαρίδης Ἰω. Θ.** Ὅσα εἰς ὕμνωδιαν. Ὅρθιος καὶ τροχαῖος σημαντός. Ρυθμοὶ ἀπαντῶντες ἐν τῇ Ἑκκλ. μουσικῇ. Φόρμιγξ Α' (1901), ἀρ. 2, σ. 2. — Περὶ τοῦ ρυθμοῦ τοῦ κρατοῦντος ἐν τῇ ἱερᾷ μουσικῇ. Αὐτόθι, ἀρ. 4, σ. 1 - 2.

2338. **Σπυριδάκης 'Αθ. Ι.** Αίνιγμα Βυζαντιακόν. 'Επετ Παρν Ε' (1901) 176.
2339. **Βέης Ν. Α.** Βυζαντινά αίνιγματα. (Nūn τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενα ἐκ τῶν χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος). 'Επετ Παρν ΣΤ' (1902) 103 - 110.
2340. **Βλάχος Χρ. Γ.** Χριστὸς Ἀνέστη. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 14, σ. 1 - 2.
2341. **Γιαννοῦτσος 'Ι. Α.** Περὶ τοῦ ρυθμοῦ τοῦ κρατοῦντος ἐν τῇ ἱερᾷ μουσικῇ. Φόρμιγξ Α' (1901), ἀρ. 6, σ. 1 - 2.—Περὶ τοῦ ρυθμοῦ τοῦ κρατοῦντος ἐν τῇ ἱερᾷ μουσικῇ. Αὐτόθι, ἀρ. 9 (1902) 3 - 4. [Ἀνταπάντησις εἰς τὸν 'Ι. Σακελλαριδην].
2342. **Jellinek A.** Zur Bibliographie des Physiologus. IV. Anglia, Beiblatt 1902, σ. 236 - 239.
2343. ***Mair Jos.** Ein christliches Amulett aus Ägypten. Theologisch-praktische Monatsschrift 13 (1902) 29 κέξ.
2344. **Περιστερῆς Δημ.** Ἡ μουσικὴ τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 21, σ. 1 - 2.
2345. **Πετρίδης 'Αθ.** Μετρικὴ τῶν βυζαντινῶν. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 11, σ. 3, ἀρ. 13, σ. 3 - 4. — Ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ. Διατὶ ὀνομάζεται ἔθνικὴ καὶ βυζαντινὴ. Αὐτόθι, ἀρ. 17 σ. 1, ἀρ. 18 σ. 1, ἀρ. 19 καὶ 20 σ. 2.
2346. **Μαρτίνος 'Ιωάννης,** ἐπίσκοπος Γόρτυνος, Ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ καὶ ἡ καταγωγὴ αὐτῆς. Φόρμιγξ Α' (1901), ἀρ. 1 σ. 1, ἀρ. 3 σ. 1, ἀρ. 4 σ. 1, ἀρ. 7 (1902) σ. 2, ἀρ. 8 σ. 1, ἀρ. 10 σ. 1, ἀρ. 11 σ. 1 - 2, ἀρ. 12 σ. 1, ἀρ. 15 σ. 4, ἀρ. 22 σ. 3 - 4, ἀρ. 23 - 24 σ. 6 - 7.
2347. **Σακελλαριδῆς 'Αθων.** Περὶ βυζαντιακῆς μουσικῆς καὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς. Φόρμιγξ Α' (1901), ἀρ. 1, σ. 1 - 2, ἀρ. 2 σ. 1, ἀρ. 3 σ. 1 - 2, ἀρ. 5 σ. 1 - 2, ἀρ. 7 (1902) σ. 2 - 3, ἀρ. 9 σ. 1, ἀρ. 10 σ. 1 - 2, ἀρ. 12 σ. 2 - 3.
- 2347α. **Σακελλαριδῆς 'Ιω. Θ.** Ἀπάντησις τῷ ἐμῷ ἀκουστῇ κ. Γιαννοῦτσῳ περὶ τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ ὕμνωδιᾷ ταπτομένου ρυθμοῦ. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 7, σ. 3.
2348. **Χ. Σ.** Ἡ βυζαντινὴ μουσικὴ ἐν Ἑλλάδι. Φόρμιγξ Α' (1902), ἀρ. 19 καὶ 20, σ. 1 - 2.
2349. **Βέης Ν.** Οἱ Χαμάρετοι. Ἱστορικὸν καὶ γενεαλογικὸν σημείωμα. Ἐν Ἀθήναις 1903, σελ. 16.
2350. **Combes Louis de** De l'Invention à l'Exaltation de la Sainte Croix. Recherches historiques. Paris 1903, 8ον, σελ. 292.
Κριτικὴ: Bulletin critique 25 (1904), ἀρ. 2, σ. 25 κέξ. (A. Roussel).
2351. **Lambros Sp. P.** Alexander Kabasilas. BZ 12 (1903) 40 - 41.

2352. **Lemm Oskar von** Der Alexanderroman bei den Kopten. Ein Beitrag zur Geschichte der Alexandersage im Orient. Text, Übersetzung, Anmerkungen Mit. 2 Tafeln. St. Petersburg 1903, 4ον, σελ. XVIII + 161.
Κρίσις: BZ 13 (1904) 587 (A. H[ei]senberg).
2353. **Pargoire J.** A propos de Boradion. Τὰ Βοραδίου. Τὰ Κύρου. Τὰ Ἀνθεμίου. Τὰ Προμότου. BZ 12 (1903) 449 - 493.
2354. **Βέης Ν.** Δημώδεις παροιμίαι ἐκ μεσαιωνικοῦ ποιήματος. Φυλλίς, περιοδ. Ἀθηνῶν, ἔτ. Γ', τεύχ. α' (1904), σ. 19 - 21.
2355. **Krumbacher K.** Eine neue Handschrift des Digenis Akritas. München, Verlag der Akademie 1904. Sitzungsber. der philos.- philolog. und histor. Kl. 1904 H. 2, σ. 309 - 356 (mit 2 Tafeln).
Κρίσις: BZ 14 (1905) 313 (C. W[ey]mann). Ὁ Νουμᾶς, 15 Αὐγ. 1904 (N. Βέης). Wochenschrift für klassische Philologie 21 (1904), ἀρ. 43, Sp. 1178 κέξ. (G. Wartenberg). Berliner phil. Wochenschrift 24 (1904), ἀρ. 52, p. 1638 - 1641 (Karl Dieterich). Echos d'Orient 8 (1905) 56 κέξ. (L. Petit). Revue critique 60 (1905), ἀρ. 28, σ. 39 (M y.). NE A' (1904) 380 - 383 ([Σ. Π. Λάμπρος]).
2356. **Marr N.** Der Physiologus. Armenische und georgische Texte: Untersuchung. Ausgabe und Übersetzung. Petersburg 1904, 8ον, σελ. LII + 130.
Κρίσις: Oriens Christianus 4 (1904) 210 (J. Guide).
2357. **Σπυριδάκις Ἀθ. Ι.** Βυζαντιακὰ αἰνίγματα. Ἐπετ Παρν Η' (1904) 187 - 195.
2358. **Φιλανθρωπινὸς Ἄγγελ.** Eine neue Handschrift des Digenis Akritas von Karl Krumbacher, mit zwei Tafeln. München 1904. Παναθήναια Η' (1904) 279 - 282.
2359. **Βέης Ν.** Ἑλληνίδες βιβλιογράφοι καὶ κυρίαι κωδίκων κατὰ τοὺς μέσους αἰώνων καὶ ἐπὶ Τουρκοκρατίας. Ἀθήναι 1905, σελ. 14. [Ἀνατ. ἐκ τοῦ Ποικίλ. Ἡμερολ.].
2360. **Gottwald J.** Une amulette Byzantine. Echos d'Orient 8 (1905) 240.
2361. **Λάμπρος Σπ. Π.** Τὸ ἔθος τοῦ μασχαλισμοῦ παρὰ τοῖς Μανιάταις τῶν μέσων αἰώνων. NE B' (1905) 180 - 186.
2362. **Krumbacher Karl** Ein vulgärgriechischer Weiberspiegel. München, Verlag der Akademie. 1905, 8ον, (Ἀπόσπ. ἐκ τῶν Sitzungsber. der philos.- phil. und histor. Kl. 1905, 335 - 433).
Κρίσις: BZ 15 (1906) 354 - 355 (C. W[ey]mann).
2363. **Marc Paul** Eine neue Handschrift des Donner - und Erdenbuchs. BZ 14 (1905) 614 - 615.
2364. **Pétridès S.** Amulette byzantine en or. Echos d'Orient 8 (1905) 148 - 149.
2365. **Ἀδαμαντίου Ἀδ. Ἰ.** Τὸ οἶκημα παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς. ΔΙΕΕ ΣΤ' (1902 - 1906) 304 - 320.

2366. **Καρολίδης Παῦλος** Σημειώσεις κριτικά, ιστορικά καὶ τοπογραφικά εἰς τὸ μεσαιωνικὸν ἑλληνικὸν ἔπος «Ἀκρίταν» ὑπὸ —. Ἐπ' Ἐπ Παν [B'] (1905 - 1906) 188 - 246.
2367. **Khirlanghidj P.** Amulette byzantine en plomb. *Echos d'Orient* 9 (1906) 77
2368. **Pétridès S.** Amulette byzantine en plomb. *Echos d'Orient* 9 (1906) 214 - 215.
2369. **Marc Paul** Neue Handschrift des Porikologos. *BZ* 15 (1906) 139 - 140.
2370. **Σπυριδάκης Ἀθ. Γ.** Βυζαντιὰ αἰνίγματα. Ἐπετ Παρν Θ' (1906) 130 - 132.
2371. **Χαβιαρῶς Νικήτ. Δ.** Ἐτυμολογία Βυζαντιακῆς τοπωνυμίας. Ξενοφάνης Δ' (1906) 399 - 403.

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ Β'.

Βιβλιογραφία ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων.

2372. **Μ.** Περὶ τῶν ἀσμάτων τοῦ λαοῦ εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας. *Εὐρωπ Ἑραν Α'* (1840), φυλλάδ. β', σ. 115 - 137.
2373. Περὶ τῶν πρὸ τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς συλλογῶν τῶν παροιμιῶν. Ἐκ τοῦ προλόγου τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἑλλήνων παροιμιολογῶν τοῦ Schneidewin ὑπὸ Ἰ. Δ. Π[ρωτοδίκου]. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΣΤ' (1858) 599 - 601.
2374. **Λάνδερσβ. Ξ.** Περὶ τῶν φυλακτῶν (περιάπτων) τῶν ἀρχαίων. Ἐφημ Φιλομαθῶν Ζ' (1859) 916. — Περὶ τοῦ Ἀχέροντος Κωκύτου καὶ Λήθης. *Αὐτόθι*, σ. 917.
2375. **Γ. Δ.** Περὶ εὐχῶν καὶ καταρῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησιν. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΑ' (1863) 61 - 63. (Μετάφρ.).
2376. [528] Παροιμίαι ἀρχαῖαι. Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΑ' (1863) [ἀρ. 479] σ. 44 - 45, [ἀρ. 483] σ. 46 - 47, 55 - 56, 79 - 80, 93 - 94, 111 - 112, 119 - 120, 126 - 127, 134 - 135, 142 - 143, 151, 165 - 166, 181 - 183, 189 - 190, 194 - 196, 205, 211 - 213, 223, 229 - 230, 237 - 238, 245 - 246, 252 - 254, 264.
2377. Περὶ εὐχῶν καὶ καταρῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι (μετάφρ. Δ.). Ἐφημ Φιλομαθῶν ΙΒ' (1864) 437.
2378. **Σ[ταματιάδης] Ἐ[παμειν.]** Περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι παιδιῶν. *Χρυσάλλης Β'* (1864) 138 - 140, 170 - 172.
Μελέτη χρήσιμος διὰ τοὺς ἐρευνητὰς τῶν νεοελληνικῶν παιδιῶν.
2379. **Λασώ (Lasaulx)** Ὁ γάμος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι. Ἐπιτάλιος Α' (1869) 9 - 38.
2380. **Maurg Alfred** (μετάφρ. Δ. Κ. Εἰθυβοῦλου) Ἡ μαγεία καὶ ἡ ἀστρολογία παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι. Ἐπιτάλιος Α' (1869) 398 - 407.

2381. **Βάλληνας Ἄ.** [Παρατηρήσεις εἰς τὰ ὑπὸ Ἰω. Ν. Σταματέλου περὶ ἀρχαίας παροιμίας γραφέντα]. Ἐφημ. Φιλομαθῶν ΙΗ' (1870) 2015 - 2016.
Περὶ τῆς λέξεως ἀϊτανόφρου.
2382. **Παπαδόπουλος Ἄ. Γ.** Αἱ θυσίαι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσι. Ἀνατολ. Ἐπιθεώρ Α' (1872 - 73) 330, 343 - 351, 381 - 384.
2383. **Caillemet E.** Études sur les antiquités juridiques d'Athènes. Les enfants nés hors mariage étaient- ils citoyens? Annuaire 12 (1878) 184 - 200.
2384. **Κ. Ε.** Ψηφομαντεῖον ἐν τῷ Θριασίῳ πεδίῳ. Ἀθήναιον 8 (1879) 513 - 514.
2385. **Καστόρχης Εὐθ.** Περὶ τῆς ἐν τῷ οἴκῳ λατρείας τῶν Θεῶν παρ' Ἑλλήσι. Ἀθήναιον 9 (1880) 416 - 448.
Μελέτη χρησιμωτάτη διὰ τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν σημερινὴν λαϊκὴν λατρείαν.
2386. **Boll Franz** Beiträge zur Überlieferungsgeschichte der griechischen Astrologie und Astronomie. Ἀνατ. ἐκ τῶν Sitzungsber. d. philos.- philol. und hist. Cl. der K. bayer. Akad. d. Wiss. 1899, I, 8ον, σ. 77 - 140 + 1 πίν.
Κρίσεις: BZ 9 (1900) 560 - 561 (W. Kroll).
2387. **Legrand Ph. -É.** Questions oraculaires 1. La Promanteia. Rev Ét Gr XIII (1900) 281 - 301.
2388. **Περβάνογλου Ι.** Ἡ λατρεία τῆς Σελήνης ἐν Ἑλλάδι κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους. Ἀρμονία Β' (1901) 313 - 321. [Θρησκευολογικὴ μελέτη].
2389. **Μπάρτ Γουλιέλμος** Περὶ τῆς ἀρχαιοτάτης ἐν Ἑλλάδι θρησκείας. Ἀρμονία Γ' (1902) 361 - 373.
2390. **Σβορώνος Ι. Ν.** Ἐλευσινιακαὶ μελέται. Ἀρμονία Γ' (1902) 301 - 329.
2391. **Βουλόδημος Χαρ.** Δοκίμιον περὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων... Τόμ. Α', ἐν Ὀδησσῷ 1875, 8ον, σελ. κη' + 544, τόμ. Β', ἐν Ἀθήναις 1903, 8ον, σελ. ιθ' + 657.
2392. **Collignon M.** De l'origine du type des pleureuses dans l'art grec. Rev Ét. Gr XVI (1903) 299 - 322.
2393. **Strüd J. H. W.** Ἀττικὰ μετ' ἀρῶν μολύβδινα ἐλάσματα. Ἐφημερίς Ἀρχαιολογικὴ 1903, σ. 55 - 60.
2394. Πόθεν προέκυψεν ἡ παροιμία «πολλὰ μεταζὺ πέλει κύλικος καὶ χεῖλος ἄκρου»;». Ξενοφάνης Α' (1904) 353.
2395. **Reitzenstein R.** Poimandres. Studien zur griechisch- ägyptischen und frühchristlichen Literatur. Leipzig 1904, 8ον, σελ. VIII + 382.
Κρίσεις: BZ 13 (1904) 587 (K. K[rum]bacher). Rev Ét Gr XVII (1904) 483 (H.G.).
2396. **Reinach Salomon** Cultes, mythes et religions. Tom II, Paris 1906, 8ον, σελ. XVIII + 467.
2397. ——— Sycophantes. Rev Ét Gr XIX (1906) 335 - 358.

Α΄ ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΩΝ

- Α 2011, 2025
Α. Γ. 766
'Α. Δ. 51
'Α. 'Ι. 1764, 2042
Α. Μ. 241, 890, 2247
Α. Π. Α. 2231
Α. Πέτρος Κ. 1191
Abbott G. F. 271, 749
'Αβραῆς 'Ι. 1127
'Αγ. 2143
'Αγαθάγγελος 1570, 1582
'Αγαπητός Α. Σ. 650, 651
'Αγάπιος Μοναχός 462, 464, 467, 1573, 1580
'Αγγελίδης Ν. 581
'Αγγελόπουλος Γεώργ. 'Ι. 46
'Αδαμαντίου 'Αδ. 1000, 1756, 1947, 2365
'Αδρακτᾶς Γεώργ. 240, 328, 333, 699, 1209
1325, 1799
'Αερικός Γρηγ. 1714
: 'Αετιδῆς 758
'Αθνασιάδης Σπ. 73, 321, 446, 463, 1042,
1417
Αινιάν Γεώργ. 58, 79
Αιτωλός Γεώργ. 931
'Ακροπολίτης Κωνστ. 930
'Αλεκτορίδης 'Αναστ. 302, 665
'Αλεξάκης 'Επαμ. 700, 711, 718, 834, 1788,
1800
'Αλεξάνδρου 'Α. 2169
'Αλεξόπουλος Θεόδ. 1668
'Αλυάτου 'Α. 2095
Amantos Konst. 1547
'Αμπελᾶς Τιμ. Δ. 586, 684, 892, 1123, 1436
Ampère J. J. 2126
'Αναγνώστου Σπ. 272
'Αναστασόπουλος Δημήτρ. 752, 1831
'Ανδρεάδης Νικόλ. 434
'Ανδρωτάκης Ν. Χ. 185, 689
'Αννίος Χ. 1563
'Αντωνιάδης 'Αντ. 'Ιω. 101, 300, 1166, 1227
'Αντωνιάδης Σωτήρ. 1895
'Αντώνιος ὁ Βυζάντιος 1566
'Αντωνόπουλος Νικ. 1742
: 'Απόμαχος τῆς 'Ιατρικῆς 1186
Aporti Pirro 652
'Αποστολίδης Δημήτρ. 1813
'Αποστολίδης Χρ. 1638, 1643, 1662, 1677
'Αραβαντινός Π. 69, 635, 656, 1053, 1122,
1427, 1604
'Αραβαντινός Περ. 49
'Αραβαντινός Σπ. Π. 248
: 'Αραμῆς ὁ βλ. 'Αραβαντινός Περ.
'Αρβανιτόπουλος Α. Σ. 1943
'Αργυριάδης Ν. 506
'Αργυρόπουλος Π. 1903
'Αριστάρχης Σ. 96
'Αρτεμίδης Κλεόβ. Κ. 1631, 1655
'Αρχέλαος Σαραντίδης 'Ι. 264
'ΑΣάνης Δ. Κ. Χ. Βυζάντιος 1004, 1005
: 'Ασταρῶθ 382
'Ασώπιος Εἰρ. 17, 424, 582, 1732, 2070
Αῤθεντόπουλος Μ. 37
Ausfeld Ad. 1301, 2303, 2305
'Αφθονίδης 'Ιω. 1488, 1995
B 927, 2010
B. A. 2058, 2107
B. A. Σ 2112, 2158, 2209, 2221, 2248
B. 'Αρ. 1771
B. Γ. Χ. 937
B. Δ. 2100
B. Δ. Σ. 1411
B. Σ. Γ. 2186
Babuder Giac. 843
Wagner Wilhelm 587, 821
Bagnolo di Coriolano 515
Βαλαβάνης 'Ιωακείμ 214, 1176, 1196, 1350,
1726, 1727, 1993
Βαλαβάνης 'Ιω. Γ. 173, 231, 348, 559,
636, 960, 1694
Βαλαωρίτης 'Αριστοτ. 568, 1164
Βάλβης Σταμάτ. 926

- Baldacci 'Αντ. 1533
 Βάλληνας 'Αντ. 84, 86, 165, 166, 1124,
 1330, 1418, 2381
 Βάμβας Κ. Χ. 622, 1955
 Βαξμοῦθος Κούρτιος. Βλ. Wachsmuth C.
 Βαρβερόπουλος Κ. Γ. 1837
 Βαρδίδης 'Εμμ. 690
 Bardou L. 975
 Βαρδουνιώτης Δημ. Κ. 400, 659, 666, 1059,
 1112, 1316, 1776
 Βαρζώκας Κωνστ. 215
 Bartholdy J. L. S. 52, 471
 Barine Arvède 2054
 Βάρνας Φ. 1868
 Warner Levinus 1113
 Barnes W. E. 2287
 Wartenberg G. 754, 1297, 1758, 2306,
 2314, 2322, 2332, 2355
 Βασδραβέλης Γεώργ. 1801
 Waser Otto 1298, 1299
 Βασιλειάδης Βασ. 2155
 Βασιλειάδης Ν. Ι. 1564
 Βασιλειάδης Σ. 275, 1274
 Bassi Domin. 2330
 Bauer Adolf 1301
 Wachsmuth Curt 89, 104
 Beck H. - G. 2268
 Βέλης Ν. Α. 493, 784, 786, 788, 866, 870,
 873, 918, 1021, 1310, 1394, 1399,
 1641, 2339, 2349, 2354, 2355, 2359
 Weigand Gustav 244
 Weitzmann C. F. 1610
 Βελεφάντης 406
 Βελισσάριος Α. Α. 938
 Βελιγάρδος Δοριέντης 495
 Belloc Louise Sw. 485
 Βενέτης Νικ. 216
 Βενετοκλής Δ. 660
 Βενετοκλής Π. 81, 124, 1049, 1075, 1129
 Benigni Umb. 2307
 Βενιζέλος Θεοδόσ. Β. 123
 Βενιζέλος 'Ι. 1036, 1056
 Βέργος Β. 1224, 2071, 2138, 2141, 2198
 Βερρέττας 'Ιω. Φ. 1047, 1085
 Βερναρδάκης Α. Ν. 317
 Βερναρδάκης Γρ. 1142
 Βερνάρδος Μ. ό Κρής 1405
 Verney F. 820
 Wesselowski Al. 661
 Wescher Carle 151, 801
 Βέυ Φραγκίσκος 2033, 2035
 Βιάζης Σπ. Δέ. Βλ. Δ'βιάζης Σπ.
 Weyman C. 2311, 2355, 2362
 Biard 2251
 Βιζυηρός Γ. Μ. 1203, 1857, 1861
 Βιθυνός 'Ιω. Π. 2006
 Βικέλας Δ. 670, 1338
 Bikelas D. Βλ. Βικέλας Δ.
 Bishop H. R. 1600
 Βίων 'Ηρακλής 2088
 Vlasto E. A. 686
 Βλαστός Παῦλ. Γ. 241, 1143, 1678
 Βλαχάκης Δ. 1605
 Βλαχογιάννης Γιάνν. 795, 878, 1119
 Βλάχος 'Αγγελος 555, 1849
 Βλάχος Χρ. Γ. 1623, 1632, 1634, 1644,
 1663, 1802, 2340
 Βογιατζής 'Ιερώνυμος άρχ. 1447
 Βογιατζίδης 'Ι. 1901
 Boettiger Ad. 1723
 Boll Franz 2330, 2386
 Boltz Aug. 714, 1217, 1279, 1282, 1345,
 1355
 :Βοσπορίτης 1645
 Βουλόδημος 'Ι. Κ. 837
 Βουλόδημος Χαρ. 2391
 Bourgault - Ducoudray L. A. 1606, 1619,
 1691, 1692
 Bourguelot M. 5
 Βουρδουμπάκης Χ. 655
 Bourquet R. 790, 1641
 Βουτετάκης Δημήτρ. Σ. 767, 1633
 Voutier 486
 Bouché - Leclercq A. 2323
 Vreto Papadopulo Andrea .Βλ. Βρετός Α.Π.
 Vréto Marino P. Βλ. Βρετός Μ. Π.
 Βρετός Α. Π. 56, 1565, 1567
 Βρετός Μ. Π. 7, 70, 92, 97, 98, 805, 1698
 Βρουνέτιος Βλαδίμηρος 800
 Bybilakis G. 61
 Βυζάντιος 'Αντ. 1566
 Βυζάντιος Σ. Δ. Βλ. Βυζάντιος Σκαρλ.
 Βυζάντιος Σκαρλ. 1852, 1991
 Buondelmonti Christ. 262
 Burckhardt Aug. 2296
 Büchner L. 262
 Buchon J. A. 884
 Γ. Δ. 2152

- Γ. 'Ι. 'Ε. 2034, 2245
 Γ. Ι. Ν. 1746
 Γ. Ι. Σ. 2156, 2205
 Γ. Κ. 1266
 Γ. Κ. Ι. 633
 Γ., Π. 2083, 2195
 Γαβαλάς Ζαφείριος Δ. 179, 181, 197
 Γαζής Γεώργ. 494
 Gaillemer E. 2383
 Γαλάνης 'Εμμ. 1425
 Γαλανός 'Εμμ. 104
 : Γαλαξίας 1022
 Γαρδίκας Γ. 1326, 1381
 Gardner E. A. 749
 Garnett Lucy Mary Jane 39, 253, 671
 Γαροφαλίδης 'Ε. 1650
 Γάσπαρης Ν. 1741
 Gaster M. 1968, 2308
 Gastineau B. 2123, 2129
 Γαστινού Βενιαμίν. Βλ. Gastineau B.
 Γεδεών Μ. Ι. 1342, 2299
 Geldart Edm. M. 957, 996
 Γενάδης Θεόδωτ. 358
 Gennep A. Van 271
 Georgeakis G. 245
 Γεράσιμος Θ. 637
 Germer - Durand J. 405
 Γερογιάννης Θεοχ. 701
 Γερογιάννης Χ. 702
 Γερωγιόκας Κ. Ν. 2026
 Geffkcon J. 1301
 Γεωργαντόπουλος Δημ. Π. 2074
 Γεωργαντόπουλος 'Ι. Π. 2127
 Γεωργιάδης 'Εμμ. 703, 1480
 Γεωργιάδης - Λευκίας 'Αναστάσιος 64
 Γεωργιάδης - Προκοπιεύς Γεώργ. 47
 Γεωργίου 'Αντ. Στ. 725, 908, 923
 : Γεωργιτσάνος 1234
 Γεωργίτσης 'Αλ. 217
 Γεωργόπουλος Γ. Δ. 1716
 Γιάγκος 1725
 Γιάνναρης Α. Ν. 1591
 Γιαννόπουλος Ι. Ε. 2218
 Γιαννόπουλος Ν. Ι. 1546, 1548
 Γιαννοῦτσος Ι. 2256
 Γιαννοῦτσος 'Ι. Α. 2341
 Γιάντες Δημ. 299
 Gidel Ch. 992, 2261, 2262, 2263, 2265
 Girard de Rialle 1274
 Girard Jules 828
 Γιοτσαλίτης Μ. 1467
 Γιουζελέττης Μ. 1105
 Gisler Hermann J. 1963
 Γινάκας 'Ι. Η. 1583
 Γκίνης Δ. 527, 528, 1566
 Γκνέντις Ν. 475
 Γκορίτσιος Εδθ. 1187
 Glennie M. A. 253
 Gleye Carl Erich 2309
 Γλυκᾶς Νικηφ. 254
 Glüch Chr. Fr. 1904
 Γνευτός Παῦλος 768, 793
 Gondoz H. 1142
 Goldstaub Max 2310, 2318
 Γονιός 'Α. 218, 1356
 Gottwald J. 2360
 Γούναρης Κωνστ. Ξ. 276, 1556
 Γουναρόπουλος Κ. 597, 1343, 1433, 1441, 2244
 Γουρζής Πᾶνος Χ. 1238
 Γούσιος 'Αστέριος Δ. 753
 Grasberger Lor. 1476
 Gregoire H. 2268
 Γρηγορόπουλος Μιχ. Σ. 147
 Grimm 2056
 Grümwald M. 396
 Gruppe D. 1282
 Guidi J. 2356
 Guys P. Aug. de 1613
 Γῶγος Γεώργ. Α. 1696
 Δ. 392, 1463, 2090, 2377
 Δ. Α. 2024
 Δ. Ε. 1708, 1710
 Δ. 'Ι. 2004 2089
 Δ. Μ. Α. 1023
 Δ. Τ. 2081
 Δαμβέρρης 'Ιω. Μ. Π. 1131, 1591, 1592
 Δαμιανίδης Δ. 638
 Δαμιράλης Κωνστ. Ν. 219
 Δανασσής Δ. 1043
 Δανιήλογλου Δ. Ε. 2162
 Δαούτης Ζήσης 880
 Δαπόντες Καισάρ. 903
 Dapper D. 1405
 Δαραλέξης Θεμ. 2055
 Δάρβαρις Δ. Ν. 1001, 1002, 1003
 Δασσαρήτης 'Ηλίας 266, 1367
 Dawkins R. M. 1142, 1873

- Δεβιάζης Σπ. 341, 845, 919, 1616, 1772
 Deville G. 806
 Deffner Mich. 112, 159, 325, 639, 1444
 Δε-Κιγάλλας Ί. 310, 1037, 1038, 1312,
 1437, 1442, 2001, 2113, 2224
 Δελακοβίας Ν. 906
 Delves - Broughton V. 1738
 Δελγαῦος Ίω. 495
 Δεστούνης Γαβριήλ 825, 2268, 2276
 Destounis G. Βλ. Δεστούνης Γαβριήλ
 Δευτεραῖος Ἀλέξ. Γ. 1959
 Decharme P. 1282
 Δημάκης Ἡρακλῆς Γ. 1814
 Δημητρακόπουλος Ν. Βλ. Παπινιανός Αἰμ.
 Δημητριάδης Φ. 2149, 2216
 Δήμιτσας Μαργαρίτης 1430, 1728
 Διαμαντάρης Ἀχιλλ. 220, 732, 912, 970,
 1400, 1789
 Dieterich Karl 271, 867, 1142, 1306, 1308,
 1319, 1547, 1639, 1948, 2355
 Dietrich Karl. Βλ. Dieterich Karl
 Δικ. 2135
 Δίκων 2108
 Διονυσιάδης Χρυσ. 1353
 Dodwell Edward Esq. F. S. A. 881
 Dobshütz E. V. 1301
 Dora d'Istria 87
 Dorsa V. 362
 Δόσιος Ν. 152, 389, 442, 640, 641, 1221,
 1225, 1300
 Dossios N. G. Βλ. Δόσιος Ν.
 Dossius Nicol. βλ. Δόσιος Ν.
 Δούκας Ίω. 1624
 Δραγάτσης Ίάκ. 1133
 Δραγάτσης Ίάκ. Δ. 335
 Δραγάτσης Ίάκ. Χ. 1204, 1803
 Dragomanov Slavische 1950
 Δραγούμης Ν. 113, 306, 308, 1060, 1165,
 1316, 1877, 1905, 1936, 2101, 2246
 Δρακιώτης Ίω. Κ. 114
 Δράκος Εὐστρ. Ί. 1729
 Δροσίνης Γεώργ. 167, 169, 668, 899, 904,
 998, 1169, 1461, 1778
 Δρόσιφ 2215
 Dyer Louis 1740
 Δυμάς Α. 2059
 Düringsfeld 1052, 1057
 Duchesne E. 983
 Durand J. 405
 Δωρικός Φίλ. 2023
 Ε. Α. 978
 Ε. Α. Θ. 2197
 Ε. Δ. 1739
 Ε. Ρ. 1300
 Ἐδπιδης Ἀλέξ. Θ. 2130
 Edmonds E. M. 232, 370
 : Ἐθελοντής 1177
 Εἰρηνίδης Δ. 549
 : Ἐκάρτος. Βλ. Πολίτης Ν. Γ.
 Ἐλευθεριάδης Ρίζος 71, 155
 Ἐλευθερίου Παρασκευᾶς 292
 Ellissen Adolf 523
 Ἐμμανουήλ Ἀναστ. 1339
 Ἐξάρχου Ἀ. Ί. 712
 Ἐπ. Ν. 2020
 Esquiros Alphonse 2008
 Ess A. van den 1297
 Estournelles P. d' 129, 361, 945
 Εὐαγγελίδης Τρύφων 1144, 1481
 Εὐθ. 2159
 Εὐθύβουλος Δ. Κ. 2380
 Εὐθυμιάδης Κ. Γ. 349
 : Εὐθύφρων 443
 Εὐλάμπιος Γεώργ. 520
 Εὐμορφόπουλος Ἀλ. 2295
 Εὐσέβιος ὁ Κερκύρας 1784
 Ἐφ. Ν. 1980
 Ἐφταλιώτης Ἀργ. 840
 Ζ. Ι. 1971
 Ζ. Κ. Γ. 1178
 Ζ. Π. 593, 600, 603
 Ζ. Φ. 2089
 : Ζακύνθιος 1790
 Ζαμπέλιος Σπιρίδων 534, 535, 799
 Ζαννέτος Γεώργ. 827, 836
 Ζανούβιος Ν. 77
 Ζαρράφτης Ί. Ε. 293
 Ζαφειρόπουλος Θ. 605
 Ζαχαριάδης Χρῖστ. 1549
 Ζερβάνης Περράκης Η. 1110
 Ζερβός Γεράσ. 1791
 Ζερλέντης Ι. Α. 1826
 Ζερλέντης Περικλῆς Γ. 269, 586, 624, 692,
 860, 892, 1061, 1316, 1511
 Ζευγώλης Ἐμμ. Μ. 1929
 Ζηκίδης Γεώργ. Δ. 186, 719, 1115, 1930
 Ζῆλος Ἀστέριος 1804
 Ζῆλος Δ. 775
 Ζησίου Κ. 606, 613, 838, 894, 895, 942,

- 1062, 1080, 1178, 1192, 1197, 1205,
1382, 1387, 1769, 1941
Ζιάκας Άναστ. ΄Ι. 1915
Ζιάκας Μ. ΄Ι. 1500
Zimmerer H. 744
Zimmermann A. 1301
Zimmermann Rob. 2319
Zuccarini Fr. 1602
Zuretti C. O. 2310, 2329
Ζωγραφάκης ΄Ι. Κ. 364
Ζωγραφάκης ΄Ιω. Ν. 256, 662, 958, 961, 966
Ζώης Λεων. Χ. 36, 43, 267, 375, 469, 757,
759, 1108, 1230, 1365, 1368, 1369α, 1375,
1388, 1389, 1489, 1528, 1557, 1736,
1750, 1828, 1830, 1859, 1867, 1875,
1894, 1899, 1902, 2174, 2193
Ζώρας Γ. 2268
Ζώρας Μιχ. Α. 2264
- Η. Π. 2103, 2220
΄Ηλιακόπουλος Διον. 1737
΄Ημελλος Στ. Δ. 1613
΄Ηρειώτης Π. 29, 1287
- Θ. 1332, 2176
Θ. Δ. 445
Θ. Μ. ΄Ι. 277
Θ. Π. 10
Θεοδωρόπουλος ΄Ι. Γ. 13, 162, 658, 778, 785,
977, 979, 1256
Θεοδωρόπουλος Μ. Ι. 277, 1933
Θεοδωρόπουλος Σ. Ι. 921
Θεοδωρόπουλος Σπ. 769, 974, 1255
Theotokys B. 490
Θεόφραστος 1566
: Θέρος ΄Αγισ. Βλ. Θεοδωρόπουλος Σπ.
Θεσπρωτός Π. 1431
Thumb Albert 228, 771, 783, 1291, 1297,
1308, 1639
- ΄Ι. Δ. 803, 1261, 1262, 1414, 1422, 2375
΄Ι. Π. Π. 949
΄Ιατρίδης Α. 546
΄Ιατρίδης Κλ. 290, 1757, 1944
Jeannarakis Anton 144
Jellinečk A. 2342
Jirecek Konst. 1501
Iken Carl 491, 882
Ilijev A. 1965
΄Ιορδανίδης Δ. 2004
- Joss Paul Maria Leopold 487
Istria Dora d' 87, 809, 1945, 2007, 2124
΄Ιστριάς Δώρα. Βλ. Istria Dora d'
΄Ιστριν Β. Βλ. Istrin W.
Istrin W. 1596, 2288, 2324
΄Ιωαννίδης ΄Αλ. 2033
΄Ιωαννίδης ΄Εμμ. 67
΄Ιωαννίδης Ν. 1918
΄Ιωαννίδης Σάβ. 116
΄Ιώσηπος 1805
΄Ιωσηφίδης Γρηγ. 1553, 1555
- Κ. 1179, 2277
Κ. Α. 2063, 2067, 2225
Κ. Α. Δ. 2269
Κ. Άνδρέας Δ. 432, 1015
Κ. Γ. Ν. 2153
Κ. Ε. 2384
Κ. ΄Εφ. 2257
Κ. Ι. 2079, 2098
Κ. Ι. Χ. 1842, 2037
Κ. Κ. Ν. 2104
Κ. Κ. Σ. 1150
Κ. Κ. Χ. 2185
Κ. Λ. Ψ. 418
Κ. Μ. 980
Κ. Ν. 1180
Κ. Π. 1885
Κ. Χ. 1241
Καβαδίας Γεώργ. 1081
Caillemer E. 2383
Καιροφύλας Κ. 1109
Κακαβᾶς Γρηγόρ. 1970
Καλαϊσάκης Γ. Π. 1529, 1779
Καλαϊσάκης Γ. ΄Ιακ. 198, 199, 318, 457, 831,
1101, 2183
Καλαποθάκης Μ. 66
Καλ. Δ. 1983
Καλέμης Δ. 454, 1283, 1469
Καλλιάρδης Κ. 729
Καλλιγᾶς Παῦλ. 1918
Καλλιγέρης Δημ. Ν. 1876
Καλλιπολίτης Δημ. ΄Αθ. 760
Καλλίφρων Β. Δ. 1093
Καλομενόπουλος Νικόστρ. 1502
Καλονάρος Π. Π. 2268
Καλούτσης Α. 1054
Καλούτσης Σοφοκλῆς Ν. 4
Kaluniaczki 1503
Καμαράδος Βασ. 1669

- Kampers Franz 1301, 2311
 Καμπούρογλου Μαριάννα Γρ. 607, 615, 956, 984, 1082, 1092, 1170, 1780
 Καμπούρογλους Δημ. Γρ. 201, 233, 257, 390, 439, 858, 1117, 1293, 1492, 1719, 1913
 Κανδηλώρος Τ. Χ. 294, 747, 1935
 Κανελλάκης Κ. Ν. 209, 1733, 1806
 Κανελλίδης Πέτρος 202, 1887, 1890
 Καπετανάκου Εθαγγελία 249
 Καπράλος Κ. Δ. 721, 726, 1490, 2018, 2147, 2168
 Καραβίας Ίω. 1843
 Καραβίτης Σ. Ν. 431, 669, 698, 1195
 Καραβοκυρός Μιλτ. 1916
 Καραγιάννης Α. 355
 Καραγιάννης Χρήστ. 441
 Καρακατσάνης Ί. 1718, 1724, 1760
 Καραλής Α. 234, 2016
 Καραβίτσας Άνδρ. 210, 432, 676, 706, 1015, 1016, 1181, 1189, 1193, 1198, 1793
 Κάρμας Άθ. 168
 Carnoy H. 200, 369, 1215
 Καρολίδης Π. 180, 1866, 2366
 Καρπάθιος Έμμ. 78
 Carrière A. 2296
 Κάρς 2202
 Cartain T. A. B. 6
 Καρυστινάκης Γεώργ. 1794
 Καστόρχης Εύθ. 2385
 Κατραμής Νικ. 160
 Καψάλης Χρηστ. Α. 2049
 Κεραμείς Π. Α. Βλ. Παπαδόπουλος - Κεραμείς Α.
 Κίνδ Θεόδωρ. Βλ. Kind Carl Theodor
 Kind Carl Theodor 492, 499, 500, 508, 522, 525, 550
 Kirpitschmicov Alex. 2284
 Klein B. 1693
 Κλεόβουλος Εύστ. 350
 Κλεωνᾶς Φίλιππος 1194
 Κληρονόμος Θ. 1651 1652, 1653, 1670
 Κλών Στέφ. 1452
 Κοκκίνης Γ. Π. 278, 1024, 1242, 1752, 1934
 Collignon M. 2392
 Κολοκοτρώνης Θ. Γενν. 163
 Combes Louis 2350
 Compareti Domenico 569
 Κονδυλάκης Ίω. Δ. 833, 1171, 1172, 1182, 1226, 1284, 1465, 1485, 1721
 Κονδύλης Δ. Α. 779
 Consiglieri Pedroso Z. 1274
 Constant C. 1987
 Κονταρίνης Ίω. Ν. 1434
 Κεντόπουλος Κων. 24
 Κεντὸς Γεώργ. 625
 Κόντος Θεοδ. 1625
 Κοντὸς Χριστ. 812
 Κοραῆς Άδ. 1090
 Κορομηλάς Δημ. Α. 586, 892
 Κὸρς Θ. 1595
 Κορύλλος Χ. Π. 203, 211, 1007, 1167
 Κοσμηῆς Άγγελος 270, 414, 1199, 1223, 1228
 Κουγέας Σωκρ. Β. 538
 Κουζηνόπουλος Ά. 2241
 Κοῦσος Γεώργιος 727
 Κουκουλές Φ. 1874
 Κουκούλης Δ. Ν. 1967
 Κουμανούδης Στέφανος Α. 572, 1459, 1977
 Κουμουτζῆς Ίω. 561
 Κουπιτώρης Π. 1951, 1953
 Κουριίδης Κωνστ. Γ. 440, 851
 Κούρτιος Έρνεστος 1324
 Κούσης Έμμ. 1354
 Κούτρας Γεώργ. 1019
 Κουτσογιαννόπουλος Στέφ. 1679
 Κουτσούδης Μ. 1039
 Köhler Reinold 1956
 Κρασσᾶς Ι. Σ. 1063
 Κραχτόγλους Δ. Κ. 1086
 Κρεμμύδης Γ. 53, 1028, 1029, 1033
 Κρέμος Γεώργιος Π. 235, 683
 Kretschmer Paul 284, 1369
 Κρητικᾶκης Π. Ν. 1091
 Κρητικίδης Ε. Ί. 142
 Κριεζῆς Γ. Δ. 82
 Κρινόπουλος Σωκρ. 204
 Κρίστης Μ. Κ. 616, 943, 967
 Κριτοβουλίδης Κ. 90
 Kroll G. 2330, 2386
 Kropp A. 2280
 Κρυστάλλης Κ. Δ. 30, 221, 329, 713, 841, 842, 1289, 1734, 1807, 1817
 Krumbacher K. 376, 733, 749, 754, 765, 788, 848, 856, 861, 863, 1138, 1142, 1279, 1292, 1295, 1297, 1298, 1308, 1364, 1379, 1492, 1498, 1501, 1503, 1510, 1513, 1554, 1871, 1947, 1962, 1997, 2281, 2289, 2302, 2308, 2312,

- 2319, 2327, 2331, 2332, 2336, 2355,
2362, 2395
- Κρουμβάχερ Κ. Βλ. Krumbacher K.
Crusius 1297
Quinet Edgar 496
Cumont Francisco 2330
Κυριαζής Δ. 1611
Κυριακίδης Στ. 2268
Κυριακός Διομήδης 1420, 1424
Kurtz E. 1522, 2279, 2298, 2324, 2332
Curtius Ern. 1410
Κυρτσώνης Ζ. Δ. 1190
Khakhanov Alex 2325
Khirlanghidj P. 2367
Κωνστ. Ν. 2041
Κωνσταντινίδης 'Ανέστης 642, 653
Κωνσταντινίδης Μιχ. Γ. 106, 268
Κωνσταντόπουλος Κ. 1539
Κωστής 'Αλέξανδρος 1974
Κωστής Ν. Κ. Χ. 1926
- Λ. Α. 784, 1466
Λ. Σ. 934
Λ. Φ. Θ. 2250
Lagarde Paul de 677
Λαζάρου Περ. Ι. Χ. 2045
Λαζόπουλος Γ. 1881
Λάζος Θεμ. 1704
Λακιδής Σάββας 748
Λαμπάκης Γ. 1855
Λαμπιλέτ Γεώργ. 1629
Λαμπριδής 'Ιω. 187, 188, 189, 205, 206,
713α
Λάμπρος Μ. Π. 340, 344, 562, 987, 1152,
2046, 2050, 2160
Lambros M. P. Βλ. Λάμπρος Μ. Π.
Λάμπρος Παύλος Ι. 586, 892, 1064
Λάμπρος Σπυρ. Π. 343, 363, 444, 735, 751,
783, 822, 832, 857, 931, 939, 987, 988,
989, 1104, 1127, 1218, 1257, 1307,
1308, 1316, 1327, 1395, 1396, 1401,
1477, 1479, 1493, 1512, 1524, 1525,
1530, 1550, 1590, 1641, 1870, 2075,
2166, 2170, 2266, 2272, 2282, 2292,
2317, 2351, 2355, 2361
Lambros Spyr. P. Βλ. Λάμπρος Σπυρ. Π.
Λαμπруνίδης Μ. Γ. 744
Λαναράς Κωνσταντίνος 153
Lang Andrew 468
Λάνδερερ Ε. 379, 2374
- Λάνδορ 2150
Λάππας Μ. 1142
Λασκαράτος 'Ανδρέας 72, 174 896
Λάσκαρης Ν. 'Ι. 291
Λασπόπουλος 'Αθ. Δ. 1777
Λασώ (Lasaulx) 2379
Lauzières M. A. de 1606
Λαυράγγας Διον. 1620
Λαυριώτης 'Αλέξανδρος Ε. 1359, 1822
Leake William M. 57, 509, 1030
Λεβαδεύς Ι. Ν. 346, 2194, 2240, 2249
Levi Israël 2300
Λεβίδης Δ. 1841
Λεβίδης Νικ. Δ. 387, 1844
Lewy Heinrich 1138
Legrand É. 262, 601, 617, 618, 630, 771,
903, 953, 959, 992, 1585, 1589, 1597,
2262, 2263, 2265, 2266, 2285, 2387
Λεγράντιος Αιμύλιος. Βλ. Legrand E.
Λελέκος Μιχ. Ε. 102, 170, 175, 190, 222,
360, 409, 461, 533, 536, 540, 582, 583,
631, 634, 643, 897, 1006, 1009, 1011,
1012, 1088, 1231, 1808, 1832
Λεμάνσκυ 'Ι. 1964
Lemercier Népomucène L. 474, 477, 478
Lemm Oskar 2352
Λενορμάν Φραγκίσκος 1266
Λιακόπουλος 'Ηλίας 693
Λιβαθηνόπουλος Α. Σ. 465, 2179, 2233
Liebrecht F. 547, 935
Λιλιμπάκης 'Εμμ. 258
Λιναρδάκης Π. 'Ι. 1098
Linde 1142
Λοβέρδος Σ. 342
Λουκάς Γ. 99, 129, 563, 564, 813, 1153,
1268, 1314, 1938
Λουκάς Ν. 316, 772
Λουλουδόπουλος Μιλτ. 'Α. 273
Luber A. 819, 823, 826, 898
Lübke Hermann 733, 848
Lüdermann W. v. 479, 488
: Δύρκος 1025
- Μ. 1040, 1120, 2236, 2237
Μ. 'Α. Ν. 1229
Μ. Β. Α. 236
Μ. Γ. 9, 687
Μ. Δ. 1985
Μ. 'Ι. Α. 1998
Μ. Λ. 2131, 2229

- Μ. Μ. 1699
 Μαγγιῶρος 'Ι. 1014
 Μάγνης Κ. 1415
 Mair Jos. 2343
 Μακρῆς Κωνστ. 'Ι. 1815, 2154
 Μακρῆς Π. Γ. 191
 : Μακρόρας Δ. Βλ. Μακρόπουλος Δ.
 Μακρόπουλος Δ. 295
 Μαλακάσης Μιλτιάδης 762, 1922
 Μαλανδράκης Μ. Η. 213
 Μαλιάκας 'Αβρ. 19
 Μαλλιάρακης Μ. 246
 Μαλλούφ Ν. 1984
 Μανασσείδης Σ. 'Α. 130, 143, 1334, 1680
 Μάνεσης Γ. Δ. 393, 1206
 Μανιάρης 'Ιω. Ζαφ. 1034
 Mann Max Friederich 2313, 2327
 Μαιουῖος 'Αντ. 526, 527, 528
 Μανταδάκης Π. 859
 Μαντζαβίνος Ν. Γ. 722
 Μανωλακάκης 'Εμμ. 151, 224, 259
 Μανωλακάκης 'Ιω. 225
 Μανωλακάκης Παπα-Μιχαήλ 296
 Μαραγγός Γ. Χ. 131, 1335
 Μάργαρης Δ. 'Ι. 910
 Μαρινιώτης Γ. 1416
 Μαρινόπουλος 'Απ. 'Ι. 649
 Marc Paul 2363, 2369
 Marcellus M. de 529, 530
 Μαρκόπουλις Μιχ. 'Ιακ. 367, 372, 413, 1207,
 1210, 1216, 1892
 Μαρκόπουλος Δ. 1402
 Marx Aug. 997
 Μαρούλης 'Ανδρέας 412
 Μαρούτζη Αιμιλία 2243
 Marr N. 2356
 Μαρτζώκης 'Ανδρ. 2203
 Μαρτζώκης Στεφ. 1201
 Martini Aemygdus 2330
 Μαρτίνος 'Ιω. 2346
 Ματαράγκας 'Αρχιμύδης Π. 2184
 Μάτεσις 'Αντ. Σ. 678
 Ματθαίου Π. 1900
 Μάτσας Περικλ. Α. 1609
 Maurer G. Ludw. 60
 Μαυρῆς Γ. 1730
 Μαυροφρύδης Δ. Ι. 8
 Maury Alfred 2380
 Mayo Isabella Fyvie 852
 Μεγδάνος Χαρσίσιος Δ. 1031
 : Μέλαινα 'Ελπίς 124, 192
 : Melena Elpis. Βλ. Μέλαινα 'Ελπίς
 Μελισσηνός Χριστόδ. 1504
 Μενάρδος Σίμος 739 868, 872, 914, 1304,
 1309, 1392, 1558
 Μέξας Β. 527, 528, 1566
 Μεταξᾶς 'Επαμ. Κ. 1360
 Metcalfe W. 44
 Μετρηνός 'Αγγελ. Δ. 853
 Meyer E. H. 1282
 Meyer Gustav 242, 714, 1282, 1285, 1956,
 2293
 Meyer Ph. 1297
 Μηλιαράκης 'Αντ. 172, 289, 313, 430, 1132,
 1141, 1383, 1448, 1456, 1459, 1482,
 1486, 1494, 1513, 1525, 1535, 1910,
 1919, 2273
 Μηλιαράκης Σ. 319, 1768
 Μηλιόπουλος 'Ιω. 1470, 1505
 Μήτσος Θεμιστοκλῆς 1316
 Μητσόπουλος Κ. 1526
 Μιαούλης 'Αντ. 'Α. 132
 Miller William 1554
 : Μίτωρ 1820
 Μινῶτος Ν. 330, 331, 1514 1864, 1893
 Μισαηλίδης Μισαήλ 2335
 Mitsotakis Johannes K. 968
 Mitschzke P. 1515
 Μιχαήλ 'Ιω. 156
 Μιχαηλίδης Κ. 'Α. 1243
 Μιχαλόπουλος Ν. 672
 Molinari G. de 2090
 Mommsen August 301
 Μομφερᾶτος 'Αντ.Γ. 1911, 1912
 Montague Rhodes James 2287
 Moore Thomas 1600
 Moratti C. 1282
 Moritz Heinrich 2304, 2318
 Μόρμορης 'Εμμ. 695
 Morosi Gius. 117, 133
 Μοστράτος Δημ. 38
 Μουστοξύδης Α. 1329, 1407
 Μπάμπας Κ. Χ. 2126
 Μπαξεβανάκης Νικ. Σ. 1384, 1390
 Μπάρτ Γουλιέλμος 374, 1747, 2389
 Μπάρτας Τριαντάφ. 551
 Μπαριζάνης Θ. Α. 1681
 Μπέτσου Μαριέττα 950
 Μπήτος 'Ιωάννης 1869
 Μπισκίνης 'Αντ. Σ. 1220, 1524, 1528

- Μπόβος Ν. Θ. 1957
 Μπότασης Δ. Ν. 2252
 Μπουκουβάλας Π. 1735
 Μπουντώνας Εθθ. 237, 728
 Μy. 1308, 2306, 2355
 Μυλωνάς Κ. Δ. 417
 Müller W. 483, 1693
 Μυστακίδης Β. Α. 1939
 Μυστακίδης Ν. Γ. 4516, 1833
 Μωρατίτης Ν. 1044
- N... 1705
 Ν. 'Α. Κ. 1517
 Negelein J. v. 271
 Negris Alex. 1035
 Νεόφυτος 'Αριστ. 368
 Nestle E. 2297
 Νεστορίδης Κ. 673, 1100, 1276, 1449
 Νηφάκης Νικήτας 538
 : Νικήτας 621
 Νικίας ό εξ 'Υακίνθων 1829
 Nicolaïdes J. 200, 369, 1215
 Νικολάου 'Ιω. 247
 Νοννότης Αίμ. 154
- Ξανθής Κωνστ. 1989
 Ξανθόπουλος Κ. 22
 Ξανθουδίδης Στέφ. 1302
 Ξενοπούλος Γρηγ. 304, 1173
 Ξένος Κωνστ. Γ. 428, 608
- Ο. Β. 784, 1392
 'Οθ. Α. 'Α. 537
 Οικονομίδης 'Αθ. Κ. 654
 Οικονομίδης Δημοσθ. 'Η. 40
 Οικονομίδης Ι. Ν. 1344
 Οικονομίδης Ν. 1045
 Οικονομόπουλος Διον. Τ. 193
 Οικονόμος Σ. Κ. 578
 Οικονόμος Κων/τίνος πρεσβύτερος ό εξ Οικονόμων 501
 Οικονόμου Π. Π. 207, 1731
 Olivieri A. 2330
 'Ολύμπιος 'Α. 'Ι. 1065, 1160
 'Ολύμπιος Σ. Μ. Μακεδών 1940
 O'Rell Max 2256
 'Ορφανίδης Θ. Γ. 2082, 2111
 'Ορφανίδης Π. 1981
 : 'Ορφικός Τριπτόλεμος 971
 Oster 754
 Ουάδδιγκτων Κ. 352
- Π. 875, 1518, 2201, 2234
 Π. Γ. 365
 Π. 'Ι. 928, 1559, 2087
 Π. Ι. Φ. 2054
 Π. Κ. 1762, 2164
 Ρ. Λ. 854
 Ρ. Σ. 245
 Π. Φορ. 1860
 Ravolini Ρ. Ε. 763, 783, 916
 Παγανός Ν. 1634
 Παγούνης 'Ιω. 134, 176, 1336
 Παλαιολόγος Γ. 1682
 Παλαμάς Κ. 998, 1376
 Παλιουρίτης Γρηγόριος 54
 Palumbo Vito. Βλ. Παλοῦμπος Βίτος
 Παλοῦμπος Βίτος Δ. 252, 657, 736, 743
 Παναγιωτίδης 'Α. Ν. 2301
 Παναγιωτίδης Δ. Α. 41, 1506, 1519, 1920
 Παναγιωτίδης Σερ. 1671
 Παναγιωτόπουλος Δ. Γ. 1245
 Παναγιωτόπουλος Σ. Γ. 1233
 Πανός Μεν. Μ. 1397
 Πανός Μιλ. 'Η. 2139
 Πανός Παν. 1183
 Πάνδης 'Αρσένιος 1066
 Πανταζής Δ. 351, 1426, 1766
 Πανταζής Μ. 14
 Παπαγεώργιος Σπ. 1795, 1809
 Παπαγεωργίου Γ. 1720, 1786
 Παπαγεωργίου Π. Ν. 1370, 1507, 2294, 2332
 Papageorgiou Ρ. Ν. Βλ. Παπαγεωργίου Π. Ν.
 Παπάδη Μαρία 1821
 Παπαδημητρίου Σ. 2304
 Παπαδημητρίου Σκευοφύλαξ 644
 Παπαδημος 'Αν. Χ. 1474
 Παπαδιαμάντης 'Αλέξ. 1647
 Παπαδοπετράκης Γρηγόρ. 194
 Παπαδόπουλος 'Αβραάμ 962, 1471
 Παπαδόπουλος 'Α. 'Ι. 1076, 2382
 Παπαδόπουλος Β. Ν. 2122
 Παπαδόπουλος Γ. 226, 297, 1838
 Παπαδόπουλος Γ. Γ. 87, 886, 1046
 Παπαδόπουλος 'Ηλ. 2005, 2036
 Παπαδόπουλος 'Ι. 1508
 Παπαδόπουλος 'Ι. Π. 645
 Παπαδόπουλος Κ. Γ. 1246
 Παπαδόπουλος - Κεραμεύς 'Α. 21, 26, 259, 764, 871, 930, 1142, 2270, 2314, 2336
 Παπαδόπουλος - Νισύριος Γεώργ. 696

- Παπαδόπουλος Τζανετάκης, Βλ. Στεφανό-
 πούλος 'Α.
 Παπαδόπουλος Φ. 103
 Παπαδόπουλος Χρυσόστομος 1819
 Παπαδοπούλου 'Αλεξάνδρα 981
 Παπαζαφειρόπουλος Π. 145, 183, 322, 337,
 815, 954, 1450, 1715
 Παπαζής Κωνστ. 'Α. 1278
 Παπαλεξανδρής Νικ. 737
 Παπαμιχαήλ 'Επ. 1026
 Παπαμιχαήλ Θεοδ. 847
 Παπανδρέου Γ. 1403, 1495, 1544, 1796
 Παπανικολάου Δημ. 1722
 Παπαντωνίου Δ. Σ. 789, 1751, 1759
 Παπαρρηγόπουλος Κ. 1460, 2259
 Paparrigopoulos C. Βλ. Παπαρρηγόπουλος Κ.
 Παπαρρούπας Πρ. 1212, 1213
 Παπασλιώτης Κ. Γ. 1937
 Παπασταύρου 'Αμαλία 250
 Parahagi P. 975
 Παπαχριστόπουλος 'Αθ. 208
 Παπινιανός Αιμίλ. 1136, 1917
 Παπούλας Βασ. 1683, 1684
 Pargoire J. 274, 2353
 Παρίσης Νικ. 1560
 Παρλαπᾶς Γ. Χ. 327
 Παρχαρίδης 'Ιω. 27, 963, 1094, 1458
 Πασπάτης Α. Γ. 312, 2165
 Paspatis Al. G. Βλ. Πασπάτης Α. Γ.
 Πασσαγιάννης Κ. 730, 731, 780, 969, 976,
 1743
 Passow Arnoldus 547, 555
 Πασχαλίδης Γ. 1551
 Pashley Rob. 512
 Paton W. R. 245
 Παυλιανίδης Α. Κ. 964
 Παυλίδης Κύριλλος 'Ηλ. 1561
 Παυλίδης Π. 'Ι. 1562
 Παχτικός Γ. Δ. 1615, 1639, 1648, 1649,
 1657, 1665, 1685
 Pellegrini Astorre 161, 594
 Περάνθης Μ. 221
 Περβάνογλους 'Ιω. 'Ησ. 1973, 2053, 2068,
 2388
 Περδικίδης Κ. 2192
 Perdrizet Paul 402
 Περιστερής Δημ. 864, 874, 877, 1626, 1634,
 1635, 1658, 1666, 1672, 1686, 2344
 Pernot Hubert 245, 274, 754, 756, 1308,
 1640, 1641, 2332
 Perrot G. 135, 2125
 Περρώ Γεώργ. Βλ. Perrot G.
 Πεταλᾶς Κ. 646, 679, 901, 902, 955, 965,
 1089
 Πεταλᾶς Ν. 146, 951
 Peters Emil 2319
 Petit L. 2355
 Petrakakos D. A. 1753
 Πετροῦς Ν. 1462, 1992, 2145
 Pêtridés S. 271, 404, 771, 2333, 2364, 2368
 Πετρίδης 'Αθ. 25, 107, 108, 109, 111, 586,
 592, 598, 609, 818, 1333, 1349, 1428,
 1432, 1435, 1439, 1440, 1443, 1446,
 1457, 1472, 1478, 1889, 1952, 1954,
 2345
 Πετρίδης Μιχ. Γ. 286, 287, 1834, 1836
 Πετρόπουλος Δημ. 526, 527, 528
 Πζ 1161
 Πικραμμένος 'Α. 1067
 Πιλάβιος Γ. Ν. 2140, 2232
 Pineau L. 245
 Pio Jean 948, 952
 Pischel R. 1444
 Πιττάκης Κ. Σ. 1048
 Plehn Severus Lucianus 1409
 Πολεμίδης 'Ανδρέας 'Ι. 1135
 Poli A. 1277
 Πολιτάκης 'Επαμ. Π. 680, 688
 Πολίτης Ν. Γ. 2, 3, 20, 23, 31, 100, 109, 126,
 127, 245, 320, 373, 377, 385, 386, 388,
 394, 425, 427, 429, 452, 455, 458, 466,
 585, 586, 619, 671, 811, 816, 829, 835,
 862, 863, 869, 876, 938, 940, 944, 948,
 986, 989, 990, 992, 993, 994, 995, 998,
 999, 1032, 1036, 1047, 1056, 1068,
 1095, 1112, 1125, 1127, 1130, 1139,
 1142, 1145, 1146, 1159, 1168, 1247,
 1251, 1252, 1258, 1264, 1267, 1269,
 1270, 1271, 1272, 1273, 1274, 1277,
 1279, 1281, 1282, 1285, 1286, 1288,
 1290, 1292, 1294, 1303, 1305, 1308,
 1316, 1317, 1320, 1322, 1323, 1341,
 1377, 1496, 1536, 1537, 1587, 1593,
 1594, 1701, 1706, 1707, 1709, 1740,
 1758, 1844, 1845, 1848, 1851, 1853,
 1862, 1863, 1880, 1884, 1956, 1961,
 2048, 2050, 2060, 2213, 2255, 2262,
 2274, 2278, 2314, 2315, 2320, 2321,
 2332
 Politis N. G. Βλ. Πολίτης Ν. Γ.

- Polivka G. 2302
 Πολυκράτης Θεμ. 1627, 1636
 Πελλυᾶς Ἰακ. 238, 527
 Πολυχρονίδης ἢ Πολυχρονόπουλος Γ. Α. 2178
 Πολυχρονίδης Ν. 1107
 Ποπέσκος Ἐ. Σ. 1824
 Ποταμιάνος Δ. 1316
 Ποταμιᾶνος Ἡλίας 2047
 Rouqueville F.C.H.L. 55, 537, 879
 Πουλάκης Δημ. 227, 261
 Πουλιανός Ι. Ν. 242
 Πούλιος Χαρ. 119, 1702
 Πουρνάρας Γ. Π. 433, 1908
 Πούσιος Θ. 177, 1346
 Praechter K. 754, 1969, 2290
 Πρασσᾶς Κωνστ. 905
 Prato Stanislas 999
 Preger Th. 754, 2334
 Pridik E. 401
 : Πρόδικος 1823
 Proust Ant. 1765
 Πρώσιος Ἰ. 1748
 Πρωτόδικος Ἰω. 93, 157, 303, 326, 334,
 544, 1695, 2373
 Πυλαρινός Ἀ. 565, 574
 Πύρλας Ἰ. Π. 339
 Πύρλας Σ. Π. 570
 Πώπ Κ. 610, 1761, 2064

 *Ρ. 1008, 1975, 1986, 2119
 Ρ. Α. Ρ. 2096
 Ρ. Κ. 2133
 Raabe R. 2303
 Ραγκαβῆς Ἰ. Ρ. 307
 Ραγκαβῆς Ἀ. Ρ. 715
 Ράγκος 1532
 Ραζέλου Στ. Π. 589
 Ράνκε Λεοπόλδος 1974
 Ραπτάρης Ἰ. Μ. 1966, 2415
 Ραπτάρης Ἰω. Κ. 2148
 Ραφαήλ Ἐ. Ρ. 1069, 1316
 Rein Edv. 1871
 Reinach Salomon 2396, 2397
 Reinach T. H. 2332
 Reinsberg Βλ. Düringsfeld
 Reitzenstein R. 2395
 Ρήγας Γεώργ. 1673
 Riess E. 436
 Rodd Pennell 35
 Ροδοσιόνος Νικ. 1687

 Ροῖδης Ἐμμ. Δ. 453, 2009, 2015, 2017
 Rocco Seraf. 1295, 1296
 Ροντήρης Ἀντ. 1140
 Roscher W. H. 1277, 1290, 1298
 Ross Ludwig 62, 88, 531
 Roth H. Ling 2016
 Rouse W. H. D. 271
 Roussel A. 2350
 Ρούσσος Δημοσθ. 765
 Ροῦφος Δ. 781
 Rubio y Lluch A. 1274
 Ruelle Ch. - Em. 1607
 Ρωμαῖος Κ. 1827, 1896
 Ρωμανός Ἰω. Α. 1485
 Ρωμανός Ἰ. Δ. 2191

 Σ. 1438, 1883, 2120, 2175
 Σ. Β. Γ. 1451
 Σαββόπουλος Κ. 1552
 Σάθας Κ. Ν. 94, 421, 566, 571, 595, 674,
 802, 807, 810, 814, 824, 903, 1154, 1156,
 1584, 1906, 2260, 2266, 2267, 2271,
 2275
 Sathas C. Βλ. Σάθας Κ. Ν.
 Σακελλαριάδης Ἀθων. 2347
 Σακελλαρίδης Ἰω. Θ. 1630, 1637, 2337,
 2347α
 Σακελλάριος Ἀθων. Ἀ. 68, 74, 105, 541,
 1413
 Sakellarios Ph. 1717
 Σακελλαρίου Γ. 125
 Σακελλαρίου Δ. 1520
 Σακελλαρόπουλος Κ. 1127
 Σακελλαρόπουλος Σ. 991
 Σακελλίων Ἰ. 338, 1352, 1909
 Σαλαπάντας Π. Ἀ. 548, 552
 Salvator Ludwig 1654
 Σαλτέλης Θεμ. 32
 Σάμιος Ἐμμ. Γ. 1055
 Samter E. 1754
 Sanders Daniel H. 65, 1282
 Σάρρος Δ. Μ. 849, 1142, 1865, 1897
 Σαρχάουζεν Ἐρμαν 2013
 Σαχίνης Ἀντ. 359
 Σβορώνος Ι. Ν. 459, 1311, 2390
 Σ. Δ. 2238
 Σεμιτέλος Δ. 1421
 Σεραφεῖμ ὁ Βυζάντιος 178
 Σιγάλας Ἀντ. 1608
 Σιγοῦρος Μαρίνος 865, 1872

- Σιδερίδης Σ. 'Α. 1540
 Σιμόπουλος 'Ιω. Χ. 75, 80
 Sišmanov Iv. D. Βλ. Schischmanov I. D.
 Σκορδύλης Βλάσιος Γ. 76, 83, 85, 149, 437,
 1134, 1202, 1886, 1931, 1932
 Σκουζέ Αιμιλία Γ. 1945, 2124
 Σκουρμπουτάκος Β. Δ. 855
 Σκρίπ 2021
 Smart Rev. 472
 Σμιθ 'Αγνή Ι. 2039
 Smirnov V. D. 1997
 Σουμελίδης Κ. 1235
 Σουρμελῆς Διονύσ. 503
 Σούτσος 'Αλέξ. 473, 511
 Soutzo Al. Βλ. Σούτσος 'Αλέξ.
 Sozonovič J. 2019
 Σπαθάκης 'Αριστείδης Κ. 419
 Σπανδωνῆ Ν. 1373
 Σπηλιόπουλος Χρ. 'Α. 1659, 1674
 Σπηλιώτης Στάθης 590
 Σπηλιωτόπουλος 'Α. Θ. 1175
 Σπίγγος Δ. 416, 782
 Spratt R.N.C.B.F.R.S. 6
 Σπυράντης Κ. 280
 Σπυριδάκης 'Αθ. 'Ι. 2338, 2357, 2370
 Σπυριδάκης Γ. Κ. 499
 Σπυρίδης 'Α. 1713
 Σς 50
 Stackelberg O. M., Baron von 336, 489,
 1601
 Σταμ. Γ. Σταμ. 1835
 Σταματάκης 'Εμμ. Γ. 539
 Σταματάκης 'Ι. Δ. 1408
 Σταματέλος Ι. Ν. 136, 590, 611, 620, 648,
 1087, 1126, 1337, 1711
 Σταματέλος Νικ. 'Ιω. 1175, 1782
 Σταματιάδης 'Επαμ. 'Ι. 91, 184, 242, 566,
 804, 808, 1151, 2378
 Σταμούλης Γ. 1070, 1316
 Στασινόπουλος Κ. 'Α. 1925
 Σταυρακάκης Νικ. 1483
 Σταύρος 'Ηλ. 1214
 Steinmetz A. 2056
 Στελλάκης Μιχ. 647
 Stephani Rudolf 1603
 Stephanopoli Dimo 470
 Stephanopoli Nicolo 470
 Στεφανόπουλος Α. 558
 Steuding H. 1298
 Στουραττής Σ. 1749
 Στρίγγος Δ. 790
 Strüd J. H. W. 2393
 Stuart J. S. 253
 : Συλλέκτης 399, 410, 411
 Syrku P. 1950, 1965
 Σφάγγος Κ. 1942
 Σχινῶς Ν. Θ. 1475
 Schischmanov I. D. 1947, 1962
 Schlumberger G. 2286, 2291
 Schmidt Bernard 122, 148, 1124
 Schmidt Fhiseldeck E. F. von Auswahl 493
 Schmitt John 376
 Schnëpp B. 2177
 Schönbach Anton E. 1301
 Schweinitz Hanz-Hermann Graf von 298
 Sheridan Charles Brinsley 484
 Σωμερίτης Δ. Θ. 1894
 Σωτηριάδης Γ. 1378, 2331
 Σωτηρόπουλος Σ. 324
 Τ. 'Ι. Θ. 1688
 Τ. Π. Ι. 2199
 Τάγης Φ. 33
 Ταταράκης 'Αριστ. Μ. 407, 423, 449, 579,
 586, 889, 892, 941, 1071, 1157, 1316,
 1703, 1879
 Tafel F. 1406
 Τερτζέτης Κ. Γ. 542
 Τερτσέτης Γ. 629, 708
 Teza E. 626, 1274, 1282
 Τζακίροπουλος Δ. Ι. 932, 1571
 Timošenko J. 2298
 Τόγκ-Τσέγκ-Κι 2235
 Τομαζιότς Νικ. Βλ. Tomaseo Nicolo
 Tomaseo Nicolo 519, 763, 783, 1976
 Tosi T. 876
 Tozer H. F. 110, 245, 1096, 1274
 Τραυλαντώνης Α. 395, 1825
 Treu Max 2283
 Τριανταφυλλίδης Π. 591
 Τρίκαρδος Διον. 1856
 Τρίμης Κ. 'Α. 1102, 1509
 Τσακαλόγλου Θεόδ. 'Ι. 1675
 Τσακίρογλους Μ. 1996
 Τσερέπης Γ. 1362
 Τσέτσος 'Ιω. 150
 Τσικνόπουλος 'Ανδρ. Β. 1617, 1660
 Τσικόπουλος 'Ιω. 239, 1358
 Τσιμπούκης Νικ. 1689
 Τσιτσεκλής Παντ. Δ. 2031

- Τσιτσέλης 'Ηλίας 'Α. 138, 243, 371, 397,
1103, 1321, 1372, 1393, 1453, 1755,
1787, 1797, 1810, 1818
Τσοκόπουλος Γ. Β. 1208, 2151
Τσοπανάκος Παναγ. 513, 621, 629
Τσοπανέλλης 'Α. Δ. 1907
Turati P. 1946
- 'Υ. Γ. Κ. 1077
- Ukert F. A. 883
Ubrichs H. N. 516
Usener H. 2323
- Φ. Δ. Θ. 332
Φ. Π. 'Ι. 2038
Φ. Σ. 925
Φ. Χ. 545
: Φαλές 1128
Fallmerayer Jac. 1404
Φαρασόπουλος Συμ. Σ. 251
Φαρδός Ν. Β. 195, 1888
Fauriel Cl. 482, 483, 484, 664
Φαφουτάκης Παύλος 'Ι. 709, 723
Φέρμπος Δημ. 'Ι. 353, 586, 892
Φέρμπος Παν. 586, 1072, 1127
Pherson F. 839
Festa N. 856
Fick A. 2304, 2320
Φιλαδελφεύς 'Αλ. 315
Φιλαδελφεύς Θ. Ν. 438, 794, 1473, 1541,
1914, 1921, 2125
Φιλαδελφεύς Νικολαΐδης Θ. 1854
Φιλαδελφεύς Χ. Ν. 1882
Φιλανθίδης Πέτρ. 1628, 1634
Φιλανθρωπινός 'Αγγ. ' 2358
Φιλάρτος Γ. Ν. 1497, 1898, 2072
Φιλήντας Μ. 1391
Φιλιπίδης Νικ. Γ. 1454
Philhellen 209, 1000, 1142
Firmenich - Richartz Johannes Mathias
517, 575
Fischer W. 2306
Φοΐβος Κ. Π. 1331
Fournier A. 398
Fournier P. 1142
Foy Karl 1340
Φραγκούδης Γ. Σ. 212
Φραντζεσκάκης 'Εμμ. Δ. 171
Φρυδάς Ν. 158
- Φωστηρόπουλος Κ. 1612, 1614
Φωτάκης Ν. Γ. 675, 682
Φωτάκος Φ. Βλ. Χρυσανθόπουλος Φώτιος
Φωτιάδης Π. Σ. 601
- X. 366
H. A. 1744
X. 'Α. Κ. 1184, 1445
X. Σ. 2348
Χαβιαράς Δημοσθ. 139, 229, 230, 697, 724,
792, 1357
Χαβιαράς Νικήτ. 2371
Hadzidakis G. N. Βλ. Χατζιδάκις Γ. Ν.
Chamisso A. de 2055
Χαραλαμπίδης 'Αν. Ν. 1027
Χαρίλαος 'Αλκιβιάδης 196
Χαρισιάδης 'Ιω. 'Α. 1618, 1621
Χαριτάκης Κ. 282, 1250
Hartin A. 1142
Hartland E. S. 245
Χασιώτης Γ. Χρ. 15, 95, 572, 804, 808, 985
Χασιώτης Χ. 120
Χατζηροῦστος Χρ. 16, 18
Χατζιδάκις Γ. 'Ι. 1622
Χατζιδάκις Γ. Ν. 159, 1137, 1345, 1366,
1379, 1386, 1398, 1498, 1510, 1521,
1522, 1523, 1542, 2304
Χατζιδάκις 'Ιωσ. 164
Χατζόπουλος Κωνστ. 263
Χατζόπουλος Μήτσος 1211
Hautte coeur Henri 42, 45
Hahn I. G. v. 935
Heiling O. 1949
Heisenberg Aug. 846, 1142, 1147, 1306,
1309, 1948, 2306, 2332, 2352
Χελδράτχ Θ. Δέ 1275, 1371, 1374, 1380
Xen. Α. 1767
Hesseling D. C. 1113, 1142, 1147, 1297,
1484, 2328
Heydenreich Eduard 1301
Χιώτης Π. 72, 1781, 1783, 1858
Χλωρός 'Ι. 1543
Holzer E. C. 830
Χούμης 'Α. Κ. 354, 408, 1073, 1158, 1363,
1364
Χούμης Γ. Κ. 817
Χουρμούζης Βυζάντιος Μ. 63
Χουρμούζης Μ. 141
Χουρμούζιάδης 'Α. 1847
Χρηστινίδης Ν. 740

Χρηστοβασιλής Χ. 34, 435, 710, 717, 741,
761, 972, 973, 982, 1017, 1018, 1185,
1219, 1236, 1253, 1657, 1798, 1811

Χρηστομάνος Κ. Α. 1348, 1351

Χρηστόπουλος 'Αθαν. 581

Christensen H. 2312, 2316, 2326

Χριστοφίδης 'Η. 514

Χρυσανθοπούλου Α. 1904

Χρυσανθόπουλος (Φωτάκος) Φώτιος 182

Χρυσοβέργης 'Ι. Γ. 2123

Χρυσόχοος Μ. 1531, 1538

Hughes Thos. 472

Χυτήρης Σταμ. 1237

XXX 1812

Ψάλτης Σταμ. Β. 288

Ψαυράτης Νικ. 323

Ψάχος Κ. Α. 1661, 1667, 1676, 1690

: Ψελλίδης 283, 415

Ψελλός Μ. 2267

Ψιλάκης Β. 844, 1423, 1487

Ψυχάρης Γ. 754, 783, 828, 1242, 1297, 138 ,
1598

Psichari J. Βλ. Ψυχάρης Γ.

Ω. Ι. 391

Β' ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Προλογικὸν σημείωμα	Σελ. 63
Πρόλογος	» 63
Περιοδικὰ καὶ ἡμερολόγια ἐρευνηθέντα διὰ τὴν βιβλιογραφίαν καὶ βραχυγραφίαι αὐτῶν	» 65
Βιβλιογραφικὰ σημεῖα	» 70
Α' Βιβλιογραφία	» 71
 Β' Γενικά καὶ Σύμμεικτα	
α') Γενικά	» 71
β') Σύμμεικτα	» 75
 Γ' Ὑλικὸς βίος καὶ τέχνη τοῦ λαοῦ	
1. Συνεικισμὸς, οἰκία καὶ αὐλή. Ἐπιπλα καὶ σκεύη	» 103
2. Ἐνδύματα	» 103
3. Τροφαὶ καὶ ποτὰ	» 104
4. Βίαι. (Γεωργικὸς, ποιμενικὸς, ναυτικὸς, ἀλιευτικὸς κλπ.)	» 104
5. Βιοτεχνία καὶ λαϊκὴ τέχνη. (Ἀρχιτεκτονικὴ, χειροτεχνία, ὕφαν- τικὴ, κεντητικὴ, ξυλογλυπτικὴ, ἀγγειοπλαστικὴ, μεταλλουργι- κὴ, λαϊκὰ ἐπιτηδεύματα)	» 106
 Δ' Πνευματικὸς βίος	
1. Λαϊκὴ πίστις	» 106
α') Θρησκευτικαὶ καὶ δεισιδαίμονες συνήθειαι τοῦ λαοῦ	» 106
β') Μαγεία. Ἐπωδαὶ	» 108
I. Μαγεία	» 108
II. Ἐπωδαὶ	» 110
γ') Μαντικὴ	» 111
2. Λαϊκὴ κοσμοθεωρία καὶ ἐπιστήμη	» 112
α') Κοσμογονικοὶ καὶ ἀστρολογικοὶ μῦθοι - Μετεωρολογία	» 112
β') Δημόδης ἰατρικὴ	» 113

3. Δημώδης φιλολογία και γλώσσα	Σελ.	114
α') Ἔπη	»	114
1. Συλλογαί	»	114
2. Μελέται	»	142
β') Δίστιχα	»	147
1. Συλλογαί	»	147
2. Μελέται	»	115
γ') Ἐπῳδαί	»	151
δ') Μῦθοι ζῶων	»	151
ε') Παραμύθια	»	151
1. Συλλογαί	»	151
2. Μελέται	»	155
3. Συλλογαί μύθων και παραμυθίων ἑλληνικῶν και ξένων διὰ παιδιὰ	»	157
στ') Εὐτράπελοι διηγήσεις. Ἀνέκδοτα. Περιπαίγματα	»	157
ζ') Παροιμίαι και γνῶμαι. Παροιμιώδεις ἐκφράσεις	»	159
1. Συλλογαί	»	159
2. Μελέται	»	165
η') Παραδόσεις	»	168
1. Συλλογαί	»	168
2. Μελέται	»	175
θ') Αἰνίγματα - Λογοπαίγνια	»	180
ι') Εὐχαί - Χαιρετισμοί - Κατάραι - Ὀρκοί - Βλασφημίαι	»	180
ια') Γλώσσα	»	181
1. Συνθηματικά γλώσσα. Ὄνόματα: κύρια, ἐπώνυμα, πα- ρωνύμια κλπ.	»	181
2. Τοπωνύμια	»	186
3. Γλωσσάρια - Λέξεις και φράσεις λαογραφικῆς σημασίας	»	196
ιβ') Λαϊκὸν θέατρον	»	196
ιγ') Δημώδη βιβλία	»	196
4. Μουσική και χοροί	»	199

Ε' Κοινωνικὸς βίος

1. Οἱ κύριοι σταθμοὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. (Γέννησις, γάμος, τε- λευτή)	»	206
2. Θρησκευτικὴ ζωὴ. Λαϊκὴ λατρεία	»	211
α') Συλλογαί	»	211
β') Μελέται	»	216

3. Κοινωνική ζωή	Σελ.	218
α') Κοινωνική ὀργάνωσις	»	218
β') Λαϊκὸν δίκαιον	»	220
4. Παιδική ζωή	»	221
α') Γενικά.....	»	221
β') Παιδιάι	»	222

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

Α' Λαογραφία τῶν Βαλκανικῶν λαῶν

1. Γενικά	»	223
2. Ἀλβανική Λαογραφία.....	»	223
3. Βουλγαρική Λαογραφία	»	224
4. Ρουμανική Λαογραφία	»	225
5. Σερβική Λαογραφία	»	225
6. Τουρκική Λαογραφία.	»	226

Β' Λαογραφία ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν λαῶν

1. Γενικά	»	227
2. Βαλτικῶν λαῶν Λαογραφία	»	228
3. Ἀγγλική Λαογραφία	»	229
4. Βελγική Λαογραφία	»	229
5. Γαλλική Λαογραφία	»	229
6. Γερμανική Λαογραφία	»	230
7. Ἑλβετική Λαογραφία.....	»	230
8. Ἰρλανδική Λαογραφία	»	231
9. Ἰσλανδική Λαογραφία	»	231
10. Ἰσπανική Λαογραφία	»	231
11. Ἰταλική Λαογραφία	»	231
12. Ὀλλανδική Λαογραφία.....	»	232
13. Ρωσική Λαογραφία.....	»	232

Γ' Λαογραφία λαῶν τῆς Ἀσίας, Αὐστραλίας, Ἀφρικῆς καὶ Νέας Ζηλανδίας

1. Γενικά	»	233
2. Ἀβυσσηνιακή Λαογραφία.....	»	236
3. Ἀθιγγανική Λαογραφία	»	236
4. Ἀραβική Λαογραφία	»	237
5. Ἀρμενική Λαογραφία	»	238

6. Ἑβραϊκὴ Λαογραφία	Σελ.	238
7. Ἰαπωνικὴ Λαογραφία.....	»	238
8. Ἰνδικὴ Λαογραφία	»	239
9. Κινεζικὴ Λαογραφία.....	»	240
10. Περσικὴ Λαογραφία	»	241
11. Συριακὴ Λαογραφία	»	241
Δ' Ἀμερικανικὴ Λαογραφία	»	241

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ Α'.

Βιβλιογραφία ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Βυζαντινῶν	»	242
---	---	-----

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ Β'.

Βιβλιογραφία ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων	»	251
--	---	-----

Πίνακες

Α'. Ὄνομάτων τῶν συγγραφέων καὶ μεταφραστῶν	»	253
Β'. Περιεχομένων τῆς βιβλιογραφίας	»	267

ΕΚΘΕΣΙΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1973¹

Ὁ διευθ. Στέφανος Ἡμελλος μετέβη καὶ παρέμεινεν εἰς τὴν νῆσον Ἄνδρον ἐπὶ 20 ἡμέρας (1 - 20 Σεπτ.) πρὸς συλλογὴν λαογραφικῆς ὕλης καὶ ἰδίᾳ πρὸς ἠχογράφησιν δημοδῶν μελωδιῶν διὰ τὸν ὑπὸ ἔκδοσιν τόμον νησιωτικῆς μουσικῆς.

Κατὰ τὴν ἀποστολὴν του ταύτην ἐπεσκέφθη εἰδικώτερον τὰ χωρῖα: Ἄλαδινοῦ, Μένητες, Ἄνδρον (Χώραν), Στραπουργιές, Ὀρμον Κορθίου, Μεσσαριὰν καὶ Πιτροφὸν καὶ συνέλεξε ποικίλην λαογραφικὴν ὕλην, ἣ ὅποια καταγραφεῖσα εἰς 241 σελίδας τετραδίου, σχήματος 8ου μεγάλου, κατετέθη εἰς τὸ Κέντρον Λαογραφίας ὑπ' αὔξ. ἀρ. 3669. Ἡ ὕλη αὕτη περιλαμβάνει εἰδικώτερον: παραδόσεις 125, παροιμίας 46, πολύστιχα ἄσματα 51, δίστιχα 47, ἐπωδὰς 63, αἰνίγματα 5, καθαρογλωσσήματα 2, τὰ κατὰ τὴν γέννησιν, τὸν γάμον καὶ τὴν τελευτὴν ἔθιμα, εἰδήσεις ἀναφερομένας εἰς τὴν λαϊκὴν λατρείαν, τὴν μαγειάν, τὴν μαντικὴν, τὴν δημόδη ἰατρικὴν καὶ τὸν γεωργικὸν βίον, προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας κ. ἄ. Πρὸς τοῦτοις ἠχογράφησε 40 μελωδίας δημοδῶν ἁσμάτων καὶ χορῶν (ἀρ. εἰσαγ. μουσ. 19000 - 19039).

Ὁ συντ. Ἄγγελος Δευτεραῖος ἐπεσκέφθη κατὰ τὸ ἀπὸ 25 Αὐγ. - 24 Σεπτ. χρονικὸν διάστημα τὰς νήσους Κύθηρα καὶ Ἄντικύθηρα, ἔθθα συνέλεξε διὰ καταγραφῆς καὶ ἠχογραφήσεως ποικίλην ὕλην εἰς 380 σελίδας τετραδίου, σχήματος 8ου μεγάλου, καὶ εἰς 5 ταινίας μαγνητοφώνου. Εἰδικώτερον εἰς τὴν συλλεχθεῖσαν ὕλην περιλαμβάνονται: δημόδη ἄσματα 90, νανουρίσματα 2, παραδόσεις 3, παροιμιαί 58, εὐχαί 30, ἀραὶ 14, αἰνίγματα 34, τοπωνύμια 40, εἰδήσεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν λαϊκὴν λατρείαν, ἀστρολογίαν καὶ μετεωρολογίαν, μαντικὴν, δημόδη ἰατρικὴν, μαγειάν, τὰς δεισιδαίμονας δοξασίας καὶ συνηθείας, τὰ κατὰ τὴν γέννησιν, τὸν γάμον καὶ τὴν τελευτὴν ἔθιμα, ὡς καὶ εἰδήσεις περὶ κοινωνικῆς ὀργανώσεως, πληροφορίας περὶ κατοικίας, ἐνδύματος, τροφῶν, γενεργίας, ἀμπελοουργίας καὶ κτηνοτροφίας, 78 ἠχογραφήσεις καὶ φωτογραφικὸν ὕλικόν (ἀρ. εἰσ. χειρ. 3774, ἀρ. εἰσ. μουσ. 19190 - 19267).

Ὁ συντ. Γεώργιος Αἰκατερινίδης ἐπραγματοποίησε τριακονθήμερον ἀποστολὴν εἰς τὰς νήσους Μῆλον (13 - 26 Αὐγ.) καὶ Σίφνον (26 Αὐγ. - 12 Σεπτ.). Εἰδικώτερον εἰργάσθη εἰς τοὺς συνοικισμοὺς Ἀπολλώνια, Πλάκκαν, Τριοβασάλον καὶ Πέραν

1) Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐρευνητικῶν τούτων ἀποστολῶν εἰς τὴν ὑπαίθριον, σκοπὸς τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἐπιτόπιος μελέτη τῶν λαογραφικῶν φαινομένων καὶ ἡ περισυναγωγὴ ὕλης πρὸς πλουτισμὸν τῆς ἐν τῷ Κέντρῳ ἀποκειμένης, ἀνατίθεται καθ' ἕκαστον ἔτος εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν τοῦ Κέντρου ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τῆς Ἀκαδημίας. Κατὰ τὸ ἔτος 1974 αἱ ἀναθεθεῖσαι ἀποστολαὶ ἐματαιώθησαν λόγῳ τῆς ἐπικρατησάσης ἐκρύβου καταστάσεως.

Τριοβασάλον Μήλου καὶ Πλατὺν Γιαλόν, Ἄπολλωνίαν, Ἀρτεμώνα, Κάτω Πετάλιον, Καμάρας καὶ Χερρόνησον Σίφνου.

Κατὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ὁ ἐν λόγῳ συντάκτης ἐπέτυχε νὰ ἠχογραφήσῃ 145 μελωδίας δημοδῶν ᾠσμάτων καὶ χορῶν καὶ νὰ συλλέξῃ καὶ ἄλλην ποικίλην λαογραφικὴν ὕλην, ἧτοι παραδόσεις 20, ἐπωδὰς 21, ᾠσματα (μὴ ἠχογραφηθέντα) 4 καὶ εἰδήσεις ἀναφερομένας εἰς τὴν λαϊκὴν λατρείαν, τὴν μαντικὴν, τὴν γέννησιν καὶ βάπτισιν, τὸν ποιμενικὸν καὶ γεωργικὸν βίον κ. ἄ.

Εἰς τὴν Σίφνον εἰδικώτερον ἠσχολήθη μὲ τὴν μελέτην τῆς τοπικῆς παραδοσιακῆς ἀγγειοπλαστικῆς, ἐπισκεφθεὶς πρὸς τοῦτο τὰ σπουδαιότερα κέντρα αὐτῆς (Πλατὺν Γιαλόν, Καμάρας, Χερρόνησον) καὶ παρακολούθησας τὸν τρόπον ἐργασίας τῶν ἀγγειοπλαστῶν, τῆς ὁποίας ἐφωτογράφησε τὰς διαδοχικὰς φάσεις καὶ κατέγραψε τὴν τοπικὴν κεραμικὴν ὀρολογίαν. Τὸ σχηματισθὲν χειρόγραφον ἀπετελέσθη ἐκ 300 σελίδων καὶ κατετέθη εἰς τὸ Κέντρον ὑπ' ἀρ. 3670 (ἀρ. εἰσ. μουσ. 19056 - 19189).

Σ. Δ. Η.

RÉSUMÉ

Rapport sur les missions folkloriques pendant l'année 1973.

**ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΑΙ ΚΑΤΑΤΕΘΕΙΣΑΙ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1973, 1974¹**

Α'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1973

1. **Μάρκος Δραγούμης**, «Ήχογραφημένη μουσική ύλη ἐκ Σκοπέλου», 1967, 8ον, σ. 80 (Α.Ε. 3651).
2. **Γ. Ἀμαργιανάκης**, «Δημοτικά τραγούδια Σαντορίνης», 1973, 8ον, σ. 15 (Α.Ε. 3652).
3. **Σωτ. Τσιάνης**, «Μουσική συλλογή ἐκ Σκύρου», 1972 - 73, 8ον, σ. 156 (Α.Ε. 3653).
4. **Ἄλ. Ἀδαμίδης**, «Ἅγιος Βασίλειος Λαγκαδᾶ Θεσσαλονίκης, (γηγενεῖς καὶ πρόσφ. ἐκ Μ. Ἀσίας)», 1973, 8ον, σ. 156 (Α.Ε. 3654).
5. **Ἄπ. Τζαφερόπουλος**, «Δημοτικά τραγούδια τῆς Βεροίας», Θεσσαλονίκη, 1973, 4ον, σ. 72 (Α.Ε. 3655).
6. **Κων. Γιαννούλας**, Ἠπειρος, 1973, 4ον, σ. 40 (Α.Ε. 3656).
7. **Βασ. Γιτσουλῆς**, Πολυκάστανον Βοῦτου Κοζάνης, 1973, 4ον, σ. 80 (Α.Ε. 3657).
8. **Βασ. Μοχᾶς**, Ψηλόβραχος Τριχωνίδος, 1973, 4ον, σ. 24 (Α.Ε. 3658).
9. **Γεώργ. Ἀμαργιανάκης**, «Δημοτική μουσική ἐκ τοῦ χωρίου Καβούσι Κρήτης», 1973, 8ον, σ. 21 (Α.Ε. 3659).
10. **Στ. Παπακωνσταντίνου**, «Μουσική ἐκ Κυθήρων», 1968, 8ον, σ. 7 (Α.Ε. 3660).
11. **Σπ. Περιστέρης**, «Ἄσματα ἐκ Κύπρου», 1968, 8ον, σ. 26 (Α.Ε. 3661).
12. **Γεωργία Ἀναγνωστάτου**, Ἰθάκη, 1973, 8ον, σ. 71 (Α.Ε. 3662).
13. **Εὐγενία Ἀδαμοπούλου**, «Μουσική ἐκ Κάτω Μητρούσου Σερρών», 1971, 8ον, σ. 24 (Α.Ε. 3663).
14. **Γεώργ. Ἀμαργιανάκης**, «Ριζίτικα τραγούδια [ἐκ Σελίνου Κρήτης]», 1973, 8ον, σ. 9 (Α.Ε. 3664).
15. **Θ. Σταμούλης**, Εὐρυτανία, 1967 - 73, 4ον, σ. 236 (Α.Ε. 3665).
16. **Αἰκ. Πολυμέρου**, Τσαγκαράδα Πηλίου, 1973, 8ον, σ. 600 (Α.Ε. 3666).

1. Σημειοῦνται: τὸ ὄνομα τοῦ συλλογέως, ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τῆς συλλογῆς, τὸ σχῆμα καὶ αἱ σελίδες τοῦ χειρογράφου, ὁ ἀριθμὸς εἰσχωγῆς εἰς τὸ οἰκτεῖον βιβλίον τοῦ Κέντρου, ὁ καταθέτης, ἐὰν οὗτος εἶναι διάφορος τοῦ συλλογέως, καὶ ὁ τίτλος ἢ τὸ περιεχόμενον, ἐφ' ὅσον ἡ συλλογή δὲν εἶναι γενικὴ ἀλλ' ἀφορᾷ εἰς εἰδικὸν θέμα.

17. **Σπ. Περιστερής**, «Τραγούδια ἐκ Μελίχης Βερούας», 1970, 8ον, σ. 10 (Α.Ε. 3667).
18. **Σπ. Περιστερής**, «Μουσική ἐκ Δολιανῶν Κυνουρίας», 1970, 8ον, σ. 23 (Α.Ε. 3668).
19. **Στ. Ἡμελλος**, ἄνδρος, 1973, 8ον, σ. 246 (Α.Ε. 3669).
20. **Γεώργ. Αἰκατερινίδης**, Μῆλος καὶ Σίφνος, 1973, 8ον, σ. 338 (Α.Ε. 3670).
21. **Ἐλευθερία Δήμου-Παπαδοπούλου**, «Καταγραφή τρόπου κατασκευῆς κεριῶν», Λίμνη Εὐβοίας, 1973, 8ον, σ. 17 (Α.Ε. 3671).
22. **Εὐαγγελία Φραγκάκι**, Κρήτη, Κιλικία κ. ἄ., 1973, 4ον, σ. 281 (Α.Ε. 3672).
23. **Κ. Πίπιλας**, «Δημοτικοὶ χορευτικοὶ ρυθμοὶ Δεσκάτης Γρεβενῶν», Δεσκάτη, 1973, 4ον, σ. 36 (Α.Ε. 3673). [Πολυγραφ.]
24. **Παναγιωτοῦλα Μάλλιαρη**, ἄ'Ο γάμος. Λογογραφικὸν ὕλικὸν ἀπὸ τὰ χωριά τοῦ δήμου Ἀπεραντίων Εὐρυτανίας», 1973, 4ον, σ. 33 (Α.Ε. 3674).
25. **Μιχ. Βλάχος**, «Τὸ μυστήριον τῆς γεννήσεως εἰς τὴν Κορινθίαν», 1973, 4ον, σ. 7 (Α.Ε. 3675).
26. **Γεώργ. Περάκης**, Μουστάκος Χανίων, 1973, 4ον, σ. 255 (Α.Ε. 3676).
27. **Ἀνανίας Νικολαΐδης**, «Συλλογὴ ἀπὸ [Ποντιακῆς] παροιμίας καὶ ἄλλα παρεμφερῆ ἀνάλεκτα», Πτολεμαῖς, 1973, 4ον, σ. 100 (Α.Ε. 3677).
28. **Γεώργ. Μουλός**, «Τσιριγώτικα Ἀνεμάμαλα...», Κύθηρα, 1973, 4ον, σ. 26 (Α.Ε. 3678).
29. **Χρ. Χατζηαγγέλου**, Φωτεινὴ Καστορίας, 1973, 4ον, σ. 29 (Α.Ε. 3679).
30. **Δημ. Δάνος**, Βίτσα Δωδώνης, 1973, 4ον, σ. 68 (Α.Ε. 3680).
31. **Παῦλ. Γκαλντέμης**, Κωστάνιανη Δωδώνης, 1973, 4ον, σ. 158 (Α.Ε. 3681).
32. **Θωμᾶς Κυρίτσης**, Κανάλια Καρδίτσης, 1973, 4ον, σ. 260 (Α.Ε. 3682).
33. **Ἀπόστ. Ψαθᾶς**, Βασιλικὴ Μητρακλή - Ψαθᾶ, Ἅγιον Πνεῦμα Σερρών, 1973, 4ον, σ. 128 (Α.Ε. 3683).
34. **Ἰω. Παπακώστας**, «Συλλογὴ δημοτικῶν τραγουδιῶν», Μικρὴ Λάκκα Πρεβέζης, 1973, 8ον, σ. 148 (Α.Ε. 3684).
35. **Δημήτρ. Λολώνης**, Βλαχέρνα Ἀρκαδίας, 1973, 8ον, σ. 104 (Α.Ε. 3685).
36. **Παν. Οἰκονόμου**, Παναγιώτα Σταύρου, Κέρτεζη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 408 (Α.Ε. 3686)¹.
37. **Κωνσταντίνα Μαντᾶ**, Τρεχλὸν Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 45 (Α.Ε. 3687).
38. **Σπυρ. Σιωῆζος**, Βάλτη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 17 (Α.Ε. 3688).
39. **Οὐρανία Πολυδώρου**, Δάφνη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 100 (Α.Ε. 3689).
40. **Βασιλικὴ Γιάνναρη**, Δάφνη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 40 (Α.Ε. 3690).
41. **Μελομένη Δουφεξῆ**, Φίλια Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 21 (Α.Ε. 3691).
42. **Ἄγγ. Λιακόπουλος**, Καλάβρυτα, 1973, 8ον, σ. 65 (Α.Ε. 3692).

1) Τὰ χ/φα ὑπ' ἀριθμ. 3686 - 3763 κατατέθησαν ὑπὸ Δημητρ. Λολώνη, ἐπιθ. Δημ. Ἐκπαίδ. περιφ. Καλαβρύτων.

43. Ἄθαν. Δαλάπας, Βρυσάριον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 94 (Α.Ε. 3693).
44. Θεόδ. Σταθόπουλος, Φλάμπουρα Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 45 (Α.Ε. 1694).
45. Λεων. Δημητρόπουλος - Ἄσπασία Κοκκίνου, Ψωφίς Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 69 (Α.Ε. 3695).
46. Ἄναστασία Οἰκονόμου, Σκεπαστόν Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 11 (Α.Ε. 3696).
47. Βλ. Δρακόπουλος, Καλλιθέα Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 68 (Α.Ε. 3697).
48. Μιχ. Κουνδουράκης, Δάφνη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 44 (Α.Ε. 3698).
49. Ἰω. Μῶρος, Χόβολη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 58 (Α.Ε. 3699).
50. Γεώργ. Μαλλῆς, Δάφνη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 66 (Α.Ε. 3700).
51. Θεώνη Μπλαλαῖ, Καλάβρυτα, 1973, 8ον, σ. 33 (Α.Ε. 3701).
52. Μιχ. Τζεβελέκας, Δουμενά Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 67 (Α.Ε. 3702).
53. Γ. Γαϊτενίδης, Μεγάλος Μποντιᾶς Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 31 (Α.Ε. 3703).
54. Νικ. Καράμπελας, «Ὁ γάμος [καί] ὁ θάνατος εἰς τὸν Πριόλιθον Καλαβρύτων», 1973, 8ον, σ. 55 (Α.Ε. 3704).
55. Παν. Κωστόπουλος, Ἄροανία Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 41 (Α.Ε. 3705).
56. Παν. Γαλάνης, Γλάστρα Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 102 (Α.Ε. 3706).
57. Γκόλφω Τερζῆ, Δάφνη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 58 (Α.Ε. 3707).
58. Ἄννα Κιντῆ, Βλασία Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 31 (Α.Ε. 3708).
59. Μαρία Στριμμένου, Δάφνη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 78 (Α.Ε. 3709).
60. Θεοδούλη Θεοδωρακοπούλου, Χόβολη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 29 (Α.Ε. 3710).
61. Ἰω. Μῶρος, Πῶος Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 30 (Α.Ε. 3711).
62. Θεόδ. Ντανίκας, Πετσάκοι Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 31 (Α.Ε. 3712).
63. Βασ. Σπανός, Βλασία, 1973, 8ον, σ. 34 (Α.Ε. 3713).
64. Ἄναστ. Μητρόπουλος, Καλάβρυτα, 1973, 8ον, σ. 35 (Α.Ε. 3714).
65. Ἄντ. Διακοδημητρίου, Καλάβρυτα, 1973, 8ον, σ. 15 (Α.Ε. 3715).
66. Νικηφ. Παπῆς, Πλάκα (πρ. Μορόχοβα) Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 44 (Α.Ε. 3716).
67. Γεώργ. Κούβελος, Καλλιφώνιον (πρ. Σαββανοί) Καλαβρύτων, 1973, σ. 102 (Α.Ε. 3717).
68. Νικ. Τζελέπης, Μπούμπουκας Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 184 (Α.Ε. 3718).
69. Νικόλ. Βαρζακάκος, Σκοτάνη (πρ. Κόκιχοβα) Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 50 (Α.Ε. 3719).
70. Χρ. Μποσμής, «Ὁ θάνατος εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον Σειρῶν Καλαβρύτων», 1973, 8ον, σ. 13 (Α.Ε. 3720).
71. Β. Μέρτζιος, Μυγδαλιά (Ἄμυγδαλέα) Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 9 (Α.Ε. 3721).

72. **Θεόδ. Σταθόπουλος**, Λιβάρτζιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 17 (Α.Ε. 3722).
73. **Χαρίκλεια Σιάιου**, Λυκουριά Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 72 (Α.Ε. 3723).
74. **Κων. Λαπήχος**, Σιγούνιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 45 (Α.Ε. 3724).
75. **Ίω. Διαμαντόπουλος**, Πεϋκον (πρ. Τσαρούχλιον) Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 52 (Α.Ε. 3725).
76. **Βασιλική Καλογεράκη**, Λιβάρτζιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 99 (Α.Ε. 3726).
77. **Στέφ. Μασούρας**, Τουρλάδα Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 24 (Α.Ε. 3727).
78. **Ἄθαν. Κουφός**, Αἰκατερίνη Ἄλεξανδράτου-Κουφοῦ, Κρινόφυτα Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 99 (Α.Ε. 3728).
79. **Ἄθαν. Ζωγράφος**, Μουρίκιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 36 (Α.Ε. 3729).
80. **Ἄγγ. Μπουρδόπουλος**, Καστρία Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 15 (Α.Ε. 3730).
81. **Ἰορδ. Παπαντωνίου**, Καλάβρυτα, 1973, 8ον, σ. 35 (Α.Ε. 3731).
82. **Εὐάγγ. Τόλης**, Ἄρμπουνας Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 21 (Α.Ε. 3732).
83. **Χαράλ. Συριόπουλος**, Δάφνη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 83 (Α.Ε. 3733).
84. **Παναγ. Τσιόγκας**, Δρυμὸς (πρ. Μοστίτσι) Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 40 (Α.Ε. 3734).
85. **Λουῖζα Λαδακάκου**, Κρυνέριον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 70 (Α.Ε. 3735).
86. **Κων. Σιῆτος**, Μανέσιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 190 (Α.Ε. 3736).
87. **Κων. Παυλόπουλος**, Βεσίνιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 20 (Α.Ε. 3737).
88. **Γεώργ. Παπακώστας**, Πλατανιώτισσα Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 20 (Α.Ε. 3738).
89. **Φωτεινὴ Σταματακοπούλου-Κανελλοπούλου**, Εὐάγγ. Κανελλόπουλος, Κλειτορία Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 49 (Α.Ε. 3739).
90. **Χρ. Στεφάνου**, Ἄγριδιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 53 (Α.Ε. 3740).
91. **Ἐλένη Φωτοπούλου**, Καμενιᾶνοι Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 68 (Α.Ε. 3741).
92. **Σοφία Θωμᾶ**, Νάσια Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 51 (Α.Ε. 3742).
93. **Σταυρούλα Θεοδορακοπούλου**, Λυκουριά Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 19 (Α.Ε. 3743).
94. **Γεωργία Ἀρβανίτη**, Κέρτεζη Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 97 (Α.Ε. 3744).
95. **Διον. Σταματόπουλος**, Δροσᾶτον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 65 (Α.Ε. 3745).
96. **Ἄναστ. Σιοῦτος**, Δεχούνιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 64 (Α.Ε. 3746).
97. **Ἄνδρ. Καστάνης**, Βεσινάικα Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 54 (Α.Ε. 3747).
98. **Εὐστ. Τασῆκος**, Λευκάσιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 23 (Α.Ε. 3748).
99. **Κων. Μπαριτάκης**, Κερπινὴ Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 17 (Α.Ε. 3749).
100. **Διον. Μπουζαλαῆς**, Λαγοβούνιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 31 (Α.Ε. 3750).

101. **Δήμητρα Χριστοδούλου-Δρακοπούλου**, Πριόλιθος Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 44 (Α.Ε. 3751).
102. **Βαρβάρα Μιχαλοπούλου**, Μανέσιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 29 (Α.Ε. 3752).
103. **Κων. Παπαγγελής**, Λυκουριά Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 25 (Α.Ε. 3753).
104. **Μαργαρίτα Λουκοπούλου, Νικόλ. Σκρέμπος**, Παγκράτιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 70 (Α.Ε. 3754).
105. **Ίω. Πετρόπουλος**, Κλειτορία Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 11 (Α.Ε. 3755).
106. **Βασ. Μαγκλάρας**, Παγκράτιον Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 48 (Α.Ε. 3756).
107. **Διον. Ζανέκας**, Λαπάθεια Καλαβρύτων, 1973, 8ον, σ. 10 (Α.Ε. 3757).
108. **Μαρία Βουτσινᾶ**, «Μοραΐτικα Λαμπρογιόρτια», Κούτελη Καλαβρύτων, 1973, 4ον, σ. 14 (Α.Ε. 3758).
109. **Κων. Ἀλεξόπουλος**, «Καλαβρυτινά καὶ Πατρινά δημοτικὰ τραγούδια», 1973, 4ον, σ. 15 (Α.Ε. 3759).
110. **Χρ. Ζιακούλης**, Σειραι Καλαβρύτων, 1971 - 72, 4ον, σ. 18 (Α.Ε. 3760).
111. **Χρ. Ἀλεξόπουλος**, Πριόλιθος Καλαβρύτων, 1972, 4ον, σ. 6 (Α.Ε. 3761).
112. **Σπυρ. Χριστόπουλος**, Πεῦκον Καλαβρύτων, 1972, 4ον, σ. 19 (Α.Ε. 3762).
113. **Ίω. Βαμπίρης**, Ἄνω Κλειτορία Καλαβρύτων, 1972, 4ον + 8ον, σ. 9 + 6 (Α.Ε. 3763).
114. Τὸ πανηγύρι τῆς Ἁγίας Ἐλένης [Ἄναστενάρια]. Ἁγία Ἐλένη Σερρών, 1973, 4ον, σ. 22 (Α.Ε. 3764) (καταθ. Γ. Α. Μέγας).
115. **Γ. Ἀντωνακόπουλος**, Ἄραξος, 1973, 4ον, σ. 24 (Α.Ε. 3765).
116. **Λάμπρος Ζανίκας**, Πρέβεζα, 1973, 4ον, σ. 131 (Α.Ε. 3766).
117. **Τάσ. Φιλιππόπουλος**, Τρίκορφον Δωρίδος, 1973, 4ον, σ. 129 (Α.Ε. 3767).
118. **Χρ. Σκανδάλης**, [Διηγῆσεις διάφοροι], Ἠπειρος, 1973, 4ον, σ. 173 (Α.Ε. 3768).
119. **Κων. Μαντᾶς**, Παλλαδάριον Προύσης Μ. Ἀσίας, 1973, 4ον, σ. 310 (Α.Ε. 3769).
120. **Κ. Λαζαρίδης**, «Τὰ παραμύθια τοῦ χωριοῦ», Κουκούλιον Ζαγορίου, 1973, 4ον, σ. 130 (Α.Ε. 3770).
121. **Πολυχρ. Ντολάσης**, [Παροιμίαι, αἰνίγματα καὶ τραγούδια], Θεσσαλία καὶ Δυτ. Μακεδονία, 1973, 4ον, σ. 161 (Α.Ε. 3771). [Πολυγραφ.].
122. **Πέτρ. Παγώνης**, Πέτρα Τριφυλίας, 1973, 4ον, σ. 305 (Α.Ε. 3772).
123. **Παν. Ρουμελιώτης**, Σκούρα καὶ Βαρβίτσα Λακεδαιμόνος, 1973, 4ον, σ. 408 (Α.Ε. 3773).
124. **Ἄγγ. Δευτεραῖος**, Κύθηρα καὶ Ἀντικύθηρα, 1973, 8ον, σ. 377 (Α.Ε. 3774).

125. Παραδόσεις ἐκ Θήρας συλλεγεῖσαι ὑπὸ μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου, 1969, 8ον, σ. 17 (Α.Ε. 3775) (καταθ. Στέφ. Δ. Ἡμελλος).

Β'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1974

126. **Ἰω. Δούπας**, Ἐλληνοχώριον, 1974, 4ον, σ. 23 (Α.Ε. 3776).
127. Ἄῤῥημα δωδεκαήμερου» συλλεγέντα παρὰ μαθητῶν Μ. Ἱερατικῆς Σχολῆς Κρήτης, 1974, 4ον, σ. 81 (Α.Ε. 3777) (καταθ. Ντ. Ψυχογιός).
128. **Γ. Φλογαῖτης**, Λευκάς, Πρέβεζα, Φοινίκιον Φιλιατῶν, 1963 - 67, 4ον, σ. 52 (Α.Ε. 3778).
129. **Ἰω. Καραλιοῖδης**, Πλατανόρρευμα Κοζάνης καὶ Μανιάκιον Πυλίας, 1974, 4ον, σ. 28 (Α.Ε. 3779).
130. **Ἐμμ. Δημητρακάκης**, Ἀκτοῦντα Ρεθύμνης, 1974, 4ον, σ. 80 (Α.Ε. 3780).
131. **Κων. Τζιάτζιος**, Ἅγιος Χριστόφορος Σερρών, 1974, 4ον, σ. 163 (Α.Ε. 3781).
132. **Παν. Καμηλάκης**, Κάντανος Χανίων, 1973 - 74, 8ον, σ. 366 (Α.Ε. 3782).
133. **Ἐλένη Βλάχου**, Ἴμβρος, 1974, 8ον, σ. 303 (Α.Ε. 3783).
134. **Σπ. Περιστέρης**, «Μεταγραφὴ ἄσματος», Σκύρος, 1974, 8ον, σ. 3 (Α.Ε. 3784).
135. **Σπ. Περιστέρης**, «Μουσικὴ ἐκ Κύπρου», 1974, 8ον, σ. 10 (Α.Ε. 3785).
136. **Γ. Ζόμπολας**, Χαροκόπειον Πυλίας, 1974, 4ον, σ. 13 (Α.Ε. 3786).
137. **Ἀριάδνη Διαμαντῆ**, Μυτιλήνη, 1974, 8ον, σ. 45 (Α.Ε. 3787).
138. **Ἀνανίας Νικολαΐδης**, Πτολεμαῖς Κοζάνης (πρόσφ. ἐκ Πόντου), 1974, 4ον, σ. 354 (Α.Ε. 3788).
139. **Σταμ. Ἀποστολάκης**, Ὁ ἅγιος Παῦλος εἰς τὸ Ἄνατ. Σέλινον», Χανιά, 1969, 4ον, σ. 5 (Α.Ε. 3789).
140. **Τάσος Κοντογιαννίδης**, Κομνηνὰ Ξάνθης (πρόσφ. ἐκ Πόντου), 1974, 4ον, σ. 101 (Α.Ε. 3790).
141. **Δημ. Καμπασακάλης**, Μελισσοχώρι (πρ. Μπάλτζα) Θεσσαλονικῆς, 1974, 4ον, σ. 322 (Α.Ε. 3791).
142. **Δροσοῦλα Πιστόλη**, Δρυμαῖα (πρ. Γλούνιστα) Λοκρίδος, 1970, 4ον, σ. 109 (Α.Ε. 3792).

RÉSUMÉ

Collections de matériel folklorique, déposées au Centre de Recherches du Folklore Hellénique pendant les années 1973, 1974.

**ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1973, 1974**

Α'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1973

Τὸ Κέντρον Ἐρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας εἰργάσθη κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1973 μὲ μειωμένον ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, καὶ τοῦτο διότι ἡ συντάκτρια Ἑλένη Ψυχολοῦ-Ἰωαννίδη ἔλαβεν ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου τετράμηνον ἄδειαν ἀπουσίας λόγῳ κηύσεως καὶ τοκετοῦ, ἐργασθεῖσα ἐν συνεχείᾳ μὲ μειωμένον κατὰ δύο ὥρας ὥρᾳριον, ἡ συντάκτρια Μιράντα Τερζοπούλου-Παπαγεωργίου ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας τὴν 1ην Ἀπριλίου καὶ ὁ συντάκτης-μουσικὸς Γεώργιος Ἀμαργιανάκης ἀνεχώρησε μὲ ἐκπαιδευτικὴν ἄδειαν τὴν 1ην Σεπτεμβρίου εἰς Δανίαν δι' εὐρύτερας σπουδᾶς.

Ἐπιτελεσθὲν ἔργον:

Α'. Εἰσαγωγή λαογραφικῆς ὕλης

Εἰς τὸ Κέντρον εἰσῆχθησαν:

1. 120 λαογραφικαὶ συλλογαὶ (χειρόγραφοι ἢ δακτυλογραφημένοι) ἐκ σελίδων 8890. Ἐκ τῶν συλλογῶν τούτων 95 ἀπέστειλαν εἰς τὸ Κέντρον ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοί, 15 διάφοροι ἄλλοι συλλογεῖς, τὰς δὲ λοιπὰς 10 κατήρτισε τὸ προσωπικὸν τοῦ Κέντρου.

2. 312 ἠχογραφήσεις μουσικῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ λαϊκῶν χορῶν. Ἐκ τῶν ἠχογραφήσεων τούτων αἱ 263 προέρχονται ἐκ συντακτῶν τοῦ Κέντρου, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐκ προσφορᾶς διαφόρων προσώπων, φίλων τῆς δημοτικῆς μουσικῆς.

3. 675 δίσκοι (εἰς διπλοῦν) ἰδίᾳ λαϊκῆς μουσικῆς, κατατεθέντες εἰς τὸ Κέντρον ὑπὸ διαφόρων παραγωγῶν μέσω τοῦ ἐργοστασίου τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἐταιρείας «Κολοῦμπια».

Β'. Ἀρχεῖακὸν καὶ εὐρύτερον ἐπιστημονικὸν ἔργον

α') Ἀπεδελτιώθη ὑπὸ τῶν γραφῶν τοῦ Κέντρου δι' ἀντιγραφῆς καὶ ἀποκοπῆς τῶν φύλλων ἡ λαογραφικὴ ὕλη 17 χ/φων συλλογῶν καὶ πολλῶν ἐντύπων ποιητικῶν περιεχομένου ἐπὶ 9105 δελτίων.

β') Οἱ συντάκται ἐπεξεργάσθησαν καὶ ἐταξινόμησαν 3465 ἄσματα, 440

παροιμίας και 2222 δελτία ποικίλης λαογρ. ύλης, έτοποθέτησαν δέ εις τὰ οικεία άρχεία 4450 άσματα, 910 παροιμίας και 8155 δελτία ποικίλης λαογραφικής ύλης.

γ') 'Ο συντάκτης μουσικός κατέγραψεν εις τήν εύρωπαϊκήν μουσικήν γραφήν εκ ταινιών μαγνητοφώνου 108 μελωδίας δημοδών άσμάτων και έπεξεργάσθη μουσικολογικώς 24 εξ αυτών.

δ') 'Ο διευθυντής του Κέντρου ήσχολήθη με τήν έπιλογήν ύλης εκ του άρχείου άσμάτων και έπιστημονικήν έπεξεργασίαν αυτης δια τόν υπό έκδοσιν Β' τόμον της Έκλογής Έλληνικών δημοτικών τραγουδιών.

Γ. Δημοσιεύματα

1. Έξετυπώθη ό λαογραφικός χάρτης του ζυγοϋ του ξυλίνου άρότρου, κατασκευασθείς τή έποπτεία του διευθυντοϋ υπό του επί αναθέσει έργου εν τῷ Κέντρῳ έργασθέντος κ. Γρηγ. Δημητροπούλου, και άπεστάλη μετά των χαρτών των πυρών και του ξυλίνου άρότρου πρὸς έκθεσιν εις τὸ εν Σικάγῳ συνελθόν άνθρωπολογικόν Συνέδριον.

2. Έξετυπώθη και εκυκλοφορήθη, έπιμελεία του διευθυντοϋ του Κέντρου, ή μελέτη του Άρ. Πασαδαίου «Η λαϊκή αρχιτεκτονική της "Ιμβρου».

3. Έγένετο ή έναρξις της εκτυπώσεως του ΚΒ' τόμου της Έπετηρίδος του Κέντρου, ή ύποία θα περιλάβη μελέτας των συντακτών του Κέντρου, αναφερομένας εις ενδιαφέροντα θέματα του εκ παραδόσεως ελληνικού λαϊκού πολιτισμοϋ, ώς και τήν βιβλιογραφίαν της Έλληνικής Λαογραφίας των έτών 1968 - 1971, συνταχθεΐσαν υπό των συντακτών Άγγέλου Δευτεραίου και Γεωργίου Αϊκατερινίδου.

4. Ήρχισεν από του μηνός Ιανουαρίου και συνεχίζεται ή προπαρασκευαστική εργασία δια τήν έκδοσιν τόμου δημοδών μελωδιών εκ της νησιωτικής Έλλάδος, του έργου της μουσικολογικής έπεξεργασίας αυτου άνατεθέντος υπό της Άκαδημίας εις τόν μουσικολόγον κ. Σπυρ. Περιστέρην.

Δ. Λαογραφικά άποστολαί

Έξετελέσθησαν έπιτυχώς τρεις λαογραφικά άποστολαί πρὸς περισυλλογήν λαογραφικής ύλης και ήχογράφειν δημοδών άσμάτων και μελωδιών, ήτοι υπό του διευθυντοϋ του Κέντρου Στεφ. Ήμέλλου εις Άνδρον (20 ήμέραι), υπό του συντ. Άγγέλου Δευτεραίου εις Κύθηρα και Άντικύθηρα (30 ήμέραι) και υπό του συντ. Γεωργίου Αϊκατερινίδου εις Μήλον - Σίφνον (30 ήμέραι).

Ε. Βιβλιοθήκη

Εις τήν Βιβλιοθήκην του Κέντρου εισήχθησαν 244 δημοσιεύματα.

Τήν βιβλιοθήκην και τὸ εν αυτῷ άποκείμενον ύλικόν έχρησιμοποίησαν πολλοί Έλληνες και ξένοι έρευνηταί. Πρὸς τούτοις παρεσχέθησαν δι' αλληλογραφίας εις αλλοπαούς έρευνητάς έπιστημονικά πληροφορία άφορῶσαι εις ελληνικά λαογραφικά θέματα.

Β'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1974

Τὸ Κέντρον Ἐρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας εἰργάσθη κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ λήξαντος ἔτους 1974 μὲ μειωμένον ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, εἴτα ὁμως ἐνισχύθη διὰ τῆς προσλήψεως τῶν συντ. Αἰκατερίνης Πολυμέρου (16 Μαΐου) καὶ Ἐλευθερίου Ἀλεξάκη (1 Ὀκτωβρίου), ὡς καὶ διὰ τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς συντ. Μιράντας Τερζοπούλου-Παπαγεωργίου (11 Νοεμβρίου).

Τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν ἐμειώθη ἔνεκα τοῦ θανάτου τῆς γραφέως Ἀλίκης Γιαννοπούλου (23 Ἀπριλίου).

Ἐπιτελεσθὲν ἔργον:

Α'. Εἰσαγωγή λαογραφικῆς ὕλης

Εἰς τὸ Κέντρον εἰσῆχθησαν:

1. 9 λαογραφικαὶ συλλογαὶ (χειρόγραφοι ἢ δακτυλογραφημένοι) ἐκ σελίδων 1058. Ἐκ τῶν συλλογῶν τούτων αἱ 5 ἀπεστάλησαν ὑπὸ ἐκπαιδευτικῶν, αἱ δὲ λοιπαὶ ὑπὸ διαφόρων ἄλλων συλλογῶν.

2. 38 ἡχογραφήσεις μουσικῆς δημοδῶν ᾠσμάτων καὶ λαϊκῶν χορῶν ἐκ Κρήτης ἐκ προσφορᾶς τοῦ ἑλληνοαμερικανοῦ μουσικολόγου Μενελάου Καλογιαννίδη.

3. 381 δίσκοι (εἰς διπλοῦν), ἰδίᾳ λαϊκῆς μουσικῆς, κατατεθέντες εἰς τὸ Κέντρον ὑπὸ διαφόρων παραγωγῶν μέσῳ τοῦ ἐργοστασίου τῆς Ἑλληνικῆς Φωνογραφικῆς Ἑταιρείας «Κολούμπια».

Β'. Ἀρχειακὸν καὶ εὐρύτερον ἐπιστημονικὸν ἔργον

α') Ἀπεδελτιώθη ὑπὸ τῶν γραφέων τοῦ Κέντρου ἡ λαογραφικὴ ὕλη 10 χ/φοιν συλλογῶν ἐπὶ 3176 δελτίων.

β') Οἱ συντάκται κατέταξαν 606 ᾠσματα καὶ ἐτοποθέτησαν εἰς τὰς οἰκείας δελτιοθήκας 471 ᾠσματα καὶ 13867 δελτία ποικίλης λαογραφικῆς ὕλης.

Παραλλήλως ἡσχολήθησαν οὗτοι μὲ τὴν ἀποδελτιώσιν τοῦ ἐν τοῖς χ/φοῖς ὕλικου διὰ τὴν σύνταξιν λαογρ. χάρτου τροφῶν καὶ ἄλλων θεμάτων, μὲ τὴν σύνταξιν ἐρωτηματολογίου διὰ τὸν ὕλικὸν βίον τοῦ λαοῦ, μὲ τὴν ἀντιγραφὴν ἐκ τῶν ἀντιτύπων τοῦ Α' ἐρωτηματολογίου τοῦ Κέντρου διὰ τὸν γεωργικὸν βίον καὶ ταξινόμησιν τῶν ἐν αὐτοῖς χωρίων τῆς Ἑλλάδος κατὰ γεωγραφικὰς περιφερείας διὰ τὸν καταρτισμὸν βασικοῦ χάρτου (ὑποβάθρου) τοῦ Ἄτλαντος τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, ὡς καὶ μὲ τὴν σύνταξιν εὑρετηρίου ὀνομάτων καὶ πραγμάτων τῆς Βιβλιογραφίας τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1921 - 1971, ἣτις ἔχει δημοσιευθῆ εἰς τοὺς τόμους τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Κέντρου.

γ') Ὁ διευθυντῆς τοῦ Κέντρου ἡσχολήθη μὲ τὴν ἐπιλογὴν ὕλης ἐκ τοῦ ἀρχείου ᾠσμάτων καὶ ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν αὐτῆς διὰ τὸν ὑπὸ ἐκδοσιν Β' τόμον τῆς Ἐκλογῆς Ἑλληνικῶν Δημοτικῶν Τραγουδιῶν.

Γ'. Δημοσιεύματα

1. Έξετυπώθη και έκυκλοφορήθη επιμελεία του διευθυντού ο ΚΒ' τόμος της Έπετηρίδας του Κέντρου των ετών 1969 - 1972 με μελέτας του διευθυντού (2), του συντάκτου Γεωργ. Αϊκατερινίδου, των διατελεσάντων κατά τὸ παρελθὸν διευθυντῶν Δημ. Οἰκονομίδου καὶ Γεωργ. Σπυριδάκη καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου Δικαίου Μενελάου Τουρτόγλου. Ὁ τόμος οὗτος περιέχει προσέτι τὴν Βιβλιογραφίαν τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ετών 1968 - 1971, συνταχθεῖσαν ὑπὸ τῶν συντακτῶν Γεωργ. Αϊκατερινίδου καὶ Ἀγγέλου Δευτεραίου.

2. Έξετυπώθη ὁ χάρτης τοῦ σιδηροῦ ἀρότρου κατασκευασθεὶς τῇ ἐποπτεία τοῦ διευθυντοῦ ὑπὸ τοῦ ἐπὶ ἀναθέσει ἔργου ἐν τῷ κέντρῳ ἐργασθέντος Γρηγ. Δημητροπούλου.

3. Έπερατώθη ἡ ἐκτίπωσις εἰς β' ἔκδοσιν τοῦ Β' τόμου τῶν συμμείκτων τοῦ Ν. Γ. Πολίτου.

4. Συνεχίσθη ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία διὰ τὴν ἔκδοσιν δημοδῶν μελωδιῶν ἐκ τῆς νησιωτικῆς Ἑλλάδος τοῦ ἔργου τῆς μουσικολογικῆς ἐπεξεργασίας αὐτοῦ ἀνατεθέντος ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὸν μουσικολόγον Σπυρ. Περιστέρην.

Δ'. Βιβλιοθήκη

Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου εἰσήχθησαν 156 δημοσιεύματα.

Ε'. Ἐπιστημονικὰ συνέδρια

Τὸ Κέντρον ἀντεπροσωπεύθη α') εἰς τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ συνελθὸν Α' Συμπόσιον Λαογραφίας τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου (18 - 20 Ἀπριλίου) διὰ τοῦ διευθυντοῦ Στεφ. Ἡμέλλου καὶ τοῦ συντ. Γεωργ. Αϊκατερινίδου, οἵτινες προσέβησαν καὶ εἰς σχετικὰς ἀνακοινώσεις, β') εἰς τὴν ἐν Visegrád τῆς Οὐγγαρίας λαβοῦσαν χώραν δὴν Σύνοδον πρὸς ἔκδοσιν Ἐθνολογικοῦ Ἀτλαντος τῆς Εὐρώπης (23 - 28 Σεπτεμβρίου) διὰ τοῦ διευθυντοῦ, ὅστις καὶ προσέβη εἰς σχετικὴν ἀνακοίνωσιν. (Περὶ τῆς συνόδου ταύτης βλ. ἐκτενῆ ἐκθεσίν του ἐν Λαογραφίᾳ 29 (1974), σ. 271 - 273).

ΣΤ'. Εἰς τὴν Μουσειακὴν Συλλογὴν τοῦ Κέντρου εἰσήχθησαν 11 ἀντικείμενα (ἀρ. 791 - 801), τὰ ὅποια προσέφεραν ὁ μουσικὸς Ἰάκ. Ἡλίας (2) καὶ ἡ Εὐαγγελία Φραγκάκι (9).

Τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ἀποκειμένην λαογραφικὴν ὕλην ἐχρησιμοποίησαν πολλοὶ Ἕλληνες καὶ ξένοι ἐρευνηταί. Πρὸς τοὺτους παρεσχέθησαν δι' ἀλληλογραφίας εἰς ἀλλοδαποὺς ἐρευνητὰς ἐπιστημονικαὶ πληροφορίαι ἀφορῶσαι εἰς ἑλληνικὰ λαογραφικὰ θέματα.

Σ. Δ. Η.

RÉSUMÉ

Exposés sur l'activité du Centre de Recherches du Folklore Hellénique pendant les années 1973, 1974.

ΤΙΜΗΤΙΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ
ΕΙΣ ΣΥΛΛΟΓΕΙΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΥΛΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1973, 1974

Ἐκ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἰδίᾳ λειτουργῶν, οἱ ὅποιοι κατὰ τὰ ἔτη 1973 - 1974 κατέθεσαν εἰς τὸ Κέντρον συλλογὰς λαογραφικῆς ὕλης, ἔτυχον τιμητικῶν διακρίσεων μετὰ πρότασιν τοῦ Διευθυντοῦ, εἰσήγησιν τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου τῆς Ἀκαδημίας, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀρ. 27761/1952 ἐγκύκλιον αὐτῆς, οἱ ἐξῆς συλλογεῖς:

Α'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1973

I. ΠΡΩΤΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΕΤΑ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΔΡΧ. 6.000

1. Πηνελόπη Ψάνη, καθηγήτρια, διὰ τὴν συλλογὴν τῆς ἐκ Πολιχνίτου Λέσβου ἐκ σελ. 581 (ἀρ. χ/φου 3579).
2. Μενέλαος Καραμεσίνης, καθηγητῆς, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐξ Ἁγίου Γεωργίου Γρεβενῶν ἐκ σελ. 240 (ἀρ. χ/φου 3646).

II. ΤΡΙΤΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΕΤΑ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΔΡΧ. 3.000

1. Δημήτριος Χριστοδοῦλου, ἱερεὺς, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Κορινθίας ἐκ σελ. 152 (ἀρ. χ/φου 3612).
2. Μιχαὴλ Βλιάκος, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐξ Ἁλοννήσου Βορ. Σποράδων ἐκ σελ. 72 (ἀρ. χ/φου 3628).
3. Χαρίλαος Φίτζιος, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Λεχόβου (ν. Ἡρωϊκόν) Φλωρίνης ἐκ σελ. 179 (ἀρ. χ/φου 3629).
4. Φοῖβος Νικολακάκης, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐξ Ἀνατολικῆς Κρήτης ἐκ σελ. 116 (ἀρ. χ/φου 3633).
5. Ἀπόστολος Κάτσηνος, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Καβάλλου Λευκάδος ἐκ σελ. 110 (ἀρ. χ/φου 3642).
6. Σοφία Ρουσόλη-Λιατσίντου, διὰ τὴν συλλογὴν τῆς ἐκ Τσακωνιάς ἐκ σελ. 286 (ἀρ. χ/φου 3650).

III. ΕΠΑΙΝΟΣ ΑΝΕΥ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ

1. Ἰωάννης Γουλές, ἔμπορος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐξ Ἀστακοῦ Αἰτωλοακαρνανίας ἐκ σελ. 504 (ἀρ. χ/φου 3577).
2. Σπυρίδων Καραγιάννης, ἱερεὺς, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Γκούρας Κορινθίας ἐκ σελ. 100 (ἀρ. χ/φου 3586).

3. Δημήτριος Γκιώνης, ἱερέυς, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Περαχώρας Κορινθίας ἐκ σελ. 152 (ἀρ. χ/φου 3613).
4. Χρῆστος Παπανικολάου, ἱερέυς, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Κορινθίας ἐκ σελ. 164 (ἀρ. χ/φου 3615).
5. Ὅθων Νίκας, ἱερέυς, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Δροσοπηγῆς Κορινθίας ἐκ σελ. 106 (ἀρ. χ/φου 3619).
6. Βλάσιος Γιαννακόπουλος καὶ Ἀλεξάνδρα Γιαννακοπούλου, διδ/λοι, διὰ τὰς συλλογὰς τῶν ἐκ Φιλίων Καλαβρύτων καὶ Πραστοῦ Κυνουρίας ἐκ σελ. 230 (ἀρ. χ/φου 3647 καὶ 3648).

Β'. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1974

Ι. ΠΡΩΤΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΕΤΑ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΔΡΧ. 10.000

1. Παναγιώτης Ρουμेलιώτης, διδ/τος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Σκούρας καὶ Βαροβίτσης Λακωνίας ἐκ 408 σελίδων πυκνῶς δακτυλογραφημένων + 180 φωτ. + 4 σχεδ. (ἀρ. χ/φου 3773).
2. Πέτρος Παγώνης, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Πέτρας Τριφυλίας ἐκ 305 δακτυλογραφημένων σελίδων + τετρ. χειρ. συνταγῶν ἐκ σελ. 30 + 12 φωτ. + 1 ταιν. μαγνητ. μὲ 24 ἠχογραφημένα ἄσματα (ἀρ. χ/φου 3772).

ΙΙ. ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΕΤΑ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΔΡΧ. 5.000

1. Λάμπρος Ζιανίκας, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Πρεβέζης ἐκ σελ. 131 (ἀρ. χ/φου 3766).
2. Κωνσταντῖνος Μαντᾶς, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ προσφύγων Παλλαδαρίου Προύσης Μ. Ἀσίας ἐκ σελ. 310 + 29 φωτ. (ἀρ. χ/φου 3769).
3. Πολυχρόνης Νταλάσης, διδ/λος, διὰ 2 συλλογὰς τοῦ μὲ παροιμίας, αἰνίγματα καὶ δημώδη ἄσματα ἐκ Δυτ. Θεσσαλίας ἐκ σελίδων συνολικῶς 161 (ἀρ. χ/φου 3771Α, 3771Β).
4. Παναγιώτης Οικονόμου καὶ Παναγιώτα Οικονόμου, διδ/λοι, διὰ τὴν συλλογὴν τῶν ἐκ Κερτέζης Καλοβρύτων ἐκ σελ. 408 + 27 φωτ. (ἀρ. χ/φου 3686).
5. Γεώργιος Περάκης, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Μουσταίου Χανίων ἐκ σελ. 255 + 29 φωτ. (ἀρ. χ/φου 3676).
6. Θωμᾶς Σταμούλης, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐξ Εὐρυτανίας ἐκ σελ. 236 (ἀρ. χ/φου 3665).

ΙΙΙ. ΤΡΙΤΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΕΤΑ ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΔΡΧ. 3.000

1. Ἀλέξανδρος Ἀδαμίδης, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐξ Ἁγίου Βασιλείου Λαγκαδᾶ ἐκ σελ. 156 (ἀρ. χ/φου 3654).
2. Παῦλος Γκαλντέμης, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Κωστάνιανης Ἡπείρου ἐκ σελ. 158 (ἀρ. χ/φου 3681).

3. *Θωμᾶς Κυρίτης*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Καναλιῶν Καρδίτσης ἐκ σελ. 260 + 41 φωτ. (ἀρ. χ/φου 3682).
4. *Κωνσταντῖνος Σιάτος*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Μανεσίου Καλαβρύτων ἐκ σελ. 181 + 21 φωτ. (ἀρ. χ/φου 3736).
5. *Νικόλαος Τζελέπης*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Μπουμπούκων Καλαβρύτων ἐκ σελ. 184 + 39 φωτ. (ἀρ. χ/φου 3718).
6. *Ἀναστάσιος Φιλιππίδης*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Τρικώρφου Δωρίδος ἐκ σελ. 129 (ἀρ. χ/φου 3767).

IV. ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ ΑΝΕΓ' ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ

1. *Γεωργία Ἀρβανίτη*, διδ/σσα, διὰ τὴν συλλογὴν τῆς ἐκ Κερτέζης Καλαβρύτων ἐκ σελ. 92 + 23 φωτ. (ἀρ. χ/φου 3744).
2. *Βασίλειος Γιτσούλης*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Πολυκαστάνου Βοῦτου Κοζάνης ἐκ σελ. 80 (ἀρ. χ/φου 3657).
3. *Δημήτριος Δάνος*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Βίτσης Ζαγορίου ἐκ σελ. 68 (ἀρ. χ/φου 3680).
4. *Βασιλικὴ Καλογεράκη*, διδ/σσα, διὰ τὴν συλλογὴν τῆς ἐκ Λειβαρτζίου Καλαβρύτων ἐκ σελ. 93 (ἀρ. χ/φου 3726).
5. *Λεωνίδας Δημητρόπουλος καὶ Ἀσπασία Κοκκίνου*, διδ/λοι, διὰ τὴν συλλογὴν τῶν ἐκ Ψωφίδος Καλαβρύτων ἐκ σελ. 61 (ἀρ. χ/φου 3695).
6. *Γεώργιος Κούβελος*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Καλλιφωνίου (πρ. Σαββανοί) Καλαβρύτων ἐκ σελ. 102 (ἀρ. χ/φου 3717).
7. *Ἀθανάσιος Κουφός καὶ Αἰκατερίνη Ἀλεξανδράτου-Κουφοῦ*, διδ/λοι, διὰ τὴν συλλογὴν τῶν ἐκ Κρινοφύτων Καλαβρύτων ἐκ σελ. 99 (ἀρ. χ/φου 3728).
8. *Μαργαρίτα Λουκοπούλου καὶ Νικόλαος Σκοῦμπος*, διδ/λοι, διὰ τὴν συλλογὴν τῶν ἐκ Παγκρατίου Καλαβρύτων ἐκ σελ. 70 (ἀρ. χ/φου 3754).
9. *Χρῆστος Σκανδάλης*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ διαφόρων χωρίων τῆς Ἠπείρου ἐκ σελ. 173 (ἀρ. χ/φου 3768).
10. *Ἀναστάσιος Σιοῦτος*, διδ/λος, διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ ἐκ Δεχουνίου Καλαβρύτων ἐκ σελ. 64 (ἀρ. χ/φου 3746).

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΛΗΦΘΕΝΤΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1973-1974
ΕΞ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΕΤΗΡΙΔΑ,
ΕΚ ΔΩΡΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞ ΑΓΟΡΑΣ

(Reuves reçues pendant les années 1973 - 1974 par donations,
achat et en échange de l'Annuaire du Centre de Recherches
du Folklore Hellénique)

Α'. ΕΛΛΗΝΙΚΑ

(en langue grecque)

Ἀμάλθεια. Τριμηνιαῖον ἱστορικὸν - λαογραφικὸν περιοδικόν. "Ἅγιος Νικόλαος Κρήτης, ἔτ. Δ' (1973), Ε' (1974).

Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν. Ἀθήναι, τόμ. ΙΣΤ' (1970) - ΙΘ' (1974). ("Ἐκδοσις τῆς Ἑταιρείας Εὐβοϊκῶν Σπουδῶν).

Ἀρχεῖον τῶν Βυζαντινῶν Μνημείων τῆς Ἑλλάδος. Ἀθήναι, τόμ. ΙΒ' (1973).

Ἐπετηρὶς (Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν). Λευκωσία, τόμ. V (1971), VI (1973).

Ἐπετηρὶς Ἑταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Η' (1970), Θ' (1973).

Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. ΚΒ' (1971 - 1972), ΚΓ' (1972 - 73).

Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων, Δωδώνη. Ἰωάννινα, τόμ. 1 (1972), 2 (1973), 3 (1974).

Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ἐν Θεσσαλονίκῃ, τόμ. 11 (1969).

Θησαυρίσματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν. Βενετία, τόμ. 10 (1973).

Κιμωλιακά. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. Γ' (1973), Δ' (1974).

Κυπριακαὶ Σπουδαί. Δελτίον τῆς Ἑταιρείας Κυπριακῶν Σπουδῶν. Ἐν Λευκωσίᾳ Κύπρου, τόμ. ΛΣΤ' (1972), ΛΖ' (1973).

Κυπριακὸς Λόγος. Λευκωσία, ἔτ. 2 (1970), 3 (1971), 4 (1972), 5 (1973), 6 (1974).

Λακωνικά. Διμηνιαία ἐπιθεώρησις. Ὁργανον τοῦ Συνδέσμου τῶν ἐν Ἀττικῇ Λακεδαιμονίων. Ἀθήναι, ἔτ. Η' (1972), Ι' (1973), ΙΑ' (1974).

Λαογραφία. Δελτίον τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας. Ἐν Ἀθήναις, τόμ. ΚΗ' (1972).

Λαογραφικὴ Κύπρος. Λευκωσία, χρόν. Β' (1972).

Μαθητική Έστία. Περιοδικόν τῶν μαθητῶν τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου. Λευκωσία Κύπρου, ἔτ. ΚΑ' (1970 - 71), ΚΒ' (1971 - 72), ΚΓ' (1972 - 73), ΚΔ' (1973 - 74).

Μιχασιατικά Χρονικά. Ἀθῆναι, τόμ. 15 (1972).

Μόρφωσις. Παγκύπριον ἐκπαιδευτικόν περιοδικόν. Καρραβῆς Κύπρου, ἔτ. ΚΘ' (1973), Λ' (1974).

Νιοχώρι. (Νεοχώριον), ἔτ. Γ' (1972), Δ' (1973), Ε' (1974).

Τὰ Συναϊκά (Ἐπιτροπῆς Συμμελικῶν Ἐκδόσεων). Ἀθῆναι, τόμ. Β' (1974).

Β'. ΞΕΝΑ

(en langues étrangères)

Bibliothèque du Musée de l'Homme. Paris. Liste des Acquisitions 1972, 1973.

Bulletin folklorique d'île-de-France. Paris, année XXXI (1969), XXXII (1970), XXXIII (1971).

Ethnologia Slavica. Bratislava, tom. V (1973).

Ethnologie française. Revue de la Société ethnographie française, tom. I (1971), II (1972), No. 1 - 2.

Fabula. Zeitschrift für Erzählforschung, hrsg. von Kurt Ranke. Berlin, Bd. 13 (1972).

Fataburen. Stockholm, 1972, 1973, 1974.

FF Communications. Helsinki, No 211, 212, 213, 214.

Folklore. London, vol. 82 (1971), 83 (1973).

Forschungen zur Volks- und Landeskunde. Bukarest, vol. 16 (1973).

Hessische Blätter für Volkskunde. Giessen, Bd. 62 - 63 (1971 - 72).

Hzbečtja. Bulletin de l'Institut et Musée d'Ethnographie. Sofia, t. XIII (1971), XV (1974).

Internationale Volkskundliche Bibliographie. Bonn 1972, Jahrg. 1969 und 1970.

Jahrbuch für Volksliedforschung. Berlin, Jahr. 17 (1972), 18 (1973).

Journal of American Folklore. Philadelphia, vol. 84 (1971), 85 (1972), 86 (1973), 87 (1974).

Journal of the Faculty of Arts. Malta. vol. V (1972 - 4).

Národopismé Aktuality. Tschechoslowakei, vol. X (1973), XI (1974).

Nederlandse Volkskundige Bibliografie. Antwerpen, deel XIV (1972), XVIII (1974).

Objets et Mondes. Paris, tome XII (1972), XIII (1973), XIV (1974).

Österreichische Zeitschrift für Volkskunde. Wien, Bd. 75 (1972), 76 (1973), 77 (1974).

Proverbium (Société de Littérature Finnoise). No 16 (1971) - 24 (1974).

Revista de Etnografie si Folklor. Bucuresti, tom. 18 (1973), 19 (1974).

Revue des Etudes Sud-Est Européennes. Bucuresti, tom. X (1972),
XI (1973).

Schweizerisches Archiv für Volkskunde. Basel, Bd. 68 - 69 (1972 - 73),
70 (1974).

Yearbook of the International Folk Music Concil. Vol. 3 (1971).

ΠΙΝΑΞ ΛΕΞΕΩΝ, ΚΥΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

Ἄβραμιστάν 17
 ἀβγόν: τοῦ Βατζελιοῦ 55
 — εὐαγγελισμένον 55 —
 κλούβιον 56 — κόκκινον
 Μ. Πέμπτης, Κόκκινης
 Πέμπτης 3, 4, 5, 55,
 56, 57, 58 — μύρρης ὄρ-
 νιθος 3, 5, 56 — μεγα-
 λοπεφτιατικόν 55 — ἀνε-
 στημένα 55 — Πα-
 ναΐτσας 55 — τοῦ Πά-
 σχα 3, 6 — πρωτόγεν-
 νης κόττας 58 — ὡς
 ἀποτρεπτικόν τῆς χαλά-
 ζης 4, 56 — δαχτυλίδι
 4 — δαχτυλιδόπετρα 5 —
 κεχριμπάρι 5 — κρατητή-
 ρα 5 — περιάπτων 4,
 6 — προφυλακτήριον ἐγ-
 κούου 5 — τιμιόξυλο 4 —
 εἰς τὸ εἰκονοστάσι 6,
 56
 ἀβγῶν θυσία 57 — κατὰ-
 θαψίς εἰς ἀμπέλι 6, 55,
 56 — κέλφος κόκκινον
 ἢ λευκόν 57
 ἄγγελος τῆς βροντῆς 54
 — τῆς χαλάζης 54
 ἁγία Βλαχέρνα 53
 ἁγία Ἑλένη 53
 ἁγία Ἱεροσαλή 53
 ἁγία Τριάδα 54
 ἁγιασμός 53
 ἅγιοι προστάται τῶν γεωρ-
 γῶν 53
 ἅγιος Ἀντώνιος 54
 ἅγιος Ἀρσένιος 54
 ἅγιος Βαρθολομαῖος 53
 ἅγιος Γεώργιος 53
 ἅγιος Θεόδωρος (κόλλυβα)
 62

ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολό-
 γος 54
 ἅγιος Τρόφων 53
 ἅγιος Χριστόφορος 54, 55
 ἁγκωνὴ κτήματος 55
 ἀέρος καθαρισμός 57
 λίθος ἀετίτης 7, 8
 ἀετόπετρα, ἀετοῦ πέτρα 8
 ἀετός 7
 ἀετοῦ πέτρα· βλ. ἀετόπετρα
 αἰδοῖα γυναικεῖα 61
 αἵματος προσφορά 60
 αἶμα σπάλακος 61
 ἀκουλίνα 8
 ἄλατος ριψίς εἰς τὴν φω-
 τιά 58
 ἁλώνι, κουλούρα μὲ σταυ-
 ρόν 56
 ἄμπελος 50 κέξ.
 ἄμπελῶν 6
 ἀμφιθαλὲς τέκνον 60
 Ἄναλήψεως ἀργία 53
 ἀνάποδα 57, 58, 60, 61
 ἀνάσκελα 58
 Ἄναστάσεως κηρίον 62 —
 στίχοι 62
 Ἄνασθενάρηδων (χορὸς) 48
 ἀνθράκων ριψίς εἰς τὴν
 αὐλὴν πρὸς ἀποτροπὴν
 τῆς χαλάζης 59
 ἀποβολὴ ἐγκύων 3
 ἀπόδεσις χαλάζης 59
 ἀργίας παραβίασις 52 κέξ.
 ἀριστερὸς βραχίον 7
 ἄρπη κερχαρόδου 13
 ἀσπροβδόμακδο 52
 ἀσπροπέφτη 52
 ἄσπρη ρόκα 52
 ἄσπρο πέπλο 52
 Ἄττις (λατρεία) 3

γενεσίματος ἀποφυγὴ 52
 δεκαπεντασύλλαβος στίχος
 23, 24 κέξ.
 δεκασύλλαβος στίχος 38 κέξ.
 δεκατρισύλλαβος 23, 31 κέξ.
 δεξιὸν χέρι 61
 δέρμα κροκοδείλου 57 —
 ὑαίνης 57 — φώκης 57·
 βλ. καὶ κόσμιον
 δέσιμον καρπῶν 56
 Διακαινησίμιον Πέμπτη 52
 Διρπανᾶς 11
 δίσσημος 18
 δορὰ ἵππου ποταμίου 55
 Δραπανιάρης 11
 δρεπανάκι 13
 δρεπανάρα 13
 δρεπάνι 11, 16 — ἀτσα-
 λένιον 13 — δίκωπο 13 —
 ὑλόχρυσσι 14 — ἀπὸ
 φλωρί 14 — εἰς ἀπο-
 τροπὴν χαλάζης 59 — εἰς
 σταύρωμα συννέφου 61
 δωδεκασύλλαβος στίχος 33
 κέξ.
 ἐγκωνὴ 59
 εἰκὼν Θεοτόκου 53 —
 εἰκόνας ἔκθεσις 58 —
 εἰκόνων περιφορὰ 55
 εἰκονοστάσιον 56
 ἐμμηνος γυνή 61
 ἐνδεκασύλλαβος στίχος 36
 κέξ.
 ἐνεκασύλλαβος στίχος 23
 ἐξάσημος 20
 ἐξόρκιον 59
 ἐξωμωσία χριστιανοῦ 51
 ἐπίτριτος 18, 19
 ἐπτάσημος ρυθμὸς 17 κέξ

ἑπτασύλλαβος στίχος 23,
43 κέξ.
ἐρωδὴ 54, 58, 59, 60, 61, 62
Erntegeräte 10 κέξ.
Erntemaschine 11, 12
ἐρωτική μετῆξις ἀδελφῶν 51
— μεταξὺ μητρὸς καὶ
υἱοῦ 51

Giftschlagen 13

Glöckchen 13

Grasschnitt 14

Harke 15

θόρυβος μεταλλικός 60
θυέλης ἀπομάκρυνσις 57

Ἰατροσόφιον 59

Ἰνδία 17

Ἰουβενάλλης 57

Ἰουστίνος, μάρτυς 61

Καλαματιανὸς (χορὸς) 17,
23, 30

κάλαντα 38

καρπῶν δέσιμο 56

κατάδεσις χαλάζης 56

κέλυφος ἀβγοῦ, κατάθα-
ψις εἰς ἀγρὸν 56

κερασσυντέικον, χορὸς Πόν-
του 23

κηρὴν 53—Ἀναστάσεως 62

κλειδιά κύκλω χωρίου 55

κόκκινον ἀβγὸ 58· βλ. καὶ
ἀβγὸ

κόλλυβα ἀγίου Θεοδώρου
62

κολλύβων μοίρασμα 62

κόμης λύσιμον 60

κοντὸς (τραγοῦδι) 51

κοπίδα 14, 15

κόσσα 16

κόσκινον ἐκ δέρματος φώ-
κης 57

κουλούρα μὲ σταυρὸν 56·
βλ. καὶ ἀλῶνι

κρατητήρα, φυλακτήριον
ἐγκύων, 3, 5, 8, 9

κραμαστόλα 59

κροκοδείλου δέρμα· βλ. δέρ-
μα
κωδῶνων κροῦσις 60

λαμπροκέρι 58

λατρείας σύμβολα (ἀβγὸ) 6

Lederquasten 13

λεῖμμα 31

λεῖψανον (ἀγίου Χριστοφό-
ρου) 54

λελέκι 16

λίθος ἔγκυος 7, 8—εὐτό-
κιος 7

λιτανεῖται 53—λιτάνευσις
εἰκόνας 55—λιτανευτιζή
πομπή 55

μαγικαὶ πράξεις πρὸς ἀπο-
τροπὴν χαλάζης 61

μαγικός κύκλος 55

μάγισσα 60

Mähmaschinen 14

Μάης εἰς παροιμίαν 50

Μάνδρα (χορὸς Κύπρου) 23,
44, 48

μανίκι ἀγίας Ἐλένης 53

μανίκια· βλ. μαχαίρι μου-
ρομάνικο

Μαντηλάτος, χορὸς Θρά-
κης 23, 44, 47, 48

Μαρία 60

μαύρη ἔρνιθα 6

μαύρης ἔρνιθος ἀβγὸν 56

μαυρομάνικο μαχαίρι 58,
59, 61

μαχαίρι μαυρομάνικο 58

— μὲ κοικαλένια ἢ ξύ-
λινα μανίκια 59, 61

μαχαίρας κάρφωμα εἰς τὴν
γῆν—εἰς τάβλαν 61

μαχιά 59

μεικταὶ μορφαὶ στίχων 23
μετάλλων ἀποτρεπτικὴ δύ-
ναμις 58

Mittagspause 11

μοναστηριακῆς περιουσίας
φθορὰ 52

νεφοδιώχται 61

νόθον 50

ὄκτασύλλαβος στίχος 23

ὄριον χωρίου 51· βλ. καὶ
σύνορον
ὄριου ἀγροῦ περιχάραξις 55

παιωνικὸν ρυθμικὸν γ' ὄνος
20

παλαμαριά 14, 15

παλαμαριά ἀσημένια 14

Παναγιά, εἰς ἐπωδὴν 61

παρθένου ράκος 57

παροιμία 50

Πάσχα 53

Πέμπτη 52

Πέμπτη ἀπὸ τοῦ Πάσχα
μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς
53

Μ. Πέμπτη, 52, 56 57, 62

Μ. Πέμπτης θυμίαμα 6

πεντάσημος 20

Πεντηκοστή (ἐορτή) 53

περιόρασις 55

περισχοινισμός 55

περιφορὰ (εἰκόνων) 55

περιφορὰ εἰς ἀμπέλι, χω-
ρίον

ποδιά ἀγίας Τριάδας 54

προφήτης Ἡλίας 53, 54,
55

πρωτόγεννης κόττας ἀβγὸ
58

πρῶτος χρόνος (μουσ.) 18

πρωτότακον τέκνον 60

πρωτότοκος κόρη 60

πυρὰ 58

πυροβολισμός 60

πυροστιὰ 57, 59, 60

πυροστιᾶς ἀνατροπὴ 61—
ρίψις ἀνάποδα 57

ράκη γυναικεῖα πρὸς ἀπο-
τροπὴν χαλάζης 61

ράκος παρθένου 57

Sense 13

σημεῖον (μουσ.) 18

Sichel 11, 14

Sichel - Monat 11

Münzengold (Sichel) 14

[Sichel] aus Stahl 13

Sichel zweischneidig 18

σιδερένια ἀντικείμενα πρὸς
ἀποτροπὴν τῆς χαλάζης
59

σιδερένιο φτυάρι 59

σίδηρα δι' ἐμπόδιον χα-
λάζης 59

σίδηρου ἀποτρεπτικὴ δύ-
ναμις 58 — μαγικὴ χρῆ-
σις 59

similia similibus 8

σκοῦπα 58

σουγιάς δεμένος 58

σουγιάρι 60

σπάλακος αἶμα 61

σταύρωμα συννέφου με ἄ-
λας 58 — με δρεπάνι 61

Storch-Sichel 11

σύνορα (τοῦ χωριοῦ) 53,
55

Τελχίνες Ρόδου 61

Τετάρτη τῆς Λαμπρῆς 52

τετράσημος 18, 20, 21

τραγοῦδια (ἐρωτικά) 17

τραγοῦδι Κοντοῦ 51

τρία 58

τρίποδη πυροστιά 60

τρίσημος 18, 21

τρίσημος ἱαμβικός 20

Τρίτη τοῦ Πάσχα 53

Τρουτσέτα 14

τσάκισμα 23, 27, 28, 29,
33, 42, 45, 47

ύαινης δέρμα βλ. δέρμα
ὕνι 52

Ἵπαπαντὴ (ἑορτὴ) 53

ὕψωμα 6

ὕψωσις ἄρτου 55

φαρτσέτα 14

Φλογοθεήλ 54

φτυάρι σιδερένιο 59

φώκης δέρμα βλ. δέρμα

χάλαζα 50 κέξ.

χαλάζης ἀποτροπὴ καὶ κα-
τάπαυσις 50 κέξ. — κα-
τάδεσις 56

χαλαζοφύλακες 61

χαλκοῦς πίναξ 59

χελώνης περιφορά, ταφή 57

Χορεῖος ἄλογος 18, 19

Χριστὸς εἰς ἐπωδὴν 51

χρῶμα κόκκινον, μαῦρον 6

ψαλμοὶ εἰς ἀποτροπὴν χα-
λάζης 59

ψίμι 52

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α
(TABLE DES MATIÈRES)

	Σελ.
Στέφ. Δ. Ήμελλος , Θρακικὸν πασχαλινὸν ἔθιμον μαγικοῦ περιεχομένου. (Coutume de Pâques de Thrace au contenu magique)	3 - 9
Steph. D. Imellos , Die Erntegeräte in Griechenland. (Τὰ ἐργαλεῖα θερισμοῦ ἐν Ἑλλάδι)	10 - 16
Σπυρ. Δ. Περιστέρης , Ὁ ἐπτάσημος ρυθμὸς εἰς τὰ ἑλληνικὰ δημοτικὰ τραγούδια. (La mesure de sept temps [Eptassimos] dans les chansons populaires grecques)	17 - 49
Αἰκατερίνη Πολυμέρου , Δημῶδεις δοξασίαι περὶ χαλάζης καὶ τρόποι πρὸς ἀποτροπὴν ἢ κατάπαυσίν τῆς. (Croyances populaires concernant la grêle et les moyens utilisés pour l'éviter ou l'arrêter)	50 - 62
Δημ. Β. Οἰκονομίδης , Βιβλιογραφία τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας τῶν ἐτῶν 1800 - 1906. (Bibliographie du Folklore Grec des années 1800 - 1906)	63 - 270
Ἐκθέσεις λαογραφικῶν ἀπιστολῶν κατὰ τὸ ἔτος 1973. (Rapport sur la missions folkloriques pendant l'année 1973)	271 - 272
Λαογραφικαὶ συλλογαὶ κατατεθεῖσαι εἰς τὸ Κέντρον Ἐρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας κατὰ τὰ ἔτη 1973, 1974. (Collections de matériel folklorique, déposées au Centre de Recherches du Folklore Hellénique pendant les années 1973, 1974)	273 - 278
Ἐκθέσεις πεπραγμένων τοῦ Κέντρον Ἐρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας κατὰ τὰ ἔτη 1973, 1974. (Exposés sur l'activité du Centre de Recherches du Folklore Hellénique pendant les années 1973, 1974)	279 - 282
Τιμητικαὶ διακρίσεις εἰς συλλογεῖς λαογραφικῆς ὕλης κατὰ τὰ ἔτη 1973, 1974.	283 - 285

Περιοδικά ληφθέντα κατά τὰ ἔτη 1973-1974 ἐξ ἀνταλλαγῆς πρὸς τὴν Ἑπετηρίδα, ἐκ δωρεῶν καὶ ἐξ ἀγορᾶς. (Revue reçues pendant les années 1973-1974 par donations, achat et en échange de l'Annuaire du Centre de Recherches du Folklore Hellénique).	286 - 288
Πίναξ λέξεων, κυρίων ὀνομάτων καὶ πραγμάτων.	289 - 291
Πίναξ περιεχομένων.	293 - 294

ΕΞΕΔΟΘΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΣΤΕΦ. Δ. ΗΜΕΛΛΟΥ
Η ΕΚΤΥΜΩΣΙΣ ΕΠΕΡΑΤΩΘΗ
ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΝ 1976

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
(ΠΡΩΤΗΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ)

- 1) Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΟΥ, Λαογραφικά σύμμεικτα, τ. Α'. 'Εν 'Αθήναις 1920, 8ον, σελ. 304.
- 2) Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΟΥ, Λαογραφικά σύμμεικτα, τ. Β'. 'Εν 'Αθήναις 1921, 8ον, σελ. 375.
- 3) ΣΤΙΑΠ. Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ, 'Ελληνική Λαογραφία. Μέρος Α'. Μνημεία τοῦ λόγου. 'Εν 'Αθήναις 1922, 8ον, σελ. 446.
- 5) ΔΗΜ. ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ, Αιτωλικαὶ εὐχέσεις, σκῆψή καὶ τροφαί. Μετὰ 77 εἰκόνων καὶ σχεδίων. 'Εν 'Αθήναις 1925, 8ον, σελ. η' + 145.
- 6) Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΟΥ, Λαογραφικά σύμμεικτα, τ. Γ'. 'Εν 'Αθήναις 1931, 8ον, σελ. 393.
- 7) (Γ. Κ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ, Γ. Α. ΜΕΓΑ, Δ. Α. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ), 'Ελληνικά δημοτικά τραγούδια ('Εκλογή), τ. Α'. 'Εν 'Αθήναις 1962, 8ον, σελ. λβ' + 517.
- 8) ΣΤΙΑΠ. Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ, 'Ελληνική Λαογραφία. Μέρος Α'. Μνημεία τοῦ λόγου. "Εκδ. β'. 'Εν 'Αθήναις 1965, 8ον, σελ. η' + 433.
- 9) 'Ελληνικά δημοτικά τραγούδια ('Εκλογή), τ. Β'. [Παρασκευάζεται].
- 10) ΓΕΩΡΓ. Κ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ καὶ ΣΠΥΡ. Δ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΗ, 'Ελληνικά δημοτικά τραγούδια, τ. Γ' (Μουσική ἐκλογή). 'Εν 'Αθήναις 1968, 4ον, σελ. μθ' + 417 + 5 δίσκοι μουσικῆς.
- 11) 'Ελληνικά δημοτικά τραγούδια. Μουσική ἀνθολογία. 'Εκδομένη ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τῆς 150ετηρίδος ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀγῶνος τῆς 'Ελληνικῆς 'Ανεξαρτησίας. (Greek folk songs. A musical anthology. Published to celebrate the 150th anniversary of the outbreak of the struggle for Greek Independence). Μουσική ἐπιμέλεια Σπ. ΠΕΡΙΣΤΕΡΗ, εἰσαγωγή καὶ ὑπομνήματα Γ. Α. ΜΕΓΑ. 'Αθήναι 1972, 8ον, σελ. 45 + 3 δίσκοι μουσικῆς.
- 12) ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ ΠΑΣΣΑΔΑΙΟΥ, 'Η λαϊκὴ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς "Ιμβρου. 'Αθήναι 1973, 8ον, σελ. 80 + πίν. 22.
- 13) Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΟΥ, Λαογραφικά σύμμεικτα, τ. Β', ἔκδ. β'. 'Εν 'Αθήναις 1975, 8ον, σελ. ζ' + 2 + 471.

ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ	ἔτ.	Α'	(1939)	'Εν 'Αθήναις	1939
» » » »	»	Β'	(1940)	» »	1940
» » » »	»	Γ' - Δ'	(1941 - 42)	» »	1941
» » » »	»	Ε' - ΣΤ'	(1943 - 44)	» »	1949
» » » »	τόμ. 5		(1945 - 49)	» »	1950 - 51
» » » »	»	6	(1950 - 51)	» »	1951
» » » »	»	7	(1952)	» »	1953
» » » »	»	8	(1953 - 54)	» »	1956 - 57
» » » »	»	9/10	(1955 - 57)	» »	1958
» » » »	»	11/12	(1958 - 59)	» »	1960
» » » »	»	13/14	(1960 - 61)	» »	1962
» » » »	»	15/16	(1962 - 63)	» »	1964
» » » »	»	17	(1964)	» »	1965

ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ

ΤΗΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ	ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ	τόμ.	18/19	(1965 - 66)	Έν	Αθήνας	1967
»	»	»	»	20/21	(1967 - 68)	»	»	1969
»	»	»	»	22	(1969 - 72)	»	»	1973 - 74
»	»	»	»	23	(1973 - 74)	»	»	1976

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ
«Ε Π Τ Α Λ Ο Φ Ο Σ» Ε.Π.Ε.
ΖΑΛΟΚΩΣΤΑ 5 - Α Θ Η Ν Α Ι
ΤΗΛ. 3631 675